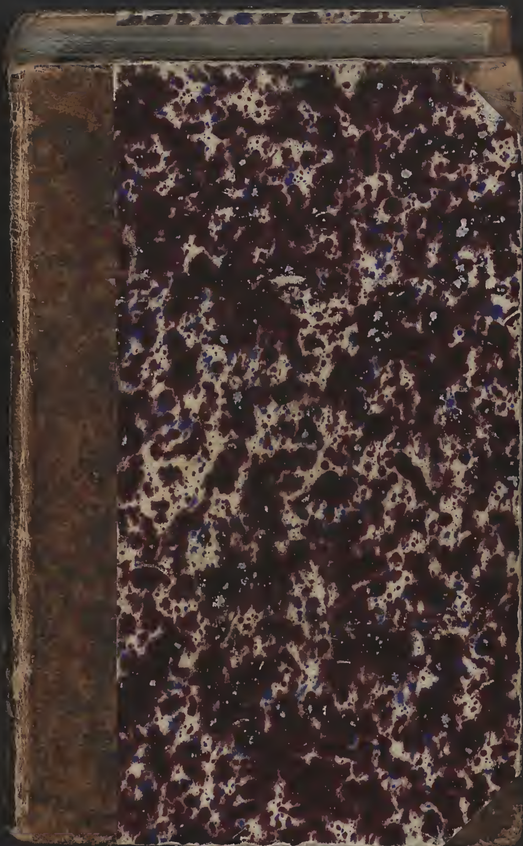

LOVSAMLING FOR ISLAND,

INDEHOLDENDE

UDVALG AF DE VIGTIGSTE ÆLDRE OG NYERE LOVE OG ANORDNINGER, RESOLUTIONER, INSTRUCTIONER OG REGLEMENTER, ALTHINGSDOMME OG VEDTÆGTER, COLLEGIAL-BREVE, FUNDATSER OG GAVEBREVE, SAMT ANDRE AKTSTYKKER,

TIL OPLYSNING OM

ISLANDS RETSFORHOLD OG ADMINISTRATION

I ÆLDRE OG NYERE TIDER.

Samlet og udgivet

af

Oddgeir Stephensen, og **Jón Sigurðsson,**

Etatsraad og Directeur for det islandske Departement.

Archivar og Althingsmand.

TOLVTE BIND.

1841—1843.

KJÖBENHAVN.

Forlagt af Universitets-Boghandler ANDR. FRED. HÖST.

Trykt hos S. Trier.

1864.

Plakat angaaende den **med Lybek** afsluttede **Declaration om Skibsfarten.** Khavn den 2. Januar 1841. — Udkommen igjennem General-Toldkammer og Commerce-Collegium, men ikke sendt til Island eller der publiceret. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1841, S. 4—5. Rubr. hos Schou XXIII, 311. 1841. 2. Januar.

Plakat, betræffende den mellem den kgl. Danske Regjering og den frie Hansestad Lybek afsluttede Declaration angaaende de danske og lybekske Skibes Behandling i de gjensidige Havne.

Vi Christian den Ottende &c. G. V.: Vi have allern. fundet Os foranledigede til at afslutte hosföiede Declaration med den frie Hansestad Lybek, og ville herved have samme bragt til offentlig Kundskab. — Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette og forholde. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 2. Januar 1841.

[Bilag].

Declaration, udstedt af den kgl. Danske Regjering og den frie Hansestad Lybek, angaaende de danske og lybekske Skibes Behandling i de gjensidige Havne.

[Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to., trykt i to Spalter, hvoraf kun den förste her optages, indeholdende den fra Danmarks Side udstedte Declaration; den sidste indeholder den lübeckske. — Colleg. Tid. for 1840, S. 1248—1250; Schou XXIII, 284—285].

Efter at Hans Majestæt Kongen af Danmark og den frie Hansestad Lybeks höie Senat ere komne overeens

1841. 2. Januar. om, ved gjensidig Ophævelse af al Forskjel i Behandlingen af de danske og lybekske Skibe og sammes Ladninger i deres respective Havne, at bidrage til Udvidelsen af de mellem Danmark og den frie Hansestad Lybek bestaaende Handelsforhold, erklærer det undertegnede Ministerium herved efter allerhöieste Befaling, og i Medför af det lignende Tilsagn, som er udstedt af den frie Hansestad Lybeks höie Senat, med Hensyn til de danske Skibe:

At i de danske Havne med Undtagelse af de danske Colonier (Grönland, Island og Færöerne deri indbefattede), de lybekske Skibe og andre Fartöier, ved deres Ankomst og Afseiling, skulle i Henseende til alle Told-, Havne-, Tönde-, Fyr-, Lods- og Bjergnings-Afgifter, og overhovedet med Hensyn til alle andre Paalæg eller Afgifter af hvilketsomhelst Slags eller Benævnelse, der nu eller for Fremtiden tilflyde Statskassen, Stæderne, Communerne eller Privat-Indretninger, vorde behandlede aldeles paa samme Fod som de danske Skibe og andre Fartöier, og at de paa lybekske Skibe og andre Fartöier ind- eller udförte Varer, hvis Indförsel i Kongeriget Danmarks Havne i danske Fartöier lovmæssigen er tilladt eller vil blive tilladt, ikke skulle svare höiere eller andre Afgifter, end de paa danske Skibe og andre Fartöier ind- eller udförte Varer have at erlægge, ligesom ogsaa at de lybekske Skibe og deres Ladninger ved Farten gjennem Sundet eller Belterne ikke skulle svare höiere eller andre Afgifter og Paalæg end dem, som nu eller for Fremtiden erlægges af de mest begunstigede Nationer.

Denne gjensidige lige Behandling skal træde i Kraft fra den 1. Januar 1841 og gjelde indtil den 1. Januar 1851, og selv efter dette Tidspunkt, med mindre den ene eller anden af de contraherende Parter senere udtrykkeligen maatte erklære sin Hensigt, at lade sammes Virkning ophöre. — I dette Tilfælde vil efter den af den ene contraherende Part til den anden gjorte offi-

cielle Anmeldelse, at den gjensidige lige Behandling skal ophæves, denne ikke destomindre forblive i Kraft indtil efter Forlöb af tolv paa hiin Anmeldelse fölgende Maaneder. — Kjöbenhavn den 14. Oktober 1840. 1841. 2. Januar.

(undertegnet)
Krabbe-Carisius.

Reskript til det Danske Cancellie, ang. **Kronprindsens Kaldelse til Sæde i Geheime-Statsraadet.** Khavn den 10. Januar 1841. — Original i Canc. 2. Depart. Forestillings-Protokol 1841 A, Nr. 14 (Forestilling om Sammes Underskrift sst. Nr. 16). Ny Coll. Tid. for 1841, S. 62—63. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 2—3. 10. Januar.

Idet Vi erkjende, hvor gavnligt det vil være, at Vor höistelskelige kjære Sön, Hans kongl. Höihed Kronprindsen, ikke blot i en særskilt Embedsstilling, som Vi betroe Ham, men ved at tage Deel i de Forhandlinger, der omfatte Statens Tarv i Almindelighed, gives Leilighed til end mere at virke med Os til Fædrelandets Hæder og Vel, som er det eneste Formaal for Vore Bestræbelser: kalde Vi Vor höistelskelige kjære Sön, Hans kgl. Höihed Kronprinds Frederik Carl Christian, til fra nu af at tage Sæde i Vort Geheime-Statsraad.

Hvilket Vort Danske Cancellie har at bringe til offentlig Kundskab. Befalende Eder Gud! Givet i Vor Residentsstad Kjöbenhavn den 10. Januar 1841.

Gavebrev af Provst Guttorm Thorsteinsson til **Fattige i Hofs Sogn i Vopnafjorden.** Hof den 12. Januar 1841. — Gavebrevet er indfört i Cancelliets Testamentbog 1841. see Kgl. Confirmation 20. April 1841. 12. Januar.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Lægepraxis i Skagafjords** 12. Januar.

1*

1841. **Syssel.** Khavn den 12. Januar 1841. — Canc.
12. Januar. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 135.

Hr. Amtmand har med Erklæring af 10. September f. A. tilstillet Cancelliet en Ansögning fra Studiosus Are Aresen paa Flugumyre om at forundes Venia practicandi.

Efter at man i denne Anledning har brevvexlet med det kgl. Sundheds-Collegium, skulde man til Efterretning og Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at det Ansögte ikke kan bevilges, men maa man iövrigt anmode Dem om, efter at have confereret med Landphysikus, at meddele Collegiet Deres Betænkning, om det maatte ansees gavnligt for Skagefjord Syssel, ifald en Læge bestemte sig til der at nedsætte sig, samt om det er sandsynligt, at en saadan der vilde kunne subsistere uden Understöttelse af det Offentlige. — Det kgl. Danske Cancellie den 12. Januar 1841.

20. Januar. **Kongelig Resolution** ang. **Godtgjörelse for islandske Studenters Reiser** til **Kjöbenhavns Universitet.** Khavn den 20. Januar 1841. — I Rentekammerets Forestilling 19. Januar bemærkes, at ved Plak. om den islandske Handels Frigivelse 18. August 1786 § 20 bleve de islandske Kjöbmænd fritagne for den Forpligtelse, der forhen havde paaligget de octroyerede Handlende, til at overföre Reisende uden Betaling, hvorimod der blev givet kgl. Betjente og Andre, som reiste i Statens Ærende, allernaadigst Tilsagn om at forundes en Godtgjörelse for deres Reiseomkostninger. Kammeret havde hidtil, i Analogie af disse Bestemmelser, forundt de Islændere, som reiste til Kjöbenhavn for at tage Examen Artium, efter at de havde bestaaet denne Examen, en Godtgjörelse for de med Nedreisen forbundne Omkostninger, og var herpaa siden erhvervet allerhöieste Approbation ved de maanedlige Forestillinger om Kammerets almindelige Foranstaltninger.

Der var nu indkomne Andragender om Reisegodtgjörelse fra tre islandske Studerende, som Kammeret indstiller til Bevilgelse. Det gjör derhos den almindelige Bemærkning, at de

fleste islandske Studerende ere uformuende, enkelte i den Grad, at de have maattet arbeide i flere Aar hos islandske Embedsmænd, for at samle en liden Sum til Bestridelsen af Udgifterne ved deres Ophold ved Universitetet, samt at denne Art Udgift har været bevilget i over 50 Aar, og henstiller paa Grund heraf, at Rentekammeret maatte allern. bemyndiges til for Fremtiden at anvise de islandske Studenter Godtgjörelse for Omkostningerne ved deres Reise til Universitetet, hvilke i Almindelighed udgjöre 30 à 40 Rbd. for hver. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 A, Nr. 30. Udtog i Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 5—6. 1841. 20. Januar.

Islænderne Helge Sivertsen, Gisle Thorarensen og Gunnlög Thordersen, som alle i Efteraaret 1840 have underkastet sig Examen Artium ved Kjöbenhavns Universitet, ville Vi, som Godtgjörelse for de med deres Nedreise fra Island medgaaede Omkostninger, allern. have bevilget: de tvende Förstnævnte hver 38 Rbd. Sedler, og den Sidstnævnte 35 Rbd. Sedler af den islandske Jordebogskasse. — Derhos ville Vi allern. have Vort Rentekammer bemyndiget til, for Fremtiden at anvise de islandske Studenter en lignende Godtgjörelse for Omkostningerne ved deres Reise fra Island her til Staden af den ovennævnte Kasse. — Kjöbenhavn den 20. Januar 1841.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Sysselmændenes Sportler** for Udstedelse af **interimistiske Söpasser til Kjöbenhavn.** Khavn den 30. Januar 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 111. 30. Januar.

Hr. Amtmand Thorsteinson har ved behagelig Skrivelse af 8. Febr. i forr. A. tilstillet Kammeret en Forespörgsel fra Sysselmand Schulesen om, hvilket Gebyr han er berettiget til at oppebære for det Söpas og de Attestationer, som af ham ere at meddele, naar det Tilfælde indtræffer, at et af de paa Island hjemmehörende Fiskefartöier bestemmes til at gjöre en Reise hertil.

1841. 30. Januar. I Anledning heraf skulde man, efter at derom er brevvexlet med det kongel. Danske Cancellie, herved tjenstligst tilmelde Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at man, aldeles i Overeensstemmelse med, hvad der i Deres ovennævnte Skrivelse er yttret, formener, at da det i et saadant Tilfælde udstedte Söpas ikkun gjelder ad interim, og Skibet, for at vende tilbage til Island, maa forsynes med et sædvanligt af Rentekammeret udfærdiget Söpas, saa bör Sysselmanden, i Analogie af Plakat 28. Decbr. 1836 § 15 Litr. c, nyde Betaling for Interimspassets Udstedelse i Overeensstemmelse med Sportelreglementet for Island af 10. Septbr. 1830 § 62, med 16 Sk. pr. Commercelæst af Skibets Drægtighed, foruden Erstatning for Skyds og Diæter, hvis deslige Omkostninger finde Sted, efter det kongel. Danske Cancellies Skrivelse af 17. Septbr. 1831. — Rentekammeret den 30. Januar 1841.

30. Januar. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Jordbrug for Lægen** paa **Vestmannöerne.** Khavn den 30. Januar 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 113.

Efter at have modtaget Hr. Stiftamtmandens Betænkning i behagelig Skrivelse af 10. Septembr. f. A. over det dermed tilbagesendte Andragende fra Distriktschirurg Haalland paa Vestmannöerne om at overlades en Jord sammesteds til fri Afbenyttelse, tillader Rentekammeret, efter de oplyste Omstændigheder og i Forventning af allerhöieste Approbation, at en af de kongelige Jorder paa Vestmannöerne, saafremt en saadan er fæsteledig, eller i andet Fald naar dette skeer, maa overdrages ham til afgiftsfri Brug i 3 Aar, fra det Fardagsaar at regne, i hvilket Jorden af ham tiltrædes.

Hvilket vi ikke skulde undlade tjenstligen at tilmelde Hr. Stiftamtmanden til behagelig Underretning

og videre Bekjendlgjörelse saavel for Chirurg Haalland som for Sysselmand Abel. 1841. 30. Januar.

Saasnart Chirurg Haalland har benyttet det ham herved givne Tilsagn, ville vi see Deres nærmere Indberetning desangaaende imöde. — Rentekammeret den 30. Januar 1841.

Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842.** Friðriksgáfu den 2. Februar 1841. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 2. Febr.

Capituls-Taxti fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1841 til sömu tíðar 1842.

A. Fríður peníngur. lagt í 1 hundrað:	Silfurmynt		Hundrað		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
1. 1 kýr, 3 til 8 vetra gömul, sem beri frá miðjum Oktobri til Novbr. loka, í fard. 1841 . .	31	38½	31	38½	25
2. 6 ær, 2 til 6 vetra gml., loðnar og lmbd. í fard. 1842, hver á	3	52	21	24	17
3. 6 sauðir, 3 til 5 vetra gamlir á hausti . . . . hver á	5	8½	30	51	24½
4. 8 sauðir tvævetrir á hausti hver á	3	66	29	48	23½
5. 12 — veturgamlir —	2	60½	31	6	25
6. 8 ær geldar . . . . . —	3	36½	27	4	21½
7. 10 do. mylkar . . . . —	2	29	23	2	18½
8. 1 púlshestur taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . hver á	13	20	13	20	10½
lagt í 90 álnir:					
9. 1 hryssa, jafngömul í fard.	8	82	11	77½	9½
B. Ull, smjör og tólg.					
lagt í 1 hundrað:					
10. 120 ℔ af hvítri ullu, vel þveginni . . . . 1 pd. á	»	22	27	48	22
11. 120 ℔ af misl. do. do. —	»	19	23	72	19
12. 120 ℔ af súru smjöri, vel verkuðu . . . . —	»	16½	20	60	16½
13. 120 ℔ af tólg, forsvaranlega bræddri . . . —	»	19	23	78	19

1841.
2. Febr.

	Silfurmynt		Hundrað		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
C. Tóvara af ullu.					
lagt í 1 hundrað:					
14. 30 ℔ hespugarns, 3 til 6 í pundinu, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði . . . . . . 1 pd. á	»	26	8	12	6½
15. 60 pör eingirnis sokka, 1 par á	»	17	10	60	8½
16. 30 do. tvíbands gjaldsokka . . . . —	»	23	7	18	6
17. 120 pör tvíþumlaðra sjóvetlínga . . . . . —	»	8	10	»	8
18. 20 eingirnis peisur . hver á	»	44	9	16	7½
19. 15 tvíbands gjaldpeisur —	»	64	10	»	8
20. 120 al. gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs . . . . 1 alin á	»	28	35	»	28
21. 120 al. gjaldvoðar einskeptu, 1 al. til 5 kv. á breidd 1 alin á	»	12	15	»	12
D. Fiskur.					
lagt í 1 hundrað:					
22. 6 vættir af saltfiski (klipfiski) . . . . vættin á	»	»	»	»	»
23. 6 do. af hörðum fiski —	3	94	23	84	19
24. 6 do af smáfiski . . —	4	»	24	»	19
25. 6 do. af ísu . . . . . —	3	62	21	84	17½
26. 6 do. af hákalli hertum —	3	8½	18	51	15
E. Lýsi.					
lagt í 1 hundrað:					
27. 1 tunna hvallýsis; 8 pottar á	1	20	18	12	14½
28. 1 do. hákallslýsis —	1	34	20	30	16
29. 1 do. sellýsis —	1	24½	18	79½	15
30. 1 do. þorskalýsis —	1	9	16	39	13
F. Skinn.					
lagt í 1 hundrað:					
31. 4 fjórð. nautskinns, 1 fjórð. á	4	37½	17	54	14
32. 6 — kýrskinns . —	3	38	20	36	16½
33. 6 — hrossskinns —	2	67	16	18	13
34. 8 — sauðskinns, af tvævetrum og eldri —	2	4	16	32	13
35. 12 fjórð. skinns af ám og veturg. sauðum . —	1	44	17	48	14
36. 6 fjórð. selskinns . —	2	57½	15	57	12½
37. 240 lambskinn (vorlamba) einlit . . . . hvert á	»	6	15	»	12
G. Ýmislegt.					
lagt í 1 hundrað:					
38. 6 ℔ af æðardún, vel hreinsuðum . . . . 1 pd. á	2	54	15	36	12½

1841.
2. Febr.

	Silfurmynt		Hundrað		Alin.
	Rbd.	Rbsk	Rbd.	Rbsk	Rbsk.
39. 40 ℔ af æðardún, óhreinsuðum .... 1 pd. á	»	20	8	32	6½
40. 120 ℔ af fuglafiðri 10 pd. á	2	24	22	48	18
41. 480 — af fjallagrösum (*lichen Island.*) .. —	»	68	34	»	27
42. Dagsverk um heysláttar tímann, 5 áln. á	»	77½	»	»	15½
43. Lambsfóður 5 áln. á	1	9½	»	«	21
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr. A, eður í friðu	»	»	24	30	19½
— B, — í ullu, smjöri og tólg	»	»	23	87	19
— C, — íullar-tóvinnu	»	»	13	13	10½
— D, — í fiski	»	»	22	7	17½
— E, — í lýsi	»	»	18	40	14½
— F, — í skinnavöru	»	»	16	90	13½
En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir: Meðalverð allra meðalverða ...	»	»	19	76½	16

Friðriksgáfu þann 2. Februarii 1841.

B. Thorarensen. Eptir constitution
H. Thorlacius.

Capitelstaxt for Öefjords og Thingöe Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842. Friðriksgáfu den 2. Februar 1841. 2. Febr.

— Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar og Þíngeyjar sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1841 til sömu tíðar 1842.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1] (fard. 1841)	29	26	29	26	23½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i den næst foregaaende Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7—9).

1844.
2. Febr.

	Silfurmynt. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
A. Nr. 2 (fard. 1841)	3	76½	22	75	18
— 3	4	79	28	90	23
— 4	3	56½	28	68	23
— 5	2	58	31	24	25
— 6	3	22½	25	84	20½
— 7	2	19	21	94	17½
— 8	14	10	14	10	11½
— 9	10	81	14	44	11½
B. Nr. 10	»	22	27	48	22
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	16	20	»	16
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	39	12	18	10
— 15	»	23	14	36	11½
— 16	»	28½	8	87	7
— 17	»	9	11	24	9
— 18	»	55½	11	54	9
— 19	»	76	11	84	9½
— 20	»	30	37	48	30
— 21	»	24	30	»	24
D. Nr. 22	2	48	15	»	12
— 23	3	82½	23	15	18½
— 24	3	76½	22	75	18
— 25	3	42	20	60	16½
— 26	2	50½	15	15	12
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	24	18	72	15
— 29	1	24½	18	79½	15
— 30	1	9	16	39	13
F. Nr. 31	3	75	15	12	12
— 32	2	65	16	6	13
— 33	2	23	13	42	11
— 34	1	81½	14	76	12
— 35	1	24	15	»	12
— 36	2	43	14	66	12
— 37	»	7	17	48	14
G. Nr. 38	2	86	17	36	14
— 39	»	22	9	16	7½
— 40	2	60	31	48	25
— 41	»	44½	22	24	18

1841.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
G. Nr. 42	»	75½	»	»	15
— 43	1	12	»	»	21½

2. Febr.

Meðalverð á bverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A,	eður í friðu	24.14½	19½
—	B,	í ullu, smjöri og tólg	23.42	19
—	C,	— ullar tóvinnu	17.20	14
—	D,	— fiski	19.33	15½
—	E,	— lýsi	17.95½	14½
—	F,	— skinnavöru	15.22	12

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 19 Rbd. 54 Sk. [og alin] 16 Sk.

Friðriksgáfu þann 2. Februarii 1841.

B. Thorarensen. Eptir constitution
H. Thorlacius.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udbetaling af Gage til en constitueret Embedsmand.** Khavn den 6. Februar 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 136.

6. Febr.

Hr. Stiftamtmanden har i bebagelig Skrivelse af 10. Septbr. f. A. hertil indberettet, at Cand. jur. Gudmundsen, der har været constitueret Sysselmand paa Vestmannöe fra 1. Juli 1839 og indtil 26. Mai f. A., da Sysselmand Abel atter overtog Embedet, er udbetalt fuld Gage i Constitutionstiden til Eftermandens Udnævnelse den 18. Marts f. A., samt at Landsoverrets-Assessor Jonassen ligeledes har faaet udbetalt fuld Gage for som Constitueret at bave bestyret Sysselmands-Embedet i Guldbringe og Kjose Syssel fra 3. Marts til 31. Juli f. A. .

1841.
6. Febr.

At Rentekammeret tillader, at disse Gageudtællinger passere til Udgift i Islands Jordebogskasse-Regnskab, i Analogie med Forordningen af 30. Januar 1793 § 38, skulle vi ikke undlade at melde Hr. Stiftamtmanden til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse, saavel for Landfoged Gunlögsen som Assessor Jonassen og Sysselmand Gudmundsen. — Rentekammeret den 6. Februar 1841.

11. Febr.

Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842. Vester-Amts Comptoir den 11. Februar 1841. — Islandsk: Original trykt som Schema hos Schultz i Kjöbenhavn og ved Udfærdigelsen udfyldt med de behörige Tal, 2 Bl. i 4to, i det islandske Departement. Jfr. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1841 til sömu tíðar 1842.

Vöru og aura tegundir.	Silfur.		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Fríður peníngur.					
1. Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktober til Novbr. loka, sè í fardögum . . . . . . hver á	28	63	28	63	23
2. Ær, 2 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . á	3	81	23	6	18 1/2
3. Sauður, 3 til 5 vetra, á haust —	5	26	31	60	25 1/3
4. — tvævetra, do. —	3	73	30	8	24
5. — veturgamall, do.	2	76	33	48	26 4/5
6. Ær, geld do.	3	66	29	48	23 3/5
7. — mylk do.	2	57	»	»	»
8. Púlshestur, taminn, 5 til 12 vetra í fardögum . . . . á	13	32	13	32	10 2/3
9. Hryssa, jafngömul . . . . . . á	10	»	13	32	10 2/3

1841. 11. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Silfur		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
B. Ull, smjör og tólg.					
10. Ull, hvít . . . . pund. á	»	$20^1/_2$	25	60	$20^1/_2$
11. — mislit . . . . —	»	$17^1/_2$	21	84	$17^1/_2$
12. Smjör . . . . —	»	18	22	48	18
13. Tólg . . . . —	»	18	22	48	18
C. Tóvara af ullu.					
14. Hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði, pundið á	»	»	»	»	»
15. Eingirnis sokkar. . . . parið á	»	$15^1/_2$	9	66	$7^3/_4$
16. Tvíbands gjaldsokkar . —	»	29	»	»	»
17. Sjóvetlíngar . . . . . . —	»	$5^3/_4$	10	75	$8^5/_8$
18. Eingirnis peisa . . . . hver á	»	50	»	»	
19. Tvíbands gjaldpeisa . . —	1	13	»	»	»
20. Gjaldvoðar vaðmál, álnar breitt ein alin á	»	30	»	»	»
21. — einskepta, 1 al. til 5 kv. breið . . . . . . ein alin á	»	22	»	»	»
D. Fiskur.					
22. Saltfiskur . . . . vættin á	3	43	20	66	$16^1/_2$
23. Harður fiskur . . . . . —	3	81	23	6	$18^1/_2$
24. þyrsklíngur . . . . . . —	3	43	20	66	$16^1/_2$
25. Ísa . . . . —	2	92	17	72	$14^1/_5$
26. Hákall, hertur . . . . —	2	79	16	90	$13^1/_2$
E. Lýsi.					
27. Hvals lýsi. . . . . . 8 pottar á	1	9	16	39	$13^1/_8$
28. Hákalls lýsi. . . . . —	1	24	18	72	15
29. Sels lýsi . . . . . . —	1	23	18	57	$14^7/_8$
30. þorska lýsi . . . . . —	1	$14^1/_2$	17	25	$13^4/_5$
F. Skinnavara.					
31. Nauts-skinn . . . . . 10 pund á	4	32	17	32	14
32. Kýrskinn . . . . . . —	3	49	»		
33. Hross-skinn . . . . . —	2	72	»	»	»
34. Sauðskinn, af tvævetrum og eldri . . 10 pund á	2	29	»	»	»
35. — af veturgömlum og af ám . . 10 pund á	1	68	»	»	»
36. Selskinn . . . . —	2	93	»	»	»
37. Lambskinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	$5^4/_5$	»	»	»
G. Ýmislegt.					
38. Æðardún, hreinsaður. pundið á	2	65	»	»	»
39. — óhreinsaður. —	»	55	»	»	»
40. Fuglafiður . . . . . . 10 pund á	1	94	»	»	»
41. Fjallagrös . . . . —	1	23	»	»	»

1841.
11. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Silfur		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
42. Dagsverk, um heysláttar tíma .	»	66	»	»	»
43. Lambsfóður	1	16	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr. A, eða fríðu			25	37	20 1/3
— — B, — ullu, smjöri og tólg			23	12	18 1/2
— — C, — ullar-tóvinnu . .			10	22	8 1/4
— — D, — fiski			19	79	15 7/8
— — E, — lýsi			17	72	14 1/5
— — F, — skinnavörum . .			17	32	14
En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuð-meðalverð allra meðalverða			18	90	15 1/6

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur, 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $^3/_4$ hundraðs, svo $1^1/_3$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 11. Februar 1841.
Thorsteinson. Jón Guðmundsson,
p. t. constit. prófastur.

Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842. Islands Stiftamtshus og Laugarnes den 12. Februar 1841. — Islandsk: Original-Aftryk, 2 Bl. i 4to., trykt paa offentlig Bekostning i Vidö Kloster 1841. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Denne Capitelstaxt anföres som publiceret i Rángárvalla og Arnæs Sysseler, samt i Reykjavík. 1841. 12. Febr.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1841 til sömu tíðar 1842.

Vöru og aura tegundir.	Silfurverð		á landsvísu hundrað		er þá 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Fríður peníngur.					
1. Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktobri til Nov. loka, sè í fardögum . . . . hver á	23	41	23	41	18³/₄
2. Ær, 3 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . hver á	3	33	20	6	16
3. Sauður, 3 til 5 vetra, á haust —	4	42	26	60	21¹/₄
4. — tvævetur, do. —	3	24	26	»	21
5. — veturgamall, do. —	2	23	26	84	21¹/₂
6. Ær, geld, do. —	3	5	25	24	20
7. — mylk, do. —	2	10	»	»	»
8. Púlshestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . . . hver á	11	16	11	16	9
9. Hryssa, jafngömul . . . . hver á	7	37	9	81	8
B. Ull, smjör og tólg.					
10. Ull, hvít . . . . pund. á	»	21	26	24	21
11. — mislit . . . . —	»	18	22	48	18
12. Smjör . . . . —	»	18	22	48	18
13. Tólg . . . . —	»	18	22	48	18
C. Tóvara af ullu.					
14. Hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði . pund. á	»	24	»	»	»
15. Eingirnis sokkar . . . parið á	»	20	12	48	10
16. Tvíbands gjaldsokkar . —	»	29	»	»	»
17. Sjóvetlíngar . . . . . . —	»	6	11	24	9

1844.
12. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Silfurverð		á landsvísu hundrað		er þá 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
18. Eingirnis peisa . . . . hver á	»	75	»	»	»
19. Tvíbands gjaldpeisa . . —	1	13	»	»	»
20. Gjaldvoðar vaðmál, álnar breitt, ein alin á	»	40	»	»	»
21. Gjaldvoðar einskepta, 1 al. til 5 kvart. breið . . . . . . ein alin á	»	31	»	»	»
D. Fiskur.					
22. Saltfiskur . . . . vættin á	3	45	20	78	16½
23. Harður fiskur . . . . . —	3	90	23	60	19
24. Þyrsklíngur . . . . . . —	3	50	21	12	17
25. Ísa . . . . —	3	19	19	18	15¼
26. Hákall, hertur . . . . . —	3	16	19	»	15
E. Lýsi.					
27. Hvals lýsi . . . . . . 8 pottar á	1	17	17	63	14
28. Hákalls lýsi . . . . . —	1	24	18	72	15
29. Sels lýsi . . . . —	1	22	18	42	14¾
30. Þorska lýsi . . . . . —	1	19	17	93	14½
F. Skinnavara.					
31. Nauts-skinn . . . . . 10 pund á	4	57	18	36	14½
32. Kýrskinn . . . . —	3	49	21	6	17
33. Hross-skinn . . . . . —	2	82	17	12	13¾
34. Sauðskinn, af tvævetrum og eldri, . . 10 pund á	2	46	19	80	16
35. — af veturgömlum og af ám . . 10 pund á	1	73	21	12	17
36. Selskinn . . . . —	2	91	17	66	14
37. Lambskinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	6	15	»	12
G. Ýmislegt.					
38. Æðardún, hreinsaður . pundið á	2	83	»	»	»
39. — óhreinsaður —	1	52	»	»	»
40. Fuglafiður . . . . . . 10 pund á	1	88	»	»	»
41. Fjallagrös . . . . . . —	»	80	»	»	»
42. Dagsverk, um heysláttar tíma .	»	68	»	»	»
43. Lambsfóður	»	88	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr. A, eða fríðu			21	15	17
— — B, — ullu, smjöri og tólg			23	42	18¾
— — C, — ullar-tóvinnu . .			11	84	9½
— — D, — fiski			20	72	16½
— — E, — lýsi			18	19	14½
— — F, — skinnavörum . .			18	58	14¾
En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða			19	2	15

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður: 1841.

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað; 12. Febr.
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða
3/4 hundraðs, svo 1 1/3 verðs hennar
gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.

— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna; item 240 stykki lambskinna.

Íslands stiptamtshúsi og Laugarnesi þann 12. Februarii 1841.

Í fjærveru Herra Kherra og stiptamtmanns E. v. Bardenfleths, J. Johnsen. — Steingrímur Jónsson.

Kongelig Resolution ang. **Forslag om Reykjavik's Indlemmelse** i de **danske Kjöbstæders Brandforsikkring.** Khavn den 17. Februar 1841. — 17. Febr.
Udtog i Algreen-Ussings Reskriptsamling 1841, S. 38—39. — *see* Canc. Skriv. 27. Februar 1841.

1841. 17. Febr. **Kongelig Resolution** angaaende **Delingen af Thingöe Syssel.** Khavn den 17. Februar 1841[1]. — I Rentekammerets Forestilling 16. Februar foredrages et Andragende fra Amtmand Thorarensen i Nord- og Öster-Amtet, angaaende Hensigtsmæssigheden af at dele Thingöe eller Norder Syssel i to Dele, og Betimeligheden nu, i Anledning af Sysselmand Johann Arnasons i forrige Aar indtrufne Dödsfald. Han gjör opmærksom paa Sysselets store Udstrækning, som gjör det ikke ret vel muligt selv for en Mand i hans kraftfulde Alder, at betjene dette Syssel tilbörligen. Han gjör tillige Forslag til Delingen ved Reykjahede, og foreslaaer at lægge til den nordlige Deel af Sysselet, ved dens Ophöielse til en særlig Jurisdiction, en Rep af Nordermule Syssel, nemlig Öster Rep, der kun havde 10 Bönder. Amtmanden calculerede, at selv nu, efter en Række af haarde Aar, vilde den sydlige Deel give 700 Rbd. og den nordlige Deel 4—500 Rbd., hvorhos Sysselmanden vilde have Leilighed til Privat-Erhverv ved Æderfuglevarp og Sælhundefangst. Den constituerede Sysselmand havde erklæret, at han vilde ansee sig lykkelig ved at erholde den nordlige Deel. — Cancelliet havde tiltraadt Amtmandens Forslag og Rentekammeret bifalder samme, med den Tilföielse, at Afgiften af Sysselet, der var 200 Rbd. aarlig, maatte blive for den sydlige Deel bestemt til 120 Rbd. og for den nordlige Deel til 80 Rbd. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 A, Nr. 106. Udtog i Ny Coll. Tid. 1841, S. 207. Ný Fèlagsrit. I, 135—136. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1841, S. 38. Resolutionen anföres som publiceret i Norder-Mula Syssel 1842.

Vi tillade allern., at det nuværende Norder- eller Thingöe Syssel i Island maa deles i to, under tvende forskjellige Sysselmænd henlagte Distrikter, af hvilke det ene, Sönder-Thingöe Syssel, kommer til at indeholde alle Repperne sönden og vesten for Reykjaheden, og det andet, Norder-Thingöe Syssel, de norden og östen for denne Fjeldstrækning beliggende, nemlig Keldunæs, Skinnastad, Præsthole, Svalbard og Saudanæs Reppe, foruden det hidtil under Norder-Mule Syssel

[1]) jevnf. kongl. Resol. 1. Mai 1851 (hvorved Sysselet igjen forenes).

henhörende Öster Rep. Og kan, som Fölge heraf, den for det nuværende Norder Syssel allernaad. bestemte Forpagtnings-Afgift af 200 Rbd. rede Sölv aarlig, indtil videre, fordeles til Udredelse paa den Maade, at Sysselmanden for Norder-Thingöe Syssel erlægger 80 Rbd. rede Sölv, og Sysselmanden for Sönder-Thingöe Syssel 120 Rbd. rede Sölv om Aaret, hvorhos vi allern. ville have Vort Rentekammer paalagt, ved siden indtræffende Vacance i Norder Thingöe Syssel at tage under Overveielse, hvorvidt der maatte findes Anledning til allerunderd. at andrage paa en Forandring i dette Forhold. — Kjöbenhavn den 17. Februar 1841. 1841. 17. Febr.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Betaling af Syssel-Afgifterne.** Khavn den 20. Februar 1841. — Rentek. Isl. Copiebog 14, Nr. 166. 20. Febr.

Sysselmanden i Borgarfjords Syssel, Haldor Einarsen, har i Skrivelse af 20. August f. A. forespurgt, om han endnu har at tilsvare Laugmandstold og Laugrettemændslönnen, efter at Sysselets Afgift til den kongel. Kasse er bestemt ved kgl. Resolution af 26. Septbr. 1838. — Ligeledes er under 16. Decbr. f. A. fra Hr. Stiftamtmanden indsendt en Skrivelse med 4 Bilage, hvorved indstilles til Afgjörelse en imellem Landfoged Gunlögsen og Sysselmand Einarsen opstaaet Meningsforskjel, deels om hvorvidt Laugthingsskriverlönnen skal ansees indbefattet under den ved forannævnte Resolution fastsatte Sysselafgift, deels om Rigtigheden af det Belöb, hvortil en for Sysselmand Einarsen opfört Restance er ansat.

I Anledning heraf skulde man tjenstligen have Hr. Stiftamtmanden anmodet om at tilkjendegive Sysselmand Einarsen, at da den kgl. Resolution af 26. Septbr. 1838 ikkun har reguleret hvad Sysselmændene i Island have at erlægge til Islands Jordebogskasse, istedetfor

1841. 20. Febr. Sysselets Forpagtningsafgift, Kongetienden, forsaavidt den under Forpagtningsafgiften har været indbefattet, og Embedsprocentskatten af visse og uvisse Indkomster, saa indbefatter Afgiften, efter ovenmeldte allerhöieste Resolution, naturligviis ikke de övrige Indbetalinger, Sysselmændene have at gjöre, deels til Jordebogskassen og deels til Justitskassen i Island, og altsaa heller ikke Laugmandstold eller Laugthingsskriverlön, hvilke fremdeles blive at erlægge ligesom hidtil.

Hvad angaaer den omventilerede Restance, da er Spörgsmaalet herom en Sag imellem Landfogden og Sysselmanden, paa hvis Afgjörelse Rentekammeret ikke kan indlade sig. — Rentekammeret den 20. Februar 1841.

22. Febr. **Capitelstaxt** for **Mula-Sysselerne** i Öster-Amtet, **fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842.** Friðriksgáfu den 22. Februar 1841. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Denne Capitelstaxt anföres som publiceret i Norder-Mule Syssel 1841.

Capituls-Taxti fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1841 til sömu tíðar 1842.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	24	78	24	78	20
— 2	4	4	24	24	19
— 3	5	1/2	30	3	24
— 4	3	82 1/2	30	84	24 1/2

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7—9).

1841.
22. Febr.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 5	2	69½	32	66	26
— 6	3	51	28	24	22½
— 7	2	39	24	6	19
— 8	14	64½	14	64½	11½
— 9	11	19	14	89½	12
B. Nr. 10	»	23	28	72	23
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	20	25	»	20
— 13	»	19	23	72	19
C. Nr. 14	»	32½	10	15	8
— 15	»	21	13	12	10½
— 16	»	29½	9	21	7½
— 17	»	7½	9	36	7½
— 18	»	61	12	68	10
— 19	1	5	15	75	12½
— 20	»	36	45	»	36
— 21	»	26½	33	12	26½
D. Nr. 22	4	»	24	»	19
— 23	4	»	24	»	19
— 24	4	»	24	»	19
— 25	3	45	20	78	16½
— 26	2	60	15	72	12½
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	33	20	15	16
— 29	1	30	19	66	16
— 30	1	23½	18	64½	15
F. Nr. 31	4	22	16	88	13½
— 32	3	35	20	18	16
— 33	2	48	15	»	12
— 34	1	75	14	24	11½
— 35	1	41	17	12	13½
— 36	2	78½	16	87	13½
— 37	»	7	17	48	14
G. Nr. 38	2	87½	17	45	14
— 39	»	»	»	»	»
— 40	3	6½	36	78	29½
— 41	»	53	26	48	21
— 42	»	95	»	»	19
— 43	1	1½	»	»	19½

1841. 22. Febr. Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eður	í fríðu	24.91½	20
—	B, —	í ullu, smjöri og tólg	25.30	20
—	C, —	í ullar tóvinnu	18.54	15
—	D, —	í fiski	21.68½	17½
—	E, —	í lýsi	19.48½	15½
—	F, —	í skinnavöru	16.80½	13½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 21 Rbd. 14 Sk. [og alin] 17 Sk.

Friðriksgáfu þann 22. Februarii 1841.

B. Thorarensen. Eptir constitution
H. Thorlacius.

23. Febr. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Blanquetter** til **Tabeller over Ægteviede, Födte og Döde** i Island. Khavn den 23. Februar 1841. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1841, Nr. 698.

Deres Höiærværdighed har i behagelig Skrivelse af 18. August f. A. hertil indberettet, at da mange af de islandske Geistlige, især gamle og synssvage Præster, have besværet sig for Dem over, at det faldt dem vanskeligt, ordentligen at reglere og affatte de ved dette Collegii Circulaire-Skrivelse af 8. Decembr. 1835 paabudne nye Tabeller over Ægteviede, Födte og Döde, har De, saavel i Anledning heraf, som for at faae de omhandlede Beretninger ordentligen expederede, ved Islands Stiftsbogtrykkerie i forrige Sommer foranstaltet trykt et til omtrent 8 Aar tilstrækkeligt Antal Blanquetter til de nævnte Tabeller, — og Deres Höiærv. har derhos anholdt om, at Omkostningerne ved Trykningen af disse Blanquetter, som ifölge medfulgt Regning i det Hele belöbe til 71 Rbd. 4 Sk., maatte bevilges udbetalte af Islands Jordebogskasse.

Efter at man angaaende denne Sag havde tilskrevet det kgl. Rentekammer, har Kammeret nu tilmeldt dette Collegium, at der efter Omstændighederne ikke haves Noget imod, at den ommeldte Udgift udredes af Islands Jordebogskasse, med Tilföiende, at Landfoged Gunlögsen, i Forventning af allerhöieste Approbation, under 6. d. M. er tilskrevet om, at udbetale Beløbet paa Deres Höiærv.* nærmere Requisition. — Hvilket man, ved at remittere den ommeldte Regning, tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning. — Det kongl. Danske Cancellie den 23. Februar 1841. 1841. 23. Febr.

Kongelig Resolution angaaende **Honorar for en videnskabelig Undersögelsesreise til Island.** 25. Febr. Khavn den 25. Februar 1841. — I Rentekammerets Forestilling 23. Februar berettes, at den iflölge kongel. Resol. 14. Mai 1839 foretagne Undersögelsesreise i Island ved Schythe og Steenstrup var fuldendt i Aarene 1839 og 1840, men at den detaillerede Reiseberetning ikke endnu var indkommen paa Grund af den korte Tid, der var forlöben siden Ankomsten. Med Regnskab over Omkostningerne og Begjæring om Honorar, samt om Erstatning for Tab ved Fraværelsen i saa lang Tid fra Kjöbenhavn, havde de indsendt kort Beretning til Rentekammeret om Reisens Gang og de derved vundne Resultater.

Reisens nödvendige Forberedelser medtoge saa lang Tid af Forsommeren 1839, at de Reisende ikke kunde erholde direkte Skibsleilighed til Island, men maatte gaae til Norge, og efter nogle Ugers Ophold i Arendal naaede de först Reykjavík i Slutningen af Juli. Det blev da anseet for seent at reise til Nordlandet, og de anvendte derfor den tilbageværende Deel af Sommeren til en Orienteringsreise til Sydlandets mærkeligste Punkter: Kilderne ved Laugarnæs, Reykir i Ölfus, Reykir i Laugardal, Reykholt sammesteds og Geysir, samt Hekla, der med Omegn dog kun gav et lidet interessant Udbytte, foruden det östlige Sydland indtil Skeiðarájökul, hvor en lang og uinteressant Sandstrækning begynder. Paa denne Reise lagde de Veien over Fjallabak, men paa Tilbagetouren holdt de sig nærmere ved Kysten. De kom her igjennem endeel af de i Aaret 1783 ödelagte Strækninger, samt fik Leilighed til at

1841. undersöge Isfjeldenes Indvirkning paa Landets Omdannelse,
25. Febr. men ellers mödte dem, med Undtagelse af nogle foregivne Kulminers Besigtelse, Intet af technisk Interesse, förend de naaede Svovlleierne ved Krisuvik, hvorfra Pröver medtoges til nöiere Undersögelse i Vinterens Löb. Efter at være komne tilbage til Reykjavík, tilbragte de Vinteren med at forberede sig til Reiserne den næste Sommer, saavel med specielt Hensyn til de Egne, der agtedes besögte, som med Hensyn til Landets almindelige Naturhistorie og Sproget. Da de antoge ikke at kunne fuldföre det dem paalagte Hverv, naar de begge skulde besöge alle de interessante Steder, forespurgte de hos Kammeret i Foraaret 1840, om de maatte skilles ad, og hver tage sin Deel af Landet til Undersögelse, og da dette bifaldtes, foretog Steenstrup sig Reisen i de vestlige Egne, for at undersöge Forholdene med Steenkul og Surtarbrand, medens Schythe, der som Physiker og Chemiker bedst kunde oplyse Forholdene ved Svovlproduktionen, skulde bereise Öst- og Nordlandet. Den Sidstnævnte tiltraadte saaledes en 200 Mile lang Reise gjennem Islands midterste Höiland til Östfjordene, og derfra over Nordlandet tilbage, hvilken Reise varede fra 25. Juni til 13. September, og mentes deels at lede til Oplysninger om det hidtil ubekjendte Höilands Natur, deels at kunne betragtes som et Forsög paa at bane Veien til en Forbindelse mellem Sydlandet og Östfjordene, hvortil man i höi Grad föler Trang og hvortil Regjeringen allerede i 1770 forgjæves opmuntrede. — Steenstrup vendte sig först mod Syd, for at fortsætte de Undersögelser ved Krisuviks Svovlminer, som Aaret forhen vare blevne afbrudte ved den fremrykkede Aarstid. Efter hertil at have anvendt 8 Dage, besteg han et med nyere Lavaströmme bedækket Bjergplateau, fra hvis nordlige Afhang, Lángahlíð, han kunde beskue et vulkansk Belte, der hidrörer fra en ikke gammel Tid, nemlig det 13. og 14. Aarhundrede, hvorhos et forhen afbenyttet Svovlleie paa det saakaldte Brennusteinsfjall toges i Öiesyn. Ogsaa besögte han et i den allersidste Tid dannet Svovlleie i en Klöft ved Toppen af Hengilen. Derpaa forandredes Routen, og over Grimsnæs lagdes nu Veien imod Nordvest til Borgarfjords, Myra og Hnappedals Sysseler, samt til Handelsstedet Stykkesholm ved Bredebugten, og derfra til de egentlige Vestfjorde, hvor den eftersögte Surtarbrands adspredte Leier og Landets Configuration foranledigede mange Omveie, ad hvilke Steenstrup omsider naaede Aðalvík og Rekavík, hvilket sidste var det nordligste og vestligste Punkt, hvortil

han kom. Tilbagereisen foretoges gjennem Dalene i Dalasyssel og de lavere Egne af Myra og Borgarfjords Sysseler, hvis höiere Punkter allerede vare dækkede med Snee, da han den 15. Septbr. kom tilbage til Reykjavík, hvor Schythe forud var indtruffen. Otte Dage efter indskibede de sig begge til Danmark. 1841. 25. Febr.

Hvad de ved denne Reise vundne Resultater angaaer, da anseer Steenstrup det for det vigtigste, at han troer, ved at have forenet Undersögelsen af de mærkeligere Punkter med Oversigten af saa meget som muligt af Landet, at have opfattet dettes almindelige Bygning rigtigere end hans Forgængere, hvilket atter maa have Indflydelse paa Opfatningen af de specielleste Forholdes Natur. De fremmede, især franske Reisende, som have fremstillet Islands geologiske Beskaffenhed, have efter hans Overbeviisning miskjendt den vulkanske Virksomheds bestemt afsondrede Epocher, og de i enhver af disse dannede Bjergmassers særegne chemiske Natur, og derfor have de feilagtigen tillagt Island Rigdomme, som det ikke besidder og ikke kan besidde.

Landets ældste Bjergmasser bestaae af Trapbjerge, dannede af over hinanden liggende Lag af Lava, af hvilke det overliggende stedse er fremkommet af Spalter gjennem alle de underliggende. Denne Virksomhed synes at være foregaaet paa Havets Bund. Derefter er Landet pludselig blevet hævet op til dets nuværende Höide. De under denne Hævning slagne mangfoldige Klöfter i alle Retninger udvidedes siden ved Havets og det atmosphæriske Vands Paavirkning; Bugterne dannedes og Elvene udskare Dalene samt belagde deres Bund med den frugtbare Lavaleer. En frodig Vegetation kan spores derefter at have beklædt Landet. Men paa samme Tid samlede sig ogsaa de vulkanske Kræfter, der endeligen bröde frem under en ny Form. Lavamasserne strömmede nu ikke op af smalle Spalter, men af uhyre Klöfter i selve Dalbunden, hvor der var mindst Modstand at overvinde. Denne Lava fyldte Dalene lige til Toppen af de omliggende Fjeldvægge, paa hvilken rædsomme Maade Landet igjen blev sammensmeltet til et Hele, og dets herlige Vegetation forsvandt. Elementerne have siden den Tid udskaaret nye Dale og Fjorde, men det nye Paalæg, Landet fik ved de forhöiede Lavabjerge, nedtrykker Temperaturen og den organiske Kraft. Saa længe Landet har haft denne sin nuværende Form, er Lavaen kun fremkommet af Kratere, og formaaer, efter at være afkjölet

1841. ved at stige op til disse höie Steder, ikke længere at fylde
25. Febr. Dalene, men kun i smalle Strömme at udgyde sig over Landet.

At der imellem disse tre vulkaniske Perioder have været rolige Tidsrum, kan sees af et Mellemlag mellem Traplavaen og Klöftlavaen, hvilket især viser sig tydeligt ved Adalvik og Jökulfjordene. Dette Mellemlag er Surtarbranden eller de islandske Brunkul. Man har för anseet den for at ligge mellem Traplagene, og forledet derved antaget, at der kunde findes flere saadanne Lag; men naar man förste har overbeviist sig om, at den ligger mellem tvende i Tid og Rum aldeles forskjellige Formationer, og netop ved disses Adskillelse er begrændset, saa kan man kun antage eet eneste Surtarbrandslag, og hidtil er ogsaa kun eet saadant paaviist.

Surtarbranden kan, efter sin techniske Anvendelighed, deles i to Klasser: 1) Steinbrandr (Steenbrand), en sort Skiferleer, fuld af vegetabilske Dele, og kun i sjeldnere Tilfælde brændbar; 2) viðbrandr (Vedbrand), Levningerne af den Skovvegetation, som ved Klöftudbrudene bedækkedes med Lava og Tuf, og som tydeligen kan skjönnes at have bestaaet af Træer af Slægterne Pinus picea, Juniperus, Alnus, Betula og Acer, samt maaskee Taxus og Piil. Der findes Stammer af 5 Qvarteers Diameter og 16½ Alens Længde fra Roden til de förste Grene. Vedbranden kan, efter at være forkullet, meget godt bruges i Smedien, men da Lagene almindeligviis ikkun ere 1 Fod mægtige og ligge paa utilgængelige Steder, som oftest bedækkede med flere hundrede Fod höi Klöftlava, der ikke er sammenhængende nok til at man kunde drive Stoller ind i den, saa kan den kun finde meget ringe Anvendelse og kun benyttes af de i Nærheden boende, der efterhaanden opsamle de Blokke, der ved Fjeldskred og Elvebrud styrte ned.

Det af den franske videnskabelige Commission offentliggjorte Resultat, at Surtarbranden skulde bestaae af Drivtömmer, formenes af Steenstrup at være aldeles urigtigt, idet Surtarbranden maa antages at være en paa sit Voxested ödelagt Skovvegetation. Derhos anseer han det for afgjort, at Steenkul ikke forekomme og ikke kunne forekomme, da Islands ældste Formationer er meget yngre end de Steenkullene ledsagende Dannelser. De Masser, som af Indbyggerne paavises som Kul, ere ikke andet end Obsidian, sort Lava eller sortladen Tuf, Fossilier, som næppe kunne bringes til at glöde, langt mindre til at brænde.

Istedetfor at hele Bælter i Bjergmasserne ifölge fremmede Geologer (Krug v. Nidda og Robert) skulde være ægte trachytiske, nemlig bestaaende af poröse kaliholdige Feldspather, saa bestaae baade Traplavaen, Klöftlavaen og Kraterlavaen, altsaa alle tre Perioders Frembringelser, af Augit, samt kalk- og magnesiaholdige Feldspather; hvilken Omstændighed tilintetgjör Haabet om at finde flere af de vulkanske Produkter, som forekomme ved de sydeuropæiske Vulkaner, og som man fornemmeligen ventede at finde ved de varme Kilder og Svovlleierne. 1841. 25. Febr.

Svovl fremkommer paa flere Steder paa Sydlandet, især ved Krisuvik, hvor Svovludskillelsen er i en meget levende Tilstand. Det udskilles af den med hede Vanddampe opstigende Svovlbrint, der decomponeres og danner Vand, Svovlsyrling (Svovlsyre) og Svovl. Dette sidste afsættes som sublimeret i traadformede Krystaller et Par Tommer under Jordens Overflade, og synes jevnligen at maatte borttages, hvis Skorpen ikke skal blive for tyk og hindre den nödvendige Communication med Luften, thi ellers standser Udskillelsen og Svovlleiet bliver koldt. Af saadanne kolde Svovlbænke findes der flere. Svovlleierne ved Krisuvik have en altfor ringe Udstrækning til at lönne Anlæggelsen af et Raffinaderie, og ligge derhos næsten en Dagreise fra nærmeste Havn. — Paa det ovennævnte Brennusteinsfjall ved Lángahlíð ligger Svovlet over 1 Fod tykt, da det i flere Decennier ikke har været benyttet. — Derved, at Svovlsyren i Forening med Vanddampene angriber Lavamassen, dannes:

Gibs, dog baade i ringe Mængde og af ureen Beskaffenhed, da den danner Overlaget over Svovlleiet, i Forbindelse med

Svovlsuur Leerjord, etslags Allun, der i gunstigt Veir udblomstrer i Mængde, som en kort Uld, paa Svovlleierne, og ansees for bedre end den Allun, der kan kjöbes i Handelen.

Svovlsyre dannes i Mængde, men vil være vanskelig at benytte.

Allunsteen og Salpeter, der forudsætte trachytiske Masser, ere ligesaa lidet fundne, som Porcellainjord og Borsyre (Borax), hvis Forekomst i Island man ogsaa havde formodet.

Af Metaller har Steenstrup kun fundet lidt Jern, som Myremalm, og ved Krisuvik noget Kobber i Forbindelse med Svovl, men ikke gediegent, og i meget ringe Mængde.

1841.
25. Febr.

Tjenlig Byggesteen mangler paa Landet, dog kunde maaskee nogle Lava-Arter og den Kiselsinter, som de varme Kilder afsætte, benyttes; men Kalk mangler saa godt som aldeles, og Puzzolano findes ikke i Pulverform.

Da Schythe, som især bereiste Öster- og Nordlandet, ikke har troet at burde meddele nogen synderlig Detail, förend ved den Hovedberetning, som nu snart kan ventes, seer Kammeret sig ikke for Tiden i Stand til at oplyse noget nærmere angaaende hans Iagttagelser i hine Dele af Landet, men hans mundtlige Yttringer gave dog tilkjende, at han ikke antog at have gjort nogen ny Opdagelse af overordentlig Vigtighed i technisk eller i det Hele taget i praktisk Henseende.

Men uagtet Resultatet af Reisen saaledes snarest var at betragte som negativt, ansaae Rentekammeret det dog for vigtigt. Tillige ansaaes det for at være af Interesse i videnskabelig Henseende, at Landets almindelige geologiske Charakteer, der næsten var aldeles ubekjendt, er omhyggelig bleven undersögt, ligesom vistnok ogsaa en stor Deel andre Iagttagelser af naturhistorisk Vigtighed ere indsamlede. Dertil kommer, at ifölge Schythes Beretning ikke faa interessante Mineralier ere medbragte, for at stilles til Kongens Disposition. Steenstrup har for sit Vedkommende yttret, at det ei alene vilde være ham kjært, hvis den udförlige Beretning anaaaende de uorganiske Gjenstande i Island, hvorpaa han nu arbeider, og som vil blive ledsaget af et geologisk Kort og flere Tegninger af geologiske Gjenstande, maatte blive anseet værdig til at blive offentliggjort, men at han ogsaa særdeles meget önsker at sættes i Stand til at see de zoologiske og botaniske Iagttagelser, han under Opholdet paa Island har haft Leilighed til at anstille, og som han agter efterhaanden at udarbeide, udgivne i Trykken; og da hans Bemærkninger angaaende de organiske, især de botaniske Gjenstande, ikke lidet kunne tjene til at belyse de geologiske Forholde, vilde han ansee det for hensigtsmæssigt, hvis alle hans Reise-Iagttagelser maatte fremtræde som Afsnit af eet samlet Værk.

Kammeret troer at burde anbefale dette Önske, og kan derhos ikke omtvivle, at ogsaa de Optegnelser, som med det förste kunne ventes fra Schythes Haand, jo ville fortjene enten samlede eller udtogsviis at komme i Trykken. Endskjöndt Frugterne af denne Reise til Island ikke endnu tilfulde kunde bedömmes, nærede Kammeret derfor dog ingen Tvivl om, at disse i Værd og Interesse vilde svare til de Forventninger,

man gjorde sig, da disse Mænd bleve udnævnte til at foretage Reisen. Naar dertil nu föiedes Betragtningen om den Interesse, som Island i naturhistorisk Henseende altid har haft, og den Mangel paa Kundskab om de derværende Forhold, som hidtil har været en Fölge af de Vanskeligheder, hvilke Landets Beliggenhed og locale Særegenheder frembyde, samt alle de som det synes falske Forestillinger om denne Ö, som lige indtil den sidste Tid have været udspredte, saa finder Kammeret, at der er megen Opfordring for Regjeringen til at sörge for, at de her omhandlede, ved sammes Foranstaltning fremkaldte Iagttagelser, udstyrede paa en passende og værdig Maade, kunne komme til den almindelige Kundskab, som de i videnskabelig Henseende fortjene; til hvilket Öiemed Kammeret anseer det for rigtigst, om det maatte behage H. Majt. at overlade til Kammeret, efter nærmere Conference saavel med Forfatterne som andre Sagkyndige, at foranstalte det i denne Henseende Fornödne. Da de hertil fornödne Omkostninger formentligen ikke egne sig til at udredes af Islands Jordebogskasse, eftersom Reise-Iagttagelsernes Udgivelse vil have et mere reent videnskabeligt Formaal, der ikke vedkommer Islands specielle Interesse, saa udtaler Kammeret det Haab, at Kongen vil give Samtykke til, at disse Omkostninger, om hvis Störrelse forövrigt i Öieblikket intet Bestemt kunde siges, maatte udredes extraordinairt af Finantserne, hvortil Finantsdeputationens Samtykke allerede var indhentet.

1841. 25. Febr.

Omkostningerne ved denne Reise, hvilke den islandske Jordebogskasse ifölge kgl. Resol. 14. Mai 1839 skulde udrede, havde ialt udgjort 5929 Rbd. 50 Sk., hvilket Belöb vel er noget större end det, man oprindeligen havde ventet at ville medgaae, men naar man tager Hensyn til, at de Reisende have maattet anskaffe adskillige Böger, Korter og Instrumenter, hvoriblandt nogle Jordbor m. m. (hvoraf dog endeel endnu er i Behold og stillet til Kammerets Disposition), samt at Begge bleve nödte til at lægge Veien over Norge, hvor de i nogle Uger afventede Skibsleilighed, og naar man derhos seer hen til det Antal Rideheste, Pakheste og Ledsagere, som have været fornödne for dem og deres Bagage, saa finder Kammeret denne Sum, i Sammenligning med hvad der ved andre Reiser i Island er medgaaet, ingenlunde overdreven, ligesom og Stiftamtmand Bardenfleth i en Skrivelse til Rentekammeret havde erklæret, at de Reisende, saavidt han skjönnede, ikke havde brugt mere, end nödvendigt havde været.

1841. 25. Febr. Med Hensyn til det ansögte Honorar, da havde ei alene Stiftamtmand Bardenfleth, efter den Leilighed, han havde haft til at see, hvorledes de Begge, og i Særdeleshed Steenstrup, have anvendt deres Tid i Island til de med deres Hverv i Forbindelse staaende Granskninger, anbefalet dem til at erholde et saadant. Den ved Reisen stiftede Gavn, samt den af de Reisende umiskjendeligen udviste Flid og Udholdenhed, endelig ogsaa den med Reiseberetningens Udarbeidelse forbundne Umage, anbefalede dem begge i denne Henseende, ligesom ogsaa den Omstændighed, at de havde givet Slip paa privat Fortjeneste og Steenstrup paa en Plads paa Borchs Collegium. Kammeret indstiller dem derfor til at erholde 500 Rbd. hver, samt at dette Belöb skulde udredes af Islands Jordebogskasse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 A, Nr. 132.

Vi bifalde allern., at der af den islandske Jordebogskasse maa udbetales et Honorar af 500 Rbd. til enhver af indbemeldte tvende Naturforskere, polytechnisk Candidat Schythe og Student Steenstrup, i Anledning af deres for nylig tilendebragte Reise i Island.

Derimod ville Vi udsætte Bestemmelsen af en passende Sum, for at befordre Resultaterne af ovenmeldte Reise udgivne i Trykken, indtil Reiseberetningerne ere fuldstændigen aflagte. — Kjöbenhavn den 25. Februar 1841 [1].

27. Febr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forslag til Optagelse af Reykjavík i de danske Kjöbstæders Brandassurance.** Khavn den 27. Februar 1841. — Canc. Danske Kjöbstæders Brandforsikkrings Copieb. O, p. 512-514. — Ny Coll. Tid. 1841, S. 367—372. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 38—39. Jfr. Roesk. Stændertid. 1840, S. 457—463, 1829—1845, 2010—2014, Anhang S. 42—43. Viborg Stændertid. 1840, S. 123, 447—458, 618—622, Anh. S. 4—5. Fréttir frá fulltrúaþínginu

[1]) Denne Resolution er ved Rentekammer-Skrivelser af 6. Mai communiceret Finants-Deputationen og daværende Student Steenstrup. Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 741—742.

í Hróarskeldu 1840 (Khöfn 1840. 8vo.), S. 27—33. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1845, S. 86—93, 494—507, 514—518. 1841. 27. Febr.

Efter at Cancelliet, i Anledning af det af Hr. Kammerherrens hertil indgivne Forslag til Byen Reykjavíks Indlemmelse under de danske Kjöbstæders Brandforsikkring, havde modtaget Deres yderligere behagelige Betænkning af 8. Februar f. A. og de dermed indsendte Erklæringer fra Byfogden, de eligerede Borgere og Bygningscommissionen i Reykjavík, foredrog man Sagen for Hans Majestæt, som under 6. Juni f. A. allernaad. resolverede saaledes:

„Vi bifalde allern., at Vor Commissarius gjör begge de raadgivende Provindsialstænder-Forsamlinger bekjendte med det gjorte Forslag om Reykjavíks Indlemmelse i de danske Kjöbstæders Brandforsikkring, samt med de nærmere Bestemmelser, der i saa Henseende have været omhandlede saavel for Brandcontingentets Störrelse, som angaaende Grændsen for Störrelsen af Forsikkringssummen og Forsikkringens Nödvendighed eller Frivillighed, — alt for at erfare, om bemeldte Stænder med Hensyn til de danske Kjöbstæders Interesse maatte have Noget at erindre, enten mod den foreslaaede Indlemmelse i det Hele, eller med Hensyn til de Vilkaar, hvorunder samme kunde finde Sted".

I Overeensstemmelse hermed er Sagen bleven forelagt de i forrige Aar afholdte Stænderforsamlinger for Östifterne og for Nörre-Jylland, og har den hvert Sted paa anordningsmæssig Maade været Gjenstand for Behandling i en Comitee, bestaaende af tre Medlemmer, og derefter i tvende Plenar-Möder, hvorefter Forsamlingerne have afgivet deres allerund. Betænkninger, som af Cancelliet ere blevne Hans Majestæt allerund. foredragne.

Imidlertid har dette Forslag, saaledes som nærmere vil erfares af de medfölgende Nummere af den roeskildske og den viborgske Stændertidende, hvor Forhandlingerne i denne Sag ere indförte — mödt

1841. 27. Febr. Modstand i Provindsialstændernes Forsamlinger; thi skjöndt begge Forsamlingerne have erkjendt det Önskelige i, om man kunde komme Reykjavíks Indvaanere imöde ved at være dem behjælpelig til at erholde det af dem længe savnede Gode, at kunne forsikkre deres Eiendomme paa samme Maade, som Indvaanerne i de danske Kjöbstæder, saa have de dog fundet overveiende Betænkeligheder ved Forslaget, idet den roeskildske Forsamling, efter de Oplysninger, den var i Besiddelse af, med 47 Stemmer imod 18 har besluttet fortiden at fraraade, at Reykjavík indlemmes i de danske Kjöbstæders Brandforsikkring, hvorhos den dog har anseet det önskeligt, at yderligere Oplysninger tilveiebringes angaaende Tilstanden og Forholdene i Reykjavík, navnlig med Hensyn til Bygningsmaaden, Eiendommenes Beliggenhed, Antal og deres omtrentlige Værdie, hvorfor den med 38 Stemmer mod 27 har vedtaget allerund. at andrage paa, at saadanne Oplysninger förft maatte befales indhentede, for at man kunde komme til nöiere Kundskab om de Omstændigheder, hvorefter Störrelsen af den Risico, som Assuranceforeningen maatte paatage sig ved at gaae ind paa det gjorte Forslag, bör bedömmes. Den jydske Forsamling har derimod ikke anseet det fornödent at afvente saadanne yderligere Oplysninger, men har med 40 Stemmer imod 4 besluttet at fraraade, at Reykjavík indlemmes i de danske Kjöbstæders Brandforsikkring.

Idet Cancelliet, ifölge Hans Majts allern. Befaling, herved tjenstl. skulde meddele Hr. Kammerherren, til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Byfogden og de eligerede Borgere i Reykjavík, hvad der er passeret i Provindsialstænderne med Hensyn til den ombandlede Sag, skulde man lige tjenstl. tilföie, at den attraaede Indlemmelse i Kjöbstædernes Brandforsikkring, som Fölge deraf, i det mindste ikke for Tiden kan finde Sted, hvorhos det overlades til Communalbestyrelsen, om den maatte finde Anledning til at indlede

nye Forhandlinger angaaende Sagen, og erhverve de i den roeskildske Forsamlings Betænkning betegnede Oplysninger. — Det kongl. Danske Cancellie den 27. Februar 1841. 1841. 27. Febr.

Plakat ang. **Salarium for Advokater og Procuratorer i Justitssager.** Khavn den 3. Marts 1841[1]. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1841. Ligeledes er den publiceret i Gullbringa og Kjosar Syssel 1841 og i Dala Syssel 1842. — Canc. 2. Depart. Reg. XLII, 52 (1841, Nr. 119[b]). Original-Aftryk hos Schultz. Ny Coll. Tid. for 1841, S. 193. Qvart-Forr. for 1841, S. 19—20. Schou XXIII, 316—317. 3. Marts.

Plakat, indeholdende Forandring af Bestemmelserne i Forordningen af 7. Marts 1827, angaaende Salarium for Höiesteretsadvokaterne og Procuratorerne ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten i Kjöbenhavn og Landsoverretten i Viborg i Justitssager.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, efter at have modtaget allerund. Betænkning fra begge Forsamlinger af Vore troe danske Provindsialstænder angaaende et dem i 1840 forelagt, ved et tidligere Andragende fra Samme foranlediget, Udkast til en Plakat, sigtende til at forskaffe Advokaterne ved Vor Höiesteret og Prokuratorerne ved Vore Landsoverretter i Danmark yderligere Godtgjörelse for deres Arbeide i Justitssager, allernaad. have fundet for godt at byde og befale som fölger:

Den allerhöieste Forordning af 7. Marts 1827 angaaende Salarier for Höiesterets-Advokaterne og Landsoverrets-Prokuratorerne i de Justitssager, hvilke de udföre som Aktorer, skal for Fremtiden saaledes være forandret, at det Salarium, der tilkommer Höiesterets-

[1]) Plak. 9. Mai 1855 § 2.

1841. Advokaterne i fornævnte Egenskab, kan i Sager af særdeles betydeligt Omfang, efter Vor Höiesterets Skjön, forhöies over den i Forordningens § 2 bestemte Grændse indtil en Sum af 100 Rbd., og at Prokuratorerne saavel ved Vor Landsover- samt Hof- og Stadsret i Kjöbenhavn, som ved Vor Landsoverret i Viborg ogsaa skulle nyde Salarium i de Justitssager, som de udföre i Egenskab af Defensorer, hvilket, ligesom det, der tilkommer dem som Aktorer, i Overeensstemmelse med Forordningen bliver af Retten at bestemme fra 5 til 15 Rbd. Iövrigt vil det i Eet og Alt have sit Forblivende ved bemeldte Forordning.

3. Marts.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Marts 1841.

9. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Forholdet mellem Lægerne og Apothekerne paa Island.** Khavn den 9. Marts 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 788—791. — Denne Cancellie-Skrivelse anföres som publiceret i Norder-Mula Syssel 1842.

Ved at tilstille Cancelliet til Afgjörelse et til Hr. Amtmand indgivet Andragende, hvori Apotheker Thorarensen, som under 10. April f. A. blev meddeelt Bevilling til at gjenoprette det af ham tidligere anlagte Apothek i Öfjord, forespörger, hvorledes den Clausul: „dog at ham ikke derved gives Eneret til Afsætning af Medicamenter i Amtet", som findes i Bevillingen, er at forstaae, — har De i behagelig Skrivelse af 15. Septbr. f. A. yttret, at det vel paa den ene Side maa erkjendes, at saafremt denne Clausul skal fortolkes saaledes, at Distriktslægen og de i Amtet praktiserende Læger derved maae antages at være blevne berettigede til fremdeles at gjöre Brug af den dem ved Cancelliets Skri-

velse af 9. Juli 1825 indrömmede Tilladelse til, saa- 1841.
længe Apotheket i Öfjord var nedlagt, at forskrive Me- 9. Marts.
dikamenter fra Kjöbenhavn og at udsælge samme til de Patienter, som söge deres Hjælp, vil det være umuligt for Apothekeren at bestaae, men at det derhos paa den anden Side maa indrömmes, at det vil være et föleligt Tab for Lægerne, naar hiin Tilladelse, som de hidtil have udövet, blev dem betaget, da Udsalget af Medikamenter er deres fornemste Indtægtskilde.

Cancelliet kunde heller ikke Andet, end med Hr. Amtmand erkjende, at der i den omhandlede Henseende finder en Collision Sted mellem Lægernes og Apothekerens Rettigheder, som det i flere Henseender maatte være vigtigt at see hævet. Man indledede derfor Correspondence med det kgl. Sundheds-Collegium, og idet man yttrede sig om, hvorledes Lægernes og Apothekerens gjensidige Rettigheder kunde begrændses, udbad man sig dets Betænkning meddeelt.

Efter at man nu har modtaget denne, skulde man, næst at bemærke, at den omhandlede Clausul kun blev tilföiet for at tilkjendegive, at Lægerne i Amtet ikke vare udelukkede fra at tage Medicin paa de övrige Apotheker i Island, til fornöden Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at Forholdet mellem Lægerne og Apothekerne i forberörte Henseende vil være at ordne paa den Maade, at Lægerne vel fremdeles vedblive at være berettigede til selv at forsyne de under deres Behandling værende Syge med Lægemidler; men at det, nu da Apotheket i Öefjord er gjenoprettet, i Overeensstemmelse med Cancelliets ovenciterede Skrivelse af 9. Juli 1825, ikke herefter vil være enten Distriktslægen eller de övrige i Nord- og Öst-Amtet praktiserende Læger tilladt at forskrive Medicin fra Kjöbenhavn eller andetsteds i Danmark, hvorimod det maa staae dem frit for at forsyne sig dermed fra et hvilketsomhelst af de islandske Apotheker, de

1841. 9. Marts. ville. — Det kongelige Danske Cancellie den 9. Marts 1841[1].

9. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Uddelingen af Fattigmedicin i Vester-Amtet.** Khavn den 9. Marts 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr, 792—794.

Fra det kongl. Rentekammer har Cancelliet til Afgjörelse modtaget det Kammeret med Hr. Amtmands behagelige Skrivelse af 31. Decbr. 1839 tilstillede Andragende, hvori Apotheker Jacobsen i Stykkesholm deels anholder om, at det maa blive Distriktslægerne i Vest-Amtets söndre og nordre Distrikt paalagt, at tage den disse Distrikter tilstaaede saakaldte Fattigmedicin hos ham, som nærmeste Apotheker, istedetfor, som hidtil, fra Apothekeren i Reykjavig, deels andrager paa, at det maa blive Lægen i bemeldte Amts söndre Distrikt paalagt, at tage Bopæl i Stykkesholm, hvor Apotheket er, og da tilpligtes at holde sig fra selv at dispensere.

Efter at Cancelliet i den Anledning har correspon-deret med det kgl. Sundheds-Collegium, skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at efter hvad Hr. Amtmand har yttret, maa Collegiet anseé det rettest, at Apothekeren paa Stykkesholm leverer den Medicin, hvormed de syge Fattige forsynes for det Belöb af 90 Rbd., som i dette Öiemed er tilstaaet Amtets tvende Lægedistrikter til lige Deling, og Distriktslægerne ville saaledes herefter have at reqvirere samme fra Apotheket i Stykkesholm, istedetfor, som hidtil, fra Apotheket i Reykjavig.

---

[1]) Under samme Dato ere Cancellie-Skrivelser af samme Indhold afgaaede til Stiftamtmanden over Island og Amtmanden over Vester-Amtet, samt til det kgl. Sundheds-Collegium. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

Næst derhos at bemærke, at Lægen i Amtets söndre Distrikt, ifölge en til det kgl. Sundheds-Collegium indlöben privat Efterretning, allerede skal have taget Bopæl i Stykkesholm, og at Apotheker Jacobsens Andragende, forsaavidt det tillige gaaer ud derpaa, maa ansees at være bortfaldet: undlader man ikke lige tjenstl. at tilföie, at forsaavidt Apotheker Jacobsen endelig har anholdt om, at det maa formenes den nævnte Læge at dispensere Medicin, maa man henholde sig til Collegiets Resolution, denne Gjenstand betræffende, i dets anden Skrivelse af D. D. til Hr. Amtmand, i Overeensstemmelse med hvilken De saaledes ville give Andrageren Besked, hvad denne Punkt angaaer. — Det kgl. Danske Cancellie den 9. Marts 1841 [1]. 1841. 9. Marts.

Cancellie-Circulaire til samtlige Amtmænd, ang. **Indsendelse af Dödsattester for afdöde belgiske Undersaatter.** Khavn den 11. Marts 1841. — Dette Circulaire er ogsaa blevet sendt til Amtmændene i Island. — Canc. 2. Dep. Brevb. 1841, Nr. 830—832. Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 830—865. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1841, S. 49. 11. Marts.

Da det kgl. Departement for de udenlandske Sager har tilmeldt Cancelliet, at i Belgien paaligger det vedkommende Autoritet, naar en fremmed Undersaat eller i Belgien domicilieret Udlænding döer i sammes Distrikt, at sende en i lovlig Form udfærdiget Dödsattest til den Afdödes Hjemstavn, samt at lignende Foranstaltning attraaes truffen med Hensyn til Belgiere, som maatte döe her i Landet, saa skulde man tjenstl. anmode (Tit.) om at tilkjendegive vedkommende Retsbetjente, at de, naar nogen sig i deres Embedskreds opholdende belgisk Undersaat eller belgisk Indfödt ved

[1]) s. D. er Communication herom udgaaet til Rentekammeret og det kgl. Sundheds-Collegium.

1841. Döden skulde afgaae, desangaaende have at erhverve
11. Marts. og tilstille Dem en lovformeligen udfærdiget Dödsattest, hvilken derefter hertil bliver at indsende. — Det kgl. Danske Cancellie den 11. Marts 1841.

13. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Delingen af Thingöe Syssel.** Khavn den 13. Marts 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 192.

I Overeensstemmelse med det af Hr. Amtmand Thorarensen i behagelig Skrivelse af 18. August f. A. gjorte Forslag til Deling af det for Tiden vacante Norder- eller Thingöe Syssel, samt efter derom fört Brevvexling med det Danske Cancellie, har Kammeret om Sagen nedlagt allerunderd. Forestilling, hvorefter det under 17. f. M. allernaad. har behaget Hans Majt. at resolvere saaledes:

„Vi tillade allern., at det nuværende Norder eller Thingöe Syssel i Island maa deles .... [osv. see ovenf. S. 18-19] .... at andrage paa en Forandring i dette Forhold".

Denne allerhöieste Resolution communiceres Dem herved til egen behagelig Underretning samt videre fornöden Bekjendtgjörelse, navnligen forsaavidt angaaer Afstaaelsen af Öster Rep til Norder Thingöe Syssel for Sysselmand Walsöe, der ifölge den kgl. Resolution af 24. Februar 1835, hvorved han blev ansat i Norder-Mule Sysselmands Embede, er forpligtet til at underkaste sig saadan Jurisdictionsforandring, hvilken desaarsag formenes rettest at tage sin Begyndelse fra den 6. Juni 1842. Og ville derhos Hr. Amtmanden behageligen foranledige, at den Sysselmand, som nærmere af Hans Majt. vil blive udnævnt for Norder Thingöe Syssel, meddeles de Oplysninger og Udskrifter af Norder-Mule Syssels Embedsprotokoller, der i Anledning af foranmeldte Jurisdictionsforandring fornödiges, idet vi iövrigt

forvente, at De drager Omsorg for, at Norder og Sönder Thingöe Sysseler, medens de ere vacante, forsvarligen bestyres af en af Dem dertil antagen duelig Mand. — Rentekammeret den 13. Marts 1841. 1841. 13. Marts.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Erlæggelsen af Auktions-Salair ved Salg af kongeligt Jordegods** paa Island. Khavn den 16. Marts 1841. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1841, Nr. 866[b]. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 50—53. — Denne Skrivelse er grundet paa Generalprocureurens Betænkning. 16. Marts.

Det kongl. Rentekammer har i behagelig Skrivelse af 1. Febr. f. A. andraget, at der til Samme er indkommen en Forespörgsel om, hvorvidt det paaligger Kjöberen af det kongelige Jordegods i Guldbringe og Kjose Syssel at udrede Auctions-Salair, og, idet samme har ladet fölge en fra Amtmanden over Islands Sönder-Amt i den Anledning indhentet Erklæring, derhos begjært sig Cancelliets Yttringer meddelte over det saaledes fremsatte Spörgsmaal.

I Svar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at Cancelliet ikke skjönner rettere, end at dette Spörgsmaal maa besvares bekræftende. Sportel-Reglementet for Island af 10. Septbr. 1830 indeholder ingen Hjemmel for, at Auktioner over de derværende kongelige Eiendomme skulle forrettes gratis. Da dets Capit. I § 13 udtrykkelig tilkjendegiver, at intet Gebyr skal erlægges i egentlige Thingsager, naar disse ere offentlige, og Cap. II § 28 bestemmer, at Foged-Gebyr i beneficerede Sager kun erlægges forsaavidt det kan erholdes hos den, hos hvem Udlægget skeer, medens derimod dets 3., 4., 5. og 6. Capitel med Hensyn til de övrige med Retspleien forbundne Forretninger, nemlig de, der vedkomme Thinglysningsvæsenet, Skiftevæsenet, Auktionsvæsenet og Notarialvæsenet, ingen Undtagelse gjöre for

[1]) Plak. 3. Juni 1842 (udv. ved kgl. Resol 14. Juli 1847).

1841. 16. Marts. det Tilfælde, hvor slige Forretninger vedkomme det Offentlige, synes dette endog at afgive et positivt Argument for, at Gebyr i slige Tilfælde skal erlægges. Dette har ogsaa, som i Cancelliets Skrivelse til det kongl. Rentekammer af 8. Februar 1825 udviklet, megen indvortes Billighed for sig. Derhos turde Plak. 10. Juli 1796 endog indebolde en udtrykkelig Bestemmelse for, at Auktions-Salair skal i de nævnte Tilfælde betales, kun at det iagttages, at det i Conditionerne paalægges Kjöberne at udrede samme. Vel har den förste Deel af Plakaten, der omhandler Licitationsforretninger over Reparationer og deslige, indskrænket sig til offentlige Stiftelser, men da Slutningsbestemmelsen, der angaaer Auktioner, uden Indskrænkning nævner publike Eiendomme, turde man dog næppe være beföiet til derfra at undtage Statens eller Kongens Eiendomme, hvorimod det netop er antageligt, at der med Flid er brugt et mere generisk Udtryk, end det, der betegner Gjenstanden for Plakatens förste Deel. Dette lader sig ogsaa forklare deraf, at Plakaten gaaer ud fra den Forestillingsmaade, at Salair, naar det paalægges Kjöberne at udrede Omkostningerne, ikke ligefrem og i det Hele falde Sælgerne til Byrde, en Forestillingsmaade, der og synes at ligge til Grund for de Bestemmelser, Stemplet-Papirs-Anordningen og navnlig For. 3. Decembr. 1828 § 42 indeholde, angaaende den Fritagelse for Brugen af stemplet Papir, som er tillagt offentlige Stiftelser. De Indvendinger, som kunne gjöres mod denne Forestillingsmaades Rigtighed, kunne i alt Fald ikke komme i Betragtning, hvor der spörges om Fortolkningen af de Anordninger, der klarlig have erkjendt samme, og det er ogsaa i den Henseende iövrigt at mærke, at det derfor ingenlunde behöver at forudsættes, at Lovgiveren har overseet, at der indirecte kan resultere noget Tab for det Offentlige deraf, at Auktionssalair, Udgift til Stemplet-Papir m. v. paalægges den, der kjöber dets Eiendomme eller i anden Maade contraherer med samme,

men at det meget vel lader sig antage, at Lovgiveren, 1841.
skjöndt erkjendende dette, har holdt for, at Udgiften 16. Marts.
dog ikke ubetinget vilde gaae ud over det Offentlige, og derfor ikke har fundet sig foranlediget til at ville gjöre den Begunstigelse, som ellers i Tilfælde af det omhandlede Slags tillægges det Offentlige, gjeldende, hvilket, hvad Auktionssalair ved Salget af publike Eiendomme angaaer, er saa meget mere begribeligt, som Lovgiveren maatte erkjende, at det ikke er uden Ubillighed, at Embedsmænd, der have saa mange endog med Udgifter forbundne Forretninger for det Offentlige at udföre, uden Vederlag, ja endog uden Godtgjörelse, skulde have Umage og Bekostninger af de Forretninger, der ellers ansees som de fordeelagtigste og de, der skulde indeholde Erstatning for det meget ulönnede Arbeide, naar det traf sig, at den Eiendom, der var Gjenstand for Forretningen, tilhörte det Offentlige. — Ligesom nu Foranförte taler for, at Retsbetjentene i Almindelighed ere berettigede til at erholde Gebyr for Auktioner over kongelige Eiendomme, saaledes taler ogsaa det, Amtmanden over Islands Sönder-Amt i den af ham afgivne Erklæring har bemærket, for, at Auktions-Salair in casu bör erlægges. Dette Resultat stemmer iövrigt ogsaa med hvad det kgl. Rentekammer i behagelige Skrivelse af 29. Novembr. 1838 har yttret angaaende det her omhandlede Spörgsmaal, ligesom det ogsaa er Cancelliet bekjendt, at velbemeldte Kammer allerede tidligere har fulgt den Regel, at der ved Salg af faste kongelige Eiendomme maatte erlægges Auktions-Salair, naar de ikke hörte til de egentlige kongelige Domainer, og om end de kongelige Eiendomme i Island maatte kunne henregnes dertil, saa have dog de Forhold, der have givet Anledning til, at hiin Undtagelse hidtil er bleven gjort i Danmark, navnlig at der paa de fornemste kongelige Domainer ere ansatte særskilte Retsbetjente, ikke fundet Sted i Island, hvor Praxis heller ikke hidtil har hjemlet Undtagelsen, saa at der,

1841. naar den nævnte Fritagelse for Auktionssalair i Almindelighed opgives, selv med Hensyn til Domainerne, hvortil det kgl. Rentekammer i den ovennævnte Skrivelse har erklæret sig villigt, turde være saa meget mindre Anledning til at gjöre den gjeldende paa Island.

16. Marts.

Iövrigt er det ikke undgaaet Collegiets Opmærksomhed, at det ikke egentlig er mellem Hans Maj^ts Kasse og Auktionsdirecteurerne, men mellem disse og Kjöberne af nogle kongelige Eiendomme, at det omdebatterede Spörgsmaal er opstaaet. Det Foranförte viser imidlertid, at vedkommende Sysselmand med Rette vilde være berettiget til at fordre Salair af Hans Maj^ts Kasse, dersom Auktions-Conditionerne ei havde paalagt disse at betale alle af Auktionerne lovlig flydende Omkostninger, og om end ikke disse Ord kunde synes umiddelbart at indeholde, at de skulde betale Auktionssalair, — i hvilket Tilfælde Kjöberne aldeles ikke kunde paaberaabe sig, at den kgl. Kasse var fri for slige Udgifter, da den naturligviis maatte kunne gjöre Afkald paa denne Fritagelse, — er der, som en Fölge heraf, dog nu, under enhver Forudsætning, tilstrækkelig Grund for Sysselmanden til at kræve sligt Salair af de paagjeldende Kjöbere.

De med det kgl. Rentekammers Skrivelse fulgte Bilage remitteres. — Det kongl. Danske Cancellie den 16. Marts 1841.

23. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Admiralitets- og Commissariats-Collegium, ang. **Reglement for Lodserne i Reykjavik og Hafnarfjord.** Khavn den **23.** Marts **1841**[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1014.

Ved behagelig Skrivelse af 16. Januar d. A. har det kgl. Admiralitets- og Commissariats-Collegium tilstillet Cancelliet et af Amtmanden over Islands Sönder-

[1]) Reglement og Taxt 1. Decbr. 1841.

Amt udarbeidet Udkast til et Reglement og en Taxt for Lodserierne i Reikevig og Havnefjord, samt derhos begjært sig Collegiets Yttringer meddelte i Anledning af bemeldte Udkast, forinden samme forelægges Hans Majt. Kongen til Approbation, navnligen med Hensyn til, at Amtmanden i dets § 14 har andraget paa Ophævelsen af det allerhöieste Reskript af 10. Februar 1813, i hvis Fölge saavel de i Reikevig som de i Havnefjord ansatte Lodser, som saadanne, skulle sortere under Reikevigs Jurisdiction. 1841. 23. Marts.

I Svar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at der fra Cancelliets Side, da man erkjender Gyldigheden af de derfor anförte Grunde, ikke haves Noget at erindre imod, at der, saaledes som i Udkastets § 14 er bestemt, andrages paa Ophævelsen af den ovenberörte, i det citerede Reskript indeholdte Bestemmelse. Hvad dernæst Udkastets övrige Paragrapher angaaer, har man ikke troet at burde tilbageholde fölgende Bemærkninger:

ad § 5: Forsaavidt det i denne § bestemmes, at Lodserne herefter skulle före Skildt paa Brystet, istedetfor som tidligere, ifölge det ældre Reglement, at have en röd Dug i Midten af deres Storseil, skjönner Collegiet ikke rettere, end at sidstnævnte Tegn maa foretrækkes det förste. Hiint er nemlig synbart i Frastand, og i mange Tilfælde er det i flere Henseender formentlig ikke uvigtigt for de Söfarende, at de i længere Distance kunne skjelne Lodsbaade fra andre Baade. Ligesom derfor ogsaa det almindelige Lodsreglement af 27. Marts 1831 § 52 bestemmer, at Lodsbaadene skulle före det omhandlede Tegn, og som Grund til denne Bestemmelse tilföies: „paa det at de Söfarende kunne kjende dem", saaledes erkjender Amtmanden selv det for Tiden paabudne Kjendetegns Fortrinlighed, men fraraader det paa Grund af den vedvarende Udgift, samme medförer for Lodserne. Denne Grund kan imidlertid neppe tillægges nogen afgjörende Vægt, da

1841. 23. Marts. Udgiften paa at male den mellemste Dug i Seilet röd formentlig kun kan være ubetydelig, og i alt Fald afholdes paa samme Maade, som er foreslaaet i Henseende til Skildtet. — Hvorvidt iövrigt den i Slutningen af §'en bestemte Mulkt for den Lods, der ikke befindes at holde sin Baad i forsvarlig Stand, er tilstrækkelig, maa man henstille til det kongl. Admiralitets- og Commissariats-Collegii nærmere Overveielse.

ad § 7. Collegiet finder det tvivlsomt, om de ved denne § anförte Schemata, hvis Indhold fremmede Skippere vel ofte ikke engang forstaae, og som derfor i alt Fald maatte tilveiebringes i forskjellige Sprog, vil stifte nogen Nytte, der svarer til den med Brugen af samme forbundne Uleilighed. — Med den Bemærkning, at intet Lignende findes bestemt i det af Amtmanden ved Udkastets § 6 paaberaabte Reglement for Hornbek Lodser af 26. August 1833, maa man derfor henstille, hvorvidt disse Schemata bör beholdes, eller ikke.

ad § 9. Collegiet skjönner ikke rettere, end at der mellem förste og andet Membrum i denne § mangler det Modsætnings-Forhold, som Forbindelsen kræver, og det er derved blevet utydeligt, hvorvidt der, naar Veiret ei tillader at gaae ud med en Firemannefar, men gjör Afbenyttelse af en Sexæring nödvendig, er Pligt for Lodserne at gaae ud med en saadan, i hvilken Henseende Collegiet dog maa bemærke, at man ikke har fundet, at det er gjort Lodserne til Pligt at være forsynet med Fartöier af den sidstnævnte Art, hvilket dog burde finde Sted, naar de ere brugelige i Tilfælde, hvor Lodserne ei kunne komme ud med deres sædvanlige Baade.

ad § 10. Det forekommer Collegiet, at de Ressourcer, hvorfra den i denne § omhandlede Kasse skal have sine Indtægter, ere for ubetydelige. Skjöndt Collegiet vel ikke finder Noget til Hinder for, at vedkommende Skibsförere, foruden at betale de reglementerede Lodspenge, erlægge en Kjendelse til den omhandlede

Kasse, maa man dog henstille, om det ikke var at foretrække at forhöie Lodspengene og deraf at lade Lodserne svare en Afgift til Kassen. 1841. 23. Marts.

ad § 16. Cancelliet maa holde for, at det er at foretrække, ikke at udpege de her nævnte enkelte §§ i For. af 27. Marts 1831, der dog saa godt som udgjöre hele Forordningen. De fleste Modificationer ere en Fölge deels af For. 24. Januar 1838, deels af Udkastets i de foregaaende §§ indeholdte Bestemmelser, og de övrige, der i alt Fald ere ubetydelige, kunne störstedeels bekvemmelig anbringes i selve Reglementet, der, saavel som Forordn. af 27. Marts 1831, efter Collegiets Formening bör oversættes paa Islandsk.

Sluttelig undlader Collegiet ikke at tilföie, at da det af Udkastets § 16, der citerer Forordn. 27. Marts 1831 (cfr. § 1), er klart, at ingen Lodstvang skal finde Sted, kan der ikke være Spörgsmaal om at forelægge Sagen for Stænderne, hvorimod man maa henstille til det kgl. Admiralitets- og Commissariats-Collegium, om samme inden Sagens endelige Afgjörelse maatte finde sig anlediget til at indhente det kongel. Rentekammers Betænkning.

De med velbemeldte Collegii Skrivelse fulgte Bilage remitteres. — Det kongel. Danske Cancellie den 23. Marts 1841.

Kongelig Resolution ang. Understöttelse for Præsterne i de fattigste Præstekalde i Island. 25. Marts.
Khavn den 25. Marts 1841. — I Rentekammerets Forestilling 23. Marts bemærkes, at Collegiet ved at communicere Amtmændene i Island kgl. Resol. 14. Juli 1838, hvorved 1000 Rbd. vare skjænkede til Uddeling blandt de fattigste Præstekald i Landet aarlig i tre Aar, havde forlangt deres Erklæring om, paa hvilken Maade Præsternes Kaar kunde forbedres, og navnlig om dette kunde skee ved Ligning paa Landet. Ifölge de afgivne Erklæringer ansaaes det for utilraadeligt ved nye Paalæg paa Jordegodset og Lösegodstienden

1841. at söge nogen saadan Forbedring i Præsternes Kaar opnaaet. Men da Stiftsövrigheden og Amtmand Thorarensen derhos
25. Marts. havde foreslaaet nogle Forandringer i Reglement 17. Juli 1782, og navnlig Forhöielse i Sportlerne for Præsternes Extraforretninger, fandt Rentekammeret at burde overlade Sagen til Cancelliet, kun med den Bemærkning, at hvis det fandtes fornödent at forhöie den ved kgl. Resol. 12. Mai 1579 bevilgede Sum af 318 Rbd. til Forbedringen af de smaae Kald i Island, til 600 Rbd., vilde der fra Kammerets Side ikke være Noget herimod at bemærke. Cancelliet havde dertil meddeelt det Svar, at det havde tilstillet den islandske Forsamling af Embedsmænd Sagen til Betænkning, hvorpaa den vilde blive at forelægge Östifternes Stænderforsamling, saafremt ikke Island för den Tid havde erholdt sin egen Forsamling, og saaledes vilde der gaae en Tid af tre Aar, indtil Sagen kunde blive afgjort. "Cancelliet havde derfor henstillet, om ikke Kammeret maatte finde Anledning til at udvirke, at den nævnte Understöttelse maatte blive forlænget paa tre Aar, hvortil Kammeret ogsaa mener at være Anledning, da den samme Grund nu var tilstede som for tre Aar siden til at lette Præsternes Kaar paa den samme Maade. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1841 B, Nr. 169.

Vi bifalde allern., at af den islandske Jordebogskasse stilles en Sum af 1000 Rbd. rede Sölv aarligen, endnu i de tre Aar 1842, 1843 og 1844 til Islands Stiftamtmand og Biskops Disposition, for at uddeles iblandt Præsterne i de ringere Kald i Island. — Kjöbenhavn den 25. Marts 1841.

26. Marts. **Forordning ang. Straffen for Brandstiftelse.** Khavn den 26. Marts 1841. — Denne Forordning er publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavik i Juli Maaned 1841; ligeledes anföres den som publiceret i flere Jurisdictioner i Island: 1841 i Reykjavik, samt Gullbringu og Kjosar-Syssel; 1842 i Arnæs, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnes, Dala, Hunavatns, Öefjords og begge Mula Sysseler; 1846 i Isafjords og Stranda Sysseler. Endelig anföres den ogsaa som publiceret paa Islandsk i Synodalforsamlingen i Reykjavik 1845, samt i Aarene 1843, 1845 og 1846 i Myra og Hnappadals, Snæfellsnes og Dala Sysseler, 1845 i Reykja-

vik og i Gullbringa og Kjosar Syssel, endelig 1846 i alle Sysseler i Nord- og Öster-Amtet, med Undtagelse af Thingö Syssel. — Canc. 2. Dep. Reg. XLII, 71. 92–93 (1841, Nr. 195b). — Original-Aftryk paa Dansk alene hos Schultz, 20 Sider i 4to. Ligeledes paa Dansk og Islandsk, ogsaa trykt hos Schultz, 20 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, samt Bemærkning om Forordningens Gyldighed paa Island; der nedenfor den islandske Titel med samme Bemærkning paa Islandsk; det övrige af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider 2–18 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; paa de ulige Sider 3–19 den islandske Text uden Underskrifter; den sidste Side blank. Ny Coll. Tid. for 1841, S. 265—279 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1841, S. 33—39; Schou XXIII, 319—325. Jevnf. Roesk. Stændert. 1838. II, 2542, 2561; 1840, 56. 1043. 1085; Anh. S. 6–7. Viborg Stændertid. 1840, 46. 581. 772; Anh. S. 38—41. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (*see* ovenfor).

1841. 26. Marts.

Forordning, der forandrer og nærmere bestemmer Straffen for Brandstiftelse.

I Fölge Forordningen af 24 Januar 1838 §§ 1 og 7 gjeldende for Island, med den Forandring af nogle af de deri bestemte Straffe, som fölge af bemeldte Forordnings Bestemmelser.

Vi Christian den Ottende, &c. G. v.: At Vi, efter at have ladet begge Forsamlinger af Vore troe danske Provindsialstænder forelægge et ved tidligere Andragende fra Stænderne foranlediget Udkast til en Forordning, der forandrer og nærmere bestemmer Straffene for Brandstiftelse, og over dette Udkast modtaget Stændernes allerund. Betænkninger, allern. have fundet for godt at byde og befale som fölger:

1) Den, som sætter Ild paa Huus, hvad enten det er hans eget eller en Andens, skal straffes paa Livet, naar Forbrydelsen enten er udövet i det Forsæt, at Nogen derved skulde indebrænde, i hvilket Tilfælde den Skyldige, naar Nogen virkelig ved Ildebranden omkommer, endog bliver at straffe som for Mord, eller den har været forbunden med saadanne Omstændigheder, der klarligen vise, at den Skyldige har maattet indsee, at han

1841. ved sin Gjerning udsatte Andres Liv for aabenbar Fare.
26. Marts. Det vil i denne Henseende især være en mod Gjerningsmanden talende Omstændighed, naar Forbrydelsen er begaaet til en Tid, da Husets Beboere, efter hvad de sædvanlige Forhold medföre, eller efter hvad der var Gjerningsmanden særlig bekjendt, vare gaaede til Sengs. — 2) Ogsaa bliver Livsstraf at anvende, naar Brandstiftelsen, uden paa en saa bestemt Maade, som § 1 forudsætter, at have udsat enkelte Personer for Livsfare, har været af en saadan Beskaffenhed, at den maa antages at have sigtet til at befordre Oprör, Plyndring eller andre saadanne Samfundsfreden forstyrrende Uordener, eller til at forvolde en udstrakt Ödelæggelse, f. Ex. naar Ild er anlagt paa flere Steder, fornemmelig naar dette Foretagende er grundet paa Overeenskomst mellem Flere, eller naar den Eiendom, der var Forbrydelsens nærmeste Gjenstand, eller det Middel, der blev brugt til at bevirke Branden, var af en saadan særdeles Beskaffenhed, at den Skyldige maatte kunne forudsee, at Brand og Ödelæggelse derfra let kunde udbrede sig til flere Eiendomme. — 3) Bestemmelserne i §§ 1 og 2 ere og anvendelige paa den, der sætter Ild paa Skib, forsaavidt dette skeer under de der fastsatte Betingelser. — 4) Den, som udenfor de i §§ 1, 2 og 3 nævnte Tilfælde sætter Ild paa anden Mands Huus eller Skib, straffes efter Forbrydelsens större eller mindre Farlighed, og den större eller mindre Grad af Ondskab, Gjerningsmanden har lagt for Dagen, med Strafarbeide enten paa Livstid eller paa en Tid af i det mindste 8 Aar. Naar Huset er anden Mands Eiendom, vil den foranförte Bestemmelses Anvendelse ikke udelukkes derved, at Gjerningsmanden som Fæster eller paa anden Maade har Brugs- og Beboelsesret til samme. — 5) Den, som sætter Ild paa eget Huus eller Skib, uden at Forbrydelsen kan henföres under §§ 1, 2 og 3, bliver ogsaa at ansee med Straf efter § 4, saafremt Eiendommen eller det deri værende Gjerningsmanden til-

hörende Gods har været forsikkret eller der i Huset 1841.
har været andre Beboere, hvis Eiendele derved blive 26. Marts.
udsatte for Opbrændelse, eller ogsaa andre nærliggende Bygninger eller Skibe have været udsatte for kjendelig Fare. Hvis Forbrydelsen hverken umiddelbar har været til Fornærmelse for Andre eller sat disse i Fare, men Gjerningsmanden kun har villet gjöre sig Fordeel ved den Medlidenhed, som den ham overgaaede Brand skulde opvække, eller havt anden saadan mindre strafværdig Hensigt, vil en efter Omstændighederne ringere Grad af Straffen finde Sted; dog kan denne ikke nedsættes dybere end til 2 Aars Strafarbeide. — 6) Den, der sætter Ild paa anden Mands Skov, Törvemose, Hede eller Ager, eller paa Brændestabel, Tömmer eller Brændeforraad, Korn- eller Höstakke eller andre lignende Gjenstande, straffes i Forhold til Handlingens Skadelighed eller Farlighed samt de övrige Omstændigheder, der have Indflydelse paa Gjerningsmandens Strafskyld, med 5 til 10 Aars Strafarbeide. Saafremt de Ting, der have været Gjenstand for en saadan Ildspaasættelse, tilhörte Gjerningsmanden selv, bliver der at forholde efter Analogien af de i § 5 givne Bestemmelser. Dersom den paa slige Gjenstande satte Ild var bestemt til at udbrede sig til Huus eller Skib, bliver den Skyldige, hvis det derved virkelig er bleven antændt, at straffe, som om han ligefrem havde sat Ild paa samme, men i modsat Fald som den, der havde tilsigtet slig Ildebrand. Foranförte Hensigt maa altid antages, naar de med Sagen forbundne Omstændigheder vise, at den Skyldige har maattet indsee, at Ilden, saafremt en eller anden Hændelse ikke forhindrede det, maatte forplante sig til Huus eller Skib. — 7) Sættes der lovstridigen Ild paa Gjenstande, der ikke med Hensyn til deres Betydenhed eller Faren for Ildens videre Udbredelse kunne sættes ved Siden af de i § 6 nævnte, bliver en ringere Straf end den i bemeldte § fastsatte at anvende. Dette skal ogsaa gjelde, naar

1841. Gjenstanden vel hörer til de ommeldte, men er af en
26. Marts. sær ringe Betydenhed, og Omstændighederne have været af den Beskaffenhed, at ingen videre Fare derfra er opstaaet. Og skjöndt det Ord Huus i nærværende Vor Anordning ikke blot indbefatter de ganske eller tildeels beboede eller til Beboelse indrettede Bygninger, med de dertil hörende Udhuse, men ogsaa Kirker, Möller, Fabrikker, Magazinbygninger og alle andre, som deraf kunne sættes ved Siden, saa skal dog alene nærværende § være anvendelig i Tilfælde af at der sættes Ild i smaae aldeles ubetydelige Hytter eller Skure, hvori kun Ting af ringe Værdi opbevares, naar de ere saa langt fra vigtigere Bygninger, at disse ikke derved sættes i Fare. Skulde det imidlertid indtræffe, at Ildspaasættelsen paa en saadan ringe Hytte, som foranfört, havde de Egenskaber, som denne Anordnings § 1 forudsætter, vil denne derpaa være at anvende. — 8) Naar den, der har foraarsaget en Ildebrand, der ellers vilde være at behandle efter § 1, har ved at vække det antændte Huses Beboere forebygget, at disse indebrændte, vil istedetfor den der bestemte Livsstraf, Strafarbeide enten paa Livstid, eller paa en vis Tid, dog ikke kortere end 8 Aar, være at anvende. Det Samme gjælder og naar den Skyldige i Tilfælde, der henhöre under § 2, paa en afgjörende Maade har bevirket, at Forbrydelsen ikke bliver skadelig i den Grad, som den ellers efter sin Beskaffenhed maatte befrygtes at ville blive. I lige Maade blive og de i §§ 4, 5, 6 og 7 hjemlede Straffe at nedsætte, naar den Paagjeldende ved sine virksomme Bestræbelser i nogen mærkelig Grad har forebygget den Skade, som Handlingen ellers vilde medföre, og kan Straffen, naar iövrigt Omstændighederne ere af det meest formildende Slags, i ethvert af de i de trende förstnævnte af disse §§ omhandlede Tilfælde nedsættes til det Halve af den, der sammesteds er nævnt. — 9) Enhver, der under Udförelsen af nogen af de ovennævnte Forbrydelser

har medvirket til samme, straffes, ligesom han selv 1841.
med egen Haand havde udövet den Gjerning, der 26. Marts.
nærmest foraarsager eller er bestemt til at foraarsage Branden. Det Samme gjelder ogsaa med Hensyn til den, som ved Löfter, Trudsler eller andre Forestillinger har forledet Nogen til en Forbrydelse af foranförte Slags. Iövrigt medförer al Medvirkning til Forbrydelsen Forpligtelse til den derved forvoldte Skades Erstatning. — 10) Naar Nogen efter en Eiers Begjæring eller med hans Samtykke sætter Ild paa dennes Eiendom, bliver han, forsaavidt der iövrigt efter Gjerningens Beskaffenhed er Forskjel paa Straffen, eftersom det er egen eller fremmed Eiendom, hvorpaa Forbrydelsen udöves, kun at ansee, som om han havde sat Ild paa sin egen Eiendom. — 11) Hvo, som paa anden og mindre virksom Maade end den, hvorom handles i § 9, har medvirket til nogen af de ommeldte Forbrydelser, saasom ved at give Brandstifteren Anviisning eller Opmuntring til Udförelsen af det allerede fattede Forsæt, eller dertil forsyne ham med Midler, ansees med Strafarbeide fra 5 til 10 Aar, naar selve den Forbrydelse, hvortil han saaledes har medvirket, vilde medföre Livsstraf eller Strafarbeide paa Livstid, men, forsaavidt selve Forbrydelsen kun vilde medföre tidsbestemt Strafarbeide, vil Straffetiden blive forholdsmæssig at nedsætte indtil det Halve; ligesom og en lignende Nedsættelse vil finde Sted, saafremt selve Forseelsen, i Medhold af § 7, kun maatte egne sig til at ansees med en ringere Straf. — 12) Begaaes nogen af de Forbrydelser, der efter de foregaaende Bestemmelser blive at ansee enten med Dödsstraf eller med Strafarbeide paa Livstid eller paa 8 Aar eller længere Tid, af Barn mellem 10 og 15 Aar, bliver dette i Forhold til dets Alder og Udviklingsgrad samt den mere eller mindre bestemte onde Villie, som det har lagt for Dagen, saavel som Forbrydelsens egen Beskaffenhed, paa en kortere eller længere Tid at hensætte i en

1841. Straffeanstalt, hvor der bliver at drage vedbörlig Om-
26. Marts. sorg for et saadant Barns Opdragelse og Forbedring. Naar Barnet af Ældre er bleven forledet til at udföre Forbrydelsen, vil dette komme i særdeles Betragtning som Grund til at vælge en kortere Straffetid. Hvis Barnet selvstændig har fattet det Forsæt at begaae Forbrydelsen, og i Beslutningen og Udförelsen har röbet en bestemt ond Villie, kan Straffetiden, naar Forbrydelsen tillige er særdeles grov, endog gaae til 5 Aar. Men, dersom et Barn i fornævnte Alder har begaaet en Forbrydelse, hvorfor Straffen efter foranförte Bestemmelser vilde være ringere end Strafarbeide paa 8 Aar, bliver det at behandle saaledes som det i Vor allerh. Forordn. ang. Straffen for Tyverie, Bedragerie, Falsk og andre dermed beslægtede Forbrydelser, dateret den 11. April 1840 §§ 26—28, er bestemt med Hensyn til Börn i fornævnte Alder, der gjöre sig skyldige i Tyverie. — 13) Enhver af de omhandlede Forbrydelser ansees fuldbyrdet, saasnart der er opstaaet Ild i den Gjenstand, hvis Antændelse udgjör Forbrydelsen, uden Hensyn til om den har grebet mere eller mindre om sig, og skjöndt den slukkes uden at have gjort nogen mærkelig Skade. Saalænge der derimod ikke har viist sig Ild i selve Gjenstanden, er ikke den fulde Straf anvendelig, om der end er opkommet Ild i de Ting, hvorfra Ilden skulde udbrede sig til bemeldte Gjenstand. Den Skyldige bliver imidlertid i dette Tilfælde at ansee med en Straf, som kommer den for den fuldbyrdede Misgjerning nær, nemlig med Strafarbeide paa Livstid, naar den fuldbyrdede Forbrydelse vilde medföre Dödsstraf, med lige Arbeide fra 10 til 15 Aar, hvis den fuldbyrdede Misgjerning vilde paadrage ham Frihedens Tab for Livstid, og, hvis der for samme kun vilde finde Frihedstab i en vis Tid Sted, bliver denne at nedsætte indtil $\frac{2}{3}$. Den, der har viist virksom Bestræbelse for at faae nogle af de ommeldte Forbrydelser udfört, uden at være kom-

men Fuldbyrdelsen saa nær som foranfört, bliver med Hensyn til om han er kommen mere eller mindre vidt i sin forbryderiske Virksomhed, at ansee med en forholdsmæssig ringere Straf. — 14) Med Hensyn til de foretagne eller efterladte Handlinger, for hvilke der paa Grund af den Brandfare, som de medföre, ved Anordningerne er sat Straf, vil det have sit Forblivende ved bemeldte Anordningers Bud. Men forsaavidt der enten ved disses Overtrædelse eller iövrigt ved aabenbar Tilsidesættelse af den Agtsomhed, som almindelig Forsigtighed kræver, er foraarsaget nogen Ildsvaade, bliver den Skyldige at ansee med forholdsmæssig Straf af Fængsel paa Vand og Bröd eller andet Fængsel, hvilken Straf dog bortfalder, hvis han kan gjöre Udveie til at erstatte den gjorte Skade. Saafremt den foretagne Handling paa en saa iöinefaldende Maade har medfört Brandfare, at denne ikke har kunnet undgaae Gjerningsmandens Opmærksomhed, saa kan han for denne sin Fremfusenhed og grove Ligegyldighed for sine Medborgeres Velfærd efter Sagens Beskaffenhed underkastes höiere Straf, indtil eet Aars Strafarbeide, dog vil ogsaa i dette Tilfælde Straffen kunne formildes, eller endog efter Omstændighederne aldeles bortfalde, naar Erstatningen for Skaden tilveiebringes. — 15) Hvad Stedet angaaer, hvori det ved nærværende Vor Forordning paabudne Strafarbeide skal udholdes, vil der blive at forholde efter ovennævnte Vor Forordning af 11te April 1840 § 82.

1841
26. Marts.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor Kongel. Residentsstad Kjöbenhavn, den 26. Marts 1841.

Tilskipun, er umbreytir og nákvæmar ákvarðar straff fyrir illvirkisbrennur.

Eptir Tilskipun af 24. Janúarí 1838 I og 7 §§ gildandi fyrir Ísland, með þeirri umbreytíng á nokkrum af þeim þarí ákveðnu ströffum, sem fylgja af nefndrar tilskipunar ákvörðunum.

1841. Vèr Christján hinn Áttundi, &c. G. v.: að Oss, eptir
26. Marts. að hafa látið framleggja fyri báðar samkomur Vorra trúu dönsku umdæmastanda eitt eptir eldri tilmælum standanna samið framvarp til tilskipunar, sem umbreytir og nákvæmar ákvarðar ströff fyrir illvirkisbrennur, og um þetta framvarp meðtekið standanna allraundirgefnustu hugleiðíngar, allranáðugast hefir þóknazt að bjóða og skipa sem fylgir:

1) Sá er ber eld á hús, hvort heldur það er hans eður annars manns eign, á að missa lífið, þegar afbrotið annaðhvort er drýgt í þeim ásetníngi að brenna mann inni, í hverju tilfelli hinn seki, ef nokkur raunar andast í brennunni, jafnvel á að straffast eins og fyri morð, ellegar það hefir verið samtengt slíkum kríngumstæðum, er ljóslega sýna, að hinn seki hafi orðið að sjá, að hann með sínu verki setti annara líf í opinbera hættu. Í þessu tilliti hlýtur su kríngumstæða að vera sakamanninum mjög mótdræg, að afbrotið sè drýgt á þeirri tíð, þegar þeir sem í húsinu búa, eptir því sem vanalega við gengst, eður eptir því sem sakamanninum var sèrílagi kunnugt, voru gengnir til sængur. — 2) Líka á lífsstraff að heimfærast, þegar illvirkisbrennunni, án þess á svo skýlausan hátt sem 1. § gjörir ráð fyrir, að hafa komið einstökum persónum í lífsháska, hefir verið svo varið, að hún hlýtur að álítast að hafa miðað til að vekja upphlaup eður aðra slíka óreglu er raskar almenníngs frið, ellegar til að valda víðlendri foreyðslu, t. d. þegar eldur er kveiktur á fleiri stöðum, helzt þegar þetta fyritæki er grundvallað á samkomulagi meðal manna, ellegar þegar þeirri eign, er mest varð fyrir afbrotsins ofsókn, eður því meðali, sem brúkað var til að kveikja brennuna, var svo sèrlega varið, að hinn seki hlyti að geta sèð fyrifram, að bruni og eyðileggíng auðveldlega þar frá gætu útbreiðzt til fleiri eigna. — 3) Ákvarðanirnar í 1, 2 og 3 §§ eru líka heimfæranlegar til þess er kveikir eld í skipi, að svo miklu leyti það skeður með því háttalagi, fyrir hverju

þar er ráð gjört. — 4) Sá, sem fyrir utan þau í 1, 2 og 3 §§ nefndu tilfelli ber eld á annars manns hús eður skip, straffist að tiltölu við afbrotsins stærra eður minni háska, og þá meiri eður minni illsku, er sakamaðurinn hefir í ljósi látið, með straffserfiði annaðhvort um lífstíð ellegar um vissa tíð, að minnsta kosti 8 ár. Ef húsið er annars manns eign, á fyrgreindrar ákvarðanar heimfæríng ekki að útilokast af því, að sakamaðurinn sè leiguliði eður á annan hátt hafi til þess brúkunar- og íbúðar-rètt. — 5) Sá sem ber eld á eigið hús eður skip, án þess að afbrotið geti færzt til 1, 2 og 3 §§, á einnig að álítast með straffi eptir 4 §, svo framt eignin eður það parí verandi gjörníngsmanninum tilheyrandi góz var keypt í ábyrgð [fyrir eldsvoða], ellegar þar í húsinu hafa búið aðrir menn, hverra eignir þarmeð settust í eldsvoða hættu, ellegar ogsvo aðrar nánar byggíngar eður skip höfðu verið staddar í þekkjanlegum háska. Hafi afbrotið hvorki beinlínis verið öðrum til meins nè háska, en gjörníngsmaðurinn einúngis hefir leitazt við að ábatast af þeirri meðlíðan, er sú brenna, sem yfir hann kom, skyldi vekja, eður haft annan slíkan miður straffsverðan tilgáng, á eptir kríngumstæðunum vægari tegund straffsins að á leggjast; þó má hún ekki minni vera en tveggja ára straffserfiði. — 6) Sá er ber eld á annars manns skóg, mótak, heiði eður akur, ellegar á viðarköst, timburs eður eldiviðar forða, korn- eður heystakka, eður aðra líka hluti, straffist að tiltölu við verksins skaðsemi eður háskasemi og þær aðrar kríngumstæður, af hverjum sakamannsins straffssekt flýtur, með 5 til 10 ára straffserfiði. Svoframt þeir hlutir, í hverjum eldur þannig var kveiktur, tilheyrðu sjálfum gjörníngsmanninum, á þarvið að breyta í meðhaldi þeirra í 5 § gjörðu ákvarðana. Ef sá á slíka hluti borni eldur var ætlaður til að breiðast út til húss eður skips, á hinn seki, ef eldur raunar þarmeð kveiktist í því, að straffast eins og hann einmitt hefði eld á það borið, en, ef ei er svo, sem sá er hefði ásett sèr að

1841. 26. Marts.

1841. drýgja slíka brennu. Ætlið má ætla að verkið hafi
26. Marts. gjört verið í slíkum tilgángi, þegar málsins kríngumstæður sýna að hinn seki hafi orðið að sjá fyrifram, að eldurinn, svo framt ein eður önnur hendíng ekki hindraði það, yrði að breiðast út til húss eður skips. — 7) Ef eldur, mót lögum, er borinn á hluti, sem ekki með tilliti til þeirra mikilvægis eður háska af eldsins frekari útbreiðslu geta sezt við hliðina á þeim í 6 § nefndu, á minna straff en það í téðri grein ákveðna að heimfærast. Þetta skal líka gilda, þegar hluturinn að sönnu heyrir til þeirra umgetnu, en er sèrlega lítilvægur, og kríngumstæðunum hefir verið svo varið, að engin frekari hætta rís þar af. Og þótt orðið Hús í þessari Vorri tilskipun ekki einúngis innifeli þær byggíngar, sem að öllu eður nokkru leyti eru íbúðarhús eður og til íbúðar lagaðar, með þeim þartil heyrandi útihúsum, heldur og líka kirkjur, mylnur, verksmiðjur, forðabúr og allar aðrar, er sezt geta við þeirra hlið, svo skal þó einúngis þessi § mega heimfærast í því tilfelli, að eldur er borinn á litla alls auðvirðilega kofa eður útibúr, í hverjum einúngis lítilsverðir hlutir eru geymdir, þegar þau eru svo lángt frá mikilvægari byggíngum, að þessum ekki þaraf sè háski búinn. Kynni það samt við að bera, að elds kveikíng í svo auðvirðilegum kofa, sem áður er greint, hafi þá eiginlegleika, fyri hverjum þessarar tilskipunar § 1 gjörir ráð, á sú grein þartil að heimfærast. — 8) Þegar sá, er orsakað hefir eldsbruna, sem annars ætti að meðhöndlast eptir § 1, hefir, með að vekja íbúendur þess húss, að hverju eldur var borinn, frábægt því, að þeir yrði inni brendir, á, í stað þess þar ákvarðaða lífsstraffs, straffserfiði, annaðhvort alla hans æfi eður og um vissa tíð, þó ekki styttra en 8 ár, að uppáleggjast honum. Hið sama gildir og, þegar hinn seki, í tilfellum, er heyra til 2 §, á afgjörandi hátt hefir útverkað, að afbrotið ekki yrði svo skaðlegt, sem menn annars eptir þess ásigkomulagi hlutu að hafa óttazt fyrir að það mundi verða. Í sama

máta eiga og þau í 4, 5, 6 og 7 §§ heimiluðu ströff 1841.
að lækkast, þegar sakamaðurinn, með kappsamlegum 26. Marts.
tilraunum, á þekkjanlegan hátt hefir frábægt þeim skaða, hverjum verkið annars mundi ollað hafa, og má straffið, þegar annars kríngumstæðurnar í mesta lagi miða til mildunar, í sèrhverju af þeim þremur fyrstnefndu af þessum §§ umgetnu tilfellum, lækkast til helmíngs af því, er samastaðar er nefnt. — 9) Sèrhver, sem meðan nokkurt af þeim fyrnefndu afbrotum var framið, hefir meðverkað þartil, straffist eins og hann sjálfur með eigin hendi hefði drýgt það verk, sem nánast orsakar, eður er ætlað til að orsaka eldshrunann. Hið sama gildir og í tilliti til þess manns, sem með loforðum, hótunum eður öðrum fortölum hefir lokkað nokkurn til einhvers afbrots af fyrgreindri art. Annars dregur sèrhver meðverkun afbrotsins þá skyldu eptir sig, að bæta þann skaða, er þaraf hefir hlotizt. — 10) Ef nokkur, eptir beiðni einhvers eiganda eður með hans samþykki, ber eld á eign hins síðarnefnda, á hann, að svo miklu leyti sem mismunur annars er á straffinu eptir gjörníngsins ásigkomulagi, eptir sem það er eigin eður annars manns eign, á hverri afbrotið er drýgt, einúngis að álítast eins og hann hefði borið eld á sína eigin eign. — 11) Hver sem á annan og miður kappsaman máta, en þann, um hvern í 9 § er höndlað, hefir meðverkað til nokkurs af þeim umgreindu afbrotum, svosem með að gefa brennuhöfundinum ávísun eður upphvatníng til að framkvæma hans þegar hugfesta ásetníng, eður greiða honum meðöl þartil, álítist með straffserfiði frá 5 til 10 ára, þegar sjálft það afbrot, til hvers hann þannig hefir meðverkað, mundi draga lífsstraff eður æfilángt straffserfiði eptir sig, en, að svo miklu leyti, sem sjálft afbrotið einúngis kynni að álítast með straffserfiði um vissa tíð, á straffstíðin að tiltölu að lækkast um helmíng; eins og viðlík lækkun á að ske, svoframt sjálf yfirsjónin, í meðhaldi af 7 §, einúngis er svo ásigkomin, að hún eigi að álítast með vægara

1841. 26. Marts. straffi. — 12) Drýgist nokkuð af þeim afbrotum, sem eptir framanskrifuðum ákvörðunum eiga að álítast annaðhvort með dauðastraffi, ellegar með straffserfiði um lífstíð, eður og um 8 ár eður lengri tíð, af barni millum 10 og 15 ára, á það, að tiltölu við þess aldur og framfarir og þann meir eður miður fastráðna illvilja, hvern það hefir í ljósi látið, sem og líka afbrotsins eiginlega ásigkomulag, um stuttan eður lángan tíma að setjast í straffshús, hvar tilhlýðileg umhyggja á að hafast fyri slíks barns uppeldi og betrun. Þegar barnið af einhverjum eldra hefir verið lokkað til að framkvæma afbrotið, á þetta að takast undir sèrlega yfirvegun, sem ástæða fyrir ákvörðun styttri straffstíma. Ef barnið af sjálfs dáðum hefir ásett sèr að drýgja afbrotið og bæði í fyritæki og verki hefir sýnt fastráðinn illvilja, getur straffstíðin, þegar afbrotið undireins er sèrlega herfilegt, jafnvel stigið til 5 ára. En, ef barn á fyrnefndum aldri hefir drýgt það afbrot, fyri hvert straffið, eptir fyrgreindum ákvörðunum, mundi vera vægara en straffserfiði um 8 ár, á það að meðhöndlast þannig, sem ákvarðað er í Vorri allrahæstu tilskipun viðvíkjandi straffi fyri þjófnað, svik, fals og þesskyns afbrot, dagsettri þann 11ta Aprilis 1840, 26—28 §§, með tilliti til þeirra barna á fyrrnefndum aldri, er gjöra sig sek í þjófnaði. — 13) Sèrhvert af þeim hèr umræddu afbrotum álítist að vera framkvæmt, þegar eldur er kveiktur í þeim hlut, í hvers tendrun afbrotið er innifalið, án tillits til þess, hvort hann hafi meir eður miður út breiðzt, og þótt hann verði slökktur án þess hann hafi gjört nokkurn töluverðan skaða. Svo lengi þarámót, sem enginn eldur hefir sýnt sig í sjálfum hlutnum, er ekki fullkomið straff heimfæranlegt, jafnvel þótt eldur sè kviknaður í þeim hlutum, hvarfrá til var ætlað að eldurinn skyldi breiðast út til hins fyrst umgetna. Hinn seki á samt í þessu tilfelli að álítast með slíku straffi, er mjög gángi nærri því fyri þann framkvæmda misgjörníng ákveðna, nefnilega með æfilaungu straffserfiði,

þegar hið framkvæmda afbrot hefði dregið dauðastraff 1841.
eptir sig, með sama erfiði frá 10 til 15 ára, ef sá 26. Marts.
framkvæmdi misgjörníngur hefði hleypt honum í æfilángt frelsistjón, og, ef fyrir hinn sama einúngis frelsistjón um vissan tíma hefði átt að ákvarðast, á það að mildast allt að $\frac{2}{3}$. Sá sem hefir sýnt sig í kappsamri tilraun til að drýgja nokkurt af þeim umgreindu afbrotum, án þess að hafa komizt framkvæmd þess svo nær sem fyr um getur, á, með tilliti til þess hversu lángt hann hefir fram komizt í sínum glæpuga verknaði, að álítast, eptir tiltölu, með vægara straffi. — 14) Í tilliti til framdra eður undanfelldra verka, fyri hver, vegna þess eldsháska, er þau með sèr bera, straff er ákvarðað í tilskipununum, á eptir þessara tilskipana boðum við svo búið að standa. En að svo miklu leyti, sem bruni annaðhvort hefir orsakazt af þeirra yfirtroðslu, eður annars af opinberri undanfellíng þeirrar aðgætni, er almenn vareygð krefur, á hinn seki eptir tiltölu að álítast með straffi í fángelsi við vatn og brauð, eður í öðru fángelsi, hvert straff þó eigi á leggist, ef hann getur gjört útvegu til að bæta hinn gjörða skaða. Svoframt hið framda verk á svo augsjáanlegan hátt hefir ollað eldsháska, að gjörníngsmaðurinn ekki gat komizt hjá að verða hans var, svo má hann fyri þessa sína framhleypni og sèrlegt afskiptaleysi af sinna meðborgara velferð, eptir málsins ásigkomulagi, undirverpast stærra straffi, allt að eins árs straffserfiði; samt má líka, í þessu tilfelli, straffið mildast eður jafnvel, eptir kríngumstæðunum, öldúngis afplánast, þegar endurbót skaðans útvegast. — 15) Hvað þeim stað við víkur, í hverjum það með þessari Vorri tilskipun uppáboðna straffserfiði á að líðast, skal þar með fara eptir fyrrnefndri Vorri tilskipun af 11ta Aprilis 1840, 82 §.

Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn, þann 26. Martii 1841.

1841. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over
27. Marts. Island, ang. **Amts-Repartitionsfondets Deeltagelse i Veiudgifter.** Khavn den 27. Marts 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 214.

Til Bestridelse af de Omkostninger, som ere medgaaede til ved leiede Folk at udföre det nödvendige Veiarbeide fra Ölvesaaen ved Færgestedet Laugardælum op til Ingolfsfjeldet, blev i 1839 foreskudt af Sönder-Amtets Repartitionsfond en Sum af 100 Rbd. r. S., der skulde refunderes samme ved Repartition paa Arnæs Syssels tiendepligtige Lösegods. — Heraf er Halvdelen erstattet, hvorimod Hr. Stiftamtmanden i behagelig Skrivelse af 27. Januar d. A. har andraget paa, at de endnu tilbagestaaende 50 Rbd. maae overgaae paa Amtets Repartitionsfond.

Da, efter hvad De har oplyst, Beboerne i Rangarvalla, Vester-Skaptafells og tildeels Guldbringe og Kjose Sysseler ofte afbenytte dette istandsatte Veistykke, medens Indvaanerne i Biskopstunga, Grimsnæs og Thingvalle Reppe under selve Arnæs Syssel næsten aldrig befare Veien, og da det Bidrag, dette Syssel kom til at udrede, naar hele Udgiften blev lignet paa samme, vilde blive uforholdsmæssigt stort efter den Nytte, det har af Veien, tillader Kammeret, overeensstemmende med Deres Indstilling, at sidstmeldte 50 Rbd. maae passere til formelig Udgift i Sönder-Amtets Delinquent- og Repartitionsfonds Regnskab for indeværende Aar.

Dette skulde vi ikke undlade tjenstligen at tilmelde Hr. Stiftamtmanden, til egen behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse for Kammerraad og Sysselmand Melsted. — Rentekammeret den 27. Marts 1841.

31. Marts. **Gjensidig Handels- og Skibsfarts-Declaration** mellem Kongen af **Danmark** og Storhertugen af **Oldenborg.** Khavn den 31. Marts 1841. —

Denne Declaration er udkommen igjennem det udenlandske Departement, og bekjendtgjort ved Plakat for Danmark og Patent for Hertugdömmerne 7. Mai 1841, der er emaneret igjennem General-Toldkammer og Commerce-Collegium (Qvart-Forr. for 1841, S. 65). Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1842. Original-Aftryk paa Fransk (Original), Dansk og Tydsk, trykt i Imperial-Qvarto i tre sideordnede Spalter hos Schultz i Khavn, 4 Bl. — Ny Collegialtid. 1841, S. 411—413. Schou XXIII, 325—327, jevnf. 371.

1841. 31. Marts.

Gjensidig Handels- og Skibsfarts-Declaration imellem Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans kgl. Höihed Storhertugen af Oldenborg.

Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans kgl. Höihed Storhertugen af Oldenborg, Begge lige besjælede af det Önske, at udvide og begunstige Handelsforholdene imellem deres respective Stater og Undersaatter, have i dette Öiemed ladet fastsætte og afslutte fölgende Artikler:

1) De höie contraherende Parter komme overeens om, gjensidigen at indrömme deres respective Undersaatter, som drive Handel i det ene eller det andet Land, eller som opholde sig der, saalænge de underkaste sig deres Opholdssteds Love og Anordninger, saavel for deres Personer og Gods som for deres Handelsforetagender, alle de Fordele, Friheder og Begunstigelser, som ved Handelstractater, afsluttede med andre Magter af den ene eller den anden af de höie contraherende Parter, ere eller ville blive indrömmede de meest begunstigede Nationers Undersaatter. — 2) De respective Skibe og Fartöier, af hvad Drægtighed eller Bygning de end ere, som enten ballastede eller ladede ankomme i Havne, der tilhöre den ene eller den anden af de höie contraherende Parter, skulle, saavel ved deres Ankomst som ved deres Afgang, med Hensyn til Havne-, Tönde-, Fyr-, Lods-, og Bjergnings-Afgift, ligesom med Hensyn til alle Afgifter eller Paalæg, af hvad Art eller Navn de end ere, som tilkomme

1844. 31. Marts. Staten, Stæderne eller Privatindretninger af hvilketsomhelst Slags, behandles paa samme Maade som de nationale Skibe. Det er udtrykkelig fastsat, at de danske Skibe, som löbe ind i Weseren eller Jahde-Floden, skulle nyde alle de Fordele og Begunstigelser, som tilstaaes oldenborgske Skibe. — 3) Alle Varer og Handelsgjenstande, hvad enten de ere de respective Staters eller ethvert andet Lands naturlige eller industrielle Frembringelser, hvis Indförsel eller Udförsel er den ene af de höie contraherende Parters nationale Skibe tilladt, kunne ogsaa, uden Hensyn til Udskibnings eller Bestemmelsesstedet, indföres eller udföres i den anden Parts Skibe, uden at være underkastede höiere eller andre Indförsels-, Udförsels- eller andre Afgifter, af hvad Navn de end ere, end om de samme Varer eller Gjenstande vare indförte eller udförte i nationale Skibe. — 4) Hverken umiddelbart eller middelbart skal der ved Indkjöb af Varer blive givet nogetsomhelst Fortrin i Betragtning af det Skibs Nationalitet, som med sin lovmæssig tilladte Ladning er löbet ind i en Havn, som tilhörer den ene eller den anden af de höie contraherende Parter, da det er disses Hensigt, at ingen Forskjel skal finde Sted i denne Henseende. — 5) Skjöndt Handelen paa Hans Majestæt Kongen af Danmarks Colonier, Færöerne, Island og Grönland derunder indbefattede, er særegne Anordninger underkastet, hvorpaa nærværende Declarations almindelige Bestemmelser ikke kunne finde Anvendelse, er man dog blevet enig om, at, saalænge nærværende Declaration forbliver i Kraft, skulle Oldenborgske Handlende og Skibe dersteds nyde den samme Handels og Skibsfarts Frihed og de samme Fordele, som enhver anden begunstiget Nation nu nyder eller for Fremtiden vil nyde. — 6) Ved Farten igjennem Sundet og Belterne skulle Oldenborgske Skibe og deres Ladninger ikke betale höiere eller andre Afgifter end dem, som ere eller ville blive erlagte af de mest begunstigede Nationer. — 7) Som Danske eller

Oldenborgske Skibe skulle de ansees, som seile under deres Lands Flag og ere forsynede med de Skibspapirer og Certificater, som efter de respective Staters Lovgivninger udfordres, for at godtgjöre Nationaliteten. — 8) Nærværende Declaration skal fra Ratificationernes Udvexlingsdag af at regne forblive i Kraft i ti Aar, og selv ud over dette Tidsrum, med mindre den ene eller den anden af de höie contraherende Parter senere udtrykkelig erklærer sin Hensigt at lade dens Virkning ophöre. I dette Tilfælde skal den endnu forblive bindende indtil Udlöbet af tolv Maaneder efter den officielle Anmeldelse, som den ene af Magterne gjör den anden om at ophæve dens Virkning. — 9) Nærværende Declaration skal ratificeres og Ratificationerne udvexles i Hamborg [1].

1841. 31. Marts.

Dette til Bekræftelse og dertil behörigen bemyndiget har jeg [2] i Kongens, min allernaadigste Herres, Navn underskrevet nærværende Declaration.

Kjöbenhavn den 31. Marts 1841.

(undertegnet)
Krabbe-Carisius,
Hans Majt. Kongen af Danmarks
Geheime-Statsminister og Chef
for Departementet for de
udenlandske Sager.
(L. S.)

---

[1]) Ratificationerne ere udvexlede den 9. April 1841.

[2]) i det i Oldenborg udfærdigede Exemplar: i Storhertugens min naadigste Herres Navn underskrevet nærværende Declaration. — Oldenborg den 31. Marts 1841.

(undertegnet)
von Berg,
Hans kgl. Höihed Storhertugen
af Oldenborgs Geheimeraad og
Chef for Departementet for
de udenlandske Sager.

1841. 2. April. **Plakat for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.** Khavn den 2. April 1841. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli Maaned 1842, og i Flerheden af Landets Jurisdictioner: 1841 i Reykjavík, samt i Gullbringa og Kjosar Syssel; 1842 i Skaptafells, Rangarvalla, Vestmannöe, Borgarfjords, Snæfellsnæs, Bardastrands, Isafjords, Skagafjords, Öefjords og begge Mula Sysselerne. — Canc. 3. Depart. Registr. 1841, 104[b] (1841, Nr. 874[a]). Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk, trykt hos Schultz, 12 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, det övrige af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider 2—10 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider 3—11 den islandske Text uden Underskrifter; den sidste Side blank. Ny Coll. Tid. for 1841, S. 361—367 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1841, S. 41—44. Schou XXIII, 327—330. Jevnf. Roesk. Stændertid. 1840, S. 431, 839, 957; Anh. S. 5. Fréttir frá fulltrúaþíng. í Hróarskeldu 1840, S. 24-26. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1839, S. 61—62.

Plakat for Island, angaaende Udvidelse af Udpantningsretten og nærmere Bestemmelse af Fremgangsmaaden ved Udpantninger.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, foranlediget ved et derom gjort Forslag af den ifölge allerhöieste Reskript af 22. August 1838 til Overveielse af Islands Anliggender i Reikevig sammentraadte Forsamling, have ladet Vore troe Provindsialstænder for Sjælland, Fyen og Lolland-Falsters Stift samt Island og Færöerne forelægge et Udkast til en Plakat, hvorved Udpantningsretten udvides i Overeensstemmelse med den under 2. Novbr. 1836 udgivne almindelige Plakat, for Vort Rige Danmark, og den Fremgangsmaade, der ved Udpantninger skal finde Sted, ordnes saaledes, som det er skeet ved Forordningen 2. Juni 1830, dog med de Forandringer, som de locale Forhold gjorde fornödne. Efter herom at have modtaget fornævnte

Vore Provindsialstænders allerund. Betænkning, have Vi fundet for godt at byde og befale som fölger: 1841. 2. April.

1) Ligesom flere for Island udgivne Lovbestemmelser udtrykkelig hjemle Udpantning for adskillige offentlige Afgifter, saaledes skal det for Fremtiden være en almindelig Regel, at ikke blot alle Vor Kasse tilkommende Skatter og Afgifter, men ogsaa alle de Kirker, offentlige Stiftelser, Communer og Embeder tilkommende Indtægter, der hidröre fra de i Anordningerne indeholdte umiddelbare Bud eller fra en i samme grundet Repartition, skulle kunne inddrives ved Udpantning, dog kun forsaavidt Inddrivelsen iværksættes inden 2 Aar fra den Tid, at Ydelsen er forfalden til Betaling. — 2) Udpantning for alle de i § 1 ommeldte Afgifter m. v. bliver i Reikevig Kjöbstad at foretage af Byfogeden med tvende tiltagne Vidner, efter at der 8 Dage forud er foregaaet Advarsel til Restancedragerne; hvilken, forsaavidt Præstationen er af det Slags, som kun paahviler Een eller flere Enkelte, bör gives den eller de Paagjeldende ved Stævnevidnerne, hvorimod det med Hensyn til Skatterestancer og slige almindelige Afgifter overlades til Reqvirenten enten at bruge denne Fremgangsmaade eller en almindelig Indkaldelse ved Opslag paa offentlig Sted eller Trommeslag, dog uden at Restanternes Navue opgives. Udenfor Reikevig foretages Udpantning af vedkommende Repstyrer, ligeledes med tvende tiltagne Vidner, efter at Restanterne 8 Dage forud ere blevne advarede, enten ved Tillysning paa Kirkestævne, dog uden Navns Nævnelse, eller, naar de kun ere Enkelte, ved Stedets ordinaire Stevnevidner. Restancefortegnelsen bör for Reikevigs Vedkommende være forsynet med Amtmandens, men, forsaavidt Landet angaaer, med vedkommende Sysselmands Paategning om, at Restancen kan inddrives ved Udpantning, dog paa Reqvirentens eget An- og Tilsvar forsaavidt Restancens Rigtighed betræffer. Med Hensyn til kongelige Skatter vil dog Amtmandens Paategning paa Restance-

1841. 2. April. fortegnelserne altid være nödvendig. — 3) Det Gods, som ved Udpantningsforretningen udlægges, bliver, saafremt Restancen ikke inden 14 Dages Forlöb er betalt, efter foregaaende Bekjendtgjörelse, af den, som har foretaget Udpantningen, foranstaltet bortsolgt ved offentlig Auktion og kan indtil den Tid forblive hos Skyldneren, saafremt han vil indestaae for samme, og Byfogeden eller Repstyreren skjönner, at det kan betroes ham. I modsat Fald hensættes det under Byfogedens eller Repstyrerens Bevaring paa det nærmeste bekvemme Sted, og, dersom det er Kreature, indtinges de paa Foder saa billigt som muligt. Saafremt det ved Auktionen udbragte Belöb overstiger den Sum, hvorfor Udpantning var at foretage, med paalöbne Omkostninger, betales det Overskydende tilbage til Skyldneren. Iövrigt maae Haandværks-Redskaber, uundgaaeligen fornödent Bohave eller Andet, som er Skyldneren til hans Næringsdrift uomgjængeligen nödvendigt, ikke udlægges, saalænge andre undværligere Effekter af Skyldneren paavises, eller hos ham forefindes. — 4) For enhver Udpantningsforretning tilkommer Byfogeden 16 Sk. og hver af de af ham medtagne Vidner 4 Sk. Betalingen til Repstyreren og de af ham medtagne Vidner erlægges efter Sportelreglementet 10. Septbr. 1830 §§ 70 og 74, ligesom ogsaa Stævnevidnerne for deres Forretning nyde Betaling efter samme Reglements § 63. For disse Betalinger bliver tillige at give Udlæg under Udpantningsforretningen. — 5) Dersom den, hvem Udpantning er overgaaet, maatte tröste sig til at bevise, at den Fordring, for hvilken Udpantning blev iværksat, var betalt, eller han iövrigt maatte have nogen Erindring mod Fordringens Rigtighed, er han beföiet til at sagsöge Reqvirenten til derfor at give ham Skadeserstatning. Dette Sögsmaal kan han, efter foregaaende Klage til Forligelsescommissionen, uden Hensyn til Reqvirentens Værnething, anlægge ved den Jurisdiction, hvorunder Udpantningen er gjort, men det bör paa-

begyndes i det seneste inden 3 Maaneder fra Forretningens Dato. — 6) I Henseende til Inddrivelse af Jordebogsafgifter hos de kongel. Leilændinger skal det forövrigt have sit Forblivende ved Plakaten af 21. Mai 1829. — Hvorefter de Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 2. April 1841. 1841. 2. April.

Opið brèf fyrir Ísland, viðvíkjandi ríſkun fjárnámsrèttarins og nákvæmari ákvörðun aðferðarhátta við fjárupptektir.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V., að Vèr, í tilliti til framvarps nokkurs, sem gjört hefir verið af þeirri eptir sèrlegu konúngsbrèfi af 22. Augusti 1838 til yfirvegunar Íslands málefna í Reykjavík samankomnu nefnd, höfum látið framleggja uppkast nokkurt fyrir Vor trúu umdæmastönd fyrir Sjáland, Fjón og Láglands-Falsturs stipti, svo og Ísland og Færeyjar, til opins brèfs, með hverju fjárnámsrètturinn ríſkast, samkvæmt því þann 2. Novbr. 1836 útgefna almenna opna brèfi fyrir Vort ríki Danmörk, og sá aðferðar háttur, er brúkast á við fjárnám, lagast þannig, sem á er kveðið í tilskipuninni af 2. Juni 1830, þó með þeim breytíngum, er orsakast hljóta af landsins sèrlega ásigkomulagi. Eptir að Vèr höfum meðtekið fyrnefndra Vorra umdæmastanda allraundirgefnasta álit þessu efni viðvíkjandi, hefir Oss þóknazt að bjóða og skipa sem fylgir:

1) Eins og nokkrar fyrir Ísland útgefnar lagaákvarðanir með berum orðum heimila fjárupptekt, þegar yms alþjóðleg útgjöld eiga að lúkast, svo skal það líka vera almenn regla eptirleiðis, að fè megi gjörast upptækt, eigi að eins hjá þeim, sem ekki hafa goldið þá skatta og afgjöld, er Vorri fèhirzlu bera, heldur og einnig hjá þeim, er eigi hafa borgað þau gjöld til kirkna, þjóðstiptana, sveita og embætta, sem annaðhvort eru einmitt tiltekin í tilskipananna boðum, eður ákveðnar í

1841. nokkru á þeim grundvölluðu deilíngarskjali, þó einúngis
2. April. að svo miklu leyti, sem fjárupptektin framkvæmist innan tveggja ára eptir rèttan gjalddaga þess er lúkast átti. — 2) Fjárupptaka allra þeirra í 1. § umgetnu afgjalda á í Reykjavíkur kaupstað að framkvæmast af býfógetanum með tveimur tilkvöddum vottum, átta dögum eptir að viðvörun hefir skuldunauti birt verið, og á hún, að svo miklu leyti gjaldið er þess kyns, að það á að lúkast af einum manni eður ymsum stökum mönnum, að gjörast hlutaðeiganda eður slíkum hlutaðeigendum af stefnuvottum, hvarámót það, með tilliti til skuldaeptirstöðva af skattgjaldi eður slíkum almennum útgjöldum, á að gefast á fjárnámskrefjanda vald, hvort hann vili nota sèr af fyrtèðum aðferðar hætti, ellegar almennu fyrikalli, uppfestu á opinberum stað eður gjörðu með trumbuslætti, þó án þess að skuldunautar sè nefndir á nafn. Annarstaðar en í Reykjavík framkvæmist fjárupptekt af hlutaðeiganda hreppstjóra, líka með tveimur tilkvöddum vottum, eptir að skuldunautar 8 dögum áður hafa verið viðvaraðir, annaðhvort með auglýsíng á kirkjufundi, samt án þess að nokkur sè nefndur á nafn, ellegar, ef þeir einúngis eru stökumenn, af sèrhvers staðar reglulegu stefnuvottum. Skulda-uppskriptin á, að því leyti, sem Reykjavík viðvíkur, að vera útbúin með amtmannsins, en annarstaðar á landinu með hlutaðeiganda sýslumanns áteiknun þarum, að skuldin megi heimtast með fjárupptekt, þó svo, að krefjandi sjálfur fullkomlega ábyrgist rètta upphæð skuldarinnar. Með tilliti til skattgjalds þess, er konúngi ber, verður þó amtmannsins áteiknun á skulduppskriptina ætíð nauðsynleg. — 3) Ef skuldinni ekki innan 14 daga er lokið, á sá, sem hefir framkvæmt fjárupptektina, að gjöra þá ráðstöfun, að það góz, sem upptækt er gjört með fjárnáminu, eptir undangenginni auglýsíng, sè selt á opinberri auktión, og má það, allt til þess tíma, vera í skuldunautsins vörzlum, ef hann vill ábyrgjast það á meðan, og býfógetinn eða hreppstjórinn ætla að honum megi fyrir því trúa. Í gagnstæðu

tilfelli á gózið að takast í býfógetans eða hreppstjórans geymslu á næsta stað, sem þar til er hentugur; sè það kvikfènaður, á hann að seljast á fóður, mót svo sanngjarnri borgun sem orðið getur. Ef þeir peníngar, sem við auktiónina innkoma, yfirstíga upphæð þess gjalds, er heimtast átti með fjárupptekt, og líka þann kostnað, er þaraf hefir hlotizt, á það sem afgángs verður að endurgjaldast skuldunauti. Annars mega handverkstól, hin allranauðsynlegustu búsgögn, eður annað, sem skuldunauti er ómissandi til hans bjargræðis, ekki upptæk gjörast, meðan aðrir hlutir, hverra hann heldur gæti án verið, ávísast af skuldunauti eður finnast í hans umráðum. — 4) Fyrir sèrhverja upptektargjörð bera býfógetanum 16 skildíngar, og hverjum þeirra af honum tilkvöddu votta 4 skildíngar. Hreppstjórans og þeirra af honum tilkvöddu votta kaup gjaldist eptir aukatekjureglugjörðinni af 10. Septbr. 1830 70 og 74 §, en stefnuvottanna, fyrir þeirra ómak, eptir sömu reglugjörðar 63 §. Það gjald, er til þessara kaupa gengur, á líka upptækt að gjörast með fjárnámsgjörðinni sjálfri. — 5) Ef sá, sem fyrir fjárnámi hefir orðið, kann að treysta sèr til að sanna það, að sú krafa, fyrir hverja fjárupptektin var framkvæmd, hafi goldin verið, eður hann annars kann að hafa nokkuð á móti sjálfrar kröfunnar rètta gyldugleika, sè honum heimilt að ákæra krefjanda til tilhlýðilegra skaðabóta. Þessa málssókn má hann, að undangenginni klögun til sáttanefndarinnar, án tillits til fjárupptektarkrefjandans varnarþíngs, höfða í því lögsagnarumdæmi, í hverju fjárnámið var gjört, en hún á að byrjast í síðasta lagi innan þriggja mánaða frá þeim degi, á hverjum það var framkvæmt. — 6) Í tilliti til heimtunar jarðabókarafgjalds hjá konúngsins landsetum, á annars framvegis að breytast eptir opnu brèfi af 21. Mai 1829.

1841.
2. April.

Hvareptir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 2. Aprilis 1841.

1841. **Directionen for Universitetet** og de lærde
3. April. Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Alders-Bevilling for en Skolediscipel.** Khavn den 3. April 1841. — Univ. Dir. Copieb. for Univ. og Skolerne 1841, Nr. 560.

I Anledning af det med Deres Höiærv.* anbefalende Skrivelse af 3. f. M. indsendte Andragende fra Sognepræsten i Ravnegil, Provst Thorlacius, vil Directionen, i Betragtning af Omstændighederne, have bevilget, at hans Sön Magnus Thorlacius maa, skjöndt han har fyldt sit 21. Aar, optages som Discipel i Bessestad lærde Skole, forsaavidt han iövrigt, ved den Indlemmelses-Pröve, der bliver at anstille med ham, befindes qvalificeret til Optagelse.

Dette meldes tjenstl. Deres Höiærv. til egen Efterretning og til Bekjendtgjörelse saavel for Ansögeren som for Lektor Johnsen. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 3. April 1841.

6. April. **Bevilling** for Sysselmand Christian Magnusen, til at **bruge uvedkommende Præst.** Khavn den 6. April 1841. — Canc. 1. Depart. Registr. 1839—1842, fol. 290—291 (1841, Nr. 630).

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, efter herom allerund. gjort Ansögning og Begjæring, allern. have bevilget og tilladt, saa og hermed bevilge og tillade, at Christian Magnussen, Sysselmand i Dale Syssel under Vester-Amtet i Vort Land Island, maa med sin Familie i sin Saligheds-Sag lade sig betjene af hvilken Præst han vil og dertil kan formaae, dog at vedkommende Præst og Kirkebetjente Intet derved fragaaer i de dem tilkommende Rettigheder. — Forbydende &c. Kjöbenhavn den 6. April 1841. [ad mandatum].

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Slægtskabsforhold, som hindre Ægteskab.** Khavn den 6. April 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1278. 1841. 6. April.

I Anledning af en af Sysselmanden i Isefjords Syssel, Th. Gunlögsen, hertil indsendt Ansögning, hvori Bondemand Bjarne Eiriksen af Sudavik anholder om, at forundes Tilladelse til at ægte sin Stifdatters Datter, Gudrun Aredatter, skulde man tjenstligst anmode Hr. Amtmand om at tilkjendegive Supplikanten, at da For. 23. Mai 1800 § 1 aldeles forbyder dem, der ere besvogrede i op- og nedstigende rette Linie, hvilket er Tilfældet med ham og bemeldte Gudrun Aredatter, at komme i Ægteskab sammen, kan det saaledes Ansögte ikke bevilges. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. April 1841.

Plakat angaaende **Udsalgssteder** paa **Handelspladserne i Island.** Khavn den 7. April 1841. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli Maaned 1841. Ligeledes anföres den som bekjendtgjort 1841 i Reykjavík og i Gullbringa og Kjosar Syssel; 1842 i Skaptafells, Vestmannöe, Arnæs, Borgarfjords, Snæfellsnæs, Dala, Bardastrands og i alle Nord- og Öster-Amtets Jurisdictioner. — Udkastet approberet ved kongelig Resolution 7. April 1841, og Plakatens Original indheftet i Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1841 B, Nr. 204. — Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. De lige Sider 2—6 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider 3—7 den islandske Text uden Underskrifter. Den sidste Side blank. — Ny Coll. Tid. for 1841, S. 385—386 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1841, S. 48—49; Schou XXIII, 331—332. Jevnf. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1839, S. 124, 127, 186—188; Roesk. Stændertid. 1840, 452—457, 1389—1395, 1783—1792 og Anhang S. 22—23. Frèttir frá fulltrúa þíng. i Hróarskeldu 1840, S. 3-24. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (*see* ovenfor). 7. April.

1841. 7. April. **Plakat**, hvorved det forbydes Kjöbmændene i Island, paa samme Handelsplads at have Udsalg paa flere end eet Sted, m. v.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, for at forebygge, at den Concurrence, som finder Sted paa Handelspladserne i Island, skulde ophöre, og Handelen udelukkende paa en eller anden af disse Pladser falde i enkelt Mands Hænder, ville, efter at Vi have modtaget allerunderd. Betænkning over denne Sag fra Vore troe Provindsialstænder for Sjellands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt for Island og Færöerne, allernaad. have fastsat som fölger:

1) I Island maa for Eftertiden ingen Kjöbmand paa samme Handelsplads etablere Udsalg paa flere end eet Sted. — 2) Naar paa bemeldte Ö Flere ville føre Handel i Compagnie og altsaa ikkun have een Bod, skal det være Pligt for dem at bekjendtgjöre deres Handelsfirma i den „Berlingske politiske og Avertissements-Tidende", samt tillige at forevise vedkommende Övrighed, nemlig i Reikjavig Byfogden og andetsteds Sysselmanden, deres Interessentskabs - Contrakt. — 3) Har nogen Kjöbmand allerede nu flere Udsalgssteder paa samme Plads, skal han fremdeles have Ret til at benytte disse, hvorimod de, som allerede nu drive deres Handel i Compagnie, skulle være pligtige til, inden eet Aars Forlöb at bekjendtgjöre deres Handelsfirma paa den i foregaaende § 2 nævnte Maade, og at forevise deres Interessentskabs-Contrakt for Övrigheden.

Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 7. April 1841.

Opið brèf, hvarmeð kaupmönnum á Íslandi fyribýðst að hafa útsölu á fleiri en einum stað [í sama verzlunarplázi], m. m.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V., að Vèr, til að komast í veg fyrir það, að sú samsókn ýmisra verzlunarmanna, er nú tíðkast í höndlunarstöðunum á Íslandi, framvegis aftakist, og kauphöndlunin á einum eður fleiri af þessum plázum falli til fulls og alls í eins manns hendur, viljum, eptir að Vèr hèrum höfum meðtekið allraundirgefnast álit Vorra trúu umdæmastanda fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og fyrir Ísland og Færeyjar, allranáðugast ákvarða sem fylgir: 1841. 7. April.

1) Á Íslandi má enginn kaupmaður eptirleiðis stofna útsölu á fleirum en einum stað [í sama verzlunarplázi]. — 2) þegar á nefndri ey fleiri en einn vilja fást við verzlun í samfèlagi, og þannig einúngis nota eina búð, á það að vera þeirra skylda, að auglýsa þeirra höndlunarnafn í þeim „Berlíngsku pólitísku og avertissements-tíðindum", svo og undir eins að sýna yfirvaldinu, nefnilega í Reykjavík býfógetanum og annarstaðar sýslumanninum, þeirra samfèlags-samníng. — 3) Hafi nokkur kaupmaður nú þegar fleiri en einn útsölustað í sama plázi, skal hann framvegis hafa rètt til að nota þá, hvarámót þeir, sem nú þegar fást við verzlun í samfèlagi, skulu vera skyldugir til áður en eitt ár er liðið að auglýsa þeirra höndlunarnafn á þann í § 2 nefnda hátt, og að sýna yfirvaldinu þeirra samfèlags-samníng.

Hvareptir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 7. Aprilis 1841.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Afgiften af Dala Syssel.** Khavn den 10. April 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 250. 10. April.

Med Hr. Amtmandens Betænkning af 20. Oktober f. A. er til Rentekammeret indkommen en Skrivelse fra Sysselmanden i Dala Syssel, C. Magnusen, hvori han

1841. yttrer den Formening, at han ikke er pligtig til at er-
10. April. lægge Laugrettemændslön, da han antager, at denne Afgift er indbefattet under den ved allerhöieste Resolution fastsatte aarlige Afgift 80 Rbd.

I den Anledning anmodes De tjenstligen om at tilkjendegive Sysselmand Magnusen, at, da den kongel. Resolution af 26. Septbr. 1838 ikkun har reguleret hvad Sysselmændene i Island have at erlægge til Islands Jordebogskasse, istedetfor Sysselets Forpagtningsafgift og Embedsprocentskatten af visse og uvisse Indkomster, saa indbefatter Afgiften efter ovenmeldte allerhöieste Resolution naturligviis ikke de övrige Indbetalinger, Sysselmændene have at gjöre til Jordebogskassen i Island, og altsaa heller ikke Laugmandstold, Laugthingsskriverlön og Laugrettemændslön, hvilke fremdeles blive at erlægge ligesom hidtil. — Rentekammeret den 10. April 1841.

10. April. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fattigmedikamenternes Uddeling i Vester-Amtet.** Khavn den 10. April 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 251.

I Anledning af et igjennem Amtmanden over Vester-Amtet indkommet Andragende, hvori Apotheker Jacobsen i Stykkesholm blandt Andet anholder om, at det maa blive Distriktslægerne i Islands Vester-Amt paalagt, at tage den Amtets Distrikter tilstaaede saakaldte Fattigmedicin hos ham, som nærmeste Apotheker, istedetfor som hidtil hos Apothekeren i Reykjavík, tilskrev Rentekammeret det Danske Cancellie, og overlod Sagen til dets Afgjörelse.

Bemeldte Collegium har dernæst i Skrivelse af 9. i f. M. underrettet Rentekammeret om, at det under samme Datum har tilskrevet Amtmanden om, at Distriktslægerne i Vester-Amtet herefter ville have at reqvirere den Medicin, hvormed de syge Fattige forsynes, for et

Belöb af 90 Rbd., til lige Deling mellem begge Amtets Lægedistrikter, fra Apotheket i Stykkesholm. 1841. 10. April.

Hvilket herved tjenstligen meddeles Hr. Stiftamtmanden til egen behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse saavel for Landfoged Gunlögsen som Apotheker Johan Möller i Reikevig. — Rentekammeret den 10. April 1841.

Cancellie-Skrivelse til Collegiets Kasserer, **ang. Indkjöb af Obligationer for den Erichsenske Collect.** Khavn den 10. April 1841. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1368—70. 10. April.

Hr. Cancellieraad har i behagelig Skrivelse af 11. f. M. indberettet, at De i Overeensstemmelse med dette Collegii Skrivelse af 16. Febr. sidstl. har, af det i Behold værende Depositum af Conferentsraad Erichsens Legat, indkjöbt fölgende Obligationer:

Kgl. Obligation Nr. 118 af 27. Decbr. 1810 paa	100	Rbd.	8 Sk.
Consignable Bankfonds af 3. Febr. 1820	200	—	» -
do. do. af 29. Oktbr. 1810	46	—	» -
tilsammen	346	Rbd.	8 Sk.

og derfor betalt, Omkostninger iberegnede, 349 Rbd. 50 Sk. Sedler og Tegn.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. anmode Hr. Cancellieraad om, behageligen at före ovennævnte 349 Rbd. 50 Sk. S. og T. til Udgift for Conferentsraad Erichsens Legat, samt at modtage til Opbevaring ovenmeldte hermed tilbagefölgende Obligationer, som ere forsynede med dette Collegii Paategning. — Det kgl. Danske Cancellie den 10. April 1841.

Reskript til Finants-Deputationen, **ang. Bekjendtgjörelse af Budget og Normalreglement for alle Statshusholdningens Grene.** Khavn den 11. April.

1841. 11. April. **11. April 1841.** — Original-Aftryk hos Schultz af „Budget for Aaret 1841 samt Normalreglement for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter, vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdömmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg, med tilhörende Bilande". Kh. 1841. XXXVI + 504 Sider i 4to. Her optages kun, hvad der udtrykkelig sættes i Forbindelse med Island. Budgettet og Normalreglementet ere under 26. Marts approberede af Kongen. — Ny Collegial-Tid. 1841, S. 449—469. Schou XXIII, 337—361. Rubr. i Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 66. — Islandsk: Uddr. i Ný Félagsrit II, 168—171.

Christian den Ottende &. V. S. G. Overeensstemmende med den Plan, som Vi i Vore Bekjendtgjörelser til Vore troe Provindsialstænder af 11. Juli og 8. Oktbr. f. A. have omtalt at have lagt til den fremtidige Regulering af Statens Finantsvæsen, og som ligeledes er nævnt i Vort allerhöieste Reskript af 2. Januar f. A. § 6, have Vi, efter forudgaaet nöieste Undersögelse og Overveielse, approberet de hermed fölgende Normalreglementer for alle Statshusholdningens Grene, saavel som Budgettet for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter for Aaret 1841. Og bemyndige Vi Eder til at lade saavel det samlede Normalreglement og Budget, som og alle dertil hörende Bilæg, tillige med dette Vort allernaad. Reskript, ved Trykken bringe til offentlig Kundskab.

Ligesom Normalreglementerne indeholde det Belöb, hvortil Statsudgifterne omsider skulle nedbringes, forsaavidt dette ikke allerede er skeet, saaledes bliver det Gjenstand for de Finants-Budgetter, som det er Vor Villie aarligen at skulle forfattes og ved Trykken bekjendtgjöres, og som aldeles skulle slutte sig til de Classificationer af Udgifterne, som i Normalreglementerne ere brugte, at vise, hvorvidt det Maal, der i disse er sat for Udgifternes Störrelse, er opnaaet, og at meddele en Forklaring om Afvigelserne fra samme.

Ingen Udgift udenfor det approberede Budget maa i Aarets Löb finde Sted, uden at den nöiagtigste Over-

veielse med Finantsbestyrelsen er gaaet forud, og Vor 1841.
allerhöieste Approbation paa saadan overordentlig Ud- 11. April.
gift er erhvervet. Og efter hvert Aars Udlöb har hvert Departement at forelægge Os en fuldstændig Forklaring over, hvad de samme vedkommende Udgifter virkeligen have belöbet sig til, ledsaget af fuldstændig og detailleret Oplysning om, hvorvidt det er rykket frem med de eventuelle Besparelser, forsaavidt Udgifterne endnu ikke ere nedbragte til de normerede Störrelser, ligesom Opmærksomheden derved tillige stedse maa være henvendt paa, hvorvidt saadanne Forandringer ere foregaaede, der tillade endnu yderligere Indskrænkninger.

Det er Vor Villie, at den almindelige Udsigt over, hvad samtlige Stats-Indtægter og Udgifter efter de aflagte Regnskaber hvert Aar virkeligen have udgjort, affattet efter de samme Classificationer, der ere fulgte i Normalreglementet og Budgettet, og med fuldstændige Oplysninger om Grunden til de Afvigelser, som fra Budgettet maatte have fundet Sted, saavel som om de Forandringer, der i Aarets Löb ere foregaaede med Statens Gjæld og dens Aktiver, samt om begges Status og om Störrelsen af Kassebeholdningerne og de udestaaende Restancer ved Aarets Begyndelse og dets Udgang, skal ved Trykken bringes til almindelig Kundskab. Men, da en Deel af Regnskaberne, der ere Grundlaget for disse Beretninger, anordningsmæssigen först indkomme i Löbet af den förste Halvdeel af det fölgende Aar, ville hine Beretninger, for at blive fuldstændige og aldeles paalidelige, ikke kunne publiceres förend henimod samme Aars Slutning, til hvilken Tid der saaledes samtidigen bliver at bekjendtgjöre Udsigten over det foregaaende Aars virkelige finantsielle Status og Finants-Overslaget for det fölgende Aar. Derhos skulle de aarlige Beretninger om de virkeligen stedfundne Stats-Indtægter og Udgifter ogsaa omfatte saadanne separate Kasser og Fonds, som, fordi de ganske eller tildeels havde deres Oprindelse fra private Dotationer eller

1841. deslige, ere vedblevne under de vedkommende Col-
11. April. legiers specielle Bestyrelse, medens de övrige særlige Fonds, der hidrörte fra Bidrag fra den almindelige Statskasse, ere inddragne under denne.

Vi have saaledes opfyldt det i Vore ommeldte Bekjendtgjörelser indeholdte Tilsagn, uden at have fundet Os foranledigede til videre at udsætte Udförelsen i Anledning af de fra Vore troe Provindsialstænder for Östifterne under 27. August f. A. og for Nörre-Jylland under 5. Decbr. s. A. om denne Gjenstand indgivne Petitioner.

Skjöndt iövrigt det Overskud, som Finants-Overslaget for Aaret 1841 viser ved Indtægternes og Udgifternes Afligning med hverandre, og som efterhaanden vil stige, naar de i Normalreglementerne anförte eventuelle Besparelser indtræde, stedse vil frugtbringende kunne anvendes, især til extraordinaire Afdrag paa Statsgjælden eller til Forögelse af Reservefonden, er det dog Vort Önske og Vor Villie, at anvende en Deel af dette Overskud til Lettelse i enkelte Skatter, som derpaa i Særdeleshed kunne have Krav, og fornemmelig til ganske at afskaffe Tallotteriet, uden at den Afgang i Indtægten, som Statskassen derved lider, erstattes samme ved andre Bidrag fra Vore Undersaatter. Imidlertid have Vi taget i Betænkning herom strax at tage nogen afgjörende Beslutning, saa meget mere, som den Godtgjörelse endnu ikke overalt er endelig bestemt, der kan tilstaaes de Vedkommende i Vore Hertugdömmer Slesvig og Holsteen for Toldprivilegiernes Ophævelse, og indeværende Finantsaars Erfaring vil lede til en modnere Beslutning i fornævnte Henseende. — Derefter I Eder allerund. have at rette, og have I derom at meddele Vore övrige Collegier og Departementer det Fornödne til allerund. Efterlevelse og Iagttagelse. Befalende Eder Gud! Skrevet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 11. April 1841.

Budget for Aaret 1841 og Normalreglement (S. I—XXXVI). 1841. 11. April.

	Hovedsummer.	
	Normal-reglem.	Budget for Aaret 1841.
Udgift. D. Rentekammeret.		
7. Præmier for Fiskerie under Island (Udgiftsbil. VIII. D. 7.)	〃 〃	2715 Rbd.
13. Udgifter Island vedkommende, (Udgiftsbil. VIII. D. 14.) . .	〃 〃	15000 Rbd.

Bilæg til Budgettet for Aaret 1841 og Normalreglementet (S. 1—504).

Indtægts-Bilag IV: Der bemærkes, at ved Justitsfondets Inddragelse ifölge kgl. Resol. 6. Juni 1840, fra 1. Januar 1841, ville de 300 Rbd. aarlig, som betaltes deraf i Gager til Islands Landsoverret, gaae over paa Islands Jordebogskasse.

Udgifts-Bilag VIII. D: Hidtil er aarligen af Finantskassen udredet til Overövrighedspersoners Lönning: . . . . for Island 4,648 Rbd. Det er imidlertid fundet hensigtsmæssigt . . . . at Gagerne for Overövrighederne paa Island bör overföres paa den islandske Jordebogskasse. Herved opnaaes vel ingen directe Besparelse, men paa denne Maade ville dog i alt Fald alle Udgifter til Island . . . . haves samlede paa eet Sted.

Udgifts-Bilag VIII. D. 7: Præmier for Fiskerie under Island.

Ligesom Præmier for Skibe paa Hval- og Robbe-Fangst, ifölge Plak. af 30. Septbr. 1837, ere aldeles ophævede fra Begyndelsen af Aaret 1839, saaledes ere de tidligere bevilgede Præmier for Fiskerie under Island, ifölge Plak. af 28. Septbr. 1836, bortfaldne fra Begyndelsen af Aaret 1840 at regne, dog med Undtagelse af Præmierne for de Skibe, der i sin Tid tilhörte den octroierede islandske Handel. Af saadanne Skibe er der endnu 6 tilbage, som bruges til det omhandlede Fiskerie. Disses Drægtighed udgjör i alt 271½ Commercelæster og den dem lovligen tilkommende Præmie er 10 Rbd. pr. Læst. Ligesom paa den ene

1841. Side de nævnte Præmier i Tiden maae ophöre med
11. April. Skibene, saaledes vil der paa den anden Side kunne medgaae et langt Tidsrum, inden dette vil skee. Skjöndt der altsaa principmæssigen Intet i den Anledning vil være at opföre som Udgift paa selve Normalreglementet, vil sandsynligviis Udgiften i en Række af Aar være at anföre i det aarlige Budget. Og, da det derhos er rimeligt, at de oftnævnte Skibe, der i Præmierne ville beholde et Fortrin fremfor de övrige Fartöier, som blive anvendte til Fiskerie under Island, fremdeles stadigen ville blive brugte hertil, maa i det aarlige Budget blive at opföre i denne Henseende 2,715 Rbd.

Udgifts-Bilag VIII. D. 13: Udgifter Island vedkommende.

Det aarlige Tilskud, der fra Finantskassen udkræves for Islands Vedkommende, vil, saafremt ikke extraordinaire Dækningsmidler kunne udfindes, efter et Gjennemsnit af Udgifterne i de 5 Aar 1835—1839 neppe kunne for Eftertiden anslaaes til mindre end 15,000 Rbd. aarligen, Overövrighedspersonernes Gager, samt de 300 Rbd., der hidtil ere udredte af Justitsfonden til Overretten paa Island, derunder indbefattede (jfr. Udgifts-Bilag VIII. D. 2 og Indtægts-Bilag IV. A.)

Som medvirkende Aarsag til den islandske Jordebogskasses Trang til Tilskud er blandt Andet anført, at de Kjöbesummer, der indkomme for bortsolgt kongeligt Jordegods paa Island, afgives til Statsgjeldskassen, uden at Renterne af saadanne Kjöbesummer regnes Jordebogskassen tilgode i Stedet for de Intrader, den ellers directe vilde have haft af Godset. Men, hvor unægteligt dette end er, lader det sig paa den anden Side igjen anföre, at Islænderne egentligen intet Krav have paa, at Indtægterne af det kongelige Jordegods skulde regnes dem tilgode ved de Udgifter, som Islands Administration medförer, især da Island ellers Intet bidrager til de fælleds Statsudgifter, og hele Indtægten af det kongelige Jordegods ikkun vilde være

et ringe eller uforholdsmæssigt Bidrag for Islands Vedkommende til hine almindelige Statsudgifters Bestridelse. 1841. 11. April.

Det er desuden aldeles vist, at Island, selv om man regner det tilgode alle Indtægterne af det kongel. Jordegods og dermed tillige Renten af Kjöbesummerne for den allerede bortsolgte Deel, dog, siden Frihandelen begyndte, aarligen har krævet et Offer af den almindelige Statskasse, uden at have givet noget Bidrag til de fælles Statsudgifters Afholdelse. Dette Offer har vel forhen været större, end det nu er, eller herefter vil blive, ligesom dertil vel ogsaa bör regnes de af Finantskassen udredte Præmier for Fiskerie under Island, men en nöiagtig Opgjörelse turde vise, at Island, siden dens Handels Frigivelse fra 1788 af, har kostet Statskassen over een Million. Vel giver den islandske Handel de Kjöbmænd, som dermed beskjæftige sig, en temmelig anseelig Gevinst, hvoraf Staten vistnok ogsaa indirecte höster Fordeel, men Statskassen kan med Billighed vente, at Island selv bærer de Udgifter, dets Administration medförer, og dertil kan det nu, foruden de Indtægter, der allerede i det Foregaaende ere bragte i Regning ved at opgjöre det Tilskud, Jordebogskassen aarligen medtager, ikkun ansees at bidrage, deels ved de Gebyrer, der erlægges for de islandske Söpasse, deels ved de sædvanlige Skibsafgifter, der siden 1807 svares af de Skibe, der beseile Island, samt endeligen derved, at 1 Procent erlægges i Stedet for Udförselstold af islandske Varer, naar de herfra udföres til fremmede Steder, og at en dertil svarende Afgift er paalagt de Skibe, der gaae til saadanne Steder directe fra Island. Men Belöbet af disse Indtægter kan neppe anslaaes höiere end til nogle faa tusinde Rbd.

Hans Majestæt Kongen har i den Anledning i Allerhöistsammes Resolution af 15. Juni 1840 yttret, at det fortjener Overveielse, hvorledes bemeldte Tilskud kunde erstattes saaledes, at Islands Udgifter kunde dækkes ved dets Indtægter.

1841. Spörgsmaalet har tidligere flere Gange været omhandlet, og navnligen dröftet i den i Aaret 1834 i Anledning af den islandske Handelslovgivning nedsatte Commission, uden at der har kunnet paavises en Fremgangsmaade, hvorved forögет Indtægt, uden altfor stor Byrde for Island, kunde tilveiebringes. Nu har Sagen igjen været optagen til Behandling, idet der til de i Aaret 1840 forsamlede roeskildske Provindsialstænder har været indgivet et Andragende betræffende en bedre Organisation af det islandske Skatte- og Afgiftsvæsen, hvorefter der er indkommen en allerund. Petition om, at denne Sag maa blive tilstillet den forestaaende Forsamling af islandske Embedsmænd til Betænkning. Derhos har Hans Majt. allern. bestemt, at bemeldte Forsamling tillige skal opgive passende Midler, hvorved den ovenfor omhandlede Underbalance af Islands Indtægter mod dets Udgifter kan dækkes. Der er saaledes Intet i den Anledning opfört paa Normal-Reglementet. I Budgettet for Aaret 1841 er derimod calculeret paa en Udgift af Rbd. 15,000.

11. April.

15. April. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Uddeling af den Erichsenske Collect til Geistligheden i Holum Stift.** Khavn den 15. April **1841.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1490—1492. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1841, S. 68—69. — Denne Cancellie-Skrivelse anföres som publiceret i Norder-Mula Syssel 1842.

Deres Höiærværdighed har under 15. Decbr. sidstl. andraget for Cancelliet, at den af afgangne Conferentsraad og Deputeret i det kgl. Rentekammer, Erichsen, i sin Tid indsamlede Collect til Fordeel for Geistligheden i det forrige Holums Stift, hvilken Collects Störrelse, efter dette Collegii Skrivelse til den daværende Biskop af 19. Febr. og 12. Oktbr. 1822, dengang udgjorde 2,051 Rbd. 4 Sk. i kgl. Obligationer og 82 Rbd.

86 Sk. contant, nu formentlig ved Oplæggelse af Renter maa have opnaaet en saadan Störrelse, at den aarlige Rente deraf maatte kunne udgjöre over 100 Rbd., i hvilken Anledning Deres Höiærv. har yttret, at denne Rente nu synes meest passende at kunne anvendes til Forbedring af de mange saare usle Præstekald i det forrige Holums Stift. 1841. 15. April.

Foranlediget heraf skulde Cancelliet herved tjenstl. tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning, at det ommeldte Legat for Tiden eier i 4 pCt. rentebærende kgl. uopsigelige Obligationer 4,708 Rbd. 30 Sk., hvorimod det har en Underballance af 1 Rbd. 50 Sk. S. og T., som Betalingen for de sidst indkjöbte kgl. Obligationer har oversteget Legatets daværende contante Beholdning, med Tilföiende, at Cancelliet har foranstaltet, at der til 11. Juni Termin 1842 og siden fremdeles aarlig af den kgl. islandske Jordebogskasse udbetales 150 Rbd. af Legatets Renter paa Deres Höiærværdigheds Reqvisition til Uddeling og Anvendelse i Overeensstemmelse med det allerhöieste Reskript til den daværende Biskop over Holums Stift samt Amtmanden over Nord- og Öst-Amtet af 7. April 1784, om hvilken Foranstaltning Cancelliet under Dags Dato har meddeelt Amtmanden over Nord- og Öst-Amtet Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 15. April 1841[1].

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Constitution for en Fuldmægtig hos** 20. April.

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, hvorved Underretning herom meddeles; ligeledes til Rentekammeret, at foranstalte en Sum af 150 Rbd. Sölv, förste Gang i 11. Juni Termin 1842 og siden fremdeles hvert Aar, anviist til Udbetaling af den islandske Jordebogskasse efter Requisition af Biskoppen over Island, mod at en lige Sum hvergang bliver af Cancelliet foranstaltet indbetalt i Zahlkassen. Canc. 1. Dep. Brevb. sst.

1841. 20. April. **Landfogden.** Khavn den 20. April 1841[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1514.

Ved behagelig Skrivelse af 6. dennes har Hr. Khr. tilstillet Cancelliet et Andragende, hvori Landfoged paa Island og Byfoged i Reikevig, Gunlögsen, anholder om, enten at erholde en almindelig Constitution for en juridisk Candidat, som han vil antage til Fuldmægtig til paa hans Vegne, saavel som paa hans An- og Tilsvar at udföre de ham som Byfoged paahvilende Forretninger, Sagförelsen for den kgl. islandske Landsoverret derunder indbefattet, eller ogsaa at fritages for Byfoged-Embedet.

Ligesom Cancelliet imidlertid ikke har fundet Anledning til at foretage videre med Hensyn til denne sidste Deel af Supplikantens Petitum, saaledes har man heller ikke kunnet bevilge sammes förste Deel. Derimod har man, paa Grund af hvad Landfoged Gunlögsen har oplyst, og Hr. Khre har yttret, troet at burde meddele Dem Bemyndigelse til, paa særligt Andragende fra Landfoged Gunlögsen og navnligen paa den Tid, den ved allerhöi. Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd, hvoraf Landfogden i Embeds-Medför er Medlem, holder sine Möder, at meddele en af ham antagen Fuldmægtig, der har de dertil udfordrende Egenskaber, Constitution til, for saa lang Tid, som det Forfald, der har fremkaldt Andragendet, vedvarer, paa bemeldte Embedsmands eget An- og Tilsvar at udföre de ham som Byfoged paahvilende Forretninger, derunder indbefattet den Sagförelse for den kgl. islandske Landsoverret, som af Dem paalægges ham; — hvilket man tjenstl. skulde melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. April 1841.

[1]) Canc. Skriv. 16. Januar 1844.

Kongelig Confirmation paa Gavebrev af Provst 1841.
Guttorm Thorsteinsson til **Fattige i Hofs Sogn** 20. April.
i Vopnafjorden. Khavn den 20. April 1841. — Canc. 3. Depart. Registr. fol. 137 (1841, Nr. 927). Gavebrevets Original i Cancelliets Testamentbog for 1841, Nr. 44.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at eftersom hos Os allerund. er bleven ansögt og begjært Vor allerhöieste Confirmation paa det af Os elskelig Guttorm Thorsteinsson, Sognepræst til Hof i Vapnefjorden og Provst i Nordermule Syssel under Östamtet paa Vort Land Island, under 12. Januar d. A. oprettede og herhos in originali heftede Gavebrev, hvorved han til bemeldte Hof Sogns Fattige bortskjænker en af Vor Direction for Statsgjælden og den synkende Fond under 6. Septembr. 1833 udstedt og med Nr. 2262 betegnet Obligation, stor 800 Rbd. rede Sölv, saa ville Vi dette Gavebrev, hvoraf er indleveret en ligelydende verificeret Gjenpart i Vort danske Cancellie, i alle dets Ord, Clausuler og Punkter, saaledes som det her findes, allern. have confirmeret og stadfæstet, saa og hermed confirmere og stadfæste samme, dog Sjette- og Tiende-Penge samt al anden Os tilkommende Arvefalds-Rettighed i alle Maader uforkrænket.

Forbydende Alle og Enhver imod det, som foreskrevet staaer, Hinder at gjöre. — Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 20. April 1841. [ad mandatum].

[Bilag].

Jeg Guttorm Thorsteinsson, Sognepræst til Hof i Vapnefjorden i Island og Provst i Nordermule Syssel, skjænker og giver herved en kongelig Obligation fra Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond af 6. September 1833, Nr. 2262, stor 800 Rbd. S. (Otte Hundrede Rigsbankdaler Sölv), til Fattige her i Sognet, med den Bestemmelse, at den aarlige Rente fra 11. Juni

1841. næst efter min eller min Kones dödelige Afgang, som
20. April. hæves ved den kgl. Jordebogskasse i Reykjavík her i Landet, skal tilfalde en trængende, stræbsom og skikkelig Enke her i Sognet, som ikke nyder nogen Understöttelse af Communen, er Moder til tre eller flere uforsörgede Börn, og som af Fattigcommissionen her i Sognet ansees værdig til at nyde denne Understöttelse.

Skulde to Enker her i Sognet befindes under ovennævnte Omstændigheder, og ansees lige berettigede til denne Hjælp, ombedes at den aarlige Rente maa deles imellem dem; men forefindes ingen saadan Enke, skal Pengene tilfalde een eller to trængende Bönder, som ogsaa have uforsörgede Börn, og enten formedelst Alderdom eller Svaghed ikke tilstrækkelig kan ernære sig og Sine. Men ifald de Aar skulde indtræffe, at ingen virkelig Nödlidende befandtes i Sognet, skal Renterne oplægges, for siden at kunne bruges i behövende Tilfælde.

Det paaligger Fattigforstanderne her i Sognet, efter bedste Samvittighed at udsöge de Værdige i denne Henseende, indgive derom hvert Aar Indberetning til Amtet, hvor Sagens sidste Afgjörelse kan erholdes, samt Fuldmagt til at hæve Renterne imod fuldstændige Qvitteringer fra den eller dem, som Hjælpen ydes.

Dette Gavebrev fremsendes til forventende, af mig nu ansögt kgl. allern. Stadfæstelse, og ombedes Herr Etatsraad Finn Magnussen at henvende sig derom til vedkommende Collegium, hvorpaa Gavebrevet sendes enten til mig eller til Nord- og Öster-Amtet, hvor jeg önsker at Obligationen skal gjemmes. — Til Bekræftelse min Haand og Segl.

Hof i Vapnafjorden den 12te Januar 1841.

G. Thorsteinson.

(L. S.)

20. April. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Forpligtelse for Biskoppens Amanu-**

ensis, at yde Fattigbidrag. Khavn den 20. April 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1513. 1841. 20. April.

Ved behagelig Skrivelse af 28. f. M. har Hr. Kherre tilstillet Cancelliet et Andragende, hvori Commissionen for Reikevig Byes og Seltjarnarnæs Reps forenede Fattigvæsen begjærer dette Collegium forelagt til Afgjörelse det Spörgsmaal, hvorvidt Amanuensis hos Biskoppen over Island, Student John Johnsen, er pligtig til, saaledes som ved Hr. Khr.' Resolution af 28. Febr. 1838 er bestemt, at svare Bidrag til vedkommende Fattigvæsen, hvorhos De har ladet fölge en til Cancelliet stilet Forestilling fra Biskoppen, der, i Henhold til de deri fremsatte Grunde, formener, at det omhandlede Spörgsmaal maa besvares benægtende.

Da Cancelliet bifalder, hvad Hr. Khre i den Anledning har yttret i Deres ovennævnte Skrivelse [1], skulde

---

[1]) Stiftamtmandens Yttringer gik ud paa, at han „ingen Grund seer til, at Embedsmændenes Comptoirister skulde være fritagne for Bidrag til Fattigvæsenet, medens Handelsbetjente, navnligen Assistenter, yde saadant, da dog hine maaskee endnu mindre end disse kunne henregnes til egentlige Tyende, hvorfor det ogsaa er mig bekjendt, at alle Comptoiristerne hos de i Reikevig bosatte Embedsmænd, Stiftamtmanden, Landfogden og Sysselmanden for Guldbringe og Kjose Sysler, have i den senere Tid været ansatte til og betalt Fattigbidrag. Det er naturligt, at Forholdene i den ovennævnte Fattigcommune ere meget forskjellige fra Forholdene i de övrige Fattigdistrikter. Medens Tienden i disse i Almindelighed udgjör den vigtigste Hovedbestanddeel af Fattigvæsenets Indtægter, er den i hiin Commune en höist ubetydelig Bi-Indtægt, hvorimod det paalignede Extrabidrag her er Hovedsagen. Uagtet det derfor i de övrige Fattigdistrikter sandsynligviis ansees som en temmelig uvæsentlig Sag, om en enkelt i Distriktet sig opholdende Comptoirist svarer Extrabidrag, eller ikke, saa er dette Spörgsmaal dog i Reikevig med tilhörende Landcommune ikke uvæsentligt, ligesom det overhovedet her er af speciel Vigtighed at have en nöie Grændse for

1841. man tjenstl. anmode Dem om, behageligen at give Vedkommende Besked i Overeensstemmelse dermed. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. April 1841.
20. April.

20. April. **Reskript** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Indberetninger om, naar Proprietairkirker skifte Eiere.** Khavn den 20. April 1841. — Canc. 3. Depart. Registr. fol. 132b—133 (1841, Nr. 922). Udtog i Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 69. Jevnf. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1839, S. 67—68 (Plak. 1. Marts 1837). — Dette Reskript anföres som publiceret i begge Mula Sysseler 1842.

Christian den Ottende &c. V. S. B. [V. Gunst]! Vi give Dig hermed tilkjende, at da det, med Hensyn til Controllen med Kirkernes Vedligeholdelse, er fundet nödvendigt, at der hos Stiftsövrigheden til enhver Tid haves paalidelig Vished om, hvo der er Eier af Proprietair-Kirkerne med tilliggende Gods paa Vort Land Island, saa ville Vi, efter det af den ved allerhöieste Reskript af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reikevig derom gjorte Forslag, allern. have Dig overdraget at paalægge Sysselmændene [i Sönder-Amtet paa bemeldte Vort Land Island[1], for Fremtiden, forsaavidt Skjöde- og Pantebögerne derom indeholde Oplysning, ved hvert Aars Udgang at ind-

---

Pligten at svare Extrabidrag. — Men efter Reglementet af 8. Januar 1834 § 10, sammenholdt med det kgl. Danske Cancellies Skrivelse af 21. Februar 1837, tör jeg næsten ansee det som utvivlsomt, at Comptoirister overhovedet, og altsaa ogsaa den med dem aldeles i Classe staaende Amanuensis hos Biskoppen, maae være pligtige til at svare Extrabidrag, da de ikke staae i et saadant Familie- eller Afhængigheds-Forhold, som iflg. de i hine Bestemmelser indeholdte Regler fritage for denne Pligt".

[1]) fra [til Amtmændene: i det Dig anbetroede Embedsdistrikt.

berette til Stiftsövrigheden for Islands Stift, hvorvidt nogen Kirke i deres respective Jurisdictioner i Aarets Löb har skiftet Eier, være sig ved Kjöb, Arv eller paa anden Maade, enten for sig eller i Forbindelse med en anden Eiendom. — Derefter o. s. v. — Kjöbenhavn den 20. April 1841. [ad mandatum]. 1841. 20. April.

Kongelig Resolution ang. **Behandlingen af et Forslag til Forandring i Islands Skattevæsen,** samt til **Forögelse af Indtægterne af dette Land.** Khavn den 21. April 1841[1]. — I Rentekammerets Forestilling 13. April bemærkes, at Etatsraad Johnsson havde indgivet til Östifternes Stænderforsamling i Aaret 1840 et Forslag til Forandringer i Islands Skattevæsen, i den Hensigt, deels at en bedre Fordeling af Skattebyrden kunde opnaaes, deels at det Tilskud, som aarligen beregnedes fra Danmark til Islands Udgifter, kunde undværes. Forslagsstilleren havde meddeelt nogle Grundtræk til Skattevæsenets Regulering, men vilde dog ikke grunde derpaa bestemte Forslag til Forsamlingens Overveielse, fordi han ikke hos denne turde forudsætte det fornödne nöie Kjendskab til Forholdene i Island. Han begjærte derfor kun, at hans Andragende maatte af Forsamlingen vorde fremsendt til Kongen, med Henstilling om, at det maatte foranstaltes prövet enten af Rentekammeret eller af en Commission i Kjöbenhavn, eller endelig, hvad han ansaae for rigtigst, af den i Island anordnede Forsamling af Embedsmænd. — Forsamlingen var ogsaa med 46 Stemmer mod 20 gaaet ind paa at andrage paa en Revision af Islands Skattevæsen ved den i Island angaaende Landets Anliggender nedsatte Commission, og at det omhandlede Andragende maatte blive denne Commission meddeelt til Afbenyttelse og Prövelse. 21. April.

Rentekammeret udtaler sin Samstemning i den Mening, at det islandske Skattevæsen lider af betydelige Ufuldkommenheder, og navnlig medfører en Mangel paa Lighed i Skattebyrden, som det var höist önskeligt at erholde afhjulpen, medens Indtægten af Landet tillige, uden trykkende Byrde for samme, bragtes saa meget op, at der i det mindste ikke be-

[1]) *see* kgl. Resol. 8. Juni 1842.

1841. 21. April. hövedes Tilskud fra Rigets Finantser for at bære Udgifterne. Allerede i Begyndelsen af dette Aarhundrede havde man i denne Hensigt begyndt et omfattende Matrikulerings-Arbeide for Island. Ogsaa senere havde denne Sag beskjæftiget Regjeringen, og Önskeligheden af en Reform i denne Retning blev ligeledes anseet önskelig af den i Aarene 1834 og 1835 nedsatte Commission i Anledning af de islandske Handelsforhold. Men alle de tidligere Forhandlinger havde standset ved de store Vanskeligheder af at indföre en hensigtsmæssigere Basis for Skattevæsenet paa Island. — Kammeret maa derfor ogsaa antage, at en Forsamling af de med Islands Forhold nöie bekjendte locale Embedsmænd maa være bedst istand til at gjöre Forslag i denne Henseende, og tiltræder af den Grund Stændernes Indstilling, idet Collegiet gjentager den Bemærkning, det tidligere havde fremfört i en til Geheime-Stats- og Finantsminister Grev Moltke afgiven Betænkning, angaaende Kammerets fremtidige Normalreglement, at det navnligen maatte gjöres Forsamlingen udtrykkeligen til Pligt, at overveie, hvorledes det Tilskud, der hidtil aarligen af Finantskassen er gjort og endnu maa gjöres til Islands Udgifter, maatte kunne undgaaes. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1841 B, Nr. 231. Ny Colleg. Tid. 1841, S. 417—418. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1841, S. 71. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1841, S. 130—139. — Jfr. Roesk. Stændertid. 1840, 998—1025, 2109—20, 2549—2552, Anh. S. 46. Fréttir frá fulltrúaþínginu í Hróarsk. 1840, S. 33—70.

Den i Island angaaende Landets Anliggender, ifölge allerhöieste Befaling, nedsatte Commission ville Vi allern. have paalagt, i dens nu forestaaende Samling at tage under nöieste Overveielse, hvorledes det islandske Skattevæsen kunde være at ordne paa en bedre og hensigtsmæssigere Maade, end nu er Tilfældet, samt i den Henseende at meddele allerund. Forslag.

Derhos er det Vor Villie, at bemeldte Commission ved samme Leilighed indgiver allerund. Forslag om, paa hvilken Maade det hidtil af Finantskassen afgivne Tilskud til Islands Udgifter for Eftertiden kunde dækkes ved passende Paalæg. Og bliver Etatsraad Johnssons indbemeldte Andragende til den sidst afholdne Provindsialstænder-Forsamling for Sjællands, Fyens og Lol-

lands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, at tilstille Commissionen til Afbenyttelse og Prövelse. — Kjöbenhavn den 21. April 1841 [1]. 1841. 21. April.

Plakat for Island, angaaende **Skjöde og Pantevæsenet.** Khavn den 28. April 1841. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1842, og samme Aar i Skaptafells, Vestmannöe, Arnæs, Gullbringa og Kjosar, Borgarfjords, Snæfellsnæs, Dala, Bardastrands, samt alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler; endelig 1843 i Rangarvalla Syssel. — Canc. 3. Departem. Registr. fol. 145 (1841, Nr. 942ᵃ). Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, den islandske der nedenfor, Resten af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider 2—6 staaer den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider 3—7 den islandske Text uden Underskrifter. Den sidste Side blank. — Ny Colleg. Tid. for 1841, S. 388—392 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1841, S. 59—60. Schou XXIII, 367—368. Jevnf. Roesk. Stændertid. 1840, 210—213. Frèttir frá fulltrúaþíng. í Hróarskeldu 1840 (Khöfn 1840. 8vo), S. 1-3. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (see ovenfor). 28. April.

Plakat for Island, indeholdende nærmere Bestemmelse af Forordningen af 24. April 1833 § 4.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, efter at have modtaget allerunderd. Betænkning fra Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt Island og Færöerne, over et Samme forelagt Udkast til en Plakat, sigtende til fuldkomnere Opnaaelse af Öiemedet med Bestemmelserne i Forordningen angaaende Skjöde- og Pantevæsenet paa Island

[1]) I Rentek. Skriv. 15. Mai 1841 meddeles denne Resolution til Stiftamtmanden over Island, Kammerherre Hoppe, med Anmodning om at foranledige Sagen tagen under nöieste Overveielse af den næst sammentrædende Forsamling af Embedsmænd i Reykjavík, idet Kammeret tilstiller ham Amtmand Johnssons Forslag og nogle andre Akter til Oplysning. Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 366.

1841. af 24. April 1833 § 4, allern. have fundet for godt at
28. April. byde og befale som fölger:

1) Naar i Island Nogen indleverer et Document til Læsning ved et Mandtalsthing, som han önsker strax at erholde tilbageleveret efter den i Forordningen af 24. April 1833 § 4 omhandlede forelöbige Antegning, da kan denne Tilbagelevering finde Sted, imod at han, foruden strax ved Indleveringen af Documentet at erlægge Thinglæsnings-Gebyr og Halvprocent-Afgiften til den kgl. Kasse efter For. af 8. Febr. 1840 i de Tilfælde, hvor samme bliver at tilsvare, indleverer en Gjenpart, som, efter at være af vedkommende Retsbetjent verificeret uden Betaling, kan forblive til Thinglæsning, hvilken Thinglæsning da skal have samme Virkning, som om Originalen var thinglæst. — 2) Forinden det originale Document tilbageleveres, haver Retsbetjenten at forsyne det med Paategning, deels om den forelöbige Antegning, og om, at en verificeret Gjenpart er indleveret, deels om, at det af ham skal blive iagttaget, at denne bliver læst til næstpaafölgende Mandtalsthing, og, naar dette er skeet, behörig indfört i Jurisdictionens Skjöde- og Panteprotokol. Denne Paategning bör derhos og indeholde, at der derefter vil, paa Forlangende, uden Betaling, vorde meddeelt Attest om, at Thinglæsningen og Protokollationen, hvorved den thinglige Ret, som Documentet gaaer ud paa at stifte, förs erhverves, er bleven iværksat. Den til Retten indleverede verificerede Gjenpart maa derimod ikke udleveres til Eieren af Documentet eller nogen Anden. — 3) Iövrigt har vedkommende Retsbetjent allerede ved Antegningen at eftersee, om der tidligere maatte være Noget læst, som kan være til Hinder for den tilsigtede Retserhvervelse, eller ikke, og i förste Fald derom at meddele Attest paa Original-Documentet.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 28. April 1841.

Opið brèf fyrir Ísland, innihaldandi nákvæmari ákvörðun tilskipunarinnar af 24. Aprilis 1833 § 4. 1841. 28. April.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V., að Oss, eptir að hafa meðtekið allraundirgefnast álit Vorra trúu umdæmastanda fyrir Sjálands, Fjóns og Láglands-Falsturs stipti, svo og fyrir Ísland og Færeyjar, yfir uppkast nokkurt, sem fyrir þau hefir lagt verið, til opins brèfs, er miðar til að ná enn fullkomlegar augnamiði ákvarðananna í tilskipuninni um afsalsbrèf og pantsetníngar á Íslandi af 24. April 1833 § 4, allranáðugast hefir þóknazt að bjóða og skipa sem fylgir:

1) Þegar einhver á Íslandi afhendir skjal til lýsíngar á manntalsþíngi, hverju hann óskar að strax verði honum aptur skilað eptir þá í tilskipuninni af 24. Aprilis 1833 § 4 umgetnu undanfarandi innteiknun, þá má þessi apturskilun framkvæmast, með því skilyrði, að hann, auk þess að borga þínglýsíngarkaup og hálfprócentoafgjald til konúngsins fèhirzlu eptir tilskipun af 8. Febr. 1810, þegar svo stendur á að það gjaldast eigi, undir eins og afhendíngin skeður, líka afhendi afskript skjalsins, sem eptir að hún, af hlutaðeiganda rèttarins þjóni, er sönnuð kauplaust með hans áteiknun, má bíða þínglýsíngar, hver þínglýsíng þá á að hafa eins mikla verkun, og sjálfu frumskjalinu hefði verið lýst á þíngi. — 2) Áður en frumskjalinu skilast aptur, á rèttarins þjón þar á að skrifa sinn vitnisburð, um þá undanfarandi áteiknun, og meðtöku sannaðrar afskriptar, svo og undir eins sitt loforð um að gæta þess, að hún verði auglýst á næstkomanda manntalsþíngi, og, þegar því er lokið, tilhlýðilega innfærð í lögsagnarumdæmisins afsals- og pantbrèfabók. Þessi uppáteiknun á þaraðauki að tilkynna, að þareptir muni, þegar þess verður beiðzt, kauplaust gefast vitnisburður um, að sú þínglýsíng og bókun, hvarmeð þau hlutar-rèttindi, hver skjalið er ætlað til að grundvalla, fyrst afrekast, sè framkvæmdar. Sú rèttinum afhenta sannaða afskript má þarámót hvorki fást skjalsins

1841. 28. April. eiganda nè öðrum í hendur. — 3) Annars á hlutaðeigandi rèttarins þjón strax við innleiknunina að líta eptir því, hvort nokkru áður hefði verið lýst, er gæti hindrað þá tilætluðu rèttinda-afrekun eður ekki, og, ef svo stendur á, sem fyrst segir, að gefa sinn vitnisburð þarum til kynna á sjálfu frumskjalinu.

Hvareptir allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast hegða eiga. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 28. Aprilis 1841.

28. April. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse til en videnskabelig Reise i Island.** Khavn den 28. April 1841. — I Rentekammerets Forestilling 27. April berettes, at det islandske Literaire Selskab havde besluttet at udgive en physisk-geographisk-statistisk Beskrivelse over Island, og til dette Öiemed valgt en Comitée for at samle Materialier til dette Værk. Som Medlem af denne Comité valgtes Cand. phil. Jonas Hallgrimsson, med det specielle Hverv at udföre den physiske Deel af Arbeidet. Da Undersögelser paa Stedet vare nödvendige, men Selskabet ikke havde Midler til at bekoste disse, havde Cand. J. H. henvendt sig 1839 til Kammeret med det Tilbud, at ville undersöge en eller anden Deel af Island i naturvidenskabelig Henseende. Han havde siden 1835 studeret Naturvidenskaberne, tildeels ved Understöttelse af Fonden ad usus publicos, og havde nu udelukkende bestemt sig for dette Studium, han havde ogsaa i Sommeren 1837 bereist en stor Deel af Island, og mente derfor at kunne foretage nyttige Undersögelser.

Förend det nævnte Andragende indkom fra J. H. i Aaret 1839 var det allerede besluttet at sende Schythe og Steenstrup til Island, for at foretage videnskabelige Undersögelser, men Kammeret fandt dog, at J. H. kunde være til megen Nytte ved Undersögelsen, og lod derfor udbetale ham 400 Rbd. successive i de to nævnte Aar, paa hvilken Udgift siden var erhvervet allerhöieste Approbation. Om Resultaterne af Schythe's og Steenstrups Reise havde Kammeret endnu ikke modtaget endelig Beretning, men havde Löfte om, at den vilde indkomme med det Förste; af de forelöbige Meddelelser erfaredes imidlertid, at J. H. stedse ledsagede Steenstrup igjennem de Egne han bereiste, og tog en væsentlig Deel i alle

de anstillede Undersögelser; Steenstrup har derhos erklæret, deels at det vilde have været ham umuligt at udföre en stor Deel af disse uden ved Hjælp af J. H.s Kjendskab til Landets Historie i alle Retninger og hans övrige locale Kundskaber, deels at J. H. er af Indfödte vist den Eneste, til hvem det kunde betroes at indhente en eller anden Oplysning om physiske Forhold, om en saadan i Fremtiden maatte önskes. 1841. 28. April.

Nu var der indkommet et nyt Andragende fra J. H. om en yderligere Understöttelse, for at kunne fortsætte de begyndte Reiser i Island, og dette Andragende var anbefalet af Professorerne Reinhardt og Forchhammer, der havde yttret, at J. H. vilde derved blive sat istand til at anstille saadanne Undersögelser, som udfordre længere Tid, og at overföre de vundne Resultater paa Indvaanerne selv, ligesom da og Fuldendelsen af den islandske Fuglehistorie, hvormed han i længere Tid har været beskjæftiget, vilde kunne paaskyndes, og ham derhos gives Leilighed til at samle Bidrag til en Bearbeidelse af de islandske Fiskes Historie i en populair Form, en Bog, som menes at ville være af stor Nytte for Islænderne. Endelig vilde ogsaa Undersögelsen af de rige Samlinger, som Schythe og Steenstrup havde medbragt, give Anledning til en Mængde nye Spörgsmaal, som J. H. for det meste vilde kunne besvare, hvis Understöttelse bevilgedes ham.

Med den Bemærkning, at man har især Grund til at lægge Vægt paa det sidst anförte Punkt, og at Kammeret allerede har modtaget fra J. H. forelöbige Udkast til et Forslag til en bedre Behandlingsmaade af de kongelige Svovlleier i Island og til en Beregning over Udbyttet af Svovlleierne i Norder Syssel, hvilket Anliggende Kammeret vilde forbeholde sig at tage under Overveielse, naar den endelige Beretning fra Schythe og Steenstrup var modtagen, saameget heller, som Contrakten med Örum & Wulf om Svovlminernes Forpagtning först udlöb 1851: — anbefaler Kammeret det ovenanförte Andragende. Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841. B, Nr. 242.

Candidatus Philosophiæ Jonas Hallgrimsson ville Vi allern. af den islandske Jordebogskasse have tilstaaet en Understöttelse af 300 Rbd. rede Sölv til Fortsættelse af hans videnskabelige Undersögelser i Island, dog under den Betingelse, at han, om det forlanges,

1841. tilveiebringer saadanne nærmere Oplysninger, som
28. April. maatte kunne være nödvendige for at fuldstændiggjöre en eller anden Deel af Schythes og Steenstrups foranbemeldte Beretninger. — Kjöbenhavn den 28. April 1841.

29. April. **Kongelig Resolution** ang. **Stiftamtmandens Gage i Island.** Khavn den 29. April 1841. — I Rentekammerets Forestilling 27. April bemærkes, at ved kgl. Resol. 2. Oktobr. 1832 var for Stiftamtmanden i Island fastsat et stigende Gageforhold fra 1500 til 2000 Rbd. som höieste Gage, der indtraadte efter fulde 10 Aars Tjeneste. Stiftamtmand Bardenfleth, ansat 11. Febr. 1837, havde imidlertid allerede i 1839 indsendt Andragende om Forhöielse i Gage, og stöttede sig paa, at hans Udgifter i Island vare næsten en halv Gang höiere end hvad lignende Udgifter vare i Danmark, især ved de Gjæstfriheds Fordringer, som gjordes til Stiftamtmanden. I Erkjendelse af det stedfindende Misforhold havde Rentekammeret andraget paa et personligt Tillæg fra 11. Febr. 1840, af 500 Rbd. aarlig, og dette, samt Tilsagn om 1000 Rbd. Gratification efter 10 Aars Tjeneste, bifaldtes ved kgl. Resol. 8. Juni 1839. Ved at henföre disse Omstændigheder paa den udnævnte Stiftamtmand, Kammerjunker Hoppe, fandt Rentekammeret Grunde for at andrage paa en höiere Lön for Stiftamtmanden, end den hidtil bestemte. Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841. B, Nr. 251.

Vi ville allernaad. have den ved Vort allerhöieste Reskr. af 21. d. M. til Stiftamtmand over Island og Amtmand over Islands söndre Amt udnævnte Kammerjunker Thorkel Abraham Hoppe tillagt en aarlig aldeles afkortningsfri Gage af 2000 Rbd. rede Sölv, der bliver at udrede af den islandske Jordebogskasse, og derhos have Vort Rentekammer bemyndiget til, naar han har forestaaet fornævnte Embeder i 10 Aar, allerund. at andrage paa et passende yderligere Gagetillæg for ham, — men iövrigt maa det have sit Forblivende ved det for bemeldte Embede hidtil reglementerede aarlige Bidrag til Contoirhold af 600 Rbd. Sölv, ligeledes

uden al Afkortning, af den ovennævnte Jordebogskasse, ligesom ham ogsaa tilstaaes fri Brug af den til Stiftamtmandsbolig i Reykjavig indrettede Gaard, hvilken han dog, i Overeensstemmelse med de allerhöieste Resolutioner af 7. Januar 1811 og 9. Mai 1827 vil have at holde i aabodsfri Stand. — Kjöbenhavn den 29. April 1841. 1841. 29. April.

Handels-Traktat imellem **Danmark og den ottomaniske Port.** Constantinopel den 1. Mai 1841. — Original-Aftryk særskilt paa Fransk, Dansk og Tydsk, hvert for sig 8 Sider i 4to (hos Schultz). Qvart-Forr. for 1841, S. 241—248. 1. Mai.

Finants-Deputationens Bekjendtgjörelse ang. **Præget paa Christiand'orer.** Khavn den 1. Mai 1841. — Udkommen i Anledning af kgl. Resol. 24. April 1841 (i Anledning af Forestilling fra Finants-Deputationen). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1841, S. 61; Schou XXIII, 368. 1. Mai.

Bekjendtgjörelse ang. Præget paa Christiand'orer.

Ved allerh. Resol. af 24. April d. A. har Hans Majestæt Kongen allern. bifaldet, at Præget paa Christiand'orer for Fremtiden bliver: paa Adversen: Hans Majestæts Brystbillede med Omskrift: CHRISTIANUS VIII. D. G. DANIÆ V. G. REX, paa Reversen: det fuldstændige af 2 Vildmænd holdte kronede Rigsvaaben med begge Ordenskjæder under den Kongelige Krone og Hermelinskappe, med Overskrift: I. CHR.D'OR. (paa de dobbelte: II) og under Vaabenet Aarstallet. Dette kundgjöres herved til almindelig Efterretning. — Finants-Deputationen, den 1. Mai 1841.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vesteramt, ang. **Tilladelse for en Syssel-** 6. Mai.

1841. 6. Mai. **mand at bære Politiemesteres Uniform.** Khavn den 6. Mai 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1760.

I Anledning af en hertil indkommen Ansögning, hvori Sysselmand i Sneefjeldsnæs Syssel, S. Schulesen, har anholdt om at bære den for Politiemesterne i Stiftsstæderne i Danmark reglementerede Uniform, skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at det herved tillades ham at anlægge og bære den nævnte Uniform. — Det kongel. Danske Cancellie den 6. Mai 1841.

11. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. Udredelsen af **Omkostningerne ved Oplærelse af en Jordemoder til Vestmannöerne.** Khavn den 11. Mai 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1796.

Efter at Cancelliet, som Hr. Stiftamtmand bekjendt af Canc. Skriv. af 15. Decembr. f. A., ang. de Foranstaltninger, som man ansaae nödvendige i Anledning af den paa Vestmannöe endemisk herskende Sygdom Ginklofi, havde indledet Correspondance med det kgl. Rentekammer om, hvorvidt de Omkostninger, som ville medgaae til at lade en Kone fra bemeldte Öe, der agtes ansat der som Jordemoder, nedsende her til Staden for at oplæres ved Födsels-Stiftelsen, kunde afholdes af den kongel. Jordebogskasse, har samme nu svaret, at det maa være af den Formening, at ligesom i Almindelighed vedkommende Commune bör afholde den med en saadan Foranstaltning forbundne Udgift, fordi den selv drager Nytten deraf, saaledes findes det ogsaa for Fölgernes Skyld betænkeligt i det omhandlede Tilfælde at overföre Bekostningerne paa den kongel. Kasse, og Kammeret har derfor ikke kunnet skjönne rettere, end at disse maae blive Gjenstand

for Repartition paa samme Maade, som Udgifterne til de tvende Jordemödre i Reikjavig, Ragnheidur Olufsdatter og Sophie Hanseus Oplærelse ved bemeldte Stiftelse; — hvilket herved meddeles Hr. Stiftamtmand til behagelig Efterretning, i Continuation af Collegiets ovenmeldte Skrivelse af 15. Decembr. f. A. — Det kongel. Danske Cancellie den 11. Mai 1841. 1841. 11. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Geheime-Archivarius Etatsraad Finn Magnussen, ang. **Tilföielse af en Anmærkning ved nogle for Island bestemte Forordninger.** Khavn den 13. Mai 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1810. Udtog i Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 93. 13. Mai.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Etatsraad Exemplarer respective af For. af 11. April 1840 ang. Straffen for Tyverie, Bedragerie, Falsk, og andre dermed beslægtede Forbrydelser, samt af Forordn. 15. April f. A. ang. Straffen for falsk Vidnesbyrd og anden Meneed m. m., skulde man tjenstl. anmode Dem om, behageligen at ville besörge disse Forordninger oversatte i det islandske Sprog, med fölgende Bemærkning paa Titelbladet: „ifölge For. 24. Januar 1838 § 1 og 2 gjeldende for Island, med den Forandriug i nogle af de deri bestemte Straffe, som bemeldte Forordnings § 3 og 4 foreskrive."

Naar tredie Correctur af Dem er besörget, forventer Collegiet samme hertil indsendt, for at den, forinden den overleveres til Trykken, kan blive gjennemseet af General-Procureuren. — Det kongel. Danske Cancellie den 13. Mai 1841.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Fortolkning af Lovgivningen om Straf for Leiermaal.** Khavn den 13. Mai 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 1844. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1841, S. 93—94 (med An- 13. Mai.

1841. 13. Mai. mærkning). Denne Cancellie-Skrivelse anföres som publiceret i Norder-Mule Syssel 1842.

I behagelig Skrivelse af 28. Januar sidstl. har Hr. Amtmand begjært Cancelliets Resolution paa forskjellige Spörgsmaal, som kunne opstaae ved Anvendelsen af § 12 i For. af 24. Januar 1838, der bestemmer, at den, der tre Gange har gjort sig skyldig i Leiermaal med forskjellige Personer, skal straffes med Böder, som for förste Gang begaaet Hoer; for fjerde Gang begaaet Leiermaal med forskjellige Personer som for anden Gang, og for end yderligere begaaet Leiermaal med forskjellige Personer som for tredie Gang begaaet Hoer.

I Svar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at Cancelliet bifalder hvad Hr. Amtmand har yttret med Hensyn til de under Nr. 1, 2, 3, 4 Litr. a og b, samt Nr. 5 af Dem opkastede Spörgsmaal.[1] Forsaa-

[1]) Amtmand Thorarensen havde i den nævnte Skrivelse af 28. Januar yttret sig paa fölgende Maade:

„Om Anvendelsen af disse Bestemmelser kunde der opstaae Spörgsmaale i forskjellige Tilfælde, og det der först frembyder sig, og allerede mere end eengang har forekommet i dette Amt, men som neppe kan kaldes vanskeligt at afgjöre, hvorfor jeg heller ingen Forespörgsel i saadanne Anledninger har indgivet, er: 1) Hvorledes den skal ansees, som to eller flere Gange har forseet sig i Leiermaal med den samme Person, og derefter forseer sig een Gang med en Anden. I dette Tilfælde formener jeg, at den paagjeldende Person maa blive straffri, thi vel har han tre eller flere Gange begaaet Leiermaal, men det er dog kun to Gange med forskjellige Personer, — det samme maatte vel ogsaa gjelde, hvis Nogen — 2) to eller flere Gange forsaae sig med een, og derefter to eller flere Gange med en Anden. — 3) Derimod kunde der være Spörgsmaal, om den, der fire eller flere Gange forsaae sig med forskjellige Personer uden forhen at have været dömt, eller ved Resolution dicteret Böder for tredie Leiermaal, skulde ansees med höiere Straf end for tre Gange begaaet Leiermaal med forskjellige Personer. For den strengere Mening skulde det synes at tale, at det förste

vidt De derimod har yttret under Nr. 4 c: at den, 1841.
der, förend han indgik Ægteskab, havde forseet sig i 13. Mai.

og andet Leiermaal med forskjellige Personer kan, da saadanne Leiermaale ere straffrie, ikke være Gjenstand for Dom, og der fölgelig ikke, ved Straffens Bestemmelse for tredie Leiermaal med den tredie Person, kan blive Spörgsmaal om nogen foregaaende Dom, og der altsaa ikke være Grund til at lade det fjerde Gang begaaende Leiermaal paa en Maade nyde Begunstigelse, ved at indskrænke Böderne derfor kun til de Tilfælde, at Dom eller Resolution var den Paagjeldende overgaaet for tredie Leiermaal — men den mildere Mening har uden Tvivl Hjemmel for sig i §'s Udtryk „yderligere gjentaget", naar disse sammenholdes med Slutningsbestemmelsen i den næstforegaaende §, hvori der forudsættes, at Gjentagelse af en Forbrydelse er i Fölge Lovgivningen at forstaae om det Tilfælde, at den begaaes af En, som forhen er dömt for samme, da det saa udtrykkelig bestemmes, at Eftergivelse af Straffen for förste Gang begaaet Hoer, eller den Nedsættelse i Mulkten for denne Forseelse anden Gang begaaet, som Övrigheden er bemyndiget til at forunde, ikke kan betage Forseelsen noget af den Virkning, den skal have paa Straffen i Gjentagelses Tilfælde, hvoraf atter fölger, at denne Anordning maa antages for at tage Ordet „Gjentagelse" i den samme Bemærkelse, som det efter den almindelige juridiske Sprogbrug har. Resultatet vil da formeentlig blive, at det fjerde eller femte Leiermaal blot maatte være at ansee som en skjærpende Omstændighed, dog saaledes, at Böderne aldrig kunde overstige femten Rigsbankdaler; ogsaa, men i ringere Grad, maatte den Omstændighed ansees som skjærpende, naar Nogen to eller flere Gange havde begaaet Leiermaal med een og samme Person, men derefter to med forskjellige Personer. — 4) Det Tilfælde kan indtræffe, at En, förend han indgik Ægteskab, havde begaaet eet eller to Leiermaal, derefter Hoer under Ægteskabet, og siden, naar enten hans Ægtefælle ved Döden afgik, eller efter at Ægteskabet ved en Dom eller kongelig Bevilling var ophævet, Leiermaal, og saadant simpelt Leiermaal og Hoer, begaaet af den samme Person, kan tænkes under forskjellige Omstændigheder:

1841. 13. Mai. Leiermaal med Een, derefter i Hoer med en Anden, og atter efter Ægteskabet i Leiermaal med den samme

a) I det opgivne Tilfælde kan det Leiermaal, som Personen begik förend han indgik Ægteskab, være begaaet med een, derefter Hoer med en anden, og atter Leiermaal efter Ægteskabet med en tredie — i saa Fald forekommer det mig utvivlsomt, at dette sidste bör ansees som tredie Gang begaaet Leiermaal, hvorimod der ikke synes at kunne udledes af Forordningen, at det bör ansees med höiere Böder, men paa den anden Side turde vel det, at den Paagjeldende för har gjort sig skyldig i Hoer, ansees som en skjærpende Omstændighed. — b) Den Paagjeldende kan ogsaa tænkes at have gjort sig skyldig i to Leiermaal med forskjellige Personer förend han indgik Ægteskab, atter i Hoer med en tredie under Ægteskabet, og derefter i Leiermaal med en fjerde. I dette Tilfælde synes det at fölge ligefrem af det foregaaende, at han maa ansees som for fjerde Gang begaaet Leiermaal, ogsaa fremdeles, hvis han efter Ægteskabet begik flere, ligesom det ogsaa, hvis Nogen, der förend han indgik Ægteskab var bleven anseet for tredie Gang begaaet Leiermaal, gjorde sig skyldig i Hoer under Ægteskabet, og derefter atter i Leiermaal med en anden Person, vel maa ansees utvivlsomt, at han for denne sidste Forseelse bör ansees som for femte Gang begaaet Leiermaal. — c) Derimod kunde det være tvivlsomt, om Nogen, der förend han indgik Ægteskab havde forseet sig i Leiermaal med een, derefter i Hoer med en anden, og atter efter Ægteskabet i Leiermaal med denne samme Person, som han i Hoer forsaae sig med, for dette sidste Leiermaal burde være straffri? Jeg holder for, at Hoerforseelsen maa dog idetmindste bevirke, at dette sidste Leiermaal maa sættes i Classe med et, der var begaaet med en tredie Person, da man i modsat Fald lader Hoer have mildere Straffefölger end et simpelt Leiermaal, naar dette blot var begaaet med en anden Person end den hermeldte. — d) Endelig kunde der være Spörgsmaal: om En, der engang för, engang under og engang efter Ægteskabet havde forseet sig med een og samme Person, burde være straffri for det sidste begaaede Leiermaal. Dette Spörgsmaal burde vel, efter Forordningens Grundsætninger, besvares bejaende, da det

Person, som han har forseet sig med i Hoer, skulde for dette sidste Leiermaal straffes som den, der har gjort sig skyldig i denne sidste Forseelse med tre forskjellige Personer, og 1841. 13. Mai.

under Nr. 4 d in fine: at den, der to Gánge under og engang efter Ægteskabet havde forseet sig med een og samme Person, bör for denne sidste Forseelse ansees med en lignende Straf:

undlader man ikke tjenstl. at tilföie, at man ikke kan bifalde den af Dem med Hensyn til disse tvende Spörgsmaals Besvarelse fremsatte Formening, men at man maa holde for, at den Paagjeldende maa ligesaa vel i disse Tilfælde, som det under Nr. 4 Litr. d in initio omhandlede, være straffri. — Det kongel. Danske Cancellie den 13. Mai 1841.

Kongelig Resolution ang. **Udfærdigelse af et nyt Lodsreglement for Reykjavik og Hafnarfjord.** Khavn den 17. Mai 1841[1]. — I Admiralitets-Collegii Forestilling 13. Mai berettes, at Lodserne i Reykjavík havde klaget over Formindskelsen af deres Indtægter i de senere Aar, og andraget paa, at det nu gjeldende Lodsreglement 1. 17. Mai.

vel ikke kunde ansees videre end to Leiermaale begaaede med forskjellige Personer, endskjöndt efter min Formening legislative og vel ogsaa de övrige Straffelovgivnings Grundsætninger turde tale derimod. — Dersom han derimod under Ægteskabet to Gange havde forseet sig med den samme Person, og engang efter Ægteskabet, saa skjönnes ikke rettere, end at den sidste Forseelse dog kunde gaae pari passu med Leiermaal med tre forskjellige Personer.

5) At Leiermaale begaaede med Gifte, naar disse Gifte ere trende forskjellige Personer, er en i Henseende til Böderne skjærpende Omstændighed, er vel utvivlsomt? — men skjöndt der fra den legislative Side kunde være gode Grunde for, at tre Gange begaaet Leiermaal med een og samme gift Person ikke burde nyde fuldkommen Impunitet, saa maae de vel efter Forordningens Grundsætninger gaae straffrie".

[1]) Interims-Reglement og Taxt for Lodserierne 1. Decbr. 1841.

1841. 17. Mai. Novembr. 1828 maatte blive forandret, og en Lodstvang paabuden. Stiftamtmand Bardenfleth havde anbefalet Andragendet. Da Admiralitetet imidlertid önskede at undgaae Paabydelse af Lodstvang, og denne desuden ikke kunde paabydes uden at et Forslag dertil forelagdes Provindsialstænderne, havde Collegiet anseet det tilraadeligere, at forbedre Lodsernes Indtægter ved at give Taxten en passende Forhöielse. Udkast til et nyt Lodsreglement var nu udarbeidet af Stiftamtmanden, og bifaldt af Cancelliet og Rentekammeret. Idet Collegiet dernæst kortelig motiverer de Afvigelser, der findes fra Reglementet af 1828, samt yttrer sin Enighed med Stiftamtmand Bardenfleth i at ansee det unödvendigt at fölge Cancelliets Forslag om at lade dette nye Reglement udgaae paa Islandsk, indstilles: „om Stiftamtmanden over Island, som Amtmand over Sönder-Amt, maa bemyndiges til at udfærdige Reglement og Taxt for Reikevigs og Havnefjords Lodser efter det allerund. vedlagte, af Kammerherre Bardenfleth udarbeidede Udkast med de af ham senere foreslaaede Modificationer, hvoriblandt som væsentligst, at der i § 5 optages Bestemmelse om, at det almindelige Lodstegn ogsaa skal bruges af disse Lodser, og at den i den 10. § ommeldte Kjendelse til Lodskassen bestemmes til 48 Sk.; — om den i allerhöieste Reskr. af 10. Febr. 1813 givne Regel om Jurisdictionen i Lodssager ved Reikevig og Havnefjord maa hæves, og om det maa overdrages Stiftamtmanden i fornævnte Egenskab, hvis Erfaringen skulde vise, at Lodskassens Indtægter endnu ikke ere tilstrækkelige, da at indkomme med nærmere Forslag i saa Henseende efter 1 à 2 Aars Forlöb". — Admiralit. Forestillinger 1841, Nr. 37.

Vort Collegii allerunderd. Indstilling bliver herved allern. approberet. — Kjöbenhavn den 17. Mai 1841.

22. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Salg af Drivtömmer paa Langanæs.** Khavn den **22.** Mai **1841.** — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 403.

Hr. Amtmanden har, i behagelig Skrivelse til Rentekammeret af 10. Febr. d. A. med Bilage, indberettet, hvorledes Deres Bestræbelser for at skaffe Langenæssets Indbyggere Afsætning af Drivtömmer, uagtet de skete

Opmuntringer og den lovede Understöttelse til at fremme dette Öiemed mislykkede, samt anmodet om, at der maatte bevirkes Tilladelse for Spekulanter til at afhente Tömmer paa Langenæsset, hvis Handelshuset Örum & Wulff ikke vil give sine Faktorer Ordre til at modtage Tömmeret paa Thorshavn til en Priis af 48 til 64 Sk. pr. Hestelæs. 1841. 22. Mai.

Bemeldte Handelshuus, hvis Erklæring herover blev indhentet, har nu i Skrivelse af 11. i d. M., hvoraf Gjenpart vedlagt fölger, erklæret sig villig til at lade opkjöbe saa meget Tömmer, som det Skib, der afsendes til Thorshavn, kan rumme, til 4 Mk. pr. Hestelæs, beregnet til 10 Stkr. Tömmer à 3 Al. Længde og mellem 3 à 4 Tommers Diameter hvert, og större Dimensioner i Forhold dertil, under den Betingelse, at Tömmeret er frisk, og at det bringes til Thorshavn saa betimeligt, at Skibet ikke der skal lide ufornödent Ophold; hvorhos meerbemeldte Handelshuus beretter, at Faktor Meilbye allerede i April Maaned er meddeelt fornöden Ordre denne Sag betræffende. — Hvilket saaledes tjenstligen tilmeldes Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Rentekammeret den 22. Mai 1841.

Kongelig Resolution ang. **Tilskud til Udgivelsen af Historia ecclesiastica Islandiæ.** Khavn den 2. Juni 1841. — I Forestilling 29. Mai bemærker Directionen for Fonden ad usus publicos, at Omkostningerne til Udgivelsen af Provst Pétur Pétursson Islandske Kirkehistorie havde krævet en Meer-Udgift af 162 Rbd. 18 Sk. til Tryk og Papir, end der var bevilget ved Resol. 21. Decbr. 1840, da Bogen var voxet op til 64½ Ark. Directionen anbefaler denne Understöttelse. — Sager henhörende til Fonden ad usus publ. Journ. 10, Nr. 886. 2. Juni.

Vi bifalde allern., at Restomkostningerne ved Udgivelsen af Provst Petersens islandske Kirkehistorie ud-

1841. 'redes med 162 Rbd. 18 Sk. af Fonden ad usus publi-
2. Juni. cos. — Kjöbenhavn den 2. Juni 1841.

3. Juni. **Kongelig Resolution** ang. **Undersögelse af den spedalske Sygdom i Island.** Sorgenfri den 3. Juni 1841. — I Forestilling 1. Juni bemærker Rentekammeret, at Bataillonschirurg i Kronens Regiment, Dr. med. & chir. Jon Hjaltelin, havde i Aaret 1839 indgivet til Kammeret Ansögning om en Understöttelse af 100 Rbd. til en videnskabelig Reise i Island, for at undersöge Radesygen og den nordiske Spedalskhed, som bevirkede stor Elendighed i Landet. Som Amanuensis hos Landphysikus havde han bemærket, at Beskrivelsen af disse Sygdomme efter de almindelige Læreböger gaaer ud fra grundfalske Principer, og maatte derfor före til slette praktiske Resultater. Senere havde han erholdt Leilighed til et yderligere Studium af disse Sygdomme, deels ved Behandlingen af nogle Tilfælde paa Frederiks Hospital, deels ved paa Reiser i Jylland og Holstein at iagttage de beslægtede Sygdomsformer: den jydske Syphiloid og Ditmarskersygen. Paa en videnskabelig Reise i Udlandet opmuntredes han til at fortsætte sine Studier, og særskilt af den franske Læge Gaimard til at skrive Afhandlinger om disse Gjenstande og udgive dem, hvilket han ogsaa havde gjort og derfor erholdt Doctorgraden i Kiel for en Afhandling, der ogsaa var gunstig bedömt i Norsk Magazin for Lægevidenskab I. B. 2. Hefte. Paa Grund heraf bevilgede Rentekammeret den fornævnte Ansögning og havde senere derpaa erholdt kongelig Stadfæstelse. Nu havde Hjalt. berettet, at have i 1840 fortsat sine Studier og reist omkring i Island, hvorved han antog at have gjort vigtige Opdagelser med Hensyn til Sygdommens Pathogenesis og radikale Behandling. Det var derfor hans Önske, at kunne give en Afhandling herom i Trykken, og sögte derfor en Understöttelse af 300 Rbd. — Dette Andragende, som af Sundheds-Collegiet var anbefalet, bifaldes ogsaa af Rentekammeret, som derfor indstiller ham til den ansögte Understöttelse, „saaledes, at de 200 Rbd. nu udbetales ham, og Resten naar han har udgivet sine Iagttagelser om bemeldte Sygdom i Trykken". — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 C, Nr. 326.

Vi ville allernaad. have Bataillonschirurg i Kronens Regiment, Doctor Medicinæ et Chirurgiæ Jon Hjaltelin

forundt i indbemeldte Anledning en Understöttelse af 300 Rbd. af den islandske Jordebogskasse, at udbetales paa den allerund. indstillede Maade. — Sorgenfri den 3. Juni 1841. 1841. 3. Juni.

Cancellie-Skrivelse til Forsamlingen af islandske Embedsmænd i Reykjavík, ang. **Hospitalernes Reform i Island.** Khavn den 3. Juni 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 3022. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1841, S. 191—207. 3. Juni.

Ved behagelig Skrivelse af 11. Juli 1839 har Forsamlingen med dens Betænkning tilstillet Cancelliet det herhos tilbagefölgende Andragende fra den daværende Stiftamtmand over Island, Kammerherre Bardenfleth, hvori han fremsætter Forslag til en forandret Anvendelse af de Hospitalerne i Island tillagte Midler og Ressourcer.

Collegiet ansaae det imidlertid nödvendigt, for rettelig at bedömme denne Sag, at være i Besiddelse af nöiagtigere Oplysning angaaende de omhandlede Stiftelsers oprindelige Indretning og nærværende Tilstand; navnlig fandt man det vigtigt at komme til Kundskab, om de ere funderede eller dog siden doterede ved milde Gaver af Private, og hvilke Bestemmelser disse i saa Fald have gjort. Anordning af 27. Mai 1746 har nemlig ingenlunde funderet Hospitalerne, men forudsætter dem som alt existerende, og nævner i § 1 de Gaarde, hvoraf de vare i Besiddelse, hvorhos § 19, der tillægger disse Stiftelser Andeel af Fiskeriet og Fuglefangsten til visse Tider og Steder, omtaler en Vedtægt, som liggende til Grund for dens Bestemmelser, saa at heller ikke disse Indtægter, der dog maaskee oprindeligviis stötte sig paa Lovbud, synes at være först ved denne Anordning Hospitalet tillagte.

I Overeensstemmelse hermed sögte Cancelliet gjennem det kgl. Rentekammer at erholde nærmere Oplysninger saavel angaaende Oprindelsen til fornævnte Hos-

1841. 3. Juni. pitaler, som om de Forandringer, der siden maatte være foregaaede med Hensyn til deres Ressourcer, samt om deres hele nærværende Tilstand og Virksomhed, men da Kammeret ikke saae sig istand til i denne Henseende at meddele nogen fuldstændig Underretning, anmodede man Amtmændene over Island om, at forskaffe Collegiet de saaledes attraaede Oplysninger.

Ifölge denne Anmodning er det, at Collegiet nu fra disse Amtmænd har modtaget de herhos fölgende Erklæringer, men ligesom der ved Sagens Behandling i Forsamlingen, hvis Medlemmer iövrigt vare enige i at ansee en Forandring i Hospitalernes Organisation og Bestyrelse önskværdig, yttrede sig ulige Meninger angaaende Anvendelsen af de til de omhandlede Stiftelser henlagte Ressourcer og Eiendomme, saaledes have disse Embedsmænd i de afgivne Erklæringer heller ikke været enige angaaende denne Punkt, medens det derimod af de deri meddelte Oplysninger erfares, at Hospitalerne ikke skylde Privates Donationer deres Tilværelse, men at de ere indrettede ved en Regjerings-Foranstaltning.

Forinden imidlertid endelig Beslutning tages, har man anseet det rettest, at de ved meerbemeldte Erklæringer tilveiebragte Oplysninger forelægges Forsamlingen, for at Samme paany kan tage under Overveielse, om Hospitalsgaardene bör sælges, eller om de eller de til de omhandlede Stiftelser henlagte Indtægter og deres opsamlede Capitaler kunne finde en hensigtsmæssigere Anvendelse end hidtil, navnlig til Bedste for Medicinalvæsenet. Idet man derfor angaaende denne Gjenstand, ligesom ogsaa over Sagen i det Hele, önsker at modtage Forsamlingens Betænkning, skulde man, næst at gjöre opmærksom paa de forskjellige Misligheder, som ifölge den af Amtmand Thorsteinson afgivne Erklæring ere forbundne med nogle af de til Hospitalerne henlagte Indtægter, tillige tjenstl. udbede sig Sammes Betænkning behageligen meddeelt, om der ikke istedet-

for disse Indtægter kunde substitueres andre, og navnlig et tilsvarende Tilskud fra Amtsrepartitionsfondene. — Med Svaret udbedes Bilagene remitterede. — Det kgl. Danske Cancellie den 3. Juni 1841. 1841. 3. Juni.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Lægen i Hunavatns Syssel.** Khavn den 3. Juni 1841. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1841, Nr. 3053. 3. Juni.

I en med Hr. Amtmands paategnede Erklæring af 1. Febr. d. A. hertil indkommen Ansögning har praktiserende Læge i Hunevands og Skagefjords Sysseler, Cand. chirurg. Joseph Skaptason, der i Overeensstemmelse med den Dem under 2. Januar 1838 communicerede allerhöieste Resolution af 15. Decbr. næstforhen er tillagt 100 Rbd. r. S. af den islandske Jordebogskasse, anholdt om, af bemeldte Kasse endvidere at forundes et aarligt Tilskud af 200 Rbd. r. S.

I den Anledning skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at da det kgl. Rentekammer, med hvem man angaaende denne Sag har correspondereret, i dets Svarskrivelse har meddeelt Cancelliet, at det, i Særdeleshed for Fölgers Skyld, ikke kan tilraade Bevilgelsen af det Ansögte, seer man sig ikke i Stand til at bevirke Supplikanten Opfyldelsen af sit Petitum.

Forsaavidt Hr. Amtmand derhos, ved at tilstille Cancelliet den omhandlede Ansögning, i Skrivelse, ligeledes dateret 1. Februar, har yttret, at De anseer det særdeles önskeligt, om der maatte forundes Candidat Skaptason Tilladelse til, selv efter Gjenoprettelsen af Apotheket i Öefjord, at maatte vedblive at forskrive Medicin fra Kjöbenhavn og selv at dispensere samme, undlader man ikke til behagelig Efterretning tjenstl. at melde, at man ikke har troet at kunne indlade sig paa dette Forslag, efter at den af Dem tidligere indgivne

1841. 3. Juni. Forespörgsel om, hvorvidt hiin Tilladelse kan, ved Gjenoprettelse af bemeldte Apothek, antages at være betagen de i Islands Nord- og Öst-Amt værende Distriktslæger og praktiserende Læger, i Collegiets Skrivelse af 9. Marts d. A. er besvaret derhen, at Lægerne vel fremdeles kunne vedblive at forsyne de under deres Behandling værende Syge med Lægemidler, men at det ikke kan tillades dem at forskrive Medicin fra Kjöbenhavn eller andetsteds udenfor Island. — Det kgl. Danske Cancellie den 3. Juni 1841.

7. Juni. **Kongelig Resolution** ang. **Latinskolens Reorganisation** samt **Forflyttelse til Reykjavik** og **Oprettelse af et Pastoralseminarium.** Khavn den 7. Juni 1841[1]. — I allerund. Forestilling 14. Mai fremstiller Directionen for Universitetet og de lærde Skoler Sagen paa fölgende Maade:

Allerede fra de ældre Tider findes Skolevæsenet paa Island at have været Gjenstand for Regjeringens særdeles Opmærksomhed. Saaledes paalagde Kong Christian III., höilovlig Ihukommelse, ved flere Anordninger de tvende Biskopper i Skalholt og Holum at holde hver en Skole, og at sörge tilbörligen saavel for Lærernes som for Disciplenes Underholdning af de Bispestolene tillagte Indtægter. Disse Skoler bleve vel stedse siden vedligeholdte, men vare næsten altid i en meget maadelig Forfatning, hvilket vel neppe heller kunde være anderledes, saalænge der ikke var anviist dem særegne og tilstrækkelige Indtægter, og saalænge deres Indretning og oeconomiske Udstyrelse for en stor Deel var overladt til Biskoppernes Godtbefindende alene. Vel blev ved Anordningen af 3. Mai 1743 nærmere og meget hensigtsmæssige Bestemmelser fastsatte for Indretningen af bemeldte tvende lærde Skoler, men ogsaa efter den Tid vedblev hiin Mangel af de fornödne Pengemidler at vise sin uheldige Indflydelse. Det maa derfor udentvivl ansees som den förste Begyndelse til en væsentlig Forbedring af det höiere Skolevæsen paa Island, at Skolerne ved de tvende vigtige kgl. Reskripter af 29. April 1785 og 2. Oktbr. 1801 bleve i

[1]) Univ. Dir. Skriv. 14. August 1841.

oeconomisk Henseende aldeles adskilte fra Bispestolene, og anviste deres egne af disse uafhængige Midler; thi uagtet denne Foranstaltning langtfra ikke blev udfört med et saa heldigt Resultat, som man maaskee havde været berettiget til at vente, og som under andre Omstændigheder vilde have været opnaaet, er det dog udentvivl den, der væsentligen har bidraget til, at Skolerne, eller efter disses Forening den samlede Skole, blev langt rundeligere end forhen udstyret med Lærere og Apparater, og saaledes dog nogenlunde har kunnet opfylde sit Öiemed.

1841. 7. Juni.

Ved det nysnævnte Reskript af 1785 blev det nemlig bestemt, at Skalholt Bispestols samtlige Jordegods og Tiender skulde sælges og Kjöbesummerne herfor inddrages i den kgl. Kasse; hvorimod til Underholdning for Biskoppen og Skolen paa Skalholt, som ved bemeldte allerhöieste Reskript forflyttedes til Reikavig, blev normeret en aarlig Sum af 2500 Rbd., hvoraf Biskoppen tillagdes 1000 Rbd. og Skolen 1500 Rbd. Senere blev ved det ligeledes ovennævnte allerhöieste Reskript af 2. Oktbr. 1801 — der kan ansees som Resultatet af en i Aaret 1799 allern. nedsat Commission til at undersöge Skolevæsenet paa Island og gjöre Forslag til Forbedring af samme — Bispestolen i Holum nedlagt, Latinskolen sammesteds forflyttet til Reikavig og combineret med den derværende forrige Skalholtske Skole, samt derhos bestemt, at Lehnsjorderne til Holum, den derværende Latinskole og övrige Embedsjorder skulde sælges ved offentlig Auction, og derefter af Holum nedlagte Bispestols Indtægter deels gives Biskoppen over Skalholt Stift, som Biskop over hele Island, et aarligt Tillæg af 200 Rbd., deels udredes Bekostningerne ved Underholdningen af Disciplene fra Holum nedlagte Latinskole ved det forenede Skoleinstitut i Reikavig, der tillige skulde være en Art af Höiskole til Dannelse af Pluraliteten af Landets Geistlighed, og som senere blev forflyttet til den samme ved allerhöieste Resolution af 17. Mai 1805 tillagte Kongsgaard Bessestad, hvor Indretningen endnu befinder sig. Det blev derhos overdraget det kongel. Rentekammer at besörge Salget af det Holumske Jordegods, ligesom ogsaa i sin Tid, naar det hele Gods var solgt, at brevvexle med det kgl. Danske Cancellie, under hvis Bestyrelse Stiftelsen paa den Tid hörte, og med Finantscollegiet, angaaende hvorledes, ligesom var skeet for Reikavig Skole, kunde bestemmes en reglementeret Fond for den nye combinerede og udvidede Skoleindretning, saaledes at samme

1841. 7. Juni. paa den ene Side kunde blive tilstrækkelig til Indretningens fornödne Udgifter, og paa den anden Side ikke blive til Tab eller Byrde for den kgl. Kasse. Da imidlertid en saadan Fond ikke er bleven reguleret, er man vedblevet at anvise Udgifterne til Skolen paa sammes i Jordebogskassen indestaaende Midler, efter Foranstaltning först fra Cancelliet, men siden Aaret 1805 fra denne Direction.

Uagtet der nu vistnok ved den saaledes foretagne Adskillelse mellem Skolernes, eller, efter disses Forening, den samlede Skoles og Bispestolenes Indtægter var vundet særdeles meget, og uagtet Bessestad Skole ved de betydelige, i Overeensstemmelse med Tidens Fordringer, den givne Forbedringer har, siden den nysomtalte Reform i Aaret 1805, nogenlunde kunnet holde Skridt med de lærde Skoler i Danmark, saa at ogsaa de derfra til Universitetet dimitterede Studerende i Almindelighed ere befundne ret vel funderede, har dog Skolen i flere væsentlige Henseender behövet Forbedringer, som man ikke har seet sig istand til at udföre, tildeels paa Grund af den interimistiske Tilstand, hvori den i oeconomisk Henseende befandt sig, saalænge Provenuet for det bortsolgte Gods indestod i den kgl. Kasse, uden at nogen Opgjörelse af begges Mellemværende havde fundet Sted. Jevnlige Klager over betydelige og væsentlige Mangler ved Skolen udebleve derfor ikke, uden at der dog var nogen Mulighed i, under de allerunderdanigst forklarede Omstændigheder at afhjælpe disse fra Grunden af. En saadan til Hans Majestæt Höisalig Kong Frederik VI. i Aaret 1829 indgivet anonym Klage foranledigede, at Directionen, som efter allerhöieste Befaling derover havde afgivet allerund. Betænkning, ved kgl. Resolution af 11. Januar 1831 blev allern. bemyndiget til, efter at have indhentet Betænkning fra Stiftsövrigheden angaaende Opförelsen af en Bolig for Oeconomus ved Bessestad Skole efter sædvanlig islandsk Bygningsmaade, hvorved en Læsesal kunde vindes for Skolen, og en tredie Klasse i samme oprettes, samt hvorledes gymnastiske Övelser kunde indföres i Skolen, at brevvexle med det kgl. Rentekammer angaaende Udredelsen af de Omkostninger, som derved maatte foranlediges; hvorhos det blev allern. bifaldet, at Stiftsövrigheden maatte höres angaaende hvorledes Examen for de Privatdimitterede i Island kunde være at bringe i Forbindelse med Finalexamen ved den lærde Skole paa Bessestad, og om der i denne Skole kunde forskaffes de

opvaktere Disciple Leilighed til at lære i det mindste Begyndelsesgrundene af det tydske Sprog. 1841. 7. Juni.

I den derefter fra Stiftsövrigheden i det fölgende Aar modtagne Betænkning yttrede denne, ved at paapege flere væsentlige Mangler ved den nuværende Bygning og hele Indretning, i Særdeleshed Localets indskrænkede Beskaffenhed og Manglen af en tredie Klasse, at det ikke vilde være raadeligt at opföre et Huus efter islandsk Bygningsmaade, da et saadant kun er lidet varigt og fordrer idelig Reparation, hvorimod Stiftsövrigheden foreslog en Hovedreparation og Udvidelse af den nuværende Bygning, hvortil vilde udfordres en Bekostning af 4000 Rbd., ligesom til Ansættelse af en ny Adjunkt, der især var nödvendig, naar en tredie Klasse skulde oprettes, og til hvilken Underviisningen i Gymnastik saavel som i det tydske Sprog kunde overdrages, vilde behöves en foröget aarlig Udgift af 400 Rbd.

Efter at Directionen derpaa havde begjært det kgl. Rentekammers Tanker om, hvorvidt de Summer, som deels engang for alle, deels aarlig vilde behöves til Iværksættelsen af bemeldte af Stiftsövrigheden foreslaaede Forandringer, maatte kunne afholdes af Bessestad lærde Skoles i den islandske Jordebogskasse indestaaende Midler, har bemeldte Collegium senere tilstillet Directionen en af Samme, deels i Anledning af den omhandlede Sag, deels uden Hensyn til denne, for at see hævet det Forhold, hvori Bessestad lærde Skole hidtil havde staaet til den kongl. Jordebogskasse sammesteds, foranstaltet, og efter indhentede Oplysninger fra Island udarbeidet, Opgjörelse af hvad Skolen kunde antages den 31. Juli 1834 at eie, ved hvilken Opgjörelse man var gaaet tilbage lige indtil den 1. Mai 1785, da Skolen först blev organiseret særskilt fra Bispestolen, idet man havde beregnet enhver ved Skolen i dette hele Tidsrum forefalden Udgift saavel som alle dens Indtægter i samme Tidsrum, herunder indbefattet saavel det ovennævnte saakaldte Skalholtske Æqvivalent af 2500 Rbd. aarlig, som de efterhaanden indkomne Kjöbesummer for den forrige Holumske Bispestols Gods med Renter fra de respective Indbetalingstider.

Resultatet af denne Opgjörelse, mod hvis Rigtighed i det Hele Directionen ikke kunde finde Noget at erindre, var, at Skolens Fond den 31. Juli 1834 kunde beregnes til et Kapitalbelöb af 52,135 Rbd. 63 Sk. Sölv, og da Skolen deels i Ren-

1841. 7. Juni. terne af denne Capital, deels i det Skalholtske Æqvivalent, 2500 Rbd. aarlig, kan tilkomme af den kgl. Kasse et aarligt Belöb af 4,585 Rbd. 41 Sk., som, i Forbindelse med Renten af tvende samme tilhörende kongl. Obligationer, samt Kongetienderne af Öfjords og Skagefjords Sysseler, vil udgjöre en aarlig Indtægt af ialt 4,959 Rbd. 77 Sk., hvorimod Udgifterne til Lærernes samt Biskoppens Gager — hvilken sidste, som oven allerund. bemærket, udredes med 1000 Rbd. af det Skalholtske Æqvivalent og 200 Rbd. af det Holumske Godses Revenüer — til Disciplenes Stipendier, til Occonomus, til Bessestad Kirke og Sognepræsten sammesteds, til Medicinalindretningen og Postindretningen paa Island m. m., ville belöbe ialt 6,195 Rbd. 50 Sk. Sölv aarlig, saa vil altsaa Udgiften overstige den aarlige Indtægt med 1,235 Rbd. 69 Sk., foruden at der forestaaer Skolen Udbetaling af de resterende Renter for Kjöbesummerne af nogle Jorder, saavel som af et Erstatningskrav til nogle Præster i forrige Holum Stift.

Da det kongel. Rentekammer, ved at tilstille Directionen denne Opgjörelse, tillige havde önsket, forinden det, i Henhold til det kgl. Reskript af 2. Oktbr. 1801, indlod sig i Brevvexling med de Deputerede for Finantserne, at erfare Directionens Tanker med Hensyn til de fremtidige Ressourcer, som Bessestad Skole efter Opgjörelsen vilde have til sin Raadighed, udviklede Directionen for bemeldte Collegium, at det ikke med Billighed kunde paalægges den almindelige Skolefond at udrede de Tilskud, som maatte blive fornödne for den islandske Skole, eftersom den Forbindelse, der ved den almindelige Skolefonds Oprettelse i Aaret 1807 blev etableret mellem samtlige under Directionens Bestyrelse sorterende lærde Skoler i Danmark, hverken nogensinde var bleven udstrakt eller med Billighed havde kunnet udstrækkes til den islandske Skole, deels fordi man ikke paa den Tid, Skolefonden blev oprettet, kunde vide eller endog have Grund til at formode, at sidstnævnte Skole, der havde sin egen Oeconomie, vilde behöve Tilskud til sine Indtægter andetsteds fra, deels og fornemmelig, fordi Forholdene paa Island maatte erkjendes at være saa aldeles forskjellige fra dem, som finde Sted i Danmark, at det vilde have været upassende at udvide hiin Forbindelse til ogsaa at gjelde for Island, i hvilken Henseende Directionen navnligen henledede Rentekammerets Opmærksomhed paa, at den islandske Skole for en stor Deel tillige maa betragtes som Landets Höiskole, da som bekjendt den overveiende Flerhed af Landets

Præster ikke nyde anden Dannelse end den, de i Skolen have opnaaet, saa at altsaa Skolen har en langt vigtigere Betydning for Island, end de övrige Skoler for Danmark Directionen bemærkede, at, som Fölge af at Bessestad Skole stedse er bleven anseet for den almindelige Skolefond uvedkommende, har der ved alle Calculer og derpaa grundede Dispositioner, som hidtil ere gjorte over denne Fonds Indtægter og Udgifter, ikke kunnet tages Hensyn paa, at muligen ogsaa hiin Skole kunde komme til at trænge til Hjælp fra samme, og at det nu vilde være umuligt for Skolefonden, eller for de lærde Skoler i Danmark, hvis Indtægter i den senere Tid mere og mere erkjendes ikke at være tilstrækkelige til deres egne Fornödenheder, at overtage Udredelsen af saa betydelige Tilskud, som efter det Resultat, Opgjörelsen havde viist, vilde udfordres til endog blot at vedligeholde Bessestad Skole i dens hidtilværende Virksomhed, end sige til at give denne en saadan Udvidelse, som maatte ansees for særdeles önskelig, om ikke aldeles nödvendig. Directionen gjorde Rentekammeret opmærksom paa, at ligesom det derfor under alle Omstændigheder vilde være ubilligt, men under de nærværende Conjuncturer for de danske Skoler i höieste Grad uretfærdigt, at lade de Fonds, som tilhöre disse, og som for en meget stor Deel hidröre fra Privates Velgjerninger, komme den islandske Skole tilgode, saaledes syntes paa den anden Side allerede i og for sig Intet at være rimeligere, end at den kgl. Jordebogskasse, hvis Indtægter hidröre alene fra Island, udreder de Summer, som i Fremtiden maatte behöves for den islandske lærde Skole, forsaavidt de ikke kunne bestrides af de denne tillagte egne Ressourcer; men at det derhos syntes saameget mere naturligt, at lade den islandske Jordebogskasse dække Skolens Underbalance, som dette vilde aldeles stemme med den Omhu, man hidtil stedse havde viist mod Skolen, ved at tillægge denne den overveiende större Andeel af Bispestolenes Indtægter, saavel som med det i Præmisserne til Reskriptet af 2. Oktbr. 1801 udtrykkeligen angivne Motiv til den i samme indeholdte Bestemmelse om Holum Bispestols Nedlæggelse, „at derved kunde tilflyde Skolevæsenet betydelige Indtægter til at bevirke en forbedret Indretning af samme, hvorpaa Hans Majestæt, med Hensyn til at udbrede Held og sand Oplysning blandt hans kjære og troe Undersaatter paa Island, vilde være alvorligen betænkt". At denne Hensigt ikke ved den trufne Foranstaltning var opnaaet, erfarede man

1841. 7. Juni.

1841. 7. Juni. vel nu af Opgjörelsen, men det var tillige ved denne oplyst, at Salget af begge Bispestolenes Godser var iværksat med et saa uheldigt Resultat, at Provenüet for begge ikke var oplöbet til mere end i det Höieste 150,000 Rd., istedetfor at, efter en anstillet Beregning, begge Bispestolenes Jordegods og Tiender efter de nuværende Priser vilde have svaret til en Capitalværdi af over 385,000 Rbd., hvorved der saaledes ved bemeldte Foranstaltning maatte antages at være tabt en Capital af omtrent 235,000 Rbd., eller en aarlig Renteindtægt af 9,400 Rbd., hvilken Indtægtsforögelse vilde have været mere end tilstrækkelig til at iværksætte den i det nysnævnte kgl. Reskript omtalte forbedrede Indretning af det islandske Skolevæsen. Med Hensyn til denne Omstændighed forekom det derfor Directionen, at Skolen med saa meget större Billighed kunde gjöre Regning paa, fra den kgl. Kasse at kommes til Hjælp med i det mindste en Deel af de Indtægter, som den ved en heldigere Benyttelse af Conjunkturerne nu sandsynligviis vilde haft til sin Raadighed.

Saavel med Hensyn hertil, som til det udtrykkelige kgl. Tilsagn i allerhöistbemeldte Reskript af 2. Oktbr. 1801 og de övrige oven udviklede Omstændigheder, henstillede Directionen saaledes til det kongl. Rentekammer at udvirke, at Bessestad Skole enten fra den kgl. islandske Jordebogskasse, eller i alt Fald fra Finantskassen, kunde vorde tillagt et saadant betydeligt aarligt Tilskud, som den efter Opgjörelsen ikke vilde kunne undvære, deels endog til blot at vedligeholdes i sin hidtilværende Form, deels og fornemmelig til Iværksættelsen af de Forbedringer, som Directionen efter Tidens Fremskridt maatte finde aldeles nödvendige, og som den, da Skolen, der træder istedetfor de tvende Skoler, som stedse forhen befandtes paa Island, nu i saa lang en Tid har befundet sig i en interimistisk Tilstand, maatte ansee for at være saa meget mere paatrængende.

Da Rentekammeret derefter udbad sig Directionens nærmere Yttringer om, hvormeget Bessestad Skole, foruden dens Indtægter efter den nu opgjorte Status, kunde antages aarligen at behöve, maatte Directionen ansee det nödvendigt, for at kunne besvare dette Spörgsmaal saa fyldestgjörende som muligt, at indhente nye Oplysninger og Betænkning fra Stiftsövrigheden angaaende de Mangler, hvorunder Skolen nu led, og den bedste Maade, hvorpaa disse kunde afhjælpes og de Reformer iværksættes, som maatte erkjendes for nödvendige

eller önskelige. Medens Directionen stod i Begreb med herom i Foraaret 1838 at tilskrive Stiftsövrigheden, modtog den fra det kgl. Danske Cancellie en Skrivelse, hvori dette Collegium androg, at det i Anledning af de islandske Præstekalds ringe Indtægter, og Præsternes deraf fölgende mislige Stilling og Mangel af Leilighed til at vedligeholde og udvide de faa Kundskaber, de have kunnet erhverve, havde været paatænkt herpaa at raade Bod, ved at forene flere Præstekald til eet, og derved forbedre deres Indtægter, men at dette efter indhentet Betænkning fra Biskoppen var befundet ugjörligt, hvorimod det kgl. Rentekammer havde erklæret sig villigt til allerunderd. at andrage paa, at 1000 Rbd. aarlig i 3 à 4 Aar maatte uddeles blandt Præsterne i de ringere Kald til Forbedring af deres Indtægter, ligesom det allerede tidligere var allernaad. bestemt, at den adskillige af de bedre islandske Kald paahvilende Forpligtelse til at underholde en saakaldet Eleemosynarius skulde bortfalde. Da Rentekammeret under denne Sag havde haft Anledning til at bemærke, at Directionen tidligere for Kammeret havde yttret, at den ansaae det for önskeligt, om der kunde gives Bessestad Skole en saadan Udvidelse, at de islandske theologiske Studerende der kunde modtage en mere omfattende Underviisning end hidtil har været Tilfældet, yttrede Cancelliet, at det for et Land som Island, hvor Skoleunderviisning for Almuen saa godt som aldeles ikke lader sig iværksætte, og hvor saaledes den menige Mands Dannelse for en stor Deel alene beroer paa Præsterne, er især magtpaaliggende, at disse ere udrustede med saadanne Kundskaber og saadan Dannelse, at de kunne hæve sig ud over Almueklassen og blive istand til med Held at virke ikke blot som Menighedernes Religionslærere og Sjælesörgere, men og som deres Ledere og Raadgivere i verdslige Anliggender, samt at det paa Grund af de islandske Præstekalds ringe Indtægter ikke er at vente, at ret mange af dem vilde blive sögte af Candidati Theologiæ, hvorimod den allerstörste Deel maa besættes med Mænd, der ikke have nydt anden videnskabelig Dannelse end den, de have erholdt i Bessestad Skole. Cancelliet troede derfor aldeles at burde tiltræde Directionens ovenanförte Formening, idet Samme ansaae det for at være ei alene i höi Grad önskeligt, men endog aldeles nödvendigt, at de islandske Studerende i Bessestad Skole kunde erholde en mere omfattende Underviisning og alsidigere Dannelse, end efter Skolens Indretning hidtil har været muligt, og at deres Stilling samme-

1841.
7. Juni.

1841. 7. Juni. steds kunde blive mere svarende til deres fremtidige Bestemmelse. I Henhold hertil anbefalede Cancelliet derfor denne vigtige Sag paa det Bedste og Indstændigste til Directionens Opmærksomhed og Forsorg.

Directionen tilskrev derefter Stiftsövrigheden og forlangte Sammes Betænkning om, hvorvidt det, under Forudsætning af, at der kunde vorde tillagt Skolen et betydeligt aarligt Tilskud enten fra den kgl. islandske Jordebogskasse eller fra Finantskassen, maatte være hensigtsmæssigt alene at indskrænke sig til de i Stiftsövrighedens ovennævnte tidligere Betænkning angivne Forbedringer, eller hvilke andre Forbedringer det maatte være rigtigt at give den; dernæst om, hvorvidt der, enten i Forbindelse med Skolen i Bessestad eller særskilt fra denne, f. Ex. i Reikavig, kunde organiseres en höiere Læreanstalt til Uddannelse for dem af Landets geistlige og muligen tillige medicinske Embedsmænd, som ikke have haft Leilighed til ved Universitetet i Kjöbenhavn at erhverve en mere fuldstændig videnskabelig Dannelse, hvorved Directionen tillige forlangte nöiagtigen opgivet, hvilke Omkostninger der vilde udfordres saavel til Forbedringerne ved Skolen selv som til det paatænkte höiere Institut.

I denne Betænkning, som Directionen modtog endnu i Efteraaret 1838, meddeelte Stiftsövrigheden först en udförlig og klar Fremstilling af de Mangler, hvoraf den nuværende Skoleindretning lider, af hvilke de fornemste ere: a) at der savnes Garanti for Disciplinens Overholdelse, idet kun een af Lærerne boer umiddelbart ved Skolen, og denne Lærers Alder og literaire Sysler hindre ham i at före tilbörligt Tilsyn med Disciplin, Orden og Reenlighed, hvilket netop her, med Hensyn til det slette og indskrænkede Locale og Disciplenes fremrykkede Alder, er dobbelt nödvendigt. I denne Mangel af Tilvænnelse til Reenlighed, Orden og udvortes Anstand troede Stiftsövrigheden at burde söge en vigtig Grund til, at de islandske Præster ikke ere i Stand til at hæve dem tilbörligt over Almueklassen, hvilken Stiftsövrighedens Formening Directionen ikke kan Andet end aldeles tiltræde, idet den allerunderd. bemærker, at Skolens Disciple, der antages i en ikke ung Alder, men næsten som voxne Mennesker, og vel for det meste, hvad Dannelse angaaer, uden mindste Fortrin for den simpleste Almue, i Skolen have saa liden Anledning og Veiledning til at vinde nogen egentlig Cultur og finere Sæder, at det tvertimod maa befrygtes, at de der ned-

synke til större Raahed og total Ubekjendtskab med en for 1841.
Embedsmænd passende Anstand og Levemaade; b) at der i 7. Juni.
Skolen ikke kan optages et tilstrækkeligt Antal Disciple, hvoraf fölger, at Disciplene i stedse höiere Grad have en mere fremrykket Alder end der er tjenligt; c) at Skolen kun har to Klasser, hvori Hovedgrunden maa söges til det ringere Antal af Discipliner der læres, og den længere Tid, Disciplene behöve til at gjennemgaae et fuldstændigt Cursus. Aarsagen hertil ligger i det altfor indskrænkede Locale og Lærerpersonale. Forögelse i begge disse Henseender er netop Hovedbetingelsen for Indförelsen af en bedre Skoleunderviisningsplan; d) at den hele Indretning med Oeconomien, eller Disciplenes Forpleining paa selve Skolen af en dertil antaget Oeconomus, — hvilken dog umulig kan undgaaes saalænge Skolen er paa Bessestad — gjör det yderst vanskeligt, næsten umuligt, at al Anledning til Klage og Misfornöielse ganske kan forebygges; e) at det hidtil har manglet paa de fornödne Opmuntringsmidler for Disciplene, idet der, navnligen med Hensyn til Embedsansættelse, ikke gjöres Forskjel paa den mere og mindre duelige, efterdi Examen paa engang skal være ikke alene Embedsexamen, men tillige Finalexamen ved Skolen, og der derfor ikke gives forskjellige Charakterer.

Med Hensyn til disse Manglers Afhjelpning bemærkede Stiftsövrigheden, hvorledes den ved Sagens Overveielse maatte ledes til den Tvivl, om overhovedet Skolens fuldkomne Omorganisation kunde iværksættes, saalænge den forblev paa Bessestad, og om det ikke til alle Manglers Afhjelpning vilde være nödvendigt at flytte den tilbage til Reikavig. Det blev herved forelöbigen bemærket, at adskillige af Manglerne ikke vilde kunne behörigen afhjelpes, uden ved at forsöge dette ene Middel; at Forskjellen i Omkostningerne ved Omorganisationen paa Bessestad og Flytningen til Reikavig vilde være mindre, end ved förste Öiekast kunde synes, og at, om Man end nu sögte at forskaffe Skolen den störst mulige Fuldkommenhed paa Bessestad, kunde dog let i Tiden den Anskuelse gjöre sig gjeldende, at den burde flyttes til Reikavig, og saaledes store Bekostninger blive spildte. Den vigtigste Modgrund mod Flytningen antoges det for, at udentvivl for Öieblikket endnu Fleertallet af Landets Indvaanere vilde være utilfredse med en saadan Foranstaltning, maaskee tildeels paa Grund af de större Bekostninger, som en reenligere og anstændigere Paaklædning og Kostens Tilveiebringelse i Reikavig

1841. 7. Juni. vilde medföre; maaskee ogsaa fordi Mange holde for, at alle Institutioner bör isoleres og Embedsmændene boe afsondrede fra hverandre. Stiftsövrigheden havde over dette Hovedspörgsmaal indhentet Betænkning fra 5 anseete islandske Embedsmænd, af hvilke de 2 i en særskilt Skrivelse havde fraraadet Forflytningen, medens de 3 Andre havde anbefalet den.

Ved nu först at yttre sig angaaende Omorganisationen paa Bessestad, bemærkede Stiftsövrigheden forelöbigen, at det i saa Fald ikke vilde være muligt uden altfor stor Opoffrelse, der bedre kunde anvendes til selve Skolens Tarv, at organisere et fra denne adskilt höiere Institut. Til et saadant havde vel afdöde Stiftamtmand Krieger i sin Tid angivet en Plan, ved hvilken han havde beregnet Omkostningerne til 1350 Rbd., men denne Sum antog den nuværende Stiftsövrighed ikke for tilstrækkelig, og meente, at den aarlige Udgift snarere burde ansættes til 2000 à 2500 Rbd. Hovedpunktet ved Skolens Omorganisation maatte være Localets Udvidelse til 60 Disciple — istedetfor de nuværende 40 — og 3 Læsestuer, hvorhos en 4de, hvis intet Seminarium eller höiere Institut blev oprettet, vilde være höist önskelig. Ved Skolen maatte ansættes en Rector, en Overlærer og 3 Adjuncter, af hvilke 2 burde være ugifte, boe paa Skolen og nyde Kosten med Disciplene. Ogsaa Overlæreren og den gifte Adjunct maatte have Beboelsesleilighed paa Skolen. Efter denne Plan vilde den nuværende Skolebygning være at anvende alene til Læseværelser, udvidet Sovelocale og maaskee Leilighed for den ene ugifte Adjunct, og der behövedes da en heel ny Bygning til Spiseværelse, til Oeconomus' hele Leilighed og til Leiligheder for 2 gifte Lærere og en ugift Adjunct. En hertil passende Bygning at opföre af Bindingsværk og Muur antoges at ville koste 10 à 12000 Rbd., hvorhos dog en saadan Bygning vilde om 50 à 60 Aar kræve enten en Hovedreparation eller Ombygning. Under disse Omstændigheder ansaae Stiftsövrigheden det for en heldig Idee, som Stiftsprovsten og Landphysikus — de to ovennævnte Embedsmænd, der havde erklæret sig imod Forflytningen — havde fremsat, at benytte Bessestad Kirkes Bygning til Skolebygning. Denne, som til Kirke er aldeles overflödig, er saa solid bygget, at Murene ville staae bestandig, men den trænger til en Hovedreparation, der neppe vil koste mindre end 5000 Rbd.; naar der desuden anvendtes andre 5000 Rbd., vilde denne Bygning, efter Stiftsövrighedens Formening, kunne omdannes til et for-

træffeligt Skolelocale, samt Plads til Disciplenes Sovekamre og Sygestue, foruden Huusleilighed til de to ugifte Adjunkter; den nuværende Skolebygning maatte da blive til Oekonomien, Spiseværelse til Disciplene og Huusleilighed for 2 gifte Lærere, hvortil den med en Bekostning af mellem 2 og 3000 Rbd. formentligen kunde indrettes. For en Bekostning af 8000 Rbd. for Skolens Vedkommende, eller, naar de 5000 Rbd. til Kirkens Reparation regnes med, af 13000 Rbd., vilde altsaa kunne erholdes et saa hensigtsmæssigt Locale, som man kunde önske, og hvormed en Tömmerbygning i Henseende til Varighed ikke kunde sammenlignes. Det vilde da med et saadant Locale og Lærerpersonale ikke være vanskeligt at ordne Underviisningen overeensstemmende med den i de lærde Skoler i Danmark indförte Plan. Theologi skulde alene læres dem, der aspirerede til Præstekald, uden at gaae til Kjöbenhavn, hvilke kunde meddeles et Cursus af theologiske og philosophiske Discipliner, medens de andre Disciple istedet derfor kunde gives mere Underviisning i de levende Sprog, Dansk, Tydsk og maaskee Fransk. Hine — theologiske Dimittender — burde gives 3 forskjellige Examenscharakterer, efter deres Kundskaber i alle Discipliner. Omkostningerne til denne Plans Udförelse vilde, foruden de ovennævnte 8000 eller 13000 Rbd. til det förste Anlæg, alene belöbe 522 Rbd. 77 Sk. aarlig mere end nu, dog i den förste Tid noget mere, da de nuværende Lærere maatte beholde de dem nu tillagte höiere Gager.

1841. 7. Juni.

Stiftsövrigheden gik dernæst over til at omhandle Skolens Forflyttelse til Reikavig. Af de i det Foregaaende paapegede væsentligste Mangler ved den nuværende Skole vilde en af de fornemste, „Mangelen af tilstrækkelig Garanti for Opretholdelsen af Disciplin og Orden", bedst kunne afhjelpes ved Forflytningen, hvorved det vilde blive muligt at organisere et Forstanderskab, og hvorved deels Stiftsövrighedens Tilsyn, deels den offentlige Menings Control kom til. Hvad de med Oeconomiatet forbundne Ulemper angaaer, da vilde det maaskee i Reikavig være muligt ganske at undvære et saadant, og selv i det Tilfælde, at dette ikke skulde lykkes, vilde det paa den anden Side neppe være umuligt med ikke uforholdsmæssige Omkostninger at indföre Oeconomiatet ogsaa her. Dog tilstod Stiftsövrigheden, at Vanskeligheden herved var en Hovedbetænkelighed ved denne Plans Udförelse. Grundtrækkene af denne, der omfattede saavel det höiere Institut som Skolen, vare fölgende: der maatte opföres en ny Skolebyg-

1841. 7. Juni. ning med 4 Læsestuer, en Forsamlingsstue, Sovekamre for 40 Disciple og 10 Seminarister, Beboelsesleilighed for 2 ugifte Adjuncter og en Portner. Den hertil fornödne 2 Etages Bygning af Kampesteens Grund-Muur vilde ikke kunne haves for mindre end 25000 à 30000 Rbd.; men, naar den opförtes af Bindingsværk og Muur med Paneel og Bræder — og beregnet paa Ombygning i 50 à 60 Aar — vilde den kunne haves for 12 à 14000 Rbd. Af fornævnte 4 Læsestuer skulde de 3 være for Skolen, den 1de for Seminariet; Forsamlingsværelset behövedes for begge Antalters Lærere, og kunde maaskee og anvendes til Locale for Musik- og Gymnastikunderviisningen. Lærerpersonalet ved Skolen maatte være det ovenanförte, og Gageringen den samme; dog at de 3 förste Lærere maatte tillægges Huusleiepenge af 150 Rbd. for de to og 100 Rbd. for den tredie. Derhos maatte 300 Rbd. bestemmes til dermed at lönne Timelærere. Skolen maatte kunne rumme 60 Disciple, skjöndt Sovested kun behövedes til 40. Til at have Tilsyn med de Beröringer, hvori Disciplene med Hensyn til Kost, Logis, Omgang m. m. kunde komme til Byens Indvaanere, samt med Skolens Oeconomi, Bygning o. s. v., skulde organiseres et Forstanderskab, bestaaende af Byfogden, Domkirkepræsten og Rector, der skulde staae under Overtilsyn af Stiftsövrigheden, og navnligen sörge for, at enhver Discipel hos Familier, som dertil vare qualificerede, kunde for passende Betaling erholde Kost og Logis o. s. v.

Ved en saadan Organisation vilde det ikke være vanskeligt med Skolen at forbinde en höiere Læreanstalt til de geistlige Embedsmænds flersidigere Uddannelse. Overlæreren kunde nemlig, naar hans Timer i Skolen bleve ved Timelærernes Hjelp noget indskrænkede, tillige fungere som Lector theologiæ, ved at holde 1 à 2 Timers Foredrag daglig. Desuden kunde Domkirkepræsten og Landphysikus holde hver 3 à 4 Timers Foredrag ugentlig, og blandt Skolens övrige Lærere eller andre Embedsmænd vilde det ikke være vanskeligt at finde Nogen, der kunde docere en enkelt anden Videnskabsgreen, som Philosophi, Naturlære, Astronomi, Statistik o. s. v., hvilket saaledes nogenlunde kunde svare til det for den philosophiske Examen ved Universitetet bestemte Cursus. At Lægevidenskaben kunde foredrages saaledes, at der fra denne Anstalt kunde erholdes medicinske Embedsmænd, kunde neppe tænkes; dog formeente Stiftsövrigheden, at ved et Foredrag af Landphysikus, og et Selvstudium under hans Veiledning,

vilde Enkelte kunne erhverve en saadan Kundskab i Elementerne, at der efter en Prövelse kunde meddeles dem en saadan Licentia, som nu undertiden meddeles aldeles Ukyndige. Et Cursus ved Seminariet skulde vare et Aar, Examen afholdes efter Skoleexamen, og ved denne gives 3 Hovedcharakterer, der skulde komme i Betragtning ved Embedsansættelser. Examen maatte efter et Aars Forlöb kunne tages om. Seminariet maatte staae i nöie Forbindelse med Skolen, og et Antal af Seminarister eller Academister maatte have Soveværelser der, hvorhos det var meget önskeligt, at der kunde faaes 4 eller 5 særskilte Stipendier for disse, med hvilke iövrigt Forstanderskabet Intet skulde have at gjöre. Det specielle Tilsyn og Bestyrelsen af Seminariet burde være hos Lector Theologiæ og Domkirkepræsten, under Stiftsövrighedens Overtilsyn, hvem ogsaa den fornödne Strafmyndighed mod Academisterne maatte tilkomme. 1841. 7. Juni.

De aarlige Omkostninger ved den fra Bessestad til Reikavig forflyttede og der paa forommeldte Maade med en höiere Underviisningsanstalt forbundne Skole, anslog Stiftsövrigheden — foruden de ovenanförte 14000 Rbd. til Bygningens Opförelse — for Skolens Vedkommende til 5580 Rbd., og for den höiere Læreanstalts eller Seminariets til 1120 Rbd., ialt 6700 Rbd., altsaa kun lidet over 500 Rbd. mere end den nuværende aarlige Udgift til Skolen alene, der, som ovenfor anfört, beløber 6195 Rbd. 50 Sk.; hvorved allerunderdanigst bemærkes, at Aarsagen hvorfor, uagtet til den höiere Anstalt er beregnet den nysnævnte ikke ubetydelige Udgift, desuagtet den samlede Indretning er antaget at ville koste mindre end Skolen alene, naar denne skulde reorganiseres paa Bessestad, ligger deri, at Stiftsövrigheden er gaaet ud fra den, som ovenanfört, om ikke aldeles sikkre, dog rimelige Forudsætning, at det nuværende Oeconomiat ved Forflyttelsen vilde kunne ganske ophæves. Stiftsövrigheden gjorde endelig opmærksom paa, deels at der desuden maatte tænkes paa de fornödne Midler til Skolebygningens Hovedreparation eller Ombygning i sin Tid, deels paa den anden Side, at ved Forflyttelsen kunde Bessestad Kirke nedlægges og den kongelige Kasse derved befries fra en stor Byrde, samt at Gaarden Bessestad i sin Tid vilde kunne sælges; men Stiftsövrigheden troede ikke at den vilde kunne udbringes til mere end omtrent 3000 Rbd., ligesom den under alle Omstændigheder burde i det förste Decennium bortbygsles, for det Tilfælde, at det skulde blive nödvendigt at flytte Skolen tilbage, i hvilket Tilfælde

1841. man dog ikke vilde have lidt et overordentlig stort Tab,
7. Juni. eftersom den nyopförte Bygning i Reikavig altid vilde beholde en betydelig Værdi.

Efter at have modtaget denne Stiftsövrighedens Betænkning, tilskrev Directionen paany det kongelige Rentekammer, og idet den troede, af de Grunde, som nedenfor skulle allerunderdanigst anföres, at burde af de tvende af Stiftsövrigheden fremsatte Alternativer erklære sig for Skolens Forflyttelse til Reikavig, anbefalede den paa det indstændigste til Collegiet at udvirke Skolen de fornödne forögede Ressourcer til bemeldte Plans Iværksættelse. Paa samme Tid forlangte Directionen Consistoriums Betænkning over den fremsatte Plan baade for Skolens Reorganisation og især for det projecterede höiere Institut, samt om der ikke maatte kunne afgives nogle Stipendier fra Communitetet til Institutets Alumner.

Consistorium har ikke fundet noget Væsentligt ved Planen at erindre, men erkjendt den i det Hele for hensigtsmæssig, i det mindste i Forhold til de Midler, som ere forhaanden eller med Rimelighed kunde ventes, og det har, ligesom det theologiske Facultet, formeent, at der var al Billighed for at 2 eller 3 Stipendier af Communitetet afgaves til de islandske Seminarister, hvori Directionen ei heller kan andet end være enig.

Da det kongl. Rentekammer ansaae det rigtigst, forinden videre i Sagen foretoges, at tilsende den Forsamling af islandske Embedsmænd, der ifölge allerhöieste Resolution af 22. August 1838 skulde i den paafölgende Sommer samles i Reikavig, for at deliberere om islandske Anliggender, samtlige de Forhandlinger, der havde fundet Sted i dette Anliggende, og over Sagen begjære dens Betænkning og nærmere Yttring, om ikke de Omkostninger, som i forbemeldte Henseende vilde udfordres, eller i det mindste en Deel deraf, maatte kunne tilveiebringes i Landet selv, tilskrev Directionen, efter Rentekammerets Begjæring, bemeldte Forsamling, og forlangte dens Betænkning saavel angaaende Omkostningerne som angaaende Hovedspörgsmaalet om Skolens Omorganisation paa Bessestad eller Forflytning til Reikavig.

I sit den 4. Juli 1839 daterede Svar erklærede Forsamlingen ikke at vide nogensomhelst Udvei til i Island selv at tilveiebringe nogen Andeel af de til Skolens Reorganisation fornödne Bekostninger. I Henseende til Hovedspörgsmaalet om, hvorledes Reorganisationen bör iværksættes, var Forsamlingen af deelte Meninger, idet Majoriteten (6 Medlemmer)

søgte at forsvare Skolens Reorganisation paa sit nuværende Sted og med den ovenangivne Forandring, medens Minoriteten (4 Medlemmer) forsvarede den modsatte Anskuelse, og ivrigen tilraadede Forflyttelsen til Reikavig. Uagtet nu begge Partier hver for sig havde anført meget vægtige Grunde for deres Anskuelse, kunde Directionen dog ikke skjönne rettere, end at de af Minoriteten anförte Grunde for Skolens Forflyttelse vare i det Hele af större Vægt, og de derimod fremförte Indvendinger tildeels af mindre Betydenhed. Da Directionen saaledes ikke havde Grund til at forandre sin tidligere Anskuelse af Sagen, tilskrev den i Henhold dertil paany Rentekammeret, med Hensyn til de fornödne Ressourcer til Reorganisationens Iværksættelse.

1841. 7. Juni.

Dette Collegium erklærede sig derefter med Directionen enigt i at ansee denne Sag for at være af saa stor Vigtighed for Island, at pecuniaire Opoffrelser ikke burde være til Hinder for at foranstalte de paatænkte Forbedringer paa den hensigtsmæssigste Maade, hvorom imidlertid Kammeret, forinden det videre Fornödne afhandles med de Deputerede for Finantserne, overlod til Directionen at brevvexle med det Danske Cancellie.

I den af dette Collegium, efter at være af Directionen gjort bekjendt med hele Sagens Stilling, derefter afgivne Erklæring, var Collegiets Pluralitet kommet til det Resultat, at overveiende Grunde syntes at tale for, for det förste at bestemme sig for Skolens Reorganisation paa Bessestad, som den Plan, der formentligen meest harmonerer med de nærværende Forholde og meest stemmer med den almindelige Mening paa Island, og hvorved Manglerne ved den nuværende Indretning i det Væsentlige ville kunne afhjælpes. Derimod var Collegiets Minoritet med Stiftamtmanden og den betydelige Minoritet i den islandske Forsamling og med denne Direction enig i, at Skolen hellere bör forlægges til Reikavig, hvilket Minoriteten, i Særdeleshed naar man vil vente, at den tillige som höiere Læreanstalt for vordende Præster paa Island skal kunne skaffe nogen sand Nytte, ansaae for ubetinget nödvendigt. Iövrigt bemærkede Cancelliet, at den större eller mindre Bekostning, som de forskjellige Planer ville medföre, ikke bör være Hovedmotivet ved Valget, især da de ældre Forandringer med Bispestolene og de dertil knyttede lærde Skoler neppe have været heldige eller vel overveiede, og Regjeringen derfor udentvivl bör tilskyde hvad der behöves, for omsider at bringe et nogenlunde godt Resultat ud deraf.

1841. 7. Juni. Efter at denne Cancelliets Erklæring herfra var bleven Rentekammeret meddeelt, har dette Collegium nu, ved en Skrivelse af 6. Marts d. A., underrettet Directionen om, at det derefter har henvendt sig, navnligen med Hensyn til de forögede Udgifter, som Skolens Reorganisation og eventuelle Forflyttelse til Reikavig vil medföre, til Finantsdeputationen, som derefter, næst at melde, at Samme ikke har Noget at erindre imod den paatænkte Separation af Bessestad Skoles Midler, hvorved Skolens Forhold til Jordebogskassen for Fremtiden skulde ophöre, har erklæret sig enig i, hvad der under den foregaaende Brevvexling allerede er udtalt, baade som denne Directions og Cancelliets saavel som Rentekammerets Formening om Sagen, at nemlig den större eller mindre Bekostning, der udfordres, eftersom Skolen forbliver paa Bessestad eller forflyttes til Reikavig, ikke bör være det afgjörende Motiv ved Valget mellem disse Alternativer. Men i Forbindelse hermed er dog tillige yttret, at Forskjellen mellem Udgifterne dog muligen kunde blive saa stor, at den fortjente at komme med under Beregning ved Afgjörelsen af dette Anliggende, hvorom de kyndigste Mænd ere af aldeles modsat Mening, og at der i denne Henseende vel kunde være Anledning til at foranstalte undersögt paany, om ogsaa alle de Udgifter, som vilde flyde af Skolens Forflyttelse, ere komne med under Beregning ved den anstillede Calcule Ved at henstille denne sidste Bemærkning til Directionens nærmere Overveielse, har Rentekammeret tillige tilföiet, at, forsaavidt Cancelliet i dets nysnævnte Skrivelse har yttret den Formening, at nogen Besparelse i Udgiften ved de fornödne Bygninger vilde være forbundet med Valget af Bessestad og Indretning af den derværende Kirke til Skolelocale, idet nemlig af de 13,000 Rbd., som da vilde medgaae, de 5000 Rbd. ellers maatte anvendes til en Hovedreparation paa Kirken, hvorefter den egentlige Udgift for Skolen ikkun vilde blive 8000 Rbd., da synes hele den nysnævnte Udgift af 13,000 Rbd. under alle Omstændigheder nærmest at maatte vedkomme Skolens Conto, eftersom den ommeldte Hovedreparation paa Kirken sandsynligviis kunde bortfalde, ogsaa naar Skolen flyttedes til Reikavig, idet Kammeret ikke skjönner rettere, end at naar Kirken uden Ulempe kan nedlægges for at anvendes til Skolelocale, saa maa der ogsaa være al Anledning til at nedlægge samme i det Tilfælde, at Skolen og dermed en Deel af Menigheden forflyttes derfra.

Uagtet nu den kgl. Finants-Deputation har troet, at der, forinden endelig Bestemmelse tages angaaende Maaden, hvorpaa Bessestad Skoles Reorganisation bör iværksættes, og angaaende Tilveiebringelsen af de dertil fornödne Ressourcer, burde indhentes yderligere Oplysning angaaende de Omkostninger, som de tvende alternative Forslag vilde medföre, kan Directionen ikke skjönne, at det kan være fornödent eller hensigtsmæssigt at foretage Noget videre med Hensyn til saadan yderligere Oplysnings Tilveiebringelse; da nemlig Stiftsövrigheden, som har haft den nöiagtigste Kundskab til Localforholdene, selv har meddeelt de modtagne Oplysninger og anstillet de didhörende Beregninger, og Forsamlingen af de islandske Embedsmænd, hvem Stiftsövrighedens Forslag in originali har været tilstillet, ikke har fundet Noget i det Væsentlige mod dennes Calculer at erindre, maa Directionen antage, at der i denne Henseende haves al den Vished, som ved en saa betydelig Forandring og under de locale Forholde paa Island i Forveien kan haves, og om der end i Udförelsen skulde vise sig nogen Difference, turde det være et stort Spörgsmaal, om det i alt Fald vilde være muligt at undgaae saadant, og om herpaa kan ligge nogen Magt; thi da, som af Finantsdeputationen saavel som af de tre andre Collegier, mellem hvilke Sagen har været forhandlet, er erkjendt, den större eller mindre Bekostning ikke bör være det afgjörende Motiv i denne vigtige Sag, maa Directionen antage, at den nærmere Oplysning i den forommeldte Henseende, som muligen, men ikke sandsynligen, vilde kunne erhverves ved ny Brevvexling med Stiftsövrigheden, ikke bör komme i Betragtning mod det Ophold, Sagen derved vilde lide, idet rimeligviis Skolens nu i saa lang en Tid höist paatrængende Reorganisation derved vilde blive udsat et Aar længere. Directionen troer saameget mere at burde erklære sig imod Sagens Udsættelse efter nye Erklæringers Indhentelse fra Island, som den nærer den Overbeviisning, at de Grunde, der tale for Skolens Forflyttelse til Reikavig, fremfor dens Reorganisation paa Bessestad, ere saa afgjörende, at selv en langt betydeligere Forskjel i Omkostningerne ved de tvende alternative Planer, hvis en saadan skulde kunne oplyses at ville finde Sted, efter Directionens allerunderdanigste Formening ikke burde komme i Betragtning.

1841. 7. Juni.

I Henseende til dette Hovedspörgsmaal skal Directionen tillade sig allerunderdanigst at bemærke, at de af Stiftsövrig-

1841. 7. Juni. heden udviklede Mangler ved den nuværende Skoleindretning ere af en saadan Beskaffenhed, at det maa ansees for at være af den yderste Vigtighed, at de, hvis det er muligt, fra Grunden af og snart afhjelpes. Men dette vil neppe kunne skee ved den foreslaaede Reorganisation paa Bessestad. Thi om end Noget kunde vindes ved de af Stiftsövrigheden foreslaaede Forbedringer paa det nuværende Sted, om end den foreslaaede Forbedring og Udvidelse af Skolelocalet og Skoleunderviisningen, den Omstændighed, at et Par Adjuncter gaves Logis i selve Skolen og et Par andre tæt ved den, samt at nogle af Lærerne spiste ved Elevernes Bord o. s. v., vilde kunne forebygge den i höieste Maade uanstændige Forfatning, hvori de nu befinde dem; saa vil dog, saavidt Directionen skjönner, Stedets isolerede Beliggenhed stedse blive en væsentlig Hindring for at virke noget Betydeligt til at give Eleverne Smag for en Levemaade og Omgangstone, der anstaaer videnskabeligt dannede Mennesker. Det maa upaatvivlelig, som ogsaa af Minoriteten i de islandske Embedsmænds Forsamling er fremhævet, være af den störste Vigtighed, hos Disciplene at kunne vække Sands for udvortes Anstand, for Orden og Nöiagtighed i Alt, hvad de foretage sig, for det Velanstændige og Sömmelige i det Hele, hvilken Sands der er god Föie til at antage meget lettere at kunne vækkes paa et Sted som Reikavig, hvor der er langt mere Leilighed til at see og omgaaes med dannede Mennesker, og hvor der i alt Fald findes en Samling af Landets höiere Embedsmænd, end paa et isoleret Sted som Bessestad. Fordelen heraf vilde ogsaa nödvendigen vise sig i den moralske Indflydelse, som Opholdet i Reikavig fremfor det isolerede Bessestad upaatvivlelig vilde udöve paa Skolens Lærere, saavel som i den lettere Adgang til at faae endeel af Underviisningen besörget af oftere vexlende Timelærere. Alene af denne Grund maatte Directionen være tilböielig til at ansee det som rigtigt, at gjengive Skolen dens engang af Kongen bestemte Sæde i Reikavig, hvorved det udentvivl netop maa ansees som en meget vigtig Omstændighed, at den nuværende Skoleindretning paa Bessestad, iföige den oven allerunderdanigst anförte kongel. Resol. af 17. Mai 1805, netop kun skulde være at betragte som en Interimsskole, indtil det paatænkte nye Skoleinstitut paa Island kunde organiseres. Men til den nylig allerunderdanigst anförte Hovedgrund kommer en anden særdeles væsentlig Betragtning, den nemlig, at her ikke er Tale om en Reform af Skolen, alene som saadan,

men at det ogsaa gjælder om et andet for Islands Interesser ikke mindre vigtigt Anliggende, nemlig en Dannelsesanstalt for den overveiende Pluralitet af Landets geistlige Embedsmænd, af hvilke, efter de locale Forholde, ikkun meget Faa kunne ventes at erholde en fuldstændigere Dannelse ved Kjöbenhavns Universitet; hvorfor det ogsaa ved Skolens interimistiske Indretning paa Bessestad var Hensigten, at Disciplene, indtil det nye fuldstændige Skoleinstitut kunde blive organiseret, skulde i Skolen kunne erholde en saadan höiere Uddannelse, hvilken Hensigt dog ikkun meget ufuldkomment er bleven opnaaet. En saadan höiere Dannelsesanstalt eller Seminarium er derfor af overordentlig Vigtighed for Landet, hvilket ogsaa det kongelige danske Cancellie tidligere, som ovenfor allerunderdanigst bemærket, fuldkommen har erkjendt, uagtet Collegiets Majoritet i dets seneste Skrivelse ikke har berört denne Gjenstand. Men det er af Stiftsövrigheden tilstrækkeligen oplyst, at en saadan Anstalt deels ikke uden med uforholdsmæssige Omkostninger, deels ikke engang paa en tilfredsstillende Maade vilde kunne forbindes med Skolen, saalænge denne forbliver paa Bessestad, og Directionen er af den allerunderdanigste Formening, at Hensynet hertil alene burde gjöre Udslaget, om Sagen end ellers kunde være tvivlsom. Efter hvad saaledes er allerunderdanigst forklaret, kan Directionen ikke dele den af det kongelige danske Cancellies Majoritet yttrede Formening, at Manglerne ved den nuværende Skoleindretning i det Væsentlige vilde kunne afhjelpes ved Skolens Reorganisation paa Bessestad, idet tvertimod de tvende nylig omtalte allervæsentligste Mangler ingenlunde vilde kunne afhjelpes undtagen ved Skolens Henflytning til Reikavig. Forsaavidt Cancelliets Majoritet fremdeles har yttret, at Reorganisationen paa Bessestad meest harmonerer med de nærværende Forholde og meest stemmer med den almindelige Mening paa Island, da skal Directionen allerunderdanigst bemærke, at det netop synes at være Spörgsmaalet, om der ikke nu ved den foreslaaede mere gjennemgribende Forandring af Skolens hidtilværende Indretning bör gjöres en Begyndelse til en væsentlig Forandring i de hidtil værende Forholde, hvorved Directionen ikke kan tilbageholde den Anskuelse, at det for Islands Interesser overhovedet turde ansees som höist fordeelagtigt, at flere oplyste og videnskabeligt dannede Mænd samles i Reikavig, og at saaledes upaatvivlelig, i Tilfælde af Forflytningen, Skolens og de fleste Autoriteters Sæde i Reikavig

1841.
7. Juni.

1841. 7. Juni. maatte virke gjensidigen fordeelagtigt paa hverandre. Hvad Stemningen paa Island angaaer, har allerede Stiftsövrigheden som oven allerunderdanigst bemærket, indrömmet, at denne for Öieblikket vilde være imod Forflytningen, og dette er vistnok et ikke ubetydeligt Argument, hvilket imidlertid dog synes at tabe den störste Deel af sin Vægt, naar det betænkes, at af de islandske Embedsmænd, som have yttret sig i Sagen, deels tidligere efter Stiftsövrighedens Opfordring, deels som Medlemmer af den Reikavigske Forsamling, have 6, foruden Biskoppen, erklæret sig imod Forflytningen, men 5, foruden Stiftamtmanden, for denne Foranstaltning. Da saaledes begge de modsatte Anskuelser have fundet næsten lige talrige Forsvarere blandt disse Embedsmænd, der vel maae ansees som de kyndigste og dygtigste Repræsentanter for den islandske Befolkning, synes der ikke med Föie at burde hentes nogen Modgrund mod den omhandlede Foranstaltning fra Stemningen paa Island, i Særdeleshed naar det betænkes, hvor let enhver væsentlig Forandring i det hidtil Bestaaende möder Opposition hos den almindelige Mand. Hvad de övrige egentlige Modgrunde angaaer, som Forsamlingens Majoritet og de Andre, der have yttret sig imod Forflytningen, have opstillet, da forekomme disse Directionen at være endnu langt svagere og ingenlunde istand til at svække de ovennævnte tvende efter Directionens Overbeviisning afgjörende Grunde for Skolens Henflytning til Reikavig. De gaae fornemmelig ud paa, at Oeconomiatet ved Skolen, som formeentligen ikke vilde kunne undværes, i Reikavig vilde være langt vanskeligere og kostbarere at indrette end paa Bessestad, hvor der haves den hertil fornödne Jord; at med Hensyn hertil Disciplenes Underholdning i Skolen vilde blive langt kostbarere for vedkommende Forældre, og derved Adgangen til Skolen blive vanskeligere for de Uformuende end hidtil; at Disciplene let kunne ved Opholdet i Reikavig blive vante til en finere og kostbarere Levemaade, end de vilde kunne vedligeholde i deres senere Stilling, hvorved de saaledes vilde kunne faae Afsmag for denne, og vanskeligere opfylde deres Bestemmelse paa en tilfredsstillende Maade; og at der netop lettelig i Reikavig vilde kunne forefalde megen Omgang, som ikke var til Gavn for Disciplene og deres Moralitet. Hvad imidlertid Oeconomiatet angaaer, har det modsatte Parti vel indrömmet, at dette vil være den störste Vanskelighed ved Skolens Forflytning, men det er dog, saavidt Directionen skjönner, aldeles

tilstrækkelig oplyst, deels at der er al Sandsynlighed for, at Oeconomiatet, i det mindste for den allerstörste Deel, vil kunne aldeles undværes, deels at, forsaavidt det endnu tildeels maa vedblive, vil det kunne indrettes uden nogen uforholdsmæssig eller overdreven Bekostning, og udentvivl paa en langt hensigtsmæssigere Maade end hidtil. At det vil blive kostbarere for nogle Forældre at holde deres Sönner i Reikavig end hidtil paa Bessestad, er vel muligt; men da altid nogle Forældre hertil ville have Evne, og da der udentvivl ved Stipendiernes Uddeling vil blive taget alt tilbörligt Hensyn til Forældrenes större og mindre Trang, synes denne Omstændighed ikke at kunne være afgjörende. At Disciplene i Reikavig skulde blive forvænte i Henseende til Levemaaden, er vistnok ikke med Grund at befrygte; thi ligesom der ved Skolens Indretning der vil kunne tages langt mere Hensyn end hidtil til deres forskjellige oeconomiske Vilkaar, saaledes er det af dem, der tilraade Forflytningen, meget rigtigen bemærket, at Disciplene, paa Grund af de lange Ferier, i hvilke de sædvanligen besöge deres Familier, vedblive at staae i en saa nöie Forbindelse med disse, at de ikke lettelig ville kunne glemme deres tilvante Levemaade. Hvad endeligen Frygten for slet Omgang for Disciplene angaaer, da turde denne være den mindst grundede af hine Indvendinger, da upaatvivlelig i Reikavig ligesaavel som ved de lærde Skoler her i Landet baade Lærernes Tilsyn og den Control, der uden Vanskelighed vilde kunne föres med Disciplenes Anbringelse i private Huse og med deres Opförsel udenfor Skolen, vilde være en tilstrækkelig Modvægt mod hiint befrygtede Onde. 1841. 7. Juni.

En Betragtning, som vistnok ikke bör blive uden Indflydelse paa Sagens Afgjörelse, er ogsaa den af Stiftsövrigheden fremsatte Bemærkning, at, om Man end nu sögte at forskaffe Skolen den störst mulige Fuldkommenhed paa Bessestad, kunde dog let i Tiden den Anskuelse gjöre sig gjeldende, at den bör forflyttes til Reikavig, og derved store Bekostninger blive spildte, da derimod i det modsatte Tilfælde, hvilket dog vistnok maa ansees som aldeles usandsynligt, hvis Erfaring nemlig skulde vise, at Skolen ikke kunde trives i Reikavig og den altsaa maatte flyttes tilbage igjen, ikke derved vilde foraarsages et större Tab end nogle faa tusinde Rbd., efterdi den nyopförte Bygning i Reikavig altid vilde beholde en betydelig Værdi.

1841. Hvad endelig angaaer de pecuniaire Midler, som ville udfordres,
7. Juni. hvilketsomhelst af de tvende Alternativer der end maatte blive foretrukket, da kan Forskjellen i denne Henseende saa meget mindre foraarsage nogen Vanskelighed, som Omkostningerne, efter hvad af Stiftsövrigheden er antaget, uden heri at have mödt nogen væsentlig Modsigelse, i begge Tilfælde vil være omtrent lige. Til Reorganisationen paa Bessestad vil nemlig efter bemeldte Angivelse, saaledes som ovenfor er allerunderd. bemærket, udfordres en Udgift engang for alle til Bygningernes Istandsættelse og Udvidelse af omtrent 13,000 Rbd.; thi naar det kgl. Danske Cancellie har anført, at de 5000 Rbd. af denne Sum, som Kirkens Reparation alligevel vilde koste, som ikke vedkommende Skolen, maatte fraregnes, kan Directionen ligesaa lidet som det kgl. Rentekammer skjönne, at en saadan Betragtning kan gives Medhold, eftersom bemeldte Sum baade vilde kunne siges i dette Tilfælde virkelig at anvendes for Skolen, og i det modsatte Tilfælde vilde kunne ganske spares, da Kirken, hvis den nu er overflödig, vel endnu mere maatte blive dette, naar en saa betydelig Deel af Menigheden, som hele Skolens Personale, flyttedes bort. Til Skolens Henflytning til Reikavig vil som förste Udlæg ikke fordres mere end 12 til 14,000 Rbd., altsaa rimeligviis under ingen Omstændigheder mere end ved Reorganisationen paa Bessestad, men sandsynligviis endog betydeligt mindre, forudsat nemlig, at den nuværende Skolebygning kunde blive bortsolgt for 3000 Rbd. Det er altsaa egentlig kun den Omstændighed, der i Tilfælde af Forflytningen kunde synes at ville gjöre Anlægget noget kostbarere, at der, naar en Bindingsværks Bygning blev opfört, vilde om 50 à 60 Aar udfordres en maaskee ligesaa stor Kapital til dennes Ombygning. Da imidlertid en saadan Kapital vilde rigeligen indvindes ved hertil at henlægge 100 Rbd. aarlig, men den aarlige Udgift til Skolens Fornödenheder, i Tilfælde af Forflytningen til Reikavig, endog er anslaaet omtrent 20 Rbd. mindre, end hvis Skolen skulde reorganiseres paa Bessestad, vil saaledes den hele Forskjel reduceres til 80 Rbd. aarlig, hvilken endog ved Provenüet for den nuværende Skolebygnings Salg let kan aldeles forsvinde. Men selv om denne eller endog en större Forskjel, enten i Henseende til den til det förste Anlæg fornödne Kapital eller til den aarlige forögede Indtægt, som Skolen ved begge de alternative Planer vil behöve, virkelig skulde finde Sted, formener Directionen allerunderdanigst, saaledes som ogsaa baade Cancelliet, Rente-

kammeret og Finantsdeputationen have erkjendt, at en saadan Forskjel ingenlunde bör komme i væsentlig Betragtning, og da Fordelene af Skolens Forflytning til Reikavig, af de nylig allerunderdanigst fremsatte Grunde, forekomme Directionen aldeles overveiende, troer den saaledes at burde allerunderd. andrage paa, at dette Alternativ allern. maatte blive foretrukket, og de dertil fornödne Ressourcer allern. forundte Skolen. Disse ville, efter hvad i det Foregaaende er forklaret, udgjöre 12 à 14,000 Rbd. engang for alle, og omtrent 1700 Rbd. aarlig, foruden de Skolen hidtil tillagte Indtægter, hvorved dog allerund. bemærkes, at af sidstnævnte Belöb er alene en Sum af 504 Rbd. 27 Sk. en Forögelse af Skolens hidtilværende Behov, da den allerede efter sine hidtil hafte Fornödenheder har en aarlig Underbalance af 1235 Rbd. 69 Sk. Da imidlertid de anstillede Calculer efter Omstændighederne ikke kunne antages for at være saa aldeles paalidelige, at det jo muligen ved Udförelsen kunde vise sig, at der vilde behöves noget Mere, end der er beregnet enten i Anlægskapitalen eller i den aarlige Udgift, bör Directionen allerund. andrage paa, at de Summer, der maatte blive allernaad. bestemte til dette Öiemed, enten maatte blive ansatte noget rundeligere end efter den forelöbige Calcul, forsaavidt det ikke maatte befindes hensigtsmæssigst uden nogen bestemt Indskrænkning at anvise de forögede Ressourcer, som til den nye Indretning maatte udfordres. 1841. 7. Juni.

Da disse Ressourcer, saaledes som ovenfor er allerunderd. udviklet, ikke med Billighed vilde kunne paalægges den almindelige Skolefond, der heller ikke engang vilde være istand til at udrede dem, uden at blive utilstrækkelig til at opfylde sin egen Bestemmelse, hvorimod alle Omstændigheder synes paa det stærkeste at tale for, at den kgl. islandske Jordebogskasse eller Finantskassen kommer Bessestad Skole i dens nuværende trængende Forfatning til Hjælp, hvorved ogsaa först det i det kgl. Reskript af 2. Oktbr. 1801 udtrykkelig angivne Öiemed med Salget af Holums Bispestols Jorder, og bestemte kgl. Tilsagn om en væsentlig Forbedring af det lærde Skolevæsen paa Island, vil kunne blive opfyldt, tör Directionen nære den allerund. Forventning, at Deres Majestæt ikke nu vil unddrage bemeldte Skole det fornödne Tilskud af Finantskassen til de i det Foregaaende allerund. angivne, nu i saa lang en Tid og i saa höi en Grad paatrængende Forbedringer, og Directionen tör med saa meget mere Tillid nære en saadan Forhaabning, da saavel det kgl. Rentekammer som de Deputerede

1841. 7. Juni. for Finantserne synes at have været enige i allerund. at tilraade Bevilgelsen af et saadant Tilskud, saasnart det först er bleven bestemt, paa hvilken Maade Skolens Reorganisation skal iværksættes, ligesom og det kgl. Danske Cancellie har paa det Bestemteste erkjendt Vigtigheden og Nödvendigheden af, at iværksætte de paatænkte Forbedringer ved Skolen.

Saafremt det maatte behage Deres Majestæt allern. at bevilge de til Skolens Reform fornödne Ressourcer og bifalde dens Reorganisation, i Overeensstemmelse med Directionens allerund. Forslag, skal Directionen senere tillade sig allerund. at fremlægge en nærmere udarbeidet Plan til det nye Skoleinstitut, baseret paa de af Stiftsövrigheden forelöbigen fremsatte Grundtræk, til allerhöieste Approbation.

Ifölge Alt, hvad i det Foregaaende er allerund. forklaret og udviklet, indstiller Directionen: 1) om det maa allern. bifaldes, at den lærde Skole paa Bessestad maa forflyttes fra dette Sted til Reikavig, og der indrettes efter en udvidet Plan, saaledes, at et Seminarium eller höiere Læreanstalt for Landets tilkommende Embedsmænd dermed sættes i Forbindelse, alt efter de af Islands Stiftsövrighed fremsatte, i det Foregaaende allerund. forklarede Grundtræk; — 2) om der til Brug for det nye Skoleinstitut i Reikavig maa opföres en ny To-Etages Bygning af Bindingsværk og Muur, udvendig og indvendig beklædt med Bræder, medens den nuværende Skolebygning paa Bessestad med tilliggende Jorder blive indtil videre at bortbygsle for Skolens Regning; — 3) om den lærde Skoles Midler, som hidtil have indestaaet i den islandske Jordebogskasse, maae adskilles fra denne, efter den af det kgl. Rentekammer allerede forelöbigen foranstaltede Opgjörelse, og om de til de under Nr. 1 og 2 allerund. foreslaaede Forandringer derefter endnu manglende Ressourcer maae allernaad. bevilges af den kongel. Finantskasse. — Univ. Dir. Forestill. 1841, Nr. 2173. Ny Colleg. Tid. 1841, S. 521—536 (med Motiver). Algreen-Ussings Reskriptsamling 1841, S. 108—109. Selmer. Kjöbenhavns Universitets Aarb. 1844, S. 234—236. — Islandsk: Ný Fèlagsrit II, 144—145. Discussioner om Skolesagen i Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1839, S. 17, 19, 47—48, 72—110; jevnf. Ný Fèlagsr. II, 67—167.

Vi bifalde allern., at den lærde Skole paa Bessestad maa forlægges til Reikiavig, og der indrettes efter en mere udvidet Plan, i Forbindelse med et Pastoral-

seminarium, hvilken Plan Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler har allerund. at forelægge Os, efter at der er forfattet Tegning til den fornödne Bygning og Overslag over Omkostningerne. 1841. 7. Juni.

Derhos ville Vi allern. have Directionen paalagt, at correspondere med Finantsdeputationen om, hvorvidt bemeldte Omkostninger kunde tilveiebringes ved Udtælling af Renterne af de af Bessestad Skoles Midler, som indestaae i den islandske Jordebogskasse, tilligemed videre bestemte aarlige Tilskud, hvorved Bortbygslingen af Bessestad Gaard og Jorder vil komme i Regning; og kunde det tages i Overveielse, om ikke de islandske Collectpenges Overskud kunde anvendes til dette Formaal. — Kjöbenhavn den 7. Juni 1841.

Cancellie - Circulaire til samtlige Biskopper i Danmark og Island, ang. **Bönnen for Kongehuset.** Khavn den 12. Juni 1841. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1842. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1841, Nr. 2478—2485. 12. Juni.

Efter at Cancelliet i Anledning af Hans kgl. Höihed Kronprindsens Formæling har nedlagt allerund. Forestilling angaaende den Maade, hvorpaa der i den befalede Kirkebön skal bedes for Kongen og det kongel. Huus, har det behaget Hans Majt. allern. at bifalde, at efter at der er bedet for Hans Majt. Kong Christian den Ottende, skal der bedes for Hds. Majt. Dronning Caroline Amalia, for Hds. Majt. Enkedronningen Marie Sophie Frederikke, for Hans kgl. Höihed Kronprinds Frederik Carl Christian og Gemalinde, Hds. kgl. Höihed Kronprindsesse Caroline Charlotte Mariane, for Hans kongl. Höihed Prinds Frederik Ferdinand og Gemalinde, Hds. kgl. Höihed Prindsesse Caroline, samt de övrige kgl. Prindsesser og det samtlige kgl. Arvehuus.

Hvilket tjenstl. tilmeldes Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse i Deres

1841. Embedsdistrikt. — Det kongel. Danske Cancellie den
12. Juni. 12. Juni 1841.

13. Juni. **Skibsfart-Convention** imellem Kongen af **Danmark** og **Belgiernes** Konge. Khavn den **13.** Juni **1841.** — Denne Convention er bekjendtgjort ved kongelig Plakat for Danmark 27. Oktbr. 1841, emaneret igjennem Cancelliet. — Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i 4to. Qvart-Forr. for 1841, S. 142—147. Ny Coll. Tid. for 1841, S. 860—863. Schou XXIII, 376—379, jevnf. S. 444—445.

Skibsfart-Convention imellem Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt Belgiernes Konge.

Da det er Hans Majt. Kongen af Danmark og Hans Majt. Belgiernes Konge i lige höi Grad magtpaaliggende at lette Handelsforbindelserne imellem deres respective Undersaatter, og da de ere overbeviste om, at Intet mere vilde bidrage til Opnaaelsen af deres fælles Önsker i denne Henseende, end at simplificere og egalisere de Anordninger, som med Hensyn til begge Rigers Skibsfart for Öieblikket ere i Kraft, ved gjensidig Afskaffelse af alle differentielle Afgifter, som enten under Navn af Laste-Penge, eller som Lods-, Böie-, Fyr-, Bolværks- og andre lignende Afgifter i den ene Nations Havne svares af Drægtigheden af den andens Skibe, have de anseet det for passende i dette Öiemed at slutte en Convention.

Til denne Ende have de udnævnt til deres Befuldmægtigede: Hans Majestæt Kongen af Danmark: Sin Geheime-Statsminister, Hr. Hans Krabbe-Carisius, Chef for Departementet for de udenlandske Sager, Ridder af Elephanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmand, Storkors af den Österrigske Leopolds-Orden, Ridder af den Russiske Alexander Newsky-Orden og af St. Anna-Ordenens anden Klasse i Brillanter, Storkors af den Spanske Carl III. Orden; og Hans Majestæt Belgiernes Konge: Sin Chargé d'affaires ved det

Danske Hof, Hr. Carl Gustav Ghislain Marie, Greve af Marnix, Medlem af Provindsial-Raadet i Antverpen; hvilke, efter at have udvexlet deres Fuldmagter, som ere blevne befundne i god og rigtig Form, have forenet sig om fölgende Artikler: 1841. 13. Juni.

Art. I. Fra Udvexlingen af Ratificationerne af nærværende Convention at regne skulle Belgiske Skibe, som med Ladning eller i Ballast anlöbe Havne, Floder, Rhede, Ankerpladse, eller andre hvilkesomhelst Steder i Danmark, eller som drive Kysthandel fra Havn til Havn, hvorfra de end komme og hvorhen de end ere bestemte, ved deres Ankomst, ved deres Bortgang og under deres Ophold, behandles paa samme Fod, som de nationale Skibe, med Hensyn til Laste-Penge, Lods-, Böie-, Bolværks-, Havne-, Rhed-, Sluse-, Quarantaine-Afgifter, Expeditions- eller Embeds-Gebyrer, Patent-, Pakhus- eller Oplags-Gebyrer, og i Almindelighed i Henseende til alle mulige Afgifter eller Gebyrer, som hvile paa Skibet eller Besætningen, hvad enten disse Afgifter hæves af Provindser, Distrikter eller Communer, eller offentlige eller private Stiftelser eller af Corporationer. — Paa den anden Side skal det Samme gjelde med Hensyn til Danske Skibe, som befare eller drive Kysthandel i Havne, Rhede, Floder, Ankerpladse eller paa hvilkesomhelst andre Steder i Belgien. — Den gjensidige Beföielse til at drive Kysthandel fra Havn til Havn skal rette sig efter de Love og Anordninger, som respective ere gjeldende i de höie contraherende Parters Stater.

Art. II. Som Danske og Belgiske Skibe skulle de ansees, som seile under deres Nations Flag, og som ere forsynede med de Skibspapirer og Certificater, som ved de tvende Staters respective Lovgivning udfordres for at constatere Nationaliteten.

Art. III. I Alt, hvad der angaaer Skibenes Liggeplads, deres Laden eller Lossen i den ene af de to Staters Havne, Rhede, Bassiner eller Ankersteder, og i

1841. 13. Juni. Almindelighed med Hensyn til alleslags Formaliteter, som Handelsskibe, deres Besætning eller Ladning kunne være underkastede, er man ligeledes kommen overeens om, at der ikke skal tilstaaes de nationale Skibe noget Privilegium eller nogen Begunstigelse, som ikke paa sammo Maade tilstaaes den anden Stats Skibe, da det er de to Souverainers Villie, at ogsaa i denne Henseende begge Staters Skibe skulle behandles efter et fuldkomment Lighedsprincip.

Art. IV. Den ene af de to Staters Skibe, som löbe ind i den andens Havne, ere beföiede til, forsaavidt Landets Love ikke ere derimod, blot at udlosse en Deel af Ladningen, alt eftersom Capitainen eller Eieren af Skibet önsker det, og de kunne frit forlade disse Havne med det Övrige af Ladningen.

Art. V. Den ene af de to Staters Skibe, som, enten for at modtage Ordrer, eller i Nödstilfælde, eller for at overvintre, anlöbe den anden Stats Havne, skulle være fritagne for alle Afgifter, som svares af Ladningen, dog altid forsaavidt de ikke bryde Lasten i det Hele eller for en Deel, eller indlade sig i noget Handelsforetagende. — Man er bleven enig om ikke at ansee Lasten for brudt, naar en Deel af Godset omskibes, for at behandles eller for at reparere eller fortömre Skibet, naar man blot har forsynet sig med Bemyndigelse hos den competente Autoritet. Denne er beföiet til at træffe alle de ved de gjeldende Love hjemlede Forholdsregler for at forhindre Misbrug.

Art. VI. Alle Foretagender, som angaae Bjergningen af Belgiske Skibe og deres Ladninger, som have lidt Skibbrud paa de Danske Kyster, og paa den anden Side Bjergningen af Danske Skibe og deres Ladninger, som have lidt Skibbrud paa de Belgiske Kyster, skulle finde Sted i Overeensstemmelse med de i begge Lande gjeldende Love og paa saadan Maade, at de höie contraherende Parters Undersaatter i denne Henseende

skulle nyde alle de Fordele, som tilstaaes nogensomhelst anden Nation. 1841. 13. Juni.

Art. VII. Enhver af de höie contraherende Parter vil indrömme den anden Ret til, i hiins Havne og Handelssteder at holde Consuler eller Vice-Consuler. — Consulerne, af hvilken Klasse de end ere, skulle, naar de behörigen ere udnævnte af deres respective Regjering, efter at have erholdt Exequatur af den Regjering, i hvis Territorium de ere bestemte til at opholde sig, baade i det ene og i det andet Land, saavel for deres Personer som med Hensyn til Udförelsen af deres Embedsforretninger, nyde de Privilegier, hvoraf de meest privilegerede Nationers Consuler ere i Besiddelse.

Art. VIII. Ved Farten igjennem Sundet og Belterne skulle Belgiske Skibe og Ladninger ikkun betale de samme Afgifter, og behandles paa samme Maade, som de meest privilegerede Nationers Skibe.

Art. IX. Den Belgiske Nation skal i Hans Majestæt Kongen af Danmarks Colonier, derunder indbefattet Færöerne, Island og Grönland, med Hensyn til Skibsfarten og Fiskeriet nyde de Fordele, som hvilkensomhelst anden begunstiget Nation for Öieblikket nyder, eller for Fremtiden vil komme i Besiddelse af.

Art. X. Nærværende Convention skal forblive i Kraft i fem Aar, at regne fra Udvexlingen af Ratificationerne, og udover denne Termin indtil Udlöbet af 12 Maaneder, efter at den ene af de höie contraherende Parter har tilkjendegivet den anden sin Hensigt, at lade dens Virkning ophöre, idet enhver af Parterne forbeholder sig Ret til at gjöre den anden en saadan Erklæring efter de ovennævnte fem Aars Forlöb; og det er vedtaget imellem dem, at ved Udlöbet af tolv Maaneder, efter at en saadan Erklæring af den ene af de höie contraherende Parter er bleven meddeelt den anden, skal nærværende Convention med alle de Bestemmelser, som deri indeholdes, ophöre at være forbindende for de tvende Parter.

1841. Art. XI. Nærværende Conventions Ratificationer skulle udvexles inden tre Maaneder, at regne fra Underskrifternes Datum, eller för, om skee kan.

13. Juni. Dets til Bekræftelse have vi Befuldmægtigede underskrevet den i dobbelt Original og paatrykt samme vore Segl. — Givet i Kjöbenhavn den 13. Juni 1841 [1].

Krabbe-Carisius. Ch. de Marnix.
(L. S.) (L. S.)

16. Juni. **Kongelig Resolution** angaaende **Opmaalinger ved Kysterne paa Island.** Khavn den 16. Juni 1841. — I Rentekammerets Forestilling 15. Juni bemærkes, at da de ældre saavel Land- som Sökort over Island ere upaalidelige og ufuldstændige, saa at en nöiagtig Opmaaling af Landets Kyster, grundet paa rigtige trigonometriske og astronomiske Observationer, ansaaes ikke alene höist nyttig, for at Landet kunde blive rigtigen geographisk aflagt, men ogsaa af största Indflydelse paa Landets Vel, blev en Kystopmaaling i Begyndelsen af dette Aarhundrede iværksat, og Kystkort udgivne. I Aaret 1819 indberettede Contreadmiral Lövenörn, at det maatte ansees for önskeligt at sætte en Sö-Opmaaling i Forbindelse med Korterne, til Bestemmelse af Lodskuddene, Fiskebankerne og Havbundens Beskaffenhed. Dette skulde ogsaa iværksættes iflölge kgl. Resol. 14. April 1819, men da Expeditionen skulde foretages, befandtes det, at Udgifterne vilde overstige hvad dertil fra först af var anslaaet, nemlig 2800 Rbd. rede Sölv til Indkjöb af Skibet og 1250 Rbd. rede Sölv aarligen til de övrige Omkostninger, efter Fradrag af hvad der antoges at kunne tjenes ved Fragt. Saaledes blev Expeditionen udsat 1819, men ved kgl. Resol. 9. Juni s. A. tillodes, at den maatte finde Sted i det fölgende Aar, hvis Udgifterne ikke bleve större end paaregnet. Da dette imidlertid befandtes umuligt, blev der Intet af Expeditionen 1820, hvorimod i 1821, iflölge kgl. Resol. 14. Marts s. A., Graah blev sendt til Östkysten, især til at undersöge og oplodde Berufjord og den der udenfor liggende Ögruppe. Hans Arbeide var Lövenörn særdeles fornöiet med, men siden var Intet foretaget i denne Ret-

[1]) Ratificationerne ere blevne udvexlede i Brüssel den 6. August 1841.

ning til de islandske Kysters Sö-Opmaaling og nöiere Bestemmelse. 1844. 16. Juni.

Nu havde Amtmand Thorarensen under 29. August 1839 tilmeldt Rentekammeret, at der i Farvandet udenfor Hunavatns Syssel og ligeledes udenfor Hrutafjorden vare opkomne nye Skjær og Grunde, og henstillede, om dette ikke burde nöiere undersöges, muligen af de Skibsförere, der gik til Skagastrand. Directeuren for Sökort-Archivet, Capitain Zahrtmann, erklærede, at Sagen ikke kunde bedömmes fra Kjöbenhavn; de opgivne Forandringer syntes at være smaae, og i hydrographisk Henseende uvigtige, og i alt Fald manglede man ældre Beskrivelser til Sammenligning. I naturvidenskabelig Henseende ansaa han derimod Sagen for interessant, for at faae at vide, hvorvidt Skjær og Grunde her ogsaa kunde være af vulkaniske Frembringelser, men denne Undersögelse kunde ikke foretages af en Skipper. Capitain Zahrtmann erindrede derfor om de forrige kgl. Resolutioner, og gjorde opmærksom paa, hvor önskelig en fuldstændig nautisk hydrographisk Undersögelse af Islands Kyster vilde være, især til en Tid, da en fremmed Regjering var nærved at lade udföre disse Arbeider, efter at den havde ladet en permanent videnskabelig Commission bereise Landet, opslaae Observatorium der og udgive Værker derover.

Ved at indhente Yttringer om Sagen fra Admiralitets-Collegium og end yderligere fra Capitain Zahrtmann, kom man til det Resultat, at en hydrographisk Undersögelse af Islands Kyster, naar man sammenlignede Bekostningerne med dens Nödvendighed for Söfarten, var ikke særdeles at anbefale. Hensaa man derimod til den specielle Interesse, dette Land har for den hele civiliserede Verden, til den Opmærksomhed, det kunde gjöre Fordring paa fra Danmarks Side, til den store Mængde fremmede Fiskere, endog inspicerede af fremmede Orlogsmænd, der aarlig besögte Kysterne, endelig til den Kjendsgjerning, at den franske Regjering havde oprettet en Commission til at samle Kundskab om Landet — saa maatte man finde et saadant Foretagende önskeligt og hensigtsmæssigt. Admiralitetet tilböd derfor at stille Officerer, dog uden Udgift for Söetaten.

I Anledning heraf havde Rentekammeret, fornemmelig fra Capitain Zahrtmann, indhentet yderligere Oplysninger, hvorved der ogsaa var confereret med Stiftamtmand Bardenfleth, Capitain Graah og flere af de dueligste Skibsförere i den is-

1841. landske Fart, samt flere af de driftigste Kjöbmænd, der udruste
16. Juni. Fiskefartöier. Zahrtmann er derved bestyrket i den Mening, at for den nuværende Skibsfart, Handel og Fiskerie vare de forhaandenværende Kort brugbare. La Recherche havde i Foraaret 1840 undersögt den inderste Deel af Faxabugten fra Apothekernæs til Kjalarnæs, hvorved der vistnok fandtes betydelige Urigtigheder i Kortet, men til denne Undersögelse, kun paa 4 Mile tversover, anvendtes 6 Officerer og 3 Fartöier i mere end 14 Dage. Omkostningerne vilde derfor, mente han, blive afskrækkende i Forhold til Nytten. Det kunde efter hans Mening lettest udföres ved at stationere et Vagtskib ved Landet, eller ogsaa ved hyppig at sende Skibe derop til Övelsestoure, og befale disse at optage Kysterne paa de Steder de anlöb. Vilde man sende et særegent Fartöi, anbefalede Zahrtmann en velseilende dansk Jagt paa 15 Læster og uden Kobberhud. En saadan Jagt vilde, ifölge en Mæglers Angivende til Admiralitetet, koste paa en 5 Maaneders Togt 250 Rbd. i maanedlig Leie; Diætpengene for Officierer, Kost og Gage for 8 Mand, vilde andrage 290 Rbd. maanedlig, hvortil vilde komme Extra-Udgifter, og Arbeidet vilde sandsynligviis trække ud i flere Aar. — Kammeret finder, at Opmaaling alene ved Skibe, der udsendtes paa Övelsestogter, vilde trække for længe ud. Et stationeret Vagtskib vilde koste for meget, og Udrustningen af et særegent Skib, der vilde koste omtrent 2700 Rbd. aarlig, fandtes ligeledes for bekosteligt. Derimod foreslaaes, at Kammeret bemyndiges til at indlede nærmere Brevvexling med Admiralitetet, om, at mindre Fartöier af Marinen, der udsendes paa Övelsestoure, beordres til undertiden at besöge Island og Færöerne. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 C, Nr. 354.

Den indbemeldte Sö-Opmaaling af alle Islands Kyster maa indtil videre stilles i Bero; derimod ville Vi, at Opmaaling af Indseilingerne til de vigtigste Handelspladse bör sættes i Forbindelse med Undersögelserne af de övrige danske Farvande.

Ligeledes bifaldes, at de Skibe, som udsendes til Övelse for Marinens Officierer og Mandskab, til sine Tider besöge de nordlige Farvande, navnlig ved Island og Færöerne.

Og har Vort Rentekammer i fornævnte Henseender at indlede nærmere Brevvexling med Vort Admiralitets- og Commissariats-Collegium. — Kjöbenhavn den 16. Juni 1841. 1841. 16. Juni.

Kongelig Resolution ang. **Fritagelse for Extrapaabud** af **Pensioner for Embedsmænds Enker og Börn.** Khavn den 16. Juni 1841. — I Anledning af et Andragende fra en holstensk Embedsmands Enke oplyser Rentekammeret i en Forestilling af 15. Juni, at de Pensioner, som ere tillagte Enker af Finantskassen, bleve ifölge kgl. Resol. 14. Januar 1791 udbetalte uden Afkortning, hvorimod der afkortedes af de Pensioner til Enker og Börn, som udrededes af den almindelige Pensionskasse. Finantsdeputationen havde derfor erklæret sig for, at udvirke en kongelig Bestemmelse om at fritage alle Embedsmænds Enker og Börn for en slig Afkortning, da tillige det hele Belöb kun udgjorde 5 à 6000 Rbd. aarlig, og saaledes ikke kunde ansees for at være af væsentlig finantsiel Betydning. Eftergivelsen foresloges at træde i Kraft fra 1. Januar 1842. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 C, Nr. 353. 16. Juni.

Samtlige de Embedsmænds Enker og Börn, som enten allerede er eller for Eftertiden maatte blive allern. forundt Pension af den almindelige Pensionskasse, ville Vi, fra næstkommende 1. Januar 1842 at regne, allern. have fritagne for at svare den ved Forordningerne af 14. Mai 1768 og 12. Juni 1770 paabudne Afgift, i Lighed med hvad der ved allerhöieste Resolution af 14. Januar 1791 er bevilget med Hensyn til de Pensionister, hvis Pensioner udbetales af Finantskassen. — Kjöbenhavn den 16. Juni 1841.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til de Deputerede for Finantserne, ang. **Midlerne til Bessastad Skoles Reorganisation.** Khavn den 19. Juni 1841. — 19. Juni.

1841. 19. Juni. Univers. Direct. Copieb. for Universitetet og Skolerne 1841, Nr. 1039.

Efter af Directionen at have modtaget allerunderd. Forestilling angaaende en Reform af det lærde Skolevæsen paa Island, bar det behaget Hans Majt. Kongen under 7. d. M. allern. at resolvere saaledes:

„Vi bifalde allern. ... [osv. see kgl. Resol. 7. Juni, ovenf. S. 134-135] ... anvendes til dette Formaal".

Ved at communicere De Hrr. Deputerede foranstaaende allerhöieste Resolution, skulde Directionen nu tjenstl. udbede sig Sammes Erklæring over ovennævnte Punkter, idet man ikke undlader at tilföie fölgende Oplysninger om Bessestad Skoles hidtilværende Ressourcer, og hvad Directionen i sin allerunderd. Forestilling har andraget angaaende dens fremtidige Fornödenheder.

Ved en af det kgl. Rentekammer foranstaltet nöiagtig Opgjörelse af den lærde Skoles Mellemværende med den islandske Jordebogskasse, hvilken Opgjörelse forelöbigen ikkun er fortsat til den 31. Juli 1834, er det udfundet, at Skolen til bemeldte Tid havde tilgode hos Jordebogskassen en Capital af 52, 135 Rbd. 63 Sk. Sölv, og da Skolen deels i Renterne af denne Sum, deels i det saakaldte Skalholtske Æquivalent, eller en aarlig Indtægt af 2500 Rd., som ved det kgl. Reskript af 29. April 1785 blev bestemt at skulle aarlig udbetales som Vederlag for det den forrige Skalholtske Bispestol tilhörende Jordegods, og hvoraf de 1000 Rd. blev tillagte Biskoppen, de 1500 Rd. Skolen, tilkommer af den kgl. Kasse et aarligt Belöb af 4585 Rbd. 41 Sk., som i Forbindelse med Renten af tvende Skolen tilhörende kgl. Obligationer, samt Kongetienderne af Öfjords og Skagefjords Sysseler vil udgjöre ialt 4959 Rbd. 77 Sk., hvorimod Skolens hidtilværende Udgifter, derunder indbefattet Biskoppens Gage med de ovenanförte 1000 Rbd. og 200 Rbd. af det Holumske Godses Revenüer, eller Renterne af Skolens Capital, belöbe ialt 6195 Rbd. 50 Sk., fremkommer der saaledes allerede efter den hidtil-

værende Indretning en Underbalance af 1235 Rbd. 69 Sk., foruden at der forestaaer Skolen Udbetaling af de resterende Kjöbesummer for Jorderne Aas og Hool, saavel som et Erstatningskrav til vedkommende Præster i forrige Holum Stift for det ved Salget af Bispestolens Jordegods lidte Tab i deres Indtægter, ligesom det maa bemærkes, at den vedvarende Underbalance, som maa antages at have fundet Sted siden den Tid, da Opgjörelsen blev foranstaltet, rimeligviis vil have medfört en ikke ubetydelig Formindskelse af ovennævnte Skolen tilhörende Capital. 1841. 19. Juni.

Ved den af Stiftsövrigheden over Island i sin Tid udarbeidede Plan til Skolens Reform, som Directionen i sin allerunderd. Forestilling har anbefalet, og som nu ved allerhöistbemeldte allerhöieste Resolution er bleven i det Væsentlige bifaldet, er det antaget, at Bekostningen ved Skolens Forflyttelse og Reform til Reikavig vil indskrænke sig deels til den Sum, som Opförelsen af et nyt Lokale for Skolen vil udfordre, hvilken af Stiftsövrigheden er antaget ikke at ville overstige 12 à 14000 Rbd., hvorhos dog Bygningen, der er foreslaaet at skulle opföres af Bindingsværk og Muur ud- og indvendig beklædt med Bræder, vil om 50 à 60 Aar udkræve enten en Hovedreparation eller Ombyguing, deels til en aarlig Udgift af ialt 6700 Rbd., eller altsaa omtrent 1740 Rbd. mere, end Skolens egne Indtægter belöbe sig til, og ikkun lidet mere end 500 Rbd. over hvad Skolen, efter den hidtilværende Indretning, i Virkeligheden har kostet. Det er derhos antaget, at Bessestad Gaard og Jorder, som i det förste Tidsrum efter Skolens Forflyttelse vil blive at conservere og at bortbygsle, i sin Tid vil kunne bortsælges for en Kjöbesum af 2 à 3000 Rbd.

Imidlertid har Directionen i sin allerund. Forestilling udtrykkelig gjort opmærksom paa, at de af Stiftsövrigheden anstillede Calculer efter Omstændighederne ikke

1841. kunne antages at være saa aldeles paalidelige, at det
19. Juni. jo muligen ved Udförelsen kunde vise sig, at der vilde behöves noget mere end der er beregnet enten i Anlægs-Capitalen eller i den aarlige Udgift, og desaarsag allerund. andraget paa, at de Summer, der maatte blive allern. bevilgede, enten maatte ansættes noget rundeligere, end efter den forelöbige Calcul, forsaavidt det ikke maatte befindes hensigtsmæssigst uden nogen bestemt Indskrænkning at anvise de forögede Ressourcer, som til den nye Indretning maatte udfordres.

Med Hensyn til de i den kgl. Resolution omtalte islandske Collectpenge tör Directionen fra DHrr. Deputerede imödesee nærmere Oplysning og Erklæring angaaende bemeldte Collectpenges Störrelse, og hvorvidt Noget kunde være til Hinder for, at de anvendes i det omhandlede Öiemed. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 19. Juni 1841 [1].

14. August. **Directionen for Universitetet** og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Foranstaltninger til Skolens Reform.** Khavn den 14. August 1841. — Univ. Direct. Copieb. for Universitetet og Skolerne 1841, Nr. 1308.

Efter at Directionen har nedlagt allerunderd. Forestilling angaaende en Reform af det lærde Skolevæsen paa Island, har det behaget Hans Maj[t]. Kongen under 7. Juni d. A. allern. at resolvere saaledes:

„Vi bifalde allern., at den lærde Skole paa Bessestad . . . . [o. s. v. see kgl. Resol. 7. Juni 1841, ovenfor S. 134-135] . . . . anvendes til dette Formaal".

[1]) I Directionens Skrivelser s. D. til det kgl. Rentekammer og det Danske Cancellie meddeles ligeledes Resolutionen af 7. Juni om Skolens Reform og Forflyttelse. Copieb. sst. Nr. 1040—1041.

Ved tjenstl. at communicere Stiftsövrigheden denne allerhöi. Resolution til foreløbig Underretning, skulde Directionen, næst at bemærke, at man har indledet Brevvexling med Finants-Deputationen, saavel angaaende Bekostningerne i Almindelighed, som om, hvorvidt Collectpengenes Overskud kan anvendes i dette Öiemed, lige tjenstl. tilföie, at Stiftsövrigheden vil herfra nærmere blive underrettet om Udfaldet af denne Brevvexling, saavel som Resultatet af de Overveielser, som her paa Stedet ville blive anstillede angaaende den hensigtsmæssigste Plan for den nye Skolebygnings Opförelse i Reikevig. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 14. August 1841. 1841. 14. August.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Spörgsmaal om Adgang til Fiskepræmier** for den gamle **kongelige Handels Fartöier.** Khavn den 4. Septembr. 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 530. 4. Septbr.

I Aaret 1837 indgav Grosserer P. C. Knudtzon her af Staden, for Stephan Thorlaksen i Havnefjord, en Ansögning til Rentekammeret om, at Sidstnævnte for den ham tilhörende Jagt, „Flyndren" kaldet, maatte tilstaaes en saadan Fiskepræmie. som i sin Tid er tilstaaet de Skibe, der tilhörte den forhenværende octroyerede islandske Handel og bleve solgte med Rettighed til bestandig Fiskepræmie. — Efter at Kammeret i den Anledning havde tilkjendegivet Grosserer Knudtzon, at Vedkommende nærmere maatte godtgjöre denne Rettighed, er fra fornævnte Stephan Thorlaksen indkommet et Andragende, hvorved han, næst at fremlægge en Gjenpart af det under 19. Febr. 1803 af daværende Stiftamtmand over Island, ifölge Bemyndigelse af den islandske Handels Realisations-Commission, til Skipper Knud Iversen Dyrekjær udstedte Skjöde paa bemeldte Skib, anholder om at tilstaaes bestandig Fiskepræmie

1841. 4. Septbr. for dette; og stötter han sin Begjæring paa, deels at Skibet har tilhört fornævnte Handel, deels paa det i Plakaten af 28. Septbr. 1836 § 2 Litr. a samt § 4 disse Skibe desangaaende givne Tilsagn.

Hvad nu angaaer den Rettighed til bestandig Fiskepræmie for den octroyerede islandske Handels Skibe, som fornævnte Realisations-Commission solgte, da vise de herom tilveiebragte Oplysninger, at der i sin Tid gjordes Forskjel paa Handelens Fiskebukkerter og to smaae Jagter, der ved Handelens Ophör vare i Island, og af hvilke „Flynderen" var den ene; Fiskebukkerterne vare næsten alle store Skibe, og som alle solgtes med udtrykkelig Rettighed til en bestandig Fiskepræmie af 10 Rbd. pr. Commercelæst; Jagterne derimod anmodede Commissionen Stiftamtmanden om at sælge, men uden at bemyndige ham til at udlove nogensomhelst Præmie til disse Skibes fremtidige Eiere. — Bemeldte to Jagter ere ei heller opförte paa den Liste, som Realisations-Commissionen i sin Tid har afgivet paa de Skibe, som vare solgte med Rettighed til Præmie, og at det ikke har været Commissionens Mening, at „Flynderen" kunde tilkomme Præmie som Handelens andre Skibe, sees endeligen deraf, at Commissionen — med Hensyn til at Skibet ikke kunde concurrere til almindelig Præmie, fordi det tidligere ikkun havde en Drægtighed af 7 Commercelæster, medens den mindste Drægtighed for Skibe, der havde Adgang til saadan Præmie, var bestemt til 15 Commercelæster — indstillede forhenværende Eier af Skibet, fornævnte Skipper Dyrekjær, til, formedelst hans Driftighed, at forundes halv almindelig Præmie for visse Aar, hvilken han og erholdt. Endnu maa bemærkes, at for „Flynderen" sildigere, da almindelig Fiskepræmie kunde æskes for Skibe af 8 Commercelæsters Drægtighed og dets Dæk var löftet og Skibet derved blevet af 9 Commercelæsters Drægtighed, er sögt og erholdt almindelig Fiskepræmie i mange Aar. — Forsaavidt Stephan Thorlaksen har paa-

beraabt Plakaten af 28. Septbr. 1836, da vil heller ikke deraf kunne udledes nogen Rettighed for ham til Præmie; saavel de i Plakatens § 2 forekommende Udtryk: „at Adgangen til at erholde Fiskepræmie forbeholdes fremdeles alene Eierne af de Skibe, der i sin Tid tilhörte den forhenværende octroierede islandske Handel", som Plakatens hele Tendents, tale noksom for, at Plakaten ikke har kunnet have til Hensigt at udvide den ældre Adgang til Fiskepræmie. Har Jagten „Flyndren", som foran er oplyst, hidtil været udelukket fra Adgang til den bemeldte Skibe ubetinget tilsagte Fiskepræmie, saa kunne hine Udtryk aabenbar ikke give den saadan Adgang, der hele Tiden kun er erkjendt for de Skibe, som ere solgte med Ret til Fiskepræmie. 1841. 4. Septbr.

Hr. Kammerherren anmodes derfor tjenstl. om at tilkjendegive Stephan Thorlaksen, at Rentekammeret, i Henhold til hvad foran er forklaret, aldeles ikke finder Anledning til at indlade sig paa hans Andragende; og maatte de dermed indsendte, herhos fölgende, 5 Stkr. Documenter behageligen tilbageleveres ham. — Rentekammeret den 4. Septembr. 1841.

Forordning angaaende nærmere Bestemmelser om **Beviset i criminelle Sager.** Khavn den 8. Septembr. 1841. — Denne Forordning er publiseret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli Maaned 1842; ligeledes i samme Aar i Arnæs, Gullbringa og Kjosar, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Dala, Bardastrands, Hunavatns og begge Mula Sysselerne; 1843 i Öefjords og Thingö Sysseler, samt 1846 i Isafjords og Stranda Sysseler. Endelig findes den ogsaa publiceret paa Islandsk i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1845, og i Aarene 1843, 1845 og 1846 i Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs og Dala Sysseler, 1845 i Reykjavík, samt Gullbringa og Kjosar Syssel, og 1846 i alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler, med Undtagelse af Thingö Syssel. — Canc. 2. Departem. Registrant XLII, 253 (1841, Nr. 588[a]). Original-Aftryk paa Dansk alene hos Schultz, 8 Sider i 4to. Ligeledes paa Dansk og Islandsk, og- 8. Septbr.

1841. 8. Septbr. saa trykt hos Schultz, 16 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, samt Bemærkning om Forordningens Gyldighed paa Island; der nedenfor den islandske Titel med samme Bemærkning paa Islandsk; det övrige af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider 2—14 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; paa de ulige Sider 3—15 den islandske Text uden Underskrifter; den sidste Side blank. — Coll. Tid. 1840 Anhang til Nr. 30, S. XCVII - CXXVIII. Ny Colleg. Tid. 1841, S. 793—810 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1841, S. 124—128. Schou XXIII, 410—414. Jfr. Roesk. Stændertid. 1840, S. 139—167, 1948—1983, 2068—2080; Anh. S. 36—40; jevnf. 1835—36, S. 504. Viborg Stændertid. 1840, S. 68—72, 966—983, 989—1030, 1206—1249; Anhang S. 63—69. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz med den danske Text (*see* ovenfor).

Forordning, indeholdende nærmere Bestemmelser om Beviset i criminelle Sager.

Ifölge Forordningen af 24. Januar 1838 §§ 1 og 7 gjeldende for Island.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at, da Vi have fundet det hensigtsmæssigt ved Lov at bestemme, om og under hvilke Betingelser der ved Indicier kan tilveiebringes fuldstændigt Beviis i criminelle Sager, hvorpaa der ogsaa af Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt Island og Færöerne var andraget, saa have Vi ladet saavel disse som Vore troe Provindsialstænder for Nörre-Jylland forelægge et dertil sigtende Lovudkast. Efter at have modtaget begge bemeldte Stænderforsamlingers allerunderd. Betænkninger, byde og befale Vi herved som fölger:

1) Foruden det Beviis, der efter de almindelige Regler i L. 1. B. 13. Cap. 1. Art. og 1. B. 15. Cap. 1. Art., eller efter Lovbud, som indeholde særegne Bestemmelser angaaende Beviset for visse Arter af Forbrydelser, er tilstrækkeligt til derpaa at begrunde en Straffedom, skal ogsaa et saadant Beviis, i Overeensstemmelse med hvad Sagens Natur og Lovgivningens

Grundsætninger medföre, og som i Særdeleshed i Forordningen af 30. Decbr. 1771 § 10 bestemt er udtalt, kunne tilveiebringes ved saadanne forenede Omstændigheder, der give ligesaa stærk og sikker Overbeviisning om den Tiltaltes Skyld, som den, der tilveiebringes ved de Beviisligheder, der ved de ovenmeldte Lovens almindelige Regler ere erkjendte som fuldgyldige. — 2) Et saadant Beviis bör antages fuldstændigt at være tilveiebragt, naar flere beviste Omstændigheder ere tilstede, der hver for sig gjöre det sandsynligt, at den Anklagede har begaaet den Forbrydelse, hvorfor han er sigtet, og disse ved deres Forbindelse med hinanden indbyrdes og de övrige oplyste i sig mindre betydende Omstændigheder saa bestemt henvise til ham som skyldig i hiin Forbrydelse, at der efter Forstandens og Erfaringens Veiledning ikke er nogen rimelig Grund til derom at tvivle. Det fölger iövrigt af sig selv, at alle Midler til Sagens fuldstændige Oplysning maae være benyttede, og at navnlig alle de Omstændigheder, som tale imod den Tiltalte, maae være ham udförlig foreholdte, og han opfordret til derover at forklare sig, inden de foranförte Betingelser for et fuldstændigt Beviis kunne siges at være tilstede. — 3) Skjöndt det er ugjörligt ved almindelig Lov at opregne og nöiagtigen betegne alle Omstændigheder af foranförte Slags, eftersom deres Betydning for en stor Deel bestemmes ved de særegne Modifikationer og Forbindelser, hvorunder de i hvert enkelt Tilfælde forekomme, saa ville Vi dog til Veiledning for Dommeren have fölgende Omstændigheder nævnte, der under de i § 2 angivne nærmere Bestemmelser maae kunne tjene til at udgjöre et fuldstændigt Beviis imod den Anklagede: 1) naar Nogen paa den Tid, da Forbrydelsen er begaaet, har været tilstede paa Gjerningsstedet, uden at nogen anden rimelig Aarsag til hans Tilstedeværelse kan opgives, hvorved det endvidere kommer i Betragtning til at styrke hiin Omstændigheds

1841. 8. Septbr.

1841. Beviiskraft, dersom han kjendelig har sögt at lægge
8. Septbr. Skjul paa saadan sin Tilstedeværelse; — 2) naar han kort för eller efter at Forbrydelsen er udövet er fundet i Besiddelse af de Redskaber eller andre Midler, hvormed den maa antages at være begaaet, uden at han er istand til at give nogen Forklaring, som kunde gjöre det troligt, at han desuagtet ikke er skyldig i Forbrydelsen, ligesom det og vil give denne Omstændighed foröget Virksomhed, saafremt han har sögt at dölge saadan Besiddelse; — 3) naar der paa den Anklagede eller de ham tilhörende Ting findes Spor, som ikke, uden at antage Noget, der er blottet for al rimelig Grund, kunne forklares anderledes end af at han har begaaet Forbrydelsen, eller dog deri været deelagtig; — 4) naar han er funden i Besiddelse af de Ting, der udgjöre Forbrydelsens Gjenstande, eller som paa den Tid, Forbrydelsen blev udövet, vare i dens Besiddelse, imod hvem samme er begaaet, og han ikke paa antagelig Maade kan godtgjöre, at han uskyldig er kommen til disse Ting, eller han endog har lagt Dölgsmaal paa samme; — 5) naar det er beviist, at han har anvendt Bestræbelser paa at faae den Forbrydelse udfört, som findes at være begaaet, hvorved der maa tages Hensyn til, om der ved den oplyste Forbrydelse findes flere eller færre særegne Omstændigheder, der netop svare til det Forsög, som han beviislig har gjort paa Forbrydelsen. Det maa iövrigt erindres, at ligesom paa den ene Side en enkelt af de foranförte Omstændigheder, i Henhold til den almindelige Regel i § 2, ei for sig, men kun i Forbindelse med andre samme understöttende Data, kan være tilstrækkelig til derpaa at grunde en Straffedom, saaledes kunne paa den anden Side andre Omstændigheder, som ere af ikke mindre Vægt end de ovennævnte, have samme Virkning. Dersom der maatte mangle Noget i de Egenskaber, der udfordres til at give en Omstændighed den fulde Virkning, som er tillagt de oven under Nr. 1 -5 anförte

Omstændigheder, kan den dog, efter Sagens Beskaffenhed, betragtes som et Moment, der, skjöndt i mindre Grad, taler for den Sigtedes Skyld, og som i Forening med andre Beviisligheder kan tilveiebringe tilstrækkelig Vished for samme. — 4) Under Overveielsen af de oplyste Omstændigheders Tilstrækkelighed til at udgjöre et fuldt Beviis skal det komme i Betragtning til den Anklagedes Fordeel, naar hans foregaaende Forhold ikke lader formode, at han skulde kunne have begaaet en saadan Forbrydelse som den, hvorfor han er sat under Tiltale, og naar hans Forklaringer i det Hele bære Præg af Oprigtighed. Dog fölger det af sig selv, at disse for den Anklagede talende Omstændigheder maae kunne træde tilbage for de Bevisers Klarhed og Styrke, der vidne om hans Skyld. Paa den anden Side vil det tjene til at foröge Styrken af disse Beviser, naar hans foregaaende Vandel vidner om Tilböielighed til en saadan Forbrydelse, som den, der er Gjenstand for Paatale. Saa skal det og, i Lighed med hvad § 3 allerede tildeels har fastsat, være en almindelig Regel, at den Beviiskraft, som de ellers mod den Paagjeldende talende Omstændigheder have, foröges, saafremt han ved tilbageholdende, vaklende eller usande Forklaringer har viist Bestræbelse for at undertrykke Sandheden, hvorhos der dog maa sees hen til, om der have været særdeles Omstændigheder, som kunde bevæge selv den Uskyldige til at tilbageholde Sandheden. — 5) Saadanne Tilstaaelser, der formedelst en eller anden Mangel ikke have den fulde i L. 1 — 15 — 1 hjemlede Beviiskraft, men dog ikke formedelst ulovlig Tvang eller af andre særdeles Aarsager maae betragtes som aldeles ugyldige, saa og de Vidnesbyrd, der, enten som eenlige eller som aflagte af Vidner, der ikke kunne ansees som fuldgyldige, eller som ikke fuldkommen stadige eller samstemmende, ikke i og for sig udgjöre et fuldt Beviis, bör dog, under tilbörligt Hensyn til den större eller mindre Mangel, der findes ved samme, komme i Be-

1841.
8. Septbr.

1841. 8. Septbr. tragtning til, i Forbindelse med saadanne Omstændigheder, som omhandles i §§ 1, 2 og 3, at bidrage til at udgjöre det Beviis, som disse Lovsteder fordre. Det samme bör og gjelde om en Dræbts med Bestemthed og ved fuld Bevidsthed gjorte Udsagn mod en bestemt Person som Banemand (cfr. L. 6—6—15), saavel som om enhver Forklaring, som ellers aflægges af den, der ved Forbrydelsen skal være forurettet, naar ingen Paastand gjöres om Erstatning, saa og om den af en Medskyldig aflagte Forklaring, især naar denne tillige paasiger sig selv en Bröde. — 6) Hvad i Særdeleshed Tyvsforbrydelsen angaaer, da skal L. 6—17—10 og 11 for Fremtiden være saaledes at anvende, at Besiddelsen af stjaalne Koster i Almindelighed kun skal være tilstrækkelig til at fælde den som Tyvshæler, der ikke kan oplyse, at han paa lovlig Maade er kommen i Besiddelse af samme. Men, ligesom paa den ene Side ogsaa denne Virkning bortfalder, naar Omstændigheder maatte være fremkomne, der svække det Beviis, som den uhjemlede Besiddelse ellers indeholder, navnligen saadanne, som omhandles i den förste Deel af § 4, saaledes vil han omvendt blive at dömme som Tyv, saafremt der med den uhjemlede Besiddelse ere forbundne særdeles Omstændigheder, der vise, at han selv har stjaalet Kosterne. Iövrigt vil det, med Hensyn til Beviset for Skovforbrydelser, have sit Forblivende ved de særdeles Bestemmelser, som indeholdes i Plak. af 26. Juli 1837, saavel som de övrige Anordninger angaaende dette Slags Forbrydelser. — 7) Hvis den Forbrydelse, hvorom der er fremkommet et i Overeensstemmelse med denne Anordning fuldgyldigt Beviis, er af det Slags, at den i Medhold af Lovene vilde medföre Livsstraf, skulle dog Domstolene være beföiede til, i Stedet herfor kun at tilkjende den Paagjeldende Strafarbeide paa Livstid.

Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at

rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 8. Septembr. 1841. 1841. 8. Septbr.

Tilskipun, innihaldandi nákvæmari ákvarðanir um bevísíng í misgjörníngsmálum.

Eptir Tilskipun af 24. Janúarí 1838 1 og 7 §§ gildandi fyrir Ísland.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V., að þar Vèr höfum fundið það tilhlýðilegt, að ákvarða með lögum, hvort og með hverjum skilmálum fullkomin bevísíng geti útvegazt af líkindum í misgjörníngsmálum, til hvers einnig Vor trúu umdæmastönd fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og fyrir Ísland og Færeyjar, mælzt höfðu, svo höfum Vèr bæði fyrir þau og Vor trúu umdæmastönd fyrir Norður-Jótland látið framleggja eitt þartil miðandi laga-framvarp. Eptir að hafa meðtekið frá báðum nefndum samkomum þeirra allraundirgefnustu hugleiðíngar, bjóðum og skipum Vèr hèrmeð sem fylgir:

1) Fyrir utan þá bevísíng, sem eptir þeim almennu reglum í laganna 1. b. 13. kap. 1. art. og 1. b. 15. kap. 1. art., eður eptir lagaboðum, sem innihalda sèrlegar ákvarðanir, viðvíkjandi bevísíng vissra tegunda af afbrotum, er nægileg til þará að grundvalla straffsdóm, skal og ein slík bevísíng, samkvæmt því, sem málsins eðli og löggjafarinnar grundvallar-reglur með sèr hera, og sem sèrílagi í tilskipuninni af 30. December 1771 10. § berlega er ákveðið, geta útvegazt af slíkum sameinuðum kríngumstæðum, er útverka eins sterka og vissa sannfæríng um sekt hins ákærða, og sú er, sem útvegast með þeim bevísíngar meðölum, sem af laganna áðurnefndu almennu reglum eru viðurkend fullgild að vera. — 2) Ein slík bevísíng á að álítast að vera fullkomlega útveguð, þegar ýmsum sönnuðum kríngumstæðum er svo varið, að hver þeirra út af fyrir sig gjörir það líklegt, að hinn ákærði hafi drýgt það afbrot, sem uppá hann

1841. 8. Septbr. er borið, og þær með þeirra sambandi, hverrar við aðra innbyrðis, og aðrar í ljós leiddar í sjálfu sèr miður mikilvægar kríngumstæður svo berlega benda á hann, sem sekan í því afbroti, að engin líkleg ástæða, eptir skynseminnar og reynslunnar vegleiðslu, hafist til að efast þarum. það er annars sjálfsagt, að öll meðöl til málsins fullkomnu upplýsíngar hljóta að hafa verið brúkuð, og að nefnilega allar þær kríngumstæður, er tala mót þeim ákærða, eiga að vera honum ýtarlega fyrir sjónir leiddar, og hann vera krafinn til skýrslu þarum, áður en segja megi, að þeir fyrgreindu skilmálar fyrir fullkominni bevísíngu sèu útvegaðir. — 3) þótt það sè ógjöranlegt í almennu lögmáli að uppreikna og nákvæmlega tiltaka allar kríngumstæður af fyrgreindu kyni, þar þeirra mikilvægi að miklu leyti ákvarðast af sèrlegum breytíngum og samtengíngum, með hverjum þær í sèrhverju einstöku tilfelli fyrirfalla, svo viljum Vèr þó, til vegleiðslu fyrir dómarann, nefna fylgjandi kríngumstæður, sem með þeim í 2. § tilgreindu nákvæmari ákvörðunum, mega þèna til að verða fullkomin bevísíng mót þeim ákærða: — 1) ef nokkur á þeirri tíð, þá afbrotið er drýgt, hefir verið staddur á gjörníngsstaðnum, án þess að nokkur önnur líkleg orsök til hans nærveru geti tilgreind orðið, hvarhjá það ennfremur kemur til yfirvegunar til að styrkja tèðrar kríngumstæðu sönnunarkrapt, ef hann þekkjanlega hefir leitazt við að dylja slíka sína nærveru; — 2) þegar hann, litlu fyrir eður eptir að afbrotið er drýgt, er fundinn að hafa í vörzlum sínum þau verkfæri eður önnur meðöl, með hverjum það hlýtur að álítast að vera framið, án þess að hann megni að gjöra nokkra skýrslu, er geti gjört það trúanlegt, að hann samt ekki sè sekur í afbrotinu, eins og það og mun gefa þessari kríngumstæðu meiri styrk, ef hann hefir leitazt við að dylja slíka vörzlu; — 3) ef á þeim ákærða, eður þeim honum tilheyrandi hlutum, finnast ummerki, sem ekki, án þess að fallast á nokkuð er skortir sèrhverja líklega ástæðu, geta útskýrzt öðruvísi en af því, að hann hafi framið af-

brotið, eður þó verið hluttakandi í því; — 4) ef hann 1841.
er fundinn í vörzlu þeirra hluta, vegna hverra afbrotið 8. Septbr.
var framið, eður sem á þeirri tíð, á hverri afbrotið var drýgt, voru í þess manns vörzlu, mót hverjum það var gjört, og hann ekki á nægilegan hátt getur sannað, að hann sè saklauslega að þessum hlutum kominn, eður hann jafnvel hefir lagt launúng á þá; — 5) þegar það er sannað, að hann hafi leitazt við að geta framið það afbrot, sem finnst að vera drýgt, hvarvið tillit á að takast til þess, hvort fleiri eður færri sèrlegar kríngumstæður finnist við það í ljós leidda afbrot, er einmidt svari til þeirrar viðleitni, sem hann bevísanlega hefir gjört til að fremja afbrotið. Annars hlýtur það að athugast, að eins og á eina hlið ein einstök af þeim fyrgreindu kríngumstæðum, samkvæmt hinni almennu reglu í 2. §, ekki útaf fyrir sig, en einúngis í samtengíng við aðrar hana styrkjandi röksemdir, getur verið nægileg til þará að grundvalla straffsdóm, svo geta og hins vegar aðrar kríngumstæður, sem ekki eru miður mikilvægar en þær fyrnefndu, haft sömu verkun. Ef nokkuð kynni að vanta í þá eiginlegleika, sem útheimtast til að gefa einni kríngumstæðu þá fullkomnu verkun, sem veitt er þeim hèr að framan, undir tölunum 1—5 tilgreindu kríngumstæðum, getur hún þó, eptir málsins ásigkomulagi, álitizt sem slíkt atvik, er, þótt í minna lagi, vekur grun um sekt hins ákærða, og í sameiníngu við aðrar röksemdir getur útvegað nægilega vissu um hana. — 4) Við yfirvegun þeirra í ljós leiddu kríngumstæðna nægilegleika til að verða fullkomin bevísíng, skal það gjörast að álitum til afbötunar hins ákærða, ef hans undanfarna breytni ekki vekur neinn grun um, að hann hefði getað drýgt slíkt afbrot sem það, fyrir hvert saksókn er móti honum höfðuð, og þegar hans skýrslur allsendis virðast að vera einlægiegs eðlis. Samt er það sjálfsagt, að þessar þeim ákærða meðmæltu kríngumstæður megi rækar gjörast af birtu og krapti þeirra bevísínga, er vitna um sekt hans. Hinsvegar á það að

1841. þèna til að auka styrk þessara bevísínga, þegar hans
8. Septbr. undanfarna hegðun vitnar um tilhneigíngu til slíks afbrots sem þess, er þá er undir ákæru sett. Svo á það og, viðlíkt því, sem 3. § þegar að nokkru leyti hefir ákveðið, að vera almenn regla, að sá bevísíngarkraptur, sem þær annars mót hinum saksókta talandi kríngumstæður hafa, aukist, svoframt hann með dylgjulegum, óstöðugum eður ósönnum skýrslum hefir sýnt viðleitni til að undirkúga sannleikann, hvarhjá þó tillit verður að hafast til þess, hvort nokkrum kríngumstæðum hafi verið svo sèrlega varið, að þær jafnvel gætu knúð saklausan mann til að aptra sannleikanum. — 5) Slíkar meðkenníngar, sem vegna eins eður annars brests ekki hafa þann fullkomna í Laganna 1—15—1 heimilaða bevísíngarkrapt, en þó ekki, vegna ólöglegrar þvíngunar eður af öðrum sèrlegum orsökum, verða að álítast sem öldúngis ógildar, svo og þeir vitnisburðir, er annaðhvort sem einstakir, eður sem frambornir af vitnum, er ekki geta álítizt að vera fullgild, eður sem ekki fullkomlega stöðug eður sambljóðandi, ekki útaf fyrir sig útverka fullkomna bevísíng, eiga samt, með tilbærilegu tillíti til þess stærra eður minna brests, sem á þeim finnst, að takast til álita, til í sameiníng við slíkar kríngumstæður, sem umtalast í 1., 2. og 3. §§, að hjálpa til að útverka þá bevísíng, hverja þessir lagastaðir heimta. Hið sama á og að gilda um drepins manns vafalaust og með öllu ráði gjörða framburð mót tilgreindri persónu, sem hans banamanni (sbr. laganna 6—6—15), svo vel sem og um sèrhverja skýrslu, sem annars er gjörð af þeim, er meinast að hafa af afbrotinu órètt liðið, þegar ekkert uppástand er gjört um skaðabætur, svo og um þá af einhverjum meðsekum gjörðu skýrslu, sèrílagi þegar hann undir eins ber eitthvert brot uppá sjálfan sig. — 6) Hvað sèrílagi þjófsafbrotinu viðvíkur, þá skulu laganna 6—17—10 og 11 eptirleiðis heimfærast þannig, að verzlun stolinna muna einúngis skuli vera nægileg til að fella þann mann sem þjófnaðar hylmanda, er ekki getur sannað það, að

hann á löglegan máta hafi fengið þá í sína vörzlu. En, eins og á eina hlið þessi verkun líka afmáist, þegar kríngumstæður kynnu vera framkomnar, er veikja þá bevísíng, hverja hin óheimilaða varzla annars innifelur, nefnilega slíkar, um hverjar talað er í fyrsta hluta af 4. §, svo á hann hinsvegar að dæmast sem þjófur, svoframt sèrlegar kríngumstæður, er sýna, að hann sjálfur hafi stolið mununum, eru sameinaðar þeirri óheimiluðu vörzlu. Annars á, með tilliti til bevísíngar fyrir skógsafbrotum, svo búið að standa við þær sèrlegu ákvarðanir, sem innihaldast í opnu brèfi dagsettu 26. Juli 1837, svo vel sem og í öðrum tilskipunum viðvíkjandi þesskonar afbrotum. — 7) Þótt það afbrot, fyrir hverju ein samkvæmt þessari tilskipun fullgild bevísíng er framkomin, sè af þeirri art, að það í meðhaldi laganna mundi leiða lífsstraff eptir sig, skulu dómstólarnir samt hafa myndugleika til í þess stað einúngis að dæma hinn seka til æfilángs straffserfiðis. 1841. 8. Septbr.

Hèreptir eiga hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 8. September 1841.

Rentekammer-Plakat ang. **Repartition af de til Östifternes Stænderforsamling i Aaret 1840 forskudsviis udbetalte Summer.** Khavn den 8. September 1841. — Plakatens Indhold er bestemt ved kgl. Resol. 8. Septbr. 1841. Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 E, Nr. 450. Original-Aftryk hos Schultz. Ny Colleg. Tid. for 1841, S. 822—824. Qvart-Forr. for 1841, S. 132—136; Schou XXIII, 414—417. — **Uddrag.** 8. Septbr.

Plakat, angaaende Repartition efter Plakaten af 1. Juni 1836 af de i Anledning af de raadgivende Provindsialstænders Forsamling i Roeskilde i Aaret 1840 forskudsviis udbetalte Summer.

Til Dækning af de Udgifter, til Belöb ialt 30,596 Rbd. 89 Sk. Sölv, som af den kgl. Kasse forskudsviis ere udredede i Anledning af den i Aaret 1840 i Roes-

1841. kilde afholdte Forsamling af de raadgivende Provindsial-
8. Septbr. stænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, ville, ifölge allerhöieste Plakat af 1. Juni 1836, efter Fradrag af $^{3}/_{63}$, eller 1,457 Rbd., der udgjöre Islands og Færöernes Andeel i bemeldte Udgifter:

a) Kjöbenhavn have at betale $^{12}/_{63}$ eller 5,827 Rbd. 94 Sk. Sölv. — — —

Rentekammeret den 8. September 1841.

21. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Formen for Distriktslægernes Indberetninger.** Khavn den 21. Septbr. 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 4514.

Ved under 24. Marts f. A. at tilstille Cancelliet den af den daværende Distriktslæge i Islands Vester-Amts sydlige Chirurgikat, nu afgangne O. Hjaltalin, i Overeensstemmelse med Collegiets Skrivelse af 19. Juni 1819 afgivne chirurgiske Beretning for 1839, har Hr. Amtmand tillige ladet fölge en Skrivelse fra bemeldte Hjaltalin, hvori han forklarer, at det, paa Grund af at et Apothek er oprettet i Stykkesholm, for Eftertiden vil blive Distriktslægen umuligt fuldstændigt at afgive en saadan Indberetning, og derfor andrager paa, at det, saafremt den aarlige chirurgiske Beretning fremdeles skal afgives, efter at det nævnte Apothek er oprettet, maa blive Apothekeren paalagt, ikke alene at holde en Journal over alle Recepter fra Lægen, hvorefter fra Apotheket er udleveret Medicin, men tillige ved hvert Aars Udgang at meddele Distriktslægen en fuldstændig Udskrift deraf.

Efter at Cancelliet i den Anledning har corresponderet med det kgl. Sundheds-Collegium, skulde man, i Overeensstemmelse med hvad Landphysikus Thorstensen i en af bemeldte Collegium fra denne Embedsmand indhentet og tiltraadt Erklæring har yttret, til behagelig

Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at man ikke finder Anledning til at paalægge Apothekerne at holde en saadan Journal, som den af Distrikts-Chirurg Hjaltalin foreslaaede, men at man Intet har at erindre imod, at de omhandlede schematiske Beretninger herefter alene afgives af de Læger, der dispensere Medicin, og at deri kun optages de Patienter, der erholde Noget udleveret af den saakaldte Fattigmedicin, hvorved saaledes den femte og ottende Rubrik i Schemaet vil bortfalde. Hvad derimod angaaer de Distrikter, hvor der er oprettet et Apothek, og Lægerne, istedetfor selv at dispensere Medicin, forskriver denne fra Apotheket, maa Collegiet ligeledes med Landphysikus være enigt i, at for disses Vedkommende kan hiin schematiske Indberetning bortfalde, og i Stedet derfor træde en af Apothekeren ved hvert Aars Slutning forfattet Regning, hvori specificeres de Medikamenter, han efter Lægens Recepter har udleveret til hver af de Fattige, der er tildeelt Noget af Fattigmedicinen. Det tilföies, at denne Regning, som iövrigt affattes paa samme Maade, som brugeligt i Danmark, bliver at vedlægge de fornödne Attester om de Paagjeldendes Trang, og efter at Lægen har ved en Paategning vedgaaet, at have skrevet Recepterne, og bevidnet Taxeringen m. v., at tilstille Landphysikus. — Det kgl. Danske Cancellie den 21. Septembr. 1841[1]. 1841. 21. Septbr.

Plakat ang. **Straffe for dem,** der findes **i Besiddelse af stjaalne Koster,** m. m. Khavn den 24. Septbr.

[1]) s. D. Skrivelser af samme Indhold til Stiftamtmanden og Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet „til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for de i det Dem betroede Amt ansatte Læger, med Tilföiende, at de ovenanförte Regler ogsaa af dem ville være at tage til Fölge, saafremt de ikke allerede tidligere der maatte være bragte til Anvendelse". — Canc. 3. Depart. Brevb. sst. Nr. 4515—4516.

1841. 24. Septbr. 24. Septembr. 1841. — Publiceret i flere af Islands Jurisdictioner: 1842 i Reykjavík, Gullbringa og Kjosar, Arnæs, Borgarfjords og Öefjords Sysseler; 1843 i Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Dala, Hunavatns, Thingöe og Sönder-Mula Sysseler; 1845 i Skaptafells Syssel og 1846 i Stranda Syssel; endvidere anföres den som læst i islandsk Oversættelse i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1845, i Reykjavík, Rángárvalla og Vestmannöe, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs og Dala Sysseler i Aarene 1845 og 1846, og i alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler i 1846. — Canc. 2. Depart. Registr. XLII, 268—269 (1841, Nr. 619*). Original-Aftryk paa Dansk alene hos Schultz, 4 Sider i 4to. Ligeledes paa Dansk og Islandsk, ogsaa trykt hos Schultz, 8 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, samt Bemærkning om Forordningens Gyldighed paa Island; der nedenfor den islandske Titel med samme Bemærkning paa Islandsk; det Övrige af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider 2—6 den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; paa de ulige Sider 3—7 den islandske Text uden Underskrifter. Den sidste Side blank. — Ny Coll. Tid. 1841, S. 817—822; jevnf. Colleg. Tid. 1840 Anhang til Nr. 30, S. cxxiv-cxxviii. Qvart-Forr. for 1841, S. 140-141. Schou XXIII, 420—421. Jevnf. Roeskilde Stændertid. 1840, S. 167—171, 1948—1983, 2068—2080; Anh. S. 40—42. Viborg Stændertid. 1840, S. 966—1030, 1206—1249; Anh. S. 69—70. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz, med den danske Text (*see* ovenfor).

Plakat, indeholdende hvorledes den i visse Tilfælde skal ansees, der findes i Besiddelse af stjaalne Koster, m. m.

Ifölge Forordningen af 24. Januar 1838 §§ 1 og 7 gjeldende for Island, med den Forandring i de deri bestemte Straffe, som fölge af bemeldte Forordnings Bestemmelser.

Vi Christian den Ottende &c. G. V.: Da Vi have fundet det stemmende med Retfærdighed og til Eiendomsrettens yderligere Betryggelse tjenligt, at Personer, der ere fundne at have været i Besiddelse af stjaalne Koster, og som, uden at svigagtig Omgang er dem overbeviist, have viist Mangel paa tilbörlig Agtsomhed, underkastes et passende Straffeansvar, men der herfor

i de hidtil gjeldende Anordninger, i Særdeleshed uden- 1841.
for Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn, ikke findes be- 24. Septbr.
hörig Hjemmel, saa have Vi ladet Vore troe danske Provindsialstænder forelægge et Lovudkast, der gaaer ud paa at afhjælpe denne Mangel. Efter at have modtaget fornævnte Vore Stænders allerund. Betænkninger, have Vi nu fundet for godt at byde og befale som fölger:

1) Naar Nogen er fundet i Besiddelse af stjaalet Gods, uden at saadanne Omstændigheder ere forhaanden, at han enten kan dömmes som skyldig i Tyveri, Hæleri eller ulovlig Omgang med Hittegods, men han dog maa ansees overbeviist at have udviist nogen Mislighed eller Uforsigtighed ved Kosternes Erhvervelse, bör han ansees enten med Böder indtil 50 Rbd. Sölv, eller med Fængsel indtil 4 Uger, eller under særdeles skjærpende Omstændigheder med Fængsel paa Vand og Bröd indtil 4 Gange 5 Dage. Ved Anvendelsen af denne Regel vil der blandt Andet være at tage Hensyn til Kosternes Værdie, saavel i og for sig, som i Forhold til den Paagjeldendes Kaar, og til den Priis, han derfor har givet. Det vil derhos være en særdeles skjærpende Omstændighed, dersom den Tiltalte forhen er funden skyldig i Tyveri, Hæleri eller nogen anden af de Forbrydelser, som ved Forordningen af 11. April 1840 ere satte ved Siden deraf. — 2) Hvor Straf efter foranförte Bestemmelse finder Sted, kan ingen særskilt Mulkt anvendes for den Overtrædelse, der i det udviste Forhold maatte indeholdes af Forordningen af 27. Juli 1742, eller de övrige Anordninger, hvorved det forbydes at kjöbe eller paa anden Maade at tilforhandle sig Noget af visse Personer. Derimod ville bemeldte Anordninger fremdeles være at anvende, hvor den mod samme stridende Handel ikke tillige findes at kunne indbefattes under nærværende Anordnings § 1. — 3) De i nærværende Plakat fastsatte Mulkter tilfalde i Kjöbenhavn Politikassen, og ellers i Kjöb-

1841. 24. Septbr. stæderne Byens og paa Landet Amtets Fattigkasse. Alle Sager angaaende de Overtrædelser, der blive at straffe efter Plakaten, blive saavel i som udenfor Kjöbenhavn at behandle politiretsviis, dog at den Paagjeldende, hvis Sagen er bleven paatalt ved den ordinaire Ret, fordi der enten har været fundet Anledning til at tiltale ham for en större Bröde, eller hans Forseelse staaer i Forbindelse med en anden under egentlig criminel Forfölgning hörende Forbrydelse, bliver, forsaavidt han findes skyldig til Straf efter denne Anordning, derfor at dömme under den saaledes mod ham anlagte Sag.

Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 24. September 1841.

Opið brèf, þess innihalds, hvernig sá í vissum tilfellum skuli straffast, er finnst að hafa stolna muni í vörzlum sínum, m. m.

Eptir tilskipun af 24. Januarí 1838 1. og 7. §§ gildandi fyrir Ísland, með þeirri umbreytíng á þeim þarí ákveðnu ströffum, sem fylgja af nefndrar tilskipunar ákvörðunum.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V.: Þar Vèr höfum fundið, að það sè rèttvísinni samkvæmt og til eignarrèttarins frekari vissu þènanlegt, að persónur, sem eru fundnar að því, að hafa haft stolna muni í vörzlum sínum, og sem, án þess að sviksamleg meðferð sè uppá þær sönnuð, hafa sýnt skort á tilbærilegri aðgætni, undirverpist hæfilegri straffsábyrgð, en tilhlýðileg heimild ekki finnst hèrfyrir í þeim híngaðtil gildandi tilskipunum, sèrílagi fyrir utan Vorn konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn, svo höfum Vèr látið framleggja fyrir Vor trúu dönsku umdæmastönd eitt lagaframvarp, er miðar til að ráða bót á þessum bresti. Eptir að hafa meðtekið fyrrnefndra Vorra standa allraundir-

gefnustu hugleiðíngar, hefir Oss nú þóknazt að bjóða 1841.
og skipa sem fylgir: 24. Septbr.

1) Ef nokkur verður fundinn að vörzlu á stolnu gózi, án þess að kríngumstæðunum sè svo varið, að hann annaðhvort geti dæmzt sem sekur í þjófnaði, hylmíngu eður ólöglegri meðferð á fundnu gózi, en það þó hlýtur að álítast, að nokkur misbreytni eður óaðgætni við útvegun munanna sè uppá hann sönnuð, á hann að álítast með sektum, allt að 50 rbd. silfurs, eður með fángelsi allt að 4 vikum, ellegar og, ef kríngumstæðurnar miða til að skerpa sèrlega straffið, með fángelsi við vatn og brauð, hæst í 4 sinnum 5 daga. Við heimfæríng þessarar reglu á, meðal annars, tillit að hafast til verðs munanna, svo vel í sjálfu sèr, sem að tiltölu við kjör hins seka og til þess verðs, sem hann hefir fyrir þá gefið. Sú kríngumstæða verður þarhjá að álítast að vera sèrlega skerpandi, ef hinn saksókti áður hefir verið fundinn sekur í þjófnaði, hylmíngu, eður nokkru öðru af þeim afbrotum, sem í tilskipuninni af 11. Aprilis 1840 eru sett við þeirra hlið. — 2) Þegar straff er ákveðið eptir fyrrgreindri ákvörðun, getur engin sèrleg fjársekt heimfærzt fyrir þá yfirtroðslu, er í þeirri auðsýndu breytni kynni innihaldast í tilskipuninni af 27. Juli 1742, eður öðrum þeim tilskipunum, er fyribjóða að kaupa, eður á annan máta útvega sèr nokkuð af vissum persónum. Þarámót eiga nefndar tilskipanir framvegis að heimfærast þar, hvar sú mót þeim stríðandi verzlun ekki undireins getur fundizt að vera innifalin í þessarar tilskipunar § 1. — 3) Þær í þessu opna brèfi ákveðnu fjársektir tilfalla í Kaupmannahöfn pólitísjóðnum, en annars í kaupstöðunum staðarins og í landsbygðinni amtsins fátækrasjóð. Öll mál, viðvíkjandi þeim yfirtroðslum, sem eiga að straffast eptir því, eiga, eins vel í sem fyrir utan Kaupmannahöfn, að meðhöndlast fyrir pólitírètti, þó svo, að hinn saksókti, ef málið hefir verið kært fyrir reglulegum rètti, vegna þess að orsök hefir fundizt til að ákæra hann fyrir stærra afbrot, ellegar hans yfirsjón

1841. er sameinuð einhverju öðru afbroti, sem er undirorpið
24. Septbr. saksókn eiginlegra misgjörníngsmála, á, að svo miklu leyti, sem hann finnst að vera straffssekur eptir þessari tilskipun, að dæmast þarfyrir í því þannig mót honum höfðaða máli.

Hèreptir eiga hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 24ða September 1841.

28. Septbr. **Kongelig Resolution** ang. **Deling og Besættelse af Thingö Syssel.** Sorgenfri den 28. Septbr. 1841. — I Rentekammerets Forestilling 23. Septembr. bemærkes, at ifölge kongel. Resol. 17. Febr. d. A., der paaböd Deling af Thingö Syssel, kunde Kammeret ikke indstille det saaledes delte Embede til Besættelse förend de mulige Ansögere i Island havde faaet Kundskab om denne Deling. Indtægterne af hele Sysselet angives at have været i Fardageaaret 1838—1839:

1) Vis Indkomst (Skat, Gjaftold)	1005 Rbd.	»	Sk.
2) Laugmandstoldens 1/6 Deel	5	—	16 -
3) Kongetiendens 1/3 Deel	88	—	34 -
4) Uvisse Indkomster (Skifte- og Auktions-Salairer, Thinglæsnings- og Retsgebyrer m. m.) omtrent	300	—	» -
tilsammen . .	1398 Rbd.		50 Sk.

Rabat ved Kongetiendens Opkrævning foreslaaer nu Rentekammeret nedsat til 1/6 Deel, hvorved Indtægten vilde gaae ned til omtrent 1354 Rbd., og calculeres deraf 3/5 at ville falde paa Söndre Thingö og 2/5 paa Nordre Thingö Syssel.

De Udgifter, der paalaae Embederne, vare fölgende:

a) Forpagtnings - Afgift ifölge Resolution 26. Septbr. 1838	200 Rbd.	»	Sk.
b) Laugrettesmænds Lön ifölge Reskript 16. Novbr. 1764 § 1 til Justitskassen	9	—	» -
c) Laugthingsskriverlön til Jordebogskassen (For. 11. Juli 1800)	1	—	66 -

Heraf foreslaaes 3/5 lagt paa Sönder-Thingö og 2/5 lagt paa Norder-Thingö Syssel, overeensstemmende med kgl. Resol. 17. Febr. 1841. Altsaa vilde der være at betale:

Af Sönder-Thingö Syssel: 1841. 28. Septbr.

Forpagtningsafgift . . . . 120 Rbd. » Sk.
Laugrettesmænds Lön . . . . . 5 — 38 -
Laugthingsskriverlön . . . . . 1 — 2 -
126 Rbd. 40 Sk.

Af Norder-Thingö Syssel:

Forpagtningsafgift . . . . 80 Rbd. » Sk.
Laugrettesmænds Lön . . . . . . 3 — 58 -
Laugthingsskriverlön . . . . » — 64 -
84 Rbd. 26 Sk.

Efter disse Afgifters Fradrag kunde saaledes de beholdne Indtægter for Tiden anslaaes til at ville udgjöre:

For Sönder-Thingö Syssel henimod . . . . . 700 Rbd.

For Norder-Thingö Syssel noget over . . . 460 —

Desforuden havde Sysselmanden for det samlede Syssel Brugen af en Fjerdedeel af Jorden Brekka i Sauðanes Thingsogn mod en Afgift af 1 Rbd. 6 Sk. til Jordebogskassen, hvilket Agrement Kammeret foreslaaer at lade fölge Norderdelen. — Godtgjörelsen for Repstyrernes Skatfrihed var bortfalden ifölge kgl. Resol. 24. Febr. 1835, men Embederne fritages for förste Fæste, som vilde udgjöre 20 à 30 Rbd. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1841 E, Nr. 474.

Vi ville allernaad. have nuværende Sysselmand i Sneefjeldsnæs Syssel, Sigfus Schulesen, beskikket til Sysselmand i Sönder-Thingöe Syssel fra 6. Juni næste Aar at regne, saaledes at han af Sysselets Afgifter overdrages Skatten og Gjaftolden i Forpagtning imod den ved allerhöieste Resolutioner af 26. Septembr. 1838 og 17. Februar 1841 bestemte aarlige Forpagtnings-Afgift af 120 Rbd. r. S., hvorhos han erlægger Laugrettesmændslönnen af dette Syssel til den islandske Justitskasse med 5 Rbd. 38 Sk. r. S., og Laugthingsskriverlönnen til Islands Jordebogskasse med 1 Rbd. 2 Sk. rede Sölv aarligen.

Endvidere ville Vi allern. have Candidatus juris Arnor Arnesen beskikket til Sysselmand i Norder-Thingöe Syssel, ligeledes fra 6. Juni næstkommende at regne, saaledes at han erholder Brugen af den Os tilhörende 1/4 af Jorden Brekka inden Saudanæs Thingsogn for den sædvanlige Afgift til Islands Jordebogskasse 1 Rbd.

1841. 28. Septbr. 6 Sk. rede Sölv aarligen, — at ham af Sysselets Afgifter overdrages Skatten og Gjaftolden i Forpagtning imod den ved ovennævnte allerhöieste Resolutioner bestemte aarlige Forpagtnings-Afgift af 80 Rbd. rede Sölv, — samt at han erlægger Laugrettesmændslönnen af dette Syssel til den islandske Justitskasse med 3 Rbd. 58 Sk. og Laugthingsskriverlönnen til Islands Jordebogskasse med 64 Sk. rede Sölv aarligen.

Derhos bifalde Vi allern., at Sysselmændene paalægges at underkaste sig enhver Forandring, der i Tiden maatte finde Sted i Henseende til enten Tjenesterne eller Grændserne af Embedernes Distrikter, samt at dem tilstaaes Fritagelse for at erlægge förste Fæste.

Forövrigt paalægges det Sysselmændene, hver i sit Syssel, at administrere Syslernes Kongetiende saaledes, at denne af dem bliver at tilsvare efter hvert Aars Capitelstaxtpriis paa Middelalen, og at indbetale Pengebelöbet til Islands Jordebogskasse efter Fradrag af $^1/_6$ i Administrations-Salarium. — Sorgenfri den 28. Septembr. 1841.

29. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Paategning af Qvarantaine-Attester.** Khavn den 29. Septbr. 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 610.

I Skrivelse af 10. Februar d. A. har Hr. Amtmanden forespurgt, om de af Qvarantaine-Commissionen udstedte Attester, hvormed ogsaa de Skibe, der beseile Island, i Medför af Forordn. af 8. Februar 1805 skulle, saaledes som i Collegiets Skrivelse til Dem af 25. Januar f. A. er bestemt, være forsynede ved Skibenes Ankomst til Island, bör afgives til vedkommende Underövrighed for at indsendes til Dem og af Dem igjen hertil, eller om det er tilstrækkeligt, at Stedets Övrighed blot paaseer, at Skibene medbringe de ombandlede

Attester, samt paategner dem og derefter tilbageleverer dem til Skipperen. 1841. 29. Septbr.

Efter i den Anledning at have brevvexlet med det Danske Cancellie, skulde man tjenstl. tilmelde Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Sysselmændene bör paasee, at meerbemeldte Attester haves, men at disse, efter at være forsynede med Paategning af fornævnte Embedsmænd, bör tilbageleveres til Skipperen for at fölge Skibene paa deres videre Fart. De med Hr. Amtmandens Skrivelse indsendte 11 Stkr. Bilage fölge hoslagte tilbage. — Rentekammeret den 29. Septembr. 1841.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Udredelsen af Omkostningerne ved Fangers Transport.** Khavn den 2. Oktbr. 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 4624. 2. Oktbr.

I behagelig Skrivelse af 20. Oktbr. f. A. har Hr. Amtmanden udbedt sig Cancelliets Resolution for, hvorledes der bliver at forholde med Hensyn til Udredelsen af de Omkostninger, der ere medgaaede ved Arrestanten Fridfinn Johannessens Transport gjennem Nord- og Öst-Amtet til Reikevig[1], hvorfra han skulde afgaae

[1]) Arrestanten Friðfinn Johannesson af Norder-Syssel var dömt til 6 Aars Strafarbeide i Khavn og transporteret til Reykjavík i Slutningen af Aaret 1839. Transportomkostningen gjennem Stranda og Dala Sysseler belöb til 6 Rbd. 92 Sk. Sölv, hvilke Sysselmændene fordrede erstattede. Regningerne tilstilledes Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet af Amtmanden i Vester-Amtet, med den Yttring, at det forekom ham noget tvivlsomt, om Transporten, i det Tilfælde Friðfinns Midler ikke skulde strække til, ei burde afholdes gratis af de Sysseler, hvorigjennem Flytningen skete, i Lighed med det, der i lignende Tilfælde forhen havde fundet Sted og udtrykkeligen var anordnet. Heri erklæ-

1841. til Kjöbenhavn, for sammesteds at udstaae den ham
2. Oktbr. ved Höiesterets Dom ifundne Straf af 6 Aars offentligt Arbeide.

Foranlediget heraf skulde man, efter foregaaende Correspondence med det kgl. Rentekammer, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse herved tjenstligst melde, at de ommeldte Omkostninger, i Lighed med hvad der finder Sted her i Danmark, maae blive at udrede paa samme Maade som Sagens övrige Omkostninger. — Det kgl. Danske Cancellie den 2. Oktobr. 1841.

19. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, ang. **hvorvidt en ustuderet Mand maa udöve Lægepraxis.** Khavn den 19. Oktobr. 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 4838—4839.

I Anledning af den med Hr. Amtmands Skrivelse af 27. Oktbr. f. A. hertil indkomne Ansögning, hvori constitueret Hospitalsforstander for Mödrefells Hospital, Magnus Grimsen, har anholdt om, at forundes Tilladelse til at praktisere, skulde man, efter desangaaende at have correspondéret med det kongelige Sundheds-Collegium, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse herved tjenstl. melde, at det Ansögte ikke kan bevilges, hvorimod det ikke vil kunne formenes Supplikanten at yde sin öieblikkelige Hjælp i de Tilfælde,

rede Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet sig enig, og underrettede tillige om, at Arrestantens Eiendele dækkede kun en ringe Deel af Sagens Omkostninger, og at ingen Godtgjörelse var tilstaaet for Transporten gjennem Sysselerne i Nord- og Öster-Amtet. Sysselmanden i Dala Syssel fordrede imidlertid Godtgjörelse i fornödent Fald af det Offentlige, i Overeensstemmelse med Canc. Skriv. 10. Mai 1788 § 3, Reskr. 25. Juli 1808 §§ 3 og 5, samt For. 24. Januar 1838 § 17, og forlangte Sagen foredragen for Cancelliet. Paa Grund heraf er Cancelliets Svar rettet til Vester-Amtet.

i hvilke de authoriserede Lægers ikke kan erholdes. — De medfulgte Bilage remitteres. — Det kongl. Danske Cancellie den 19. Oktober 1841[1]. 1841. 19. Oktbr.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Spörgsmaal om nogle Capitalers Anvendelse til den islandske lærde Skoles Reorganisation.** Khavn den 19. Oktobr. 1841. — Univ. Dir. Copieb. for Univers. og Skolerne 1841, Nr. 1738. 19. Oktbr.

Saaledes som under 19. Juni d. A. herfra blev det kgl. Rentekammer meddeelt, har Directionen, i Henhold til den allerhöieste Resolution af 7. næstforhen, angaaende en Reform af Bessestad lærde Skole og dens Forflyttelse til Reikavig, tilskrevet de Deputerede for Finantserne med Hensyn til de dertil fornödne Summers Udredelse af Skolens i den islandske Jordebogskasse indestaaende Midler, tilligemed videre bestemte aarlige Tilskud, og har derhos tillige begjært nærmere Oplysning angaaende Störrelsen af de islandske Collectpenge, og hvorvidt Noget deraf, overeensstemmende med hvad i den kgl. Resolution var antydet, kunde anvendes i det omhandlede Öiemed.

I en af bemeldte Deputerede derefter indhentet og Directionen tilstillet Skrivelse fra Statsgjælds-Directionen er bemærket, at de saakaldte islandske Collectpenge vel indestaae i Statsgjældskassen og forrentes af denne, men at Administrationen af disse Capitaler med deres Renter henhörer under det kgl. Rentekammers Ressort; at der imellem sidstnævnte Collegium og Statsgjældsdirectionen siden Aaret 1833 er fört Correspondence angaaende Collectpengenes saavel som de af samme resterende Renters Belöb; at efter den fra sidstnævnte

[1]) s. D. Canc. Skriv. af samme Indhold til Stiftamtmanden over Island. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

1844. 19. Oktbr. Direction Rentekammeret sidst tilstillede Opgjörelse udgjör Capitalen, som ved For. 5. Januar 1813 er bleven uopsigelig Statsgjæld, 13,378 Rbd. 51 Sk. Sölv, hvoraf den aarlige Rente er 535 Rbd. 14 Sk., hvorhos de til 31. Decembr. f. A. resterende Renter efter Directionens Opgjörelse udgjör 6421 Rbd. 72 Sk. r. S. og 6413 Rbd. 49 Sk. S. og T., men at imidlertid Kammerets Erklæring over denne Opgjörelse endnu ikke er modtaget, og at efter samme Collegiums Statsgjælds-Directionen tidligere tilstillede Beregning skulde Belöbet af de i Statsgjældskassen indestaaende Collectpenge være betydeligt större. Statsgjælds-Directionen har derhos endnu tilföiet, at der foruden Collectpengene indestaae endeel andre uopsigelige islandske Capitaler i Statsgjældskassen, hvoraf Renterne i lang Tid have været uhævede, og som muligen kunde anvendes til fornævnte Öiemed, saasom:

Tugthuset i Island tilhörende efter forskj. kgl. Oblig. à 4 %	4500 Rbd. » Sk.
og à 3½ %	2878 — 16½ -
de ifölge kgl. Resol. af 13. April 1773 for Islands mislige Providering erlagte Böder à 4 %	4400 — » -
Holum Stifts publique og Aabodspenge efter kgl. Obligation af 1. Novbr. 1786 à 4 %	500 — » -

Da Finantsdeputationen har önsket, forinden Samme yttrer sig i Sagen, at underrettes om det kgl. Rentekammers Mening om disse Capitalers Anvendelse i det foreslaaede Öiemed, skulde Directionen nu tjenstligst udbede sig velbemeldte Collegii Yttringer om, deels hvorvidt selve Collectpengene, deels hvorvidt nogen af de andre af Statsgjælds-Directionen opförte Capitaler maatte kunne anvendes til Bedste for Bessestad Skole ved sammes forestaaende Reform, idet Directionen iövrigt maa henholde sig til hvad den under 14. Oktober 1837 og i flere senere Skrivelser har udviklet for vel-

bemeldte Collegium, at den almindelige Skolefond ligesaa lidet er i Stand til at udrede nogensomhelst yderligere Tilskud til Bessestad Skoles Fornödenheder ved dens forestaaende Reform, som dette med Billighed kunde forlanges, om endog Skolefonden var i en bedre Forfatning end den er, da tvertimod alle Omstændigheder tale for, at de forögede Ressourcer, som den islandske Skole behöver, tages af Islands egne Indtægter, eller i alt Fald fra Statskassen. — Den kongl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 19. Oktobr. 1841. 1841. 19. Oktbr.

Kongelig Resolution ang. Universitetets Overtagelse af **Forlaget af Almanakken.** Khavn den 22. Oktobr. 1841. — Det bestemmes, at Almanakken i dens forskjellige Skikkelser, hvis Forlag hidtil havde været forpagtet til Bogtrykker Schultz, skal, naar den med Schultz oprettede Forpagtnings-Contrakt udlöber med Aaret 1842, forlægges af Universitetet. (Den islandske Almanak nævnes ikke særlig, men indbefattes dog under den almindelige Bestemmelse). Univ. Direct. Forestillinger 1841, Nr. 2225. 22. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Angivelse af Seminariifondets Andeel i Gebyrer for Bevillinger** m. v. Khavn den 6. November 1841. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1841, Nr. 5074—5075. 6. Novbr.

Idet man herved tjenstl. meddeler Hr. Kherre Tilstaaelse for Modtagelsen deels af det ved Deres behagelige Skrivelse af 18. Septembr. sidstl. hertil indsendte Regnskab over de fra Islands Sönder-Amts Comptoir i Tidsrummet fra 1. Januar til 20. Februar d. A. udleverede kgl. Bevillinger og Expeditioner, deels af den medfulgte Qvittering fra Landfogden for Indbetalingen i Jordebogskassen af Gebyrerne for bemeldte Expeditioner med 48 Rbd. 80 Sk. r. S., skulde man tjenstl. anmode Dem om, herefter at ville i Regnskabet

1841. opgive, hvor meget der af Gebyrerne tilkommer re-
6. Novbr. spective den kongelige Kasse og Seminariifonden.

Efter Hr. Khres Anmodning undlader man derhos ikke tjenstligst at lade fölge to Stykker Blanquetter til Bevillinger til at före nye Vidner og fremlægge nye Documenter for Overretten for Betaling; — to dito til dito uden Betaling, for hvis Modtagelse Deres Tilstaaelse udbedes. — Det kongel. Danske Cancellie den 6. Novembr. 1841 [1].

12. Novbr. **Directionen** for Fonden ad usus publicos **Skrivelse** til Stud. Theol. Hannes Arnesen, ang. **Understöttelse for ham til Naturvidenskabernes Studium.** Khavn den 12. November 1841. — Sager tilhörende Fonden ad usus publ. Journ. 10, Nr. 834.

At Hans Maj[t]. Kongen ved allerhöieste Resolution af 23. Oktobr. sidstl. af Fonden ad usus publicos har for eet Aar allern. forundt Dem en Understöttelse af 150 Rbd. til Deres naturvidenskabelige Studiers Fremme, meldes Dem herved, i Anledning af Deres hertil indgivne Andragende, med Tilföiende, at fornævnte Understöttelse vil vorde Dem anviist qvartaliter med 37 Rbd. 48 Sk. hver Gang. — Kjöbenhavn den 12. November 1841.

18. Novbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, angaaende **Mægling mellem uenige Ægtefolk.** Khavn den 18. November 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 5219—5221 Jevnf. Tíðindi frá nefndarfund. íslenzkra embættism. 1841, S. 115—124.

Med Hensyn til, at Cancelliet paa en af Amtmanden

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Rentekammeret, om at anvise Cancelliets Kasserer de indsendte Gebyrer. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

over Islands Sönder-Amt indgiven Forespörgsel om, 1841.
af hvem den Mægling skal foretages, som ifölge For. 18. Novbr.
18. Oktbr. 1811 § 5 bliver at pröve, forinden det tilstedes Ægtefolk at leve separerede i Henseende til Bord og Seng, under 4. Januar 1840 havde svaret, at den omhandlede Mægling i Reglen bliver at foretage af Amtmanden, men at den, hvis de locale Omstændigheder ikke skulde tillade denne Embedsmand at udföre dette Hverv, kunde overdrages til Sysselmanden, har Hr. Amtmand, næst at bemærke, at det har været en almindelig Praxis paa Island, at hiin Mægling er udfört af vedkommende Forligelses-Commission, i behagelig Skrivelse af 18. Novbr. f. A. deels henledet Opmærksomheden paa de Besværinger og Bekostninger, som vedkommende Ægtefolk ville paadrages, naar Mæglingen skal foretages af Sysselmanden, deels yttret den Formening, at en saadan Mægling er mindre hensigtsmæssig, og med Hensyn dertil indstillet, om det ikke i Vestamtet fremdeles, som hidtil, maa forblive derved, at Ægtefolk, som attraae Separation fra Bord og Seng, desangaaende have at henvende sig til vedkommende Distrikts ordinaire Forligelses-Commission, eller at i alt Fald Mægling af Amtmanden eller vedkommende Sysselmand maa indskrænkes til det Sogn, hvori disse Embedsmænd ere bosatte, men paa andre Steder foretages af hvert Distrikts ordinaire Forligelses-Commission.

Efter at Cancelliet, som Dem bekjendt, over denne Sag har modtaget Betænkning fra den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd paa Island, skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at det vil have sit Forblivende ved den Resolution, Collegiet, som ovenberört, under 4. Januar f. A. har afgivet paa den fra Amtmanden over Sönder-Amtet indkomne Forespörgsel, hvorhos man, forsaavidt Forsamlingen har foreslaaet, at Övrigheden maatte bemyndiges til, uanseet at der ikke er tilveiebragt Attest om, at

1841. 18. Novbr. Sysselmanden har prövet hiin Mægling, at bevilge Separationen, naar der findes Anledning til at befrygte, at Cohabitationens Fortsættelse kunde have betænkelige Fölger, ikke undlader lige tjenstl. at tilföie, at Collegiet, selv om det ellers vilde være tilraadeligt at indrömme Övrigheden en saadan Myndighed, antager, at den ikke i Virkeligheden vilde kunne finde nogen Anvendelse, men at iövrigt Övrigheden i de Tilfælde, hvor den ene Ægtefælles Liv vilde være udsat ved Samlivet med den anden, maa være beföiet til, i Analogie af 1—23—1, at træffe Sikkerhedsforanstaltninger i den nævnte Henseende. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. Novembr. 1841[1].

20. Novbr. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Spörgsmaalet vedkommende Hospitalernes Reform.** Khavn den 20. November 1841. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 682.

Da det af den med det kgl. Danske Cancellie tidligere förte Brevvexling er Kammeret bekjendt, at Spörgsmaalet om, hvilken Forandring der hensigtsmæssig kunde være at foretage med de fire i Island værende Hospitaler for Spedalske, er Gjenstand for velbemeldte Collegies Overveielse, og da adskillige nyere Efterretninger om fornævnte Hospitaler ere hertil indkomne fra Dr. med. & chir. Hjaltelin, der med kgl. Understöttelse har bereist Island, i det specielle Öiemed, at anstille Undersögelser om den spedalske Sygdom, have vi ikke skullet forbigaae, i Fortsættelse af Kammerets Skrivelse af 21. Marts f. A., herved at yttre os nærmere over denne Sag.

---

[1]) Canc. Skrivelser af samme Indhold til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet og Amtmanden over Sönder-Amtet ere under s. D. afgaaede. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

Saavel af Reskriptet af 12. Mai 1652, som af den 1841.
under 27. Mai 1746 udgivne udförlige Anordning om 20. Novbr.
de for Spedalske indrettede Hospitaler i Island fremgaaer, at disse oprindeligen ere bestemte til at være alene Lemme-Hospitaler, eller saadanne, som sikkre dem, der engang ere optagne i samme, Ophold der deres Livstid. At de saaledes aldeles ikke ere bestemte til at yde de Syge egentlig Lægehjælp, hidrörer sandsynligviis alene derfra, at Sygdommen selv er bleven anseet som incurabel, en Omstændighed, hvoraf tillige lader sig forklare den ved sidstnævnte Anordning hjemlede Fremgangsmaade med at overdrage Brugen af Hospitalsgaardene til simple Almuesfolk mod visse Naturalydelser, bestemte til de Syges Underholdning.

Skulde der imidlertid, hvad de nyeste Undersögelser om hiin Sygdom synes at bekræfte, gives nogen Mulighed for, at den, i det mindste i dens förste Stadier, lader sig helbrede, da ligger allerede heri vistnok den största Opfordring til at see hele den her omhandlede Hospitals-Indretning sat paa en ganske anden Fod end hidtil, Noget, som ogsaa tidligere med Hensyn til den ringe Nytte, Hospitalerne have medfört, er blevet yttret, navnlig i den i Aaret 1808 af daværende Justitiarius i den islandske Landsoverret, Magnus Stephensen, udgivne Bog: „Island i det attende Aarhundrede" Pag. 343 ff., hvor der tales om Savnet af Hospitaler og Sygestuer og Læger ved samme, med Hentydning til Nödvendigheden af Landets fire Hospitalers Omdannelse og deres daværende store Uhensigtsmæssighed, endog blot som Hospitaler for spedalske Syge. Af Dr. Hjaltelins her vedlagte Indberetning om hans i Sommeren 1839, i Særdeleshed for at anstille Undersögelser om den spedalske Sygdom, foretagne Reise i Island, erholder man imidlertid de paalideligste Efterretninger om de islandske Hospitaler, ogsaa for nærværende Tid,

1841. især hvad Kaldadarnæs Hospital i Sönder-Amtet angaaer.
20. Novbr. Dr. Hjaltelin besögte selv dette og fandt der kun 5 Patienter, der formedelst det daarlige Locale og den hele Behandling vare i den störste Elendighed, da disse Mennesker ei alene vare blottede for al Lægehjælp og de nödvendige Medikamenter, men deres usle, urene og i höieste Grad usunde Sygestue var og saaledes beskaffen, at den nödvendigen maatte bidrage meget til at forværre deres ynkelige Tilstand. Dr. Hjaltelin erklærer derhos om Hospitalerne i Almindelighed, at de i deres nærværende Tilstand aldeles ikke bidrage til at forhindre den spedalske Sygdoms Udbredelse, men yttrer derimod at være forvisset om, at deres Indtægter, rigtigen anvendte, vilde være tilstrækkelige til at skaffe de spedalske Syge ordentlig Lægehjælp og Medicin. Han slutter sin Beretning med at gjentage det af Landphysikus Thorstensen i Bibliothek for Læger, 13. Bind, fremsatte Önske om, at Lemme-Hospitalerne paa Island, der have en betydelig Indtægt, maatte snarest forandres til almindelige Sygehuse, hvori kunde indtages saavel Spedalske, i Sygdommens förste Begyndelse, som og Patienter med forskjellige andre Sygdomme, hvoraf Lægekunsten kunde love sig mere tilfredsstillende og glædeligere Resultater, end hidtil ere frembragte, eller efter nærværende Indretning kunne frembringes. — Dr. Hjaltelin har igjen i forrige Aar foretaget en Reise i Island, for at fortsætte sine Undersögelser om den spedalske Sygdom, og for at helbrede dem, der led deraf, og han har ved Indberetningen herom gjentaget sine tidligere fremsatte Yttringer om Uhensigtsmæssigheden af Hospitalernes nærværende Indretning og Bestyrelse. — Blandt de af Dr. Hjaltelin ved hans sidste Beretning fremlagte Bilage var hosfölgende Gjenpart af Kammerraad og Sysselmand i Arnæs Syssel Melsteds Skrivelse af 5. Septbr. f. A. til daværende Stiftamtmand over Island, Kammerherre Bardenfleth, hvori Melsted ogsaa yttrer den Mening, at Hospitalerne

i Island, saaledes som de nu ere indrettede, næsten aldeles ingen Nytte stifte, og at deres Indtægter anvendes paa en saare uhensigtsmæssig Maade. — Endeligen troer Kammeret ikke at burde lade uberört, at Sundheds-Collegiet, ved at afgive en af samme herfra begjært Betænkning med Hensyn til Dr. Hjaltelins Opdagelser om den spedalske Sygdom, har, saaledes som behageligen vil erfares af dets vedlagte Skrivelse, anbefalet Kammerraad Melsteds i forberörte Skrivelse — hvorom Kammeret forövrigt ingen officiel Meddelelse har modtaget — fremsatte Forslag om, at Forstanderskabet over Kaldadarnæs Hospital maatte overdrages til den Mand, der vilde nedsætte sig som praktiserende Læge i Arnæs Syssel. 1841. 20. Novbr.

Foranstaaende Efterretninger om de islandske Hospitaler synes i sig selv at være tilstrækkelige, deels til om disse Instituter at begrunde den Dom, at de, saaledes som de hidtil have været afbenyttede, ere til saare liden Gavn, deels til at fremkalde Önske om, at see en Forandring med samme tilveiebragt snarest muligt, og til en saadan Forandring haves Ressourcer ikke alene i Gaardene selv, men ogsaa i de ingenlunde ubetydelige Capitaler, Hospitalerne nu eie, og som, efter hvad der sees af Regnskaberne for den islandske Jordebogskasse, gjennem hvilken de forrentes af Statsgjældskassen, udgjorde ved Udgangen af Aaret 1840:

for Kaldadarnæs Hospital	4155	Rbd.
- Hörgslands	605	—
- Mödrufells	2719	—
- Hallbjarnareyri	1072	—
tilsammen	8551	Rbd.

Hvorvidt iövrigt Indretningen skulde vedblive udelukkende for spedalske Syge, dog saaledes, at fortrinlig Opmærksomhed henvendtes paa dem, hvis Helbredelse stod til at haabe, eller om Indretningen maatte kunne sættes i nærmere Forbindelse med de övrige for Island gjeldende Medicinalforanstaltninger, er en Sag,

1841. hvis Bedömmelse og Afgjörelse henhörer under det
20. Novbr. kongl. Danske Cancellies Ressort, og skulde vi derfor, med Hensyn hertil, alene yttre, at da Hospitalerne oprindelig ere funderede af Staten, forekommer det os, at der ikke gives nogen Hindring for at modificere de ældre Bestemmelser efter hvad de nuværende Tider og Forholde kunde gjöre meest önskeligt, især da de Gaver og Bidrag, som fra Private maatte være tilflydte eller fremdeles tilflyde Hospitalerne, altid ville kunne finde speciel Anvendelse som Hjælp for spedalske Syge, der naturligviis under ingen Omstændigheder skulle være udelukkede fra Adgang enten til Optagelse i Stiftelserne, eller dog til Understöttelse paa anden Maade. Kun skulle vi endnu specielt tilföie, at Öiemedet, i det mindste tildeels, muligen vilde kunne fremmes ved, saasnart Omstændighederne tillade det, at overlade de ommeldte Hospitalsgaarde til kyndige Læger, der hver for sig da maatte have den nærmeste Bestyrelse af den paagjeldende Stiftelse, ligesom der heller ikke skjönnes at være Noget imod, saafremt en eller anden af Gaardene fandtes mindre heldigt beliggende for Udförelsen af en saadan Plan, da at bortsælge samme, og for Kjöbesummen at erhverve en anden af en bedre Beliggenhed.

De med denne Skrivelse fölgende Bilage udbedes efter Afbenyttelsen tilbagesendte. — Rentekammeret den 20. Novembr. 1841.

25. Novbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Andragende om Nedlæggelse af Kirken paa Asgard.** Khavn den 25. November 1841. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1841, Nr. 5297.

Efter at Cancelliet, i Anledning af den fra Eierne af Bondegaarden Asgard i Dale Syssel under Islands Vesteramt: Arngrim Johnsen, John Brandsen og Gudmund Gudbrandsen, hertil indkomne Ansögning om Tilladelse

til at nedlægge den paa Gaardens Grund staaende Kirke 1841.
af samme Navn, havde under 20. Oktbr. f. A. tilskrevet 25. Novbr.
daværende Stiftamtmand og Deres Höiærv. om, at indhente og hertil indsende Erklæring fra Supplikanterne, om de maatte attraae at nedlægge den omspurgte Kirke paa de i ovenanförte Collegiets Skrivelse opgivne Vilkaar, har man nu med Hr. Kherres og Deres Höiærv.' behagelige Betænkning af 20. Septbr. sidstl. modtaget den forlangte Erklæring, som gaaer ud paa, at de hellere ville forpligte sig til at opbygge og vedligeholde Asgard Kirke tilbörligen efter Loven, end antage den gjorte Betingelse for Kirkens Nedlæggelse: at de halve af Kirkens Qvilder, hvoraf Præsten ei nyder Smörleie, sælges, og Kjöbesummen udsættes i den kongel. Kasse til Forrentning for Hovedkirken i Hvam og Annexkirken i Sælingsdalstunga.

Cancelliet skulde i Anledning heraf tjenstl. tilmelde Hr. Kherre og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at Ansögningen saaledes bortfalder, hvorhos man lige tjenstl. maa anmode Hr. Kherre og Deres Höiærv. om, behageligen at ville paasee, at Asgard Kirke tilbörlig istandsættes og vedligeholdes med alt tilbörligt Inventarium og hele Qvildebesætningen. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. November 1841.

Interims-Reglement med **Taxt** for **Lodserierne** 1. Decbr.
i Reykjavík og Hafnarfjord. Islands Stiftamthuus den 1. Decembr. 1841. — Udfærdiget af Stiftamtmand Hoppe i Henhold til kongelig Resolution 17. Mai 1841. Original-Aftryk paa offentlig Bekostning. Vidö Kloster 1841. 20 Sider. 8vo. Rubr. i Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. 298 (med Uddrag i Anmærkning sammesteds).

Interims-Reglement med Taxt for Lodserierne i Reikevig og Havnefjord.

Efter det kongelige Admiralitets- og Commissariats-Collegii allerunderdanigste Forestilling, har det behaget

1841. 1. Decbr. Hs. Majestæt Kongen under 17. Mai d. A. allernaadigst at bemyndige Undertegnede til at udfærdige fölgende Interims Reglement med tilhörende Taxt for Lodserierne i Reikevig og Havnefjord.

1) Reikevigs og Havnefjords Lodserier skulle i Reglen bestaae hvert især af 3 Lodser. Dog kan dette Antal paa hvert Sted, naar Amtmanden i Sönderamtet maatte finde det nödvendigt eller hensigtsmæssigt, foröges eller formindskes med 1. De paa et af bemeldte Steder ansatte Lodser have lige Rettighed til Lodsning paa begge Havne. — 2) Lodserne beskikkes af Amtmanden, for Reikevig Byes Vedkommende efter Indstilling af Byens communale Bestyrelse, men forsaavidt Havnefjord angaaer, efter Forslag fra Sysselmanden for Guldbringe Syssel, hvilket Forslag bör være ledsaget med indhentet Betænkning fra de i Havnefjord bosatte Kjöbmænd og Factorer. Den, der antages som Lods, bör, foruden at have naaet en Alder af 25 Aar, være en ædruelig, paapasselig, driftig og med Farvandene omkring fornævnte Steder nöie bekjendt Mand, der tillige om muligt bör have nogen Kundskab om, hvorledes et Skib skal regjeres. Saasnart han er antagen til Lods og meddelt Beskikkelsesbrev som Saadan, bör han af den vedkommende Underövrighed tages i Eed om, at han vil udföre de ham som Lods paahvilende Pligter med Troskab, Paapassenhed og Flid. Ved Antagelsen af Lodserne bör Amtmanden iövrigt see hen til, at der om muligt ved hvert af fornævnte Lodserier kan haves een Lods, som er bosat yderst paa Næssene. — 3) Uagtet det ikke forbydes de ansatte Lodser imellem sig indbyrdes at forene sig om Overtagelsen af de forestaaende Lodstoure, samt om Lodspengenes Deling, saa ere dog et Steds Lodser i Tilfælde af Forsömmelse i at gaae Skibene imöde eller deslige, alle lige ansvarlige; thi ligesom alle Lodser antages med lige Rettigheder og Pligter, uden at den Ene har noget Tilsyn med eller

Noget at befale over den Anden. saaledes bör de ikke heller stole paa hinanden indbyrdes, men Enhver stedse have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Lodstjenesten ordentligen besörges. — 4) For ikke at hindres i deres Pligters Opfyldelse, blive Lodserne fritagne for alle saadanne personlige Byrder, til hvis Udförelse deres personlige Nærværelse vilde være fornöden, saasom Rettens Bisiddelse, Arbeide ved Veie, Kirker og andre deslige offentlige Præstationer; ligesom der ikke heller for saadant Arbeide kan affordres dem noget Vederlag i Penge. Dog maa denne Fritagelse ikke forstaaes saaledes, at de paa Grund heraf skulde være fritagne for de offentlige Byrder, der paahvile en fast Eiendom, som de maatte eie eller bruge. De i Reikevig Kjöbstad bosatte Lodser skulle ogsaa være frie for Byens Bestillinger. — 5) Lodserne skulle, naar de ere i Lodstjenesten, under en Mulkt af 32 Sk. r. S. saavel medföre et Exemplar af nærværende Reglement og Taxt, der forevises enhver Skibsförer, som forlanger det, som ogsaa bære et Lodsskildt paa Brystet. De hertil fornödne Skildter blive for förste Gang at anskaffe til Reikevigs Lodser forskudsvis paa Byens Kæmnerkasses Regning, men til Havnefjords Lodser forskudsvis af Amtets Repartitionsfond; hvilke Forskud blive at refundere af de i § 10 ommeldte Lods-Kasser, saasnart samme ere i Stand til at afholde denne Udgift. Naar en Lods döer, eller afgaaer fra Tjenesten, bör Skildtet i uskadt Stand tilbageleveres til vedkommende Övrighed. Endvidere bör enhver Lods være forsynet med en saakaldet Firemannefar (en Baad til 4 Aarer) i tilbörlig Stand og med de behörige Redskaber. Over disse Lodsbaade skal Stedets Övrighed, naar fornödent findes, og idetmindste engang hvert Foraar, afholde Syn, og saafremt de da ikke skjönnes at være i forsvarlig Stand, bör Saadant indberettes til Amtmanden, som dicterer Lodsen en efter Omstændighederne passende Mulkt, indtil 2 Rbd., hvorhos Lodsen

1841. 1. Decbr.

1841. tilholdes inden en kort Frist at afhjælpe Manglerne.
1. Decbr. Skeer dette ikke, bör han fra Tjenesten afskediges. Endeligen bör Lodserne, for at deres Fartöier i Frastand kunne være kjendelige fra andre Baade, farve den midterste Dug af deres Seil med Rödt, og til at bestride Omkostningerne herved kan dem, naar fornödiges, tilstaaes en efter Amtmandens Skjönnende passende Betaling, der udredes paa samme Maade, som Omkostningerne ved Lodsskildterne. Et saadant Seil maa Lodsen under Mulkt ikke sælge til Andre, uden at have udtaget den farvede Dug. — 6) Lodserne skulle, for at være berettigede til at oppebære den fulde, i den her vedföiede Taxt bestemte Betaling, möde Skibene idetmindste ½ Miil udenfor den yderste Pynt af Næssene, Seltjarnarnæs ved Indseilingen til Reikevig, og Alptanæs ved Indseilingen ved Havnefjord. Komme Lodserne sildigere ombord, men dog udenfor Næssene, fragaaer ¼ af hiin Betaling; men möde de först Skibet mellem Seltjarnarnæs og Akurö, eller mellem Alptanæs og Helguskjær, da formindskes Betalingen til det Halve af det ved Taxten Bestemte. Komme de endeligen först ombord indenfor Akurö eller Helguskjær, bortfalder aldeles deres Ret til Betaling, foruden at de, dersom Forsömmelighed har fundet Sted fra deres Side, blive behörigen at straffe. Skulde Skibsföreren og Lodsen, naar denne kommer ombord, ikke være enige om det Punkt, paa hvilket Skibet befinder sig med Hensyn til de ovenbestemte Gradationer i Betalingen, da bör Skibsföreren uophøldeligen, naar ikke Taage eller andre Omstændigheder forhindre det, ved Peiling paa Compasset undersöge Skibets Standpunkt imod de höieste eller meest fremspringende og paa Sökaartet betegnede Steder, om muligt saavel paa den sydlige som nordlige Kyst af Faxebugten: og dersom den mellem Skibsföreren og Lodsen opstaaede Meningsforskjel ikke derved hæves, skal Sagen, saasnart Indlodsningen er tilendebragt,

strax af Lodsen andrages for den vedkommende Retsbetjent, til Afgjörelse paa lovlig Maade. Iövrigt bliver, naar Tvivl i den ombandlede Henseende ikke kan afgjöres ved Hjælp af Peiling paa Compasset eller andre tilstrækkelige Beviser, Lodsens Opgivende desangaaende at tage til Fölge. — 7) For at forebygge, at der ikke, efterat Lodsningen er tilendebragt, senere skal opstaae Trætte angaaende paa hvilket Sted Lodsen er kommen ombord, bliver det paalagt Skibsföreren, naar han er ankommen i Havn og afleverer sine Skibspapirer til vedkommende Övrighed, da tillige at afgive et Beviis, angaaende hvor Lodsen har mödt ham, til hvilke Beviser der bör trykkes Blanquetter efter de nedenanförte Schemata[1], og afholdes Omkostningerne dertil

1841. 1. Decbr.

---

[1]) 1) Lods er ved min Indseiling idag den til Reikevigs Havn kommen mig imöde ½ Miil (eller derover) udenfor den yderste Pynt af Seltjarnarnæs.

förende Skibet

---

2) Lods er ved min Indseiling idag den til Reikevigs Havn kommen mig imöde i mindre end ½ Mils Afstand fra, men dog udenfor den yderste Pynt af Seltjarnarnæs.

förende Skibet

enig.

---

3) Lods er ved min Indseiling idag den til Reikevigs Havn kommen mig imöde mellem Seltjarnarnæs og Akurö.

förende Skibet

enig.

---

4) Lods er ved min Indseiling idag den til Reikevigs Havn kommen mig imöde indenfor Akurö.

förende Skibet

enig.

1841. saaledes som i § 5 ommeldt. Enhver Lods, der gaaer
1. Decbr. et Skib imöde, bör, under en lignende Mulkt som den i 1. Passus af § 5 bestemte, være forsynet med Exemplarer af alle disse Blanquetter, og til Skibsföreren udlevere hvilken han forlanger. Naar Beviset er udfærdiget af Skibsföreren bör det forevises Lodsen, og (naar det ikke indeholder Attest om, at Lodsen er mödt ½ Miil udenfor Næssene, cfr. Schema No. 1) underskrives af denne, der, saafremt han ei med Skibsföreren har kunnet forenes om, paa hvad Punkt han er kommen Skibet imöde, kun har at tilföie et „ikke" foran det paa Blanquetten trykkede „enig". Sligt ansees da som en Klage fra Lodsens Side, saaledes at vedkommende Retsbetjent, til hvem Beviset tilligemed Skibspapirerne afleveres, strax bar i Henbold til Anordningen af 15. August 1832 § 5 at foranstalte det Fornödne til Sagens Foretagelse ved en Gjesteret. — 8) Over de Beviser, der saaledes afleveres af Skibsförerne til vedkommende Retsbetjente, have disse at före en af Amtet autoriseret Protocol, der tilligemed de övrige Embedsprotocoller aarligen indsendes til Amtets Eftersyn. Af denne Protocol bör der, naar Sligt begjæres, til vedkommende Lods eller Skibsförer uden Betaling meddeles saadan Oplysning, som maatte være nödvendig til derefter at bestemme den Lodsen for enhver Lodstour tilkommende Betaling. — 9) Naar Veirliget er af den Beskaffenhed, at det er muligt at være ude med en Firemannefar, kan Veiret ikke paaberaabes som en Undskyldningsgrund for muligen begaaet Efterladenhed eller Langsomhed i at gaae ankommende Skibe imöde. Tillader Veirliget derimod ikke Lodsen at gaae ud med et mindre Fartöi end en

For Havnefjords Vedkommende skulle Blanquetterne være ligelydende, undtagen at der sættes:

Havnefjord	istedetfor	Reikevig
Alptanæs	—	Seltjarnarnæs
Helguskjær	—	Akurö.

saakaldet Sexæring, tilkommer ham en Forögelse af 1841.
1/8 i den Betaling, han efter de ellers foreskrevne Regler var berettiget til at kræve; dog bör Lodsen, naar han vil nyde godt heraf, det snareste skee kan, anmelde Saadant for Övrigheden, for at vedkommende Skibsförer, hvis han finder Noget derimod at erindre, kan gives Leilighed til strax at fremkomme med sine Indsigelser og erholde de muligen opstaaende Spörgsmaal angaaende Veirligets Beskaffenhed afgjorte ved lovligt Skjön. I den i § 8 ommeldte Protocol bör iövrigt gjöres fornöden Bemærkning angaaende de Tilfælde, i hvilke en Lods er funden berettiget til at kræve Betaling efter nærværende Paragraph. — 10) For at danne et Fond, hvoraf der kan udredes Belönning til de Lodser, der maatte udmærke sig enten ved stadig Activitet og Paapassenhed i deres Tjeneste, eller ved en overordentlig Raskhed og Conduite ved særdeles Leiligheder, skal der ved hvert af de herombandlede Lodserier oprettes en Lodskasse; denne opbevares hos den vedkommende Underövrighed, som derfor aflægger aarligt Regnskab til Amtet, der efter foregaaende Revision deciderer samme. Bemeldte Kasses Indtægter skulle bestaae af: 1) en Kjendelse af 48 Sk. r. S. af hver Skibsförer, der ved Indgaaende til Havnen benytter Lods, hvilken Kjendelse erlægges directe til Kassens Regnskabsförer, der er ansvarlig for samme, da han er bemyndiget til at tilbageholde Skibspapirerne, indtil Kjendelsen er betalt; 2) samtlige de Böder, der maatte blive dicterede ifölge nærværende Reglement. Ved Bestemmelsen af Gratificationer for active og paapassende Lodser bör Amtmanden især tage Hensyn til hvad den i § 8 ommeldte Protokol udviser, angaaende hvorofte vedkommende Lods har mödt de indkommende Skibe i tilstrækkelig Afstand fra Landet. — 11) Uagtet det indtil videre ikke paalægges Lodserne som Pligt, at have Lærlinge hos sig til Oplærelse i Lodskyndigheden, saa vil det dog med Tilfredshed an-

1841. 1. Decbr. sees, om nogen af de ansatte Lodser antager Lærlinge, og udlærer dem saaledes, at de kunne være skikkede til at ansættes som Lodser. Naar en Lods saaledes maatte have udlært en duelig Lærling, kan han gjöre sig Haab om at komme i fortrinlig Betragtning til at erholde en Gratification af Lodskassen. — 12) Naar Skibe ankomme, der enten have eller kunne ansees mistænkelige for at have smitsomme Sygdomme ombord, da bör Lodsen, saavidt Omstændighederne tillade det, holde sig fjernet fra Samqvem med Mandskabet, eller endog, hvis Saadant er muligt, bringe Skibet til Havn ved at seile forud i sin Baad, uden at gaae over i Skibet, samt derhos lade Skibet ankre afsides fra andre Skibe; fremdeles bör han uopholdeligen efter Ankomsten melde det Fornödne for Stedets Övrighed og forbyde samtlige ombord paa Skibet værende Personer at gaae iland, förend Övrighedens nærmere Bestemmelse er indlöben. — 13) Ligeledes bör Lodsen gjöre de ankommende Skibsförere, især saadanne, der ikke för have været i disse Havne, opmærksomme paa de bestaaende Forbud imod at skyde saavel med Kanoner som med Geværer i Nærheden af Æderfuglenes Værpesteder; i hvilken Henseende Övrigheden stedse bör meddele Lodserne fornöden Underretning om, hvilke Værpesteder der ere fredlyste. — 14) Den i allerhöieste Reskript af 10. Febr. 1813 foreskrevne Regel, hvorefter saavel de i Havnefjord som i Reikevig ansatte Lodser, som Saadanne, hidtil have sorteret under Reikevigs Jurisdiction, bliver herved ophævet, hvorimod hvert Steds Lodser i Fremtiden bör henhöre under deres ordinaire Forum, dog saaledes, at alle de Sager, der kunne reise sig af Ind- eller Udlodsningen til og fra Reikevigs Havn (hvad enten samme forrettes af Reikevigs eller Havnefjords Lodser), afgjöres ved Reikevig Kjöbstads Jurisdiction, men de, der opstaae af Ind- eller Udlodsning til og fra Havnefjord, henhöre under Guldbringe Syssels Jurisdiction. Iövrigt skulle

alle Sager, der kunne opstaae mellem Skibsförer og Lods, hidrörende fra Lodsningen, behandles gjesteretsviis, og blive, i Tilfælde af Appel, at behandle ved de ordinaire Instantser. Forsaavidt det imidlertid ved den i nærværende Reglements 16. § ommeldte Forordning af 27. Marts 1831 § 8 er bestemt, at Tvistigheder mellem Lods og Skibsförer i de Tilfælde, hvor det er Lodsen tilladt at tinge om Betalingen, blive at afgjöre ved lovligt Skjön, men at Sagen, saafremt nogen af Parterne er misfornöiet med dette Skjön, skal paatales ved en Gjesteret, hvis Dom kan indankes for Overadmiralitetsretten, da bliver denne Bestemmelse saaledes modificeret, at deslige Tvistigheder, naar nogen af Parterne er misfornöiet med det afgivne Skjön, blive endeligen at afgjöre ved Amtets Resolution. Derhos er det en Selvfölge, at de i nysnævnte Forordnings 11. § befalede Anmeldelser til Lodsoldermand og Overlods bortfalde ved disse Lodserier, hvorimod Anmeldelser bör skee directe til vedkommende Övrighed, der har at træffe den videre fornödne Foranstaltning paa anordningsmæssig Maade efter Begjering af Lodsen som Klager. — 15) Naar en Lods formedelst Uduelighed, Svagelighed, ubeqvem Bopæl eller andre deslige Aarsager ikke længere er i Stand til tilbörligen at forrette sin Tjeneste, kan han af Amtet afskediges; dog skal der, naar Saadant uden Fare lader sig gjöre, gives ham Opsigelse fra Tjenesten med 3 Maaneders Varsel til næste Fardag. Ligesom Lodserne iövrigt under Udförelsen af deres Tjeneste staae under nærmeste Tilsyn af vedkommende Underövrigheder, hvilke have at give nöie Agt paa Lodsernes hele Forhold, saaledes bör ogsaa Amtmanden have sin Opmærksomhed stadigen henvendt paa denne Sag, og overhovedet træffe de fornödne Foranstaltninger til, at Lodstjenesten kan blive bedst muligen besörget; hvorfor han og, saafremt han maatte finde det hensigtsmæssigt, at der i Fremtiden foretages en eller anden Forandring i nær-

1841. 1. Decbr.

1841. værende Reglement og Taxt, har derom at andrage det
1. Decbr. Fornödne for Admiralitets og Commissariats Collegium. — 16) Hvad forövrigt angaaer Skibsförernes og Lodsernes Rettigheder og Pligter ved Reikevigs og Havnefjords Lodserier, da bliver Forordningen angaaende Lodsvæsenet i Danmark af 27. Marts 1831 at tage til Fölge, forsaavidt de i samme indeboldte Bestemmelser ikke ere formedelst de locale Forhold uanvendelige, eller ved nærværende Reglement forandrede.

Islands Stiftamthus den 1. December 1841.

T. Hoppe.

Taxt for Reikevigs og Havnefjords Lodser.

A. For Indlodsningen, naar den ikke er over en Miil:

I Sommermaanederne, eller fra 1. April til 30. September:

	Rede Sölv.
For 6 Fods Skibe og derunder	3 Rbd. » Sk.
— 6 til 7 Fods	3 — 48 —
— 7 — 8 —	4 — » —
— 8 — 9 —	4 — 48 —
— 9 — 10 —	5 — » —
— 10 — 11 —	5 — 48 —
— 11 — 12 —	6 — » —
— 12 — 13 —	6 — 48 —
— 13 — 14 —	7 — » —
— 14 — 15 —	7 — 48 —
— 15 — 16 —	8 — » —
— 16 — 17 —	8 — 64 —
— 17 — 18 —	9 — 48 —
— 18 — 19 —	10 — 48 —

og saaledes for hver Fod 1 Rbd. r. S. mere, naar Skibet er over 19 Fod dybgaaende.

I Vintermaanederne, eller fra 1. October til 31. Marts:

For 6 Fods Skibe og derunder	3 Rbd. 48 Sk.
— 6 til 7 Fods	4 — 12 —

For 7 til 8 Fod	4 Rbd.	72 Sk.	1841.
— 8 — 9 —	5 —	36 —	1. Decbr.
— 9 — 10 —	6 —	» —	
— 10 — 11 —	6 —	60 —	
— 11 — 12 —	7 —	24 —	
— 12 — 13 —	7 —	84 —	
— 13 — 14 —	8 —	48 —	
— 14 — 15 —	9 —	12 —	
— 15 — 16 —	9 —	72 —	
— 16 — 17 —	10 —	56 —	
— 17 — 18 —	11 —	60 —	
— 18 — 19 —	12 —	84 —	

og saaledes for hver Fod 1 Rbd. 24 Sk. mere, naar Skibet er over 19 Fod dybgaaende.

B. For Udlosningen, naar Udseilingen fra Afseilingsstedet indtil udenfor de yderste Skjær eller til det Sted, hvor Lodsen forlader Skibet, ikke er over en Miil:

I Sommermaanederne:

For 6 Fods Skibe og derunder	2 Rbd.	» Sk.
— 6 til 7 Fods	2 —	32 —
— 7 — 8 —	2 —	64 —
— 8 — 9 —	3 —	» —
— 9 — 10 —	3 —	32 —
— 10 — 11 —	3 —	64 —
— 11 — 12 —	4 —	» —
— 12 — 13 —	4 —	32 —
— 13 — 14 —	4 —	64 —
— 14 — 15 —	5 —	» —
— 15 — 16 —	5 —	32 —
— 16 — 17 —	5 —	64[1] —
— 17 — 18 —	6 —	32 —
— 18 — 19 —	7 —	» —

og saaledes for hver Fod 64 Sk. r. S. mere, naar Skibet er over 19 Fod dybgaaende.

I Vintermaanederne:

For 6 Fods Skibe og derunder .... 2 Rbd. 32 Sk.

[1]) i Original-Aftrykket staaer (ved Trykfeil): 74 Sk.

1841. 1. Decbr.	For	6 til 7 Fods	....	2 Rbd.	72 Sk.
	—	7 — 8 —	....	3 —	16 —
	—	8 — 9 —	....	3 —	56 —
	—	9 — 10 —	....	4 —	» —
	—	10 — 11 —	....	4 —	40 —
	—	11 — 12 —	....	4 —	80 —
	—	12 — 13 —	....	5 —	24 —
	—	13 — 14 —	....	5 —	64 —
	—	14 — 15 —	....	6 —	8 —
	—	15 — 16 —	....	6 —	48 —
	—	16 — 17 —	....	7 —	4 —
	—	17 — 18 —	....	7 —	72 —
	—	18 — 19 —	....	8 —	56 —

og saaledes 80 Sk. r. S. mere for hver Fod, Skibet er over 19 Fod dybgaaende.

C. Naar Indseilingen eller Udseilingen er over en Miil, saavelsom i alle andre Tilfælde, hvor et Skib enten inden Skjærs eller uden Skjærs lodses længere end en Miil af samme Lods, for hver Miil af den övrige Distance:

i Sommermaanederne:

For Skibe af indtil 12 Fods Dybgaaende inclusive .... » Rbd. 64 Sk.

For Skibe af större Dybgaaende. . . 1 — » —

i Vintermaanederne:

For Skibe af indtil 12 Fods Dybgaaende inclusive .... 1 — » —

For Skibe af större Dybgaaende. . . 1 — 48 —

For halve Mile, Fjerdedele og mindre Dele af en Miil betales forholdsviis efter den for en Miil fastsatte Betaling.

D. Saalænge Lodsen er ombord, nyder han der med sine Folk fri Kost og Tæring, men maa han formedelst Modbör holde Söen i to eller flere Dögn, bör Skibsföreren foruden Lodspenge betale ham 1 Rbd. for hvert Dögn. — Islands Stiftamthuus den 1. December 1841. T. Hoppe.

Cancellie-Skrivelse til Directionen for den kongelige Födsels- og Pleie-Stiftelse, ang. **Oplærelse af en Jordemoder til Vestmannöerne.** Khavn den 9. Decbr. 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 5541—42. 1841. 9. Decbr.

Efter at Cancelliet i Directionens behagelige Skrivelse af 7. dennes har modtaget den Oplysning, man under 18. f. M. begjærede sig meddeelt, forinden man tilskrev Amtmanden over Islands Sönder-Amt om, istedetfor det i Cancelliets Skrivelse af 30. Octbr. sidstl. omhandlede Fruentimmer Solveig Paulsdatter, at indsende et andet til Oplærelse i Födselsvidenskaben qualificeret Fruentimmer, skulde man til behagelig Efterretning tjenstl. melde, at man Intet har imod at i dette særdeles Tilfælde bemeldte Solveig Paulsdatter antages til Oplæring paa Födselsstiftelsen, uagtet hun ikke er gift og ei har födt.

Forsaavidt Directionen har begjært Resolution for, hvorledes der bliver at forholde med Hensyn til Godtgjörelsen af meerbemeldte Paulsdatters Underholdning og Underviisning paa Stiftelsen, skulde man tjenstl. til Directionen henstille, om hun ikke kunde optages i en extraordinair Gratistplads. — Det kongel. Danske Cancellie den 9. Decembr. 1841[1].

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. Spörgsmaalet om **Udvidelse til Island af Lovbud fra 1839 og 1840.** Khavn den 14. Decbr. 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 5585. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1841, S. 125-128. 14. Decbr.

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Politiedirecteuren, om at tilmelde Solveig Paulsdatter, at Cancelliet havde indvilget i, at hun maatte antages til Oplæring paa Födselsstiftelsen uagtet hun ikke havde födt, samt at hun det snareste muligt havde at melde sig paa Stiftelsen. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

1841. 14. Decbr. Fra den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reikevig har Cancelliet modtaget den herhos fölgende Betænkning, angaaende hvilke af de for Danmark i Aarene 1839 og 1840 emanerede almindelige Anordninger med eller uden Modificationer kunne være at udvide til Island.

Cancelliet kan ikke Andet end med Forsamlingen være enigt i, at de under Nr. 1 til 27 nævnte Anordninger ikke kunne vedkomme Island, hvorhos man ogsaa finder, at den under Litr. C nævnte For. af 11. Septembr. 1839, af de Grunde som Forsamlingen har anfört, ikke for Tiden bör gjöres gjeldende der. — Ligesom Forsamlingen derhos næsten eenstemmig er kommen til det Resultat, at den under Litr. G nævnte Plak. af 23. Mai f. A., indeholdende nærmere Bestemmelser for Appellen i criminelle Sager, ikke bör önskes indfört paa Island, saaledes maa det og antages, at den heller ikke i sig vilde være anvendelig der, hvor der med Hensyn til Straffedommes Appel for Höiesteret gjelder en seregen ved For. 24. Januar 1838 § 16 foreskreven Regel, der er forskjellig fra de i den almindelige danske Lovgivning foreskrevne, og det er dog kun disse, som Plakaten nærmere har bestemt, ligesom der ogsaa i dens § 1 ere nævnte de Retter, til hvilke den har Hensyn.

Hvad dernæst angaaer de Anordninger, som Forsamlingen har antaget anvendelige paa Island, da kan man ikke Andet end bifalde, at ligesom de under Litr. d og e nævnte Forordninger, resp. af 11. April f. A. om Straffen for Tyverie m. m. og af 15. April f. A. angaaende Straf for Meneed og falsk Vidnesbyrd m. m., allerede ere oversatte paa Islandsk som gjeldende der i Henhold til For. 24. Januar 1838 § 7, saaledes ogsaa de under Litr. a og b nævnte Plak. af 5. Febr. 1839 og 15. April f. A. om Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Brasilien, samt Frankfurt am Main, ere

anvendelige paa Island. — Fremdeles maa man med Forsamlingen holde for, at den under Litr. D omhandlede For. af 24. April 1839 angaaende Gjeldsforpligtelser, som indgaaes af Umyndige og Mindreaarige, bör udvides til Island, ligesom man heller ikke troer at burde modsætte sig, at de under Litr. A og B nævnte Lovbud, nemlig Plakat af 15. Mai 1839 angaaende Forbud mod Reisepasses Udstedelse og Plakat af 8. August 1839 om Ophævelse af Reisendes Pligt til at tage et nyt Pas gjöres gjeldende paa bemeldte Öe i Overeensstemmelse med Forsamlingens Yttringer, ihvorvel de kun der ville have liden Betydning. 1841. 14. Decbr.

Derimod kan man ikke med Forsamlingen finde, at Plak. af 23. Mai f. A., der omhandles under Litr. f, er anvendelig paa Island. Den Omstændighed, at udenfor Reikevig Fængselsstraf anvendes hverken paa unge Mennesker eller paa Andre, som at det i Plakaten angivne ikke finder Anvendelse uden netop i Reikevig, vilde i alt Fald vække Tvivl mod dens Udvidelse, hvilken Tvivl iövrigt ogsaa gjelder § 29 i For. 11. April 1840. — Imidlertid kunde saavel i Reikevig som andetsteds Rottingslag anvendes paa bemeldte Personer, respektive istedetfor Fængsel, eller for den i For. 24. Januar 1838 § 4 for Fængsel substituerede Revselse. Men det vil uden Tvivl have sin Vanskelighed i alle islandske Jurisdictioner at anskaffe Rottinger, mod hvilket Straffemiddel de islandske Övrigheder i de Betænkninger, der bleve indhentede inden For. 24. Januar 1838 udkom, havde erklæret sig. Collegiet skulde derfor ansee det rettest, forelöbig at gjöre Plak. 23. Mai 1840 angaaende Modificationer i Vand og Brödsstraffen gjeldende i Reikevig, hvor ogsaa For. 11. April 1840 § 29 ligefrem bliver at anvende, og derhos indskrænke sig til i Almindelighed at bestemme, at der ogsaa udenfor Reikevig skal vises al mulig Skaansel mod Personer under 18 Aar, naar deres Forbrydelser

1841. ere af det Slags, hvortil bemeldte Anordninger sigte.

14. Decbr. Idet man nu tjenstl. skulde meddele det kongel. Rentekammer foranstaaende Bemærkninger, undlader man ikke lige tjenstl. at tilföie, at da det af Forsamlingens ovenberörte Skrivelse sees, at den angaaende For. af 8. Juli 1840, betræffende det offentlige Kasse og Regnskabsvæsen i Almindelighed, har afgivet Betænkning til velbemeldte Kammer, har man Intet i saa Henseende villet foretage för end man fra samme har modtaget Sagen med dets behagelige Yttringer.
Det kongel. Danske Cancellie den 14. December 1841.

14. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fattiglemmers Efterladenskaber.** Khavn den 14. Decbr. 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 5630. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1841, S. *309—310. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1841, S. 41—45.

I behagelig Skrivelse af 16. Mai f. A. har Stiftamtet begjært Cancelliets Resolution paa efternævnte Spörgsmaal:

1) hvorledes der bör forholdes med Forauktioneringen af Fattiges Efterladenskaber. — 2) om Fattigvæsens-Bestyrelserne paa Island ere berettigede til at lade de Fattiglemmerne tilbörende Effecter registrere og Registreringsforretningen thinglæse. — 3) om Cancelliets Skrivelse af 5. Febr. 1828, der bestemmer, at afdöde Fattiglemmers Efterladenskaber ikke behöve at tages under Skiftebehandling, men at Dödsfaldet dog bör anmeldes for Skifteforvalteren, er anvendelig paa Island; og — 4) om ikke de gjeldende Bestemmelser om Dödsfalds Anmeldelse for Skifteretten for Islands Vedkommende bör noget modificeres.

Efterat Cancelliet over denne Sag har, som Hr. Kherre bekjendt, indhentet Betænkning fra den ved allerh. Resolution af 22. August 1838 befalede For-

samling af Embedsmænd i Reikevig, skulde man til behagelig Efterretning tjenstl. melde: 1841. 14. Decbr.

ad Nr. 1: Collegiet maa med Stiftamtet være enigt i, at Auktioner over Fattiglemmers Efterladenskaber bör afholdes i Reikevig af Byfogden, og paa Landet, saaledes som hidtil har været sædvanligt, af Repstyrerne, samt at der ikke for slige Auktioners Afholdelse bliver at erlægge Auktionssalair. — *ad* Nr. 2: Ihvorvel Collegiet ikke kan nægte, at den Ret, hvorpaa her andrages, i enkelte Tilfælde kunde være et tjenligt Middel til at sikkre Fattigvæsenet dets Udlæg, finder man dog overveiende Betænkeligheder ved at indrömme Fattigvæsens-Bestyrelserne paa Island en saadan Ret, som de nu gjeldende Bestemmelser ikke hjemle dem. — *ad* Nr. 3: Collegiet skjönner ikke, at der er tilstrækkelig Anledning til at udvide de i det citerede Cancellie-Circulaire af 5. Februar 1828 indeholdte Bestemmelser til Island, hvorimod man anseer det rettest, at der med Skifte efter afdöde Fattiglemmer forholdes som hidtil, nemlig saaledes, at vedkommende Repstyrer registrerer den Afdödes Efterladenskaber, ligesom disse ogsaa af ham blive at forauktionere, hvis de ikke udgjöre mere end det af Fattigvæsenet gjorte Udlæg, medens de i modsat Fald blive at tage under ordentlig Skiftebehandling. — *ad* Nr. 4: Collegiet finder ikke, at der er Anledning til at gjöre Forandring i de her omhandlede Bestemmelser. — Det kongel. Danske Cancellie den 14. Decembr. 1841.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fordelingen af de ved Forsamlingen af islandske Embedsmænd foranledigede Udgifter.** Khavn den 14. Decembr. 1841. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1841, Nr. 5629. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1839, S. 16, 17, 52, 54—60. 14. Decbr.

Stiftamtet har i behagelig Skrivelse af 10. April d. A. andraget, at der ved Anvendelsen af den aller-

1841. höi. Resol. af 15. April f. A, hvorved det blev bestemt,
14. Decbr. at Omkostningerne, som medgaae i Anledning af den ved allerh. Resol. af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reikevig, skulle lignes paa de islandske Repartitionsfonds, til Udredelse efter Lösegodstiendens Capital for hvert Amt, er mellem Amtmændene paa Island opstaaet Menings-Ulighed i Henseende til Valget af det Aar, hvis Lösegodstiende-Capital skal lægges til Grund for Fordelingen af bemeldte Omkostninger. — Idet Stiftamtet derhos har indstillet denne Sag til Cancelliets Afgjörelse, har samme bemærket, at medens alle tre Amtmænd have været enige i at forstaae Resolutionen saaledes, at ikkun eet Aars Lösegodstiende-Capital burde være Basis for Fordelingen af Omkostningerne ved een Forsamling, have Vester- og Sönder-Amtet formeent, at Fordelingen burde skee efter Forholdet af den Lösegodstiende-Capital, der lægges til Grund for de paa Amterne lignede Bidrags Repartition i det Aar, da Forsamlingen sammentræder; hvorimod Nord- og Öst-Amtet har antaget, at der burde vælges den Lösegodstiende, der opgives af de vedkommende i det Aar, da Forsamlingen afholdes, og som lægges til Grund ved det næst paafölgende Aars Ligning.

Efter at Cancelliet i den Anledning har corresponderet med det kongel. Rentekammer, undlader man ikke, til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning tjenstl. at melde, at man bifalder, at de omhandlede Udgifter blive at fordele efter eet Aars Lösegodstiende-Capital, og at navnlig den Lösegodstiende-Capital, der i de respektive Amter lægges til Grund for Opkrævning af Bidrag til Amtsrepartitionsfondene i det Aar, da Forsamlingen sammentræder, ogsaa maa være Basis for Fordelingen af meerbemeldte Udgifter mellem Amterne indbyrdes, dog saaledes, at denne Regel for Fremtiden ufravigelig bliver at fölge.

Forsaavidt det derhos af Stiftamtets Skrivelse synes at fremgaae, at Jordebogskassens Forskud til oftmeldte

Udgifter ere inddragne ved Ligning i eet Aar, undlader man ikke lige tjenstl. at tilföie, at Refusioner herefter blive at fordele paa to Aar, og navnlig saaledes, at endeel af Forskudet allerede bliver at dække i det Aar Forsamlingen holdes, og det Övrige i det næst paafölgende Aar, ved hvilken Foranstaltning den kongelige Finantsdeputation, hvis Betænkning er indhentet med Hensyn til den længere Tid, i hvilken den islandske Jordebogskasse, som en Fölge heraf, vil komme til at staae i Forskud, Intet har fundet at erindre. — Det kongel. Danske Cancellie den 14. Decbr. 1841. 1841. 14. Decbr.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, ang. **Sagföreres Beskikkelse i beneficerede geistlige Sager.** Khavn den 14. Decbr. 1841. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1841, Nr. 5631. Tíðindi frá nefndarfundum íslenzkra embættismanna 1841, S. 94—115. 14. Decbr.

Amtet har, næst at bemærke, at de, der have indgivet Ansögning om Beneficium processus gratuiti, stedse tillige have anholdt om, at der maatte beskikkes dem en Sagförer til uden Betaling at udföre Sagen, samt at der endog undertiden er andraget paa, at denne skulde være en lovkyndig Embedsmand, i behagelig Skrivelse af 13. Februar d. A. forespurgt, om det ikke maatte være tilstrækkeligt, at der kun da, naar de beneficerede Parter ere af den geistlige Stand og ikke selv ville möde i Sagen, beskikkes dem fri Sagförer, og at dertil udnævnes en fornuftig Bondemand inden det Thingsogn, hvorunder Sagen sorterer, idet De derhos har yttret den Formening, at der i andre Tilfælde ikke bör indrömmes den beneficerede Part fri Sagförer, med mindre han enten var umyndig, notorisk enfoldig eller ved Svagelighed hindret fra at möde i Retten.

Efter at Cancelliet over denne Sag har indhentet Betænkning fra den ved allerhöi. Resol. af 22. August

1841. 14. Decbr. 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reikevig, skulde man til behagelig Efterretning tjenstl. melde, at man, paa de af Forsamlingens Minoritet anförte Grunde, maa holde for, at der i Overeensstemmelse med Collegiets Skrivelse til Amtet af 2. Marts 1830 og den om den her omhandlede Gjenstand gjeldende Lovgivning bör forholdes med Beskikkelse af frie Sagförere i beneficerede geistlige Sager aldeles paa samme Maade, som med Beskikkelse af slige Sagförere i andre beneficerede Sager, og at frie Sagförere i hine Sager ikkun da bör indrömmes, naar vedkommende Amtmand, efter at Sagen med Stiftsövrigheden er bleven overlagt, finder, at enten Billighed taler derfor, eller og at der, efter hver enkelt Sags særegne Omstændigheder maatte være en eller anden særdeles Anledning dertil. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Decembr. 1841.

18. Decbr. **Bekjendtgjörelse** fra Finants-Deputationen, ang. **Præg paa Rigsbankdaleren m. m., samt om Udprægning af Smaamynt.** Khavn den 18. Decbr. 1841. — Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Ny Coll. Tid. 1842, S. 21—22. Qvart-Forr. for 1841, S. 183—184; Schou XXIII, 451—452.

Bekjendtgjörelse om et forandret Præg paa Rigsbankdaleren og dens Underafdelinger, samt om Udprægning af Rigsbankpenninge eller 1/5 Rigsbankskillinger.

I Forbindelse med den herfra under 12 Septbr. f. A. udstedte Bekjendtgjörelse om det af Hans Majestæt allernaad. befalede forandrede Præg paa Speciesdaleren, skulde man nu bringe til offentlig Kundskab, at Hans Majestæt under 16. denne Maaned allernaad. har bestemt, hvilket Præg for Fremtiden skal gives Rigsbankdaleren og dens Underafdelinger paa 32, 16 og 8 Rigsbankskilling, samt Skillemynterne i Sölv paa 4 og 3 Skilling, og i Kobber paa 2, 1 og 1/2 Skilling.

Adversen paa dem alle bliver Hans Majestæts Bryst-

billede med Omskrift: CHRISTIANUS VIII. D. G. DANIÆ V. G. REX. 1841. 18. Decbr.

Reversen: paa Rigsbankdaleren, Hans Majestæts Vaabenskjold med Vaabenkappe, Krone, Sværd, Scepter og Elephantordenens Kjæde; paa 32 Rigsbankskillingen: Vaabenskjoldet med Kappe, Krone og Ordenskjæde; paa 16 Rigsbankskillingen: Vaabenskjoldet med Krone og Kappe; paa 8 Rigsbankskillingen: samme Præg; paa 4 og 3 Rigsbankskillingen: Krone, Sværd og Scepter; paa Kobber 2 og 1 Rigsbankskillingen: Vaabenskjoldet med Krone og Kappe; paa ½ Skillingen: Krone, Sværd og Scepter.

Foruden Rigsbankværdien angives tillige paa de 5 förste Sorter Courantværdien med respective 30, 10, 5, 2½ og 1¼ Schilling.

De forsynes desuden alle med Aarstal, Myntmesters og Medailleurs Navnebogstaver, og Myntmærket: for Kjöbenhavn en Krone, for Altona et Rigsæble.

Gehalt og Lödighed forbliver den samme som hidtil, nemlig: af Rigsbankdaleren, 32, 16 og 8 Skillinger udmyntes 18½ Rbd. af Marken fiin Cöllnsk Vægt, af 4 og 3 Skillinger 21 Rbd. af Marken fiin Cöllnsk Vægt.

Rigsbankdaleren er 14 lödig, 32 Skillingen 11 lödig, 16 Skillingen 8 lödig, 8 Skillingen 6 lödig, 4 Skillingen 4 lödig og 3 Skillingen 3⅔ lödig.

Af Kobber-Toskillingerne udmyntes 32 Stykker af 1 Pund Kobber Cöllnsk Vægt; af Eenskillingerne 64 Stykker og af ½ Skillingerne 128 Stykker.

Foruden forbenævnte Myntsorter skal, for at lette Benyttelsen af Rigsbankpenge ved Courantbetalinger, udpræges Penninge eller Femtedeel-Rigsbankskillinger af Kobber, af hvilke 320 Stykker gaae paa 1 Pund Cöllnsk Vægt. Præget paa disse bliver, foruden Værdien, ligesom paa ½ Rigsbankskillingen.

Alle her anförte Myntsorter skulle i alle Betalinger uvægerligen modtages saavel i de Kongelige Kasser som mellem Mand og Mand, dog at indtil videre Ingen

1841. 18. Decbr. er forpligtet til at modtage af 16 og 8 Skillinger mere end 3 Rbd., af 4, 3, 2, 1 og ½ Rigsbankskillinger mere end 16 Rigsbankskilling (5 Schilling Courant), og af ⅕ Rigsbankskillinger flere end 4 Stykker ad Gangen. — Finants-Deputationen den 18. Decbr. 1841.

18. Decbr. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Anbringelsen af en islandsk Discipel i en dansk Latinskole.** Khavn den 18. December 1841. — Copieb. for Univers. og Skolerne 1841, Nr. 2140.

I Skrivelse af 1. f. M. har Hr. Kherren tilstillet Directionen et fornyet Andragende fra Land- og Byfoged Gunlögsen i Reikavig om, at hans Halvbroder Sæmund Gunlögsen maatte tilstaaes en Gratistplads i en dansk Skole, hvilket Andragende De har anbefalet til at bevilges.

I denne Anledning skulde Directionen tjenstligst melde, at man, efter at have gjennem det kongelige Danske Canaellie modtaget det af Landfoged Gunlögsen tidligere indgivne Andragende om denne Gjenstand, har under 23. Mai f. A. tilskrevet bemeldte Collegium, at, uagtet den kgl. Resolution af 10. Marts 1826, der hjemler unge Islændere, som ere fortrinligen begavede og trængende til Understöttelse, Ret til strax at blive optagne som Gratister i Metropolitanskolen, Roeskilde eller Slagelse (samt den nu nedlagte Helsingör)- Skole med Nydelse af Skolens förste Stipendium, som Betingelse for en saadan Begunstigelse fordrer, at saadanne Disciple skulle anbefales af Biskoppen over Island, der har at tilstille Directionen fuldstændige Beviisligheder angaaende deres Naturgaver og Fremgang, samt Trang til Understöttelse, og uagtet dette ikke i nærværende Tilfælde er iagttaget, vilde Directionen dog efter Omstændighederne ikke nægte Disciplen S. Gunlögsen Nydelsen af bemeldte Begunstigelse, saaledes at

han, hvis det önskedes, kunde til Efteraaret samme Aar optages som Gratist i een af de ovennævnte tre Skoler, og efter Omstændighederne tillige tillægges Beneficium af 50 Rbd., enten strax eller efter nogen Prövetid, hvilket Stipendium iövrigt, efter indhentede Erklæringer, lettest vilde kunne forundes ham i Slagelse Skole, hvis denne maatte vælges. 1841. 18. Decbr.

Iövrigt yttrede Directionen, at man under ingen Omstændigheder seer sig istand til at forskaffe Disciplen anden Hjælp, end det anförte Stipendium, hvorimod man henstillede til Cancelliet, hvorvidt Samme maatte finde Anledning til at udvirke nogen yderligere Understöttelse til at bestride de Omkostninger, som hans Ophold her vilde udkræve.

Til denne Erklæring maa Directionen aldeles henholde sig, idet man dog bemærker, at da der allerede for samtlige lærde Skoler er disponeret over Stipendieportioner for indeværende Skoleaar, vilde det muligen nu möde Vanskelighed, at forskaffe oftnævnte Discipel fornævnte Stipendium fra et tidligere Tidspunkt end 1. Oktobr. 1842. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 18. Decembr. 1841.

Rentekammer-Skrivelse til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Mensale af det forrige Holum Bispestols Gods** til nogle **Præster i Holum Stift.** Khavn den 24. Decembr. 1841. — Rentek. Isl. Copiebog 14, Nr. 762. 24. Decbr.

I Skrivelse af 13. April d. A. har det kgl. Danske Cancellie — ved at tilstille Rentekammeret en Ansögning, hvori Sognepræst for Holums og Vidviks Menigheder inden Skagefjords Syssel i Islands Norder-Amt, Provst Benedikt Vigfussen, anholder om Forbedring i sit Embedes Indtægter — begjært Kammerets Betænkning saavel over denne Ansögning, som med Hensyn til hvad Stiftamtmanden og Biskoppen over Island i

1841. 24. Decbr. deres Erklæringer over Ansögningen have yttret om, at flere Sognekald i Norder-Amtet maatte tilstaaes Erstatning for den Afgang i Indtægter, de have lidt ved det i sin Tid foretagne Salg af Holum Bispestols Jorder og Qvilder, til Fordeel for en ny Skoleindretning i Island, idet Kaldene derved berövedes en Deel Tiender og saakaldte Contingenter eller Mensaler m. v., som de forhen havde erholdt af Bispestolens Indtægter.

Som det kgl. Danske Cancellie bekjendt, blev det ved en af Samme bevirket allerhöieste Resolution af 25. Septbr. 1801 overdraget til Rentekammeret, at foranstalte Salget af Bispestolens Jordegods m. v., og da Kammeret, som Fölge heraf, hidtil har haft Administrationen af de for Godset indkomne Capitaler, der indbetaltes i Islands Jordebogskasse efterhaanden som de bleve erlagte af vedkommende Kjöbere, er det formentligen alene med Hensyn hertil, deels at velbemeldte Cancellie har tilstillet Kammeret til Betænkning de til Samme Tid efter anden indkomne Ansögninger om Erstatning i fornævnte Anledning, deels at enkelte Vedkommende directe have henvendt sig til Kammeret med Ansögninger og Besværinger desangaaende; thi hvad angaaer Hovedspörgsmaalet om selve Erstatningen, da er det nærmest Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, som vil have at yttre sig derover.

For imidlertid fra sin Side at medvirke, saavidt muligt, til endelig Berigtigelse, har Kammeret, overeensstemmende med de Tid efter anden hertil indkomne Andragender, og de i Anledning deraf indhentede Oplysninger, ladet forfatte en Opgjörelse over Erstatningen for ethvert enkelt Pastorats Vedkommende, i hvilken Henseende, saavel som med Hensyn til Gangen af de tidligere Forhandlinger, vi ikke undlade herved tjenstl. at meddele Fölgende:

Allerede under 21. Mai 1811 blev det herfra foreslaaet Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, at lade den Præsterne tilkommende Godtgjörelse udbe-

tale af de ved det Holumske Jordegodses Salg indvundne Fonds, men Directionen troede da ikke at burde yttre nogen Mening herom, förend Oplysninger erholdtes om Störrelsen af det islandske lærde Skolevæsens Fonds og Indtægter i det Hele. Sildigere blev, som det kgl. Danske Cancellie vil have erfaret af Kammerets Skrivelser af 24. Septbr. 1816, 27. Febr. 1819 og 23. Mai 1829, Sagen udsat en Tid lang, for at erhverve adskillige nærmere Efterretninger, som bleve ansete fornödne, og, da disse endeligen vare modtagne, har den været sat i Bero, indtil den i Universitets-Directionens oven nævnte Skrivelse ommeldte Opgjörelse af det islandske lærde Skolevæsens Fonds kunde finde Sted. Dette særdeles vidtlöftige og vanskelige Arbeide blev, for Tiden indtil 1. August 1834, fuldendt i Aaret 1836, og Resultaterne af samme meddeltes under 26. November s. A. Universitets-Directionen, som, efter at nogle af Directionen ved Opgjörelsen fremsatte Bemærkninger af Kammeret vare blevne nærmere oplyste, i Skrivelse af 5. Marts 1839 erklærede, at Samme Intet videre i saa Henseende havde at erindre. — Da de Hindringer for Afgjörelsen af Sagen om de Holumske Præsters Tilgodekommende, der tidligere have frembudt sig, saaledes nu ikke længere ere tilstede, og da Universitets-Directionen tilligemed ovenmeldte Opgjörelse af Skolevæsenets Fonds, hvoraf Godtgjörelsen til Præsterne skal udredes, har været tilstillet en forelöbig Beregning over denne indtil Udgangen af Aaret 1834, uden derved specielt at bemærke Noget, og Directionen desuden tidligere, nemlig ved Skrivelser til Rentekammeret af 22. Mai 1819 og 30. Juli 1831 har yttret den Mening, at Præsterne maae være berettigede til det omhandlede Vederlag, saa skjönner Kammeret ikke rettere, end at dette Vederlag for den forbigangne Tid nu maa kunne anvises Vedkommende. — I Henseende til ovenmeldte Beregning, der, som berört, ikkun var forelöbig, og af hvilken hoslagt fölger en Afskrift, finder dette

1841. 24. Decbr.

1841. Collegium dog at burde gjöre opmærksom paa fölgende
24. Decbr. Punkter:

1) Da Holum Bispestols Jorder ikke ere solgte med Tiendefrihed, og det altsaa er foranlediget ved Præsternes egen Forsömmelse med at fordre Tienden hos Vedkommende, dersom de have lidt noget Tab i deres Tiende-Indtægter, saa er ikke hertil taget Hensyn ved Affattelsen af Beregningen over Godtgjörelsen. — 2) I Beregningen er Godtgjörelsen, fra Aaret 1805, da Salget af Jordegodset er foregaaet, indtil Aaret 1817 incl., da Capitelstaxter bleve indförte i Island, udregnet, hvad Smör-Indtægterne angaaer, efter det gamle Evaluations-Forhold, 45 Sk. for en Föring eller 10 Pd. Smör, fordi, som og af forhenværende Amtmand Johnsson er bemærket i Skrivelse af 12. Juni 1830, en anden Maalestok var vanskelig at udfinde; for de efterfölgende Aar er derimod Vederlaget udregnet efter hvert Aars Capitelstaxt. At reducere det udfundne Pengevederlag for de förstnævnte Aar efter Forholdet 6 til 1 kunde maaskee forsvares ved Bestemmelserne i Anordningen om Pengevæsenets Forandring i Island, men synes ubilligt, saavel med Hensyn til Fordringens Oprindelse, som og fordi Erstatningen for de nævnte Aar derved vilde blive altfor uforholdsmæssig ringe, nemlig ikkun $^3/_4$ Rbsk. for 1 Pd. Smör. — 3) Det er i bemeldte Beregning antaget, at Holum Sognekald ikkun kan tilkomme Godtgjörelse indtil den Tid, da Vidvik Sognekald blev annecteret dertil. Da det imidlertid i den med det kgl. Danske Cancellies Skrivelse fulgte Ansögning fra Provst Vigfussen er opgivet, at Ydelserne af dette Annex ere meget ringe, vil det formentligen være at tage under nærmere Overveielse, om det samlede Kald dog ikke burde fremdeles beholde i det mindste en Deel af Vederlaget. — Af Beregningen vil det endvidere sees, at Godtgjörelsen for Holum og Vidvik Sognekalds Vedkommende ikkun er anfört deri indtil Aaret 1820, skjöndt Vidvik först

blev anneeteret til Holum i 1829, og Kaldet vil fölgelig i alt Fald kunne tilkomme den fulde Godtgjörelse for 9 Aar længere, end i Beregningen er antydet. — Den Indtægt, meerbemeldte Holum Sognekald havde af Bispestolen, udgjorde oprindeligen 30 Speeier og 30 Kroner aarligen, som er evalueret til 65 Rd. 60 Sk. D. C. og i Beregningen opfört for Aarene 1804 til 1812 med 590 Rd. 60 Sk. D. C., hvilken Sum derefter er reduceret til 98 Rbd. 40 Sk. S. og T. Imod denne Reduetion synes vel og Billighed at tale, naar hensees til, at Præsten formentligen maatte kunne fordre Pengene udbetalte enten i de ovennævnte Myntsorter eller deres Værdie i anden gangbar Mynt; men denne Omstændighed vil dog her være uden synderlig Indflydelse paa Beregningen, eftersom daværende Sognepræst Thorkel Olavsen, som det kongl. Danske Cancellie vil have erfaret af Kammerets Skrivelse af 17. Decbr. 1816 og de dermed tilbagefulgte Bilage, allerede skal have erholdt saa meget i Forskud paa sin Godtgjörelse, at hans eller hans Arvingers Tilgodehavende i alt Fald ikke vil overstige det i Beregningen anförte Belöb. Pastor Olavsen skal nemlig som Forskud have modtaget i Aaret 1809: 100 Rd. D. C., i 1813: 300 Rd. D. C. og 40 danske Kroner, og i 1816: 150 Rbd. Navne-Værdie. Af disse Summer er imidlertid ikkun den sidstnævnte beregnet den islandske Skolefond tillast; hvorimod man, hvad de övrige angaaer, uagtet derom anstillet nöiagtig Undersögelse i vedkommende Regnskaber, ikke har kunnet udfinde, af hvilken Kasse de ere anviste, men det kan kun formodes, at de ere udbetalte af de, ved nogle for den kgl. Kasses Regning i Krigsaarene til Island overförte Skibsladningers Salg, indkomne Penge, for hvilke ingensinde er aflagt fuldstændig Rigtighed. — Iövrigt tilföies, at det ikke er Kammeret bekjendt, at nogen af de andre Præster har erholdt Forskud paa det dem tilkommende Vederlag.

1841. 24. Decbr.

1841.
24. Decbr.

Saavel med Hensyn til, at der i meerbemeldte Beregning er, som ovenfor berört, indlöbet den Feil, at Godtgjörelsen for Holum Sognekald deri kun er opfört for Tidsrummet fra 1804 til 1820 istedetfor til 1829, som og fordi Beregningen i det Hele ikke gaaer længere end til Aaret 1834, har Kammeret ladet forfatte ligeledes vedlagte nye Beregning, hvori Feilen er rettet og Godtgjörelsen anfört indtil 1840 Aars Udgang. Til Afbenyttelse ved denne Sags Behandling, og nærmere Oplysning om samme, lade vi endvidere fölge:

a) den med det kgl. Danske Cancellies Skrivelse af 28. Novbr. 1812 modtagne Forestilling fra Biskop Vidalin med 2 Bilage, angaaende Godtgjörelse i forberörte Anledning til Præsten for Hofstade og Flugumyre Menigheder; — b) den med velbemeldte Cancellies Skrivelse af 20. Februar 1813 fulgte Ansögning fra Præsten til Holum om Godtgjörelse; — c) en Erindring fra Biskop Vidalin, modtagen ved Cancelliets Skrivelse af 15. Juni 1816, om Afgjörelse af Sagen om Vederlag til Præsterne i Holums Stift; — d) en Betænkning fra Samme, dat. 13. August 1817, med 4 Bilage, betræffende samme Sag; — e) en do. fra Stiftsövrigheden af 28. Septbr. 1818 med 2 Bilage, angaaende samme Sag; — f) en Erindring fra Biskop Vidalin af 17. Aug. 1818 i samme Sag; — g) en do. fra Samme af 22. Februar 1823; — h) de med Cancelliets Skrivelse af 25. Septbr. 1824 modtagne 2 Ansögninger med 3 Bilage fra 14 Præster i Holums Stift om Godtgjörelse; — i) den med Sammes Skrivelse af 7. Oktbr. 1826 modtagne Ansögning med 6 Bilage fra Præsten til Fagranæs og Sjafarborg om Godtgjörelse m. v.; — k) den med Sammes Skrivelse af 18. April 1829 modtagne Ansögning med 6 Bilage fra Præsten til Hofstade og Flugumyre om Godtgjörelse; — l) en Betænkning i Sagen af forhenværende Amtmand Johnsson, dat. 12. Juni 1830, med 5 Bilage; — m) en Afskrift af Conditionerne for Salget

af Holum Bispestols Jorder; — n) de med Cancelliets ovenberörte Skrivelse af 13. April d. A. fulgte 8 Stykker Bilage. 1841. 24. Decbr.

Sluttelig skulde vi ikke undlade at tilföie, at Rentekammeret — naar det ved Brevvexling imellem det kgl. Danske Cancellie og Universitets-Directionen bliver endeligen afgjort, hvormeget der skal erlægges som Erstatning for oftnævnte Tab, og dette Collegium derom modtager nærmere Underretning, — strax vil föie Anstalt til Summens Udbetaling af Islands Jordebogskasse, imod Erstatning af det islandske lærde Skolevæsens Fonds. — Rentekammeret den 24. Decembr. 1841.

Reskript til Admiralitets- og Commissariats-Collegium, ang. **Kronprindsens Sæde og Stemme i Collegiet.** Khavn den 25. Decembr. 1841. — 25. Decbr. Der befales, at Hans kgl. Höihed Kronprinds Frederik Carl Christian skal have Sæde og Stemme i Collegiet fra 1. Januar 1842 af. — Rubr. i Ny Colleg. Tid. 1842, S. 23.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Optagelse af en Dövstum til Underviisning paa Institutet.** Khavn den 28. December 1841. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1841, Nr. 5810—11. 28. Decbr.

Fra Sysselmand for Dale Syssel paa Island, C. Magnussen, har Cancelliet modtaget et Andragende, hvori han anholder om, at hans otteaarige dövstumme Datter Christine Oline maa blive optaget som Elev paa Dövstumme-Institutet, og at den aarlige Betaling, 96 Rbd., maatte saa meget som muligt blive modereret for ham.

Efter i denne Anledning at have brevvexlet med den kgl. Direction for Dövstumme-Institutet og med det kgl. Rentekammer, skulde Cancelliet tjenstl. melde Hr. Amtmand til behagelig Bekjendtgjörelse for Syssel-

1841. mand C. Magnussen, at der Intet vil være til Hinder for,
28. Decbr. at bemeldte hans Datter optages paa Dövstumme-Institutet i Sommeren 1842, naar hun dertil indsendes forsynet med en forsvarlig Klædning, foruden den hun ved Indsendelsen er iført, samt 6 Stykker Linned, 3 Par Strömper og 1 Par Sko, saa og med Döbe-Attest og Attest om hun har haft de naturlige Kopper, eller er vaccineret, samt Oplysning: om nogen af hendes Forældre eller Slægtninge have været Dövstumme; — men at ingen Moderation i den fastsatte aarlige Betaling kan bevilges ham. — Det kgl. Danske Cancellie den 28. December 1841.

30. Decbr. **Cancellie-Plakat** ang. **Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Spanien.** Khavn den 30. Decbr. 1841. — Publiceret 1842 i Myra og Hnappadals, Dala og Öefjords Sysseler; 1843 i Hunavatns, Skagafjords og begge Mula Sysseler. — Canc. 2. Dep. Reg. XLII, 365—366 (1841, Nr. 837). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1841, S. 220—221. Ny Colleg. Tid. for 1842, S. 57—58; Schou XXIII, 453—455.

Plakat for Danmark, angaaende Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Spanien.

Efter at Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hendes katholske Majestæt Dronningen af Spanien og, under hendes Mindreaarighed Regentinden, Hendes Majestæt Enkedronningen, Donna Marie Christine af Bourbon, ved deres Befuldmægtigede ere komne overeens om, at lette Overförelsen af de deres Undersaatter enten allerede tilfaldne eller for Fremtiden tilfaldende Eiendele fra det ene Rige til det andet, og i den Hensigt at ophæve de Afgifter, som ved saadan Overförelse under forskjellige Benævnelser hidtil have været svarede, er derom, efter at de denne Overeenskomst, der er afsluttet den 28. Marts 1840, betræffende Ratificationer, under 10. Oktbr. d. A. ere blevne udvexlede i Madrid,

fra det kongl. Departement for de udenlandske Sager, ifölge dertil meddeelt allerhöieste Bemyndigelse, udstedt en Declaration, hvis Bestemmelser herved bekjendtgjöres, til Efterretning og behörig Iagttagelse. 1841. 30. Decbr.

1) Al Afdragsret, Bortflytningsafgift og anden lignende Afgift, hvis Hensigt det er at beskatte de Eiendele, som forflyttes fra det ene Rige til det andet (Hjemfaldsretten derunder indbegreben, skjöndt samme ikke hidtil har været gjensidig gjeldende), skal herefter være ophævet mellem Hans Majestæt Kongen af Danmarks og Hendes katholske Majestæts Stater. — 2) Som Fölge heraf skulle Undersaatterne af enhver af disse to Souverainer frit og uden nogensomhelst Afgifts Svarelse kunne udföre de Eiendele, som de have erhvervet i den anden Stats Besiddelser, det være ved Arv, Gave, Mageskifte eller hvilkensomhelst anden Adkomst. — 3) Disse Bestemmelser ere ikke alene anvendelige paa de Afgifter eller andre Paalæg af det omhandlede Slags, som tilfalde Statskassen, men ogsaa paa dem, som hidtil maatte have været oppebaarne af enkelte Individuer, Provindser, Stæder, Jurisdictioner, Corporationer eller Communer. — 4) Undtagne fra de ovenanförte Bestemmelser ere de Afgifter, som ere eller maatte blive paabudne af Arv, naar de ikke have Hensyn til Udförelse, og ramme ligesaavel de Indfödte som de Fremmede, hvad enten saadanne Afgifter tilfalde Regjeringen eller Private. — 5) Den i de foregaaende §§ indeholdte Overeenskomst træder i Kraft fra den 10de Oktbr. d. A. For at imidlertid de tvende contraherende Parters Undersaatter saa snart som muligt kunne nyde godt af de ved samme tilsigtede Fordele, er det blevet vedtaget, at alle Eiendele, som til bemeldte Tid allerede maatte være tilfaldne dem i de tvende Souverainers respective Besiddelser, uden dog derfor at være udförte, skulle have samme Adgang til den stipulerede Fritagelse, som de, der maatte tilfalde dem i Fremtiden. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Decembr. 1841.

1842. General-**Toldkammer**- og Commerce-Collegii
1. Januar. **Bekjendtgjörelse** om indenlandske **Skibes og Varers Behandling i Öresundet og Belterne.** Khavn den 1. Januar 1842. — Original-Aftryk hos Schultz, 10 Sider i 8vo.; Schou XXIII, 467—472. Toldforordn. 1. Febr. 1797 udg. af Jörgensen. Khavn 1845 i 4to. S. 222 f. — Til denne „Bekjendtgjörelse" slutter sig en af General-Toldkammeret udfærdiget „Öresunds og Strömtoldrulle", kundgjort under samme Datum i Overeensstemmelse med kgl. Bemyndigelse. Denne Rulle findes i Original-Aftryk 80 S. i 8vo hos Schultz; Schou XXIII, 472—535. — **Uddrag.**

Bekjendtgjörelse om indenlandske Skibes og Varers Behandling i Öresundet og Belterne.

I Medför af Hans Majestæts allern. Bemyndigelse kundgjöres herved fölgende Bestemmelser for indenlandske Skibe og Varer i Farten gjennem Öresundet og Belterne.

. . . . 3) Fyr- og Vartegnspenge erlægges af alle indenlandske Handels- eller Coffardieskibe (Staden Altonas Skibe undtagne) paa Reisen til og fra Færöerne, Island og Grönland, enten de ere ladede eller ballastede, med 1 Styver pr. Commercelæst; men af indenlandske Skibe, der seile til og fra de danske Besiddelser i Vestindien, til og fra Kysten af Guinea, China samt Ostindien, betales derimod Fyr- og Vartegnspenge overeensstemmende med de i foranstaaende § 2 og Öresunds- og Strömtoldrullens § 12 fastsatte Regler. Endvidere betales, som hidtil, af de i denne § omhandlede Skibe de sædvanlige Klareringsomkostninger. . . . . .
8) Alle til Færöerne, Island og Grönland udgaaende Varer, samt de Varer, som derfra hjembringes og igjen til indenrigske eller fremmede Steder udföres, ere saavel ved Indgaaende som Udgaaende frie for Told i Sundet og Belterne; ligeledes ere de for den kongel. grönlandske Handels Regning til Hvalfanger- og Fiskerskibenes Udrustning behövende Varer, som ogsaa de Ladninger, disse Skibe hjembringe, saavel ved Ind-

gaaende som Udgaaende, fritagne for Sund- og Strömtold. Men af Skibene, hvori bemeldte Varer föres, betales Fyr- og Vartegnspenge, samt Klareringsomkostninger. Cfr. § 3. — De for privat Regning til Fangst ved Grönland udrustede indenlandske Robbe- og Hvalfangerskibe ere derimod underkastede saavel Toldafgiften, som Fyr- og Vartegnspenge, samt Klareringsomkostninger. . . . . 1842. 1. Januar.

General-Toldkammer- og Commerce-Collegium den 1. Januar 1842.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Udredelsen af Alimentations-Bidrag.** Khavn den 4. Januar 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 25. 4. Januar.

Ved at meddele Cancelliet Tilstaaelse for Modtagelsen af de Amtet ved Collegiets Skrivelse af 11. Juli 1840 tilstillede 32 Rbd. Sedler, der udgjöre Bidragene for de tvende sidste Aar, i hvilke Dyrlæge L. Heigaard i Ringsted, i Medför af den af Kjöbenhavns Magistrat afgivne Resolution, har at bidrage til det af ham med Fruentimmeret Rosa Christiansdatter avlede uægte Barn, der har fyldt sit tiende Aar, har Amtet i behagelig Skrivelse af 13. Mai f. A. tillige fremsat de Grunde, hvorpaa det stötter den af Samme allerede tidligere yttrede Formening, at bemeldte Heigaard rettelig kunde tilpligtes at bidrage til det omhandlede Barns Underholdning fra dets 10de til dets 16de Aar.

Efter at Cancelliet nu gjennem Amtmanden over Sorö Amt har ladet Heigaard gjöres bekjendt med Indholdet af Amtets ovennævnte Skrivelse, har man fra ham modtaget hosfölgende Erklæring, hvoraf behageligen vil erfares, at han ikke anseer sig pligtig til at bidrage yderligere til bemeldte Barns Underholdning; og ved at fremsende samme undlader man ikke tjenstl. at tilföie, at da Heigaard ikke uden ved Dom vil kunne

1842. paalægges en saadan Forpligtelse som den omhandlede,
4. Januar. og det derhos maa ansees tvivlsomt, om Domstolene dertil ville ansee ham pligtig, har Cancelliet ikke troet at kunne foretage Videre i Sagen[1]. — Det kgl. Danske Cancellie den 4. Januar 1842.

10. Januar. **Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.** Eyjafjord den 10. Januar 1842. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1842 til sömu tíðar 1843.

		Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr.	1[2]	28	5	28	5	22½
—	2 (fard. 1842)	3	25	19	54	15½
—	3	5	15	30	90	25
—	4	3	73½	30	12	24
—	5	2	71	32	84	26½

[1]) Amtmand Thorarensen havde i Skrivelse til Cancelliet 13. Mai 1841 stöttet sin Mening paa Jonsbogens Arvebalk 22. Kap., der gaaer ud fra, at Barnet ikke kan arbeide for Föden, förend det er 16 Aar, samt ligeledes Praxis i Island, der ubetinget fordrer Understöttelse indtil Barnet er 16 Aar. Derimod erkjender Amtm. ikke For. 14. Oktbr. 1763, 10. Decbr. 1790 og 30. Mai 1794 som gjeldende, da de „ikke ved noget udtrykkeligt Lovbud ere gjorte gjeldende her i Landet", skjöndt man i Praxis havde fulgt de Regler, som Forordn. 30. Mai 1794 foreskrev, for at sikkre Moderens og Barnets Ret. — Sysselmanden i Öefjords Syssel havde oplyst, at der ydedes Bidrag til Börns Underholdning indtil 14 Aars Alder, men dog aftagende efter det 10de Aar.

[2]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7—9).

1842.
10. Januar.

	Nafnverð.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 6	3	31	26	56	21½
— 7	2	19½	22	3	17½
— 8	13	2	13	2	10½
— 9	9	24	12	32	10
B. Nr. 10	»	23	28	72	23
— 11	»	20	25	»	20
— 12	»	17	21	24	17
— 13	»	19	23	72	19
C. Nr. 14	»	25½	7	93	6½
— 15	»	18	11	24	9
— 16	»	25	7	78	6
— 17	»	7	8	72	7
— 18	»	47½	9	86	8
— 19	»	68	10	60	8½
— 20	»	29½	36	84	29½
— 21	»	12	15	»	12
D. Nr. 22	3	72	22	48	18
— 23	3	93½	23	81	19
— 24	3	89½	23	57	19
— 25	3	60½	21	75	17½
— 26	3	27	19	66	16
E. Nr. 27	1	27	19	21	15½
— 28	1	41	21	39	17
— 29	1	38½	21	1½	17
— 30	1	23½	18	64½	15
F. Nr. 31	4	38	17	56	14
— 32	3	36½	20	27	16
— 33	2	67	16	18	13
— 34	2	6	16	48	13
— 35	1	46	17	72	14
— 36	2	93½	17	81	14½
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	2	72½	16	51	13
— 39	»	20	8	32	6½
— 40	2	19	26	36	21
— 41	»	»	»	»	»
— 42	»	76	»	»	15
— 43	1	7	»	»	20½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

1842. 10. Januar.

Eptir Litr.	A, eður í fríðu	. . . . .	23.91	19
—	B, í ullu, smjöri og tólg		24.66	20
—	C, - ullar tóvinnu	. . .	13.50	11
—	D, - fiski	. . . .	22.27	18
—	E, - lýsi	. . . .	20. 7½	16
—	F, - skinnavöru	. . . .	17.29½	14

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 29 Sk. [og alin] 16½ Sk.

Eyjafjarðar höndlunarstað þann 10. Januarii 1842.

B. H. Borgen, const. Amtm. — Eptir constitution H. Thorlacius.

11. Januar. **Cancellie - Circulaire** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Indretningen af Arrestbygninger.** Khavn den 11. Januar 1842. — For Islands Vedkommende anföres kun Stiftamtmanden som den, hvortil denne Circulaire-Skrivelse er afgaaet, da Hensigten har været, at den skulde komme til Anvendelse med Hensyn til det ifölge Reskr. 24. Januar 1838 indrettede Fængsel i Reykjavík. I Danmark er den tilstillet samtlige Amtmænd og Lehnsbesiddere, samt desuden den vestindiske Regjering. Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 139—175. Original-Aftryk som „Circulaire" paa et Ark i Folio. Ny Colleg. Tid. 1842, S. 41—56 (kgl. Resol. 22. Decbr. 1841 med Motiver). Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1842, S. 15—21.

Paa Cancelliets allerunderd. nedlagte Forestilling angaaende Varetægtsfængslernes bedre Indretning, har det under 22. f. M. allernaad. behaget Hans Majestæt Kongen at resolvere saaledes:

„Vi ville allernaad., at det ved Opförelsen af nye Arrestbygninger uomgjængelig iagttages, at der indrettes særlige Arrestkamre for et saa stort Antal Fanger, som det, med Hensyn til de Erfaringer, der hidtil og navnlig i de sidste 10 Aar ere gjorte, efter Rimelighed kan ventes, at der til samme Tid kunne være fra den eller de Jurisdictioner, hvorfor Bygningen er be-

stemt, hvilke særlige Celler skulle have idetmindste 1842.
12 Fods Længde, 7 Fods Bredde og 9 Fods Höide, 10. Januar.
saa at enhver Celle kommer til at indeholde 7 à 800 Cubikfod Luft. Men foruden disse Celler bör der være et passende Antal större Arrester, hvori flere, og idetmindste tre Fanger kunne være indsluttede, naar særdeles Omstændigheder gjöre en Undtagelse fornöden fra den Regel, at enhver Fange bör have sit særskilte Arrestkammer, hvorved det iövrigt bör iagttages, at Fanger af forskjelligt Kjön ingensinde bör være samlede, ei heller saadanne, som ere indviklede i samme Sag, saalænge ikke Undersögelsen er saa fuldkommen tilendebragt, at dens Udfald ei derved kan lide. Der bör derhos paa hensigtsmæssig Maade sörges for Arresternes Opvarmning om Vinteren, ligesom der og bör drages Omsorg for, at der, saavidt muligt, i den mörke Aarstid kan være Belysning i Arresterne for de Fanger, som önske at beskjæftige sig om Aftenen. Saa bör og ethvert Arresthuus være forsynet med een eller, om muligt, tvende Arrestgaarde, hvor Fangerne, under behörigt Opsyn, kunne faae nogen Tids daglig Bevægelse i fri Luft. Betræffende den övrige Bygningsmaade og Indretning, navnlig med Hensyn til at forhindre Lydens Forplantning samt Arresternes Forsyning med Inventarium, da bör de af den under 8. April 1840 allernaad. nedsatte Commission for Straffeanstalternes bedre Indretning fremsatte Bemærkninger meddeles vedkommende Övrigheder til Benyttelse under Udarbeidelsen af Planerne til de nye Arresthuses Bygning og Indretning, ligesom de og ville være at tage under nöieste Overveielse af Vort Cancellie i de allerunderd. Forestillinger, hvori det andrager paa Approbation af saadanne nye Bygninger. Saa bör der og sörges for, at Arrestforvareren erholder en passende og for det ham paaliggende Tilsyn med alt, hvad der foregaaer i Fængslet, bekvemt situeret og indrettet Bopæl.

De samme Grundregler, der, som foranfört, blive

1842. at iagttage med Hensyn til nye Arresthuse, skulle og,
11. Januar. saavidt muligt, anvendes i de nuværende Arresthuse, saa at de, hvor det er gjörligt, indrettes i Overeensstemmelse dermed. Saa bör og de ældre Arrestbygninger, som aldeles ikke kunne modtage en saadan forbedret Indretning, efterhaanden ombyttes med andre lignende og hensigtsmæssige.

Vi ville derhos, at ovennævnte Commission udarbeider et Reglement for en hensigtsmæssig Fængselsdisciplin, ved hvis Udarbeidelse den kan tilkalde saadanne med Arrestvæsenet bekjendte Mænd, hvis Indsigt og Erfaring den kunde önske derved at benytte. I bemeldte Regulativ skal det være en Grundregel, at alt Samqvem mellem Fangerne, som kunde være til Skade for Undersögelsen eller befordre indbyrdes Fordærvelse, omhyggelig afværges, hvorimod iövrigt den i Frdn. 5. April 1793 allernaadigst forkyndte Grundsætning, at der ikke paaföres Fangerne större Lidelser, end de, som ere nödvendige Fölger af deres Friheds Indskrænkning, nöie bör iagttages, hvoraf blandt Andet flyder, at enhver Fange bör have Adgang til, forsaavidt han dertil har Midler, at forskaffe sig bedre Underholdning og större Bekvemmeligheder, end der paa offentlig Bekostning forskaffes ham, dog kun forsaavidt det kan skee uden Fare for Misbrug og Uorden. Saa bör der og sörges for, at der skaffes Fangerne Leilighed saavel til Læsning af religiöse og andre nyttige Böger, som til Sysselsættelse med Haandarbeide, hvis Udbytte tilfalder dem selv. Forsaavidt det maatte være fornödent, bör Materiale til saadant Arbeide forskaffes dem fra Fattigvæsenet, som dog maa have samme godtgjort af Arbeidets Provenue, inden det kan komme Fangerne tilgode.

Det vil og under Regulativets Udarbeidelse blive at tage under Overveielse, om det ikke maatte være gavnligt, at der paa ethvert Sted, hvor der ere Arresthuse, indrettes Committéer, som tilligemed den Övrig-

hed, hvem Bestyrelsen af Arresthuset tilkommer, skulle have at vaage over Regulativets Overholdelse, navnlig til yderligere Betryggelse for Arrestanternes forsvarlige Behandling, samt hvorledes saadanne Committéer rettest maatte være at sammensætte, og hvilken Myndighed der kan være at tillægge samme, hvorved det maa haves for Öie, at den undersögende Dommer ikke svækkes i hans lovlige Virksomhed for Sandhedens Opdagelse. 1842. 11. Januar.

Fornævnte Commissions architectoniske Medlemmer have at veilede til og rette de Tegninger, som fra Övrighederne indkomme, og, om fornödent gjöres, kan Commissionen overdrage en anden Architekt i hines Sted at undersöge de locale Forhold, for hvilket Hvervs Udförelse der bör tillægges ham fornöden fri Befordring, Diæter og et passende Honorar.

Endelig haver Vort Cancellie at sörge for, at Arrestforvarernes Lön saaledes forbedres, at saadanne Bestillinger desto sikkrere kunne blive besatte med duelige og paalidelige Mænd, og at disse kunne finde deres Udkomme ved deres Lönninger og de övrige med deres Bestillinger forbundne Indtægter, uden at være nödsagede til at befatte sig med andre Forretninger, der ville være dem til Hinder i, med fornöden Aarvaagenhed, at varetage deres Tjeneste".

Hvilken allerh. Resolution tjenstl. tilmeldes (Tit.) til behagelig Iagttagelse og videre Bekjendtgjörelse, idet Man nedenfor meddeler den i Resolutionen allernaad. ommeldte Commissions Bemærkninger, forsaavidt Varetægtsfængslernes Bygning, Indretning og Forsyning med Inventarium vedkommer, hvorved dog med Hensyn til de af Commissionen omhandlede Varme-Indretninger bemærkes, at, efter de i den seneste Tid i Udlandet, navnlig i Preussen, med dem anstillede Undersögelser, ere de befundne, især forsaavidt de anbringes i Fængsler eller andre deslige Bygninger, at være skadelige for Sundheden, ligesom de heller ikke i oeconomisk Hen-

1842. seende have svaret til de Forventninger, Man tidligere
11. Januar. gjorde sig om dem; der vil derfor i denne Henseende blive anstillede yderligere Undersögelser, hvis Udfald maa oppebies, forinden nogen endelig Bestemmelse tages om, hvorvidt hine Varmeindretninger med Hensyn saavel til Oeconomien som fornemmelig til Sundheden maatte være at foretrække for Fængslernes Opvarmning ved Hjælp af Ovne.

Med Hensyn til Cellernes Indretning har den oftmeldte Commission i sin Betænkning bemærket, at den störste Vanskelighed er, saavidt muligt at forhindre ikke alene Udbrud, men enhversomhelst Communication saavel mellem Cellerne indbyrdes, som med Udenverdenen, og en herefter afpasset hensigtsmæssig Construction af Mure, Döre og Vinduer anseer Commissionen for at være af yderste Vigtighed. Hvad Murene angaaer, foreslaaes det at give dem en Tykkelse af 2 Steen eller 18 Tommer, om hvis Hensigtsmæssighed til Forebyggelse af Communication Commissionen alt har haft Leilighed til at overtyde sig. Den nu brugelige Planke- eller Bræddebeklædning umiddelbart paa Muren tjener efter anstillede Forsög i Arresthuset her i Staden ikke synderligt til at forhindre Lydens Forplantning, og en saadan Beklædning anbragt paa Cellens indre Muur kan derhos tjene deels til at skjule begyndte Udbrudsforsög, deels til Skjulested for indsnegne forbudne Gjenstande, og Commissionen har derfor Betænkelighed ved saadan Beklædning. Men da samme dog, naar de forommeldte Ulemper kunde fjernes, kan bidrage til at gjöre Cellen sikkrere for Udbrud, tilraader Commissionen at anbringe slig Beklædning paa Murens Yderside. Om Beklædninger med Mellemlag af Sand eller andet Lignende kunde afgive en hensigtsmæssig Skillemuur mellem Cellerne, haaber Commissionen ved anstillede Forsög i den Bygning, der nu skal indrettes til Arrest her i Staden, at komme til bedre Erkjendelse af.

Med Hensyn til Lofterne finder Commissionen det ikke i Almindelighed for Provindsialarresterne tilraadeligt at gjöre dem hvælvede; thi, foruden at Man ikke overalt tör gjöre Regning paa at erholde Muurarbeidet paalideligt udført, er en saadan Indretning ogsaa mere bekostelig, og, da Commissionen maa finde det hensigtsmæssigt, at Provindsialarresthusene i Almindelighed kun ere een Etages Bygninger, saa ville hvælvede Lofter i alt Fald være mindre nödvendige. Hvor saaledes Lofterne ikke skulle være hvælvede, har Commissionen formeent, at de bedst kunde construeres med Indskudsdække mellem Bjelkeværket.

1842. 11. Januar.

Dörene foreslaaer Commissionen at gjöres dobbelte. Den inderste maatte da være en forsvarlig stærk Dör og være det egentlige Lukke for Cellen, som tillige maatte forsynes med et tragtformigt Hul eller andet Inspectionsmiddel, hvorfra Cellen kunde oversees, uden at Fangen mærkede det. Den yderste Dör skulde kun være en ganske let, der, uden Lukke blot kunde skydes til for at forebygge Lydens Forplantelse, og som med Lethed kunde aabnes, naar Man vilde iagttage Fangen. For end bedre at hindre Lydens Forplantelse kunde Dörkarmen beklædes med Filt. Denne Indretning vilde imidlertid neppe være aldeles tilstrækkelig til at hindre al Communication gjennem Dören, hvilket derimod langt bedre kunde opnaaes ved Krydsgange, saaledes at hver Dör vendte ud til sin særskilte Afdeling af Gangen. Men i Betragtning af Bekosteligheden ved denne Indretning, der er anvendt ved de seneste i Hertugdömmene opförte Arrester, har Commissionen dog ikke turdet foreslaae den som almindelig Regel for Provindsialarresterne, og ved den oven foreslaaede Indretning vil allerede Meget være vundet, især naar Arrestforvarerens Bolig situeres saaledes, at Arrestanterne ikke kunne raabe til hinanden, uden at blive hörte af ham.

Cellens Vinduer har Commissionen tænkt sig at

1842. kunne efter Omstændighederne anbringes enten i Væggen, lige oppe under Loftet, eller i Loftet selv, eftersom den udenfor værende Plads er utilgjængelig for Alle og Enhver, eller ikke. I begge Tilfælde maa der derhos anbringes en Indretning, hvorved Vinduet fra Cellen kan aabnes og lukkes, uden at Sikkerheden derved lider noget Afbræk.

11. Januar.

At Cellerne maae kunne opvarmes, anseer Commissionen, med Hensyn saavel til Humaniteten som til Fangernes Beskjæftigelse, for aldeles nödvendigt. At dette skeer ved varm Luft fra en kunstig Varmeindretning, ansees som det Hensigtsmæssigste, og da en saadan Indretning efter den senere Tids Erfaring kan haves langt billigere end forhen, vel ogsaa som det meest Oeconomiske for et Fængsel med et stort Antal Celler, der alle ere i stadig Brug. Da imidlertid disse Forudsætninger om Fængslets Störrelse og Freqventation vel yderst sjeldent ville være tilstede i Provindsialarresthusene, har Commissionen i disse tænkt sig Ovne af Jern anbragte i Skillerummet mellem Cellerne, saaledes at een Ovn opvarmede to Arrester, men denne derhos indenfor Jernpladerne skulde være forsynet med et smalt Muurlag, for at forhindre Lydens Forplantelse. Commissionen henleder derhos Opmærksomheden paa et Slags runde Ovne, der forfærdiges paa Carlshütte ved Rendsborg, og som ere blevne anvendte ved Fængslerne i Hertugdömmene.

Med Hensyn til det Inventarium, der er fornödent i Cellen, og som maa indrettes saaledes, at det ikke optager for megen Plads, har Commissionen om Sengestedet antaget, at Arrestanten ikke bör beholde Sengen til Afbenyttelse efter Forgodtbefindende om Dagen. Den har imidlertid dog ikke kunnet tilraade, at Sengklæderne skulde transporteres ud af Cellen om Dagen og ind igjen om Aftenen, navnligen fordi derved gives Leilighed til at indsnige forbudne Ting i Cellen. Derimod har den tænkt sig flere forskjellige

Maader, hvorpaa Sengen kunde indrettes. Den kunde nemlig for det Förste bestaae i et Seildugs Underlag, udspændt mellem fire Kroge, altsaa et Slags Hængeköie, hvis tre Hjörner skulde hænge ved tre Kroge fastgjorte i Væggen, og det fjerde i en Krog, som var fastgjort i Cellens faststaaende Bord. Denne Köie kunde da om Dagen oprulles og fastgjöres paa Væggen. Commissionen har fremdeles tænkt sig, at Sengen kunde være en Trækasse, hvis ene Side ved Hængsler var fastgjort til Væggen. Den maatte være saa dyb, at Klæderne deri kunde forvares, og kunde da som en Slagbænk slaaes op mod Væggen om Dagen. For at tilstede Luften Adgang, burde Ydersiden af denne Kasse være Tralværk istedenfor hele Brædder, hvorhos den ikke ganske burde slutte mod Væggen. Endeligen kunde ogsaa bruges en faststaaende Seng med Tralværk paa Siderne og i Bunden, men iövrigt i Form af en Kasse med Laag paa. Dette kunde fastgjöres i Væggen, medens Sengen afbenyttes, men om Dagen tillaases og bruges som Bænk eller Bord. Commissionen tör ikke tillægge nogen af disse Indretninger Fortrin fremfor de övrige, men har fremsat dem alle, for at vedkommende Autoriteter kunde vælge den, de maatte finde meest hensigtssvarende.

1842. 11. Januar.

Det övrige Inventarium i Cellen kunde indskrænkes til et Bord, naar Sengestedet ikke, som anfört, dertil kunde bruges, og en Stol, hvilke begge maatte være fastgjorte i Gulvet; endvidere en indmuret men ikke med Söm fastgjort Træhylde, og herunder kunde maaskee anbringes et Par ligeledes indmurede Træknager, og endelig en Latrinindretning, som simplest kunde bestaae i et Kar, ikke af Træ men enten af stöbt Jern eller af brændt glaceret Leer, forsynet med et tætsluttende Laag, og maatte det iagttages, at denne Indretning er saa lav, at Fangen ikke ved at staae derpaa kan naae op til Vinduet. Mere end dette Inventarium foruden Sengeklæderne burde der ikke

1842. anskaffes fra det Offentliges Side. — Det kongelige
11. Januar. Danske Cancellie, den 11. Januar 1842.

20. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, ang. **Erstatning til nogle Præstekald for Tab i Indtægter ved Holum Bispestols Salg.** Khavn den 20. Januar 1842. — Canc. 1. Depart. Breve 1842, Nr. 365 (blank i Brevbogen).

I Anledning af en til Cancelliet indkommet Ansögning, hvori Sognepræsten for Holums og Vidvigs Menigheder, inden Skagefjords Syssel og Norder-Amtet paa Island, Benedict Vigfusson, anholdt om Forbedring af sit Embedes Indtægter, enten ved aarligt Bidrag dertil af Jordebogskassen og anskaffet afgiftsfri Præstebolig, eller paa nogensomhelst anden Maade, udbad Cancelliet sig det kongel. Rentekammers Betænkning, saavel over denne Ansögning, som med Hensyn til, hvad Stiftamtmanden og Biskoppen over Island i deres Betænkning over Ansögningen havde yttret om, at flere Sognekald i Norder-Amtet maatte tilstaaes Erstatning for det Tab, de have lidt ved Salget af Holum Bispestols Jordegods og Qvilder til Fordeel for en ny Skoleindretning i Island, idet Kaldene derved berövedes endeel Tiender og saakaldte Contingenter eller Mensaler med videre, som de forhen havde erholdt af Bispestolens Indtægter.

Rentekammeret har derpaa i Skrivelse til Cancelliet, næst at bemærke, at det ved en gjennem dette Collegium udvirket allerhöi. Resolution af 25. Septbr. 1801 blev overdraget til Kammeret, at foranstalte Salget af Bispestolens Jordegods med videre, yttret, at da Kammeret, som Fölge heraf, hidtil har haft Administrationen af de for Godset indkomne Capitaler, der indbetaltes i Islands Jordebogskasse efterhaanden som de bleve erlagte af vedkommende Kjöbere, er det for-

mentligen alene med Hensyn hertil, deels at Cancelliet har tilstillet Kammeret til Betænkning de til dette Collegium Tid efter anden indkomne Ansögninger om Erstatning i fornævnte Anledning, deels at enkelte Vedkommende directe have henvendt sig til Kammeret med Ansögninger og Besværinger desangaaende, idet Hovedspörgsmaalet om selve Erstatningen efter Kammerets Mening nærmest vil vedkomme den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler. 1842. 20. Januar.

For imidlertid fra sin Side at medvirke, saavidt muligt, til endelig Berigtigelse, har Kammeret, overeensstemmende med de Tid efter anden til Samme indkomne Andragender og de i Anledning deraf indhentede Oplysninger, ladet forfatte en Opgjörelse over Erstatningen for ethvert enkelt Pastorats Vedkommende, i hvilken Henseende, saavel som med Hensyn til Gangen af de tidligere Forhandlinger, Kammeret har bemærket Fölgende:

Allerede under 21. Mai 1811 blev det fra Kammeret foreslaaet den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, at lade den Præsterne tilkommende Godtgjörelse udbetale af de ved det Holumske Jordegodses Salg indvundne Fonds, men Directionen troede da ikke at burde yttre nogen Mening herom, förend Oplysning erholdtes om Störrelsen af det islandske lærde Skolevæsens Fonds og Indtægter i det Hele. Sildigere blev Sagen udsat en Tidlang, for at erhverve adskillige nærmere Efterretninger, som bleve anseete fornödne, og da disse endeligen vare modtagne, blev den sat i Bero indtil den ovenmeldte Opgjörelse af det islandske lærde Skolevæsens Fonds kunde finde Sted. Dette særdeles vidtlöftige og vanskelige Arbeide blev, for Tiden indtil 1. August 1834, fuldendt i Aaret 1836, og Resultaterne af samme meddeltes under 26. Novembr. s. A. den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, som, efterat nogle af Samme ved Opgjörelsen fremsatte Bemærkninger af Kammeret vare

1842. 20. Januar. blevne nærmere oplyste, i Skrivelse af 5. Marts 1839 erklærede, at Samme Intet videre i saa Henseende havde at erindre. Da de Hindringer for Afgjörelsen af Sagen om de Holumske Præsters Tilkommende, der tidligere havde frembudet sig, saaledes nu ikke længer ere tilstede, og da den kgl. Direction tilligemed ovenmeldte Opgjörelse af Skolevæsenets Fonds, hvoraf Godtgjörelsen til Præsterne skal udredes, har været tilstillet en forelöbig Beregning over denne indtil Udgangen af Aaret 1834, uden derved specielt at bemærke Noget, og Directionen desuden tidligere, nemlig ved Skrivelser til Rentekammeret af 22. Mai 1819 og 30. Juli 1831, har yttret den Mening, at Præsterne maae være berettigede til det omhandlede Vederlag, saa har Kammeret nu ikke skjönnot rettere, end at dette Vederlag for den forbigangne Tid nu maa kunne anvises Vedkommende. I Henseende til ovenmeldte Beregning, der som berört ikkun var forelöbig, og af hvilken Kammeret har fremsendt en Afskrift, har Kammeret dog troet at burde gjöre opmærksom paa fölgende Punkter:

1) Da Holum Bispestols Jordegods ikke er solgt med Tiendefrihed, og det altsaa er foranlediget ved Præsternes egen Forsömmelse med at fordre Tienden hos Vedkommende, dersom de have lidt noget Tab i deres Tiende-Indtægter, saa er ikke hertil taget Hensyn ved Affattelson af Beregningen over Godtgjörelsen. — 2) I Beregningen er Godtgjörelsen fra Aaret 1805, da Salget af Jordegodset var foregaaet, indtil Aaret 1817 inclusive, da Capitelstaxter bleve indförte i Island, udregnet, hvad Smör-Indtægterne angaaer, efter det gamle Evaluations-Forhold, 45 Skilling for en Föring eller 10 Pd. Smör, fordi, som og af forhenværende Amtmand Johnsson er bemærket i Skrivelse af 12. Juni 1830, en anden Regel eller Maalestok var vanskelig at udfinde; for de efterfölgende Aar er derimod Vederlaget udregnet efter hvert Aars Capitelstaxt. At reducere det udfundne Pengevederlag for de förstnævnte

Aar efter Forholdet 6 til 1 kunde maaskee forsvares 1842.
ved Bestemmelserne i Anordningen om Pengevæsenets 20. Januar.
Forandring i Island, men synes ubilligt, saavel med Hensyn til Fordringens Oprindelse, som og fordi Erstatningen for de nævnte Aar derved vilde blive altfor uforholdsmæssig ringe, nemlig ikkun $^3/_4$ Rbsk. for 1 Pd. Smör. — 3) Det er i bemeldte Beregning antaget, at Holum Sognekald ikkun kan tilkomme Godtgjörelse indtil den Tid Vidvig Kald blev annecteret dertil. Da det imidlertid i den ommeldte Ansögning fra Provst Vigfusson er opgivet, at Ydelserne af dette Annex ere meget ringe, vil det formentligen være at tage under nærmere Overveielse, om det samlede Kald dog ikke burde fremdeles beholde i det mindste en Deel af Vederlaget. Af Beregningen vil det endvidere sees, at Godtgjörelsen for Holum og Vidvig Sognekalds Vedkommende ikkun er anfört deri indtil Aaret 1820, skjöndt Vidvig först blev annecteret til Holum i 1829, og Kaldet vil fölgelig i alt Fald kunne tilkomme den fulde Godtgjörelse for 9 Aar længere, end i Beregningen er antydet. — Den Indtægt, meerbemeldte Holum Sognekald havde af Bispestolen, udgjorde oprindeligen 30 Specier og 30 Kroner aarlig, som er evalueret til 65 Rd. 60 Sk. D. C. og i Beregningen opfört for Aarene 1804 til 1812 med 590 Rd. 60 Sk. D. C., hvilken Sum derefter er reduceret til 98 Rbd. 40 Sk. S. og T. Imod denne Reduction synes vel og Billighed at tale, naar hensees til, at Præsten formentlig maatte kunne fordre Pengene udbetalte enten i de ovennævnte Myntsorter eller deres Værdie i anden gangbar Mynt; men denne Omstændighed vil dog her være uden synderlig Indflydelse paa Beregningen, eftersom daværende Sognepræst Thorkel Olavsen allerede skal have erholdt saameget i Forskud paa sin Godtgjörelse, at hans eller hans Arvingers Tilgodehavende i alt Fald ikke vil overstige det i Beregningen anförte Belöb. Præsten Olavsen skal nemlig som Forskud have modtaget: i

1842. 20. Januar. Aaret 1809: 100 Rd. D. C., i 1813: 300 Rd. D. C. og 40 danske Kroner, og i 1816: 150 Rbd. Navne-Værdie. Af disse Summer er imidlertid ikkun den sidstnævnte beregnet den islandske Skolefond tillast; hvorimod Kammeret, hvad de övrige angaaer, uagtet derom anstillet nöiagtig Undersögelse i vedkommende Regnskaber, ikke har kunnet udfinde, af hvilken Kasse de ere anviste, men det kan kun formodes, at de ere udbetalte af de, ved nogle for den kgl. Kasses Regning i Krigsaarene til Island overförte Skibsladningers Salg indkomne Penge, for hvilke ingensinde er aflagt fuldstændig Rigtighed. — Iövrigt har Kammeret tilföiet, at det ikke er Samme bekjendt, at nogen af de andre Præster har erholdt Forskud paa det dem tilkommende Vederlag.

Fremdeles har Kammeret, saavel med Hensyn til, at der i bemeldte Beregning, som ovenfor berört, er indlöbet den Feil, at Godtgjörelsen for Holum Sognekald deri kun er opfört for Tidsrummet fra 1804 til 1820, istedetfor til 1829, som og fordi Beregningen i det Hele ikke gaaer længere end til Aaret 1834, ladet forfatte en ny Beregning, hvori Feilen er rettet, og Godtgjörelsen anfört indtil 1840 Aars Udgang. Forövrigt har Kammeret tilföiet, at naar det ved Brevvexling mellem Cancelliet og velbemeldte Direction bliver endeligen afgjort, hvormeget der skal erlægges som Erstatning for oftnævnte Tab, og Kammeret derom modtager nærmere Underretning, vil Samme strax föie Anstalt til Summens Udbetaling af Islands Jordebogskasse imod Erstatning af det islandske lærde Skolevæsens Fond.

Ved at meddele den kgl. Direction Rentekammerets foranförte Yttringer, samt ved at fremsende det ommeldte Andragende med Bilag, de to ovennævnte Beregninger samt de övrige medfölgende, dette Collegium nu fra Rentekammeret tilstillede Documenter, det omhandlede Spörgsmaal angaaende, skulde Man herved tjenstl. udbede sig velbemeldte Directions gode Tan-

ker behageligen meddeelte, om Samme maatte have Noget at erindre imod de forommeldte af Kammeret foranstaltede Beregninger af den omhandlede Godtgjörelse for Aarene 1805—1840. 1842. 20. Januar.

Med Hensyn til den Sognepræsten for Holum og Vidvig Menigheder tilkommende Godtgjörelse, skulde Man — næst at bemærke, at Holum Sognekalds Annectering med Vidvig fornemmelig er motiveret ved locale Omstændigheder, og at Kaldet desuagtet er meget ringe, samt at den kongel. Resol. af 30. Mai 1829 om bemeldte to Sognes Annectering heller Intet melder om, at Godtgjörelsen fra Bispestolen derved skulde bortfalde, hvorfor denne formentlig fremdeles bör tilflyde dette Kald, — lige tjenstl. fornemme, om velbemeldte Direction maatte være enig heri.

Slutteligen bemærkes, i Henseende til den Annexet Vidvig tilkommende Godtgjörelse for 8 Föringer Smör, at det nærmere vil være at bestemme, om denne ikkun skal tilfalde Rip Kald, hvortil Vidvig tidligere var annecteret, indtil Aaret 1829, og for Fremtiden Holum Sognekald, eller om förstnævnte Kald fremdeles bör beholde Godtgjörelsen.

Med Svaret forventes de medfölgende 51 Bilag tilbage. — Det kongelige Danske Cancellie den 20. Januar 1842.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Sönder-Amtet i Island, Stiftamtmand Hoppe, ang. **Foranstaltninger til Medicinalvæsenets Forbedring paa Vestmannöerne.** Khavn den 20. Januar 1842. 20. Januar.
— Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 266—269.

Herr Kammerherren har i behagelig Skrivelse af 25. August og 22. September f. A. indberettet, at De, i Henhold til Collegiets Skrivelse af 15. December 1840, deels har mod en Betaling af 80 Rbd., foruden 40 Rbd. til Udredning, samt fri Reise og frit Ophold paa

1842. 20. Januar. Öen, formaaet en Jordemoder til at tage til Vestmannöe, for indtil næste Sommer at assistere ved de der forefaldende Födsler, deels har ladet et Fruentimmer fra Vestmannöe engagere til at reise hertil, for at undervises paa Födselsstiftelsen. Næst at bemærke, at det har været nödvendigt at give sidstnævnte Fruentimmer Tilsagn om, at hun ved sin Tilbagekomst til Vestmannöe skulde erholde en aarlig Lön af 10 Rbd. til 30 Rbd. efter de Attester, som i sin Tid maatte blive afgivne om hendes Duelighed og Paapassenhed, har Hr. Khren derhos begjært Approbation paa disse Foranstaltninger.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at man Intet har fundet at erindre ved hvad De saaledes har foretaget til Opfyldelse af Indholdet af Cancelliets forbenævnte Skrivelse af 15. December 1840. — Det kongel. Danske Cancellie den 20. Januar 1842[1].

20. Januar. **Capitelstaxt** for **Öefjords og begge Thingö Sysseler** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.** Eyjafjord den 20. Januar **1842.** — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema, paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar og báðar þíngeyjar sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1842 til sömu tíðar 1843.

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Cancelliets Bogholder, om at udbetale 10 Rbd for den designerede Jordemoder (Solveig Pálsdatters) Kost og Logis i 5 Uger, hvilket Belöb skulde udredes af de til overordentlige Udgifter for Medicinalvæsenet opförte 2000 Rbd. — Herom er ligeledes afgaaet Underretning til Finantsdeputationen. Canc. 3. Depart. Brevb. 1842 sammesteds.

1842.
20. Januar.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	29	81	29	81	24
— 2 (fard. 1842)	3	65	22	6	17½
— 3	4	86	29	36	23½
— 4	3	68	29	64	23½
— 5	2	60	31	48	25
— 6	3	43	27	56	22
— 7	2	31	23	22	18½
— 8	14	74	14	74	12
— 9	11	40	15	21½	12
B. Nr. 10	»	23	28	72	23
— 11	»	19½	24	36	19½
— 12	»	16	20	»	16
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	35½	11	9	9
— 15	»	23½	14	66	12
— 16	»	29½	9	21	7½
— 17	»	9	11	24	9
— 18	»	57	11	84	9½
— 19	»	81½	12	70½	10
— 20	»	31	38	72	31
— 21	»	26	32	48	26
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	3	82	23	12	18½
— 24	3	77½	22	81	18½
— 25	3	39	20	42	16½
— 26	2	50	15	12	12
E. Nr. 27	1	»	15	»	12
— 28	1	25½	18	94½	15
— 29	1	24	18	72	15
— 30	1	19	18	4½	14½
F. Nr. 31	3	83	15	44	12½
— 32	2	84	17	24	14
— 33	2	25	13	54	11
— 34	1	84½	15	4	12
— 35	1	32	16	»	13

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7—9).

1842.		Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
20. Januar.	F. Nr. 36	2	30½	13	87	11
	— 37	»	7	17	48	14
	G. Nr. 38	2	91½	17	69	14
	— 39	»	»	»	»	»
	— 40	2	46	29	72	24
	— 41	»	46½	23	24	18½
	— 42	»	76	»	»	15
	— 43	1	10	»	»	21

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eður í friðu	24.77½	20
—	B, í ullu, smjöri og tólg	23.87	19
—	C, — ullar tóvinnu . . .	17.73½	14
—	D, — fiski	20.37	16½
—	E, — lýsi	17.67	14
—	F, — skinnavöru	15.51	12½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 1½ Sk. [og alin] 16 Sk.

Eyjafjarðar höndlunarstað þann 20. Januarii 1842.

B. H. Borgen, const. Amtm.

Eptir constitution H. Thorlacius.

20. Januar. **Capitelstaxt** for **Norder-Mula og Sönder-Mula Sysseler** i Öster-Amtet i Island, **fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.** Eyjafjord den 20. Januar 1842. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Publiceret 1842 i Norder-Mula Syssel.

Capituls-Taxti fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1842 til sömu tíðar 1843.

1842.
20. Januar.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	26	28½	26	28½	21
— 2 (fard. 1842)	4	9	24	54	19½
— 3	5	19	31	18	25
— 4	4	3	32	24	26
— 5	2	79	33	84	27
— 6	3	63½	29	28	23½
— 7	2	46	24	76	20
— 8	15	24	15	24	12
— 9	12	33	16	44	13
B. Nr. 10	»	22	27	48	22
— 11	»	18	22	48	18
— 12	»	19	23	72	19
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	31	9	66	8
— 15	»	20	12	48	10
— 16	»	28	8	72	7
— 17	»	8	10	»	8
— 18	»	67	13	92	11
— 19	1	26	19	6	15
— 20	»	33	41	24	33
— 21	»	48½	34	36	27½
D. Nr. 22	4	60	27	72	22
— 23	3	92	23	72	19
— 24	3	88½	23	51	19
— 25	3	42½	20	63	16½
— 26	2	60	15	72	12½
E. Nr. 27	1	»	15	»	12
— 28	1	29½	19	58½	15½
— 29	1	24	18	72	15
— 30	1	18	17	78	14
F. Nr. 31	4	8	16	32	13
— 32	3	33	20	6	16
— 33	2	41	14	54	11½
— 34	1	73	14	8	11½
— 35	1	35½	16	42	13
— 36	2	77	16	78	13½
— 37	»	7	17	48	14

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7—9).

1842.		Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
		Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
20. Januar.	G. Nr. 38	2	89	17	54	14
	— 39	»	»	»	»	»
	— 40	2	*92½	35	54	30½
	— 41	»	64½	32	24	26
	— 42	1	1	»	»	19
	— 43	1	2	»	»	19

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr. A,	eður í fríðu	25.95½	21
— B,	— í ullu, smjöri og tólg	24. 6	19
— C,	— í ullar tóvinnu. . .	18.67	15
— D,	— í fiski	22.27½	18
— E,	— í lýsi	17.76	14
— F,	— í skinnavöru	16.52	13

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 86 Sk. [og alin] 16½ Sk.

Eyjafjarðar höndlunarstað þann 20. Januarii 1842.

B. H. Borgen, const. Amtm. — Eptir constitution H. Thorlacius.

9. Febr. **Handels- og Skibsfarts-Convention** imellem **Danmark og Frankrig.** Paris den 9. Februar 1842. — Denne Convention er bragt til almindelig Kundskab i Danmark og Hertugdömmerne ved Plakat for Kongeriget Danmark (der ikke findes anfört i den Schou'ske Samling) og Patent (paa Tydsk og Dansk) for Slesvig og Holsten af 25. Mai 1842. Original-Aftryk hos Schultz i det Franske, Danske og Tydske Sprog, 8 Sider i 4to. Ny Colleg. Tid. for 1842, S. 657—660. Schou XXIII, 537—541 (den danske Oversættelse).

Provisorisk og additionel Handels- og Skibsfarts-Convention imellem Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt de Franskes Konge, afsluttet i Paris den 9. Februar 1842.

Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt de Franskes Konge, besjælede af det Önske,

at fremme de gjensidige Handels- og Skibsfarts-Forhold mellem Danmark og Frankrig, og derved end fastere knytte de Venskabs-Baand, der saa lykkeligen forene begge Stater, have anseet det for nyttigt at afslutte en provisorisk og additionel Convention til Handels-Traktaten mellem Danmark og Frankrig af 23. August 1742, hvilken Convention skal forblive i Kraft indtil Afsluttelsen af en ny definitiv Handels- og Skibsfarts-Traktat. 1842. 9. Febr.

Og have de höie contraherende Parter til dette Öiemed udnævnt til deres Befuldmægtigede, nemlig: Hans Majestæt Kongen af Danmark: Hr. Joseph Albrecht Frederik Christopher v. Koss, Hans Kammerherre og overordentlige Gesandt og befuldmægtigede Minister hos Hans Majestæt de Franskes Konge, Commandeur af Dannebrog-Ordenen og Dannebrogsmand &c. &c., og Hans Majestæt de Franskes Konge: Hr. François Pierre Guillaume Guizot, Hans Minister og Stats-Sekretair for Departementet for de udenlandske Sager, Storkors af Æreslegions-Ordenen &c. &c. &c., — hvilke, efter at have meddeelt hinanden deres respective Fuldmagter, der befandtes i god og rigtig Form, ere blevne enige om fölgende Artikler:

Art. I. Danske Undersaatter i Frankrig og franske Undersaatter i Danmark og i Hertugdömmene skulle vedblive at nyde, saavel med Hensyn til deres Personer, som til deres Eiendomme, alle de Rettigheder og Privilegier, der til Fordeel for de respective Undersaatter ere stipulerede i den under 23. August 1742 mellem Danmark og Frankrig afsluttede Traktat, forsaavidt disse Rettigheder og Privilegier kunne forenes med begge Staters nærværende Lovgivning.

Art. II. Danske Skibe i Frankrigs Havne, og franske Skibe i Danmarks og i Hertugdömmenes Havne, skulle, hverken ved deres Ankomst eller ved deres Bortgang, erlægge andre eller höiere Lastepenge og Skibs-Afgifter end de, der erlægges af danske Skibe i danske Havne;

1842. 9. Febr. begge Staters Skibe skulle forövrigt i de respective Havne sættes paa lige Fod med de nationale Skibe i Henseende til Lods- og Maale-Penge samt Mægler- og Qvarantaine-Gebyrer, eller andre Afgifter af samme Natur, og det hvorfra de end komme, og hvorhen de end ere bestemte, i Overeensstemmelse med Aanden i Traktaten af 1742. — Det vil blive overdraget til de Commissarier, der skulle udnævnes af de respective Regjeringer, at udfinde Middelstörrelsen af de forskjellige Afgifter, der hæves i Danmark af det danske Flag, og der svare til dem, der i Frankrig indbefattes i Lastepengene (droit de tonnage), for derefter at bestemme Störrelsen af den enkelte Afgift, som det danske Flag vil have at erlægge i de franske Havne, overeensstemmende med det Reciprocitets-Princip, der er etableret ved nærværende Artikel. — De Undtagelser fra national Behandling, der i Frankrig maatte komme til Anvendelse paa franske Skibe, der komme andetsteds fra end fra Danmark, eller skulle andetsteds hen end til Danmark, ville blive fælleds for danske Skibe, der gjöre de samme Reiser, og denne Bestemmelse vil gjensidig blive anvendelig i Danmark paa franske Skibe.

Art. III. Frankrigs Skibsfart og Handel skulle fremdeles behandles i Sundet, Belterne og den holstenske Kanal, som de meest privilegerede Nationers, og navnlig skulle de vedblive at nyde alle de Fordele, der ere indrömmede samme ved Traktaten af 1742.

Art. IV. I Henseende til Alt, hvad der angaaer Told- og Skibs-Afgifter, love begge de höie contraherende Parter hinanden gjensidigen, at de ikke ville indrömme nogen anden Stat nogen Begunstigelse, Privilegium eller Immunitet, uden at samme ligeledes og ufortövet skal blive udvidet til deres gjensidige Undersaatter, uden Godtgjörelse, saafremt Indrömmelsen til Fordeel for den anden Stat er uden Vederlag, og mod at erlægge den samme Godtgjörelse eller Æqui-

valent derfor, dersom Indrömmelsen har været betinget. 1842. 9. Febr.

Art. V. De respective Consuler og deres Contoirbetjente skulle i begge Stater nyde de Privilegier, der almindeligen fölge med deres Embeds Stilling, saasom Frihed for militair Indqvartering og for alle direkte Afgifter, saavel personlige, som af Lösöre og Luxus-Gjenstande, med mindre de ere Landets Undersaatter, eller de blive enten Eiere eller Besiddere af faste Eiendomme, eller endelig drive Handel, i hvilke Tilfælde de skulle være underkastede de samme Afgifter, Byrder og Paalæg, som andre Private. Consulerne skulle desuden nyde alle andre Privilegier, Friheder og Forrettigheder, som paa det Sted, hvor de residere, maatte blive indrömmede den meest begunstigede Nations Agenter af samme Rang. — Det skal være dem tilladt at udnævne Vice-Consuler eller Consular-Agenter i deres Consulat-Distrikt.

Art. VI. De respective Consuler kunne lade arrestere og sende tilbage, enten ombord eller til deres Hjem, de Söfolk, der maatte være deserterede fra deres Nations Skibe. Til dette Öiemed skulle de skriftligen henvende sig til vedkommende locale Autoriteter, og ved Skibs-Listerne eller ved Eqvipage-Rullen, eller dersom Skibet maatte være afseilet, ved Copier af disse Documenter, som de behörigen have legaliseret, godtgjöre, at de Personer, som de reclamere, henhörte til den omhandlede Besætning. Naar deres Begjæring saaledes er godtgjort, vil Udleveringen ikke kunne blive dem nægtet. Der skal desuden ydes dem al Hjælp og Understöttelse for at opsöge, gribe og arrestere de omhandlede Deserteurer, der, paa Consulernes Forlangende og paa deres Bekostning, endog skulle holdes fast og sættes under Forvaring i Landets Fængsler, indtil disse Agenter maatte finde en Leilighed til at sende dem bort. Dersom imidlertid en saadan Leilig-

1842. 9. Febr. hed ikke skulde tilbyde sig inden et Tidsrum af 3 Maaneder, at regne fra den Dag de bleve arresterede, skulle Deserteurerne sættes i Frihed, og ikke atter kunne arresteres for den samme Forseelses Skyld. — Det forstaaer sig af sig selv, at de Söfolk, der ere det Lands Undersaatter, hvor Desertionen finder Sted, ere undtagne fra nærværende Bestemmelse.

Art. VII. I det Tilfælde, at et dansk Skib skulde strande paa Kysterne af Frankrig, eller et fransk Skib paa Kysterne af Danmark, skal vedkommende Nations Consul strax blive underrettet derom, for at han kan lette Capitainen Midlerne til at bringe Skibet af Grund, under den locale Autoritets Tilsyn og med dennes Hjælp. — Dersom Skibbrud og Stranding skulde finde Sted, eller Skibet skulde være forladt af Mandskabet, da skal vedkommende Autoritet overlægge med Consulen de Forholdsregler, der ville være at tage, for at sikkre Alles Interesser ved Bjergningen af Skibet og Ladningen, indtil Eierne eller deres Befuldmægtigede melde sig. — De bjergede Varer skulle ikke være nogen Told-Afgift underkastede, med mindre de admitteres til Forbrug i Landet. I Henseende til Afgifterne og Omkostningerne ved Bjergningen og Opbevaringen af Skibet og Ladningen, skal det strandede Skib behandles paa samme Maade, som et nationalt Skib vilde blive behandlet i lignende Tilfælde.

Art. VIII. Nærværende Conventions Bestemmelser skulle ikke finde Anvendelse paa de danske Colonier hiinsides Havet, derunder indbefattet Færöerne, Island og Grönland, og heller ikke paa de franske Colonier hiinsides Havet. Dog er det fastsat, at danske eller franske Handelsskibe sammesteds gjensidigen skulle tilstedes Adgang under de samme Betingelser, og behandles paa samme Maade, som den meest begunstigede Nations Skibe for Öieblikket blive behandlede, eller i Fremtiden maatte blive det; og fremdeles, at Bestemmelserne i den sidste Passus af den 7. Artikel om

Strandinger og Skibbrud skal komme til Anvendelse i begge Staters Besiddelser hiinsides Havet. 1842. 9. Febr.

Art. IX. Nærværende Convention skal ratificeres, og Udvexlingen af Ratificationerne finde Sted i Paris[1] i Löbet af 2 Maaneder, eller för, om skee kan.

Dets til Bekræftelse have de respective Befuldmægtigede underskrevet den i dobbelt Original og paatrykt samme deres Segl. — Givet i Paris den niende Februar efter Christi Byrd Aar Atten Hundrede og To og Fyrretyve.

(undertegnet)

J. de Koss.	Guizot.
(L. S.)	(L. S.)

Plakat for Danmark, ang. **Bekjendtgjörelse af en Handels-Traktat** med **den Ottomaniske Port.** Khavn den 9. Februar 1842. — Denne Plakat synes ikke at være sendt til Island og er ikke anfört som der publiceret. Traktaten er udfærdiget i Constantinopel 1. Mai 1841. Plakaten med Tilföielse af Traktaten paa Dansk findes i Original-Aftryk hos Schultz 8 + 4 Sider i 4to. Ny Colleg. Tid. for 1842, S. 182—186. Schou XXIII, 541—546. 9. Febr.

Capitelstaxt for **Vester-Amtet fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.** Vester-Amts Comptoir den 14. Februar 1842. — Islandsk: Original trykt som Schema hos Schultz i Kjöbenhavn og ved Udfærdigelsen udfyldt med de behörige Tal, 2 Bl. i 4to, i det islandske Departement. Jfr. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 14. Febr.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1842 til sömu tíðar 1843.

---

[1]) Ratificationerne ere blevne udvexlede i Paris den 4. April 1842.

1842.
14. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Silfur. Rbd.	Silfur. Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	á landsvísu hdr. Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	28	25	28	25	$22^3/_5$
— 2	3	76	22	72	$18^1/_5$
— 3	5	27	31	66	$25^1/_3$
— 4	3	75	30	24	$24^1/_5$
— 5	2	55	30	84	$24^2/_3$
— 6	3	63	29	24	$23^2/_5$
— 7	2	52	»	»	»
— 8	13	42	13	42	$10^3/_4$
— 9	9	83	13	15	$10^1/_2$
B. Nr. 10	»	$21^1/_2$	26	84	$21^1/_2$
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	17	21	24	17
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	$15^1/_2$	9	66	$7^3/_4$
— 16	»	29	»	»	»
— 17	»	6	11	24	9
— 18	»	52	»	»	»
— 19	1	13	»	»	»
— 20	»	30	»	»	»
— 21	»	22	»	»	»
D. Nr. 22	3	63	21	90	$17^1/_2$
— 23	3	90	23	60	19
— 24	3	24	19	48	$15^3/_5$
— 25	2	72	16	48	$13^1/_5$
— 26	2	71	16	42	13
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	23	18	57	15
— 29	1	22	18	42	$14^3/_4$
— 30	1	18	17	78	$14^1/_4$
F. Nr. 31	4	43	17	76	$14^1/_4$
— 32	3	43	»	»	»
— 33	2	75	»	»	»
— 34	2	24	»	»	»
— 35	1	62	»	»	»
— 36	2	78	»	»	»
— 37	»	$5^4/_5$	»	»	»

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet den 11. Febr. 1841, ovenf. S. 12—14.

1842. 14. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Silfur. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
G. Nr. 38	2	79	»	»	»
— 39	»	47	»	»	»
— 40	1	83	»	»	»
— 41	1	21	»	»	»
— 42	»	67	»	»	»
— 43	1	16	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eða fríðu	24.92	20
—	B, — ullu, smjöri og tólg	23.57	19
—	C, — ullar tóvinnu . . .	10.45	$8^1/_2$
—	D, — fiski	19.58	$15^2/_3$
—	E, — lýsi	18. 8	$14^1/_2$
—	F, — skinnavörum . . .	17.76	$14^1/_4$

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða [hdr.] 19 Rbd. 8 Sk. [og alin] $15^1/_4$ Sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $^3/_4$ hundraðs, svo $1^1/_3$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

1842. Eptir Litr. E: gjöra 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
14. Febr. — F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 14. Februar 1842.
Thorsteinson. P. Pètursson.

17. Febr. **Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.** Islands Stiftamtshus og Laugarnes den 17. Februar 1842. — Bekjendtgjort i Reykjavík, samt i Arnæs og Rángárvalla Sysseler. — Islandsk: Original-Aftryk, 2 Blade i 4to., Viðeyjar kl. 1842, trykt paa offentlig Bekostning. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1842 til sömu tíðar 1843.

Vöru og aura tegundir.	Silfurmynt. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	22	56	22	56	18
— 2	3	34	20	12	16
— 3	4	52	27	24	22
— 4	3	41	27	40	22
— 5	2	31	27	84	22½
— 6	3	34	26	80	21½
— 7	2	25	»	»	»
— 8	11	41	11	41	9
— 9	7	64	10	21	8
B. Nr. 10	»	21	26	24	21
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	19	23	72	19
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	26	»	»	»
— 15	»	21	13	12	10½
— 16	»	32	»	»	»
— 17	»	6	11	24	9

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Sönder-Amtet den 12. Februar 1841, ovenf. S. 15—17.

1842. 17. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Silfurmynt. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
C. Nr. 18	»	66	»	»	»
— 19	1	9	»	»	»
— 20	»	38	»	»	»
— 21	»	29	»	»	»
D. Nr. 22	3	76	22	72	18
— 23	4	9	24	36	19½
— 24	3	63	21	90	17½
— 25	3	50	21	4	17
— 26	3	30	19	84	16
E. Nr. 27	1	18	17	78	14½
— 28	1	22	18	42	15
— 29	1	22	18	42	15
— 30	1	12	16	24	13
F. Nr. 31	4	73	19	4	15½
— 32	3	58	21	60	17½
— 33	2	74	16	60	13½
— 34	2	55	20	56	16½
— 35	1	66	20	24	16
— 36	2	69	16	30	13
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	2	77	»	»	»
— 39	1	28	»	»	»
— 40	2	8	»	»	»
— 41	»	74	»	»	»
— 42	»	71	»	»	»
— 43	»	86	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eða fríðu	21.69	17½
—	B, — ullu, smjöri og tólg	24. 6	19¼
—	C, — ullar tóvinnu . . .	12.18	9¾
—	D, — fiski	21.95	17½
—	E, — lýsi	17.60	14
—	F, — skinnavörum . . .	18.47	14¾

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða

[hdr.] 19 Rbd. 33 Sk. [og alin] 15½ Sk.

1842. þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

17. Febr. Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $^{3}/_{4}$ hundraðs, svo $1^{1}/_{3}$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna: item 240 stykki lambskinna.

Íslands stiptamtshúsi og Laugarnesi þann 17. Februarii 1842.

T. Hoppe. Steingrímur Jónsson.

19. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Munkathveraa Klosters Ret til Södrifter paa Uxastaða og Garðmanna reki.** Khavn den 19. Februar 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 814.

Da det af de Oplysninger, som ere meddelte i nu afdöde Amtmand Thorarensens Skrivelse til Rentekammeret af 10. Novembr. 1840, og den dermed fulgte

Beretning fra Administrator A. Sæmundsen, maa antages, at Munkethveraa Kloster ikke vil kunne gjöre nogen Ret gjeldende til Andeel i Södrifter og Hvaldrifter paa Uxastade- og Gardsmanne Forstrande inden Helgestade Thingsogn, saa maa Kammeret ansee det for rigtigst, at saadan Ret udtrykkeligen frafaldes. 1842. 19. Febr.

Hvilket herved tjenstligen tilmeldes Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Administrator A. Sæmundsen. — Rentekammeret den 19. Februar 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Erlæggelsen af Retsgebyrer i Sager, som anlægges paa den kongelige Kasses Vegne.** Khavn den 19. Februar 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 815. 19. Febr.

Som Hr. Kammerherren bekjendt, har nu afdöde Amtmand over Islands Nord- og Öst-Amt, Thorarensen, fremsat Spörgsmaal om, hvorvidt den kgl. Kasse skal afholde de Omkostninger, der medgaae i Sager, som anlægges og forfölges paa bemeldte Kasses Vegne. Det danske Cancellie, hvis Betænkning desangaaende blev begjært, har i den Anledning yttret, at det, forsaavidt der er Spörgsmaal om Retsgebyr bliver at erlægge i de omhandlede Sager, maa være af den Formening, at dette Spörgsmaal bör besvares benægtende. Ligesom det nemlig udtrykkeligen er udtalt i flere Anordninger, og navnligen i Plakaten af 6. Juni 1788, at Retsgebyrer i saadanne Sager maae bortfalde, saaledes maa det og antages, at de omhandlede Sager ere indbefattede under Begrebet af det i Sportelreglementet for Danmark af 22. Marts 1814 § 12 og Sportelreglementet for Island af 10. Septbr. 1830 § 13 forekommende Udtryk „offentlige Sager", og altsaa ogsaa som Fölge deraf fritagne for Retsgebyrer. Med Hensyn til, at den modsatte Grundsætning muligen kunde synes

1842. 19. Febr. udtalt i den i Reskriptsamlingen indförte Cancellie-Skrivelse af 17. Marts 1827, har fornævnte Collegium derhos bemærket, at den i berörte Skrivelse omhandlede Sag ikke angik et egentligt Domaine, men et af de Godser, hvoraf Kongen i den sildigere Tid, som Fölge af Udlaan og andre private Transactioner, var kommen i Besiddelse, og om disse antages der, at de ikke kunne nyde godt af hiint Beneficium, ihvorvel den specielt i samme Skrivelse nævnte Sag fritoges for Retsgebyrer, paa Grund af at Sagen undtagelsesviis förtes af Kammer-Advokaten. Men de Besiddelser, Kongen har paa Island, kunne ikke sættes i Klasse med hine Godser, men maae henföres til Domainer, og at de Sager, der om disse Eiendomme reise sig i Island, i förste og anden Instants ikke föres af Kammer-Advokaten, er grundet i den Omstændighed, at denne Embedsmand er for langt fraværende til at kunne udöve sit Embede i disse Sager, hvorimod de, naar de indstævnes til Höiesteret, föres af Kammer-Advokaten. Derimod formener Cancelliet, at den kgl. Kasse iövrigt vil have at udrede Alt, hvad der i disse Sager kan föres til Udgift, saasom Salair til de befalede Sagförere, Betaling for Oversættelser i de Tilfælde, i hvilke en slig Betaling skal erlægges, og andre slige Udgifter.

At Rentekammeret tiltræder den af det Danske Cancellie saaledes yttrede Mening, og at der altsaa i paakommende Tilfælde vil være at forholde i Overeensstemmelse dermed: saadant tilmeldes herved tjenstligen Hr. Kammerherren til behagelig Efterretning, med Tilföiende, at samtlige Omkostninger ved beneficerede Sager blive, ifölge bemeldte Cancellies Skrivelse af 27. Juni 1837 til Amtmændene paa Island, at udrede af vedkommende Amtsrepartitionsfond, saafremt de ikke kunne erholdes hos den paagjeldende Part. Sluttelig skulde vi, med Hensyn til det med Kherre Bardenfleths Erklæring af 13. April f. A. fra Landsoverrets-Assessor Johnsen hertil indkomne Andragende om at tilstaaes

sportelmæssig Betaling for Beskrivelsen af Landsoverrets-Akterne i de Sager, som ikke indankes for Höiesteret, tjenstligen tilmelde Dem til behagelig Bekjendtgjörelse for Assessor Johnsen, at den omhandlede Betaling er at ansee som sædvanligt Retsgebyr og kan altsaa, efter hvad foran er forklaret, ikke tilkomme ham. — Rentekammeret den 19. Februar 1842[1]. 1842. 19. Febr.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Kjöbernes Erlæggelse af Auktions-Salair ved Salg af offentligt Gods.** Khavn den 19. Februar 1842. — Denne Skrivelse anföres som publiceret i Myra og Hnappadals Syssel 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 806. 19. Febr.

Guldsmed Th. Thomsen af Bessestad har i et hertil indkommet Andragende af 3. Septbr. 1838 yttret Tvivl om, hvorvidt ham rettelig var affordret et iövrigt derefter af ham betalt Auktions-Salair af Kjöbesummen for den Hans Majestæt forhen tilhörende Eiendom, Kasthus kaldet, i Alptanæs Rep, og har han derhos anket over, at Auktionsconditionerne for Salget med Hensyn til dette Punkt have været utydeligen affattede.

Efter i den Anledning at have under 19. August 1839 modtaget Betænkning fra daværende Stiftamtmand over Island, Kammerherre Bardenfleth, og dernæst om Sagen brevvexlet med det Danske Cancellie, skulde Rentekammeret herved tjenstl. tilmelde Hr. Kherren til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kjöberne fremdeles indtil videre have at erlægge sædvanligt Salair af Auktionsbudene ved Salg af kongeligt Jordegods i Sönder-Amtet, og at derom bör for Eftertiden indföres udtrykkelig Bestemmelse i

---

[1]) s. D. ere ligelydende Skrivelser mut. mut. afgaaede fra Rentekammeret til Amtmændene i Vester-Amtet og i Nord- og Öster-Amtet i Island. Copieb. sst. Nr. 816—817.

1842. 19. Febr. Auktions-Conditionerne. Den med Guldsmed Thomsens Andragende indsendte Qvittering fölger hoslagt tilbage, for behageligen at tilstilles ham, med Tilkjendegivende, at det vil have sit Forblivende ved den skete Betaling. — Rentekammeret den 19. Februar 1842.

19. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Strandrettigheden paa Isafjord Kjöbstads Grund.** Khavn den 19. Febr. 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 813.

Naar hensees til Udtrykkene i det af Pastor Thorberg under 18. September 1790[1] udstedte Docu-

---

[1]) Skjödet paa Isafjord Kjöbstads Grund efter Originalen (Isl. Journ. 20, Nr. 108) lyder som fölger (jevnf. denne Saml. V, 653 og 682 Anm.):

„Hjalte Thorberg, Sognepræst til Skutulsfjörds-Eyres Præstekald. Gjör hermed vitterligt: At jeg efter foregaaende Correspondence med Hans Höivelbaarenhed Herr Stiftamtmand Olaf Stephensen, paa det kongelige Rentekammers Vegne, har paa forventende kongelig allernaad. Approbation mageskiftet og overdraget, ligesom jeg og herved mageskifter og overdrager til Isefjords Kjöbstæd den i Aaret 1787 opmaalte, og dette Præstekald Skutulsfjords-Eyre tilhörende Grund til fuldkommen Eiendom, imod den af Hr. Stiftamtmanden under Dags Dato til bemeldte Præstekald, ligeledes ved Mageskifte, efter ham af höibemeldte Rentekammer givne Bemyndigelse, overdragne, Hans Majestæt tilhörende Gaard Brekka paa Ingjaldssand, 48 Hundrede i Dyrhed med 6 Qvilder og andre Rettigheder.

Thi skal forbemeldte Kjöbstæd-Grund, fra næstkommende 6. Juni 1791, efter forbemeldte, være Isefjords Kjöbstæds uryggelige Eiendom, samt Byfolkene tilladt at skjære Grönsvær i Præstekaldets Udmarker til nogle Huses Opförelse, samt til de allerede opbygte Huses Vedligeholdelse, saavel som 10 à 12 af Byens Köer tilstaaes Bedemark om Sommeren i Præstekaldets Udmarker, mod billig og efter Landets Brug gangbar Betaling.

ment, hvorved en Skutulsfjordseyre Præstekald dengang tilhörende Grund er overdragen Isefjords Handels- 1842. 19. Febr.

Hjemles saa Isefjords Kjöbstæd herved, uden videre Afhændigelse, ovenanförte opmaalte Grund, med alt dens Tilliggende og Tilhörende, saavel som den deraf svarende Afgift, fra forbenævnte 6. Juni 1791, til hvilken Grund Skutulsfjords-Eyres Præstekald skal ikke have nogen Ret eller Prætension fremdeles.

Datum Skutulsfjords-Eyres Præstegaard den 18. September 1790.

H. Thorberg.
(L. S.)

Til Vitterlighed underskrive
Ernst M. Heidemann. Christian Ludvig Pind.

I Henseende til Omfanget af Isafjord Kjöbstads Grund, da findes dennes Areal angivet i Opmaalingen af 24. April 1787 (see denne Saml. V, 682 Anm.). Med Hensyn til Grændserne meddeles her til Sammenligning Uddrag af en in duplo udfærdiget Overeenskomst af 16. Septbr. 1782, affattet og underskrevet af Sysselmand Jon Arnorsson, Præsten til Eyri Þorbergur Einarsson og Kjöbmand J. L. Busch og stadfæstet af den kongelige Handels-Direction i Kjöbenhavn den 29. Juli 1783. I denne Overeenskomst bemærkes, at Klipfiskvirkningens betydelige Tilvæxt siden Aar 1768, som har udfordret meget mere Plads til nye Mölsteder og fire af Jord og Grönsvær fra 1765 opbygte Huses Istandsættelse og Vedligeholdelse, samt tiltagende Besög af Handelsreisende, der uden Vederlag, efter Landets Skik, söge Nattely og anden Gjæstfrihed hos Præsten til Eyri, motiverer en betydelig Forhöielse i den forhen accorderede saakaldede Havnetold. (Dennes Belöb angives at have været 6 Vætter aarlig fra de ældste Tider man kan opdage, foruden aarlig Grundleie 68 Sk. af det for de Söndmörske Baade 1774 opförte saakaldte „norska naust"). — Derfor bestemmes, at Præstekaldet herefter skal erholde en „fast aarlig Afgift 12 Rigsd. Courant af Isafjords Handelsplads og Virkningssteder, som ere bestemte at Handelen maa bruge og benytte, nemlig hele Odden nedenfor Afpælingen, udenfor Nordöst-Hjörnet af Fiskehuset i lige Linie Brönden forbi og hele Mölstedet op med Söbredden, som strækker sig langs med Veien

1842. sted, troer Rentekammeret ikke, paa Hans Majestæts
19. Febr. Vegne, at burde nedlægge Paastand om Forstrandsret

---

op til Præstegaardens Tun. Ligeledes betinges Handelen fornöden tjenlig fri Torv og Grönskaar til de allerede ved samme opförte förnævnte fire Husers Vedligeholdelse, udi Præstegaardens Udmark mellem Præste-Baien og Stakkanes, efter Præstens Udvisning, og Leilighed i Henseende til Höslet og god Græsgang" (Isl. Journ. 8, Nr. 5).

Gjenskjödet derimod paa Gaarden Brekka paa Ingjaldssand er efter Originalen (Isl. Journ. 8, Nr. 1769) saalydende:

„Olaf Stephensen, Kongel. Majts til Danmark og Norge &c. &c. Bestalter Stiftamtmand over Island og Amtmand over Vester-Amtet sammesteds. Gjör hermed vitterligt: At have, efter det Höjkongelige Rentekammers, mig under 25. Augusti 1789 og 15. Mai i Aar overdragne Bemyndigelse, paa forventende kongelig allernaad. Approbation, mageskiftet og overdraget, ligesom jeg og herved mageskifter og overdrager til Præstekaldet Skutulsfjordseyre inden Isefjords Syssel, allerhöistbemeldte Hans Majestæt tilhörende Gaard Brekke paa Ingjaldsand, 48 Hundreder i Dyrhed, beliggende i Vester-Amtet inden forbemeldte Syssel, imod den af Præsten til Skutulsfjordseyre Hr. Hjalte Thorberg, ligeledes paa forventende kongel. allernaadigste Approbation, til Isefjords Kjöbsted i Aaret 1787 opmaalte, og under Dags Dato ved Mageskifte overdragne, Præstekaldet tilhörende Grund, paa Vilkaar:

1) At Kjöbsteden benytter den til sammes Grund forbemeldte Aar opmaalte Plads, som sin uryggelig Eiendom, saavel til Handelens Tjeneste, som Havedyrkning, Klipfiskvirkning og paa hvad anden Maade Kjöbstedfolket maatte finde for godt. — 2) At Grönsvær maa skjæres i Præstegaardens Udmarker, til nogle Huses Opförelse af Jordvægge og Jordtag, samt til de allerede opbygte Huses Vedligeholdelse, efter vedkommende Præsters dertil givende Anviisninger. — 3) At 10 à 12 Kjör af Byens maae nyde Bedemark om Sommeren i Præstekaldets Udmarker, mod billig og efter Landets Brug gangbar Betaling.

Thi skal forbemeldte Gaard Brekke paa Ingjaldsand fra næstkommende 6. Juni 1791 være Præstekaldet Skutulsfjordseyres fuldkommen og uryggelig Eiendom, med til-

for bemeldte Grund, og fra det Offentliges Side haves saaledes Intet imod den i Hr. Amtmandens Skrivelse af 25. Mai f. A. ommeldte Deling af nogle sammesteds opdrevne Marsvin. 1842. 19. Febr.

Ved tjenstligen at melde dette til behagelig Efterretning, skulde man tillige overlade til Hr. Amtmanden — hvis De forresten dertil maatte finde Anledning — at træffe den fornödne Foranstaltning til, at Communen

hörende Bygninger, 6 Qvilder, Græsgange, Eng, Marke, Skove, Fiskerie, Strand- og andre Rettigheder, som bemeldte Gaard fulgt haver fra Arildstid, endnu fölger og med Rette fölge bör, dog Hans Majestæts og kgl. Arve-Successorer i Regjeringen alle kongelige Regalier og Höiheder, samt ordinaire og extraordinaire Contributioner, som enten allerede til allerhöistbemeldte Hans Majestæt eller offentlig Brug ere paabudne, eller herefter paabudne vorde, aldeles uforkrænkede.

Hjemles saa Skutulsfjordseyres Præstekald herved uden videre Afhændigelse eller Aabod Gaarden Brekke paa Ingjaldsand, med alt dens Tilliggende og Tilhörende, samt den deraf fremdeles svarende Afgift, men Hans Majestæts Eiendom og Jordebog i Island fraskrives samme, fra forbemeldte 6. Juni næstkommende Aar.

Datum Indreholm den 18. Septembr. 1790.

Paa det höikongelige Rentekammers Vegne
O. Stephensen.
(L. S.)

Til Vitterlighed underskrive
Ernst M. Heidemann. Christian Ludvig Pind.

I en Underretning fra Sysselmand Th. Gunnlögsen til Amtet af 15. Oktbr. 1836 (Isl. Journ. 18, Nr. 1286) angives, at „de to Handlende paa Isafjord betale Præsten paa Eyri for en Hest om Sommeren 1⅓ Specie, for en Ko eller 6 Faar ⅔ Specie, og for Törveskjær til Brændsel ⅓ Deel Specie for det, som en Arbeidsmand optager om Dagen, og i Almindelighed skal det være 6 Dage aarlig, som Enhver af de Handlende tilstaaes Törveskjær for en Mand. Det bemærkes tillige, at de Handlende i Isafjord sædvanligviis have samtlig 3 Köer og 3 Heste aarlig, men ingen Malkefaar".

1842. 19. Febr. som saadan for Eftertiden faaer en vis Anpart af Udbyttet ved slige Leiligheder. — Rentekammeret den 19. Februar 1842.

19. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Södriften ved Gaarden Skógar i Axarfjord.** Khavn den 19. Febr. 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 824.

At Rentekammeret i Forventning af Hans Majestæts Samtykke ikke finder Noget at erindre imod, at det har sit Forblivende ved det mellem Sognepræsten til Skinnastad, St. Thorarensen, og Administrator for Munkethveraa Klosters Nordre-Deel, A. Thordarsen, under 24. Mai f. A. indgaaede Forlig, betræffende Grændseskjellet af Södrifterne, der tilhöre Hans Majestæt Kongen og Skinnastada Kirke tillige, paa den under nysmeldte Klosters Gods beliggende Jord Skogar, det skulde man ikke undlade tjenstl. at melde Hr. Amtmanden til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, i Anledning af Deres Skrivelse af 28. Septbr. f. A. og dermed fulgte beskrevne, af Stiftsövrigheden den 4. i s. M. paa bemeldte Kirkes Vegne approberede Forlig, hvilket indsluttet fölger tilbage for at foranstaltes thinglæst, hvorefter det udbedes taget i Forvaring i Nord- og Öst-Amtets Archiv. — Rentekammeret den 19. Februar 1842.

19. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Rettigheden til Smaavrag paa forrige Holum Bispestols Jorder.** Khavn den 19. Februar 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 827.

I Svar paa Hr. Amtmandens Forespörgsel i Skrivelse af 26. September f. A., om Eierne af Holum forrige

Bispestols Gods have Ret til det saakaldte Smaavrag, 1842.
som falder paa Strandene ud for deres Jorder, til- 19. Febr.
meldes Dem herved tjenstligen, til behagelig Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Rentekammeret maa være aldeles enigt med Hr. Amtmanden i, at bemeldte Jorder, efter at være solgte, maae ifölge Auktions-Conditionerne for Salget sættes i Klasse med anden privat Eiendom paa Island, og at Eierne af samme fölgelig ikke kan tilkomme den omhandlede Rettighed. — Rentekammeret den 19. Februar 1843.

Aabent Brev angaaende **Dannebrogsordenens Inddeling i Klasser.** Khavn den 21. Februar 1842. — Canc. 2. Departem. Registrant XLIII, 52 (1842, Nr. 117*). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Ny Coll. Tid. for 1842, S. 215. Qvart-Forr. for 1842, S. 13—14. Schou XXIII, 547. 21. Febr.

Kongeligt aabent Brev, hvorved bestemmes, at Dannebrogsordenen herefter kun skal inddeles i 3 Klasser.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi have fundet Os foranledigede til allernaad. at bestemme, at Dannebrogsordenen herefter kun skal inddeles i 3 Klasser, saaledes at Storkors skal danne förste Klasse næstefter Storcommandeurer af Dannebrogsordenen, Commandeurer anden Klasse og Riddere tredie Klasse. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 21. Februar 1842.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Forslag om Indförelsen af de danske Love om Hævd og Præscription** i Island. Khavn den 24. Februar 1842. — Canc. 3. Dep. Breve 1842, Nr. 764* (mangler i Brevbogen). Tíðindi frá nefndarfund. ísl. embættism. 1839, S. 16, 19, 23, 49, 51, 110-111, 127-134; 1841, S. 141-148. 24. Febr.

Af den herhos fölgende Forestilling med Bilage vil

1842. det kgl. Rentekammer behageligen erfare, at og af hvilke
24. Febr. Grunde den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af islandske Embedsmænd eenstemmigen har indstillet, at Danske Lovs 5—14—4 udtrykkeligen maa blive legaliseret i Island, ligesom ogsaa hvorledes Forsamlingens Pluralitet har andraget paa, at Jonsbogens Bestemmelser om Hævd og Præscription maae, for at hæve enhver Tvivl, aldeles ophæves, og D. L. 5—5 strax indföres i Island som gjeldende Lov, dog med den nærmere Bestemmelse, som maatte ansees gavnlig i Henseende til det Kirkerne tilhörende beneficerede Gods.

Ved at tilstille velbemeldte Kammer denne Forestilling med Bilage, skulde Cancelliet ikke undlade tjenstl. at yttre Fölgende:

Efter hvad der af Forsamlingen med stor Pluralitet er antaget, og de derfor deels i Forsamlingens Betænkning, deels i Amtmand Thorsteinsons og Kammerraad Melsteds Betænkninger, der hoslagt fölge, anförte Grunde, maa Cancelliet ansee det for afgjort, at det vil være til Gavn for Eiendoms-Sikkerheden i Island, at D. L. 5—5 og 5—14—4 der gjöres gjeldende. Det er vel saa, at der i Island i Almindelighed mangle thinglæste Adkomst-Documenter til Eiendommene, men det er saa langt fra, at den Omstændighed skulde indeholde en mod en fast og uryggelig Hævd talende Grund, at denne tvertimod derved bliver saa meget mere nödvendig.

Med den Lov, der erklærer D. L. 5—5 og 5—14—4 gjeldende paa Island, maa dog forbindes en Bestemmelse, som er forbigaaet i Forsamlingens Betænkning af 2. August f. A. — Det er nemlig nödvendigt, at der sættes en Tid, fra hvilken denne Lovgivning, forsaavidt den er afvigende fra de nu paa Island gjeldende Regler, först skal træde i Kraft. En saadan Frist er allerede foreslaaet i Forsamlingens Betænkning af 5. Juli 1839, nemlig 5 Aar fra den nye Anordnings Publications Dato, og skjöndt Intet væsentligt vides til Hinder

for at fölge dette Forslag, dog med den Modification, at man, istedenfor at regne fra Publicationens Dato, der kan blive meget forskjellig paa de forskjellige Steder, sætter Begyndelsen af et bestemt Aar, saaledes at der bliver en Tid af visse Aar for Enhver, til at faae sine Retsfordringer paatalte efter den hidtil gjeldende Ret, har Collegiets Pluralitet dog anseet en saa lang Frist, som den ovenanförte, unödvendig, og troet, at en Frist af i det höieste 3 Aar maa være tilstrækkelig for at sætte Vedkommende i Stand til at paatale deres formentlige Rettigheder efter det ældre System. 1842. 24. Febr.

Det er iövrigt intet aldeles nyt System, der ved den omhandlede Lov vilde blive indfört paa Island, tvertimod vise de fremkomne Oplysninger og Erklæringer, at Flerheden af de islandske Dommere ere mest tilböielige til, om just ikke i Et og Alt at fölge den danske Lov i den omspurgte Materie, saa dog at fortolke den vistnok meget utydelige og tvivlsomme Jonsbog i Overeensstemmelse med samme. Det bör ogsaa vel iagttages, at der ikke gives Anledning til, at D. L. i de Processer, som maatte opstaae inden hin Frist er udlöben, skulde være uden Indflydelse. Der kunde i saa Henseende i den nye Lov optages en Bestemmelse af fölgende Indhold: „Dog skal ingen ældre Rettighed, blot paa Grund af denne Vor Anordning, være tabt, naar den paa lovlig Maade paatales inden N. N. Tid, men dens Gyldighed skal i saa Fald paakjendes efter de hidtil gjeldende Regler, saa at Bestemmelserne i nærværende Anordning derved ikke videre skulle komme i Betragtning, end forsaavidt der allerede i hine Regler dertil maatte være Hjemmel. Saafremt derimod den, der gjör en saadan Fordring, har ladet Slutningen af N. N. Aar hengaae, uden ved den Paagjeldendes Indkaldelse til Forligelses-Commissionen eller paa anden lovlig Maade at have begyndt sit Sögsmaal, eller han ikke siden lovlig forfölger samme, da ville de anförte Bestemmelser i Et og Alt være anvendelige".

1842. 24. Febr. Forsaavidt det dernæst har været sat under Spörgsmaal, om og hvorvidt der skal gjöres en Undtagelse med Hensyn til Kirkegods, saaledes at der for sammes Vedkommende skulde bestemmes en længere Hævdstid end den almindelige, har der herom i Forsamlingen været lige delte Meninger. At den med Hensyn til det nævnte Gods ved Biskoppernes Instrux af 1. Juli 1746 § 16 bestemte umindelige eller 100aarige Præscriptionstermin ikke uden Indskrænkning bör blive ved Magt, er efter Collegiets Mening aldeles klart, ligesom det er en Anomali, at en i hver Mands Ret saa indgribende Bestemmelse, som den omhandlede, skulde være indfört ved en slig Instrux. Der kunde derhos vel og være endeel Tvivl deels om dens rette Forstaaelse, deels om dens Gyldighed i Conflicter med tredie Mand. Den indeholder formentlig nærmest kun en Forholdsregel for Biskopperne, der bör sörge for, at Kirkegods söges tilbage, naar der ikke findes tilstrækkeligt Beviis for, at det i 100 Aar har været Kirken frahævdet; men Domstolene vilde endda kunne være beföiede til at paakjende de Sögsmaal, der i saa Henseende anlægges, efter Lov og Ret. Der ere imidlertid dog ikke ganske uvigtige Grunde at anföre for en forlænget Hævd med Hensyn til Kirkegods, hvilke Grunde dog ogsaa vilde være anvendelige paa andet offentligt Gods. Sligt Gods tilhörer nemlig ingen enkelt Person, som maa tage Skade for Hjemgjeld, naar han forsömmer at paaagte sin Ret; det er i Almindelighed uafhændeligt, og först i Tidens Længde, naar det alt længe har været skilt fra Kirken, Stiftelsen o. s. v., kan det formodes, at Besiddelsen kan være bonæ fidei. Da Grundene ikke ere de samme, naar Kirken, Stiftelsen o. s. v. er kommen i Besiddelse af en privat Mands Gods, er heller ikke den Indvending, som hentes fra den Rets-Ulighed, som vilde opstaae af en forlænget Hævdstermin for offentligt Gods, saa stærk som den kunde synes. Saavel den Romerske Ret, som

vel endnu de fleste nyere Love, hvoriblandt den österrigske Civillov af 1813 § 1472, have og forlænget Hævds- og Præscriptions-Terminen til Fordeel for sligt Gods. Men det vilde dog være meget betænkeligt, om man, ved at undtage Kirkegods eller andre under offentlig Varetægt staaende Eiendomme fra de almindelige Regler om Erhvervelse af Hævd, vilde begrunde en Forskjel mellem den islandske og den danske Lovgivning, og det saa meget mere, som det ikke kan nægtes, at det hele i den danske Lovgivning antagne Hævds-System vilde rokkes ved en slig Undtagelse. Det er nemlig med Hensyn til enhver Jord en Mulighed, at den for en lang Række af Aar siden har været i Kirkens, Statens, offentlige Stiftelsers eller Umyndiges Eie (herom vil det Samme gjelde), uden at det kan oplyses, at den paa lovlig Maade er bleven Eieren fraskilt, og Ingen vilde saaledes være betrygget ved, at en Eiendom i Hævdstid har været i upaatalt Besiddelse af ham selv eller den, fra hvem hans Besiddelse kan hidledes. Det kunde derimod indskjærpes Præster, Provster og Biskopper, at ligesom det i det Hele paaligger dem som Embedspligt, at paaagte, at Kirkerne vedligeholdes i deres Eiendomme og Rettigheder, og at disse benyttes til deres Bedste, saaledes bör de, i Særdeleshed i det Tidsrum, som vil hengaae inden den nye Hævdslov træder i Kraft, anvende den yderste Flid for at opdage, om nogen saadan Eiendom eller Rettighed uden Hjemmel er gaaet ud af sammes Besiddelse eller Benyttelse, og da söge samme tilbage, hvorved de iövrigt ikke blot bör indskrænke deres Omhu til at forebygge, at Kirkens Eiendomme eller Rettigheder frahævdes samme, eller sættes i Fare for at gaae tabte, men ogsaa have at sörge for, at den snarest muligt kommer til at have Nytte af samme. Alt dette bliver ligeledes at iagttage af de fornævnte geistlige Embedsmænd, med Hensyn til andre til deres

1842. 24. Febr.

1842. 24. Febr. Varetægt betroede Stiftelser, saavel som det Geistligheden beneficerede Gods. Saa bör og Stiftamtmand og Amtmænd, hver i sin Embedskreds, ikke blot være Geistligheden behjælpelig i saaledes at haandthæve Kirkernes og andre offentlige Stiftelsers, samt de geistlige Embeders Rettigheder, men og selv paaagte samme og iværksætte de fornödne Skridt til at gjöre dem gjeldende, ligesom de og med lige Nidkjærhed bör sörge for, at ikke andre offentlige Stiftelsers eller kongelige Eiendomme vedligeholdes i Besiddelsen og Nydelsen af alt Sammes Tilliggende og alle dertil hörende Rettigheder.

Hvad endelig angaaer det af nu afgangne Amtmand Thorarensen fremsatte Forslag, at Klostrenes saakaldte Maldager og disses samt Biskoppernes Rekaskraaer skulde bekræftes ved Lov, er dette saa tilstrækkelig gjendrevet i den af Kammerraad Melsted forfattede Comité-Betænkning, og saa bestemt forkastet af Forsamlingen, at der ikke behöves videre Prövelse.

Næst sluttelig at bemærke, at man holder for, at det ikke vilde være hensigtsmæssigt, at det paatænkte Lovudkast forelægges den Roeskildske Stænderforsamling, da samme formentlig ikke vil vide tilfulde at bedömme, hvorvidt det stemmer med Islands Localforhold, hvorimod det formentlig vil være at forelægge det islandske Althing, naar dette er blevet organiseret, angaaende hvilken Gjenstand man henholder sig til Collegiets anden Skrivelse af Dags Dato, skulde man tjenstligst udbede sig det kgl. Rentekammers Yttringer over Sagen, i Henhold til de ovenfor fremsatte Bemærkninger. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. Februar 1842.

26 Febr. Kongelig **Kundgjörelse** angaaende **Ophævelse af Directionen** for **Fondet ad usus publicos** og for den almindelige **Pensionskasse.** Khavn den

26. Februar 1842. — Canc. 2. Depart. Registr. XLII, 62b—63 (1842, Nr. 132c). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Ny Coll. Tid. for 1842, S. 215. Qvart-Forr. for 1842, S. 14—15; Schou XXIII, 547. 1842. 26. Febr.

Allernaadigst Kundgjörelse, angaaende Ophævelsen af de kgl. Directioner for Fondet ad usus publicos og for den almindelige Pensionskasse, samt de derunder hörende Forretningers Henlæggelse under den kongel. Finantsdeputation.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, til yderligere Opnaaelse af det Öiemed, der ligger til Grund for de Forandringer i Statsforvaltningen, hvorom Vi under 30. Decbr. 1840 have ladet udgaae allerhöieste Kundgjörelse, have fundet for godt allernaadigst at bestemme:

at Directionen for Fondet ad usus publicos og for den almindelige Pensionskasse ophæves, og de derunder hörende Forretninger henlægges under Vor Finants-Deputation.

Hvorefter de Vedkommende kunne vide sig allerunderd. at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 26. Februar 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Adkomsterne til at erholde Nybyggeres Rettigheder.** Khavn den 26. Febr. 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 846. 26. Febr.

I Skrivelse af 14. Mai f. A. er af nu afdöde Amtmand Thorarensen indberettet til Rentekammeret, at Bonde Christian Johnsen af Nyabæ i Sönder-Thingöe Syssel, som med vedkommende Administrators Samtykke og efter Overeenskomst med Opsidderen paa Jorden Bjarnastader under Norder Syssels Ombudsjorder, har i Aaret 1836 paa egen Bekostning opfört en Gaard inden denne Eiendoms Enemærker, nu an-

1842. 26. Febr. holder om at tilstaaes de Rettigheder, som ved Forordn. af 15. April 1776 ere tilsagte Nybyggere i Island.

Kammeret maa i den Anledning forelöbigen bemærke, at Hensigten med Bestemmelserne i nysnævnte Forordning ikke skjönnes at kunne være anden end, ved de deri lovede Begunstigelser, at opmuntre til at bebygge og dyrke Jorder, der enten ligge aldeles öde, eller efter Forholdenes Natur ikke kunne være Brugerne af de Eiendomme, hvorunder de höre, til synderlig Nytte. I det sidste Tilfælde synes Forordningen at forudsætte, at Hovedgaarden, efter at Fraskillelsen er foregaaet, skal kunne yde sin Bruger omtrent den samme Fordeel og bære de samme Byrder, som tidligere, samt at Nybyggergaarden, efter Udlöbet af Frihedsaarene, skal paalignes særskilt Dyrhed og offentlige Byrder, uden Hensyn til Hovedgaarden, og at den derefter i Henseende til Afgifters Udredelse skal være samme Vilkaar underkastet som andre Gaarde. Rigtigheden af denne Fortolkning synes ogsaa klar deraf, at i modsat Fald den Mislighed vilde opstaae, at der ikke kunde gives noget sikkert Skjelnemærke imellem en Nybyggergaard og en Afbyggergaard, for hvilken sidste — der kan fremkomme enten ved simpel Udstykning af en Gaards Jorder eller ved Udflytning af en Deel af en Gaards Bygninger, — naturligviis Nybyggerrettighed ikke kan tilstaaes. Endvidere bestemmer Forordningen, at der, for at nysnævnte Rettighed kan erhverves, skal i ethvert Tilfælde udföres paa Stedet en nöiagtig Besigtelsesforretning efter visse foreskrevne Formaliteter, og at til en saadan Nybyggergaard netop skal udvises saa megen Jord, at en flittig Familie ved sammes Dyrkning kan have Udkomme.

Hvad nu angaaer det her omhandlede Andragende fra Christian Johnsen om at tilstaaes Nybyggerrettighed, da er det, efter hvad foran er bemærket, klart, at samme ikke, i alt Fald ikke for Tiden, kan indrömmes. Det er af vedkommende Administrator blot oplyst, at

den Jord, som er overladt til bemeldte Christian Johnsen, formedelst altfor lang Frastand fra Hjemmegaarden, ikke derfra vedbörligen kan benyttes eller fredes for Andres Creaturer. At de övrige Betingelser ere tilstede, findes ikke godtgjort, tvertimod sees det, at Christian Johnsen har modtaget en Deel af Hjemmegaardens Qvildebesætning og at han har forpligtet sig til at svare 21 Alen af dennes Landskyld, saa og at den befalede Besigtigelsesforretning ikke er afholdt. Der vil altsaa under ingen Omstændighed kunne tages nogen endelig Bestemmelse om denne Sag, förend Hjemmegaarden bliver ledig og det viser sig, om den da kan bortbygsles paa samme Vilkaar, som förend Jord-Fraskillelsen foregik, og det derhos ved en Besigtigelsesforretning paa den foreskrevne Maade skjönnes, at af Hovedgaarden desuagtet kan udredes samme offentlige Paalæg, samt endeligen at Nybyggergaarden er tildeelt et passende Jordtillæg. 1842. 26. Febr.

Hvilket herved tjenstl. tilmeldes Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Rentekammeret den 26. Februar 1842.

Kongelig Resolution angaaende Approbation af **Planerne for en Forsörgelses-** og en **Livsforsikkrings-Anstalt** under Statens Garanti. Khavn den 2. Marts 1842[1]. — Ny Coll. Tid. 1842, S. 243—254, 257—272 (med Motiver). Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1842, S. 76—77. — I Planerne er der ikke taget Hensyn til Island, meget mere maa man ansee det som direkte udtalt, at Island ikke er paatænkt ved Oprettelsen af disse Anstalter. Men da de dog senere ere komne til at have en praktisk Interesse ogsaa for dette Land, har man anseet det rigtigst at optage de Bestemmelser, der hidtil have faaet en varig Betydning. 2. Marts.

Planerne for en Forsörgelses-Anstalt og en Livsforsikkrings-Anstalt forsynes med Vor allerhöieste Ap-

[1]) *see* Reskr. 10. Marts 1842.

1842. 2. Marts. probation, og det af den dertil nedsatte Comité indgivne Forslag, med Hensyn til begge disse Anstalters Organisation, bifaldes allernaadigst med fölgende nærmere Bestemmelser:

1) At Forsörgelses-Anstalten skal under en egen Bestyrelse, adskilt fra de kongel. Collegier og Departementer, træde i Virksomhed fra 1. Mai d. A. at regne; at der i Bestyrelsen stedse skal findes i det mindste eet Medlem af Finantsbestyrelsen samt to Mathematikere, hvilke sidste skulle være personlig ansvarlige for Rigtigheden af Policernes Beregning og af den aarlige Opgjörelse af Anstaltens Status; at Anstaltens Midler skulle gjöres frugtbringende ved Indkjöb af kgl. 4 pCt. Rente bærende Obligationer, hvilke indleveres til Optagelse i de ved Plak. af 4. April 1835 under Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond oprettede Indskrivnings-Protokoller for uopsigelige Statspapirer; at der hvert Aar skal igjennem Finantsministeren indsendes allerund. Beretning om Anstaltens Status, hvoraf Resultaterne derpaa offentligen bekjendtgjöres, og at der, saafremt Mortalitetsforholdene i Tiden maatte have viist sig saaledes, at det Garantie fra den kgl. Kasses Side, hvorunder Anstalten oprettes, uden Skade for Anstaltens Sikkerhed kunde undværes, da Betænkning af Bestyrelsen bliver at indgive til Hans Majestæt om, hvorledes det, med Samtykke af Deeltagerne i Anstalten, kunde være at aflöse. — 2) At Livsforsikkrings-Anstalten i de 5 Aar, hvori er givet allern. Tilsagn om, at de Tilskud, som maatte behöves til Udredelsen af de tegnede Forsikkringer, skulle vorde afholdte af den kgl. Kasse mod Refusion i sin Tid, naar den gaaer over til et privat Interessentskab, bliver at forvalte ved en egen af Hans Majestæt dertil udnævnt Bestyrelse, overeensstemmende med den allern. approberede Plan, hvis Bestemmelser i §§ 28, 29, 30, 31 og 32 desaarsag saalænge suspenderes, tilligemed hvad der i de fölgende Paragrapher indeholdes om Generalforsamlingen og dens Indvirken

paa Anstalten; at Bestyrelsen derimod har hvert Aar igjennem Finantsministeren allerund. at indberette Anstaltens Status, hvorom det Fornödne derefter bringes til offentlig Kundskab, som og i hvilket Forhold Finantskassens sandsynlige Risico staaer til de tegnede Assurancer, hvorhos bemeldte Bestyrelse inden fornævnte 5 Aars Forlöb har at indsende Beretning om, naar Anstalten efter Planens Medför kan gaae over til en sig selv garanterende Indretning. — Kjöbenhavn den 2. Marts 1842. 1842. 2. Marts.

Rentekammer-Skrivelse til det kongel. Danske Cancellie, ang. **Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle Lovbud** til Island. Khavn den 2. Marts 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 858. Tiðindi frá nefndarfund. íslenzkra embættism. 1841, S. 125—129. 2. Marts.

Ved behagelig Skrivelse af 14. Decbr. f. A. har det kgl. Danske Cancellie tilstillet Rentekammeret en Betænkning fra den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reykjavík, angaaende hvilke af de for Danmark i Aarene 1839 og 1840 emanerede almindelige Anordninger, med eller uden Modificationer, kunde være at udvide til Island.

Idet vi nu herved tilbagesende bemeldte Betænkning, skulde vi tjenstligst bemærke, at vi i det Hele maae tiltræde det i Cancelliets ovenmeldte Skrivelse Yttrede, angaaende de deri omhandlede Lovbuds Anvendelighed i Island, og skulde vi alene tilföie, at den i Forsamlingens Betænkning under Litr. c omhandlede Cancellie-Plakat af 5. November 1839, som af Forsamlingen bemærket, formentlig ikke behöver at udvides til Island, da den i Plakaten paaberaabte kgl. Resolution af 16. Oktbr. 1839, som udtrykkelig omtaler Island, og for samme fastsætter den Termin, hvorfra Renten af de i Statsgjældskassen indbetalte Capitaler nedsættes til $3\frac{1}{2}$ pCt., til at regnes fra den 1. Januar 1841,

1842. er communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i
2. Marts. Island ved det kongel. Danske Cancellies Skrivelse af 30. November 1839, ikke, som i Forsamlingens Betænkning feilagtig er anfört, ved Rentekammerets Skrivelse til de islandske Amtmænd af 16. Novbr. 1839, thi dette Collegium har ikke erholdt nogen officiel Communication om bemeldte allerhöieste Resolutions Indhold.

I Forbindelse hermed skulde vi, i Anledning af vedlagte, Rentekammeret tilstillede Betænkning fra meerbemeldte Forsamling, forsaavidt samme omhandler Spörgsmaalet om Anvendeligheden i Island af de under 8. Juli 1840 emanerede Forordninger, nemlig: 1) angaaende det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i Almindelighed; 2) angaaende Kasse- og Regnskabsvæsenet under det kongel. Danske Cancellie; 3) angaaende Amtstue-Oppebörselerne m. v., — tjenstl. bemærke, at vi maae være enige med Forsamlingen i Uanvendeligheden af de under Nr. 2 og 3 i denne dens Betænkning omhandlede Anordninger, ligesom vi ogsaa med den formene, at en detailleret Omarbeidelse for Island af hele den under Nr. 1 i Betænkningen omtalte Anordning vilde være deels uhensigtsmæssig, deels ufornöden, men at denne Anordnings almindelige Bestemmelser, der hverken dependere af Localiteter eller de i Island værende Indretningers særegne Beskaffenhed, med Nytte kunde extenderes til dette Land. Derimod kunne vi ikke bifalde den Maade, hvorpaa Forsamlingen har foreslaaet at gjöre disse almindelige Bestemmelser gjeldende, nemlig ved et Lovbud at tillægge den emanerede Forordning en subsidiair og analogisk Anvendelighed for Island i Henseende til disse Bestemmelser, deels fordi et saadant Lovbud vilde stride imod Præmisserne til Forordningen af 21. Decembr. 1831, hvor det erklæres overeensstemmende med Lovgiverens Villie, at de Lovbestemmelser, som for Island blive givne, udkomme som Forordninger, trykte baade i det danske og det

islandske Sprog, da denne Villie ikke fyldestgjöres ved et Lovbuds Emanation, der gjör en for Danmark udkommen Anordning anvendelig paa Island, naar ikke denne Anordning selv oversættes i det islandske Sprog, deels fordi det foreslaaede Lovbud vilde blive for ubestemt, eftersom der blev overladt altfor meget til det subjective Skjön om, hvad der ifölge det Særegne ved de islandske Forhold kunde finde Anvendelighed sammesteds. Vi formene derfor, at Forsamlingens i almindelige Yttringer affattede Forslag passende kunde afbenyttes som Intimation i en ny Anordning, hvis specielle Paragrapher indeholdt de enkelte Bestemmelser af bemeldte Forordning af 8. Juli 1840, som man fandt det passende at gjöre anvendelige paa Island. Hvad de övrige i denne Forsamlingens Betænkning indeholdte Forslag angaaer, da ville disse, som henhörende under Rentekammerets Ressort, herigjennem finde Afgjörelse, og udbede vi os til den Ende Betænkningen efter Afbenyttelsen behageligen tilbagesendt — Rentekammeret den 2. Marts 1842. 1842. 2. Marts.

Kongelig Resolution ang. **Udgifterne ved en videnskabelig Reise til Island.** Khavn den 2. Marts 1842. — I Rentekammerets Forestilling 1. Marts bemærkes, at Hofjægermester Teilmann, som bereiste Island i Aaret 1820, havde indberettet til Rentekammeret, at der i Nærheden af Budenstad (Búðum) og flere Steder i Island skulde forefindes den saakaldte terra puzzolana, og indsendt Pröver af denne Jordart til Rentekammeret. Imidlertid mislykkedes de Forsög, der bleve gjorte med de indsendte Pröver, tildeels paa Grund af, at de ikke vare af tilstrækkelig Qvantitet, men der blev dog opvakt Formodning om, at den forefundne terra puzzolana var meget god. Rentekammeret anmodede derfor Professor Forchhammer om, naar Leilighed dertil maatte frembyde sig, ved en eller anden i Island reisende Naturforsker, at forskaffe en saa tilstrækkelig Quantitet af den nævnte Jordart, at paalidelige Pröver dermed kunde anstilles. I Aaret 1833 foreslog Professor Forchhammer at sende en af sine flittigste Tilhörere, Student Ögmund Sivertsen, til Island, for, efter en af ham udarbeidet Instrux at 2. Marts.

1842. bereise Landet, saavel i den Hensigt at iagttage de vulkanske Produkter, der kunde bruges som Puzzolana til Vandbygning,
2. Marts. som ogsaa at undersöge nogle i Island dengang nylig opdagede Brunkulslag m. m. — Da disse Undersögelser maatte være af særdeles Vigtighed for Island, foranstaltede Rentekammeret paa forventende Approbation Udgifterne anviste deels af den islandske Jordebogskasse, deels af Zahlkassen, i det Hele til et Belöb af 501 Rbd. 19 Sk. — Da Kammeret derefter forlangte Beretning af Forchhammer, indberettede denne, at Ö. S. vel havde opfyldt det ham paalagte Hverv, idet han havde indsendt Pröver af forskjellige Mineralier og særlig af terra puzzolana, men Prof. önskede at sætte Pröverne af denne i Forbindelse med Pröver af lignende Jordarter fra andre Dele af Riget. I Aaret 1837 meldte han, at de nedsendte Pröver af Puzzolana ikke havde Værd som saadanne, saa at der enten maatte have fundet Feiltagelse Sted med de Pröver, der för vare blevne anstillede, eller at de senest nedsendte Pröver vare af en anden Art Jord. Da Forchhammer imidlertid ansaae Tilveiebringelsen af en god Vandbygningskalk af overmaade stor Vigtighed for Landet, og önskede, at Omkostningerne paa denne Reise ikke skulde være spildte, havde han optaget Spörgsmaalet fra et mere almindeligt Standpunkt, men denne Undersögelse var endnu ikke tilendebragt. — Med Hensyn til en anden Gjenstand for Ö. S.s Reise, de i de saakaldte Skagafjordsdale opdagede Brunkul, har Professor Forchhammer tilmeldt Rentekammeret, at Undersögelserne have viist, at disse Kul som saadanne ere meget brugbare, men at Lagene ere for lidet mægtige og Beliggenheden ugunstig for en virkelig Bearbeidelse. — Paa Grund heraf indstiller Rentekammeret de forhen anförte Udgifter til Approbation. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1842. B, Nr. 89.

Indbemeldte Udgift af 501 Rbd. 19 Sk., i Anledning af en i Island anstillet Undersögelse om terra puzzolana m. m., ville Vi allernaad. have approberet. — Kjöbenhavn den 2. Marts 1842.

5. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fritagelse for at erlægge Mandtalsbogs-Afgifter.** Khavn den 5. Marts 1842. — Isl. Copieb. 14, Nr. 867.

Ved Udsættelserne til Regnskabet for Indtægterne af Guldbringa og Kjose Syssel til 31. Juli 1838 er blandt andet reist det Spörgsmaal, om forhenværende Justitssecretair Stephensen fremdeles kan tilkomme Fritagelse for at yde Mandtalsbogsafgifter, Skat, Tiende og Gjavtold, hvorfor han har vægret sig, paa Grund af at de verdslige Betjente i Island, ifölge allerh. Reskript af 7. Marts 1774, ere fritagne for at erlægge nysnævnte Afgifter. 1842. 5. Marts.

Efter at Kammeret angaaende denne Sag har brevvexlet med det danske Cancellie, skulde Man tjenstl. melde Hr. Kammerherre Hoppe til behagelig Underretning, samt videre Bekjendtgjörelse saavel for Secretair Stephensen som for Sysselmand Gudmundsen, at uagtet allerhöistbemeldte Resolution ikke omtaler Betjente som ere afskedigede, saa findes der dog, med særdeles Hensyn til at han i sin otteaarige Ansættelse som surnumerair Justitssecretair ikke oppebar nogen Gage, ligesom der ved hans Entledigelse ikke forundtes ham nogen Pension, Anledning til at indrömme ham indtil videre Fritagelse for at betale de omhandlede Afgifter. — Rentekammeret den 5. Marts 1842.

Rentekammer-Skrivelse til den kongl. Statsgjelds-Direction, ang. den forrige **islandske Tugthuskasses Pengebeholdninger.** Khavn den 5. Marts 1842[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 890. 5. Marts.

Ved Rentekammeret beroe fölgende til den forhenværende Tugthuskasse i Island udstedte kongelige Obligationer, nemlig:

Nr. 139	dat. 11. Febr. 1782, lydende paa 4 pCt. Rente, stor	700	Rd.	»	Sk.
— 429[b]	— 27. Nov. 1784	3688	—	»	—
— 549	— — —	112	—	»	—
— 437	— 22. Febr. 1794, 3½ %,	1618	—	61½	—
— 674	— 22. April 1797	1260	—	»	—
	Tilsammen	7378	Rd.	61½	Sk.

[1]) Canc. Skriv. 29. Juli 1842.

1842. 5. Marts. Efter at Kammeret med Hensyn til disse Obligationer har ladet anstille en saavidt muligt nöiagtig Undersögelse, er det befundet, at fornævnte Obligations paalydende Summer, der maa antages at have været Overskud af de Indtægter, som vare henlagte til det daværende men ved allerh. Reskripter af 2. November 1814 og 3. Mai 1816 ophævede Tugthuus i Reikevig, for hvilket havdes en særskilt Kasse under Benævnelse af Tugthuskassen — Tid efter anden ere indbetalte i den kongelige Kasse til Forrentning efter Foranstaltning af Stiftamtmanden, som Bestyrer af Tugthuskassen. Men det erfares tillige, at Stiftamtmanden sildigere, da Tugthuskassen ikke kunde bestaae med sine ordinaire Indtægter, har opsagt bemeldte Obligationer med Undtagelse af den Sidstnævnte, og ladet deres paalydende Summer udbetale af den kongel. islandske Jordebogskasse. Han har saaledes, efter en i Aaret 1806 hertil indkommen Beretning, anviist Tugthuskassen af Jordebogskassen 3118 Rd. 61½ Sk., og til Dækning af dette Belöb opsagt Obligationen Nr. 437, lydende paa 3½ pCt. Rente, stor . . . . . . 1618 Rd. 61½ Sk.
og desuden af de 4pCt. Rente bærende Obligationer for et Belöb af . . . 1500 — » —
Efter Indberetning i 1807 ere ligeledes udbetalte af Jordebogskassen 1000 Rd., og et lige Belöb af sidstnævnte Obligationer opsagt . . . . 1000 — » —
Efter Indberetning i Aaret 1808 endvidere . . . . 1000 — » —
Endeligen er, efter Islands Jordebogskasse-Regnskab for Aaret 1810, som det hedder „Resten" af den islandske Tugthuskasses paa Renter indestaaende Capitaler opsagt og udbetalt af Jordebogsk. med . 1000 — » —
Tilsammen 6118 Rbd. 61½ Sk.

Under disse Omstændigheder, og da det, ved

Eftersyn af de islandske Jordebogskasse-Regnskaber for hiin Tid, er befundet, at Tugthuskassen har af Jordebogskassen erholdt Renter af nysnævnte Obligations-Summer, indtil de bleve af rette Vedkommende opsagte og udbetalte, skjönner Kammeret ikke rettere, end at det maa være udenfor al Tvivl, at Tugthuskassen intet Krav kan have paa den kongel. Kasse med Hensyn til disse Obligationer, og at de derfor, og da Gjelden var af den kongel. Kasse afgjort för end Statsgjelden og Finantserne adskilltes, uden videre maa kunne udslettes af Statsgjeldens Passiver. Hvad angaaer Obligationen Nr. 674, stor 1260 Rd. og lydende paa $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente, da befindes det vel, at Stiftamtmanden over sammes Udstedelse er meddelt Underretning ved Kammerets Skrivelse af 14. April 1798, men derimod sees det ikke, at Landfogden, som tillige var Regnskabsförer for Tugthuskassen, herfra er tillagt nogen Ordre i saa Henseende. Derved kan det maaskee forklares, at der ikke i Jordebogskasse-Regnskaberne findes beregnet Rente til Tugthuskassen af bemeldte Obligation, og at denne ei heller nogensinde er nævnet i Regnskaberne blandt de Obligationer, som tilhörte Tugthuskassen. Det maa iövrigt antages, at Stiftamtmanden enten ikke har modtaget Kammerets forberörte Skrivelse, eller at han har ladet upaaagtet, at en saadan Obligation var udstedt, da han vist ellers i Aaret 1806, ved at opsige den ene $3\frac{1}{2}$ Procents Obligation, tillige vilde have opsagt den anden, istedetfor at opsige af Tugthuskassens Obligationer som gave 4 pCt. i Rente, ligesom han da ei heller vilde have ladet Tugthuskassen paadrage sig Gjeld saalænge den kunde bestaae ved egne Midler, hvorom nedenfor nærmere skal blive bemærket. At man i Island ikke har haft Kundskab om Udstedelsen af meerbemeldte Obligation kan endvidere sluttes deraf, at i Tugthuskasse-Regnskabet for Aaret 1817, hvoraf en Gjenpart haves her ved Kammeret, anföres under **Beholdningen** 1200 Rbd.,

1842.
5. Marts.

1842. 5. Marts. som ifölge dette Collegii Skrivelse af 12. Marts 1796 kunde indbetales i Zahlkassen af Kjöbmand Sünckenberg, hvilket Belöb, med Tillæg af 60 Rd., som Sünckenberg maatte erlægge i Rente fordi han ei i rette Tid indbetalte bemeldte, til hans Factor i Island af Stiftamtmanden levnede Penge af Tugthuskassens Beholdning — netop er den Sum, som Obligation blev udstedt for. Uagtet hvad saaledes er bemærket, maa Kammeret dog være af den Formening, at Tugthuskassens Tilgodehavende, ogsaa for denne Obligations Vedkommende, kan ansees afgjort, og at med den kan forholdes paa samme Maade, som ovenfor er antydet i Henseende til Tugthuskassens övrige Obligationer. Ved at gjennemgaae de islandske Jordebogskasse-Regnskaber er det nemlig befundet, at Tugthuskassen efterhaanden har af Jordebogskassen erholdt flere Laan, som ikke ere tilbagebetalte, saasom:

efter Stiftamtets Ordre af 21. August 1813	2230 Rd.	28 Sk.	D. C.
— af 20. Juni 1814	168 —	72 —	—
— af 27. Okt. 1814	6000 —	» —	—
tilsammen	8399 —	4 —	—
der blive at reducere efter Forholdet 6:1	1399 Rd.	80²/₃ Sk.	S&T.
efter Stiftamtets Ordre af 14. Juni 1819 endvidere	305 —	67 —	—
og Tugthuskassens Gjeld til Jordebogsk. udgjör saaledes:	1705 Rd.	51²/₃ Sk.	S.&T.

Efter denne Opgjörelse af Mellemværendet mellem den kongel. Kasse og Tugthuskassen, samt da, ifölge en löselig Beregning, Rentebelöbet af deres gjensidige Fordringer til hinanden vil, ved at lægges til Capitalgjelden, medföre, at begge Kassers indbyrdes Debet og Credit omtrentlig opgaae imod hinanden, skjönner Kammeret ei rettere, end at det, især ogsaa da Tugthuskassen forlængst er opbævet og over dens forrige Indtægter disponeret paa anden Maade, vilde være

det rigtigste ikke nu at gaae ind paa yderligere Undersögelse og Beregning, men at betragte Sagen som endeligen berigtiget, dog at de 305 Rbd. 67 Sk., som ere udbetalte til Tugthuskassen af den islandske Jordebogskasse i Aaret 1819, altsaa efter at Adskillelsen af Statsgjeld og Finantser havde fundet Sted, maatte refunderes Finantskassen af Statsgjeldskassen, med Hensyn til at denne modtager Tugthuskassens Obligationer med samtlige vedhængende Renter. 1842. 5. Marts.

I Overeensstemmelse med foranstaaende Bemærkninger er Rentekammeret sindet at nedlægge allerund. Forestilling om Ordningen af denne gamle Sag, men, ligesom man under Dags Datum har begjært Finantsdeputationens og det danske Cancellies Betænkning for disse Autoriteters Vedkommende, saaledes udbeder man sig ogsaa, förend videre foretages, herved tjenstl. den kongel. Statsgjelds-Directions Yttringer over Sagen behageligen meddeelte. — Rentekammeret den 5. Marts 1842.

Reskript til Conferentsraad Fog m. Fl., ang. **Bestyrelsen** af den oprettede **Livrente og Forsörgelses-Anstalt** m. v. Khavn den **10.** Marts 1842.[1] — Efter at Livsforsikkrings-Anstalten, ifölge kgl. Resol. af 25. Decbr. 1847, fra 1. Januar 1848 er gaaet over til at blive et af Staten garanteret Institut under en af Kongen udnævnt Bestyrelse, istedetfor, som i den oprindelige Plan for samme bestemt, at være et privat Selskab, grundet paa gjensidig Garanti af de paa Livstid Forsikkrede og under en af disse valgt Bestyrelse, er der udarbeidet en ny modificeret Plan for denne Anstalts Virksomhed, hvilken Plan under 25. November 1847 er forsynet med kongel. Approbation og findes i Depart. Tid. 1849, S. 113—123. Paa Grund heraf er den ældre Plan for Livsforsikkrings-Anstalten her udeladt, og kun Planen for Forsörgelses-Anstalten optagen. — Saavel Reskriptet, som den medfölgende „Plan for Forsörgelses-Anstalten" 10. Marts.

[1]) jevnf. kgl. Resol. 2. Marts 1842.

1842. er med vedföiede Tabeller udgivet 1842 (Bianco Lunos Bog-
10. Marts. trykkeri. 4to). Planen alene findes tilföiet kgl. Resol. 2. Marts 1842 i Ny Coll. Tid. 1842, S. 267—263. Algreen-Ussings Reskr. Saml. 1842, S. 77—84, paa begge Steder uden Tabeller. Her er saavel Reskriptet som Planen trykt efter det sidste Optryk fra 1862 (Bianco Lunos Bogtrykkeri, 32 Sider 8vo), med de samme ledsagende Udvalg af Tabellerne.

Christian den Ottende &c. Vor synderlige Bevaagenhed! Efter Vor Finantsministers allerunderd. Forestilling have vi allernaad. approberet vedföiede Os forelagte Plan til en ny Forsörgelses-Anstalt for Vort Kongerige Danmark samt Vore Hertugdömmer Slesvig, Holsteen og Lauenborg. Denne Anstalt, som træder i Virksomhed fra den 1. Mai d. A. at regne, under Garanti af Vor Kasse, sættes under en egen Bestyrelse, adskilt fra Vore Collegier og Departementer, og skal der i samme altid findes i det mindste eet Medlem af Vor Finantsbestyrelse samt tvende Mathematikere, hvilke Sidste skulle være personlig ansvarlige for Rigtigheden af Policernes Beregning og af den nedenfor nævnte Opgjörelse af Anstaltens Status. Samtlige Medlemmer af Bestyrelsen udnævnes af Os, efter allerunderd. Forestilling fra Vor Finantsminister. Idet Vi nu herved paalægge Eder at bringe fornævnte Plan til offentlig Kundskab ved Trykken, ville Vi tillige have overdraget Eder Anstaltens förste Bestyrelse. Ligesom det derfor paaligger Eder at varetage denne overeensstemmende med den approberede Plan, saaledes ville Vi og herved have Eder befalet, at gjöre Anstaltens Midler frugtbringende ved Indkjöb af kongelige 4 pCt. Rente bærende Obligationer, hvilke blive at indsætte paa Folium i de ifölge Plakaten af 4. April 1835 indrettede Indskrivnings-Protocoller under Vor Direction for Statsgjelden og den synkende Fond, og skal der hvert Aar til Os gjennem Vor Finantsminister indsendes allerunderd. Beretning om Anstaltens Status, hvoraf Resultaterne derpaa offentligen bekjendtgjöres.

Vi bemyndige Eder herved allernaad. til at constituere det Personale og at træffe de Foranstaltninger, Forretningsgangen ved Anstalten maatte udkræve; men om den definitive Udnævnelse af Anstaltens Embedsmænd ville I til sin Tid have at indsende Eders allerunderd. Forslag, hvilket, saavel som Alt hvad I ellers maatte have at andrage, vedkommende Anstalten, forelægges Os ved Vor Finantsminister. 1842. 10. Marts.

Skjöndt Anstalten oprettes under Garanti af Vor Finantskasse, ville Vi dog, saafremt Mortalitetsforholdene i Tiden maatte have viist sig saaledes, at bemeldte Garanti uden Skade for Anstaltens Sikkerhed kunde undværes, modtage Eders allerunderd. Betænkning om, hvorledes det da, med Deeltagernes Samtykke, vil være at aflöse.

Hvorefter I Eder allerunderd. have at rette. Befalende Eder Gud! — Skrevet i Vor Kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 10. Marts 1842.

[Bilag].

Plan for Forsörgelses-Anstalten.

Den Adgang, som den almindelige Forsörgelses-Anstalt af 1796 fremböd til, under forskjellige Vilkaar, at erhverve for sig selv eller for Andre en temporair eller vedvarende Forsörgelse, har ikke kunnet afbenyttes siden denne Anstalts Standsning i dens Virksomhed efter Pengevæsenets Forandring. Trangen til en saadan Indretning er imidlertid vedbleven, og da det ved anstillede Undersögelser er fundet, at den ældre Indretning ikke hensigtssvarende kan sættes i Gang igjen, oprettes herved en ny lignende Anstalt, grundet paa senere Erfaringer og afpasset efter Tidsforholdene.

1) Denne nye Anstalt, der træder i Virksomhed

1842. fra den 1. Mai d. A. at regne, förer „Navn af Livrente-
10. Marts. og Forsörgelses-Anstalten af 1842 for Kongeriget Danmark samt Hertugdömmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg." — 2) Anstalten er fornemmelig bestemt for de ovennævnte Landes Indvaanere. Forsaavidt andre Landes Mortalitets-Forhold svare til de herværende, kunne og Indvaanere derfra antages, saasom fra Norge, Sverrig, de russiske Provindser ved Östersöen, Preussen og de tilgrændsende nordtydske Stater. — 3) Den paatager sig fölgende forskjellige Slags Forsörgelser:

a) Simple Livrenter, som begynde fra den Dag, de ere indkjöbte, og ophöre med deres Död, for hvem Livrenten er erhvervet. — b) Opsatte Livrenter, som begynde efter Forlöbet af en bestemt Tidsfrist, men fra den Tid af vedvare, indtil de Personer, for hvem Livrenterne ere erhvervede, ved Döden afgaae. — c) Ophörende (temporaire) Livrenter, der begynde at löbe fra Indkjöbsdagen, men igjen ophöre efter Forlöbet af en bestemt Tid, forsaavidt de Paagjeldende ikke, för Udlöbet af denne Tid, ved Döden ere afgaaede. — d) Simple Overlevelses-Renter paa to forbundne Personers Liv (Forsörgeren og den Forsörgede), hvilke Renter begynde at löbe fra Forsörgerens Död, og vedvare indtil den Forsörgedes Död. — e) Opsatte Overlevelses-Renter paa to forbundne Personers Liv, som begynde, naar den Forsörgede har opnaaet en bestemt Alder, fra Forsörgerens Död og vedvare indtil den Forsörgedes Död. — f) Ophörende Overlevelses-Renter paa to forbundne Personers Liv, der begynde fra Forsörgerens Död, men ophöre efter Forlöbet af en bestemt Tid, forsaavidt den Forsörgede ikke för Udlöbet af denne Tid ved Döden er afgaaet.

Hvis Nogen maatte önske enten at erhverve et andet Slags Forsörgelse eller blot at erholde en særlig Modification af en af de omtalte Forsörgelsesmaader, er Anstalten ogsaa villig til at indgaae derpaa, forsaa-

vidt det kan bestaae med dens Tarv. Reglerne for Beregningen af Indskudssummen for ethvert Slags Forsörgelse findes angivne ved de i Forening med denne Plan trykte Tabeller. 1842. 10. Marts.

4) Simple og ophörende Livrenter (de i § 3 under a & c opförte Forsörgelser) kunne ikkun erhverves ved contant Indbetaling af Indskudssummen ved Indtrædelsen. De övrige (under b, d, e og f anförte) Livrenter og Overlevelsesrenter kunne, foruden ved contant Indbetaling, endvidere erhverves ved en aarlig Præmie-Betaling fra Forsörgerens Side, enten for Livstid eller for et Tidsrum af et bestemt Antal Aar. Tabellerne, med de vedföiede Regler for deres Brug, oplyse nærmere, hvad der i ethvert Tilfælde bliver at indskyde. Erhverves Forsörgelsen ved en aarlig Præmie-Betaling, er det en Selvfölge, at Anstaltens Ret til at forlange denne Præmie-Betaling ophörer med Forsörgerens Död, samt at dens Forpligtelse til at udrede den betingede Forsörgelse ved dette Dödsfald træder i Kraft. Skulde den Forsörgede döe i Löbet af Præmie-Betalingen, eller overhovedet förend han, efter de indgaaede Betingelser, kan nyde Forsörgelsen, har Anstalten ingen videre Fordring paa Præmie-Betaling fra Forsörgerens Side, men de Præmier, som allerede maatte være betalte, hjemfalde til Anstalten. — 5) Anstaltens Betalingsmiddel er Rigsbankpenge Sölvmönt, hvoraf 18½ Rigsbankdaler gaae paa 1 Mark fiin Cöllnsk. Indbetalinger til Anstalten erlægges til dens Kasse i Kjöbenhavn, eller, paa Forlangende, for Anstaltens Regning til den Kongelige Hovedkasse i Rendsborg eller til Centralkassen i Ratzeborg. Anstaltens Udbetalinger kunne derimod, til Deeltagernes Bekvemmelighed, for dens Regning skee ved alle Amtstuer i Danmark og Hertugdömmerne. — 6) De Forsörgelser, Anstalten paatager sig, maae i det mindste udgjöre 5 Rigsbankdaler aarlig, og ved större Forsörgelser maa Summen altid være

1842. delelig med 5 Rbd. Den höieste Livrente for een og
10. Marts. samme Person, Anstalten kan paatage sig, bestemmes indtil videre til 800 Rbd. aarlig. Ved Overlevelses-Renter af alle Slags vil Anstalten, ligeledes indtil videre, paatage sig Forsörgelser af indtil 1600 Rbd. aarlig, som ere afhængige af een og samme Forsörgers Liv, paa den Maade, at det staaer til Forsörgeren at bestemme, hvorledes den erhvervede Sum bliver at fordele iblandt de navngivne Forsörgede, dog at ingen af dem tildeles en större Sum, end 600 Rbd. aarlig. — 7) For Personer af enhver Alder, fra Födselen af til 70 Aar, kan erhverves Livrenter og Forsörgelser af alle de heromhandlede Slags. Personer over 70 Aar ere derimod udelukkede og antages ved Overlevelses-Renter ei heller som Forsörgere. Ved Livrenter og ved Overlevelsesrenter, med Hensyn til den Forsörgede, regnes, naar den Paagjeldende er over 4 Aar for Mandkjön og 5 Aar for Qvindekjön, ikkun de virkelig fyldte Aar; under denne Alder regnes det löbende Aar med. Forsörgerens Alder regnes derimod ved Overlevelses-renter saaledes, at naar den ikke med 6 Maaneder overskyder et Aar, komme ikkun de virkelig oplevede Aar i Betragtning; 6 Maaneder eller derover regnes derimod for et fuldt Aar. — 8) Den, der attraaer at erhverve en Livrente eller en Forsörgelse for sig selv eller for Andre, indleverer derom til Anstaltens Bestyrelse en skriftlig Begjæring, som indeholder den eller de Vedkommendes fulde Navn, borgerlige Stilling, Opholdssted og Alder. Alderen godtgjöres ved en i lovlig Form udfærdiget Döbeattest. Desuden maa der altid, hvor Bestyrelsen, efter Forsörgelsens Natur, anseer det nödvendigt, indleveres den i den fölgende § 9 omhandlede Sundhedsattest. — 9) Hvor Sundhedsattest udfordres, maa den indrettes saaledes:

a) Attesten udfærdiges af en autoriseret Læge, der som Huslæge kjender den Paagjeldendes Sundheds-

Tilstand. Skulde den, der attraaer en Forsörgelse, i de sidste Aar ingen Huslæge have brugt, eller og Attesten, af en eller anden Grund, ikke kan udfærdiges af Huslægen, da maa derom gives tilstrækkelig Oplysning i den indleverede Begjæring om Forsörgelse, og Attesten maa da i dette Tilfælde udfærdiges af Stedets Physikus eller Distriktslæge. — b) Attesten maa indeholde Fölgende: 1842. 10. Marts.

1) en muligst fuldstændig og nöiagtig Skildring af den Vedkommendes Legems-Constitution; — 2) en Forklaring om, hvorlænge Lægen har kjendt ham og som saadan behandlet ham, om de Sygdomme, han i den Tid har gjennemgaaet, og om de Fölger for hans Sundheds-Tilstand, disse Sygdomme have efterladt sig; — 3) Lægens Erklæring, at han holder sig overbeviist om, at den Vedkommende ikke har nogen Sygdom eller noget Anlæg til Sygdom, som kan antages at medföre en Forkortelse af hans Levetid; — 4) Lægens Forsikkring, under Embedseed, at Attesten er udfærdiget i Overeensstemmelse med Sandhed, og at deri ikke er Noget fortiet med Hensyn til den Paagjældendes Sundheds-Tilstand.

10) Naar en Begjæring, med de behörige Beviisligheder, indleveres, hvilket kan skee til enhver Tid, vil Bestyrelsen, snarest muligt, og i det seneste inden 14 Dage, give Svar. Gaaer Bestyrelsen ind paa den forlangte Livrente eller Forsörgelse, maa den Paagjældende inden 14 Dage indbetale til Anstaltens Kasse hele Indskudssummen, hvis denne paa eengang bliver at erlægge, eller, hvor Indskudssummen afgjöres med aarlige Præmiebetalinger, den förste Præmie, og först, naar dette er skeet, er han at ansee som Deeltager i Anstalten. Bestyrelsen vil derpaa udfærdige, underskrive og udlevere til Vedkommende den fornödne Police for den erhvervede Livrente eller Forsörgelse. I de Tilfælde, hvor Forsörgelsen erhverves ved Be-

1842. taling af aarlige Præmier, bemærkes det udtrykkeligt i
10. Marts. Policen, at Anstaltens Forpligtelse til at udrede den betingede Forsörgelse er bunden til at alle Præmier betales til den rette Forfaldstid, da Forsörgelsen ellers, hvor Præmiebetalingen ikke nöiagtig opfyldes, nedsættes paa den i den fölgende § 12 bestemte Maade. Saasnart derfor alle Præmier, som efter de indgaaede Betingelser skulde erlægges, ere berigtigede, erholder Policen en Paategning om, at den derefter ubetinget er traadt i Kraft. — 11) Ligesom den förste Præmie betales forud, för Nogen betragtes som Deeltager i Anstalten, saaledes berigtiges alle fremtidige Præmier til den i Policen udtrykkelig angivne Forfaldsdag, eller om Vedkommende önsker det, forinden. Lader nogen Interessent den bestemte Forfaldstid forlöbe, uden at afgjöre sin Præmie, ansees det, uden at videre Erindring derom finder Sted, som om han havde afgivet Erklæring at ville ophöre med Præmiebetalingen, og hans Mellemværende med Anstalten afgjöres efter den 12. §'s Bestemmelser. Dog vil Anstalten beholde ham som Interessent under de forrige Betingelser, hvis Præmien indbetales i det seneste inden 14 Dage efter Forfaldstiden, men Risicoen er hans egen i Tilfælde af Dödsfald i Mellemtiden. — 12) De Deeltagere, der have erholdt Krav paa en opsat Livrente eller paa en Overlevelsesrente, imod Betaling af aarlige Præmier, kunne til enhver Tid ophöre med denne Præmiebetaling, ved at tilbagelevere den modtagne Police. I dette Tilfælde bliver det, som de allerede have indbetalt til Anstalten, efter Fradrag af hvad der tilkommer Anstalten for den Risico, den har haft i den forlöbne Tid, at behandle som en Kapital, hvorfor der tilgodeskrives dem ved Anstalten resp. en Livrente eller en Overlevelsesrente, beregnet, efter Tarifen, for Deeltagernes Alder, paa den Tid Præmiebetalingen ophörer, og hvorover ny Police udfærdiges.

Paa samme Maade ville de i § 11 omtalte Deeltagere, som ikke til Forfaldstiden have afgjort den forfaldne Præmie, blive at betragte, som om de havde erklæret at ville ophöre med Præmiebetalingen, og den betingede Livrente eller Forsörgelse bliver derefter nedsat i Forhold til de allerede betalte Præmier. De trykte Regler for Tabellernes Brug oplyse, ved Exempler, den Beregningsmaade, som herved vil blive fulgt. — 13) Alle Betalinger fra Anstalten skee uden al Afkortning og udredes i halvaarlige Terminer til hvert Aars 30. Juni og 31. Decbr., eller, saafremt Vedkommende önske det, i 4 Terminer, resp. til 31. Marts, 30. Juni, 30. Septbr. og 31. Decbr., imod Indlevering af Leveattest, samt imod Qvittering af den Vedkommende selv eller af den, som dertil forsynes med fornöden Fuldmagt. Den förste Udbetaling af en erhvervet Livrente eller Forsörgelse skeer ikkun pro rata efter den siden Rentens eller Forsörgelsens Begyndelse forlöbne Tid; for Interessenter her i Staden modtages Leveattester, udstedte af Mænd, der ere Anstaltens Bestyrelse bekjendte. Andre Leveattester udstedes stedse af Övrigheden paa det Sted, hvor Deeltageren har sin stadige Bolig, og er det en Övrighed i et fremmed Land, der meddeler Leveattesten, maa dens Underskrifter verificeres, enten af det danske Gesandtskab eller af den nærmeste danske Consul. Döer en Interessent, som halvaarlig oppebærer sit Tilgodehavende, og behörigt Beviis for Dödsfaldet er indleveret, vil Anstalten lade dette Tilgodehavende for det fulde Halvaar, hvori Dödsfaldet er indtruffet, anvise til hans Bo i den paafölgende Termin, imod at den vedkommende Police tilbageleveres. I Lighed hermed, og under de samme Betingelser, vil Livrenten eller Forsörgelsen for et fuldt Fjerdingaar for den Deeltager, der qvartaliter har oppebaaret sit Tilgodehavende, ved indtræffende Dödsfald blive anviist den Afdödes Bo til den næstpaafölgende Termin.

1842. Dödsfald her i Landet bevises ved Udskrift af Kirke-
10. Marts. bogen paa det Sted, hvor Begravelsen er skeet, men for Dödsfald i Udlandet maa tilveiebringes Attest fra Stedets Övrighed, verificeret af det danske Gesandtskab eller den nærmeste danske Consul. — 14) Den meddelte Police er ugyldig, saavel hvis det maatte befindes, at Nogen ved en urigtig Angivelse af sin Alder har erhvervet en höiere Livrente eller Forsörgelse, end der ellers kunde tilstaaes ham, som og overhovedet, hvis det oplyses at der paa nogensombelst Maade, til Anstaltens Skade, har fundet et Bedrageri Sted. Ved Overlevelsesrenter vil fremdeles, saafremt Forsörgeren kommer af Dage ved en tilregnelig Handling af en Anden, som har Interesse ved Försörgerens Död, Policen blive ugyldig for denne Andens Vedkommende. Bliver en Police paa den ene eller paa den anden Maade ugyldig, hjemfalder det allerede betalte Indskud derved til Anstalten. Skulde ved Overlevelsesrenter en Forsörger enten falde i Duel eller miste Livet ifölge overgaaet Dom, eller tage sig selv af Dage, vil Anstalten indrömme de ellers til Forsörgelse Berettigede Alt hvad der kan tilkomme dem, efter den Værdi, Policen har til den Tid Dödsfaldet indtræffer, beregnet efter Forsörgerens og de Forsörgedes daværende Alder, hvorom Reglerne for Tabellernes Brug give nærmere Oplysning. — 15) Til Betryggelse for Forsörgerne om, at de for Andre erhvervede Forsörgelser ikke skulle faae en anden Anvendelse, end den, de have paatænkt, bestemmes det udtrykkelig, at enhver Disposition, den Forsörgede maatte gjöre over den for ham anskaffede Forsörgelse, er ugyldig og ikke vil blive anerkjendt af Anstalten. — 16) Alle Livrenter eller Overlevelsesrenter, som udbetales fra Anstalten, være sig til Landets egne Indvaanere eller til Udlændinge, ere bestandig befriede for alle ordinaire og extraordinaire Skatter og Afgifter, saavel i Fredssom i Krigstider. Ei heller kunne disse Renter belæg-

ges med Arrest og Execution, eller være underkastede Immission af Creditorer, Confiscation eller nogetsomhelst Beslag. — 17) Den Deeltager, som i Löbet af den i den fölgende § 18 omtalte Revisions-Periode af 5 Aar hverken hæver den ham tilkommende Livrente eller Forsörgelse eller indsender den fornödne Leveattest, ansees ved Revisionen som bortdöd og udslettes af Anstaltens Böger. Den, som ved at foretage en lang Reise maatte befrygte at komme i dette Tilfælde, kan forebygge Tabet af sin Livrente eller Forsörgelse, naar han derom betids henvender sig til Bestyrelsen og erholder dens Forsikkring om, at hans Tilgodehavende ikke skal gaae tabt for ham i et længere, nærmere bestemt Tidsrum. Af forfaldne, men ikke til rette Tid oppebaarne Livrenter og Forsörgelser tilstaaer Anstalten ingen Renter. — 18) Til större Garanti for Anstalten vil, efter 5 Aars Forlöb, og for Fremtiden hvert 5. Aar, blive foretagen en Revision af Tabellerne ved at sammenligne dem med den Dödelighed, Anstalten selv har havt Erfaring om blandt dens egne Deeltagere. Paa disse Revisioners Udfald vil det beroe, om og hvorvidt en Modification af Indskudssummerne vil finde Sted for siden indtrædende nye Interessenter. — 19) Udenfor de i Tabellerne opförte Indskudssummer og Præmier, have Deeltagerne aldeles intet Tillæg at gjöre for Administrations-Omkostninger. Ved Beregningen over Indskudssummerne og Præmierne er den Forudsætning, at de til Anstalten indkomne Summer kunne anbringes til en aarlig Rente af $3\frac{1}{2}$ pCt., lagt til Grund. Skulde denne Rentefod i Tiden ikke kunne antages som Basis, vil dog den Modification i Indskuds-Tarifen, som deraf maatte blive en Fölge, ikke have nogen Indflydelse paa de ældre indtil den Tid antagne Deeltagere. — 20) Skulde, ved Overlevelsesrenter, den Forsörgede döe för Forsörgeren, önskes Underretning derom snarest muligt meddelt Anstalten af den Afdödes Omgivelser,

1842. 10. Marts.

1842. for at Anstaltens Risico til enhver Tid nöiagtig kan
10. Marts. udfindes.[1]

[1]) Ved Kgl. Resol. af 29. Febr. 1844 er approberet: at Livrente- og Forsörgelses-Anstalten kan paatage sig Forsörgelser med Livrenter indtil 1000 Rbd. og ved Overlevelsesrenter indtil 2000 Rbd. paa een og samme Forsörgers Liv, dog at der ikke tildeles Nogen blandt de saaledes af en Enkelt Forsörgede en större Sum end 1000 Rbd.; — at Directionen indlader sig paa saadanne Begjæringer, ved hvilke en Person önskes tilsikkret en Sum udbetalt, dersom han oplever en bestemt Alder, mod derfor at betale enten en Sum een Gang for alle, eller en aarlig Præmie i et bestemt Antal Aar, hvilke Forsikkringer dog ikke maae overstige 1000 Rbd.; — at naar Opgjörelse ved Livrente- og Forsörgelses-Anstalten skal skee med en udtraadt Interessent, saaledes, som Planens § 12 indeholder, der da ikkun tilgodeskrives ham en saadan Forsörgelse, som er delelig med 5, overeensstemmende med Planens § 6, hvorimod Resten af hans Tilgodehavende contant udbetales ham, saafremt han ikke vil tilskyde hvad der udkræves til en ny med 5 delelig Forsörgelse. —

I. Tabel for simple Livrenter, som viser, hvormange Rd. man skal betale een Gang for alle, for at erholde en Livrente af 100 Rd. aarlig, saalænge man lever. 1842. 10. Marts.

For Mandfolk.						For Fruentimmer.					
Alder ved Indtrædelsen.	Livrentens Priis.	Livrenten i pCt. af dens Priis.	Alder ved Indtrædelsen.	Livrentens Priis.	Livrenten i pCt. af dens Priis.	Alder ved Indtrædelsen.	Livrentens Priis.	Livrenten i pCt. af dens Priis.	Alder ved Indtrædelsen.	Livrentens Priis.	Livrenten i pCt. af dens Priis.
1	2139	4¾	36	1715	5¾	1	2231	4½	36	1849	5½
2	2151	4¾	37	1695	6	2	2239	4½	37	1832	5½
3	2158	4¾	38	1675	6	3	2244	4½	38	1815	5½
4	2159	4¾	39	1654	6	4	2246	4½	39	1797	5½
5	2156	4¾	40	1633	6¼	5	2247	4½	40	1779	5½
6	2149	4¾	41	1610	6¼	6	2244	4½	41	1760	5¾
7	2138	4¾	42	1587	6¼	7	2239	4½	42	1740	5¾
8	2126	4¾	43	1563	6½	8	2231	4½	43	1719	5¾
9	2111	4¾	44	1537	6½	9	2220	4½	44	1698	6
10	2096	4¾	45	1510	6½	10	2208	4½	45	1676	6
11	2080	4¾	46	1482	6¾	11	2193	4½	46	1652	6
12	2062	4¾	47	1453	7	12	2177	4½	47	1628	6¼
13	2044	5	48	1422	7	13	2161	4¾	48	1603	6¼
14	2025	5	49	1391	7¼	14	2146	4¾	49	1577	6¼
15	2005	5	50	1359	7¼	15	2131	4¾	50	1549	6½
16	1986	5	51	1326	7½	16	2119	4¾	51	1521	6½
17	1967	5	52	1296	7¾	17	2107	4¾	52	1491	6¾
18	1950	5¼	53	1265	8	18	2096	4¾	53	1460	6¾
19	1935	5¼	54	1235	8¼	19	2086	4¾	54	1428	7
20	1922	5¼	55	1206	8¼	20	2075	4¾	55	1396	7¼
21	1910	5¼	56	1177	8½	21	2064	4¾	56	1364	7¼
22	1902	5¼	57	1149	8¾	22	2053	4¾	57	1330	7½
23	1894	5¼	58	1120	9	23	2041	5	58	1297	7¾
24	1886	5¼	59	1091	9¼	24	2028	5	59	1263	8
25	1877	5¼	60	1062	9½	25	2016	5	60	1228	8¼
26	1868	5¼	61	1032	9¾	26	2002	5	61	1192	8½
27	1856	5½	62	1000	10	27	1988	5	62	1156	8¾
28	1844	5½	63	967	10¼	28	1974	5	63	1119	9
29	1830	5½	64	934	10¾	29	1960	5	64	1083	9¼
30	1816	5½	65	901	11	30	1945	5¼	65	1046	9½
31	1801	5½	66	868	11½	31	1930	5¼	66	1009	10
32	1786	5½	67	837	12	32	1914	5¼	67	972	10¼
33	1770	5¾	68	807	12½	33	1898	5¼	68	936	10¾
34	1752	5¾	69	777	12¾	34	1882	5¼	69	899	11
35	1734	5¾	70	748	13½	35	1865	5¼	70	862	11½

Anm. Den tredie Columne, som angiver Livrenten i Procent af dens Priis, er beregnet paa det nærmeste ¼ Procent.

1842.
10. Marts.

For Mandfolk.

II. Tabel for ophörende Livrenter, som viser, hvormange Rd. man skal betale een Gang for alle, for i et vist Antal Aar at erholde en Livrente af 100 Rd. aarlig.

Alder.	Det Antal Aar, Livrenten skal vedvare.												
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
5	451	820	1121	1361	1549	1698	1816	1908	1981	2038	2080	2110	2131
10	453	823	1118	1350	1533	1678	1792	1881	1951	2003	2040	2066	
15	451	811	1094	1318	1494	1633	1743	1828	1891	1936	1968		
20	445	795	1072	1290	1462	1597	1702	1781	1837	1876			
25	445	796	1074	1293	1465	1598	1698	1769	1818				
30	446	798	1075	1293	1462	1589	1680	1742					
35	446	796	1072	1286	1446	1561	1640						
40	445	794	1065	1268	1414	1514							
45	444	789	1047	1232	1359								
50	440	768	1004	1166									
55	430	740	953										
60	420	716											
65	411												

For Mandfolk.

III. Tabel for opsatte Livrenter, som viser, hvormange Rd. man skal betale een Gang for alle, for efter et vist Antal Aars Forlöb at erholde en Livrente af 100 Rd. aarlig, saalænge man lever.

Alder.	Det Antal Aar, som skal forlöbe inden Livrenten begynder.												
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
5	1705	1336	1035	796	607	458	340	248	175	118	76	46	25
10	1643	1273	978	746	563	418	304	215	145	93	56	31	
15	1554	1194	911	687	511	372	262	177	114	69	37		
20	1477	1127	850	632	460	324	220	141	85	46			
25	1432	1081	803	584	412	279	179	108	59				
30	1371	1018	741	523	354	228	137	74					
35	1288	938	662	448	288	173	94						
40	1188	838	567	365	219	119							
45	1066	721	464	278	151								
50	919	591	355	193									
55	775	466	253										
60	638	347											
65	490												

For Fruentimmer.

1842.
10. Marts.

IV. Tabel for ophörende Livrenter, som viser, hvormange Rd. man skal betale een Gang for alle, for i et vist Antal Aar at erholde en Livrente af 100 Rd. aarlig.

Alder.	Det Antal Aar, Livrenten skal vedvare.												
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
5	451	821	1123	1366	1563	1721	1847	1947	2027	2090	2140	2178	2206
10	450	822	1123	1365	1559	1715	1839	1937	2015	2076	2123	2157	
15	451	815	1109	1345	1533	1683	1803	1897	1971	2028	2070		
20	450	813	1104	1337	1523	1670	1787	1878	1948	2000			
25	450	811	1100	1330	1513	1657	1771	1858	1922				
30	449	808	1094	1320	1500	1641	1749	1829					
35	448	804	1087	1311	1486	1621	1721						
40	447	802	1083	1304	1473	1598							
45	447	800	1078	1291	1448								
50	446	796	1064	1263									
55	443	782	1033										
60	438	761											
65	428												

For Fruentimmer.

V. Tabel for opsatte Livrenter, som viser, hvormange Rd. man skal betale een Gang for alle, for efter et vist Antal Aars Forlöb at erholde en Livrente af 100 Rd. aarlig, saalænge man lever.

Alder.	Det Antal Aar, som skal forlöbe inden Livrenten begynder.												
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
5	1796	1426	1124	880	684	526	400	299	220	156	107	69.	41
10	1757	1385	1085	843	648	493	369	271	193	132	85	50	
15	1680	1315	1022	786	567	447	328	234	160	103	61		
20	1625	1263	971	738	553	405	289	197	127	75			
25	1566	1204	915	685	503	358	245	157	93				
30	1496	1137	851	624	445	304	195	116					
35	1418	1061	779	555	379	244	144						
40	1332	977	696	475	306	181							
45	1229	875	598	385	227								
50	1103	754	485	237									
55	953	614	363										
60	790	467											
65	618												

1842.
10. Marts.

For Mandfolk.

VI. Tabel for opsatte Livrenter, som viser, hvormange Rd. man skal betale aarlig i 5, 10 eller 20 Aar som Præmie, for efter et vist Antal Aars Forlöb at erholde en Livrente af 100 Rd. aarlig, saalænge man lever.

	Alder.	Det Antal Aar, som skal forlöbe inden Livrenten begynder.												
		5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
I 5 aarlige Præmier.	5	370	290	225	173	132	99	74	54	38	26	17	10	5
	10	355	275	212	161	122	90	66	46	31	20	12	7	
	15	337	259	198	149	111	81	57	38	25	15	8		
	20	324	247	187	139	101	71	48	31	19	10			
	25	314	237	176	128	91	61	39	24	13				
	30	301	223	162	115	78	50	30	16					
	35	283	206	145	98	63	38	21						
	40	261	184	125	80	48	26							
	45	234	158	102	61	33								
	50	204	131	79	43									
	55	175	105	57										
	60	145	79											
	65	114												
I 10 aarlige Præmier.	5		160	124	95	73	55	41	30	21	14	9	5	3
	10		152	116	89	67	50	36	26	17	11	7	4	
	15		144	110	83	62	45	32	21	14	8	4		
	20		138	104	78	56	40	27	17	10	6			
	25		133	99	72	51	34	22	13	7				
	30		125	91	64	43	28	17	9					
	35		115	81	55	35	21	12						
	40		103	70	45	27	15							
	45		89	57	34	19								
	50		75	45	24									
	55		61	33										
	60		47											
I 20 aarlige Præmier.	5				57	44	33	24	18	13	9	5	3	2
	10				54	41	30	22	16	11	7	4	2	
	15				51	38	28	19	13	8	5	3		
	20				48	35	25	17	11	6	3			
	25				44	31	21	14	8	4				
	30				40	27	17	10	6					
	35				34	22	13	7						
	40				28	17	9							
	45				22	12								
	50				16									

1842.
10. Marts.

For Fruentimmer.

VII. Tabel for opsatte Livrenter, som viser, hvormange Rd. man skal betale aarlig i 5, 10 eller 20 Aar som Præmie, for efter et vist Antal Aars Forlöb at erholde en Livrente af 100 Rd. aarlig, saalænge man lever.

	Alder.	Det Antal Aar, som skal forlöbe inden Livrenten begynder.												
		5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
I 5 aarlige Præmier.	5	390	310	244	191	149	114	87	65	48	34	23	15	9
	10	379	299	234	182	140	106	80	58	42	28	18	11	
	15	365	286	222	171	130	97	71	51	35	22	13		
	20	354	275	211	161	120	88	63	43	28	16			
	25	341	262	199	149	109	78	53	34	20				
	30	326	248	186	136	97	66	43	25					
	35	310	232	170	121	83	53	31						
	40	291	214	152	104	67	40							
	45	269	192	131	84	50								
	50	242	165	106	63									
	55	210	135	80										
	60	176	104											
	65	140												
I 10 aarlige Præmier.	5		170	134	105	82	63	48	36	26	19	13	8	5
	10		164	129	100	77	58	44	32	23	16	10	6	
	15		158	123	94	72	54	39	28	19	12	7		
	20		152	117	89	67	49	35	24	15	9			
	25		145	110	83	61	43	30	19	11				
	30		138	103	76	54	37	24	14					
	35		129	95	67	46	30	18						
	40		119	85	58	37	22							
	45		107	73	47	28								
	50		92	60	35									
	55		76	45										
	60		60											
I 20 aarlige Præmier.	5				63	49	38	29	21	16	11	8	5	3
	10				60	46	35	26	19	14	9	6	4	
	15				57	43	33	24	17	12	7	4		
	20				54	40	30	21	14	9	5			
	25				50	37	26	18	12	7				
	30				46	33	22	14	9					
	35				41	28	18	11						
	40				36	23	14							
	45				29	17								
	50				22									

1842. 10. Marts. VIII. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. et Mandfolk skal betale een Gang for alle for efter hans Död at forskaffe et Fruentimmer 100 Rd. aarlig, saalænge hun lever.

Den Forsørgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	372	411	478	540	568	610	672	751	850	979	1112	1239	1385	1526
10	349	385	451	511	537	578	638	715	813	941	1072	1198	1344	1484
15	321	355	416	472	497	534	592	666	761	886	1014	1137	1279	1417
20	297	327	385	439	461	496	551	623	716	839	965	1086	1227	1364
25	272	300	354	404	422	454	506	576	666	786	911	1031	1171	1306
30	246	271	321	367	382	410	457	522	609	726	849	967	1105	1239
35	219	241	288	330	341	363	405	465	547	659	779	894	1030	1163
40	191	211	254	292	299	317	352	405	480	587	701	814	948	1079
45	163	180	219	253	257	270	298	342	408	506	613	720	850	979
50	133	148	183	213	214	222	243	279	334	420	516	613	736	859
55	104	115	146	173	172	176	191	217	260	331	414	498	608	722
60	78	86	111	134	133	135	144	162	193	250	316	385	479	580
65	56	60	80	99	98	98	103	115	136	178	228	281	357	440
70	38	39	54	70	69	68	71	77	90	120	156	193	250	315

IX. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. den samme Forsörgelse vil koste aarlig, hvis man vil betale den i aarlige Præmier, saalænge begge Personer leve.

Den Forsørgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	19	22	26	31	33	36	41	49	59	74	94	117	152	198
10	18	21	25	29	31	34	39	46	56	71	90	113	147	192
15	17	19	24	28	29	32	37	44	54	68	87	109	142	185
20	16	18	22	26	28	30	35	41	51	65	83	105	137	179
25	15	17	21	24	26	28	32	39	48	61	79	100	131	172
30	14	16	19	23	24	26	30	35	44	57	74	94	124	164
35	13	14	18	21	22	23	27	32	40	53	69	88	116	155
40	12	13	16	19	20	21	24	28	36	47	62	80	107	144
45	10	12	15	17	18	19	21	25	31	41	55	72	97	131
50	9	10	13	15	15	16	18	21	26	36	48	62	85	116
55	8	9	11	14	14	14	15	18	22	30	40	53	73	100
60	7	7	10	12	12	12	13	14	18	24	33	43	60	83
65	5	6	8	10	10	10	10	12	14	19	26	34	48	67
70	4	5	6	8	8	8	8	9	11	15	21	27	38	53

X. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. et Fruentimmer skal betale een Gang for alle for efter hendes Död at forskaffe et Mandfolk 100 Rd. aarlig, saalænge han lever. 1842. 10. Marts.

Den Forsörgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	282	298	346	377	412	457	510	568	643	740	864	1006	1166	1332
10	260	275	320	348	380	422	472	528	600	694	815	954	1110	1273
15	237	248	290	315	344	381	428	480	548	638	755	888	1039	1197
20	215	225	263	285	310	344	386	435	500	586	698	828	976	1129
25	199	207	243	262	284	314	352	397	458	542	653	782	929	1083
30	180	186	220	237	255	281	314	354	410	489	596	723	868	1022
35	159	164	195	209	224	246	274	307	356	428	528	650	791	942
40	136	140	168	180	193	210	232	259	299	362	453	566	701	848
45	114	116	141	151	161	175	192	211	243	295	374	476	600	738
50	91	92	113	122	129	140	153	166	189	229	294	350	491	616
55	71	71	89	96	102	110	119	128	143	172	223	294	388	500
60	54	53	68	73	78	84	91	97	106	126	164	219	297	393
65	39	37	49	53	56	61	66	69	75	87	113	152	212	289
70	27	24	34	36	38	42	46	47	51	58	74	100	142	201

XI. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. den samme Forsörgelse vil koste aarlig, hvis man vil betale den i aarlige Præmier, saalænge begge Personer leve.

Den Forsörgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	15	16	19	21	23	26	30	35	41	51	64	84	112	152
10	14	15	18	19	22	24	28	33	39	48	61	80	107	146
15	13	14	16	18	20	23	26	30	36	45	58	76	102	139
20	12	13	15	17	19	21	24	28	34	42	55	72	98	134
25	11	12	14	16	17	19	22	26	31	39	51	68	93	128
30	11	11	13	15	16	18	20	23	28	36	47	63	87	121
35	10	10	12	13	14	16	18	21	25	32	42	57	80	112
40	9	9	11	12	13	14	16	18	22	27	37	51	71	102
45	8	8	10	11	12	13	14	16	18	23	32	44	63	90
50	7	7	9	9	10	11	12	13	15	19	26	37	53	78
55	6	6	8	8	9	10	10	11	13	16	22	31	45	66
60	5	5	7	7	8	8	9	10	10	13	17	25	36	55
65	4	4	5	6	6	7	7	8	9	10	13	19	29	44
70	4	3	4	5	5	6	6	6	7	8	10	14	22	34

1842. 10. Marts.

XII. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. et Mandfolk skal betale een Gang for alle for efter hans Död at forskaffe et andet Mandfolk 100 Rd. aarlig, saalænge han lever.

Den Forsörgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	332	367	429	487	511	549	606	680	775	900	1029	1153	1297	1437
10	307	339	398	453	475	511	565	637	729	851	977	1098	1239	1377
15	278	307	362	413	432	465	516	584	672	789	910	1027	1164	1297
20	253	279	330	377	393	422	469	534	618	732	850	964	1098	1228
25	232	256	304	348	362	388	432	493	575	687	804	918	1051	1182
30	209	231	276	317	327	348	388	444	522	630	745	857	990	1120
35	184	203	244	281	288	305	339	389	460	563	673	781	911	1040
40	157	173	211	245	249	261	288	330	393	487	590	692	817	942
45	130	143	177	207	208	216	237	271	324	407	499	593	710	829
50	103	11	142	168	168	173	187	213	255	324	401	485	590	700
55	79	86	111	134	133	135	145	163	195	251	317	385	477	575
60	59	64	85	104	103	103	109	122	144	189	241	296	374	460
65	42	44	60	76	75	75	78	85	100	133	172	213	274	344
70	28	28	40	54	53	52	53	58	66	89	117	145	191	244

XIII. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. den samme Forsörgelse vil koste aarlig, hvis man vil betale den i aarlige Præmier, saalænge begge Personer leve.

Den Forsörgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	18	20	24	28	30	33	38	45	54	69	87	110	145	187
10	17	19	23	27	28	31	36	42	51	66	84	105	137	179
15	16	18	21	25	27	29	33	40	49	62	80	100	131	171
20	15	16	20	24	25	27	31	37	46	59	76	96	126	165
25	14	15	19	22	23	25	29	34	43	55	72	91	120	159
30	13	14	17	20	21	23	26	31	39	51	66	85	113	150
35	11	13	16	19	19	21	23	28	35	46	61	78	104	140
40	10	11	14	17	17	18	21	24	31	41	54	70	94	127
45	9	10	13	15	15	16	18	21	26	35	47	61	83	113
50	8	9	11	14	14	14	15	18	22	30	40	53	72	99
55	7	7	10	12	12	12	13	15	18	25	34	44	61	84
60	6	6	8	10	10	10	11	12	15	20	28	36	51	70
65	5	5	7	9	9	9	9	10	12	16	22	29	40	57
70	4	4	5	7	7	7	7	8	9	13	17	25	36	44

XIV. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. et Fruentimmer skal betale een Gang for alle for efter hendes Död at forskaffe et andet Fruentimmer 100 Rd. aarlig, saalænge hun lever. 1842. 10. Marts.

Den Forsörgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	315	335	388	423	463	512	569	633	712	815	944	1090	1253	1420
10	296	313	364	397	434	481	537	599	677	778	905	1050	1211	1378
15	272	287	334	364	398	442	495	554	630	727	851	992	1150	1313
20	252	265	308	335	366	407	457	514	587	682	804	943	1099	1261
25	231	242	283	306	333	370	416	469	539	632	752	889	1043	1204
30	210	219	256	276	299	332	373	421	487	575	692	827	979	1138
35	187	195	229	247	266	293	328	370	430	513	625	756	906	1063
40	165	171	203	217	233	255	284	319	371	447	552	678	825	980
45	141	145	175	187	200	217	240	267	310	375	471	590	730	881
50	117	120	145	156	166	180	197	217	249	303	385	492	622	765
55	93	94	116	125	132	143	156	169	192	232	299	389	504	635
60	71	70	89	95	101	110	119	127	142	170	221	292	388	503
65	52	49	65	69	74	80	87	92	100	118	154	206	281	375
70	36	33	44	48	51	55	60	63	68	79	102	137	191	263

XV. Tabel for Overlevelsesrenter, som viser, hvormange Rd. den samme Forsörgelse vil koste aarlig, hvis man vil betale den i aarlige Præmier, saalænge begge Personer leve.

Den Forsörgedes Alder.	Forsörgerens Alder.													
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
5	16	17	20	23	25	28	33	38	45	55	70	90	120	162
10	15	16	19	21	24	27	31	36	43	53	67	87	116	157
15	14	15	18	20	22	25	29	34	41	50	64	83	111	151
20	13	14	17	19	21	24	27	32	38	47	61	80	107	146
25	13	13	16	17	19	22	25	29	35	44	57	76	102	140
30	12	12	15	16	18	20	23	27	32	41	53	71	96	133
35	11	11	14	15	16	18	21	24	29	37	48	65	90	125
40	10	10	12	13	15	16	18	21	25	32	43	59	82	115
45	9	9	11	12	13	14	16	18	22	28	38	52	73	104
50	8	8	10	11	12	13	14	16	18	23	32	44	64	92
55	7	7	9	9	10	11	12	13	15	19	26	37	54	78
60	6	6	7	8	9	9	10	12	12	15	21	30	44	65
65	5	5	6	7	7	8	9	9	10	12	16	23	34	52
70	4	4	5	6	6	6	7	7	8	9	13	18	27	41

1842. 10. Marts. Anm. De foregaaende Tabeller ere nærmest bestemte til at tilveiebringe en Oversigt over Priserne paa de forskjellige Slags Livrenter og Forsörgelser; de angive derfor stedse Priserne kun i hele Rd., og ere i Henseende til Alderen, med Undtagelse af den förste Tabel, kun beregnede for hvert 5. Aar. Ved Anstalten vil naturligviis Störrelsen af Indskud og Præmie stedse blive nöiagtig beregnet efter fuldstændige Tabeller, saaledes som det udförligen er forklaret ved den oprindelige Udgave af Planen. For opsatte og ophörende Overlevelsesrenter ere ingen særegne Tabeller tilföiede, da disse vilde blive for vidtlöftige; Priserne paa disse Renter, der altid ere billigere end Priserne paa simple Overlevelsesrenter, kunne derimod stedse erfares ved Anstalten.

Blanquet til en Helbredsattest.

Declaration.

Jeg Undertegnede erklærer herved, at de Forpligtelser, som Livrente- og Forsörgelses-Anstalten paatager sig i Henhold til nedenstaaende, af min Huslæge Hr. N. N. udstedte Helbredsattest maae ansees som ophörte og ugyldige, dersom det viser sig, at den af mig til ham i denne Anledning afgivne Forklaring ikke stemmer med Sandheden, eller at vitterlig Fordölgelse af Noget, der kunde tjene ham til Oplysning om min Helbredstilstand, har fundet Sted; hvilket ligeledes bliver Fölgen, hvis den omtalte Afvigelse fra Sandheden eller vitterlige Fordölgelse viser sig med Hensyn til de yderligere Oplysninger angaaende min Helbredstilstand, som Anstaltens Læge maatte forlange af mig.

den 18

De Hrr. Læger anmodes om at udstede Helbredsattesterne saaledes, at deri enten indeholdes en saa bestemt og fuldstændig Besvarelse af nedenstaaende Spörgsmaal, som muligt, eller, hvis vedkommende

Læge maatte foretrække at give en fri og sammenhængende Fremstilling af Personens Helbredstilstand, denne da indrettes saaledes, at alle nedenstaaende Punkter deri blive omtalte, og saa fuldstændigt som muligt oplyste. 1842. 10. Marts.

Helbredsattest.[1]

for N. N. i N. N. Den Paagjældendes fulde Navn, Alder, Charakteer, Kald, Bestilling og Opholdssted önskes opgivet paa dette Sted.

Spörgsmaal:

1) Hvorledes er den Paagjældendes Legemsbygning? (Er der Noget at bemærke ved Störrelsen, Fyldigheden, Muskel- og Knokkelsystemet, eller ved Brystets, Skulderbladenes og Halsens Bygning?) — 2) Er den Paagjældende blodrig (fuldblodig, plethorisk) eller blodarm (anæmisk)? Er der noget Sygeligt ved Hudens eller Haarets Beskaffenhed? — ved Ansigtets Farve og Udtryk — eller ved Temperamentet? — 3) Hvorledes ere Kræfterne og Udholdenheden? — 4) Hvorledes er: Aandedrættet, Stemmen, Hjerteslaget, Pulsen, Fordöielsen og de övrige Funktioner, navnligen Afsondringerne og Udsondringerne (Se- og Excretioner) (hos Fruentimmer: Menstruationen)? En nöiagtig stethoskopisk Undersögelse bör, om muligt, tilföies; mangler den, antages det at vedkommende Læge Intet har imod at den anstilles af Anstaltens Læge. — 5) I hvor lang Tid har De kjendt den Paagjældende? — 6) I hvor lang Tid har de været N. N's. Huslæge? — 7) Naar saae De N. N. sidst og naar har De sidst erkyndiget Dem om N. N's. Befindende? — 8) For hvilke Sygdomme, sygelige Tilfælde, Sinds- eller Legems-

[1]) Det er en Selvfölge, at Enhver, som i Henhold til Declarationen dertil finder sig foranlediget, kan vedlægge Helbredsattesten en selvforfattet Skildring af sin Helbredstilstand og Constitution.

1842. Svagheder har De behandlet N. N., og til hvilken Tid
10. Marts. fandt denne Behandling Sted? — 9) Hvorledes har den Paagjældende overstaaet disse Tilfælde, og hvilke Fölger have de efterladt sig? — 10) Blev der anvendt nogensomhelst Blodudtömmelse (prophylaktisk eller curativ), Badekur, Bröndkur eller andre længevarende eller indgribende Kure, og hvorfor? — 11) Har den Paagjeldende, udenfor Deres Behandling eller för De blev sammes Læge, lidt af nogen Sinds- eller Legems-Svaghed, Sygdom eller betydelig Læsion, og af hvilke? — 12) Lider den Paagjældende af, eller har N. N. lidt af nogen Gebrækkelighed, organisk Sygdom eller legemlig Feil overhovedet, og er noget heraf medfödt? — 13) Findes der nogen arvelig eller dog hyppig forekommende Sygdom i den Paagjældendes Familie, og findes der hos den Paagjældende selv nogen Tilböielighed dertil? — 14) Anseer De den Paagjældende for Öieblikket for at være fri for saadanne Sygdomme eller Sygdomsanlæg, som kunne have skadelige Fölger for N. N's Helbred, eller vel endog bidrage til at forkorte N. N's Liv? — 15) Hvorledes er den Paagjældendes ydre Forhold, Beskjæftigelser og Levemaade, forsaavidt disse Betingelser have Indflydelse paa Sundheden? förer N. N. et meget stillesiddende eller et meget bevæget Liv, et regelmæssigt (ordentligt) Levnet eller ikke? — 16) Hvilke Omstændigheder kjender De iövrigt, som kunne være af Betydning ved Bedömmelsen af den Paagjældendes Helbredstilstand og Constitution? (Ved Attester for gifte Koner eller Mödre maa desforuden tilföies: hvormange Börn de have födt, om Födslerne og Barselsengene have været lette eller besværlige, hvori Besværligheden bestod; om de selv have ammet, og om de for Öieblikket ere svangre.) — 17) Er De i Slægtskab med den Paagjældende, og hvor nær?

Ovenstaaende har jeg nedskrevet ganske efter min Overbeviisning og Eed som Læge, og forsik-

krer jeg, Intet at have fordulgt med Hensyn til Vedkommendes tidligere eller nærværende Helbredstilstand. 1842. 10. Marts.
den (Datum.)

Med Hensyn til Lægeattestens övrige Beskaffenhed, da er derved at bemærke:

Den maa være udstedt af en autoriseret Læge, som er den Paagjældendes Huslæge (ɔ: Den, til hvem han i paakommende Sygdomstilfælde pleier at henvende sig). Saafremt man ikke allerede ved Anstalten er i Besiddelse af en Attest eller anden Udfærdigelse fra vedkommende Læge med hans fidimerede Underskrift, maa, om forlanges, hans Navn og Qvalification som Læge notarialiter attesteres, og denne Attest, forsaavidt den udstedes i Udlandet, verificeres af det derværende danske Gesandtskab eller nærmeste danske Consul. Naar Vedkommende i det sidste Aar ikke for sig og sin Familie har haft nogen Huslæge, eller denne er död, eller Attestens Udstedelse af Huslægen af andre Grunde er umulig — Noget, der dog udtrykkelig bör anmærkes og, om fornödent gjöres, bevises — kan Attesten undtagelsesviis udstedes af en anden autoriseret Læge.

Anmærkning. Dersom Nogen, af en eller anden Grund, maatte foretrække, umiddelbart til Anstaltens Læge, samtidig med Helbredsattestens Indsendelse, at meddele fornöden Underretning om en eller anden stedfindende eller overstaaet Sygdom, er Saadant tilladt, uden at nogen Bemærkning derom paa Helbredsattesten eller i Declarationen er nödvendig.

Denne Helbredsattest bliver af Lægen i et af ham forseglet Brev at afgive til Vedkommende, og i denne Tilstand at indsende til Anstalten.

Blanquet til Bilag til Helbredsattesten.

Nedenstaaende Spörgsmaal maae nöiagtigt besvares af Den, hvis Liv önskes forsikkret i Livsforsikkrings-

1842. Anstalten, eller som önsker at optages som Forsörger
10. Marts. i Livrente- og Forsörgelses-Anstalten af 1842 i Kjöbenhavn.

1) Hvorledes har Deres Helbred været som Barn? (Kjertelsyge, Bœrnesygdomme o. s. v.) — 2) Lider De eller har De lidt af Hovedpine, Svindel, Besvimelse, Krampe, Lamhed, Snurren, Ufölsomhed, Zittringer, Indsvinding eller Svækkelse i nogen Legemsdeel; eller af Sindsforvirring og deslige Hjernetilfælde? — 3) Lider De eller har De lidt af Öreflod, Öresusen, Tunghörighed, Synssvækkelse, Næseblod, eller af andre sygelige Tilfælde i Hovedet? — 4) Lider De eller har De lidt af Halssmerter, Vanskelighed ved Nedsynkningen, Hæshed, Stivhed i Nakken, eller andre sygelige Tilfælde i Halsen? — 5) Lider De eller har De lidt af langvarig Hoste, Kortaandethed, Blodspytning, Hjertebanken, Smerte i Bryst eller Ryg, eller af andre sygelige Tilfælde i Brystet? — 6) Lider De eller har De lidt af slet Fordöielse, langvarig eller hyppig Diarrhoe eller Forstoppelse, Guulsot, Brækninger, Blodbrækning, Blodstyrtning, smertefuld eller vanskelig Urinladning, Blodafgang med Urinen eller med Aabningen, Nyregruus eller Steen, Slimflod, Smerter i Underlivet, Lænderne eller Krydset, eller af andre sygelige Tilfælde i Underlivet? — 7) Har De eller har De haft Tilfælde af nogen Hudsygdom eller af Saar paa noget Sted; eller af Vattersot, Podagra, Blegsot, Gigt eller Hæmorrhoider? — 8) Lider De eller har De lidt af nogen Stivhed eller andre Sygdomme i Leddene? Findes der paa Deres Legeme Svulster eller Udvæxter? — 9) Har De nogen betydeligere Legemsfeil? eller nogen Brokskade? og bærer De Bandage? — 10) Er De nogensinde kommet til Skade? Naar? og hvorledes? — 11) Har De ligget paa noget Hospital? Naar? og hvorfor? — 12) Har De opholdt Dem i Lande udenfor Europa? Hvor? Naar? og hvorlænge? og har Deres Sundhed lidt derved? — 13) Har De nogensinde været aareladt, kopsat eller haft Igler?

og hvorfor? eller har De brugt nogen större Kur, som Vandkur, Bröndkur eller deslige? — 14) Ere Deres Forældre raske? Hvis döde, da i hvilken Alder og hvoraf? — 15) Er nogen af Deres nære Paarörende död af Tæring, Asthma eller anden Brystsyge? eller af Apoplexie? eller findes der i Deres Familie nogen anden arvelig eller hyppig forekommende Sygdom, som f. Ex. Sindssygdom, Gigt, Podagra, Nyresteen, Vattersot eller deslige? — 16) Ere Deres Södskende raske? Er nogen död, og hvoraf? — 17) Er Forsikkring eller Forsörgelse paa Deres Liv antaget eller afslaaet af noget andet Compagni? Hvis antaget, var det da mod ordinair eller mod Tillægspræmie? — 18) Hvorlænge har De kjendt eller brugt Deres nuværende Læge? Har nogen anden Læge eller Ikke-Læge behandlet Dem? Hvem? Naar? og hvorfor? Har De selv cureret Dem for nogen Sygdom? — 19) Er der nogen Omstændighed f. Ex. med Hensyn til Deres Livsstilling, Opholdssted, Sædvaner, Levemaade og Helbred i det Hele, som (efter Deres Mening) bör komme i Betragtning ved Bedömmelsen af Deres Levesandsynlighed?

1842. 10. Marts.

Mærk. Dersom Nogen har lidt eller lider af en eller anden Sygdom, som han (hun) ikke önsker at anföre herpaa, eller som han (hun) ikke önsker omtalt af Huslægen paa dennes Attest, da er det hans (hendes) Pligt samtidigt med Helbredsattestens Indsendelse at vedlægge en forseglet Skrivelse til Anstaltens Læge, hvori alle fornödne Oplysninger indeholdes.

Erklæring.

Jeg Undertegnede erklærer herved, at de Forpligtelser, som Anstalten paatager sig i Henhold til ovenstaaende Besvarelser paa de foranförte Spörgsmaal, maae ansees som ophörte og ugyldige, dersom det viser sig, at de afgivne Forklaringer ikke stemme med Sandheden, eller at vitterlig Fordölgelse af Noget, der

1842. kunde tjene til Oplysning om min Helbredstilstand,
10. Marts. har fundet Sted.

den 18

Blanquet til en Continuations - Helbredsattest.

Livrente- og Forsörgelses-Anstalten af 1842.

Declaration.

Jeg Undertegnede erklærer herved, at de Forpligtelser, som ovennævnte Anstalt paatager sig i Henhold til nedenstaaende, af min Huslæge, Herr N. N. udstedte Continuations-Helbredsattest, maae ansees som ophörte og ugyldige, dersom det viser sig, at den af mig til ham i denne Anledning afgivne Forklaring ikke stemmer med Sandheden, eller at vitterlig Fordölgelse af Noget, der kunde tjene ham til Oplysning om min Helbredstilstand, har fundet Sted; hvilket ligeledes bliver Fölgen, hvis den omtalte Afvigelse fra Sandheden eller vitterlige Fordölgelse viser sig med Hensyn til de yderligere Oplysninger angaaende min Helbredstilstand, som Anstaltens Læge maatte forlange af mig.

den 18

26. Marts. **Reskript** til Finants - Deputationen, ang. **Budgettet for Aaret 1842.** Khavn den 26. Marts 1842. — Original-Aftryk hos Schultz af „Budget for Aaret 1842 for samtlige Stats - Indtægter og Udgifter, vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdömmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg, med tilhörende Bilande. Publiceret fra Finants-Deputationen ifölge Hans Maj[ts] allerhöi. Reskript af 26. Marts 1842". Khavn 1842. XXXII + 140 Sider i 4to. — Her optages kun hvad der udtrykkelig henföres til Island. — Ny Colleg. Tid. 1842, S. 385—404 (uden Bilag). Schou XXIII, 556—577 (ligeledes uden Bilagene).

Christian den Ottende &c. V. S. G. Vi have allern. approberet det hermed fölgende Budget for Statens samtlige Indtægter og Udgifter for Aaret 1842, og be-

myndige Vi Eder til at lade saavel Budgettet, som de dertil hörende Bilage, tilligemed dette Vort allernaad. Reskript, ved Trykken bringe til offentlig Kundskab. Iövrigt er det Vor Villie, at Vore Collegier og Departementer herefter indsende deres Forslage til de aarlige Budgetter saa betimeligen, at Bestemmelsen i Vort Reskript af 11. April f. A. om hvert Aars Budgets Offentliggjörelse inden det foregaaende Aars Udlöb i Fremtiden kan vorde efterkommet. 1842. 26. Marts.

Hvorefter I Eder allerunderd. have at rette. — Befalende Eder Gud! Skrevet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 26. Marts 1842.

Budget for Aaret 1842 (S. V—XXXII).

	Specialsummer.				Hovedsummer.			
	Normal-Reglem.		Budget for Aaret 1842.		Normal-Reglem.		Budget for Aaret 1842.	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
Udgifter: . . . D, Rentekammeret.								
7. Præmier for Fiskerie under Island	»	»	»	»	»	»	2715	»
. . . .								
13. Udgifter, Island vedkommende . . .	»	»	»	»	»	»	15000	»

Bilage til Budgettet for Aaret 1842 (S. 1—140):

Udgifts-Bilag VII, 13: „Spörgsmaalet om, hvorledes Underbalancen af Islands Indtægter mod dets Udgifter kunde dækkes, har, — som antydet i Bilag VIII. D 13 for 1841 — været forelagt Forsamlingen af islandske Embedsmænd til Betænkning, og denne er först nyligen modtaget. Sagen vil kræve omhyggelig og flersidig Overveielse".

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Regler for Salg af offentlige Godser og om Fæste-Auktioner i Sönder-Amtet.** 26. Marts.

1842. 26. Marts. Khavn den 26. Marts 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 922.

Under 20. April f. A. har Rentekammeret fra daværende Stiftamtmand over Island, Kammerherre Bardenfleth, modtaget Beretning om Udfaldet af de afholdte Auktioner over de Hans Majestæt tilhörende Kirker paa Kirkebai, Thykkebai og Langholt med tilhörende Hjemmegaarde. Kammerherre Bardenfleth meldte tillige, at ny Auktion formedelst Overbud vilde blive afholdt over förstnævnte Kirke med Hjemmegaard, og han afgav derhos sin Erklæring med Hensyn saavel til Anvendelsen af den Hans Majestæt tilhörende halve Bjarnenæs Gaard som til Udredelsen af de, Præsterne til Thykkebai, Kirkebai og Langholt tilkommende, saakaldte Salarier. Endvidere have vi ved Hr. Kherres Skrivelse af 15. September f. A. erholdt Underretning angaaende den ommeldte nye Auktion.

Rentekammeret troer ved denne Leilighed og förend det yttrer sig om denne specielle Sag, at maatte gjöre Dem bekjendt med, efter hvilke Regler Salg af kongeligt Jordegods i Island i Fremtiden formentligen bör skee. Saaledes synes, naar Afhændelse af en Jord paa noget af Godserne foreslaaes, den Betragtning at være af særdeles Vigtighed, om Jorden er af de bedre paa Godset, hvorunder den hörer, og om ikke dette i det Hele kan ansees at tabe mere ved Salget, end den kongel. Kasse erhverver ved Kjöbesummen. Det forekommer nemlig Kammeret at være sandsynligt, at man, ved at sælge iflæng, som oftest vil risquere tilsidst at beholde de ringeste Jorder tilbage, og Fölgen deraf vilde, naar Liebhaverne til Jordegods, ved de bedre Eiendommes Salg, vare tilfredsstillede, da blive, at de ringere Jorder enten maatte sælges for hvilkensomhelst Priis, dersom de vare afsættelige, eller, formedelst Administrations - Omkostningerne og Mangel paa Betaling af Afgifterne, blive den kongel. Kasse til Byrde. Men uagtet det desaarsag forekommer Kammeret at være

rigtigst, at man ved Salg af kgl. Jordegods i Island, saavidt muligt, först afhænder de ringere og derefter de bedre Jorder, ville vi dog have anmodet Hr. Kammerherren om, i ethvert enkelt Tilfælde at bedömme, hvorvidt Afvigelse herfra, efter de forhaandenværende Omstændigheder, bör finde Sted, og forvente vi da, forinden der afholdes Auktion over den paagjeldende Eiendom, at meddeles Deres Betænkning i saa Henseende. Desuden vil det være at iagttage, at paalidelige og nöiagtige Oplysninger erhverves og meddeles om Beskaffenheden af enhver Eiendom, som foreslaaes solgt, for at derved kan skjönnes, hvilken Værdie Eiendommen har. De hidtil ved slige Leiligheder givne Notitser om Afgifternes Störrelse, og de i Almindelighed temmelig indskrænkede Bemærkninger om Eiendommen, skjönnes ikke at være tilstrækkelige hertil. Derimod maa tillige gives Efterretning om Tunets og Engenes, undertiden vel ogsaa om Bygningernes, Beskaffenhed; endvidere om, hvor mange Köer, Faar og Heste kunne holdes, om der fra Gaarden bekvemt kan drives Fiskerie, og saa fremdeles. Endeligen anseer Kammeret det ogsaa for at være af Vigtighed, at den Fremgangsmaade, som skal fölges, naar Auktion er besluttet at skulle afholdes over kgl. Jordegods, nöie betegnes, for ufravigeligen at kunne iagttages, og Collegiet vil derfor i saa Henseende have fastsat:

1842. 26. Marts.

1) at saadanne Auktioner stedse skulle afholdes paa Mandtalsthinget, naar ei anderledes i enkelte Tilfælde og under særdeles Omstændigheder udtrykkeligen maatte blive bestemt; t. Ex. naar Eiendommen, som skal sælges, ligger i Nærheden af större Handelssteder, hvor hele Omegnens og maaskee flere Syslers Beboere have stadige Forbindelser og Commissionairer, hvem de kunne overdrage at gjöre Bud ved Auktionen. Kammeret paatvivler ikke, at De jo i ethvert forekommende Tilfælde vil tage saadanne Omstændigheder under Overveielse og ved Deres Ordre til Vedkommende lade

1842. foranstalte, hvad der maatte ansees at være den kgl.
26. Marts. Kasses Interesse tjenligst; — 2) at Bekjendtgjörelse om Auktionerne bör skee paa alle de Steder, hvorfra Liebhavere til Eiendomme, som stilles til Auktion, kunne ventes, og hvorom Hr. Kherren (Amtmanden) i paakommende Tilfælde vilde bebage at tillægge Auktionarius behörig Ordre; — 3) at Bekjendtgjörelsen bör skee saa betimeligen, at Liebhaverne kunne have Kundskab om Auktionen i det mindste een Maaned förend den afholdes, og, for at kunne paasee, at denne Bestemmelse overholdes, maa herefter med Udskriften af Auktions-Forretningen fölge de originale Auktions-Plakater, forsynede med Vedkommendes Paategninger om, naar, hvor og paa hvilken Maade de ere forkyndte; og — 4) at der i Henhold til vor Skrivelse af 19. i f. M., i den Post af Auktions-Conditionerne, som bestemmer, at Omkostningerne ved Auktionen skulle udredes af Kjöberne, udtrykkeligen bliver at anföre, at derunder er indbefattet Salarium til Auktionarius.

Efter hvad saaledes er anfört, finder Kammeret ikke Anledning til, angaaende de i nærværende Sag omhandlede Afhændelser, nu at nedlægge allerunderd. Forestilling, saameget mindre, som Gjenstanden er Eiendomme af Betydenhed, og formene vi desaarsag, at i alt Fald nye Auktioner ville være at afholde efter de forommeldte Regler, saafremt ellers Salg kan ansees tilraadeligt, hvorom da Deres nærmere Yttring udbedes, ledsaget af de fornödne Oplysninger. — De Bemærkninger og nærmere Bestemmelser, som denne Sag iövrigt giver Anledning til, skal Kammeret nu herved ligeledes tjenstl. meddele Hr. Kammerherren:

A. Forsaavidt angaaer Kirkebai Hjemmegaard og Kirke. For denne Eiendom er buden en Kjöbesum af 1000 Rbd., der altsaa er 200 Rbd. höiere end Budet ved förste Auktion. Denne Kjöbesum synes vel at være antagelig, naar der blot sees hen til, at Landskylden, som nu tilflyder den kgl. Kasse af Gaarden, ikkun ud-

gjör 80 Alen. Men i saa Henseende maa nöie be- 1842.
mærkes, at Landskylden af Kirkebai og Thykkebai Klo- 26. Marts.
sters Godser ikke skal svares efter Jordebogen af 1760, men derimod efter en af Rentekammeret approberet saakaldet „Besigtigelse" (eller Jordebog) af 1769, og ifölge denne er Landskylden af Kirkebai Hjemmegaard fastsat til 480 Alen. Vel er det muligt, at en saa höi Afgift, som den sidstnævnte, ikke for Tiden kan svares af Gaarden; imidlertid haves herom ingen Vished, eftersom der ikke, saavidt Kammeret bekjendt, har ved Forandring af Opsidder været prövet paa at bringe Landskylden til dette Belöb. Forsaavidt altsaa Salg af Gaarden ikke finder Sted, og da Administrator Gudmundsson har været aldeles uberettiget til at overtage Brugen af den for den lave Afgift, vil Gaarden, saafremt Administrator ikke paa nærmere Opfordring af Hr. Kammerherren forpligter sig til at svare Landskyld efter hiin Besigtigelse, at betales efter Capitelstaxtens Priis paa Middelalen, være at opbyde ved Auktion til ny Bortfæstelse, da det saaledes vil vise sig, hvor höi Afgift der kan erlægges. En lignende Fremgangsmaade vil være at fölge ved nye Bortfæstelser af Jorder paa samtlige kgl. Godser i Island, forsaavidt den normerede Afgift ikke tilbydes af den, der attraaer Fæstet. Da imidlertid selv den normerede Landskyld ikke altid svarer til hver enkelt Eiendoms Værdie, eller til den Fordeel, som dens Bruger kan have af samme, vil det deraf være en Fölge, at enkelte Leilændinger, om de end ikke give den fulde normerede Afgift, dog kunne være mere betyngede end andre, der af de dem tilfæstede Eiendomme yde den hele Landskyld. For nu saavidt muligt at sætte Leilændingerne paa lige Vilkaar, og for at forskaffe den kongl. Kasse en til hver Eiendoms Værdie svarende Indtægt, synes det i sig selv hensigtsmæssigt, naar Jorder, hvis engang bestemte Afgift maa ansees at være for lav i Forhold til den Fordeel, de yde deres Brugere, blive fæsteledige, da lige-

1842. 26. Marts. ledes at forsöge disse stillede til Auktion, hvorved bydes paa en Indfæstningssum, foruden den normerede aarlige Afgift, hvilken sidste iövrigt stedse bör betinges betalt efter Capitelstaxtens Priis paa Middelalen. Og maatte forresten ved disse Auktioner de samme Regler være at iagttage, som foran er ommeldt ved Auktioner over Jorder, der skulle bortsælges, forsaavidt samme ogsaa her ere anvendelige; dog at man, for at undgaae at faae mindre duelige Fæstere, ved Auktions-Conditionerne forbeholder sig Valget imellem 2 eller 3 Höistbydende. Förend imidlertid endelig Bestemmelse i sidstnævnte Henseende tages, nemlig om Auktion over ledige Fæstegaarde til ny Bortfæstning, sigtende alene til at opnaae en Indfæstning, önsker Kammeret desangaaende snarest muligt at erfare Hr. Kammerherres Meuing.

Paa Rentekammerets Forestilling er under 5. April 1837 falden en allerhöiest Resolution, hvorefter Kirkebai Kirke maatte ombygges, og denne Forestilling var foranlediget ved en indkommen Beretning om, at Kirken allerede dengang var saa forfalden, at den ikke længere med Nytte kunde underkastes nogen Reparation, og at den desuden var for liden til at rumme Menigheden. Af Kammerherre Bardenfleths ovennævnte Skrivelse af 20. April f. A. seer man imidlertid, at Kirken, efter en af Sysselmand Stephensen i 1840 afholdt Synsforretning, endnu kunde staae og afbenyttes til enhver Aarstid i 2 à 3 Aar, og Kammerherre Bardenfleth har yttret, at denne Omstændighed, i Forbindelse med, at der saavel tidligere, som ogsaa i de sidst forlöbne Aar er fra Kirkeværgen og vedkommende Provst afgivet Beretninger, der skildre Kirken næsten som faldefærdig, ogsaa viser, hvor uhensigtsmæssigt det er, at deslige Overövrighedens Bolig langt fraliggende Kirker forblive Hans Majestæts Eiendom. Da derhos vedkommende Gods-Administratorer ere pligtige at sörge for, at Overövrigheden meddeles paalidelige Efterretninger,

ogsaa om Kirkernes Tilstand paa Godserne, og da disse 1842.
Bestillingsmænd saavel i Mangel heraf, som formedelst 26. Marts.
anden Pligt-Overtrædelse, ville være at drage til Ansvar eller i fornödent Fald deres Tjeneste opsiges dem til Fratrædelse, med det for dem bestemte Varsel, kan Kammeret ingenlunde af den saaledes opgivne Grund ansee det af nogen særegen Nödvendighed, at afhænde bemeldte Eiendom. At den kongel. Kasse iövrigt ikke staaer nogen Risico ved at beholde Kirkebai Kirke, synes at være klart deraf, at dens aarlige Indtægter, efter Kammerherre Bardenfleths Opgivende, overstige dens almindelige Udgifter med omtrent 42 Rd. Kirken maa i alt Fald dog nu snart ombygges, og vi skulde derfor herved tjenstligen anmode Hr. Kammerherren om at foranledige:

at der afholdes en formelig Synsforretning over den gamle Kirke, for derved at erfare, hvorlænge den endnu kan staae, og hvormeget af dens Tömmer der vil være brugbart til den nye; — at Arbeidet ved Opförelsen af den nye Kirke, efter det tidligere forfattede Overslag, opbydes ved Licitation, som bliver at bekjendtgjöre paa samme Maade, som foran er bestemt med Hensyn til Auktioner; dog vil Kammeret Intet have imod, at den nye Kirke, dersom Vedkommende önske det, gives en Form, der er mere passende for dens Bestemmelse end den hidtil brugelige, naar Bygningen ikke derved taber i Varighed og Omkostningerne ikke derved betydeligen foröges, og — at en paalidelig Mand gives Bemyndigelse til at indkjöbe Tömmer og Bræder for Kirkens Regning, og efterhaanden at samle de Materialier, som behöves til den nye Kirke, for at det saaledes kan undgaaes, hvad der kunde blive Tilfældet, naar et saa stort Qvantum Tömmer, som medgaaer til en ny Kirke, skulde indkjöbes paa engang, at give höiere Priser eller og at modtage Tömmer af mindre god Beskaffenhed. Man tilföier, at Kjöbmand Knudsen

1842. 26. Marts. i Arendal, ved at meddeles Tilladelse til iaar at overföre Tömmer og anden Trælast til Island, er gjort opmærksom paa, at Opförelsen af en ny Kirke ved Kirkebai forestaaer. Kammeret overlader iövrigt til Dem at approbere Licitations-Budet for Opförelsen af den nye Kirke, naar De maatte finde samme antageligt; og have vi under D. D. beordret Landfoged Gunlögsen til, paa Deres Reqvisition, af Islands Jordebogskasse efterhaanden at udbetale de Summer, som behöves til Arbeidets Udförelse.

B. For Thykkebai Klosters Hjemmegaard med Kirke er budet en Kjöbesum af 821 Rd. Sysselmand Stephensen har opgivet Landskylden til 120 Alen, men efter Jordebogen ved det sidste Regnskab svarer nuværende Fæster 160 Alen, og ifölge fornævnte Besigtigelse er Afgiften bestemt til 270 Alen. Sysselmandens Yttring om, at Gaarden vil blive ödelagt ved næste Vulkan-Udbrud af Bjerget Katla, og at den desuden ideligen beskadiges af en i Nærheden værende Elv, kunde vistnok, i Forbindelse med den Omstændighed, at Kirkens Indtægter ikkun skulle give et aarligt Overskud af omtrent 8 Rbd., fremkalde Önsket om at faae denne Eiendom solgt fremfor den forannævnte. Seer man imidlertid hen til, deels at Kirken nylig er ombygget, deels at Kongens Kasse for denne Ombygning endnu har en ikke ubetydelig Pengesum tilgode, troer Kammeret dog ikke, at man af de af Sysselmanden opgivne Grunde behöver at haste med Salget, ifald saadant nu ellers ikke maatte ansees önskeligt.

C. At Budet paa Langholt Hjemmegaard med Kirke, 387 Rbd., er ligefrem uantageligt, har Kammerherre Bardenfleth ogsaa formeent. Iövrigt tilföies, at Landskylden af Gaarden, efter meerbemeldte Besigtigelse, er 80 Alen, foruden Leie af 2 Qvilder.

D. Saavidt Kammeret, hvad Gaarden Bjarnanæs angaaer, har erfaret af de derom meddelte Efterretninger, er det Halve af denne Eiendom, tilligemed det

for Bjarnanæs Kirke faldende Drivtömmer, overladt 1842.
Præsten til Bjarnanæs til Brug, imod at han holder Kirken 26. Marts.
vedlige, hvorimod han bruger den anden Halvdeel af Gaarden afgiftsfri, imod at besörge Administrators Tjenesten for Bjarnanæs Ombud. I Henseende til Vilkaaret for Brugen af den förstnævnte Halvdeel af Gaarden finder Kammeret, at derved efter Omstændighederne ikke kan være Noget at erindre, hvorimod det formenes, at Forholdet, hvad den anden Halvdeel angaaer, ikke bör vedblive. Seer man nemlig hen til, at der af denne halve Bjarnanæs, som efter al Sandsynlighed er en særdeles god Gaard, kan ventes over 400 Alen i Landskyld aarligen, eller en i det mindste dertil svarende Kjöbesum, naar den sælges, vil det ikke kunne nægtes, at afgiftsfri Brug af den er et uforholdsmæssigen höit Vederlag for ovenmeldte ubetydelige Tjeneste. Da hele Ombudet, efter Jordebogen ved sidste Regnskab, nu kun bestaaer af sex mindre Eiendomme, synes disse tillige med den sidstnævnte halve Bjarnanæs helst at burde söges solgte ved Auktion paa sædvanlige Vilkaar og under Iagttagelse af de foran bestemte Regler; og anmodes Hr. Kammerherren derfor tjenstl. om at foranstalte det Fornödne, saafremt De ellers ikke maatte finde Noget herimod at erindre.

E. Hvad endeligen betræffer de ommeldte saakaldte Salairer til Præsterne til Kirkebai, Thykkebai og Langholt Kirker, for de tvende förste 600 Alen hver, og for den Sidstnævnte 160 Alen aarligen, der dog efter nærværende Præsts Afgang kan betales med 8 Rbd. om Aaret, da maa Rentekammeret formene, at Udredelsen af samme ikke bör paahvile den kgl. Kasse, efter at Godserne ere solgte, men skulde derimod holde for rigtigst, at de paalagdes nogle af de for Præsterne beleiligst liggende Gaarde paa Godserne, og at derom nu strax tages forelöbig Bestemmelse og Jordebogen derom gives Vedtegning, for at det Fornödne kan iagttages ved Salget af saadanne Jorder.

1842. 26. Marts. Alt Foranstaaende tilmeldes saaledes herved tjenstlig Hr. Kherren til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning. De modtagne Udskrifter af ovenmeldte Auktionsforretninger fölge hoslagte tilbage. — Rentekammeret den 26. Marts 1842.

26. Marts. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Regler for Salg og Bortfæstelse af det kgl. Jordegods,** samt om **Fæste-Auktioner,** m. v. Khavn den 26. Marts 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 920.

Skjöndt Rentekammeret maa indrömme Rigtigheden af de af Hr. Amtmanden ved Skrivelse af 18. April f. A. meddelte Bemærkninger, angaaende den yttrede Betænkelighed ved det foreslaaede Salg af Gaarden Budum med underliggende 12 Hjaleier under Arnestappens Ombud, med Hensyn til Udlæg af Jord derfra til en mulig Udvidelse af Handelsstedet Budenstad, der er anlagt paa Gaardens Grund, skulde Collegiet dog, for at forebygge enhver Tvivl i Tiden, holde det for rigtigst i saa Henseende udtrykkeligen at tage Reservation ved Salget, dersom dette nu ellers maatte ansees önskeligt. Kammeret troer imidlertid ved denne Leilighed, og förend det yttrer sig om denne specielle Sag, at maatte gjöre Hr. Amtmanden bekjendt med, efter hvilke almindelige Regler Salg og Bortfæstelse af kongeligt Jordegods i Island i Fremtiden formentligen bör skee. Saaledes synes .... [osv. som i den foregaaende Skrivelse S. 300–302] .... Salarium til Auktionarius.

Naar ved nye Bortfæstelser af Jorder, paa de kgl. Godser i Island, det Tilfælde maatte indtræffe, at den for Jorden, som skal bortfæstes, normerede Afgift ikke tilbydes af den, der attraaer Fæstet, vil Eiendommen være at opbyde ved Auktion til Bortfæstelse, da det saaledes vil vise sig, hvor höi Afgift deraf kan erlægges. — Da imidlertid selv den normerede Land-

skyld ikke altid svarer til hver enkelt Eiendoms Værdie, 1842.
eller til den Fordeel, som dens Bruger kan have af 26. Marts.
samme, vil det deraf være en Fölge, at enkelte Leilændinger, om de end ikke give den fulde normerede Afgift, dog kunne være mere betyngede end andre, der af de dem tilfæstede Eiendomme yde den hele Landskyld. For nu saavidt muligt at sætte Leilændingerne paa lige Vilkaar, og for at forskaffe den kongel. Kasse en til enhver Eiendoms Værdie svarende Indtægt, synes det i sig selv hensigtsmæssigt, naar Jorder, hvis engang bestemte Afgift maa ansees at være for lav i Forhold til den Fordeel, de yde deres Brugere, blive fæsteledige, da ligeledes at forsöge disse stillede til Auktion, hvorved bydes paa en Indfæstningssum foruden den normerede aarlige Afgift, hvilken sidste iövrigt stedse bör betinges betalt efter Capitelstaxtens Priis paa Middelalen. Og maatte forresten ved disse Auktioner de samme Regler være at iagttage, som foran er ommeldt ved Auktioner over Jorder, der skulle bortsælges, forsaavidt samme ogsaa her ere anvendelige; dog at man, for at undgaae at faae mindre duelige Fæstere, ved Auktions-Conditionerne forbeholder sig Valget imellem de 2 eller 3 Höistbydende. Förend imidlertid endelig Bestemmelse i sidstnævnte Henseende tages, nemlig om Auktion over ledige Fæstegaarde til ny Bortfæstning, sigtende alene til at opnaae en Indfæstning, önsker Kammeret desangaaende snarest muligt at erfare Hr. Amtmandens Mening.

Hvad endeligen angaaer Spörgsmaalet om Salg af Gaarden Budum under Arnestappens Ombud for Tiden bör finde Sted, da maa Kammeret efter det Foranförte være meest tilböieligt til at besvare dette Spörgsmaal benægtende. Af de Efterretninger, som haves om denne Gaard, maa den nemlig antages at være en god Eiendom, og som saadan omtales den ogsaa i Hr. Amtmandens Skrivelse af 13. Oktbr. 1834, betræffende Afgiften af Handelsstedet Budenstad til Gaardens Bruger.

1842. 26. Marts. Naar nu hertil kommer, at, saavidt Kammeret bekjendt, ikke faa af dette Ombuds Jorder ere temmelig ringe, synes det betænkeligt, at skille denne gode Gaard fra Godset. I alt Fald maa den budne Kjöbesum af 900 Rbd. ansees meget for lav; vel svarer nuværende Fæsterske ikkun en aarlig Afgift af ialt 16 Rbd. 52 Sk., men erholder derimod en aarlig Godtgjörelse af 20 Rbd. af Handelsstedet, for Törveskjær m. v., foruden de Afgifter, Brugerne af Hjaleierne formentligen yde; og med Hensyn hertil kunde Budet for hendes Vedkommende synes antageligt. Men dette Forhold bör naturligviis forandres, om ikke för, saa dog naar Fæsteledighed indtræffer, og Landskylden kan da betinges præsteret efter Capitelstaxten, og Afgiften af Handelsstedet maa tillige reserveres Godseieren, hvorved Indtægten for den kongl. Kasse af bemeldte Gaard vil blive henved 60 Rbd. om Aaret. Förend altsaa endeligen resolveres paa denne Sag, udbeder Kammeret sig Hr. Amtmandens nærmere Yttring behageligen meddeelt, og maa man, med Hensyn til hvad Sysselmand Schulesen i sin med Deres Skrivelse af 30. August 1840 modtagne Beretning har anfört om, at meerbemeldte Gaards Törveskjær er næsten ganske blevet ödelagt, især af Handels-Etablissementernes Eiere, derhos tilföie den tjenstlige Anmodning, at De ville indhente og med Deres Betænkning hertil indsende Administrators Erklæring om, hvorledes han har troet at kunne lade saadant passere upaatalt, da han dog maatte vide, at der under ingen Omstændighed var erhvervet Ret til at erholde et större Qvantum Törv fra Gaarden, end dens Moser uden Skade for Fremtiden kunde afgive. Kammeret forventer iövrigt, at der uopholdeligen bliver truffet den fornödne Foranstaltning til Bestemmelse af Handelsstedets Rettigheder i Henseende til fornævnte Gaard. — Rentekammeret den 26. Marts 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Regler for Salg og Bortfæstelse af det kongel. Jordegods,** m. v. Khavn den 26. Marts 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 925. 1842. 26. Marts.

I Skrivelse af 12. Mai f. A. har nu afdöde Amtmand Thorarensen, ved hertil at indberette, at den under Reynistad Klostergods hörende Ödejord Fossarteig, der havdes i Brug af Sognepræsten for Fagranæs og Sjafarborg Menigheder, Reykjalin, var formedelst nysnævnte Præsts Forflyttelse bleven ledig, tillige indsendt et Andragende fra Eftermanden, Pastor Björnsen, om at overlades Jorden i Brug paa samme Vilkaar som Reykjalin. — Rentekammeret skulde i den Anledning tjenstl. tilmelde Hr. Amtmanden, til Bekjendtgjörelse for Pastor Björnsen, at det Ansögte ikke kan bevilges, hvorimod Collegiet maa anmode Dem om behageligen at ville foranstalte Jorden ved Auktion opbuden til Bortfæstelse eller Bortforpagtning, og vil Pastor Björnsen da kunne tillades at tiltræde det höieste Bud, naar han desangaaende erklærer sig inden Hammerslag skeer, hvorom De ligeledes vilde behage at underrette ham. Collegiet troer ved denne Leilighed tillige at maatte gjöre Dem bekjendt med, efter hvilke Regler Salg og Bortfæstelse af kongel. Jordegods i Island i Fremtiden formentligen bör skee. Saaledes synes .... [osv. som i Skriv. til Stiftamtmanden, ovenf. S. 300—302] .... Salarium til Auktionarius.

Naar ved nye Bortfæstelser af Jorder paa de kgl. Godser i Island det Tilfælde maatte indtræffe, at den for Jorden, som skal bortfæstes, normerede Afgift ikke tilbydes af den, der attraaer Fæstet, vil Eiendommen være at opbyde ved Auktion til Bortfæstelse, da det saaledes vil vise sig, hvor höi Afgift deraf kan erlægges. Da imidlertid selv den normerede Landskyld

1842. 26. Marts. ikke altid svarer til hver enkelt Eiendoms Værdie, eller til den Fordeel, som dens Bruger kan have af samme, vil det deraf være en Fölge, at enkelte Leilændinger, om de end ikke give den fulde normerede Afgift, dog kunne være mere betyngede end andre, der af de dem tilfæstede Eiendomme yde den hele Landskyld. For nu saavidt muligt at sætte Leilændingerne paa lige Vilkaar, og for at forskaffe den kgl. Kasse en til enhver Eiendoms Værdie svarende Indtægt, synes det i sig selv hensigtsmæssigt, naar Jorder, hvis engang bestemte Afgift maa ansees at være for lav i Forhold til den Fordeel, de yde deres Brugere, blive fæsteledige, da ligeledes at forsöge disse stillede til Auktion, hvorved bydes paa en Indfæstningssum, foruden den normerede aarlige Afgift, hvilken sidste iövrigt stedse bör betinges betalt efter Capitelstaxtens Priis paa Middelalen. Og maatte forresten ved disse Auktioner de samme Regler være at iagttage, som foran er ommeldt ved Auktioner over Jorder, der skulle bortsælges, forsaavidt samme ogsaa her ere anvendelige; dog at man, for at undgaae at faae mindre duelige Fæstere, ved Auktions-Conditionerne forbeholder sig Valget imellem de 2 eller 3 Höistbydende. Förend imidlertid endelig Bestemmelse i sidstnævnte Henseende tages, nemlig om Auktion over ledige Fæstegaarde til ny Bortfæstning, sigtende alene til at opnaae en Indfæstning, önsker Kammeret desangaaende snarest muligt at erfare Hr. Amtmandens Mening. — Rentekammeret den 26. Marts 1842.

2. April. **Directionen for Universitetet** og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, Steingrímur Jónsson, ang. **Aldersbevilling for nogle Skoledisciple.** Khavn den 2. April 1842. — Univers. Direct. Brevb. for Univers. og Skolerne 1842, Nr. 564.

I Anledning af Deres Höiærv.' Indstilling i tvende Skrivelser af 28. Februar og 1. Marts d. A. vil Direc-

tionen have bevilget, at de to af Provst Johnsen i Glaumbæ forberedede unge Mennesker Jacob Benedictsen og Poul Johnsen, samt Biarne E. Thorlacius, der er forberedet af sin Fader Pastor Thorlacius i Saurbæ, maae optages som Disciple i Bessestad lærde Skole, uanseet at förstnævnte Discipel har fyldt sit 23de og de tvende andre deres 20de Aar, forsaavidt der ikke iövrigt maatte findes Noget mod deres Optagelse at erindre. 1842. 2. April.

Ved tjenstl. at melde Deres Höiærv. dette til fornöden Efterretning og til Bekjendtgjörelse for vedkommende Ansögere, lader Directionen — med Tilföiende, at Lektor Johnsen under Dags Dato er herom tilskrevet — de indsendte Attester fölge tilbage. — Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 2. April 1842 [1].

Patent ang. Sammenkaldelse af **Stænderforsamlingen** for de danske Östifter, samt **for Island** og Færöerne. Khavn den 7. April 1842. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1842, og i samme Aar i Öefjords Syssel. — Canc. 2. Departem. Registr. XLIII, 113b-114 (1842, Nr. 235c). Original-Aftryk paa et Heelark i Patentformat. Ny Coll. Tid. for 1842, S. 321. Rubr. hos Schou XXIII, 583. 7. April.

Patent, hvorved de raadgivende Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, sammenkaldes.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi allern. have besluttet at lade de raadgivende Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, træde sammen den 7. Juli förstkommende. Det er derhos Vor Villie, at deres Forhandlinger skulle være sluttede inden 2 Maaneder

[1]) s. D. Direct. Skriv., hvorved Lektor Johnsen meddeles Underretning herom. Copieb. sst. Nr. 565.

1842. fra den Dag, da de, som ovenmeldt, tage deres Begyndelse.

7. April.

Idet Vi hermed kundgjöre dette for samtlige Vore kjære og troe Undersaatter i fornævnte Provindser, befale Vi tillige samtlige Medlemmer af bemeldte Vore troe Provindsialstænder, saavel dem, der allern. dertil ere udnævnte, som dem, der ifölge Valg have at indtræde i Forsamlingen, at de til ovenmeldte Tid indfinde sig i Vor Kjöbstad Roeskilde, for at samles i det i Anordningen om Provindsialstændernes Indförelse af 28. Mai 1831 og Forordningen angaaende Provindsialstændernes Indretning, forsaavidt Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt Island og Færöerne angaaer, dateret 15. Mai 1834, betegnede Öiemed, og navnligen at fornemme, hvad Vi igjennem Vor Commissarius ville lade dem forelægge til Raadgivning.

Ligesom Vi iövrigt ville have dem henviste til Indholdet af bemeldte Anordninger, saaledes gjöre Vi og Regning paa, at samtlige Medlemmer af Stændernes Forsamling stedse ville erindre sig de landsfaderlige Hensigter, hvori Provindsialstænderne ere indstiftede, lade disse Hensigters Opnaaelse være sig magtpaaliggende, dertil efter bedste Evne bidrage, og saaledes svare til den dem viste Tillid.

Til Vor Commissarius ved den saaledes berammede Stændernes Forsamling have Vi allernaad. fundet for godt at udnævne Vor Geheimestatsminister og Generalprocureur for Danmark, Anders Sandöe Örsted.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 7. April 1842.

9. April. **Rentekammer-Plakat** ang. midlertidig **Tilladelse til at beseile og handle ved Dyrholar.** Khavn den 9. April 1842. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1842, i Snæfellsnæs og Dala, samt Öefjords

Syssel i samme Aar, og 1843 i Hunavatns, Skagafjords og begge Mula Sysseler. — Rentek. Exped. Prot. 1842, S. 87, Nr. 121 (Dansk), jevnf. Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1842 B, Nr. 131. — Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Förste Side Titelblad, med den danske Titel överst, derunder den islandske Titel, det övrige paa Titelbladet Dansk. Paa den næste Side staaer den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa den modsatte Side den islandske Text uden Underskrifter; den sidste Side blank. — Ny Coll. Tid. 1842, S. 473. Qvart-Forr. for 1842, S. 129—130; Schou XXIII, 583. — Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text (see ovenfor).

1842.
9. April.

Plakat, angaaende Tilladelse til i Aaret 1842 at beseile og handle paa Portland (Dyrholar) i Islands Sönder-Amt.

Da de 5 Aar ere udlöbne, hvori det ved Forordningen af 28. Decbr. 1836 § 12 har været tilladt samtlige Hans Majestæts Undersaatter at beseile Portland (Dyrholar) i Islands Sönder-Amt, samt der at drive Handel fra Skibet, har Allerhöistsamme, ved Resolution af 30. i f. M., allern. bevilget, at fornævnte Tilladelse endnu maa forblive gjeldende for indeværende Aar, ligesom hidtil, under de for den islandske Spekulanthandel i Almindelighed fastsatte Vilkaar.

Hvilket herved til alle Vedkommendes Efterretning bekjendtgjöres. — Rentekammeret den 9. April 1842.

Opið bréf, viðvíkjandi leyfi til siglínga og kaupskapar, á árinu 1842, við Portland eður Dyrhóla í Íslands suður-amti.

Þar þau 5 ár eru liðin, á hverjum það, með tilskipuninni af 28. Decbr. 1836 § 12, hefir verið leyft öllum konúngsins undirsátum að sigla til Portlands eður Dyrhóla í Íslands suður-amti, og þar að fremja kaupverzlun frá skipinu, hefir Hans Hátign, með úrskurði af 30. næstliðins mánaðar, allranáðugast ákvarðað, að téð leyfi enn megi gilda fyrir yfirstandandi ár, eins og

1842. hingaðtil, með þeim fyrir hina íslenzku spekulantahöndlun almennt ákveðnu kjörum.

9. April. þetta auglýsist hérmeð til allra hlutaðeiganda aðgæzlu. — Rentukammerið þann 9. Aprilis 1842.

13. April. **Kongelig Resolution** angaaende **Anskaffelse af chirurgiske Instrumenter** til nogle **Distriktslæger** i Island. Khavn den 13. April 1842. — Canc. 3. Depart. Forestillinger 1842, Nr. 36; *see* Canc. Skriv. 28. April 1842.

20. April. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse for Jonas Hallgrimsson** til **videnskabelige Undersögelser i Island** m. v. Khavn den 20. April 1842[1]. — I Rentek. Forestilling 19. April berettes, at Rentekammeret havde modtaget Beretning fra Cand. Jonas Hallgrimsson, ang. hans Foretagender i Island i Aaret 1841. Han havde da önsket at reise over Österlandet, men da denne Reise krævede en Udgift af 500 Rbd., vovede han ikke at foretage samme, og anvendte derfor Tiden paa Excursioner i Gullbringa og Borgarfjords Sysseler, Snæfellsnæs Syssel, samt de tre vestligere Sysseler i Nord-Amtet. Denne Reise kostede ham omtrent 150 Rbd. mere, end den ham forhen tilstaaede Sum, og han sögte derfor om en Gratification for at dække denne Udgift. Endvidere havde Kammeret fra Etatsraad Finn Magnussen og const. Lektor Steenstrup i Sorö modtaget Andragender om, at Cand. Hallgrimsson maatte bevilges 500 Rbd., for derved at sættes i Stand til at fuldföre hans naturhistoriske Reiser gjennem hele Island ved i tilstundende Sommer at undersöge Österlandet m. v. — Etatsraad Magnussen fremhævede især disse Reisers Vigtighed til Forberedelsen af den af det islandske Literaire Selskab paatænkte udförlige Beskrivelse over Island, der igjen staaer i Forbindelse med de tidligere udgivne Sökort og de Landkort, som nu udarbeides. Lektor Steenstrup bemærkede paa sin Side, at han af J. H. kunde erholde de Oplysninger, som han trængte til for at kunne udfylde de Aabninger, der formedelst Islands store Udstrækning nödvendigen maatte finde

[1]) kgl. Resol. 1. Septbr. 1843.

Sted i hans egne Undersögelser, og han erklærede at maatte „være saa meget mere taknemmelig for den Hjælp, der ydes af J. H., som denne i hele Sommeren 1840 reiste med St. og deeltog i alle hans Undersögelser, og Begge derved kom til den Erkjendelse, at der med Hensyn til de allerede vundne Resultater endnu stod meget tilbage at gjöre i dette udstrakte og interessante Land". — Resultaterne af sine Reiser i f. A. havde J. H. deels meddeelt i Breve, som ledsagede de fra meget forskjellige Punkter nedsendte Geognostica, deels udförligen og i Orden indfört i en Dagbog, af hvilken efter Steenstrups Formening vil vindes et Udbytte, der er af en ikke ringe Betydning med Hensyn til det af ham udkastede geognostiske Kort over Landet, ligesom han ogsaa haaber derved at kunne supplere sin Fremstilling af Islands naturlige Forhold saaledes, at den i forefaldende Tilfælde vil kunne blive en god Veiledning. Professorerne Reinhardt og Forchhammer havde bemærket, at det begyndte og med meget Held fortsatte Foretagende, der har til Hensigt at lære Islands naturlige Beskaffenhed og derved dets naturlige Hjælpemidler at kjende, ikke bör opgives; hvorhos de bevidne, at J. H. ved de tildeels værdifulde Naturalier, han havde sendt til Museerne i Khavn, havde lagt Kundskaber og Virksomhed for Dagen, og tillige viist, at han er det ham betroede Hverv voxen. — I Anledning heraf indstiller Kammeret Bevillingen af den ansögte Understöttelse. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1842 B, Nr. 160.

1842.

20. April.

Candidatus philosophiæ Jonas Hallgrimsson ville Vi af den islandske Jordebogskasse allern. have tilstaaet en yderligere Understöttelse af 150 Rbd. rede Sölv i Anledning af den af ham i forrige Aar i Island foretagne Reise, og endvidere af samme Kasse 500 Rbd. rede Sölv, for derved at kunne tilendebringe de ham af det islandske Literaire Selskab overdragne naturvidenskabelige Undersögelser sammesteds. — Kjöbenhavn den 20. April 1842.

26. April.

Cancellie-Plakat ang. Indbetaling af de til Fondet ad usus publicos henlagte Indtægter.

1842. 26. April. Khavn den 26. April 1842[1]. — Canc. 2. Departem. Registr. XLIII, 132 (1842, Nr. 280). Original-Aftryk hos Schultz. Ny Coll. Tid. 1842, S. 473. Qvart-Forr. for 1842, S. 132—133; Schou XXIII, 585.

Cancellie-Plakat, angaaende den fremtidige Indbetaling af de det ophævede Fond ad usus publicos tillagte Indtægter.

Ligesom den allern. Kundgjörelse af 26. Februar sidstleden indeholder, at den kgl. Direction for Fondet ad usus publicos skal være ophævet og de derunder hörende Forretninger være henlagte under den kongl. Finantsdeputation, saaledes har Hans Majestæt allernaad. befalet, at de Indtægter, som tilfaldt bemeldte Fond, navnligen arvelöse Capitaler, Sjette- og Tiendepenge og de paa Skifte til Creditorer udlagte Summer, som ikke ere affordrede inden Forlöbet af Aar og Dag, herefter skulle indflyde i Finantskassen.

Hvilket herved bekjendtgjöres til Efterretning og Iagttagelse for alle Vedkommende. — Det kgl. Danske Cancellie den 26. April 1842.

28. April. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Valg af Kjöbmænd og Handelsfaktorer til Repstyrere.** Khavn den 28. April 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 1690. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1842, S. 129—130.

I behagelig Skrivelse af 20. Oktobr. f. A. har Hr. Amtmand, næst at bemærke, at det i den senere Tid er blevet mere og mere vanskeligt at formaae nogenlunde duelige Mænd til at overtage Repstyrer-Tjenesten, begjært Dem meddeelt Cancelliets Resolution for, om ikke Kjöbmænd, Handelsfaktorer, Handels-Assistenter og andre Betjente ved Handelen, naar de iövrigt ere Husfædre, ere pligtige til at overtage bemeldte Bestilling

[1]) Reskr. 9. Novbr. 1825.

i den Commune, hvori Handelsstedet ligger, forsaavidt 1842.
Overövrigheden, formedelst Mangel paa andre habile 28. April.
Mænd, finder sig opfordret til at overdrage dem en saadan Tjeneste.

I Svar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at ligesom der ifölge Anordning af 3. Juni 1746 § 35, der kun nævner Bönderne i Sognet som dem, der skulle udvælges til Repstyrere, ikke kan antages at paahvile Kjöbmændene og Handelsfaktorerne i Handelsstederne, eller disses Betjente, nogen Forpligtelse til at overtage Repstyrer-Bestillingen, saaledes maa Collegiet ogsaa finde det utilraadeligt, at denne Bestilling overdrages de nævnte Personer, da de, som ikke boende i selve Reppen, ikke kunne formodes at være saaledes bekjendte med Forholdene der, at de kunne udföre de Repstyrerne paahvilende Forretninger paa en forsvarlig og for Reppens Beboere tilfredsstillende Maade. — Det kgl. Danske Cancellie den 28. April 1842.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over 28. April.
Island, ang. **Anskaffelsen af chirurgiske Instrumenter til Læge-Embedet paa Vestmannöerne.** Khavn den 28. April 1842. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1842, Nr. 1662—67.

Efter at det kgl. Rentekammer havde tilstillet Cancelliet Stiftamtets Skrivelse af 31. Marts f. A., betræffende Reparationen af de chirurgiske Instrumenter ved Distriktslæge-Embedet paa Vestmannöe, og underrettet Collegiet om, at de nævnte Instrumenter ved Kammerets Foranstaltning vare overleverede Instrumentmager Cotzand til Istandsættelse, samt ligeledes fremsendt en Skrivelse fra Amtmanden over Vestamtet, betræffende Omkostningerne ved Anskaffelsen af chirurgiske Instrumenter for det söndre Chirurgikat i bemeldte Amt, har Cancelliet nedlagt allerund. Forestilling angaaende Ud-

1842. redelsen af de i begge de nævnte Henseender med-
28. April. gaaende Omkostninger, og det har derefter under 13de d. M. behaget Hans Majt. Kongen, dog uden Fölger for Fremtiden, allern. at tillade, at saavel det Belöb, der er medgaaet til Istandsættelse af de til Distriktslæge-Embedet paa Vestmannöe hörende chirurgiske Instrumenter, som den Sum af 93 Rbd., der er medgaaet til Indkjöb af chirurgiske Instrumenter ved det söndre Chirurgikat i Islands Vestamt, maa afholdes af den Sum af 2000 Rbd., som ved det allern. approberede Normalreglement er tilstaaet Cancelliet til Udgifter ved Medicinalvæsenet, imod at det paalægges bemeldte Læger, at holde Instrumenterne i forsvarlig Stand, i hvilken Henseende de have at gjöre fornöden Forklaring i de Medicinal-Beretninger, de aarlig have at afgive, og i en saadan at aflevere dem til deres Eftermænd i Embederne[1], hvorhos Lægen i det sydlige Chirurgikat i

---

[1]) De til Vestmannöerne oversendte Instrumenter vare fölgende (jevnf. den Rentek. Skriv. 1. Juli 1828 vedföiede Liste):

1 Obductions Buesaug med 1 löst Reserveblad.
1 Polyptang.
1 Setacie-Sonde.
2 Bistourier.
1 Annavrismeernaal.
1 Sax.
1 Sölv-Mands-Catheter.
1 Sölv-Fruentimmer-Catheter.
1 Sölv-Sonde-Creux.
1 Troisquart med Sölv-Canüler.
1 Tin-Injectionsspröite.
6 Stkr. Suturnaale.
Dissectionsbestik, hvori: 1 Sax. 1 Nervehage. 1 Tubus.

---

1 Amputations-Buesaug, med löst Reserveblad.
1 stor lige Amputations-Kniv.
1 tveegget dito.
1 Rabenschnabel.

Vestamtet tillige har at foranstalte indbetalt hertil til 1842.
Fordeel for hint Normalbelöb den Sum, som han maatte 28. April.

---

2 Stkr. Cauterium'er.
1 Petits Metal-Tourniquets.

---

1 Trepanations-Bestik, hvori:
1 Trepanbue.
2 Stkr. glatte og 1 riflet Trepankrone.
1 Perforativtrepan.
1 Tirfond.
1 Nögle til Pyramiderne i Trepankronerne.
2 Stkr. Elevatorier.
1 Lindsekniv.
2 Stkr. Skrabere.
1 Flaschenzug.
1 Tin-Lavements-Spröite.

---

1 Pelikan med 3 Hager.
1 krum Tandtang.
1 lige dito.
1 Geiszfuss.
1 Gingivakniv.
1 Staalsonde til at skrue sammen.
1 Coopers Brok-Kniv med Skudde.
1 Incisions-Sax.
4 Stkr. Ligatur-Naale til Dissektions-Bestikket.
1 Bruskkniv.
3 Stkr. Scalpeller.
1 Pincet.
3 Ligaturnaale.
1 lige og 1 krumt Tinrör til Injectionsspröiten.
1 Fiskebeens Nedstöder.

---

1 stor lige Amputationskniv.
1 lige mindre dito.
1 Torsions-Pincet.
1 Arteriehage med Skaft.
1 dito med Öie og Skaft.
1 Abbeidser.

1842. 28. April. erholde udbetalt af Formandens Bo i Erstatning for de Instrumenter, der ere gaaede table.

Hvilket man tjenstl. skulde anmode Hr. Stiftamtm. behageligen at tilkjendegive saavel Distriktslægen paa Vestmannöe, med Tilföining, at de dette Embede tilhörende Instrumenter nu af Instrumentmager Cotzand ere overleverede til Kjöbmand J. Benedictsen paa Christianshavn til videre Besörgelse, som Landphysikus paa Island, der vil have at paasee, at der i den aarlige Medicinalberetning for Vestamtets söndre Chirurgikat optages Forklaring om Vedligeholdelsen af de dette

---

Til Trepanations-Bestik: 1 Scharpstang.
Til Flaschenzuget: 1 Bor og 1 Snor til Tridserne.
1 engelsk Tandnögle med Springfjer og 4 Kroge til.
Til Lavements-Spröiten: 1 elastisk Rör med Tinskrue og 2 Stkr. Klysteerpiber med dito.

Til Distriktslæge-Embedet i Vester-Amtet var leveret fölgende, der ifölge Landphysikus Thorstensens Erklæring 17. Juni 1841 befandtes „i udmærket og aldeles ny Tilstand" (Værdi 103 Rbd., hvoraf 10 Rbd. liqvideredes ved gamle Instrumenter):

1 complet Forbind-Bestik.
1 — Sæt Tand-Instrumenter med alt Tilbehör.
1 Saxtorphs Födselstang.
1 Lavements-Spröite af Tin med Moderrör i Futteral.
1 Injections-Spröite af dito med 4 Rör i Futteral.
2 Troisquart med Sölv-Canul.
2 elastiske Catheter.
6 dito Bougie.
1 Detrusor.
1 Cetacie-Naal.
1 Flaschenzug med Tilbehör.
2 Bistourie.
1 Amputations-Bestik.
1 Vaccinnaal.
1 Scarifications-Instrument.
1 Polyptang.

Embede tilhörende Instrumenter. — Det kongl. Danske Cancellie den 28. April 1842 [1]. 1842. 28. April.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, angaaende en **fraskilt Kones Forsörgelseshjem.** Khavn den 28. April 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 1691. 28. April.

Af den Erklæring, hvormed vedkommende Sysselmand har forsynet det med Amtets behagelige Skrivelse af 31. Decbr. f. A. modtagne Andragende, hvori Repstyrerne i Saurbæ Rep forespörge, om ikke en Kone, uanseet hun ved Dom er skilt fra sin Mand, bör ifölge Reglementet af 8. Januar 1834 § 6, ligesaavel som en Enke, höre under samme Forsörgelseshjem, som hendes forhenværende Mand, indtil hun erhverver sig et nyt, har Cancelliet erfaret, at et Barn, som Helga Johannesdatter den 2. Februar 1840 födte, og hvortil hun udlagde en anden Mandsperson end hendes Mand, fra hvem hun da levede separeret i Henseende til Bord og Seng, til Barnefader, er ved Amtets Resolution erklæret forsörgelsesberettiget i Moderens Forsörgelses-Commune, og at det derfor er paalagt denne at refundere saavel Ravnegils Rep, hvor Barnet er födt, som Husevig Rep, hvor det senere döde, de af bemeldte tvende Repper deels til Barnets Forsörgelse, deels til dets Begravelse medgaaede Omkostninger, der ere opgivne til 13 Rbd. 46 Sk.

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Amtmanden over Vester-Amtet, hvori ham tilmeldes Indholdet af den anförte kgl. Resol. 13. April, med Anmodning om, at paasee Indbetalingen af 50 Rbd. som Erstatning for tabte Instrumenter fra den forrige Distriktschirurg. — Den fornödne Underretning om Sagen er ved Skrivelser af s. D. tilstillet Finants-Deputationen, Kjöbenhavns Magistrat, Rentekammeret og Sundheds-Collegium. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

1842. Foranlediget heraf skulde man, næst at bemærke,
28. April. at det af Repstyrerne opkastede almindelige Spörgsmaal maa besvares bekræftende, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at da Ægteskabet mellem bemeldte Helga Johannesdatter og hendes Mand Bjarne Arnesen, saaledes som en med Andragendet fulgt Attest udviser, först blev endelig hævet den 3. Septbr. 1840, ved en under denne Dato inden Öfjord Syssels Extraret afsagt Dom, og saaledes quoad vinculum stod ved Magt, da der opstod Spörgsmaal om Forsörgelsen af det af Helga Johannesdatter udenfor Ægteskabet avlede Barn, ville de til dettes Underholdning og Begravelse medgaaede Omkostninger være at afholde af Mandens Forsörgelses - Commune, der, efter hvad der i Sysselmandens Erklæring er yttret, maa antages at være Husevig Rep i Norder Syssel, og som saaledes vil have at erstatte Saurbæ Rep, hvor Moderen, skjöndt urettelig, var anseet forsörgelsesberettiget, de Udgifter, den i den omhandlede Anledning har haft. — Det kgl. Danske Cancellie den 28. April 1842.

7. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Underdommeres Reiser til Optagelse af Vidneforhör.** Khavn den 7. Mai 1842. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1842, Nr. 1793. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1842, S. 134.

Hr. Amtmand har i behagelig Skrivelse af 15. November f. A. andraget, at De har haft Leilighed til at erfare, at Underdommeren i en i Amtet behandlet Justitssag, hvori Omstændighederne medförte, at der maatte afhöres flere Vidner i andre Thingsogne, end i det, hvor Sagen blev anlagt og videre forfulgt, har sat Retten i alle hine Thingsogne, for sammesteds at afhöre Vidnerne, uagtet disse dog ei vare bosatte meget langt fra Sagens egentlige Thingsogn. Næst derhos at

bemærke, at der, saavidt De skjönner, Intet vilde have være til Hinder for, at Underdommeren, i Medför af Forordningen 29. November 1837 § 1, havde indkaldt Vidnerne fra hine Thingsogne til et af ham valgt beleiligt Sted i det Thingsogn, hvor Sagen blev behandlet, for der at afgive Forklaring, saafremt Vidnerne ikke havde faaet en længere Reise, end omtrent en halv Dagreise, der svarer til den i For. 29. Novembr. 1837 nævnte Distance af 3 Miil, — samt at De med Hensyn dertil har fundet det tvivlsomt, om De er bemyndiget til at approbere de ved den saaledes brugte Fremgangsmaade foranledigede Udgifter, har Hr. Amtmand begjært Cancelliets Resolution for, om den citerede Forordning ikke, i Medför af For. 24. Januar 1838 § 1, maa antages at være gjeldende paa Island, og i bekræftende Fald, om der da bör indrömmes Underdommeren Diætpenge og Erstatning for Skyds, i Anledning af de Reiser, han i den omhandlede Sag har foretaget.

1842. 7. Mai.

I Svar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at i Overeensstemmelse med hvad den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af islandske Embedsmænd i den Betænkning, som samme efter Cancelliets Anmodning afgav, angaaende hvilke af de i Aarene 1835—1838 inclusive for Danmark emanerede Anordninger kunde gjöres anvendelige paa Island, og hvoraf vedlagt fölger en Extrakt, havde yttret med Hensyn til Spörgsmaalet om, hvorvidt den ovennævnte For. 29. Novbr. 1837 egnede sig til at udvides til Island, kom Collegiet, efter ogsaa desangaaende at have corresponderet med det kongel. Rentekammer, til det Resultat, at meerbemeldte Anordning ikke kunde finde Anvendelse der. Ligesom derfor de i oftnævnte Anordning indeholdte Bestemmelser ikke ville kunne fölges ved Behandlingen af criminelle Sager paa Island, saaledes vil der, som Fölge deraf, heller ikke kunne nægtes vedkommende Underdommer Diætpenge og Erstatning for Skyds i Anledning af de Reiser, han i den

1842. i Deres Skrivelse specielt nævnte Sag har foretaget for
7. Mai. at afhöre de Vidner, som opholdt sig i andre Thingsogne end det, hvor Sagen blev behandlet. — Det kgl. Danske Cancellie den 7. Mai 1842.

10. Mai. **Rentekammer - Skrivelse** til Stiftamtmanden, Amtmændene og Biskoppen i Island, ang. **Subscriptions-Indbydelse paa en dansk-islandsk Ordbog.** Khavn den 10. Mai 1842. — Anmeldt som publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1842. Ved kgl. Resol. 19. Decbr. 1841 var hver af Udgiverne tilstaaet af Fonden ad usus publicos 350 Rbd. for Aaret 1842 og 300 Rbd. for 1843, da Ordbogen ventedes at blive færdig i Manuskript. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1047.

Rentekammeret har af Finantsdeputationen modtaget til Opsendelse til Island endeel Exemplarer af en Subscriptions-Indbydelse paa et dansk-islandsk Lexicon, der med kgl. Understöttelse udgives af Cand. Philos. Konrad Gislason og Johann Haldorsen.

Idet man herved tilstiller Hr. (Tit.) N. N. Exemplarer af bemeldte Subscriptions - Indhydelse, skulde man tjenstl. anmode Dem om, at fordele disse Exemplarer iblandt Sysselmændene i Deres Amt (til Biskoppen: imellem Geistligheden i Island) paa den Maade, som De anseer hensigtsmæssigst til dette gavnlige Foretagendes Fremme. — Rentekammeret den 10. Mai 1842.

10. Mai. **Rentekammer - Skrivelse** til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Althingets Organisation** m. m. Khavn den 10. Mai 1842. — Orig. i Cancelliets Archiv: Akter til For. 8. Marts 1843. Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1048. Jevnf. Tíðindi frá nefndarfund. íslenzkra embættismanna 1841, S. 9—41.

Ved behagelig Skrivelse af 24. Februar d. A. har det kongelige Danske Cancellie tilstillet Rentekammeret:

1) En af den ved allerh. Resol. af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reykjavig udarbeidet Betænkning over Hensigtsmæssigheden af, at

der paa Island dannes en særlig raadgivende Forsamling, samt over de forskjellige derhenhörende Punkter, som indeholdes i allerhöi. Resol. af 20. Mai 1840. 1842. 10. Mai.

2) Et Udkast til en Anordning, angaaende Indretningen af en saadan Forsamling.

3) Et af Kammerraad Sysselmand Melsted udarbeidet Forslag til en Modification i det Valgsystem, som i Forsamlingens Udkast er foreslaaet, og

4) En Skrivelse fra Stiftamtmanden over Island, hvorved dette Forslag fremsendes,

og forlangt Rentekammerets Yttringer, saavel over Sagen i det Hele, som navnligen med Hensyn til Udredelsen af de med den paatænkte Forsamling forbundne Omkostninger. Det efter vor Formening allervigtigste Punkt i denne Sag angaaer Maaden, hvorpaa Valgene af fornævnte raadgivende Forsamlings Medlemmer rigtigst kunne være at ordne, eftersom det væsentligen vil beroe derpaa, ikke alene hvorvidt selve Institutionens Indförelse vil hos Islænderne möde den almindelige Interesse, som vistnok maa önskes, men ogsaa hvorvidt det er at haabe, at Forsamlingen kan sikkres de dygtigste Medlemmer. Men just i denne Henseende forekommer det os, at der i det indsendte Udkast til den paatænkte nye Anordning, ved hvis Udarbeidelse man har bestræbt sig for saavidt muligt at lempe Forslagene efter Forordn. af 15. Mai 1834 angaaende Provindsial-Stændernes Indretning i Danmark, er altfor lidet blevet taget Hensyn til Islands særegne Forhold.

De i Udkastets § 20—23 fra Forordn. af 15. Mai 1834 optagne Bestemmelser vilde nemlig ikke alene medföre uforholdsmæssige Omkostninger, Vidtlöftighed og Forviklinger, men maa upaatvivlelig ogsaa, paa Grund af Islands Localiteter, ansees aldeles uiværksættelige. Naar nemlig de til Valgene nödvendige Forberedelser skulle tilendebringes i 8 Uger fra den Tid det kundgjöres, at Listerne over de Valgberettigede og Valgbare ere fremlagte til Eftersyn hos Præsterne, og der fra denne Tid gaae 14 Dage for at man kan gjöre sig bekjendt med

1842. 10. Mai. Listernes Indhold og fremföre Indsigelser imod samme, endvidere nogle Dage til disse Indsigelsers Paakjendelse af en dertil sammenkaldt Valgcommitté, og endelig 8 Dage, i hvilke Vælgerne bör have Tid til at overveie, hvem af de i Valglisterne opförte Valgbare de ville give deres Stemme, saa bliver der ikke fulde 5 Uger tilbage til Valglisternes Indsendelse fra de fjerneste Jurisdictioner til Landets eneste Trykkerie og derefter til selve Trykningen, til Listernes Tilbagesendelse til Autoriteterne, og endelig til deres Fordeling mellem Vælgerne i de ofte vidtlöftige Sysseler. Men hertil er denne Tid aabenbart aldeles utilstrækkelig, selv om den kunde forlænges noget, hvilket dog ikke lettelig vil kunne skee, da Valgene ifölge § 24 af gode Grunde skulle foretages i Löbet af September Maaned, og da der ikke kan gjöres Begyndelse med Listernes Affattelse af vedkommende Præst og Repstyrer förend efter at det nye Fardagsaar er indtraadt, altsaa tidligst i den förste Halvdeel af Juni Maaned, ligesom derefter disse specielle Lister skulle for hvert Syssels Vedkommende gjennemgaaes af Sysselmanden med tiltagne Mænd, forinden den generelle Liste af dem kan udarbeides. Rentekammeret maa derfor være enigt med det kongel. Danske Cancellie i, at disse Bestemmelser ikke bör tages til Fölge; men i Henseende til de to Alternativer, der kunde sættes i Stedet, og som Forsamlingen har henpeget paa, nemlig enten at indskrænke Valgfriheden til selve Valgdistriktet (maaskee ogsaa Amtet) eller aldeles at ophæve de reelle Betingelser for Valgbarheden, troe vi, at det sidste fortjener Fortrinet, saaledes, at man alene holder sig til de almindelige personlige Betingelser, hvortil dog maatte föies, at Personen, der vælges, bör være i Besiddelse af saadan Selvstændighed i Samfundet, som udelukkes ved Stillingen som Tyende eller andre lignende Forhold. — At Forsamlingen har indladt sig paa at foreslaae de ovenomtalte Bestemmelser, hvis Uhensigts-

mæssighed den selv erkjender, er aabenbart alene foranlediget ved dens Önske om, at conservere en almindelig, ikke til det enkelte Distrikt indskrænket Valgfrihed. En saadan Valgfrihed maa ogsaa i Island ansees nödvendigere end noget andet Sted, navnligen nödvendigere end i Danmark, eftersom det paa Grund af locale Omstændigheder er aldeles fornödent, at Valgdistrikterne inddeles efter Sysseler, og de saaledes ville blive i höi Grad ulige i Henseende til baade Intelligens og Folkemængde, ligesom det tillige er en naturlig Fölge af de islandske Forhold, hvor ingen egentlig Middelstand gives, at der forholdsviis vil findes faa duelige Valgkandidater, og det kunde saaledes let hænde, at der i de mindre befolkede Sysseler ikke gaves Nogen, som man maatte önske Sæde i Landets raadgivende Forsamling. Hvis nu alligevel Vælgerne i ethvert Valgdistrikt vare ved deres Valg indskrænkede til de i samme Distrikt boende Personer, og der saaledes i Forsamlingen maatte optages mindre dulige Subjecter, vilde dette have desto betænkeligere Fölger, som de Deputeredes Antal er indskrænket til 20, og Tiden for deres Virksomhed til en Maaned.

1842. 10. Mai.

Det er især af denne Aarsag, at Rentekammeret har troet at burde foreslaae, at man i Island giver Slip paa de reelle Betingelser for Valgbarheden, som den eneste Maade, hvorpaa det lader sig gjöre, at indrömme en ikke til selve Distriktet indskrænket Valgfrihed. Men dette vilde ogsaa medföre flere Fordele, idet nemlig Valghandlingen derved baade blev simplere og mindre bekostelig. Naar Valgfriheden indskrænkes til Distriktet ophöre vel de Vanskeligheder, der, under Forudsætning af en i den nævnte Henseende uindskrænket Valgfrihed, vilde være forbundne med Valglisternes Indsendelse til Trykning. Men derimod vilde, saalænge de reelle Betingelser skulde vedblive, en anden Vidtlöftighed möde, idet Sysselmændene maatte paalægges skriftlig at forfatte ligesaa mange Valglister, som der i Sysselet er Vælgere; hvortil endnu kommer den Uleilighed og

1842. 10. Mai. Bekostning, som paa Grund af Communicationens Beskaffenhed og Sysselernes store Udstrækning maa være forbunden med Valglisternes Omsendelse til Vælgerne i Distriktet. De Ulemper, der saaledes i Island vilde være forbundne med Indskrænkning af Valgfrihed i Henseende til Distriktet, maa Kammeret ansee overveiende over de Betænkeligheder, der kunde være forbundne med sammesteds at give Slip paa de reelle Betingelser for Valgbarheden. Forsamlingen har, som det synes os, af gyldige Grunde nedsat de reelle Betingelser for Valgbarheden til de samme, som for Valgretten, men det kan ikke nægtes, at Besiddelsen af 10 Hundr. i Jord, eller Livsfæste af 20 Hundr. paa offentligt eller beneficeret Gods, i og for sig indeholde meget svage Garantier, saa at det kun er Lidet, hvorpaa der vilde være at give Slip. Man har erindret, at ved at tilstaae uindskrænket Valgfrihed i Henseende til Distriktet vilde det kunne skee, at den samme Person blev valgt paa flere Steder, hvoraf Ulempe kunde opstaae. Denne Ulempe synes imidlertid uden Vanskelighed at kunne afhjelpes derved, at det paalagdes Amtmanden, naar et sligt Dobbeltvalg fandt Sted i Amtet, at indkalde den Suppleant, der havde de fleste Stemmer. For det Tilfælde, at Dobbeltvalg skulde skee i forskjellige Amter, maatte det paalægges de to andre Amtmænd med Vinterposten at underrette Stiftamtmanden om Udfaldet af Valgene, for at han med den tilbagegaaende Post kunde underrette vedkommende Amtmand om det skete Dobbeltvalg, samt om, hvilken Suppleant ifölge heraf blev at indkalde.

Den Ulighed, der, ved at give Slip paa de reelle Betingelser for Valgbarheden i Island, vilde opstaae imellem Valgfriheden i Danmark og Island, vilde saaledes være vel motiveret ved dette Lands særegne Beskaffenhed, der endog, efter vor Formening, gjöre det meest tilraadeligt, der at indföre indirekte Valg, saaledes som af Kammerraad Melsted er foreslaaet.

Paa den Maade vilde ogsaa den mulige Betænkelighed ved de reelle Betingelsers Ophævelse i sig selv meget formindskes, naar nemlig kun enkelte, deres Medborgeres Tillid besiddende Mænd, kom til at udöve Valgretten. Men denne Valgmethode synes desuden for Islands Vedkommende af andre Grunde at fortjene Fortrinet, fremfor de af Forsamlingen foreslaaede direkte Valg. Som Fölge af mange Valgdistrikters store Udstrækning, og Communicationens Besværlighed, er det nemlig at befrygte, at naar Vælgerne fra et heelt Distrikt skulde samles til et fælles Valgmöde, vilde mange af disse udeblive, hvorved Garantien for heldige Valg vilde formindskes, ligesom og denne Besværlighed vilde formindske Interessen for Institutionen. Valg af Valgmænd vilde derimod ingen særskilt Forsamling af de deri deeltagende udkræve, eftersom disse Valg hensigtsmæssigst kunde foretages paa Repstyrerthingene, hvis disse efter den islandske Forsamlings Forslag, som af Rentekammeret er anbefalet i Skrivelse til det kongel. Danske Cancellie af 8. Marts d. A., bleve holdte i Juni Maaned, men de til Deputeretvalget specielt udnævnte Valgmænd vilde neppe nogensinde udeblive fra dette. Men en stærkere Modgrund imod de af Forsamlingen foreslaaede umiddelbare Valg, og en stor Anbefaling for den af Kammerraad Melsted foreslaaede Valgmethode er den Omstændighed, at de med Institutionen forbundne Bekostninger, efter det kongel. Danske Cancellies derom gjorte Bemærkning, som Kammeret maa tiltræde, rigtigst udredes af Amtsrepartionsfondene, og altsaa udelukkende komme til at hvile paa Lösegodshundrederne; thi det vilde da fremtræde som en paafaldende Anomalie, om Valgretten desuagtet skulde grundes udelukkende paa Eiendom, eller i visse Tilfælde paa Besiddelse af Jorder, da derved aabenbar just den Qvalification, der hjemlede Valgretten, blev uden ringeste Indflydelse paa Bekostningernes Udredelse, hvorimod der endog kunde gives en heel Deel

1842. 10. Mai.

1842.
10. Mai.

Vælgere, som vilde blive aldeles fritagne for at yde nogetsomhelst Bidrag dertil, medens Byrden i större eller mindre Grad, men under alle Omstændigheder for en meget væsentlig Deel, kom til at falde paa dem, der vare aldeles udelukkede fra enhver personlig Deeltagelse i Institutionen. Men foruden den Anomalie, dette i sig selv indeholder, vilde det give Anledning til, at de Bönder, som ikke ere af de ommeldte Livsfæstere og i hvis Midte der, allerede paa Grund af deres overveiende Antal, sikkert gives en större Deel Mænd, der ere skikkede til at udöve Valgret, end blandt Eiendomsbesiddernes Klasse, vilde ikke blot finde sig tilsidesatte, men endog besværede, for en Sags Skyld, hvori de ingen Deel havde, hvorved Misnöie med hele Institutionen lettelig kunde opstaae. Derimod vilde, ifald Kammerraad Melsteds Forslag tages til Fölge, Enhver, der kom til at bidrage til Institutionens Vedligeholdelse, ogsaa ikkun med saare faa Undtagelser for en Deel komme til at deeltage i den.

Forsaavidt den i Udkastets § 37 omhandlede Tilladelse for kongelige Embedsmænd til at modtage Valg angaaer, maa Kammeret med det kongel. Danske Cancellies Pluralitet være enigt i, at en saadan Tilladelse hensigtsmæssigst kunde meddeles af Embedsmandens överste Foresatte i Landet, og mest passende gives den Form, som i saa Henseende er foreslaaet. Tilladelsen vilde saaledes af Sysselmændene og Lægerne (Landphysikus derunder indbefattet) være at söge hos vedkommende Amtmænd, af Landsoverrets-Assessorerne og Landfogden hos Stiftamtmanden, af Geistligheden hos Biskoppen og af Bessestad Skoles Lærere hos Stiftamtmand og Biskop i Forening. Ligeledes troer Kammeret, at det kunde overlades til de höieste Övrigheder, Stiftamtmanden og Amtmændene, Biskoppen og Justitiarius i Landsoverretten, selv at bedömme, om de kunne modtage det paa dem faldne Valg, uden at deres Embedsforretninger derved forsömmes, og at foran-

stalte det Fornödne i saa Henseende. — Endvidere maa Kammeret med velbemeldte Cancellie bifalde Hensigtsmæssigheden af de i Udkastets § 43 indförte Bestemmelser, forsaavidt disse angaae, at Forhandlingerne föres i det islandske Sprog, samt i Henseende til Protokollers og Betænkningers Affattelse og Oversættelse. Hvad derimod betræffer den deri indförte Undtagelse, hvortil intet Analogt findes i Forordn. 15. Mai 1834, at det nemlig skulde være tilladt danskfödte Mænd, der ikke ere det islandske Sprog fuldkommen mægtige, hvad enten det maatte være den kongelige Commissarius eller en af Althingsmændene, at udtrykke sig i sit Modersmaal, da vilde Collegiet, saafremt et udtrykkeligt Forslag ikke derom var skeet, have fundet en saadan Undtagelse meget betænkelig, allerhelst da det vel med Rimelighed kan forudsættes, at der til Deputerede eller Althingsmænd ikke vil blive valgt Andre end de, som ere det islandske Sprog saa mægtige, at de deri kunne gjöre sig forstaaelige. Men skulde alligevel nogen saadan blive valgt, eller skulde en danskfödt Mand ville skyde sig ind under den givne Tilladelse, er det indlysende, hvor stor en Tidsspilde og Forvirring det vilde medföre, naar det tillades denne at holde saadanne Foredrag, som rimeligviis mere end Halvdelen af de Deputerede ikke kan forstaae, og hvor upraktisk det vil blive, at paalægge Præsidenten at sörge for, at Foredragets Mening bliver tilstrækkelig opfattet. — Ved de af det kongel. Danske Cancellie foreslaaede Tillægsbestemmelser til Forsamlingens Udkast, at der, i Lighed med hvad der er bestemt i Plak. 19. Oktober 1836 bestemmes, hvilke Diætpenge der kunde tilkomme Valgdirecteurerne og Medhjælperne, samt at der for hver af de kongelige Deputerede udnævnes en særskilt Suppleant, har Rentekammeret Intet at erindre.

1842. 10. Mai.

Hvad endelig Udredelsen af de til den paatænkte Forsamling medgaaende Omkostninger angaaer, da har

1842. 10. Mai. Collegiet i det Foregaaende herom yttret sin Mening. Dog formene vi, at det var rigtigst, i Lighed med hvad der er bestemt i Forordn. af 15. Mai 1834 § 88, först at indhente den förste islandske raadgivende Forsamlings Betænkning, förend nærmere Beslutning tages om Udredelsesmaaden; hvorimod der Intet findes at erindre imod den i Udkastets § 79 optagne Bestemmelse, at Omkostningerne forskudsviis udredes af Jordebogskassen. — De med det kgl. Danske Cancellies behagelige Skrivelse af 24. Febr. d. A. fulgte Bilage remitteres herved. — Rentekammeret den 10. Mai 1842.

14. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Landfogden i Island, ang. **Sysselmændenes Beregninger over Laugmandstolden.** Khavn den 14. Mai 1842. — Denne Skrivelse indeholder Rentekammerets Antegnelser til Jordebogskasse-Regnskabet fra 1. August 1839 til 31. Juli 1841. — Under 6. Oktober 1842 er den opfört i Stiftamtets Repertorium over de Island vedkommende Love, Anordninger og Regjerings-Skrivelser m. m. — **Uddrag.**

. . . 24. At Sysselmændenes aarlige Beregninger over Laugmandstolden bilægges samtlige vedkommende Repstyreres Optegnelser over de Afgiftspligtige, er nödvendigt, med Hensyn til, at disse Optegnelser begrunde Overövrighedernes Attestation, som paategnes bemeldte Regninger. Herr Landfogden bedes derfor, ved Afskrifter af denne Post til samtlige Sysselmænd paa Island, at foranledige, at det Foranförte befölges, forsaavidt Saadant ei allerede er iagttaget.

21. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til den kgl. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond, ang. **den islandske almindelige Collect.** Khavn den 21. Mai 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1067.

Af behagelig Skrivelse af 21. April 1840 fra den kgl. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond

erfares, at samme i Henseende til Störrelsen af de i Statsgjældskassen indestaaende, i Anledning af Jordbranden paa Island i Aaret 1783 indsamlede frivillige Gaver til Bedste for de der i Landet Skadelidte, er kommet til et Resultat, der er noget afvigende fra det af Kammeret i Skriv. af 1. Juli 1837 antagne, hvilken Meningsforskjel hovedsagentlig reiser sig fra en forskjellig Anskuelse i Henseende til Afskrivningen af nogle Summer, der ere afholdte af den kgl. Kasse, deels strax i de förste Aar efter Jordbranden, for at forskaffe Landets Indvaanere en efter Tid og Omstændigheder öieblikkelig Hjælp, deels til Islands Forsyning, efter at Collectpengenes Renter vare henlagte til Kystopmaalingen der i Landet. Det befindes nemlig, at den af velbemeldte Direction antydede Capitalforskjel af 14,671 Rbd. 37 Sk. Sölv imellem den her udarbeidede, og den med forberörte Skrivelse fremsendte nye Opgjörelse, hidrörer blandt Andet derfra, at en af den kgl. Kasse forskudt Sum af 12,239 Rd. 34 Sk. D. Cour. efter Directionens Formening bör afskrives paa Renterne, eller, saafremt disse ikke tilstrække, da paa Capitalen, efter Datum af de respective Udtællingsdage, dersom det iövrigt er afgjort, at Collectpengene have at afholde nysmeldte Sum, der er udredet af Statskassen i Aarene fra 1786 til 1789, men ei bragt i Afregning med Collectpengene förend i Aaret 1835. Hvad der bevægede Kammeret til at betragte de ommeldte 12,239 Rd. 39 Sk. D. Cour. som en paa Collectpengene heftende Udgift, var den Bestemmelse, som indeholdes i Slutningen af den i vedlagte Gjenpart af Kammerets Skrivelse af 4. Novbr. 1786 til daværende Finantskasse-Direction communicerede allerhöieste Resolution af 22. Juni 1785, men ved nærmere Overveielse af samtlige til Sagens Bedömmelse nu forhaanden værende Data, forekommer det os dog, at overveiende Grunde tale for aldeles at holde dem ude af Beregningen. De bestaae af nedenanförte, i Rentek. Skrivelse af 1. Juli 1837 specificerede Poster, nemlig: 1842. 21. Mai.

1842. 21. Mai. 1) Den kongelige Handels Omkostninger og calculerede Tab paa trende Ladninger Fisk, der bleve afskibede fra Sönder- eller Vester-Landet til Nord- og Öst-Landet til Udsalg efter Indkjöbspriis . . . . 6721 Rd. 10 Sk. D. C.

2) De til Indkjöb af Creaturer, istedetfor den paa flere Gaarde uddöde Besætning, anvendte . . . 1600 — » -

3) Af de 7500 Rd. D. C., der i Aaret 1788 befindes at have været tilstillede Stiftamtmand Lewetzau . 3918 — 24 -

Med Hensyn til de under Nr. 1 nævnte 6721 Rd. 10 Sk. maae vi saaledes bemærke, at ligesom Udtrykkene i den ovenfor citerede allerhöieste Resolution ingenlunde gaae ud paa, at de i samme omhandlede Udgifter ubetinget skulle afholdes af Collectpengene, men alene i Tilfælde af at Belöbet maatte kunne udbringes af samme, saaledes sees ogsaa af den ligeledes citerede Skrivelse fra Kammeret af 4. Novbr. 1786, at Afgjörelsen af Spörgsmaalet om Collectpengene burde belastes med den ommeldte Udgift, er antaget at være afhængig af, om disse maatte befindes tilstrækkelige dertil, naar först de ved Collectens Bevilgelse tilsigtede Udgifter vare bestridte af samme. Det er imidlertid saa langt fra, at en hermed stemmende Opgjörelse siden paafulgte, at der endog, da under 28. Marts 1800 allerhöieste Bestemmelse afgaves om den fremtidige Anvendelse af de da i Behold værende Collectpenges Renter, nemlig til at bekoste Opmaalingen af de islandske Kyster &c., ikke tages noget Hensyn til forommeldte, af Finantskassen udredede Sum, uagtet det er aabenbart, at dertil da havde været den mest passende Anledning, ligesom det ogsaa er en Selvfölge, at selve Maaden, hvorpaa hiin Bestemmelse var clausuleret, nemlig, at hvad der ikke kunde dækkes ved bemeldte Renter blev at foreskyde af Finantskassen, henviser til, at Collectpengenes dengang i Behold

værende Capital agtedes conserveret i sin Integritet 1842.
med det fulde Belöb, hvortil den da blev opgivet. 21. Mai.
Hertil kommer endnu, at der af Finantskassedirectionen, hvor Collectpengenes Conto er fört, uden at der paa samme findes nogen Anmærkning angaaende den her omhandlede Sum — see vedlagte Skrivelse af 2. Marts 1805 og dermed fulgte Afskrift af Contoen, — ingensinde er gjort Paastand paa Erstatning af bemeldte Sum, og det er först 50 Aar efter at Udgiften har fundet Sted, nemlig i Aaret 1835, da Archivundersögelse her anstilledes om Collectpengenes Status til enhver Tid igjennem den hele foregaaende Periode, at Summen af Kammeret antoges at maatte bringes i Beregning, medens dog af alle nu fremhævede Data synes at fremgaae, at det, om end ikke nogen speciel Oplysning derom er forefundet, maa være anseet rigtigst ikke at belaste Collectpengenes Conto med en Udgift, der fornemmelig skulde tjene til at æquivalere en blot calculeret Avance for den kgl Handelskasse paa Nödvendigheds-Artikler, som ved at udskibes fra Island til Danmark eller Udlandet muligen kunde have givet Tab istedetfor Fordeel.

Det Væsentlige af hvad nylig er anfört er ligeledes gjeldende om de under anden og tredie Post nævnte 5518 Rd. 24 Sk. D. Cour., med Hensyn til hvilke desuden i Særdeleshed maa bemærkes, at den Rigtighed for disse Penge, som har været at finde her i Kammeret, er deels ikke i det Hele fuldstændig, deels af en saadan Beskaffenhed, at for Uddelingen ingenlunde haves fyldestgjörende Beviser tilstede, saa at disse kunne begrunde et vitterligt Tilgodehavende hos oftmeldte Collectpenge; og skulde man, blot for at oplyse dette med et Exempel, hoslagte lade fölge Stiftamtm. Lewetzows Skrivelser af 24. August 1789 og 24. Juli 1790, med tilhörende Bilage. Endvidere maa erindres, at den i kgl. Resol. af 5. Juni 1799 udtalte Villie: — „at Kongens Leilændinger ikke skulle tage nogen Hjælp

1842. af Collectpengene" — formentlig ogsaa maa gjelde den
21. Mai. Hjælp, der deraf tidligere er tilflydt Island; men at dette dog er skeet, og at der er blevet taget fortrinligt Hensyn til, at de kgl. Öde-Jorder optoges til Dyrkning, viser vedlagte Skrivelse af 16. Januar 1791 med Bilage, fra daværende Stiftamtmand over Island O. Stephensen, ligesom ogsaa efter den hoslagte Stiftamtm. Lewetzows Skrivelse af 18. Decbr. 1789 vedfölgende Distributionsliste, de Guldbringe Syssel tildeelte 200 Rd. til Besætningshjælp ene ere tilflydte Kongsleilændingerne. Det forekommer derfor Kammeret, at dersom der nu kunde være Spörgsmaal om, at Collectpengene skulde bære nogen Deel af de her omhandlede 5518 Rd. 24 Sk. D. C., det da maatte gjöres til Gjenstand for speciel Undersögelse, hvormeget der af Collectpengene i det Hele er tildeelt Leilændingerne paa alt kongeligt Gods; men foruden at de hertil fornödne fuldstændige Oplysninger ikke kunne tilveiebringes efter saa lang Tids Forlöb, vilde, om dette endogsaa forudsættes som muligt, Resultatet neppe vise sig til Fordeel for den kongel. Kasse, naar sees hen til, at det Skalholtske Jordegods i Aaret 1785 var overtaget af Kongen, der desforuden besidder meget betydelige Domainer paa Island, navnlig forrige Thykkebai og Kirkebai Klosters Godser i Skaptefjelds Syssel, nærmest Vulkanudbrudet, og saaledes ogsaa nærmest underkastet dets Virkninger, der fremkaldte Trang til Understöttelse.

Under den Forudsætning, at den kgl. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond, efter hvad saaledes er forklaret, med os maatte være enig i, at overveiende Grunde tale for, at der for den kongl. Kasses Vedkommende frafaldes Krav paa nogensomhelst Erstatning af de omhandlede 12,239 Rd. 34 Sk. D. Cour., ville Collectpengenes Renter formentlig strække til at dække de i velbemeldte Directions Skrivelse af 21. April 1840 ommeldte, den 26. August 1788 udredede 400 Rd., og de under 24. April og 6. Juni 1789 samt 26. Aug.

1799 gjorte Udtællinger af 3956 Rd. 63 Sk. D. Cour. — 1842.
Dette vil da ogsaa være Tilfældet med de i Rentekammerets Opgjörelse over Collectpengene til 31. Decbr. 1786 i Capital-Rubrikken overförte Renter 1922 Rd. 45½ Sk., hvilken Overförsel iövrigt er skeet for Afligningens Skyld, og synes ikkun at have den Indflydelse, at disse Renter ere anvendte forinden der er taget af Capitalen. Paa den anden Side, og saafremt den i Kammeret forfattede Opgjörelse, med Hensyn til de i det Foregaaende omneldte Poster, tages til Fölge, kan det heller ikke være andet, end at de i den kgl. Statsgjælds-Directions Skrivelse udhævede Summer, 735 Rd. 40 Sk., 139 Rd. 67 Sk., 46 Rd. 45 Sk., og 423 Rd. 32 Sk., fremdeles, som i Opgjörelsen skeet, maae föres til Afgang i Collectens Capital. Med Hensyn til velbemeldte Directions Yttring, at det maa være en ligefrem Fölge af Resol. af 9. Marts 1804, at saavel de aarligen forfaldne Renter, der intet Aar have udgjort 1700 Rd., som ogsaa de udlaante, men senere indbetalte Renter, ansees medgaaede til Opmaalingen, og at disse Renter altsaa ikke kunne afbenyttes til dermed at afholde Collectens övrige Udgifter — hvorfor ogsaa samtlige fra 29. Oktober 1802 til 16. Februar 1808 i Directionens ovenmeldte Skrivelse specificerede Udtællinger af tilsammen 3125 Rd. 66½ Sk. D. Cour. ere afskrevne paa Capitalen — da maa herved erindres, at efter Finantskasse-Directionens Opgivende udgjorde de aarlige Renter af Collectpengenes Capital i Aaret 1800: 1700 Rd. D. Cour., ligesom ogsaa, at Hans Majt. Kongen, uagtet Finants-Collegiet i allerund. Forestilling af 28. Februar 1804 — hvoraf hoslagt fremsendes Extract — har andraget, at Rentekammeret, i Anledning af de i 1800 og 1801 indtrufne haarde Aaringer, i Aaret 1802 havde disponeret over 5000 Rd. af Collectpengene til Uddeling til Trængende og for Levnetsmidlers Anskaffelse for Islands Indvaanere (af hvilken Sum dog ikkun de forannævnte 3125 Rd. 66½ Sk. D. Cour. vir-

21. Mai.

1842. 21. Mai. kelig ere medgaaede), desuagtet til denne Forestilling har resolveret, at hvad der til Islands Opmaaling udfordres mere end 1700 Rd. aarlig af Renterne af de islandske Collectpenge skal udredes extraordinairt af Finantskassen, hvoraf man maa komme til den Slutning, at Kongen har approberet, at den ovenberörte Udgiftssum af 5000 Rd., eller, som den siden viste sig virkelig at have været, nemlig 3125 Rd. 66½ Sk. D. Cour., skulde udredes af Collectpengenes Renter, hvortil vel ogsaa de fornödne Ressourcer maae antages at have været tilstede, da i samme Forestilling Collectens Capital i Aaret 1804 opgaves af Finantskasse-Directionen at udgjöre 46,946 Rd. 44 Sk., hvoraf de aarlige Renter, omtrent 1880 Rd., overstige med 180 Rd. de 1700 Rd. aarlig, hvorpaa der gjordes Regning til Opmaalingen.

De 1864 Rd. D. Cour., velbemeldte Direction har formeent uretteligen at være belastede Collectpengene, fordi Skibet Justitia skulde assureres for kgl. Regning, ere i den i Rentekammeret udarbeidede Opgjörelse betragtede som en Præmie til Statskassen, der paahvilede Expeditionen med nævnte Skib at udrede, imod at den blev holdt skadeslös for Söskade, fjendtligt Overfald og Sömolest. Denne Anskuelse maa Kammeret fremdeles ansee for rigtig, naar hensees til, at Finantskasse-Directionen den 18. Decbr. 1810 er bleven anmodet om, at foranledige udbetalte til Handelshuset Suhr & Sön 2303 Rd. 52 Sk. D. Cour., der, efter opgjort Dispache, tilkom Handelshuset Etatsraad Knudsen & Co. i Throndhjem for den fornævnte Skib ved dets Ankomst til Island af den bekjendte Jörgen Jörgensen tilföiede Molest.

Dersom der, efter bemeldte Directions Skrivelse af 21. April 1840, saavel med Hensyn til Indultaarene, som i Henseende til Forrentningen, skulde opgjöres Forskjel paa den Deel af Collectens Capital, der er indflydt i Zahlkassen, og paa hvad deraf er indgaaet i den islandske Jordebogskasse, og saaledes navnlig Renterne af hvad der antoges at indestaae i sidstmeldte

Kasse for Aaret 1815 indtil Udgangen af Aaret 1823 beregnes til Repræsentativer efter de ved Forfaldstiderne gjeldende Courser, saa synes det i alt Fald slutningsrigtigt at antage, at dette burde været gjennemfört ogsaa for den efterfölgende Tid, indtil Aaret 1836, da Coursen blev pari.

1842.
21. Mai.

Men Kammeret skjönner ikke, at der gives fyldestgjörende Grunde til overhovedet at opgjöre Beregningen over Collectpengenes Mellemværende med Finantskassen, enten i Repræsentativer, eller med den antydede Forskjel imellem bemeldte Kasse og Jordebogskassen. Det maa nemlig erkjendes, at Adskillelsen af den daværende Finantskasse og Jordebogskassen paa Island er formel, idet nemlig de i sidstmeldte Kasse indflydte Collectpenge igjen ere anvendte til andre Statsudgifter for Finantskassens Regning, og hensees endvidere til, at det, efter kgl. Resol. af 18. og Finants-Collegiets Skrivelse af 23. Oktbr. 1786 til Rentekammeret, maa ansees afgjort, at Forrentningen skulde skee af Finantskassen, saa synes dette, i Forbindelse med den Omstændighed, at der ingensinde er udstedt Obligation for Capitalen, overveiende at være for den Mening, at Collectpengene maae ansees forrentede af Statsgjældskassen som anden uopsigelig Gjæld i Dansk Courant, uden Hensyn til senere indtraadte Forhold, man saa meget mere nu maa önske holdte udenfor Beregningen, som Collectpengenes Renter, efter at deraf ere udredede de af Finantskassen gjorte Forskudde, og, om endog Beregningen bliver saaledes, som af Kammeret er fremstillet, ikke engang strække til, foruden 700 Rbd. i Vartpenge til Capitain Born, at afholde hvad der udfordres til de tilbagestaaende trigonometriske Arbeider og Udgivelsen af Landkort over Island.

Ifölge det Foranförte, samt i Henhold til den herfra i 1837 fremsendte og hermed tilbagefölgende Opgjörelse over de islandske Collectpenge, skulde man fremdeles

1842. være af den Formening, at disses i Statsgjældskassen
21. Mai. indestaaende uopsigelige Capital udgjör 28,049 Rbd. 88 Sk. og de uaffordrede Renter til 11. Decbr. f. A. 27,563 Rbd. 85 Sk. Sölv; og skal Kammeret, saasnart velbemeldte Directions behagelige Svar, hvormed det Indsluttede udbedes tilbagesendt, er modtaget, strax foredrage Sagen for Hans Majt. Kongen, og saaledes bringe denne forældede Sag til Ende. — Rentekammeret den 21. Mai 1842.

21. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Confirmation og Altergang for en Dövstum.** Khavn den 21. Mai 1842. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1842, Nr. 2306—7.

Under 18. Februar sidstl. har Deres Höiærv. andraget paa, at den 55 Aar gamle Dövstumme, Simon Davidsen af Hruna, Arnæs Syssel, der ved sin Broder Haldor Davidsens Bestræbelser ved Hjælp af Kobberstykker og Tegnsprog skal have opnaaet en ikke ubetydelig Grad af Kundskab om Guddommen og de christelige Sandheder, maatte blive antaget til Confirmation og gjort deelagtig i Herrens Nadvere.

Efter i denne Anledning at have brevvexlet med den kgl. Direction for Dövstumme-Institutet her i Staden, skulde Cancelliet tjenstl. melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at naar Deres Höiærv. finder, at bemeldte Dövstumme kan confirmeres, har Cancelliet Intet imod hans Confirmation og paafölgende Deelagtiggjörelse i Nadverens Sakramente. — Det kgl. Danske Cancellie den 21. Mai 1842[1].

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Directionen for Dövstumme-Institutet, hvorved Ovenstaaende tilmeldes, og tillige nærmere Udtalelse forlanges om Indberetninger om de Dövstumme, der findes paa Island. Canc. 1. Dep. Brevb. 1842, sst.

Cancellie-Plakat ang. en **ny Medicinaltaxt** for Danmark. Khavn den **24. Mai 1842**[1]. — 1842. 24. Mai.
Iflge Landphysikus' Skrivelse 2. Decembr. 1844 kom denne Taxt til at gjelde i Island fra 1. Januar 1843. — Canc. 2. Depart. Registr. XLIII, 161ᵇ—162 (1842, Nr. 354). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Qvart-Forr. for 1842, S. 138—139. Schou XXIII, 588.

Cancellie-Plakat, angaaende en ny Medicinaltaxt for Kongeriget Danmark, der skal træde i Kraft fra 1. Juli 1842 og gjelde i 2 Aar.

Efter at den Commission, der var anordnet til at revidere og indgive Forslag til de fornödne Forandringer i den i Aaret 1818 udgivne Medicinaltaxt, havde tilendebragt Udarbeidelsen af en ny Taxt paa samtlige de Medicamenter, der findes anförte i den ved Forordningen af 28. Decbr. 1839 autoriserede Pharmacopoe, blev Samme, paa Cancelliets derom nedlagte allerund. Forestilling, med nogle af det kgl. Sundhedscollegium foreslaaede Forandringer, ved allerhöieste Resolution af 30. December f. A. allernaad. approberet til at gjelde i 2 Aar.

Denne Taxt er derefter af det kongel. Sundheds-Collegium foranstaltet trykt, hvorhos det, efter bemeldte Collegii Forslag, endvidere under 11. dennes har behaget Hans Majestæt allern. at befale, at den skal træde i Kraft for Kongeriget Danmark fra 1. Juli næstkommende.

Hvilket herved, ifölge allerhöi. Befaling, tilkjendegives alle Vedkommende til fornöden Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kongel. Danske Cancellie den 24. Mai 1842.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, 28. Mai.

[1]) Canc. Skriv. 1. Oktbr. 1842.

1842. 28. Mai. ang. **Bestemmelse af en Byggeplads for Latinskolen i Reykjavík.** Khavn den 28. Mai 1842. — Copieb. for Universitetet og Skolerne 1842, Nr. 844.

Da Directionen maa ansee det saare önskeligt, at den kongl. Resol. af 7. Juni f. A., hvorefter den lærde Skole paa Bessastad bliver at forlægge til Reykjavík og der at indrette efter en mere udvidet Plan i Forbindelse med et Pastoralseminarium, snarest muligt, og senest inden næstkommende Vinter, kunde bringes i Udförelse, har den været betænkt paa, at lade den dertil fornödne Træbygning i forestaaende Sommer udföre i en af Norges Kjöbstæder efter hosfölgende Tegning og Grundplan, og man skulde nu i denne Anledning tjenstl. anmode Stiftsövrigheden om, deels ved Tegningens Tilbagesendelse at meddele de Bemærkninger, med Hensyn til den paatænkte Indretning af Bygningen m. v., hvortil der maatte findes Anledning, deels at indlede det Fornödne til, at en bekvem Plads til Bygningens Opförelse kunde erhverves for Skolen, saaledes at tillige de Forarbeider, der maatte være nödvendige til Grundens Ryddeliggjörelse, Planering o. s. v., kunde være tilendebragte inden Bygningens Ankomst ved Skibsfartens Aabning til Foraaret 1843.

Idet Directionen vedlægger nogle af forhenværende Stiftamtmand, Kammerherre Bardenfleth meddelte Bemærkninger angaaende de Pladser, som efter hans Mening kunne ansees som de bekvemmeste, udbeder man sig Stiftsövrighedens nærmere Forslag i saa Henseende snarest muligt behageligen meddeelt, ledsaget af Beregning over de Omkostninger, som i de forskjellige Tilfælde ville være nödvendige til Byggepladsens Erhvervelse og Indretning til dens Bestemmelse.

Det indsluttede Bilag forventes remitteret. — Den kongelige Direction for Universitetet og Skolerne den 28. Mai 1842.

Plakat ang. Retsbetjentes Adgang til Salair ved Auktioner og Licitationer. Khavn den 3. Juni 1842. — Denne Plakat er oprindelig udgiven for Danmark, men udvidet til at gjelde for Island ved kgl. Resol. 14. Juli 1847 (Canc. Skriv. 27. s. M., jevnf. Canc. Skriv. 11. Febr. 1845 til den kgl. Commissarius), uden dog at være „kundgjort ved Trykken i det islandske Sprog" (For. 21. Decbr. 1831). Den anföres som publiceret 1843 i Öefjords, Thingöe og begge Mula Sysselerne. — Canc. 2. Dep. Registr. XLIII, 182ᵇ—184 (1842, Nr. 386). Original-Aftryk hos Schultz. Ny Colleg. Tid. for 1842, S. 649—654 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1842, S. 139—141; Schou XXIII, 588—589. 1842. 3. Juni.

Plakat, indeholdende nærmere Bestemmelser om Retsbetjentenes Adgang til at erholde Salair i Anledning af Auktioner og Licitationer, som foretages i kongelig Tjeneste, m. v.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi have fundet Os foranledigede til at tilstaae vedkommende Retsbetjente Gebyrer for adskillige Vor Tjeneste vedkommende Auktions og Licitations-Forretninger, i Anledning af hvilke de hidtil tildeels ikke have nydt Betaling, og i den Henseende allernaadigst anordnet som fölger:

1) Vedkommende Retsbetjente skulle for Fremtiden ogsaa for de Auktioner og Licitationer, der forefalde paa de kgl. Domainegodser, nyde Salarium og Gebyr efter de almindelige Sportelanordninger, dog at det forbliver ved de særegne allerhöieste Resolutioner, der ere givne for Skovauktioner paa de ældre Domainer. — 2) Ligeledes skulle og i Almindelighed de sædvanlig anordnede Gebyrer og Salairer udredes af de Auktioner og Licitationer, der ellers foretages for den kongelige Tjenestes Skyld. Dog skal dette ikke gjelde i de Tilfælde, hvori den nuværende Lovgivning indeholder en særdeles Hjemmel for en Undtagelse herfra. Saaledes bör alle de Auktioner og Licitationer, der inden Forordningen af 15. Juni 1771 og Plakaten af 19. April

1842. 1805 deri gjorde Forandring, bleve foretagne af Land-
3. Juni. militairetatens Embedsmænd, forrettes uden Betaling, forsaavidt de afholdes for kgl. Regning. Ogsaa skulle de Beskrivelser af Auktions- og Licitationsforretninger, der ere nödvendige som Bilage for offentlige Regnskaber, fremdeles som hidtil leveres uden Betaling. — 3) I Lighed med det Gebyr m. v., der ved Forordningen af 29. Septbr.[1] 1841 § 7 er tillagt vedkommende Retsbetjente for Licitationer over Arbeide paa Hovedlandeveiene, vil der og blive at tillægge dem et Gebyr af 2 Rbd. 24 Sk., foruden Godtgjörelse for Reiseudgifter samt sædvanlig sportelmæssig Betaling for Plakater, Udskrifter o. s. v., i Anledning af Licitationer over Korn- og Fourage-Leverancer i Vor Tjeneste. — 4) Saafremt der i noget enkelt Tilfælde maatte opstaae Tvist om, hvorvidt en Forretning hörer til de saaledes undtagne eller ikke, bliver denne at afgjöre ved Vort Cancellies Resolution.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Juni 1842.

4. Juni. **Rentekammer-Skrivelse** til Landfogden i Island, Stephan Gunnlaugsson, ang. **Skolens Pengevæsen og Regnskab.** Khavn den 4. Juni 1842[2]. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1121.

Hr. Landfoged Gunlögsen underrettes herved om, at det Forhold, som hidtil har fundet Sted mellem den islandske Jordebogskasse og den islandske lærde Skoles Pengevæsen, vil, efter hvad Kammeret derom har tilskrevet Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, være at ansee ophævet fra den 31. Juli 1841 at regne, og, ligesom fra den Tid særskilt Regnskab for Skolens

[1]) i Original-Aftrykket og Registranten staaer ved en Feil: „Decembr."

[2]) Univ. Dir. Skriv. 23. Juli 1842; Rentek. Skriv. 15. Juni 1843.

Indtægter og Udgifter vil være at aflægge til bemeldte 1842.
Direction, saaledes vil det Regnskab for disse Indtægter 4. Juni.
og Udgifter, som hidtil har været indfört i det islandske Jordebogskasse-Regnskab, deraf aldeles udgaae fra samme Tid. Bemeldte Direction vil formentligen angaaende det saaledes indtraadte Forhold tage de fornödne Bestemmelser, og Rentekammeret skal derfor blot for indeværende Regnskabsaar samt indtil nysnævnte nærmere Bestemmelser vorde meddelte, herved have Dem tilkjendegivet til Efterretning, at i det særskilte Regnskab, De saaledes har at aflægge til Universitets-Directionen, blive at anföre

som Indtægt: Skagefjords og Öefjords Syslers Kongetiender, under Fremlæggelse af vedkommende Sysselmænds Regnskaber for Tiendernes Belöb, og ligeledes hvad der i Aarets Löb indkommer for solgte Böger; hvorimod udelades de Jordebogs-Afgifter af nogle Jorder af de forrige Skalholtske og Holumske Godser, der komme Jordebogskassen tilgode, eftersom hele det förstnævnte Gods blev overtaget af den kgl. Kasse imod et aarligt Æqvivalent til Skolen af 2500 Rbd., og de tvende Jorder af det sidstnævnte Gods, som nu bruges af Sysselmændene i Hunevatns og Skagefjords Sysler, i sin Tid ere kjöbte for nysnævnte Kasses Regning, — og

som Udgift: samtlige Gager og Lönninger, m. m., til Embedsmænd, Stipendier og andre staaende Udtællinger — hvoriblandt 63 Rbd. 72 Sk. til Medicinal-Indretningen, istedetfor 44 Rbd. 60 Sk., med hvilket Belöb denne Refusion hidtil feilagtigen har været beregnet — samt iövrigt hvad der af Stiftsövrigheden i Island beordres udbetalt til Skolens Fornödenheder, hvorom iövrigt vil være at afgive Beretning directe til Universitets-Directionen.

Hvad der af Jordebogskassen foreskydes til Skolen, dens Embedsmænd og Oeconomie, vil i en samlet Sum være at beregne under en særskilt Conto i Regnskabet

1842. 4. Juni. for bemeldte Kasse, og maa i enhver Henseende dermed forholdes ligesom med de Summer, der aarligen forskudsviis udredes af Jordebogskassen for Statsgjældens og Pensionskassens Regning; hvorhos Hr. Landfogden strax efter Regnskabsaarets Udlöb har at tilstille Rentekammeret en af Stiftsövrigheden paategnet Anviisning paa Universitets-Directionen, for at den foreskudte Sum derefter kan foranstaltes Jordebogskassen refunderet ved Indbetaling i Zahlkassen af Skolens Midler, som enten allerede ere eller maatte blive stillede til bemeldte Directions Disposition. Iövrigt vil det være en Selvfölge, at de Embedsmænd ved Skolen, som maatte önske nogen Deel af deres Gage udbetalt her i Staden, derom maae til Universitets-Directionen indgive deres skriftlige Begjæring, forsynet med Hr. Landfogdens Paategning om, at være Dem foreviist til Efterretning ved Skolens Regnskab, hvor Belöbet bliver at före til Indtægt, men over det, der allerede paa denne Maade er udbetalt eller bliver begjært udbetalt inden De modtager denne Skrivelse, vilde De hertil indsende en Fortegnelse, for at Belöbet kan blive foranstaltet Jordebogskassen refunderet ved Indbetaling i Zahlkassen fra Universitets-Directionen. — Rentekammeret den 4. Juni 1842[1].

8. Juni. **Kongelig Resolution** ang. det **islandske Skatte- og Matrikelvæsen.** Khavn den 8. Juni 1842. — I Rentekammerets Forestilling 1. Juni foredrages Gangen i den islandske Skattesag, siden Etatsraad Johnsson, som Deputeret for Island i Roeskilde Stænderforsamling, i Sommeren 1840 fremkom med et Forslag derom, i den Hensigt at foröge Ind-

---

[1]) Ved Rentek. Skriv. s. D. til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, samt til den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, meddeles Underretning om den trufne Forandring med Hensyn til Skolens Regnskabsvæsen. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1122—23.

tægten af Island. Ifölge kgl. Resol. 21. April 1841 var Forslaget sendt den Rvigske Forsamling af islandske Embedsmænd til Betænkning, og denne var ledsaget af et til denne Forsamling indgivet Forslag af Amtmand Thorsteinson i Vester-Amtet om Regulering af det islandske Skattevæsen. 1842. 8. Juni.

Afgifterne til Kongens Kasse bestod for Tiden af:

1) En Fjerdedeel af Jordtienden, og ligeledes af Lösegodstienden, forsaavidt den naaede over Skiftetiendens Grændse (5 Hdr. hos hver Yder). Efter Johnsson udgjorde Tiendecapitalen:

	Jordegods Dyrhed efter Jordeb.		Det for Aar 1838 angivne Lösegods.
i Nord- og Öster-Amt . .	34,526 Hdr.	—	21,766 Hdr.
i Sönder-Amt	25,680 —	—	15,361 —
i Vester-Amt	22,093 —	—	7,450 —
tilsammen	82,299 Hdr.	og	44,577 Hdr.

eller i det Hele 126,876 Hdr.

Naar Tienden heraf beregnes til 1 %, vil den udgjöre 1268 Hdr. à 17½ Rbd. eller omtrent 22,200 Rbd., men derfra maatte drages alle Immuniteter, Tienden under Skiftetiendens Grændse, Tienderne af Skagafjords og Öefjords Sysseler, der tilhörte Skolen, o. s. v., saa at den kgl. Andeel af Tienden ansloges af Johnsson kun til 2550 Rbd.

2) Skatten, hvis Belöb anslaaes til ⅔ af 10,000 Rbd.

3) Gjaftolden, som anslaaes til ⅓ af 10,000 Rbd.

4) Laugmandstolden, der ydes med 2¼ Sk. pr. Fisk, og udgjör derfor kun 320 Rbd.

5) Mandtalsfisk, som anslaaes til omtrent 200 Rbd. aarlig.

Kongetiende, Skat og Gjaftold vare imidlertid for den största Deel bortforpagtede til Sysselmændene, for en reguleret Afgift af ialt 2690 Rbd. (kgl. Resol. 26. Septembr. 1838). — Ved at paalægge en „Landskat" som en Procentoskat af fast og löst Gods, afskaffe alle Immuniteter, sætte Sysselmændene paa fast Gage m. m., calculerede Etatsraad Johnsson en Brutto-Indtægt af 27,050 Rbd., eller Netto 14,500 Rbd., hvorhos han vilde paalægge Handelen en Afgift af 1 Rbd. pr. Commercelæst, calculeret omtrent til 3000 Rbd. Efter denne Plan vilde der altsaa fremkomme aarlig et calculeret Overskud af 18,000 Rbd.

Rentekammeret fremhæver det som en Feil, at Forslaget ikke gaaer ud paa nogen Rectification af Reglerne for An-

1842. givelsen af Lösegodset til Tiendehundreder; endvidere, at der
8. Juni. ikke som hidtil gaves Fritagelse for et vist Antal Hundreder, hvilken Fritagelse hidtil havde for en Deel udjevnet Skattens Ubillighed.

Forsamlingen i Reykjavík havde anseet Johnssons Forslag i dets Heelhed for aldeles utilraadeligt, og Kammeret slutter sig dertil, paa Grund af at den der opstillede Basis for Beskatningen ikke kunde erkjendes for rigtig.

Amtmand Thorsteinsons Forslag gik ud paa, at det nuværende Afgiftsvæsen maatte reformeres fra Roden af, ved at gives et fast Grundlag; dette skulde söges i en ny Matrikel, og denne skulde tilveiebringes ved at lade Sysselmændene og Tiendetagerne revidere Jordebogen af 1760, dog efter den Grundsætning, at ethvert Rep og Sogn skulde beholde ikke mindre Hundredetal i Dyrhed end nu; Kongetiende, Skat, Gjaftold, Laugmandstold, Mandtalsfisk burde gaae ind, og isteden derfor paalægges en „Landskat", bestemt i Landöre eller Penge efter Capitelstaxt, og paalignet efter Dyrhed alt det Jordegods, som ikke af en eller anden Grund forundes Afgiftsfrihed. Mod dette Forslag bemærkedes fra flere Sider, at den faste Eiendom ingenlunde burde være den eneste Skattebasis, og at man som hidtil burde ogsaa benytte Lösegodset som Gjenstand for Beskatning. Kammeret fandt derhos den foreslaaede Maade til Matrikelens Berigtigelse meget ufyldestgjörende.

Forsamlingen i Reykjavik havde ikke indladt sig paa at fremsætte noget eget Forslag, men kun erklæret sig for Lösegodstiendens Vedbliven; den havde desuden anseet en ny Jordebog for önskelig, og vilde lade Sysselmænd og Tiendetagere rette Jordebogen af 1760. En forögct directe Beskatning ansaa den for utilraadelig, „med mindre en Mængde af Indvaanerne udsattes for Kummer og maaskee Ruin". Indirecte Beskatning vilde altsaa være den eneste mulige. Overhovedet tilraadede Forsamlingen, at overgive Sagen til Dröftelse af nogle faa sagkyndige Mænd i Landet, der havde at udarbeide en Plan, som siden gjennem Rentekammeret kunde forelægges den islandske Stænderforsamling.

Efter at Rentekammeret har yttret, at Nedsættelsen af en Commission i Island formentlig ikke vilde nytte, men kun frembringe en fornyet Uenighed, og efter at det har antydet adskillige Punkter, som ved Sagens Afgjörelse maatte tages i Betragtning, uden dog at komme til bestemte Forslag, indstiller det, at tilkjendegive Stænderforsamlingen i Roeskilde,

hvad der var foretaget i Sagen, og at flere detaillerede Oplysninger udfordredes fra Island förend man kunde skride til en Afgjörelse. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1842 C, Nr. 207. 1842. 8. Juni.

Vi bifalde allernaadigst, at Östifternes Stænderforsamling gives den Besked, at det ved indbemeldte deres Petition fremsendte Forslag, betræffende Afgiftsvæsenet i Island, har været forelagt den ved allerh. Resol. af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reykjavig, hvilke have erkjendt Gavnligheden af Afgiftssystemets Forandring, men dog ikke fundet Anledning til at anbefale det gjorte Forslag, ligesom heller ikke noget nyt Forslag er indgivet, men forskjellige Synspunkter meddelte, ifölge hvilke Sagen formentlig maatte betragtes. hvorfor det er blevet uundgaaelig nödvendigt at indhente flere detaillerede Efterretninger fra Island selv, forinden denne vigtige Sag kan underkastes videre Behandling.

Og ville Vi iövrigt allern. have Vort Rentekammer tilkjendegivet, at ved Udarbeidelsen af et nyt Regulativ for Afgiftsvæsenet i Island bliver at iagttage, at Kongetienden fremdeles skal vedblive at opkræves som særskilt Afgift, ligesom det derhos er Vor Villie, at Rentekammeret henvender sin Opmærksomhed paa at fremme de for længere Tid tilbage begyndte Arbeider, sigtende til at tilveiebringe en ny Matrikul for Island. — Kjöbenhavn den 8. Juni 1842.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, angaaende **Omkostninger ved Landphysici Visitats af Apotheket paa Akureyri** (Öefjord). Khavn den 23. Juni 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 2367—68. 23. Juni.

I Anledning af en fra Landphysikus Thorstensen indkommen Forespörgsel, om han paa sin forehavende Reise til Öfjord Handelsted, for at visitere det der oprettede Apothek, kan vente Befordring in natura, eller

1842. om det kan overlades ham selv at sörge for sin Be-
23. Juni. fordring, og i saa Fald, af hvilket Fond han kan vente de dermed forbundne Omkostninger godtgjorte, har Amtet, næst at indberette, at samme i Forventning af Cancelliets Samtykke har tilkjendegivet Landphysikus Thorstensen, at det overlades til ham selv at leie Befordring, samt at Udgifterne dertil forskudsviis skulde blive afholdte af Nord- og Öst-Amtets Repartitionsfond, i behagelig Skrivelse af 20. Decbr. f. A. indstillet, at de nævnte Befordrings-Udgifter maae lignes med Halvdelen paa Sönder-Amtets og Halvdelen paa Nord- og Öst-Amtets Repartitionsfond, samt at Thorstensen maa af sidstnævnte Fond udbetales 2 Rbd. rede Sölv i Diætpenge saalænge Visitationsreisen vedvarer.

Foranlediget heraf skulde man, efter derom at have corresponderet med det kgl. Rentekammer, til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse herved tjenstl. melde, at det, i Lighed med hvad Cancelliet i Skrivelse af 18. Juni 1840 til Stiftamtmanden over Island og Amtmanden over Islands Vest-Amt har bestemt, med Hensyn til Landphysici Visitationsreiser til Apotheket paa Stykkesholm, bifalder, at Landphysikus Thorstensen leier Befordring til de Visitationsreiser, han har at foretage til Apotheket i Öefjord, og at hans Udgifter derved erstattes ham med 1/3 af Sönder-Amtets og 2/3 af Nord- og Öst-Amtets Repartitionsfond, samt at der, saa længe han er paa denne Reise, tilstaaes ham daglig 2 Rbd. r. S. af Nord- og Öst-Amtets Repartitionsfond. — Det kongel. Danske Cancellie den 23. Juni 1842[1].

25. Juni. **Forordning** ang. en forandret **Formular til Formaningstalen** ved **Eds Aflæggelse** for Retten. Khavn den 25. Juni 1842. — Canc. 1. Dep. Registr. XIII, 397b (1842, Nr. 965a). Original-Aftryk hos Schultz. Ny

[1]) Ved Canc. Skriv. af s. D. er Underretning herom afgaaet til Stiftamtmanden over Island. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

Coll. Tid. 1842, S. 673-675 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1842, S. 147—149; Schou XXIII, 589—591. see For. 22. Septbr. 1846. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1843; ligeledes i samme Aar i Reykjavík, Gullbringa og Kjosar, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Dala, Bardastrands, Hunavatns, Öefjords og begge Mula Sysselerne. 1842. 25. Juni.

Kongelig **Bekjendtgjörelse** ang. **Resultaterne af den Roeskildske Stænderforsamlings Session i 1840.** Khavn den 4. Juli 1842. — Publiceret 1843 i Öefjords, Thingöe og begge Mula Sysseler. — Canc. 2. Depart. Registr. XLIII, 213[b] (1842, Nr. 495[b]). Original-Aftryk hos Schultz. Ny Coll. Tid. for 1842, S. 675—690. Schou XXIII, 596—610. Frèttir frá fulltrúaþínginu í Hróarskeldu 1840, S.27—70. — **Uddrag.** 4. Juli.

Allernaadigst Bekjendtgjörelse til Provindsialstænderne for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, om Resultaterne af deres under deres Forsamling i 1840 afgivne allerunderdanigste Betænkninger og övrige indgivne Andragender.

Vi Christian den Ottende &c. Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, Vor Kgl. Hyldest og Naade. — Af de Forhandlinger, som ere foregaaede ved Provindsialstænderne for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, i Aaret 1840, have Vi med allerhöieste Tilfredshed erkjendt Deres redelige Iver for Landets Bedste. Efter at saavel de Betænkninger, som De have afgivet over de Dem til Overveielse forelagte Lovudkast, som og Deres övrige allerund. Andragender paa det Nöieste ere blevne prövede, ville Vi herved allern. give Dem en samlet Oversigt over de Beslutninger, der i saa Henseende ere blevne tagne.

1842. 4. Juli. I. Af de Anordninger, hvortil Udkast have været Provindsialstænderne forelagte, ere fölgende udkomne: .... 4) Under 16. Decembr. 1840, Forordning angaaende nödvendig Appel i criminelle Sager; — — — 8) under 26. Marts 1841 Forordning, der forandrer og nærmere bestemmer Straffen for Brandstiftelse; — 9) under 2. April s. A. Plakat for Island, angaaende Udvidelse af Udpantningsretten og nærmere Bestemmelse af Fremgangsmaaden ved Udpantninger; — — — 11) under 7. April s. A. Plakat, hvorved det forbydes Kjöbmændene i Island, paa samme Handelsplads at have Udsalg paa flere end eet Sted; — — — 13) under 28. April s. A. Plakat for Island, indeholdende nærmere Bestemmelse af Forordningen af 24. April 1833 § 4; — — — 20) under 8. Septbr. s. A. Forordning, indeholdende nærmere Bestemmelser om Beviset i criminelle Sager; — 21) under 24. Septbr. s. A. Plakat, indeholdende, hvorledes den i visse Tilfælde skal ansees, der findes i Besiddelse af stjaalne Koster m. m. — — —

Af de foranförte Anordningers Indhold ville Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt for Island og Færöerne erfare, hvorledes de Bemærkninger, der saavel af Dem som af Vore Provindsialstænder for Nörrejylland have været fremsatte ved de forelagte Udkast, ere blevne tagne under nöieste Overveielse, og hvorledes Udkastene i Overeensstemmelse dermed have modtaget adskillige Forandringer, nærmere Bestemmelser og Tilföininger. — — —

II. Med Hensyn til det Vore Provindsialstænder meddelte, fra Stiftamtmanden over Islands Stift fremkomne, Forslag angaaende Reikjavigs Indlemmelse i de danske Kjöbstæders Brandforsikkring, da have Vi, efter at de af begge Vore troe danske Provindsialstænderforsamlinger over denne Sag afgivne Betænkninger af Vort Cancellie have været Os allerunderd. foredragne, allern. bemyndiget Vort Cancellie til at lade Reikjavigs

Communalbestyrelse meddele Indholdet af bemeldte Betænkninger, med Tilföiende, at den attraaede Indlemmelse i Kjöbstædernes Brandforsikkring, som Fölge deraf, i det mindste ikke for Tiden kan finde Sted, og at det overlades til Samme, om den maatte finde Anledning til at indlede nye Forhandlinger angaaende Sagen, og i den Henseende erhverve de af Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt for Island og Færöerne paapegede Oplysninger. — — — 1842. 4. Juli.

III. Paa de af Vore troe Provindsialstænder indgivne allerunderd. Andragender have Vi Fölgende at tilkjendegive Dem:

1) Forsaavidt Vore troe Provindsialstænder i Deres indgivne Petition angaaende Modificationer i Stænderinstitutionen have udhævet de hidtil adskilte Forsamlingers Forening eller Forbindelse, da kunne Vi vel ligesaa lidet nu som forhen bifalde en Forening af Stænderne. Derimod have Vi taget det uuder Overveielse, om ikke stænderske Committeer, som paa Vor allerhöieste Befaling kunne afgive Betænkning over Anliggender, der angaae flere Provindser eller den hele Stat, kunde være at indföre som en hensigtsmæssig Udvikling af Provindsialstændernes Institution, og have Vi bemyndiget Vor Commissarius til at meddele de Oplysninger, som maatte være fornödne, og foranledige en Yttring desangaaende af Vore Stænder, for at der i saa Henseende kunde forelægges den næste Forsamling et Lovudkast. Iövrigt have Vi ikke fundet Os foranledigede til at foretage den af Stænderne foreslaaede Revision af Stænder-Anordningerne. — — — 3) Ved at indföre fuldstændig Offentlighed i Finantsbestyrelsen, have Vi opfyldt de Önsker, som Vore Provindsialstænder i deres tvende förste Finantspetitioner i saa Henseende have fremsat; men forsaavidt Vore Stænder i Deres i 1840 indgivne Petition have andraget paa, at toaarige Budgetter stedse maatte forelægges Stænderne

1842. til Betænkning, inden de endeligen approberedes, da
4. Juli. have Vi fundet, at Saadant i Udförelsen vilde medföre betydelige Vanskeligheder og forsinke Budgettets Affattelse. Da de Bestemmelser, som Vi afgive angaaende Statsudgifterne, ikke kunne indbefattes under Benævnelsen af Love, men alene indeholde Forskrifter for Vore Collegier og Embedsmænd, i Henseende til Bestyrelsen af de, dem vedkommende, Indtægter og Udgifter, og da saadanne administrative Forskrifter endnu mindre kunne siges at have en Forandring i Undersaatternes Eiendoms- eller personlige Rettigheder eller i Skatterne og de offentlige Byrder til Gjenstand, naar ingen Forögelse i Skattebyrderne ved dem foranlediges eller tilsigtes, gaae hine Andragender ogsaa udenfor Stændernes lovbestemte Virkekreds. — — — 7) Det af Vore troe Provindsialstænder allerunderd. indsendte Forslag, betræffende Afgiftsvæsenet i Island, har været forelagt den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 anordnede Forsamling af Embedsmænd i Reikjavig, hvilke have erkjendt Gavnligheden af Afgiftssystemets Forandring, men dog ikke fundet Anledning til at anbefale det gjorte Forslag, ligesom heller ikke noget nyt Forslag er indgivet, men ikkun forskjellige Synspunkter meddelte, fra hvilke Sagen formentlig maatte betragtes. Det er derfor blevet uundgaaelig nödvendigt at indhente flere detaillerede Efterretninger fra Island selv, förend denne vigtige Sag kan underkastes videre Behandling. — — —

Til Bekræftelse paa forestaaende allern. meddelte Resolutioner have Vi udfærdiget denne Vor Kundgjörelse, og forblive Vore troe Provindsialstænder i kgl. Naade bevaagne. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 4. Juli 1842.

6. Juli. **Plakat** angaaende **Forandring i Fundationen for Enkekassen.** Khavn den 6. Juli 1842. —

Publiceret 1843 i Borgarfjords, Snæfellsnæs, Dala og Barda-strands Sysseler, samt i alle Nord- og Öster-Amtets Jurisdictioner, med Undtagelse af Skagafjords Syssel. — Canc. 2. Depart. Reg. XLIII, 228-229 (1842, Nr. 500**). Original-Aftryk hos Schultz. Ny Colleg. Tid. for 1842, S. 766—772. Qvart-Forr. for 1842, S. 161—162; Schou XXIII, 610—612.

1842. 6. Juli.

Plakat, angaaende Ophævelsen af § 2 i Fundatsen for den almindelige Enkekasse af 30. August 1775 m. m.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at, da det har viist sig, at der opstaaer adskillige Misforhold af den Bestemmelse i Enkekassens Fundats af 30. August 1775 § 2, at alle af Vor Kasse gagerede Embedsmænd skulle til Bedste for bemeldte Kasse lide Afkortning for en Maaneds Gage, men derimod fritages for det i sammes § 7 bestemte Tillæg til det tarifmæssige Indskud, saa ville Vi, at bemeldte Vore Embedsmænd fritages for hiin Forpligtelse, imod, naar de skulle gjöre Indskud i Enkekassen, at være lige Vilkaar underkastede med Andre, ligesom Vi og have fundet det nödvendigt, at gjöre særlige Bestemmelser for de af de nuværende Embedsmænd, der have lidt Gageafkortning som foranfört, og have Vi i denne Henseende allern. fundet for godt at byde og befale som fölger:

1) Den ved Fundats for den almindelige Enkekasse af 30. August 1775 § 2 for alle militaire og civile Embedsmænd befalede Afkortning af den förste Maaneds Belöb af den Gage, som de nyde af Vor Kasse, bortfalder for Enhver, der herefter indtræder som Interessent i Kassen, hvorimod enhver Saadan, foruden det tarifmæssige Indskud i Overeensstemmelse med den ved Plakat af 23. Februar 1785 bekjendtgjorte Tabel, haver at erlægge det ved Fundatsens 7. § bestemte Tillæg 10 pCt. af bemeldte Indskuds Belöb. — 2) De ugifte Embedsmænd, som have været underkastede Decourter af 1 Maaneds Gage til Enkekassen, skulle have Valget, om de ville være lignende Decourt underkastede

1842. af den forögede Gage, som de maatte erholde, men
6. Juli. da, saafremt de faae Indskud i Enkekassen at gjöre, være fritagne for det ovenmeldte Tillæg af 10 pCt., eller om de heller ville være befriede for hiin Decourt, men da i paakommende Tilfælde svare fornævnte 10 pCt. Tillæg. De, som maatte foretrække det Förste, have inden 1 Aar fra denne Vor Anordnings Dato at indberette Saadant til Vor Direction for den almindelige Enkekasse. Hvis ikke, ville de have at udrede 10 pCt. Tillægget til det Indskud, som de i Overeensstemmelse med Tarifen maatte faae at gjöre til Enkekassen. Forsaavidt de i Löbet af bemeldte Aar maatte erholde Forbedrings-Gage, ville de have at afgive Erklæring om Valget, forinden Forbedringsgagen foranstaltes dem anviist; ligesom det og fölger af sig selv, at de, naar de imidlertid maatte gifte sig og faae Indskud til Enkekassen at berigtige, have at erklære sig i fornævnte Henseende. Foranförte Regler ere og anvendelige paa dem, der for Tiden ere Enkemænd. — 3) Alle for Tiden gifte Embedsmænd ere derimod uden videre fritagne for ovennævnte Decourt, og beholde dog, i Tilfælde af Indskudsforhöielse for deres nærværende Hustruer, Fritagelse for 10 pCt. Tillægget, imod at de, inden Udlöbet af 1 Aar, berigtige samme. Men, iagttages dette ikke, ville de have at udrede fornævnte Tillæg, ligesom de og, saafremt de indgaae nyt Ægteskab, ville være pligtige at tilsvare samme af det Indskud til Enkekassen, som de da ville have at gjöre.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 6. Juli 1842.

8. Juli. **Regulativ** for **Bardastrands Syssels Læseselskab** og sammes **Bogsamling.** Flatö den 8. Juli 1842. — *see* under kgl. Confirmation 3. Novbr. 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, Kammerherre Thorkil Abr. Hoppe, ang. **Regler for Udbetaling af Jordebogskassen.** Khavn den 9. Juli 1842. — Rentek. Isl. Copiebog 1842, Nr. 1183*. 1842. 9. Juli.

Paa given Anledning skulde man tjenstl. anmode Hr. Kammerherre og Stiftamtmand Hoppe om, behageligen at ville tilkjendegive Landfoged Gunlögsen til Efterretning i Fremtiden, at der i hans Regnskaber for den islandske Jordebogskasse ikke maa passere nogen extraordinair Udgift efter Amtmændenes Requisitioner, med mindre den enten af Rentekammeret beordres, eller hvortil han af Dem, hvem Tilsynet med Jordebogskassen er overdraget, i uforudsete Tilfælde bemyndiges, og vilde Hr. Kherren i sidste Fald meddele Kammeret Underretning om, hvad der af Dem er bleven foranstaltet udbetalt. — Rentekammeret den 9. Juli 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Concurrencen af Skades-Erstatning** og **Sags-Omkostninger** i **Domfældtes Bo.** Khavn den 9. Juli 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1180. 9. Juli.

Med Hensyn til, at Erstatning til den Bestjaalne efter tidligere Regnskaber for Islands Vester-Amts Repartitionsfond findes forlods, fremfor Actions-Omkostningerne, at være bleven udredet af Domfældtes Bo, skulde man herved tjenstl. tilmelde Hr. Amtmanden til behagelig Underretning og Iagttagelse, at der, i Henseende til det Forhold, hvori Actionsomkostningerne og den, den Forurettede tilkjendte, Erstatning skulde have Fyldestgjörelse i en Domfældts Bo, paa Island bör fremgaaes, ligesom i Danmark, efter det Danske Cancellies Circulaire af 27. Mai 1828. — Rentekammeret den 9. Juli 1842.

1842. 9. Juli. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Brugsjord for Sysselmanden i Norder Thingöe Syssel.** Khavn den 9. Juli 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1183[b].

Sysselmanden i Norder-Thingöe Syssel, A. Arnesen, har til Rentekammeret indsendt et med Hr. Amtmandens Erklæring af 13. Januar d. A. forsynet Andragende, hvori han anholder om, at maatte overdrages til Brug den hele Hs. Maj[t]. Kongen tilhörende Jord Skogum i Skinnastad Thingsogn i Axarfjord, eller den halve Deel af denne Jord.

Endskjöndt det vel er rimeligt, at der paa den Arnesen overladte Fjerdedeel af Jorden Brekka ikke kan indrettes nogen selvstændig Husholdning, og det ligeledes paa Grund af den af Hr. Amtmanden trufne Foranstaltning, at de för forenede Thingöe Sysselers fælles Archiv skal forblive ved Embedet for Sönder Thingöe Syssel, maa ansees hensigtsmæssigt, at Sysselmanden for Norder Thingöe Syssel, i det mindste for det Förste, kunde have Bopæl noget nærmere ved Sönder Thingöe Syssel, end Tilfældet vilde blive, dersom han boede paa Brekka i Saudanes Rep, og endelig den Jord, som Sysselmand Arnesen har sögt om at erholde i Brug, maa ansees at ligge paa et for Communicationen bekvemt Strög i Sysselet, seer Rentekammeret sig dog ikke i Stand til at bevilge det Ansögte, med mindre det ved nærmere Oplysninger fra vedkommende Administrator godtgjöres, at Jorden virkelig er aldeles eller for en Deel fæsteledig, hvorom nu ingen bestemt Efterretning haves. Hr. Amtmanden vilde derfor hos bemeldte Administrator söge Underretning om, hvorvidt dette er Tilfældet, og skulde det da befindes, at Jorden Skogum var enten aldeles eller for en Deel fæsteledig, har Rentekammeret Intet imod, at Sysselmand Arnesen indtil videre overdrages den ledige Deel af denne Jord til Brug, imod at han af samme svarer de Afgifter,

som man af en Anden havde kunnet vente at erholde, hvis Concurrence havde fundet Sted. — Rentekammeret den 9. Juli 1842. 1842. 9. Juli.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Indsendelse af Mandtalsbögerne,** samt **Forberedelser** til **Reform af det islandske Afgiftsvæsen.** Khavn den 12. Juli 1842. — Isl. Copieb. 14, Nr. 1193. 12. Juli.

I den Betænkning, som den ved allerhöi. Resol. af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reikevig har afgivet, i Anledning af den, ved en Petition fra de i Sommeren 1840 forsamlede Provindsialstænder for Östifterne foranledigede, allerhöi. Resol. af 21. April f. A. angaaende det islandske Skattevæsen, have bemeldte Embedsmænd erkjendt Gavnligheden af Afgiftsvæsenets Forandring, men dog ikke fundet Anledning til at anbefale det Forslag angaaende denne Gjenstand, som var forelagt den til Afbenyttelse og Prövelse, og skjöndt de ikke ere fremkomne med noget nyt Forslag, have de dog meddeelt forskjellige Synspunkter, hvorefter Sagen formeentlig maatte betragtes. Paa Kammerets om Sagen nedlagte allerund. Forestilling har det derefter under 8. f. M. behaget Hs. Majestæt Kongen i samme at afgive allernaad. Resolution, i Overeensstemmelse med hvilken det er blevet tilkjendegivet de nu forsamlede Provindsialstænder for Östifterne, at flere detaillerede Efterretninger maae indhentes fra Island selv, forinden denne vigtige Sag kan underkastes videre Behandling.

Som et nödvendigt Grundlag, eller dog som et Udgangspunkt for Udarbeidelsen af et Udkast til et nyt Regulativ for Afgifternes ligeligere Fordeling, der i sin Tid kunde forelægges det for Island paatænkte Althing, udfordres der nemlig nöiagtig Kundskab om de nuværende Afgifters Störrelse, og det ikke alene

1842. 12. Juli. om hver Afgifts Belöb sysselviis, for at Sysselmændene ikke ved den paatænkte Forandring kom til at lide noget Skaar i deres Indtægter, men ogsaa hver enkelt Yders Afgiftsbelöb i Forhold til hans tiendepligtige Gods, saavel som ogsaa til det Antal Mennesker, han har at underholde m. m. Men da denne Underretning ikke kan erholdes uden af de anordnede Mandtalsböger for et vist Aaremaal, maae vi tjenstl. anmode Hr. Kherre Stiftamtmand Hoppe om, behageligen at ville paalægge Sysselmændene i Deres Amt til Dem at indsende Mandtalsböger for Qvinqvenniet 1834—1838, som af Kammeret er anseet at være det i denne Henseende mest passende Tidsrum, saa betimeligen, at de om muligt kunne fremsendes til Rentekammeret med det til næste Foraar fra Island gaaende Postskib.

Forsaavidt derhos, overeensstemmende med de af den ved allerhöi. Resol. af 22. August 1838 befalede Forsamlings derom udtalte Anskuelser, Lösegodstienden muligen maatte i det paatænkte Udkast vedblive at være Basis for de nu paa samme hvilende Afgifter, gives endvidere adskillige Punkter, over hvilke nærmere Betænkning og Forslag kunde behöves. Da nemlig Tienden i Praxis kun udredes af de Gjenstande, som udtrykkelig omtales i Anordningen af 17. Juli 1782, men ikke af andre dermed analoge Gjenstande, f. Ex. Dæksfartöier, Geder m. m., og der paa den anden Side gives mange personlige Fritagelser for Tiendens Erlæggelse, i hvis Fölge Afgiftsbyrden falder desto mere trykkende paa de for Tiden ydelsespligtige Personer og Ting, saa vilde under den ommeldte Forudsætning være af Vigtighed, idetmindste for en kommende Tid, at see disse Uligheder for en Deel udjevnede, og Hr. Kherren anmodes derfor om at ville afgive Deres behagelige Betænkning om, hvorvidt de personlige Fritagelser for Tiendeydelse vilde kunne indskrænkes, navnlig ogsaa med Hensyn til Bidraget til Amtsrepartitonsfonden, samt hvilke hidtil tiende-

frie frugtbringende Ting man kunde gjöre til Gjenstand 1842.
for Tiende, og hvorledes disse Ting formentligen 12. Juli.
burde ansættes til Hundreder og Alen; hvorhos De tillige sysselviis bedes at opgive det omtrentlige Hundredebelöb, de saaledes tilkommende tiendepligtige Ting formentligen vilde komme til at udgjöre. Da endvidere enkelte nu tiendepligtige Ting antages at staae i et urigtigt Forhold til Tiende-Eenheden eller Hundredet, hvilket navnligen gjelder aabne Fartöier eller Baade, som, uden Hensyn til Störrelse, tiendes lige höit, saa anmodes De lige tjenstl. om at yttre Dem over, hvorledes et rigtigere Forhold kunde tilveiebringes, og da tillige opgive for hvert Syssel — med Undtagelse af Vestmannöe, hvor det ansees rigtigst at lade det nuværende Afgiftssystem vedblive — hvilken Forandring i Tiendecapitalens Belöb for de omhandlede Gjenstande en saadan forandret Ansættelsesmaade formentligen vilde medföre, i hvilken Henseende Oplysninger maatte tilveiebringes igjennem Sysselmænd og Repstyrere om Störrelsen af de nu i Brug værende aabne Fiskefartöier. — Rentekammeret den 12. Juli 1842[1].

Cancellie-Circulaire til samtlige Amtmænd m. Fl. (i Danmark), ang. **Indsendelse af Döds-Attester ved Udlændinges Dödsfald.** Khavn den 14. Juli 1842. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1842, Nr. 2300—2314. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Ny Colleg. Tid. 1842, S. 845. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1842, S. 171—172. 14. Juli.

Ifölge Begjæring af det kongelige Departement for de udenlandske Sager skulde Cancelliet tjenstl. anmode [Tit.] om at tilkjendegive vedkommende Retsbetjente, at de i alle de Tilfælde, hvor et fremmed Lands Under-

[1]) s. D. Rentekammer-Skrivelser af samme Indhold til begge Amtmændene i Island. Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1194-95.

1842. saatter eller et i Udlandet födt Individ maatte afgaae
14. Juli. ved Döden i deres Embedsdistrikt, desangaaende have at erhverve og tilstille Dem lovformeligen udstedte Dödsattester, hvilke derefter hertil blive at indsende. — Det Kongel. Danske Cancellie, den 14. Juli 1842.

19. Juli. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Tilbagebetaling af Kjöbesummen** for Hol i Höfdahverfi **til Hospitalet paa Mödrufell.** Khavn den 19. Juli 1842. — Copieb. for Univers. og Skolerne 1842, Nr. 1186.

Det kongelige Danske Cancellie har tilmeldt Directionen, at det af det kongelige Rentekammer er bleven underrettet om, at det, ved Opgjörelsen af det islandske lærde Skolevæsens Midler, er befundet, at Jorden Hol i Höfdahverfe, som i Aaret 1805 blev bortsolgt tilligemed Holum Bispestols Gods, til Fordeel for Skolen, ikke har været Bispestolens men Möðrufell Hospitals Eiendom, og Cancelliet har derfor anmodet Directionen om at foranstalte, at den for bemeldte Jord da indkomne og siden tillige med Skolens övrige Midler i den islandske Jordebogskasse indestaaende Kjöbesum 141 Rd. Dansk Cour. nu maatte blive fornævnte Hospital tilbagebetalt, tillige med Renter, fra Fardag 1806.

I denne Anledning, og da Directionen, som ved den fra det kongel. Rentekammer tidligere modtagne Opgjörelse af Skolens Status er sat i Kundskab om, at Kjöbesummen for bemeldte Jord urigtigen var beregnet Skolen tilgode, Intet imod saadan Tilbagebetaling kan have at erindre, skulde den nu, i Henhold til hvad i en anden Skrivelse af Dags Dato [rett. 23. Juli] er Stiftsövrigheden tilkjendegivet, tjenstl. anmode samme om at foranstalte, at ovennævnte Sum, 141 Rbd. Sölv, med Renter fra

Fardag 1806, fra Skolens Kasse udbetales til forbemeldte Hospital. — Den kongelige Direction for Universitet og de lærde Skoler den 19. Juli 1842. 1842. 19. Juli.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. **Spörgsmaalet om Anvendeligheden af de danske Kasseanordninger paa Island.** Khavn den 22. Juli 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 2692. 22. Juli.

Ved at meddele Cancelliet sine Yttringer i Anledning af den til dette Collegium indkomne Betænkning fra den ved allerhöi. Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reikevig, angaaende hvilke af de i Danmark i Aarene 1839 og 1840 emanerede almindelige Anordninger med eller uden Modificationer kunde være at udvide til Island, har det kongelige Rentekammer, næst at tilstille Cancelliet en til velbemeldte Kammer fra samme Forsamling ligeledes indsendt Betænkning, blandt Andet angaaende Anvendeligheden i Island af de under 8. Juli 1840 emanerede tre Forordninger: 1) om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i Almindelighed; 2) om Kasse- og Regnskabsvæsenet under det danske Cancellie; og 3) om Amtstue-Oppebörslerne m. m., i behagelig Skrivelse af 2. Marts sidstl. erklæret sig enigt med Forsamlingen i Uanvendeligheden af de under Nr. 2 og 3 omhandlede Anordninger, ligesom ogsaa med Forsamlingen formeent, at en detailleret Omarbeidelse for Island af hele den i Betænkningen under Nr. 1 omtalte Anordning vilde være deels uhensigtsmæssig deels ufornöden, men at denne Anordnings almindelige Bestemmelser, der hverken dependere af Localiteter eller de i Island værende Indretningers særegne Beskaffenhed, med Nytte kunde extenderes til dette Land.

Uagtet Cancelliet nu med det kongelige Rentekammer maa være enigt i, at de under Nr. 2 og 3 nævnte Anordninger ikke, efter de stedfindende Forhold, kunne

1842. 22. Juli. bringes til Anvendelse for Island, maa man dog paa den anden Side formene, at der ikke turde være tilstrækkelig Anledning til at udvide samtlige de i den under Nr. 1 anförte Forordning, angaaende Kasse- og Regnskabsvæsenet i Almindelighed, indeholdte almindelige Bestemmelser til dette Land, hvorimod Collegiet finder, at det muligt turde være rettest, at alene de Bestemmelser i samme, som angaae Straf og andet Ansvar for Kassemangel og andre Misligheder, i Henhold til Forordn. 24. Januar 1838 § 7 erklæres gjeldende for Island, men at det i det mindste indtil videre har sit Forblivende ved de hidtil gjeldende Anordninger.

Forinden imidlertid videre i Sagen foretages skulde man, ved at remittere forberörte Betænkning med Hensyn til dette Punkt, tjenstl. udbede sig det kongel. Rentekammers nærmere Yttringer behageligen meddelte. — Det kongel. Danske Cancellie den 22. Juli 1842.

23. Juli. **Rentekammer-Skrivelse** til de kongel. Deputerede for Finantserne, ang. **Medicinalvæsenet og Hospitalernes Indretning** i Island m. v. Khavn den 23. Juli 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1208.

Finantsdeputationen har, i behagelig Skrivelse af 8. April d. A., forlangt Rentekammerets Betænkning angaaende et Andragende fra Landphysikus i Island, Justitsraad Thorstensen, om, at det for de næstpaafölgende 7 Aar maatte tillades ham at hæve de Landphysikus i Island, ved allerh. Resol. af 28. Februar 1806, tilstaaede 60 Rbd. aarlig, til Kost og Klæder for en Lærling i Lægevidenskaben, med Stipendiets dobbelte Belöb; ligesom og Collegiet er meddelt Underretning om, at Sundheds-Collegiet, der i Sagen har afgivet Betænkning, har yttret sig imod Thorstensens Andragende, men derimod foreslaaet, at 120 Rbd. aarlig, for det Förste i de nærmeste 7 Aar, maae udbetales til Landphysikus Thorstensen som Bidrag til at

lönne en examineret Amanuensis, hvilket Forslag det 1842.
danske Cancellie har tiltraadt, forsaavidt der Intet skulde 23. Juli.
være til Hinder for en slig Anvendelse af Stipendiet i de Motiver, der ligge til Grund for allerh. Resol. af 12. Mai 1783, hvorved den omhandlede Udtælling, forsaavidt bemeldte Collegium er bekjendt, först blev bevilget.

I denne Anledning skulde vi först tjenstl. bemærke, at ved Instruction af 19. Mai 1760 blev det Landphysikus i Island paalagt, at antage til Oplærelse i Chirurgien nogle Lærlinger, og ved allerh. Resol. af 10. Mai 1762 tilstedes 4 saadanne 10 Rd. aarlig af den kongel. Kasse (foruden anden dem af Skolernes Midler tillagt Understöttelse). Efter at disse 4 Lærlinger siden Tid efter anden vare blevne beskikkede til Distriktschirurger i Island, blev det ved allerh. Resol. af 12. Mai 1783 tilladt daværende Landphysikus J. Svendsen paa ny at antage to Lærlinge, og hver af disse tilstedes 30 Rbd. aarlig af den kongel. Kasse, hvilken allerh. Resol. var fremkaldt ved Rentekammerets Forestilling, hvori erkjeudtes „Nödvendigheden af at antage dem, for altid at have de fornödne Subjecta til at besætte Fjerdings-Chirurgorum Pladser, naar disse blive ledige". Siden blev det igjen ved Instruction for Landphysikus i Island af 21. Septbr. 1787 paalagt ham at holde to Lærlinge. Endskjöndt det nu heraf, i Forbindelse med den Bestemmelse i Resol. af 12. Mai 1783, at disse Lærlinge skulde være Dimissi fra de islandske Skoler, vil erfares, at den oprindelige Hensigt med det tilstaaede Stipendium snarere var paa denne Maade at forskaffe Island videnskabelig dannede Læger, end at tilstaae Landphysicus nogen Hjælp ved hans Embedsfunktions Udövelse, synes der dog heri ikke at indeholdes Noget til Hinder for, at Sundhedscollegiets Forslag tages til Fölge, og det saa meget mindre, som Stipendiets Udbetaling er bleven tilstaaet efter at det var ophört at være Pligt for Landphysikus at holde slige Lærlinge (cfr. Instruct. af 25. Febr. 1824, som

1842. ikke omtaler en slig Forpligtelse), og efter at det Prin-
23. Juli. cip var etableret, at Distriktschirurgikaterne i Island ikkun bortgives til examinerede Læger. En slig Anvendelse af Stipendiets Belöb turde vel ogsaa i sig selv være en hensigtsmæssigere Hjælp for det islandske Medicinalvæsen end den, der bevirkes ved en Lærlings Oplærelse af Landphysikus. Men foruden at det er uvist, om Landphysikus vil indlade sig paa at antage en examineret Amanuensis imod den tilstaaede Lönningshjælp, troer Rentekammeret, at der ere andre Grunde, som overveiende tale for en anden Anvendelse af meerbemeldte Stipendium.

Som af Finantsdeputationen bemærket, er nemlig det islandske Medicinalvæsen vistnok höilig trængende til indgribende Forandringer, idet navnligen de i Island ansatte Distriktslæger ere saa faae, at en stor Deel af Landet maa ansees udelukket fra enhversomhelst Hjælp af examinerede Læger, og de Ressourcer, de islandske saakaldte Hospitaler ere i Besiddelse af, anvendes paa en, endog til Opnaaelsen af det ved deres Grundlæggelse nærmest tilsigtede Öiemed, aldeles uhensigtsmæssig Maade. Men den for nödvendig erkjendte Reform har hidtil ikke kunnet iværksættes af Mangel paa de dertil nödvendige Midler.

Uagtet der nu for Tiden næppe kan være Tale om Tilveiebringelse af nye Ressourcer til dette Öiemed, navnligen ved nye Tilskud fra Statskassen, da denne til det islandske Medicinalvæsen aarligen udreder en forholdsmæssig ingenlunde ubetydelig Sum, nemlig:

Til Landphysikus i Gage og Husleiehjælp . .	1050 Rbd.
— Apothekerne i Reikevig og Stykkesholm til Fattigmedicin, samt i Gage og Husleiehjælp	550 —
— fem Distriktschirurger, 300 Rbd. hver . .	1500 —
— en praktiserende Læge i Hunevands Syssel	100 —
tilsammen	3200 Rbd.

saa kunde der dog være Spörgsmaal, om det ikke var

muligt, ved hensigtsmæssigere Anvendelse af de alle- 1842.
rede tilstedeværende Ressourcer, at virke Noget til 23. Juli.
det islandske Medicinalvæsens Reform.

De islandske Hospitaler ere nemlig i Besiddelse af fölgende Midler:

1) Capitaler, som gjennem den islandske Jordebogskasse forrentes af Statsgjeldskassen, og som ved Udgangen af Aaret 1840 udgjorde:

for Kaldaðarnes Hospital	......	4155 Rbd.
— Hörgslands —	......	605 —
— Möðrufells —	......	2719 —
— Hallbjarnareyri —	......	1072 —
	tilsammen	8551 Rbd.

2) Den saakaldte Hospitalslöt eller Lod, det er en vis Lod eller Deel af al Fiskefangst. Denne udgjorde efter en Gjennemsnitsberegning af dens Belöb for 12 Aar, 1826—1837:

for Kaldaðarnes Hospital	....	342 Rbd. aarlig
— Hörgslands —	....	30 —
— Mödrufells —	....	316 —
— Hallbjarnareyri —	....	312 —
	tilsammen over	1000 Rbd. aarlig.

3) Faste Eiendomme, der i Jordebogen af 1760 ikke findes ansatte til Dyrhed (med Undtagelse af de to mindste), men hvoraf der, ifölge bemeldte Jordebog, svaredes:

af Kaldaðarnes og 6 Hjaleier, med	28 Qv.	8 Hdr.	60 Al.	Lsk.
- Hörgslands	6 —	2 —	» —	—
- Möðrufell og 3 Hjaleier. .	$10\frac{1}{2}$ —	3 —	» —	—
- Hallbjarnareyri og 7 Hjaleier	16 —	5 —	90 —	—
tilsammen	$60\frac{1}{2}$ Qv.	17 Hdr.	30 Al.	Lsk.

Disse 17 Hundr. 30 Al. Landskyld og 1210 Pund Smörleier af $60\frac{1}{2}$ Qvilder, vilde, efter de nærmest foregaaende Aars Capitelstaxter, udgjöre 520 Rbd.; men, skjöndt man ikke kan forudsætte, at den hele Landskyld, som i Jordebogen er anfört, nu kunde erholdes

1842. 23. Juli. af Jorderne, der for nærværende Tid haves i Brug af Hospitalsforstanderne, tör man med temmelig höi Grad af Vished antage, at Jorderne, hvad enten de blive capitaliserede eller fæstede bort, vilde give en aarlig Indtægt af i det mindste 350 Rbd.

Hospitalernes nærværende aarlige Indtægter udgjöre saaledes:

1) Rente af 8551 Rbd. à 3½ pCt., paa det nærmeste	300 Rbd.
2) Hospitalslöt	1000 —
3) Jordafgifter	350 —
tilsammen	1650 Rbd.

For denne Sum underholdes aarligen i Gjennemsnit 10 spedalske Patienter, uden at der gjöres det Ringeste for deres Helbredelse, eller at de i nogen Henseende erholde en bedre Pleie end de vilde have erholdt, hvis den var overladt til vedkommende Communer.

Der synes saaledes at være en bydeude Opfordring til at gjöre en anden Brug af Hospitalernes Midler, som bedre svarer til deres Öiemed, og dertil synes der at være den bedste Leilighed, idet Dr. medic. & chir. Hjaltelin, som har gjort Hudpathologien, og navnligen den islandske Spedalskhed, til Gjenstand for speciel Studium, og paa sine Reiser i Island har udfört flere heldige Cure af denne Sygdom, har tilbudt sig at forestaae et Hospital for Spedalske, og der saaledes aabnes Mulighed til, under Medvirkning af hensigtsmæssige Lovbestemmelser, navnligen om Indskjærpelse og Udvidelse af Bestemmelserne i Reskript af 28. Marts 1776, at faae denne frygtelige Sygdom, om ikke ganske udryddet, saa dog betydeligere formindsket. Til Oprettelsen af et saadant Hospital er Jorden Kaldaðarnes, saavel paa Grund af dens Beliggenhed med Heusyn til Sygdommen, som og i andre Henseender, anseet som den bekvemmeste.

Hvad Bestridelsen af de hermed forbuudne Udgifter angaaer, da vilde der til Opförelse af en pas-

sende Bygning for 20 Patienter (hvilket Antal af Dr. Hjaltelin er anseet som passende), samt til Indkjöb af Sengeklæder og det nödvendige Linned, i det höieste medgaae 2551 Rbd. af Hospitalernes Capitalfond, hvoraf den aarlige Rente 3½ pCt. udgjör . . . . . 90 Rbd.

1842. 23 Juli.

For Hospitalets oeconomiske Bestyrelse, og Patienternes Sygepleie udenfor den sædvanlige Underholdning, kunde passende overlades Brugen af Jorden Kaldaðarnes, som efter det för Beregnede kan aarlig anslaaes til. . . 150 —

Samt desuden, paa Grund af den særdeles Besværlighed saadanne Patienters Reenligholdelse medförer, aarlig tilstaaes . . . . . 50 —

Endelig kunde Hospitalslægen (under Forudsætning af at denne tillige erholdt Lön som Distriktschirurg i Arnes Syssel, — hvorom nedenfor) passende aflægges med en aarlig Lön af . . . . 200 —

tilsammen 490 —

som fratrukken Hospitalernes aarlige Indtægt 1650 —

vilde efterlade et Overskud af 1160 Rbd.

Da det nævnte Hospital alene skulde tjene til Helbredelse af den spedalske Sygdom, maatte deri kun optages de Patienter, om hvis Helbredelse der kunde haves Haab, og altsaa derfra udelukkes de, der ansaaes for incurable, hvilket efter Dr. Hjaltelins Formening gjelder om dem, der ere i Sygdommens to sidste Stadier. Men da de nuværende Hospitalslemmer efter hans Formodning (som dog tildeels grunder sig paa egen Observation), alle henhöre til denne Classe, saa fölger deraf, at deres Pleie maatte overlades til Private, hvilket ingenlunde kunde ansees for en Uretfærdighed imod Lemmerne, da deres Pleie, som oven bemærket, hos disse under vedkommende Communalbestyreres Tilsyn, vilde blive fuldt saa god som paa de nuværende Hospitaler. Derimod kunde Omkostningerne ved de nuværende Lemmers Underhold og Pleie neppe uden

1842. 23. Juli. Uretfærdighed paabyrdes vedkommende Communer, men maatte udredes af Hospitalernes Midler, og naar man da for hvert af Lemmerne beregner 40 Rbd. aarlig, vilde der fra Hospitalernes overblevne Indtægt 1160 Rbd.
for det Förste gaae aarlig 400 —
tilbage 760 Rbd.

Der er i det Foregaaende ikke beregnet Noget til Udgift, enten for de paa det paatænkte Hospital paa Kaldaðarnes indlæggende Patienters Underholdning, eller for den til deres Helbredelse nödvendige Medicin, da det ansees rigtigst at disse Udgifter bekostes af Patienterne selv, forsaavidt de have Evne dertil, og ellers af vedkommende Commune, hvorved det dog maa bemærkes, at da den til Fattigmedicin for Island bestemte Udtælling af 400 Rbd. aarlig nu ikke opbruges, vilde der af denne Sum kunne erholdes Hjelp for Hospitalets Medicin, forsaavidt det ikke maatte ansees tilraadeligt aldeles at ophæve denne Understöttelse til det islandske Medicinalvæsen i dens nuværende Form, og henlægge den til Lönning af examinerede Distriktslæger, men derimod lade Medicin til Fattige bekostes af Fattigvæsenet, hvorved dette neppe i pecuniair Henseende kom til at lide nogen Skade, naar de pecuniaire Fordele af en lettere erholdelig Lægehjælp tages i Modregning. Uhensigtsmæssigheden af den nævnte Understöttelse har i Island længe været erkjendt, og der ere derfra indkomne flere Forslag til dens Ophævelse, senest i Aaret 1840 fra Landphysikus Thorstensen, hvilket Forslag dog ikke fik Sundheds-Collegiets Bifald, forsaavidt vides alene paa Grund af, at dette Collegium ikke kunde tilraade den af Thorstensen foreslaaede forandrede Anvendelse af Understöttelsens Belöb, men önskede at conservere samme til en hensigtsmæssigere Reform af det islandske Medicinalvæsen. Foruden Hospitalsindtægternes ovenberegnede Overskud af 760 Rbd. og Medikamentpengene, haves endnu en Ressource i de 100 Rbd. aarlig,

som ved allerhöi. Resolution af 4. September 1839 ere tilstaaede den eventuelle Læge i Arnæs Syssel. 1842. 23. Juli.

Til disse Ressourcer anseer nu Rentekammeret det hensigtsmæssigt at lægge den til en Lærlings Oplærelse af Landphysikus tilstaaede Sum, enten saaledes, at den blot beregnes med 60 Rbd. aarlig, eller, forsaavidt det gjöres nödvendigt, med 100 Rbd., indtil denne Sum maatte suppleres ved en af de nuværende Hospitalslemmers Död.

I de saaledes tilveiebragte Midler, nemlig:

Hospitalernes Overskud	760 Rbd.
Medicamentpengene.	400 —
de ved Resol. af 4. Septbr. 1839 tilstaaede	100 —
og Stipendiets Belöb	100 —
tilsammen	1360 Rbd.

vilde der erholdes tilstrækkelig Hjælp til Lönning af 4 nye Distriktslæger i Island, hver med 300 Rbd. aarlig Gage, samt til Suppleringen af den, den examinerede praktiserende Læge i Hunevatns Syssel tilstaaede Understöttelse af 100 Rbd. aarlig, saaledes at han allerede ved det andet af de nuværende Hospitalslemmers Död kunde nyde den for Distriktschirurger reglementerede Gage, hvorhos der desuden kunde haves Udsigt til Lönning af 1 à 2 Læger i Renterne af de Capitaler, som af Hospitalernes Midler maatte opspares indtil den paatænkte Reform kom i Stand, i de 320 Rbd. aarlig, som successive tilfalde Medicinalvæsenet ved de nuværende Hospitalslemmers Död, og i den sikkert ikke ubetydelige Forögelse af det Pengebelöb, som Hospitalslötterne maatte udbringes til, naar deres Oppebörsel skete paa en hensigtsmæssigere Maade, f. Ex. sysselviis bortforpagtes i et Tidsrum af 3 Aar, og naar Hensigtsmæssigheden af deres Udredelse var mere indlysende for Yderne. Naar saaledes Distriktschirurgernes Antal i Island maatte forøges med 5 nye, vilde disse, saavidt skjönnes, bedst kunne placeres paa fölgende Punkter: paa Kaldaðarnes i Arnæs Syssel, i den

1842. nordlige Deel af Nordermule Syssel, i Midten af Skagefjords Syssel, i Reykholasveit eller ved Enden af Gilsfjord i Bardestrands Syssel, og ved Udlöbet af Hvitaa i Borgarfjords eller Myre Syssel, hvoraf det dog vilde blive en Fölge, at de nuværende Læger i Österlandets Chirurgikat og Sönderlandets östligere Chirurgikat, af hvilke den sidste, efter den nu bestaaende Medicinalindretning ikke boer bekvemt, maatte rykke nærmere sammen.

23. Juli.

Ved denne Ansættelse af nye Læger vilde der opnaaes en bedre Lettelse for Landphysikus end den, han vilde kunne have af en paa samme Sted som han boende Amanuensis, idet nemlig de Distrikter, som nu ere de besværligste for Landphysikus, nemlig Distriktet östenfor den saakaldte Hellisheiði og hele Borgarfjords Syssel vilde kunne betjenes af de paa Kaldaðarnes og i Borgarfjorden ansatte Læger.

Do med Finantsdeputationens behagelige Skrivelse fulgte Bilage remitteres herved. — Rentekammeret den 23. Juli 1842.

23. Juli. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Godtgjörelse til Præster i Holum Stift for Mensale af Bispestolen.** Khavn den 23. Juli 1842. — Copieb. for Univ. og Skolerne 1842, Nr. 1205.

Da flere af Præstekaldene i Islands Norder-Amt, ved det i Overeensstemmelse med allerh. Resolution af 2. Oktbr. 1801 foretagne Salg af den forrige Holum Bispestols Jordegods og Qvilder, til Fordeel for en ny Skole-Indretning i Island, lede et Tab i deres Indtægter, idet de derved berövedes endeel Tiender og saakaldte Contingenter eller Mensaler m. v., som de forhen havde erholdt af Bispestolens Indtægter, har det forlængst været erkjendt, at bemeldte Kald havde et

Krav paa Erstatning for dette Tab af de i den islandske Jordebogskasse indestaaende Bessastad Skole tilhörende Midler, som hidröre fra Salget af Bispestolens Gods, og der har oftere været Tale om at udbetale saadan Erstatning, hvorom ogsaa jævnligen fra enkelte Præster ere indlöbne Begjæringer, saavel til det kongelige Danske Cancellie, som til det kongelige Rentekammer, uden at man dog hidtil har kunnet komme overeens om en saadan Udbetaling, fornemmelig fordi en endelig Opgjörelse af Skolens Mellemværende med Jordebogskassen ikke havde fundet Sted. 1842. 23. Juli.

Da det kongel. Danske Cancellie nu, ved at tilstille Directionen tvende af det kongel. Rentekammer foranstaltede Beregninger over den Godtgjörelse, der saaledes vil tilkomme de 12 deri benævnte Præstekald, saavel for den forbigangne Tid, fra 1805 til 1840, begge inclusive, som, hvad de 11 af dem angaaer, ogsaa i Fremtiden, har begjært, at Godtgjörelsen maatte anvises til Udbetaling af Bessastad Skoles Midler, skulde Directionen, ved herhos at tilstille Stiftsövrigheden bemeldte tvende Beregninger, og idet man til nærmere Oplysning lader medfölge en Extrakt af det kongelige Danske Cancellies Skrivelse af 20. Januar d. A., tjenstl. anmode Samme om, forsaavidt Intet mod Beregningerne skulde findes at erindre, at foranstalte deres Belöb udbetalt af Skolens Kasse til samtlige Vedkommende, med ialt 2680 Rbd. 20 Sk. r. S. og 2703 Rbd. Repræsentativer, saavel som og i Fremtiden at lade den aarlige Erstatning til de i Beregningerne opförte 11 Sognekald udbetale af Skolens Kasse med Værdien af ialt 92 Föringer Smör efter Capitelstaxt, samt 65 Rbd. 60 Sk. Sölv aarlig, for Holum Domkirke Kald, navnligen saaledes, at Godtgjörelsen for de 8 Föringer Smör, der egentlig tilkom det med sidstnævnte Kald siden Aaret 1829 forbundne Annex Vidvig, overeensstemmende med Cancelliets Önske bliver at udbetale til Rip Kald, hvormed nysnævnte Annex tidligere var forbundet.

1842. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 23. Juli 1842.[1]
23. Juli.

23. Juli. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. den **islandske Latinskoles Regnskabsforhold.** Khavn den 23. Juli 1842. — Copieb. for Univers. og Skolerne 1842, Nr. 1203.

Ligesom det kgl. Rentekammer tidligere efter Overeenskomst med Directionen havde foranstaltet en Opgjörelse af den islandske lærde Skoles Mellemværende med den kgl. islandske Jordebogskasse indtil 31. Juli 1834, hvilken Opgjörelse i Aaret 1836 blev Directionen tilstillet, og mod hvilke Directionen, efter nogle af Kammeret meddelte Oplysninger, under 5. Marts 1839 erklærede Intet at have at erindre, saaledes har Kammeret nu ladet affatte en endelig Continuations-Opgjörelse af hint Mellemværende fra 1. August 1834 til 31. Juli 1841, hvorhos bemeldte Collegium, ved at tilstille Directionen denne Opgjörelse, og da Forholdet mellem den islandske Jordebogskasse og Bessestad Skoles Midler derved maa ansees ophört, har overladt til Directionen, i Henhold til de i forberörte tvende Opgjörelser fuldstændigen meddelte Data, at afhandle det Fornödne med Finantsdeputationen og Statsgjældsdirectionen, angaaende Forrentningen af den i Statskassen indestaaende Capital, m. m., ligesom og at træffe den fornödne Foranstaltning med Hensyn til den fremtidige Regnskabsföring for det islandske lærde Skolevæsens Indtægter og Udgifter,

[1]) Ved Skrivelse af s. D. til de Deputerede for Finantserne, underrettes disse om, hvilken Afgang i Skolens Indtægter, aarlig 463 Rbd., der vilde finde Sted paa Grund af saavel Udbetalingerne til Præstekaldene i Holum Stift, som til Mödrufell Hospital, hvilken Afgang Directionen forventer Skolens Kasse erstattet af Finantserne. Univ. Direct. Copieb. sst. Nr. 1206.

idet Rentekammeret dog er villigt til ved Landfoged Gunlögsen at lade særskilt Regnskab for Aaret til 31. Juli 1842 aflægge til Directionen, ligesom og at beordre ham til fremtidigen af Jordebogskassen at foreskyde i runde Summer, hvad der paa Stedet behöves til Skolen, dens Embedsmænd og Oeconomie, imod at han strax ved hvert Regnskabsaars Udlöb tilstiller Kammeret en af Stiftsövrigheden paategnet Anviisning paa denne Direction, for at den foreskudte Sum derefter kan foranstaltes Jordebogskassen refunderet ved Indbetaling i Zahlkassen af Skolens Midler, som enten allerede ere eller maatte blive stillede til Directionens Disposition. 1842. 23. Juli.

Hvorledes det kgl. Rentekammer i Overeensstemmelse med Foranförte har tilskrevet saavel Stiftsövrigheden som Landfogden, derom er Directionen underrettet.

Directionen, som ikke finder Noget at erindre ved den fremsendte Opgjörelse af Bessestad Skoles Status til 31. Juli 1841, ligesaa lidet som ved den tidligere, og som ikke kan have Noget imod, efter Rentekammerets Önske at overtage Administrationen af den Formue, som efter Opgjörelsen bliver i Behold for Skolen, skulde nu tjenstl., idet man indsluttet lader fölge en Afskrift af den af Rentekammeret meddelte Opgjörelse til 31. Juli 1841, anmode Stiftsövrigheden om, herefter at overtage det specielle Tilsyn med Skolens Oeconomie og Regnskabsföring, som nu vil blive fornödent, ligesom man forventer at modtage nærmere Forslag med Hensyn til den fremtidige Regnskabsföring, idet man tilföier, at det ansees önskeligt, at der i det förste Regnskab, som aflægges, ved enhver Indtægts- og Udgiftspost meddeles alle saadanne historiske Oplysninger, som det for Directionen kunde være af Vigtighed eller Interesse at være i Besiddelse af.

Iövrigt skal Directionen ikke undlade, saasnart den Brevvexling er tilendebragt, som nu er indledet med den kgl. Finantsdeputation, angaaende det fremtidige

1842. 23. Juli. Forhold mellem Skolen og de kongel. Finantser, desangaaende at meddele Stiftsövrigheden fornöden Underretning. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 23. Juli 1842.

28. Juli. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Indsendelse af aarlige Beretninger om Dövstumme.** Khavn den 28. Juli 1842. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1842, Nr. 3350. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1842, S. 183.

Da der ikke hidtil for Islands Vedkommende, saaledes som for det Övrige af Riget, har været gjort aarlige Indberetninger om de sig sammesteds opholdende Dövstumme, skulde Cancelliet, paa Andragende fra Directionen for det herværende Dövstumme-Institut, tjenstl. have Deres Höiærv. anmodet om, for Fremtiden at ville forskaffe fra Præsterne og hertil indsende aarlige Beretninger om samtlige sig i Menighederne opholdende Dövstumme, indeholdende nöiagtige Oplysninger om deres Alder og hele Forfatning. — Det kgl. Danske Cancellie den 28. Juli 1842[1].

29. Juli. **Cancellie-Skrivelse** til Rentekammeret, ang. den forrige **islandske Tugthuskasses Beholdning.** Khavn den 29. Juli 1842. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1842, Nr. 2782.

I behagelig Skrivelse af 5. Marts sidstl. har det kongel. Rentekammer meddeelt Cancelliet, at der ved Samme beroe fölgende til den forhenværende Tugthuskasse i Island udstedte kongelige Obligationer, nemlig:

---

[1]) under s. D. er et Brev afgaaet til Biskoppen over Sjællands Stift om de samme Indberetninger fra Færöerne, samt ligeledes en Underretning til Directionen for Dövstumme-Institutet i Kjöbenhavn om den föiede Foranstaltning. Canc. 1. Dep. Brevb. sst. Nr. 3349. 3351.

1842. 29. Juli.

Nr. 139	dat. 11. Febr. 1782, lydende paa 4 pCt. Rente, stor	700 Rd.	»	Sk.
— 429[b]	— 27. Nov. 1784	3688 —	»	—
— 549	— — —	112 —	»	—
— 437	— 22. Febr. 1794, $3^1/_2$ %,	1618 —	$61^1/_2$	—
— 674	— 22. April 1797	1260 —	»	—
	Tilsammen	7378 Rd.	$61^1/_2$	Sk.

Da imidlertid de 4 förstnævnte Obligationer i Aarene 1806—1810 ere opsagte, og med Renter udbetalte af den islandske Jordebogskasse, og Gjælden saaledes er afgjort af den kgl. Kasse forinden Statsgjælden og Finantserne adskiltes, saa har velbemeldte Kammer formeent, at disse Obligationer uden videre maae kunne udslettes af Statsgjældens Passiver, ligesom Kammeret derhos antager, at Gjælden efter Obligationen Nr. 674 vil kunne betragtes som endelig berigtiget med forskjellige Tugthuskassen i Aarene 1813 og 1814 forstrakte Laan, til Belöb, efter Forholdet 6 til 1, 1399 Rbd. $80^2/_3$ Sk. Sedler og Tegn, og et Laan i 1819 stort 305 Rbd. 67 Sk. S. og T., dog saaledes, at denne sidste Sum, der er udbetalt af Jordebogskassen efter at Adskillelsen af Statsgjælden og Finantserne havde fundet Sted, refunderes Finantserne af Statsgjældskassen. Med Hensyn endelig til, at den befalede Decourt af Embedsmænds Gager i Island, der tidligere beregnedes til Indtægt for Tugthuskassen, nu i en Række af Aar er tagen til Indtægt for Islands Jordebogskasse, har det kongel. Rentekammer sluttelig yttret den Formening, at hvad der saaledes er beregnet Jordebogskassen tilgode, efter Regnskaberne til 31. Juli f. A., ialt 763 Rbd. 94 Sk., bör afgives til Tugthuset paa Christianshavn, hvor Forbrydere fra Island, efter Ophævelsen af Tugthuset sammesteds, modtages, ligesom og, at bemeldte Indtægt herefter aarlig bör betales til den christianshavnske Tugthuskasse, naar de islandske Jordebogskasse-Regnskaber modtages og deraf er uddraget hvormeget Be-

1842. löbet udgjör. — Over denne Sag har det kgl. Rentekammer derhos forlangt Cancelliets Yttringer meddelte.
29. Juli.

Foranlediget heraf skulde man ikke undlade herved tjenstligst at melde, at Cancelliet aldeles maa tiltræde velbemeldte Kammers foranförte Anskuelse, hvorhos man ogsaa maa overlade til Samme, at foranstalte det videre Fornödne til denne Sags endelige Berigtigelse i Overeensstemmelse hermed. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. Juli 1842.

30. Juli. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Honorar for Capitelstaxtens Udarbeidelse.** Khavn den 30. Juli 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1216.

I Anledning af Hr. Amtmand Thorsteinsons behagelige Skrivelse af 14. Februar d. A., om Godtgjörelse til Provst Petersen for i Forening med Dem, deels ved den, under Provstens Ophold i Kjöbenhavn, for ham fungerende Præst J. Gudmundsen til Helgafell, deels personlig, at sætte Capitelstaxterne for Vester-Amtet for de to Aar, fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1843, skulde vi tjenstl. melde, at ligesom Udgiften i den omhandlede Anledning i de to andre Amter udredes af disses Repartitionsfond, og navnlig i Nord- og Öst-Amtet med et Belöb af 14 Rbd. aarligen, saaledes har Kammeret ei heller Noget imod, at der af Vester-Amtets Repartitionsfond tilflyder Provst Petersen en saadan Betaling, som De anseer passende for det af ham udförte Hverv. — Rentekammeret den 30. Juli 1842.

18. August. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Medikamentpengenes Anvendelse.** Khavn den 18. August 1842[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 3111.

---

[1]) Canc. Skriv. 21. Oktbr. 1845.

I behagelig Skrivelse af 11. Februar sidstleden har Hr. Kherre gjort opmærksom paa, at der af de 350 Rbd., som aarlig udbetales af den islandske Jordebogskasse til Medikamenter for de Fattige paa Island, ved Udgangen af 1840 henstod hos Apotheker Möller i Reikevig et Belöb af 465 Rbd. 56 Sk., og at af dette Belöb de 180 Rbd. tilhöre de tvende Chirurgikater i Vest-Amtet, — hvilke saaledes, efter at Fattigmedicinen til dette Amt nu faaes fra Apotheket paa Stykkesholm, ville være at refundere efter nærmere Afhandling mellem Vedkommende i Vestamtet og Apotheker Möller, — hvorimod de övrige 285 Rbd. 56 Sk. tilhöre Landphysici Distrikt. 1842. 18. August.

Med Hensyn hertil har De yttret den Formening, at der kunde være Anledning til at standse med Udbetalingen af Fattigmedikamentpengene, forsaavidt angaaer de 125 Rbd., som aarlig tilflyde Landphysici Distrikt, saa længe indtil Apothekeren har udleveret Medikamenter for hint allerede oppebaarne Belöb. Næst derhos at begjære Cancelliets Resolution for, hvorledes der i den omhandlede Henseende vil være at forholde, har De tillige yttret, at Inddragelsen af den ommeldte Udtælling allerede for indeværende Aar mulig med Hensyn til den Maade, hvorpaa den hidtil har fundet Sted, vil sætte Apotheker Möller i Forlegenhed.

Foranlediget heraf skulde man, efter desangaaende at have corresponderet med det kgl. Rentekammer, til behagelig Efterretning og Foranstaltning herved tjenstl. melde, at Cancelliet bifalder, at der forholdes saaledes som af Dem er foreslaaet, dog at det for indeværende Aar beroer med Inddragelsen af den omhandlede Udtælling. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. August 1842.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Erstatning til nogle Præster** for tabt **Mensale** ved **Salget af Holum** 25. August.

1842. 25. August. **Bispestols Gods.** Khavn den 25. August 1842. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1842, Nr. 3825.

Under 17. Februar f. A. tilstillede Hr. Kherre og Deres Höiærv. dette Collegium et Andragende, hvori Sognepræsten for Holum og Vidvig Menigheder inden Skagefjords Syssel og Islands Norder-Amt, Benedikt Vigfussen, anholdt om Forbedring af sit Embedes Indtægter, enten ved aarligt Bidrag dertil af Jordebogskassen og anskaffet afgiftsfri Præstebolig, eller paa nogensomhelst anden Maade; — i hvilken Anledning De tillige henstillede, at flere Sognekald i Norder-Amtet maatte tilstaaes Erstatning for det Tab, de have lidt ved Salget af Holum Bispestols Jordegods og Qvilder til Fordeel for en ny Skole-Indretning i Island, idet Kaldene derved berövedes endeel Tiender og saakaldte Contingenter eller Mensaler med videre, som de forhen havde erholdt af Bispestolens Indtægter.

Fra det kgl. Rentekammer, hvis Betænkning herover man udbad sig, modtog man derefter tvende af Kammeret foranstaltede Beregninger af den omhandlede Godtgjörelse for Aarene 1805 til 1840, hvorhos Kammeret — næst at bemærke, at da Holum Bispestols Jordegods ikke er solgt med Tiendefrihed, og det altsaa er foranlediget ved Præsternes egen Forsömmelse med at fordre Tienden hos Vedkommende, dersom de have lidt noget Tab i deres Tiende-Indtægter, saa er ikke hertil taget Hensyn ved Affattelsen af Beregningen over Godtgjörelsen, — yttrede, at hvad angaaer selve Udbetalingen af nysnævnte Erstatning, da kunde samme ikke fra Kammeret foranstaltes, men maatte skee ved Ordre fra den kongl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, eftersom Kammeret havde tilstillet Directionen en endelig Opgjörelse af det islandske lærde Skolevæsens i den kgl. Kasse indestaaende Midler, og at Forholdet mellem disse og den islandske Jordebogskasse dermed maatte ansees ophört.

Bemeldte Direction, som man derefter tilskrev desangaaende, har nu tilmeldt Cancelliet, at da der efter den af det kongl. Rentekammer nu foranstaltede fuldstændige Opgjörelse af Bessestad Skoles og den kgl. Jordebogskasses Mellemværende, og den som Fölge deraf vedtagne Overdragelse til Directionen af det umiddelbare Overtilsyn med Skolens Oeconomie og Regnskabsvæsen, nu ikke kan være nogen Anledning til længere at udsætte den endelige Berigtigelse af det omhandlede Mellemværende mellem Skolen og de islandske Præstekald, som have Krav paa Erstatning for de dem fragaaede Indtægter, saa har Directionen, som fra sin Side Intet kunde have at indvende mod Udbetalingen til vedkommende Præstekald af det disse tilkommende Belöb, under 23. f. M. tilskrevet Hr. Kbre og Deres Höiærv. om, at foranstalte udbetalt til samtlige Vedkommende, overeensstemmende med de fremsendte Beregninger, disses Belöb med ialt 2680 Rbd. 20 Sk. r. S. og 2703 Rbd. Sedler, saavel som og i Fremtiden at lade den aarlige Erstatning til de i Beregningerne opförte 11 Sognekald udbetale af Skolens Kasse, med Værdien af ialt 92 Föringer Smör efter Capitelstaxt, samt 65 Rbd. 60 Sk. Sölv aarlig for Holum Domkirkekald, navnligen saaledes, at Godtgjörelsen for de 8 Föringer Smör, der egentlig tilkom det med sidstnævnte Kald siden Aaret 1829 forbundne Annex Vidvig, bliver at udbetale til Rip Kald, hvormed dette Annex tidligere var forbundet. 1842. 25. August.

Hvilket Cancelliet herved tjenstligst skulde tilmelde Hr. Kbre og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. August 1842.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Sönder-Amtet, angaaende **Udredelsen af en Jordemoders Lön.** Khavn den 1. September 1842. — 1. Septbr.
Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 3443.

1842. 1. Septbr. Næst at meddele, at det nu er kommen under Overveielse, hvorledes den Andeel, som Seltjarnarnæs Rep har at bære af det Belöb af 80 Rbd., som i Overeensstemmelse med Collegiets Skrivelse til Amtet af 28. Marts 1840 er tillagt de da i bemeldte Rep og Reikevig Kjöbstad ansatte tvende Jordemödre aarlig til Husleie og Ildebrændsel, vil være at ligne paa Reppens Beboere, og idet De har bemærket, at Landsognets Andeel i hint Belöb er ansat til ⅓ eller 26 Rbd. 64 Sk., har Hr. Kherren i behagelig Skrivelse af 9. Mai d. A., med Hensyn til de af vedkommende Sysselmand i en med Deres Skrivelse fulgt Erklæring anförte Grunde, indstillet, at dette Belöb, istedetfor, saaledes som Tilfældet er med Bidragene til Amtsrepartitionsfonden, alene at reparteres paa det tiendepligtige Lösegods, maa paalignes samtlige i Reppen bosatte Indvaanere, efter Enhvers Formue og Leilighed, og efter de samme Regler, som fölges ved Ligningen af Extrabidraget til Fattigvæsenet, dog saaledes, at det maa staae Enhver, der maatte være utilfreds med det ham paalignede Bidrag, og med Sysselmandens Afgjörelse af Sagen, frit at andrage samme for Overövrigheden.

Efter at Cancelliet i den Anledning har corresponderet med det kgl. Rentekammer, skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at det saaledes Indstillede herved bifaldes. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Septembr. 1842.

16. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **Venia ætatis for en Student til at blive ordineret som Capellan.** Khavn den 16. Septbr. **1842.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1842, Nr. 4162.

Efter at Cancelliet har nedlagt allerunderd. Forestilling for Hans Majt. i Anledning af den hertil indkomne, med Deres Höiærv.s behagelige Erklæring af

1. Juli sidstl. forsynede, Ansögning fra Sognepræsten for Melstad Menighed inden Hunevands Syssel og Islands Norder-Amt, Haldor Amundasen, om at hans Sön, Studiosus Daniel Haldorsen, maatte ordineres ham til personel Capellan, uagtet han kun er henved 22 Aar gammel, — har det behaget Hans Majt. under 12. d. M. allern. at resolvere saaledes: 1842. 16. Septbr.

„I Betragtning af de særdeles Omstændigheder ville Vi allern. have tilladt, at Studiosus Daniel Haldorsen ordineres som personel Capellan hos Sognepræsten for Melstad Menighed i Hunevands Syssel og Islands Norder-Amt, Haldor Amundasen, uagtet han endnu ikke har opnaaet den lovbefalede Alder".

Hvilken allerhöieste Resolution Cancelliet, ved at vedlægge til videre behagelig Fremsendelse en igjennem dette Collegium under Dags Dato udfærdiget Myndigheds-Bevilling for fornævnte Daniel Haldorsen, herved tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 16. Septembr. 1842.

Kongelig Resolution ang. **Erlæggelsesmaaden af Jordafgifter i Vester-Amtet.** Plöen den 22. September 1842. — I Rentekammerets Forestilling 17. September bemærkes, at det var bestemt, at Jordafgifter skulde betales enten in natura eller med Penge efter Capitelstaxt, men at det i Vester-Amtet ved særlige Resolutioner var blevet eftergivet, at Pengebetalingen ikke fastsattes efter Capitelstaxten. Mandslaan var saaledes siden Resol. 13. Juni 1787 fastsat til 1 Rbd. i Penge, Landskylden derimod af Arnarstappens Ombudsjorder til 1 Rbd. 57 Sk. pr. Væt Fisk (80 Pd.) eller 9 Rbd. 54 Sk. pr. Hdr., paa det övrige Gods var derimod Betalingen i Penge fastsat til 4½ Sk. pr. Alen, eller 5 Rbd. 60 Sk. Hundrede; Qvildeleierne vare bestemte til 1 Rbd. 9 Sk. paa Arnarstappens og Skogarstrands Jorder, i Stranda Syssel derimod til 90 Sk. pr. Qvilde. I den senere Tid var denne Betalingsmaade Tid efter anden bleven tilladt ved sær- 22. Septbr.

1842. 22. Septbr. egne kongel. Resolutioner, indtil Fardag 1843, da den skulde forandres og forhöies til den gjængse Pris, overeensstemmende med Reglerne i For. 16. Juli 1817. Amtmanden havde imidlertid indhentet Administratorernes Betænkninger, og disse havde erklæret Ophævelsen af Moderationen for skadelig. Amtmanden mente, at hvis man forhöiede Evaluationen, vilde man nödes til at give yderligere Afslag i Landskylden, og i Tilfælde af haarde Aar maatte Restancernes Tilvæxt befrygtes. Realisering ved Auktion vilde efter hans Mening blive meget bekostelig. At paalægge Fæsterne at betale det Halve med Penge, vilde være ubilligt, „da det bestandig har været en almindelig Klage blandt dem, at de i Handelsstederne ikke engang kunde erholde Penge til at betale de nuværende Afgifter med". Amtmanden gjorde fremdeles opmærksom paa, at Evaluationen paa Arnarstappens Jordegods var höiere end paa det övrige, og at Jorderne, som tilhörte dette Jordegods, tillige svarede Mandslaan med 1 Rbd. af hver Heelgaard. Derimod havde han ikke imod det af Administrator for Stranda Syssels Jorder gjorte Forslag, at forhöie Evaluationen fra 5 Rbd. 60 Sk. til 8 Rbd. for Hdr., saavel i dette Ombud som i Skogarstrands, samt for Bardastrands og Alptafjords Jorder. Rentekammeret er ogsaa enigt i, at en Forhöielse bör indtræde, men dog först efter eet Aars Forlöb, da den ikke i Tide kunde blive bekjendtgjort, og saaledes, at 1/6 af Landskylden skulde betales med Penge efter Capitelstaxtens Middelalen, men de 5/6 efter den gamle Evaluation paa hvert Gods. Denne Forhöielse foreslaaes paa 3 Aar. Virkningen af en saadan Forhöielse vilde blive med Hensyn til Landskylden:

1) Arnarst. Ombud 400 Vætter	637 Rbd.	48 Sk.	739 Rbd.	56 Sk.	+ 102.	8.
2) Skogarstrands Ombud 720 Al.	33 —	72 -	46 —	84 -	+ 13.	12.
3) Stranda Syssels Jord. 1630 Al.	76 —	39 -	106 —	12 -	+ 29.	69.
4) Alptaf. og Bardastr. Jorder 770 Al.	36 —	9 -	50 —	13 -	+ 14.	4.

Herfra maatte dog drages Administratorernes Procenter, som for Arnarstappens Ombud samt Alptafjords og Bardastrands Jorder vare bestemte til $16^2/_3$ %, for Skogarstrands Ombud 25 % og for Stranda Syssels Jorder til 20 %. — Endeligen

anföres den ved kgl. Resol. 3. Decbr. 1823 Rentekammeret givne Bemyndigelse til at tilstaae Moderation i Afgifter af de kgl. Godser i Island. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1842 D, Nr. 311. 1842. 22. Septbr.

Vi ville allern. have Vort Rentekammer bemyndiget til at tilstede, deels at Leilændingerne paa de Os tilhörende Godser i Islands Vester-Amt endnu for indeværende Fardagsaar erlægge deres Landskyld efter den gamle Evaluationsmaade, deels at de i de derefter paafölgende trende Fardagsaar betale 5/6 af Landskylden efter samme Maalestok, og 1/6 med Penge efter Capitelstaxten paa Middelalen, hvorhos Mandslaanet for Arnestappens Ombuds Vedkommende bliver at tilsvare, som hidtil, med 1 Rbd. rede Sölv. — Plöen den 22. September 1842[1].

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Beregning af Auktions-Salair for Sysselmænd.** Khavn den 24. Septbr. 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1298. 24. Septbr.

I Anledning af den i Hr. Amtmand Thorsteinsons behagelige Skrivelse af 16. Mai d. A. omhandlede Betaling til Sysselmand Th. Gunlögsen, for at have afholdt Auktion over Forpagtningen af Iseſjords Syssels Kongetiende paa Sysselets samtlige Thingsteder i Aaret 1841, da formene vi, at der, i Henhold til vor Skrivelse af 19. Februar d. A. om Salarium til Sysselmændene for Salg af kgl. Jordegods i Island, kan tilkomme ham den i Sportelreglementet at 10. Septbr. 1830 § 45 for forgjæves Forretning fastsatte Godtgjörelse af 2 Rbd. Sölv; hvorom, saavel som at Landfogden er tilskreven om Udbetalingen af Islands Jordebogskasse, Hr. Amtmanden

[1]) Resolutionens Indhold er meddeelt Amtmanden i Vester-Amtet, Conferentsraad Thorsteinson, ved Rentek. Skriv. 28. Septbr. 1842. Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1329.

1842. vilde behage at meddele Sysselmand Gunlögsen Underretning. — Rentekammeret den 24. Septembr. 1842.
24. Septbr.

24. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Transport-Omkostningerne for en Fæstnings-Slave.** Khavn den 24. Septbr. 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1290.

Hr. Kammerherre og Stiftamtmand Hoppe har i behagelig Skrivelse af 3. Juni sidstl. underrettet Rentekammeret om, at De, ifölge en af Politimesteren her i Staden med Skipper M. Johansen i sidstafvigte Foraar indgaaet Accord, har ladet denne udbetale af Islands Jordebogskasse 26 Rbd. 64 Sk. for Transporten fra Kjöbenhavn til Reikavig af lösladt Fæstningsslave John Johnsen, samt henstillet, at fornævnte Belöb maa passere til Udgift af Jordebogskassen.

I den Anledning tilmeldes Hr. Kherre herved tjenstl. til behagelig Underretning, at Kammeret, i Betragtning af Omstændighederne og paa forventet allerhöieste Approbation, tillader, at Belöbet maa passere til Udgift i Regnskabet for bemeldte Kasse, og at Landfoged Gunlögsen derfor under Dags Dato er tillagt den i saa Henseende fornödne Ordre. — Rentekammeret den 24. Septembr. 1842 [1].

24. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. de **islandske Söpasse** og deres **Udstedelse** til Fartöier, der gaae **fra Island til Danmark.** Khavn den 24. September 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1283.

---

[1]) s. D. Rentekammerets Ordre til Landfogden i Island, at lade det nævnte Belöb passere som Udgift i Jordebogskasse-Regnskabet; hvilket ogsaa anmeldes til Rentekammerets danske Sekretariat. Copieb. sst. Nr. 1291—92.

Ved Hr. Amtmand Thorsteinsons behagelige Skrivelse af 10. Januar f. A. er Kammeret tilstillet et Andragende, hvori daværende Sysselmand i Sneefjeldsnæs Syssel, Schulesen, indberetter til Dem, at de i Stykkesholm etablerede Kjöbmænd, Brödrene Benedikt og Brynjolf Benediktsen, samt Kolbeinsen, i Efteraaret 1840 have expederet derfra til Kjöbenhavn tvende der stationerede Fiskefartöier, nemlig Jagterne Adonis og Ane Kirstine Cecilie, uden enten at anmelde Skibenes Afreise for Sysselmanden, eller at forsyne dem med Pas m. v., og har denne Embedsmand derhos anmeldt, at det af Rentekammeret i Aaret 1840 udfærdigede Söpas for Sluppen Lovise, som overvintrede i Island, ikke blev afleveret til ham til Indsendelse til Kammeret, men at det derimod er nedsendt til Kjöbenhavn med en Skipper, som förte et andet Fartöi, og har Hr. Amtmanden derhos begjært Sysselmanden meddeelt Forholdsordre i forberörte Henseender. 1842. 24. Septbr.

Hvad nu det förste Punkt angaaer — om en Skibsrheder eller Skipper er forpligtet til at see sit Skib forsynet med Pas paa en Reise fra Island til Danmark —, da findes Intet herom bestemt i Lovgivningen, men denne indeholder, forsaavidt det islandske Pasvæsen angaaer, ikkun Regler for de Skibe, der fra de danske Stater gaae til Island og derfra igjen til fremmede Lande. Rentekammeret maa imidlertid være af den Mening, at Pas ikke behöves i det omhandlede Tilfælde, og at nærmere Bestemmelse i saa Henseende ei heller har været nödvendig, naar der sees hen til det Öiemed, i hvilket Meddelelsen af islandske Söpasse er befalet. Saavel i Forordn. af 7. Marts 1787, som i Plakat af 28. Decbr. 1836, nævnes nemlig udtrykkeligen, at Hensigten med at foreskrive Erhvervelsen af Passe, under Iagttagelse af visse Former, alene har været at tilveiebringe Sikkerhed for, at de dermed forsynede Skibe og Ladninger ere kgl. Undersaatters Eiendom; men denne Sikkerhed haves, hvad de i Island værende

1842. Skibe angaaer, allerede derved, at ethvert Skib skal
24. Septbr. være forsynet med et af Kammeret udfærdiget Pas for at kunne komme til Island, og, i Henseende til de islandske Varer, som nedsendes hertil, ligeledes derved, at disse, efter de bestaaende Forholde, ikke kunne tilhöre Andre end danske Undersaatter. Den Bestemmelse i fornævnte Anordning, at Passet gjelder baade for Hen- og Hjemreisen, — der iövrigt ogsaa viser, at ingen Control er anseet nödvendig med Hensyn til de Varer, som föres hertil, fra Island, — synes vel at antyde, at et Skib skal være forsynet med Pas paa sin Reise ogsaa fra Island til Danmark; men forberörte Bestemmelse gjelder öiensynlig ikkun de Skibe, der fra de danske Stater gaae til Island og tilbage igjen hertil, men derimod ikke de i Island hjemmehörende Skibe, der gaae fra Island til Danmark og herfra igjen tilbage. — Antages det, at Bestemmelsen er anvendelig i begge de ovenanförte Tilfælde, maae ogsaa Eierne af de islandske Skibe indrömmes Ret til at tilbageholde de dem meddelte Söpasse, indtil Skibene igjen gaae til Danmark, men Hensigten af den befalede Tilbagelevering af Passene, nemlig at forhindre Misbrug af samme, vilde da ikke opnaaes, idet Tilbageleveringen som oftest först kunde skee efter flere Aars Forlöb, paa Grund af at de fleste saadanne Skibe ere smaa Fiskefartöier, der i Almindelighed ikkun gaae til Danmark naar de trænge til Reparation; af de to ovennævnte Skibe har saaledes Adonis ikke været her siden Aaret 1835 og Ane Kirstine Cecilie ikke siden 1836. — Forövrigt er det en Selvfölge, at en Skibseier eller Skipper, naar han, efter at have nedsendt det ham tidligere af Rentekammeret meddelte Söpas, maatte til en Reise til Danmark önske et Pas af vedkommende Sysselmand, ikke bör nægtes et saadant, imod at han, saaledes som i Rentekammerets Skrivelse af 30. Januar f. A. ommeldes, erlægger til Sysselmanden Betaling derfor efter § 62 i Sportelreglement for Island af 10.

Septbr. 1830. — Det ovennævnte Pas for Skibet Lovise er afleveret her i Kammeret den 6. Oktober 1840, og der kan, efter det Foranförte, ikke fra dette Collegii Side være Noget at erindre imod, at denne Aflevering er skeet direkte hertil efter Skibsrhedernes Foranstaltning. 1842. 24. Septbr.

Foranstaaende, hvorom er brevvexlet med det danske Cancellie, som deri har erklæret sig aldeles enigt, anmodes Hr. Amtmanden om behageligen at ville tilkjendegive Vedkommende til Efterretning. — Rentekammeret den 24. Septembr. 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Frihed for Grundleie** af **Handels-Etablissementer** paa **Grundarfjord.** Khavn den 24. Septbr. 1842. — Rentek. Isl. Copiebog 14, Nr. 1293. 24. Septbr.

Af det under 28. Juni sidstl. hertil indsendte Duplicat af Hr. Amtmandens Skrivelse af 30. August f. A., betræffende Afhændelsen af den under Arnestappens Ombud hörende Jord, Grund kaldet, paa hvilken Handelsstedet Grönnefjord (= Grundarfjord) ligger, erfares det, at den ene af de tvende paa bemeldte Handelssted etablerede Kjöbmænd, nemlig J. Danielsen, har, foranlediget ved derom fra Dem skeet Opfordring, for Jorden budet en Kjöbesum af 400 Rbd., og at derefter over Eiendommen har været afholdt Auktion, ved hvilken Danielsen blev Höistbydende med ikkun 380 Rbd. Det förstnævnte Bud er af Hr. Amtmanden fundet antageligt og indstillet til Approbation under de ved den afholdte Auktion bekjendtgjorte Vilkaar.

Med Hensyn imidlertid til, at det sidste Punkt af berörte Vilkaar giver Kjöberen Ret til at fordre Recognition saavel af de tvende i Grönnefjord nu oprettede Handelssteder, som af dem, der muligen kunne blive oprettede sammesteds, maa Kammeret yttre den

1842. 24. Septbr. Mening, at en saadan Ret ikkun bör overdrages Kjöberen for de Jordstykker, som udlægges til Handlende, der i Fremtiden maatte nedsætte sig paa Grönnefjord; og maae vi i saa Henseende tilbagekalde i Hr. Amtmandens Erindring den Brevvexling, som i sin Tid blev fört om en , saavidt skjönnes aldeles lignende Sag, nemlig angaaende hvorvidt Grundafgifter kunde fordres af den til Isefjords Handelssted udmaalte Jordstrækning, hvoraf Resultatet blev, at Kammeret, efter at have modtaget Deres Betænkning over Sagen af 2. Februar 1837, frafaldt Krav paa Grundafgift af nysnævnte Jordstrækning, navnligen med Hensyn til den af Dem udhævede Omstændighed, at det, da saadanne Jorder, ifölge Forordn. af 17. Novbr. 1786 § 4, ere bortskjenkede til Kjöbstæderne, fra den juridiske Side kunde være tvivlsomt, om de Handlende, efter at en Kjöbstad er gaaet over til at blive Handelssted, lovmedholdeligen og uden Dom kunne være at paalægge nogen aarlig Recognition til den kgl. Kasse for Benyttelsen af den udmaalte Kjöbstadgrund. Desuden synes i alt Fald Billighed i höi Grad at tale for, at den omhandlede Afgiftsfrihed — der hidtil, i Henhold til det nævnte Lovsted, i Virkeligheden har existeret og ikke udtrykkeligen ved noget Lovbud er hævet og ei heller med Hensyn til Tiden begrændset — fremdeles vedbliver, eftersom Værdien i Handel og Vandel af berörte Eiendomme, ved hvis Erhvervelse meerbemeldte Frihed naturligviis maa være tagen i Betragtning, vilde blive nedsat i Forhold til Störrelsen af den aarlige Afgift, der blev paalagt samme. — Imod Salget af Jorden Grund veed Kammeret iövrigt Intet at erindre, og, skjöndt den budne Kjöbesum af 400 Rbd., i Forhold til Eiendommens Matrikulskyld og de tidligere deraf svarede Afgifter, er meget lav, vil Collegiet dog, i Betragtning af de ellers oplyste Omstændigheder, findes villigt til at indgaae med allerunderd. Forestilling om allern. Approbation paa Salget, saafremt Danielsen for

sig og efterfölgende Eiere vil fraskrive sig Ret til Grundafgift af det til de nuværende tvende Handelssteder fra Jorden Grund i sin Tid udmaalte Areal, og han derhos vil erlægge det sædvanlige Gebyr, 14 Rbd. 48 Sk. r. S., for det kgl. Skjöde, som i saa Fald bliver at udfærdige. Herom vilde Hr. Amtmanden altsaa behage at indhente og derefter med Deres Betænkning indsende Danielsens Erklæring. — Rentekammeret den 24. Septembr. 1842. 1842. 24. Septbr.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. gratis **Uddeling af** nogle **Oldskrifter** mellem Bibliotheker og Private. Khavn den 28. September 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1323. 28. Septbr.

Finantsdeputationen har tilsendt Rentekammeret til Afbenyttelse adskillige til den kgl. Kasse overdragne Exemplarer af Oldskrifter, nemlig:

1 Ex. af Oldnordiske Sagaer.
1 — Nordiske Fortids-Sagaer.
1 — Sögur Gautreks &c.
1 — Mémoires de la société des antiquaires du Nord.
1 — Antiquitates Americanæ.
1 — Grönlands hist. Mindesmærker.
2 — Saga Sverris konúngs.
2 — Íslendíngabók og Landnáma.
2 — Historia Olavi Tryggvii filii.
2 — Historia regis Sverreris.
2 — Historia regum Haconis &c.
2 — Kong Diderik af Berns Saga.
3 — Scripta historica Islandorum.
3 — Sögur Magnús góða &c.
3 — Olaf den Helliges Saga.
3 — Norges Konger Magnus &c. Sagaer.
3 — Norges Konge-Sagaer.
3 — Kong Sverres Saga.

1842.

28. Septbr.

3 Ex. af Norges Konge Hakons Saga.
3 — Hakon Hakonssons Sagas Slutning.
3 — Jomsvikinga og Knytlinga Saga.
2 — Bidrag til oldnord. geograph. Ordbog.
4 — Færeyínga saga.
9 — Fornmanna sögur.
9 — Fornaldar sögur Norðrlanda.
9 — Íslendínga sögur.
9 — Ólafs saga Tryggvasonar.
9 — Ólafs saga hins helga.
9 — Sögur Hákonar &c.
9 — Jómsvíkínga saga og Knytlínga.
9 — Ríkisár Noregs og Dana konúnga.
9 — Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed.
9 — Annaler for nordisk Oldkyndighed for 1836, 1837, 1838 og 1839.

Da det er Rentekammeret bekjendt, at Stiftsövrigheden i Island tidligere har modtaget til Fordeling imellem Islands Stifts- og Amtsbibliotheker, Distrikts-Bogsamlinger, samt mindre formuende Præster og Almuesmænd, en Gave fra Hans Majestæt Kongen, bestaaende i flere Exemplarer af de fleste og betydeligste af ovennævnte Skrifter, saa have vi anseet det hensigtsmæssigt, tjenstligst at overlade til Hr. Khre Hoppe og Deres Höiærv. Hr. Biskop Johnsens gode Forsorg ligeledes at fordele disse Böger imellem Bibliotheker og Private, saaledes at Stiftsbibliotheket först maatte forsynes med de af meerbemeldte Böger, som der muligen ikke maatte haves, dernæst Bessastad Skoles Bibliothek, Amtsbibliothekerne og Distriktsbogsamlingerne, — og hvad der da blev tilovers fordeles imellem mindre formuende Præster og Almuesmænd. — Rentekammeret den 28. Septembr. 1842.

29. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Domme i offentlige Politisager** m. v.

Khavn den 29. September 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 3837. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1842, S. 223—224. 1842. 29. Septbr.

Hr. Amtmand har i behagelig Skrivelse af 12. April d. A. forespurgt, om det kan have sit Forblivende ved den hidtil i Vest-Amtet brugte Praxis, hvorefter Dommene i offentlige Politisager, som ikke af Tiltalte ere begjærede appellerede, af Sysselmændene ere blevne fuldbyrdede, uden at de, saaledes som for Danmark er befalet ved Plak. af 12. Januar 1821, forinden Fuldbyrdelsen ere blevne indsendte til Amtets Approbation, eller om der i den omhandlede Henseende bör forholdes efter de i den citerede Plakat indeholdte Bestemmelser[1].

I Svar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at den i Plak. af 12. Januar 1821 indeholdte Bestemmelse om, at Amtets Approbation skal erhverves paa Domme i offentlige Politisager, förend de exequeres, saa meget mere maa efterkommes i Island, som Sysselmændene ikke engang uden Hjemmel af den i bemeldte Plakats § 1 indeholdte Bestemmelse kunne anlægge en saadan Sag uden Amtets foregaaende Ordre. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. Septembr. 1842.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Lovgivningens Bestemmelser om Horstrafs Formildelse,** m. v. Khavn den 29. Septbr. 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 3836. 29. Septbr.

---

[1]) Amtmanden havde ladet det stiltiende gaae hen med den brugte Fremgangsmaade, deels fordi Plak. 12. Januar 1821 endnu ikke var udvidet til Island, deels fordi Indsendelsen af Domme til Amtet i hvert enkelt Tilfælde vilde medtage en lang Tid, samt forvolde betydelige Bekostninger, især i de længere fraliggende Jurisdictioner.

1842. 29. Septbr. Hr. Amtmand har i behagelig Skrivelse af 12. April d. A. andraget, at De oftere har haft Leilighed til at erfare, at der hos Embedsmændene i Vest-Amtet ere forskjellige Meninger om, hvorledes de i For. 24. Januar 1838 §§ 11 og 12 indeholdte Bestemmelser ere at forstaae.

Hvad saaledes navnlig angaaer den i den förstnævnte § indeholdte Bestemmelse, hvorefter Amtmanden er bemyndiget til at eftergive Horstraffen, har De bemærket, at det er fundet tvivlsomt, hvorvidt hin Embedsmand, i Medför af denne Bestemmelse, aldeles kan eftergive bemeldte Straf; og hvad § 12 betræffer have, efter hvad De har yttret, Nogle antaget, at den der bestemte Straf for den, som tre Gange har gjort sig skyldig i Leiermaal med forskjellige Personer, kan anvendes, saasnart Nogen tredie Gang har forseet sig, skjöndt ikkun med to forskjellige Personer, medens Andre holde for, at det er en nödvendig Betingelse for Straffens Anvendelse, at Forseelsen er gjentaget med tre forskjellige Personer.

De har derhos tilföiet, at skjöndt De finder det klart, at Amtmanden i Medför af den citerede Bestemmelse maa være bemyndiget til aldeles at eftergive Horstraffen, samt at § 12 i For. 24. Januar 1838 er at forstaae saaledes, at Straffen for tredie Gang begaaet Leiermaal kun kan finde Anvendelse, naar Forseelsen er begaaet med tre forskjellige Personer, har De dog troet at burde indstille Sagen til Cancelliets Afgjörelse, for at enhver Tvivl angaaende Forstaaelsen af de omhandlede §§ kan bortfjernes.

Foranlediget heraf undlader man ikke til behagelig Efterretning tjenstl. at melde, at Cancelliet finder det utvivlsomt, at de omhandlede Bestemmelser maae forstaaes saaledes, som af Hr. Amtmand ovenfor er antaget. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. Septembr. 1842.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Lektor Theologiæ Johnsen, angaaende **Oversendelse af Böger til Skolen,** samt **Skolens Bibliothek.** Khavn den 30. September 1842. — Univ. Direct. Copieb. for Universit. og Skolerne 1842, Nr. 1525. — **Uddrag.** 1842. 30. Septbr.

[Der oversendes en paa vedlagt Liste specificeret Samling Böger til Skolen, samt til sammes Bibliothek]. — — —

Slutteligen skulde Directionen tjenstl. anmode Hr. Lektoren om at forskaffe Directionen en fuldstændig Fortegnelse over samtlige Værker og Böger, som for Tiden findes i Skolens Bibliothek. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 30. Septembr. 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Forpagtninger af Södrift paa Kysterne i Thingöe Syssel,** m. v. Khavn den 30. September 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1334. 30. Septbr.

Ved behagelig Skrivelse af 31. Decbr. f. A. har Hr. Amtmanden hertil indberettet, at afg. Amtmand Thorarensen under 17. Marts s. A. har approberet det af Bonden Jon Einarsson af Björg gjorte Bud af 6 Pund Tælle aarlig for Forpagtningen af den Munkethveraa Kloster tilhörende Tömmerdrift paa Ljosavatns Thingsogns Forstrande i 5 Aar, samt under 24. Juni næstefter et af Handelsfaktor J. Johnsen gjort Bud af 6 Pd. Tælle for Forpagtningen af den saakaldte Manarreke paa Tjörnæs i 4 Aar, fra Fardag 1841 at regne, hvorhos De har indstillet til Rentekammerets Resolution, om den saakaldte islandske Alen, eller det nu i Island gjeldende danske Alenmaal, skal afgive Maalestokken

1842. 30. Septbr. ved Bestemmelsen af Længden af dette Munkethveraa Kloster ved dets Maldager tillagte tredie Deel af stort Tömmer over 10 Alen, der falder paa de förstnævnte Forstrande, ligesom De ogsaa har tilmeldt Kammeret, at paa Kirkejorden Naustavig, der er beliggende inden disse Forstrandes Grændser, ere opdrevne 4 Stykker Planker, der som Vrag ere tagne i Besiddelse af Præsten til Thoroddstadir og Ljosavatn, E. Thorleifsson, som er beneficeret med nysnævnte Jord Naustavig.

Idet Kammeret maa bifalde de af afgangne Amtmand Thorarensen trufne Foranstaltninger med Hensyn til Bortforpagtningen af Tömmerdriften paa begge ommeldte Forstrande, skulde man ikke, i Henseende til det om Alenmaalet opkastede Spörgsmaal, undlade at yttre Fölgende: Hr. Amtmanden har været af den Formening, at det gamle islandske Alenmaal burde afgive Maalestokken, da Klosterets Maldager, ved at fastsætte, at det Klosteret tilfaldende Drivtömmer skal være over 10 Alen langt, maa antages at have haft en vist bestemt, efter det gamle islandske Alenmaal normeret Störrelse for Öie, hvilken Störrelse vilde blive forandret, saafremt et andet Alenmaal blev bragt i Anvendelse, og Maldagernes Bestemmelser saaledes tilsidesatte. Endskjöndt vi nu maae ansee det for en Selvfölge, at Længden af det omhandlede Tömmer rettelig burde udmaales efter den Alen, der var den gjeldende paa Maldagernes Tid, hvis der havdes paalidelig Kundskab om denne Alens Störrelse, saa vil dog Kammeret ikke have Noget imod — da en saadan Kundskab ikke haves — at den nugjeldende danske Alen, der efter al Rimelighed er længere, end den paa Maldagernes Tid gjeldende, for Munkethveraa Klosters Vedkommende lægges til Grund ved deslige Spörgsmaales Afgjörelse for Eftertiden, saaledes at der for Klosterets Vedkommende kun gjöres Fordring paa $^1/_3$ af de Træer, der ere over 10 Alen nuværende dansk Maal. — Betræffende Spörgsmaalet om Klosterets Ret til den tredie Deel af de paa

Gaarden Naustavigs Forstrande opdrevne 4 Stkr. Planker, maa Kammeret formene, at samme uden Deling bör tilfalde vedkommende Beneficiarius, thi da den Klosteret ved den ommeldte Passus i dets Maldager tillagte Forstrandsrettighed paa bemeldte Gaards Grund blot er et „ítak", eller en aflöst Deel af den Gaarden oprindeligviis tilkommende Strandrettighed, og da Klosterets Maldager, der i Almindelighed blot skjelne mellem Hvaldrift, Flytninger og Tömmerdrift, ved i den paaberaabte Passus at bruge Udtrykket: stórviðir, har ladet det uafgjort, om derunder skal indbefattes Vrag eller ikke, maa hiin Passus nödvendig forstaaes med de Indskrænkninger, som den i Jonsbogens Rekab. 2. Cap. indeholdte declaratoriske Lovbestemmelses Analogie medförer. Dette Lovbud har nemlig for det Tilfælde, at der ved Salget af en Forstrandsrettighed ikke træffes nöiagtig Accord, fastsat som Regel, at utilhugget Drivtömmer over 1 Alen skal tilfalde den ifölge Salget Forstrandsberettigede, men Vrag derimod Grundeieren. Klosteret har saaledes ikke været tillagt nogen Andeel af det i Plakaten af 4. Mai 1778 § 2 omhandlede Vrag, som derfor, ifölge Forordn. af 3. Mai 1650 samt nysnævnte Lovbud, udeelt maa tilfalde Beneficiarius. 1842. 30. Septbr.

Hvilket herved tilkjendegives Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Rentekammeret den 30. Septembr. 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udbetalinger til Fremmede af Jordebogskassen.** Khavn den 30. September 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1338. 30. Septbr.

Fra Landfoged Gunlögsen ere Rentekammeret tilstillede tvende Qvitteringer, meddelte af Raoul Angles for til ham udbetalte 700 Rbd. r. S. og 500 Francs, der udgjöre 178 Rbd. 12 Sk. r. S., altsaa ialt 878 Rbd. 12 Sk. r. S., men, da derhos ikke er indberettet, at

1842. 30. Septbr. der ikke til ham er udbetalt mere af de 1395 Rbd. 80 Sk. r. S., som bemeldte Angles, ifölge hvad Hr. Kammerherren under 23. April d. A. er tilskrevet, kunde hæve af Jordebogskassen, saa skulde man tjenstligen have Dem anmodet om, snarest muligt desangaaende at meddele Rentekammeret fornöden Underretning, og vilde De derhos behage at tilkjendegive Landfoged Gunlögsen til Iagttagelse i Fremtiden, at Hr. Kammerherrens Duplicat-Begjæringer om Udbetalingen af saadanne Summer, som den ovennævnte, stedse blive at paasee forsynede med Vedkommendes Qvitteringer, der bör lyde paa Rigsbankpenge Sölvmynt og ikke paa nogensomhelst fremmed Mynt. — Rentekammeret den 30. Septembr. 1842.

1. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Sönder-Amt, Stiftamtmand Hoppe, ang. en **ny Medicinaltaxt.** Khavn den 1. Oktbr. 1842[1]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 3913.

Efter Hr. Kherres Begjæring i behagelig Skrivelse af 13. August d. A. skulde man tjenstl. tilstille Dem fem Exemplarer af den ved allerhöieste Resolution af 30. Decbr. f. A. allernaad. approberede Medicinaltaxt, idet man tilföier, at samme i Analogie af den allerhöieste Resolution af 19. August 1818[2] og Collegiets Skrivelse til Amtet af 27. Mai 1820 vil være gjeldende i Island paa samme Maade som den ældre[3]. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Oktobr. 1842.

6. Oktbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Landfogden i Island, ang. **Sysselmændenes Beregninger over Laugmandstolden.** Khavn den 6. Oktober 1842. — *see* ovenfor, Rentek. Skriv. 14. Mai 1842.

[1]) Canc. Skriv. 12. Juli 1845.

[2]) *see* Canc. Skriv. 1. Septbr. 1818 her i Samlingen.

[3]) den traadte i Kraft i Island fra 1. Januar 1843.

Kongelig **Bekjendtgjörelse** ang. **Resultaterne af de nörrejydske Provindsialstænders Forsamling 1840.** Khavn den **7.** Oktober **1842**[1]. — 1842. 7. Oktbr.
Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1843. — Canc. 2. Departem. Registrant XLIII, 318 (1842, Nr. 742*). Original-Aftryk hos Schultz. Ny Coll. Tid. for 1842, S. 857–874. Schou XXIII, 620—638. — **Uddrag.**

Allernaadigst Bekjendtgjörelse til Provindsialstænderne for Nörre-Jylland, om Resultaterne af deres under deres Forsamling i 1840 afgivne allerunderd. Betænkninger og övrige indgivne Andragender.

Vi Christian den Ottende &c. Vore troe Provindsialstænder for Nörre-Jylland Vor Kongel. Hyldest og Naade. — Af de Forhandlinger, som ere foregaaede ved Provindsialstænderne for Nörre-Jylland i Aaret 1840, have Vi med allerhöieste Tilfredshed erkjendt Deres redelige Iver for Landets Bedste. Efter at saavel de Betænkninger, som De have afgivet over de Dem til Overveielse forelagte Lovudkast, som og Deres övrige allerunderd. Andragender paa det Nöieste ere blevne prövede, ville Vi herved allern. give Dem en samlet Oversigt over de Beslutninger, der i saa Henseende ere blevne tagne.

I. Fölgende Anordninger, hvortil Udkast have været Provindsialstænderne forelagte, ere udkomne:

.... 2) Under 16. Decembr. 1840, Forordning angaaende nödvendig Appel i criminelle Sager; — — — 6) under 26. Marts 1841 Forordning, der forandrer og nærmere bestemmer Straffen for Brandstiftelse; — — — 15) under 8. Septembr. s. A. Forordning, indeholdende nærmere Bestemmelser om Beviset i criminelle Sager; — 16) under 24. Septembr. s. A. Plakat, indeholdende, hvorledes den i visse Tilfælde skal ansees, der findes i Besiddelse af stjaalne Koster m. m. — — —

[1]) jevnf. Bekjendtg. 4. Juli 1842.

1842. 7. Oktbr. Af de foranförte Anordningers Indhold ville Vore troe Provindsialstænder for Nörre-Jylland erfare, hvorledes de Bemærkninger, der saavel af Dem som af Vore Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, have været fremsatte ved de forelagte Udkast, ere blevne tagne under nöieste Overveielse, og hvorledes Udkastene i Overeensstemmelse dermed have modtaget adskillige Forandringer, nærmere Bestemmelser og Tilföininger. — — —

II. Med. Hensyn til det Vore Provindsialstænder meddelte, fra Stiftamtmanden over Islands Stift fremkomne, Forslag angaaende Reikjavigs Indlemmelse i de danske Kjöbstæders Brandforsikkring, da have Vi, efter at de af begge Vore troe danske Provindsialstænderforsamlinger over denne Sag afgivne Betænkninger af Vort Danske Cancellie have været Os allerund. foredragne, allern. bemyndiget Vort Cancellie til at lade Reikjavigs Communalbestyrelse meddele Indholdet af bemeldte Betænkninger, med Tilföiende, at den attraaede Indlemmelse i Kjöbstædernes Brandforsikkring, som Fölge deraf, i det mindste ikke for Tiden kan finde Sted, og at det overlades til Samme, om den maatte finde Anledning til at indlede nye Forhandlinger angaaende Sagen, og i den Henseende erhverve de af Vore Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter samt for Island og Færöerne paapegede Oplysninger. — — —

Til Bekræftelse paa forestaaende allern. meddelte Resolutioner have Vi udfærdiget denne Vor Kundgjörelse, og forblive Vore troe Provindsialstænder i kgl. Naade bevaagen. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 7. Oktobr. 1842.

20. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Præsternes Mensale**

af Kirken paa Urdir. Khavn den 20. Oktober 1842. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1842, Nr. 4741. 1842. 20. Oktbr.

Efter at have modtaget Hr. Kherres og Deres Höiærv.* behagelige Betænkning af 24. August d. A. over det Dem herfra under 14. April d. A. tilstillede Andragende, hvori Sognepræsten for Tjörn og Urdum Menigheder inden Öefjords Syssel og Islands Norder-Amt, Arne Haldorsen, besværer sig over: ikke at erholde hvad der tilkommer ham af Eieren af Kirken paa Urdum i Svarfaderdal, idet han foruden de to Hundr., Præsten tager i Leie i Hjemmegaarden, formener, at der efter de authoriserede Maldager endvidere tilkommer ham en „udengaards" Indtægt, som i de forskjellige Maldager er beregnet til forskjellig Störrelse, — skulde man herved tjenstligst anmode Dem om, behageligen at tilkjendegive bemeldte Sognepræst Haldorsen, at da der ved det, Præsten oppebærer „udengaards", ikke skal forstaaes en Indtægt, der tilkommer ham fra Kirkens Eier, men derimod de sædvanlige Ydelser fra Sognefolket, maa hans Andragende ansees ugrundet og ubeföiet. — Det kongel. Danske Cancellie den 20. Oktobr. 1842.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Sönder-Amt, Stiftamtmand Hoppe, ang. et indgivet Andragende om **Tilladelse til at procedere paa Pröve** ved Retterne i Island. Khavn den 25. Oktober 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 4257. 25. Oktbr.

I Anledning af den med Hr. Amtmandens Skrivelse af 5. Novembr. f. A. hertil indsendte Ansögning, hvori Cand. juris E. Briem anholder om Tilladelse til at procedere paa Pröve ved den kgl. islandske Landsoverret og de samme underordnede Retter, skulde man, efter at have correspondere med bemeldte Landsoverret,

1842. herved til behagelig Efterretning og videre Bekjendt-
25. Oktbr. gjörelse tjenstligst melde, at det Ansögte ikke kan bevilges. — Et Bilag fölger indsluttet tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. Oktobr. 1842.

1. Novbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. **Mulkt for begaaet Qvaksalveri.** Khavn den 1. November 1842. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1842, Nr. 4353a.

Med Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 28. Juni d. A. har Cancelliet modtaget Duplikat af en tidligere Skrivelse af 24. August 1841, med tilhörende Bilage, ligeledes i Duplikat, der blandt Andet indeholder Deres Erklæring over en Dem tilstillet Ansögning fra Bonden Conradsen (= Konráð Konráðsson) af Bjarnarhavn i Sneefjeldsnæs Syssel om Eftergivelse af Straf for det Qvaksalveri, hvori han har gjort sig skyldig.

Foranlediget heraf skulde man, efter at have corresponderet med det kongl. Sundheds-Collegium, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at det Ansögte ikke kan bevilges, idet man tilföier, at det er en Selvfölge, at Mulkten, i Medför af For. 24. Januar 1838 § 3, bliver at nedsætte til 10 Rbd., der tillægges Fattigvæsenet i den Rep, hvor den Paagjeldende boer. — Det kongel. Danske Cancellie den 1. Novembr. 1842.

1. Novbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Leiermaalsböder hos Fattige.** Khavn den 1. November 1842. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1842, Nr. 4353b.

Ved at tilstille Cancelliet en Udskrift af Sönder-Mule Syssels Justits-Protokol, tillige med den derpaa tegnede Amts-Resolution af 10. Decembr. f. A., hvoraf sees, at Are Arason af Gilsarteige er for fjerde Gang

begaaet Leiermaal bleven ifunden en Mulkt af 16 Rbd. r. S., har Hr. Amtm. tillige ladet fölge en Skrivelse fra vedkommende Sysselmand med tilhörende Bilage, hvoraf fremgaaer, at Are Arason Intet eier, hvori der kan gjöres Execution for den ham ifundne Mulkt, og at han derhos er af et saa svagt Helbred, at den subsidiaire Straf af Riis ikke uden Skade for hans Sundhed vil kunne anvendes. Da han, paa Grund af sin Helbredsforfatning, heller ikke ved Arbeide for det Offentlige eller for Privatmand vil være istand til at fortjene hvad der til Bodens Udredelse behöves, og der saaledes ikke er nogen Maade, hvorpaa Straffen kan bringes i Udövelse, har Hr. Amtm. i behagelig Skrivelse af 5. August d. A. henstillet, om Boden under disse Omstændigheder kan eftergives, eller hvorledes der skal forholdes.

1842.
1. Novbr.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning tjenstl. melde, at man i de anförte Omstændigheder ikke finder Anledning til at eftergive bemeldte Are Arason den ham dikterede Mulkt, men at det kan beroe med Executionen, indtil den kan finde Sted paa en af de i For. 24. Januar 1838 § 9 bestemte Maader. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Novembr. 1842.

Kongelig Confirmation paa **Regulativ for Bardastrands Syssels Læseselskab og Bogsamling.** Khavn den 3. Novbr. 1842. — Canc. 3. Depart. Registrant fol. 530 (1842, Nr. 2101). Rubr. i Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1842, S. 250. Regulativet paa Dansk og Islandsk, med en kort historisk Indledning og med tilföiet Catalog over Skrifterne, er trykt i Reykjavík 1845. 52 Sider i 8vo. Titelen er: „Regulativ for, og Catalog over, Bardestrands Syssels Læseselskabs Bogsamling, udgivet af Agentinde H. B. sal. Schevings Arvinger; — Reglugjörð og bókalisti Barðastrandar sýslu lestrarfélags, gefin út af Erfingjum Agentinde H. B. sál. Schevings". I den forudskikkede historiske Indledning (S. 1—7) oplyses, at et Læseselskab for Bardastrands Syssel var stiftet 1801 af daværende constit. Sysselmand Gudmund Scheving og Provst Jon Ormsson. Dette Selskab blev

3. Novbr.

1842. afbrudt ved Krigen 1807, men fornyedes 1817 og bestod til
3. Novbr. Septembr. 1822, da det opløstes. I den Hensigt, igjen at fornye samme, samlede Agent Scheving under sit Ophold i Danmark 1836 og 1837 endeel Böger i forskjellige Sprog og Videnskaber, ialt omtrent 300 Nummere, hvilken Samling i Forbindelse med Rester af den ældre m. v., ialt 602 Nummere, ved Enkens Foranstaltning med Arvingernes Samtykke blev bestemt til Nytte for Bardastrands Syssel, paa den i følgende Regulativ foreskrevne Maade.

Vi Christian den Ottende &c. G. V.: At eftersom hos Os allerund. er ansögt og begjært Vor allernaad. Confirmation paa det af afdöde Agent Schevings Enke, Haldora Benedictsdatter Scheving, af Flatö under Vestamtet paa Vort Land Island, under 8. Juli d. A. forfattede og herhos in originali vedheftede Regulativ for Bardestrands Syssels Læseselskabs Bogsamling, da ville Vi dette Regulativ, hvoraf er indleveret en ligelydende verificeret Gjenpart i Vort Danske Cancellie, i alle dets Ord, Clausuler og Punkter, saaledes som det her forefindes, allernaad. have confirmeret og stadfæstet, ligesom Vi og hermed confirmere og stadfæste samme. — Forbydende &c. — Kjöbenhavn den 3. Novembr. 1842. (ad mandatum).

[BILAG].

Regulativ for Bardestrands Syssels Læseselskabs Bogsamling.

1) De Böger, som afdöde Agent G. Scheving indsamlede i Aarene 1836 og 1837 ved Gaver af nogle Hædersmænd i Danmark, og som, i Fölge en derover nu forfattet Catalog, bestaae af noget over 300 större eller mindre Hoved-Nummere i forskjellige Sprog og Videnskaber, bestemmes herved til at være Grundlag for Oprettelsen af et Læse-Selskab, samt til at være en stedsevarende offentlig Eiendom for Bardestrands Syssel i Islands Vester-Amt, til almindelig Benyttelse og nyttige Kundskabers Udbredelse, under

efterfölgende nærmere Bestemmelser. — 2) Bogsamlingen bör stedse have tre Bestyrere, af hvilke den förste bör være Sognepræsten i Flatöes Kald, den anden en af Bestyrerne for det saakaldte Flatöeske Legat sammesteds, og den tredie Enkefrue Agentinde H. B. Scheving saalænge hun lever, samt baade kan og vil befatte sig med denne Bestilling. Men naar hun döer, eller frasiger sig Bestillingen, da skal den tredie Bestyrer være en af afdöde Agent Schevings og hendes nærmeste Descendenter, som er Mandsperson, og befindes af de övrige to Bestyrere dertil at have de fornödne Qvaliteter, og ei er bosat altfor langt borte fra det Sted, hvor Bogsamlingen forvares. Er ingen af disse Descendenter til, eller er qvalificeret til Bestillingen, da vælge de to Bestyrere med Bogsamlingens Overopsynsmænd efter Stemmeflerhed den tredie, der dog bör være Medlem af Læseselskabet. Disse Bestyrere paaligger det i Almindelighed at före et nöiagtigt Tilsyn med Samlingens tilbörlige Vedligeholdelse, at virke for sammes hensigtsmæssige Benyttelse, samt bidrage, saavidt muligt, til dens Formerelse. — 3) Endvidere skal Bogsamlingen altid staae under to Overopsynsmænd, som bör være Provsten og Sysselmanden i Bardestrands Syssel. Disse have med Bestyrerne at overlægge og fastsætte, hvilke to af de sidstnævnte, enten efter Omgang paa visse Aar, eller paa deres Livstid, bör særskilt forestaae Bögernes Udlaan og særskilt Bogsamlingens Regnskabsvæsen, samt den med disse Forretninger hver især forbundne Bogföring og Correspondance. Fremdeles have de, i Forening med Bestyrerne, at forfatte et Reglement, saavel i Henseende til den Orden, hvori Bögerne maae udlaanes, som i Henseende til paa hvor lang Tid dette maa skee, efter Localiteternes Forskjellighed, Bogsamlingens meer eller mindre udbredte Virksomhed, samt andet deslige. Overopsynsmændene bör i det mindste een Gang om Aaret, enten særskilt, eller om skee kan Begge i Forening,

1842. 3. Novbr.

1842. nöiagtigen eftersee Bogsamlingens Protocoller og derom
3. Novbr. paategne dem, samt da med Bestyrerne overlægge og fastsætte Alt, hvad der maatte ansees tjenligt til at befordre Samlingens Öiemed, ligesom de da have at gjöre Bestyrerne opmærksomme paa de muligen ind löbne Feil, og rette dem. — 4) Bestyrerne bör holde en af Overopsynsmændene autoriseret og forseglet Udlaans-Protokol, hvori nöiagtigen antegnes den Tid, da Bögerne ere udlaante, til hvem, samt naar de ere tilbageleverede, samt om i uskadt eller beskadiget Tilstand, for at der altid kan haves Vished om hvor Bögerne ere, om de ere tilbageleverede til den i Reglementet fastsatte Tid, samt om Laantagerne i Anledning af Bögernes Behandling kan paalægges noget Ansvar. Ogsaa holde de en paa samme Maade autoriseret og forseglet Regnskabsbog, hvori Indtægterne og Udgifterne anföres i den samme Orden, hvori de tilfalde, samt desuden en Forhandlingsprotokol, samt en Correspondancen vedkommende Journal- og Copie-Bog, hvilke to sidste dog ei behöve at være autoriserede. — 5) Bogsamlingens Opbevaringssted skal være paa Flatöe, som det i flere Henseender dertil meest passende og bekvemmeste Sted. Skulde imidlertid Samlingen siden erholde en saa betydelig Tilvæxt, at den ei kan faaes modtaget til Opbevaring i en privat Husleilighed, forventes samme, med en ei betydelig Bekostning for Bogsamlingens egen Regning, at ville blive erholdelig i Kirken paa Flatöe. — 6) Fru Agentinde Scheving og hendes tilstedeværende Börn have forbundet sig til, til Amindelse om Bogsamlingens Stifter, samt ham og sig selv til Ære, og for at Samlingen strax kan komme i Virksomhed, for egen Regning at bekoste den förste Anskaffelse af Protokollerne, samt en passelig stor Bogreol. Ligeledes at bekoste Cataloget over Bögerne trykt. — 7) Alle Böger i Samlingen skulle være forsynede med fortlöbende Nummere, og være mærkede med Bogstaverne B. S. L. S., d. e. Bardestrands Syssels

Læse-Selskab. — 8) Saasnart Cataloget over Bögerne er bleven trykt, skal Bestyrerne udsende nogle Exemplarer deraf til ethvert Præstekald i Bardestrands Syssel, og da tillige, efter foregaaet Overlæg med Overopsynsmændene, udvælge to Mænd i hvert Sogn, hvoraf vedkommende Sognepræst altid bör være den ene, for, som Bestyrernes Befuldmægtigede, at indbyde Alle og Enhver til med Læsning og i andre Maader at benytte Samlingen, samt dernæst forfatte og til Bestyrerne indsende Lister over de Mænd, som i Löbet af hvert Aar önske en saadan Benyttelse. Paa samme Maade, og i et lige Öiemed, skulle nogle Exemplarer af Cataloget ligeledes udsendes til alle de Præstekalde inden Vester-Amtet, hvorhen det ei er imod Sandsynlighed at Bogsamlingen uden altfor stor Risico og Vidtlöftighed kunde udstrække sin almeengavnlige Virksomhed, og forholdes der med Antagelse af to befuldmægtigede Mænd i hvert Sogn sammesteds og Listers Forfattelse over dem, som attraae at benytte Samlingen, som fastsat her næst foran. — 9) Enhver, som saaledes har meldt sig om at maatte erholde Böger tillaans, ansees derved at have tiltraadt Læseselskabet som Medlem, og erholder derved stadig Ret til at benytte Samlingen til enhver Tid, efter de Regler, som nu ere, eller herefter maatte blive fastsatte for sammes Brug; han vedbliver at være Medlem af Selskabet, indtil han skriftligen udmelder sig deraf, enten hos Bestyrerne selv, eller hos sammes Befuldmægtigede. — 10) For at vedligeholde Bogsamlingen, og om muligt foröge samme, til almindeligt Gavn, samt til at bestride de löbende Udgifter ved Bögernes Istandsættelse, Protocollernes successive Anskaffelse m. m., bidrager ethvert Medlem af Selskabet, saalænge der mangler et fast Fond til hine Udgifters Bestridelse, naar han er af Bonde- og Almuestanden ei mindre end 24 Rbsk., men er han udenfor denne Stand, da ei mindre end 40 Rbsk., begge Dele rede Sölv, aarligen. Det staaer Medlemmerne frit for,

1842. 3. Novbr.

1842. frivilligen at fastsætte sit Contingent, dog ei under det
3. Novbr. her fastsatte Minimum; men i modsat Fald bestemmes det af Bestyrerne med Stemmeflerhed, efter almindeligt Overlæg med Overopsynsmændene, iblandt andet i Forhold til den Paagjeldendes Kaar og övrige Omstændigheder, dog aldrig over 1 Rbd. r. S. for hvert enkelt Medlem aarligen. Den, der paa een Gang erlægger et Contingent af 5 Rbd. r. S., bliver derved paa sin Livstid Medlem af Selskabet uden videre Betaling. Bestyrernes Befuldmægtigede rundt omkring i Sognene forundes at være Medlemmer af Selskabet uden noget Contingent, hvis de, imod Forventning, skulde forlange det, i Betragtning af den Uleilighed de paatage sig: at virke for Selskabets Formaal. — 11) Contingenterne, forsaavidt de ei erlægges til Bestyrerne strax ved Bögernes Modtagelse, hvilket ordentligviis bör finde Sted, indfordres af de i Sognene udnævnte to Mænd ved hvert Aars Udgang, og maae, i Mangel af mindelig Betaling, inddrives hos Laantagerne ved Udpantning, efter derom gjort Reqvisition til vedkommende Sysselmand. Samtlige Contingenter i et Sogn tilsendes Bestyrerne med behörige Lister ved hvert Aars Udgang. — 12) Dersom Bögerne beviisligen enten tabes eller beskadiges af Laantagernes Skjödeslöshed, bör den Paagjeldende erstatte sammes fulde Værdie; men skeer det af Vanvare, da forholdsmæssigen efter Bestyrernes og Overopsynsmændenes Skjön, og skulde det beviisligen skee af et reent Ulykkestilfælde, da er Laantageren angerlös. Bestyrernes og Overopsynsmændenes Skjön om Erstatningspligten og Erstatningens Störrelse skal den Paagjeldende holde sig efterretteligt uden Lovmaal og Dom. — 13) Med Glæde og Taknemmelighed modtage Bestyrerne til enhver Tid paa Selskabets Vegne ethvert Bidrag til Samlingen, enten i Böger eller Penge, og skulle siden derfor aflægge behörig Rigtighed. Bögerne i Særdeleshed blive at tilföie Cataloget over Samlingen, og Givernes fulde

Navn, Stand og Opholdssted at tilföie. — 14) Ved ethvert Aars Udgang have Bestyrerne at aflægge og i Protocollen indföre et documenteret Regnskab over Bogsamlingens Pengevæsen. I dette Regnskab anföres til Indtægt ovennævnte ordinaire og extraordinaire Contingenter, frivillige Gaver, samt det, der maatte indkomme for Doubletter i Samlingen, der som overflödige, efter Overlæg med Overopsynsmændene, bör bortsælges o. s. v. Til Udgift derimod anföres det, der er medgaaet til Bögers Indbinding og Istandsættelse, saavel som til Indkjöb af Böger, hvilket dog ei maa foranstaltes, eller nogensomhelst anden betydelig Udgift finde Sted, undtagen med Overopsynsmændenes Samtykke. Regnskabet bör nöiagtigen revideres af Overopsynsmændene, og de qvittere Bestyrerne for samme i Regnskabs-Protokollen, med eller uden Anmærkninger. — 15) Skulde Samlingens Penge-Status saaledes tilvoxe, at der haves Penge tilovers fra de löbende Udgifter, og det der anvendes til Indkjöb af nyttige Böger, skal saadant Overskud af Bestyrerne ufortövet foranstaltes, som andre offentlige Midler, indsat paa Rente i den kongelige islandske Jordebogskasse. — 16) Bestyrerne bör ved hvert Nytaar meddele Amtmanden i Vester-Amtet en summarisk Extrakt af ovennævnte Regnskab, som viser Balancen mellem Bogsamlingens aarlige Indtægter og Udgifter; ved samme Tid afgive de til ham en Beretning om Samlingens Tilstand i det forlöbne Aar, og derved især oplyse Medlemmernes enten voxende eller aftagende Antal, samt om selve Bogsamlingen har haft nogen mærkelig Tilvæxt eller lidt noget særdeles Tab, med Andet deslige, som væsentligen leder til at bedömme Samlingens Virksomhed. — 17) Det vil være Bestyrerne og Overopsynsmændene forbeholdt, dog ikkun med en absolut Stemmeflerhed, at gjöre Forandringer i de mindre væsentlige Dele af dette Regulativ, saasom angaaende Contingenternes Störrelse, Bestyrernes Antal og andet

1842. deslige, naar og forsaavidt de mene Omstændighederne
3. Novbr. tilraade det; hvorimod disse Forandringer ikke maae udstrækkes til det Væsentlige, saasom Bestyrelsesformen, og navnligen ikke dertil, at Bogsamlingen og de dermed forbundne offentlige Midler nogensinde skulle ophöre at være Bardestrands Syssels offentlige Eiendom, med mindre der paa en saadan Forandring erhverves kongelig allernaadigst Stadfæstelse. — Flatöe den 8. Juli 1842.

H. B. sal. Scheving.
O. Sivertsen (Laugværge).

Reglugjörð fyrir Barðastrandar sýslu lestrarfèlags bókasafn.

1) Bækur þær, er Agent Guðmundur sál. Scheving safnaði árin 1836 og 1837 af gjöfum nokkurra höfðíngsmanna í Danmörku, og sem samkvæmt bókalista þeim, sem nú er saminn yfir þær, eru að tölu rúm 300 aðalrita meiri og minni í ýmsum túngumálum og vísindum, ákvarðast hèr með til að vera undirstaða undir lestrarfèlag, er á stofn skal setjast, og sömuleiðis til að vera æfinleg almenn eign Barðastrandar sýslu í Vestfirðínga fjórðúngi Íslands, til almennra nota og eflíngar nytsamlegum fróðleik, með þeim atkvæðum, er koma hèr á eptir. — 2) Forstöðumenn fèlagsins eiga jafnan að vera þrír. Skal einn þeirra vera presturinn í Flateyjar kalli, annar þeirra einn af forstöðumönnum hinnar svonefndu Flateyjar stiptunar þar, og hinn þriðji ekkjufrú Agentinna Halldóra Benediktsdóttir Scheving, á meðan hún lifir, og bæði getur og vill hafa starf þetta á hendi. En þegar hún deyr, eður segir af sèr forstöðunni, þá skal hinn þriðji forstöðumaður vera einhver af Agents sál. Schevings og hennar nánustu afkomendum í karllegg, sá er hinum tveimur forstöðumönnum virðist vera hæfur til þess, og sem á heimili ekki allt of fjærri stað þeim, er bókastóllinn geymist á. Sè engir þesskonar af-

komendur til, eður sè þeir ekki hæfir til að takast 1842.
forstöðuna á hendur, þá skulu hinir tveir forstöðumenn- 3. Novbr.
irnir, ásamt yfirumsjónarmönnum bókasafnsins, velja með atkvæðafjölda hinn þriðja, er á þó ætíð að vera fèlagi lestrarfèlagsins. Forstöðumenn þessir eiga, yfir höfuð að tala, að hafa nákvæma umsjón yfir tilhlýðilegu viðhaldi bókasafnsins, stuðla til að not þess verði sem hagfelldust, og kosta kapps um, að það aukist sem framast verður. — 3) Þá skulu og jafnan vera yfir bókasafninu tveir yfirumsjónarmenn, eiga það að vera prófasturinn og sýslumaðurinn í Barðastrandar sýslu. Þeim ber að vera í ráðum og atkvæðum með forstöðumönnunum um það, hverir tveir hinna síðartöldu eigi annaðhvort á víxl nokkur ár í senn, eða þá æfilángt, að hafa á hendi, annar bókalán, en hinn reiknínga bókasafnsins, og þær bóka- og brèfaskriptir, er fylgja störfum þessum hvorju fyrir sig. Þeir eiga einnig að semja með forstöðumönnunum reglugjörð um, bæði hvernig hátta skuli bókaláninu, og hvað lengi að megi ljá bækurnar í senn, eptir því hvort þær eru lèðar lángt eður skammt, hvort bókasafnið er brúkað mikið eður lítið, og öðru þesskonar. Yfirumsjónarmennirnir eiga að minnsta kosti einu sinni á ári, annaðhvort hvor um sig, eða þá báðir í sameiníngu, verði því við komið, að skoða nákvæmlega gjörðarbækur bókasafnsins og rita álit sitt í þær; sömuleiðis eiga þeir þá að íhuga og ákveða, ásamt forstöðumönnunum, allt það, er fèlaginu gæti orðið til eflíngar og nota, og benda forstöðumönnunum á það, er þeim kynni að hafa sèzt yfir og leiðrètta það. — 4) Forstöðumennirnir eiga að hafa bók þá, er fullgilt sè og innsigluð af yfirumsjónarmönnum; á í hana að rita greinilega, hvenær og hverjum bækurnar sè lèðar, og nær þeim sè skilað, og hvort þær sè þá skemdar eður óskemdar, til þess að menn viti ætíð með vissu, hvar bækurnar eru, hvort þeim er skilað á þeim tíma, sem til er tekinn í reglugjörðinni, og enn fremur, hvort að þeir, sem bækurnar vóru lèðar, geti sætt nokkrum álögum fyrir með-

1842. ferð þeirra. Þá eiga þeir einnig að hafa inn- og út-
3. Novbr. gjalda bók, er á sama hátt sè fullgilt og innsigluð, og ritist í hana inn- og útgjöld í þeirri röð, er þau að bera; auk þessa eiga þeir að hafa bók þá, er þeir riti aðgjörðir sínar í, og enn aðrar tvær, brèfsefna- og eptirrita bók, og þarf þó ekki að fullgilda þær. — 5) Geymslustaður bókasafnsins á að vera á Flatey, er í mörgu tilliti er hentugastur staður og hagkvæmastur til þess. Skyldi bókasafnið vaxa svo, að geymsla handa því fengist ekki í húsum einstakra manna, gjöra menn sèr von um að hún fáist í Flateyjar kirkju, án talsverðs kostnaðar fyrir bókasafnið. — 6) Frú Agentinde Scheving og börn hennar, sem hèr eru nálæg, hafa skuldbundið sig til, bæði til endurminníngar um höfund bókasafnsins, sem og honum og sjálfum sèr til heiðurs, og til þess að fèlagið geti hið bráðasta tekið til starfa, að útvega á eiginn kostnað hinar fyrstu gjörðarbækur, svo og hæfilega stóran bókaskáp, og þarhjá að láta prenta lista yfir bækurnar. — 7) Allar fèlagsbækurnar eiga að vera í töluröð, er á þær sè rituð, og einkennast með bókstöfunum B. S. L. S., þ. e. Barðastrandar Sýslu Lestrarfèlag. — 8) Þegar búið er að prenta bókalistann, eiga forstöðumennirnir að senda nokkra bæklínga hans hverju prestakalli í Barðastrandar sýslu, og með ráðaneyti yfirumsjónarmannanna velja tvo menn í hverri sókn, og sè sóknarpresturinn ætíð annar þeirra, er fyrir hönd forstöðumannanna, og sem þeir sjálfir væru, skulu bjóða hverjum einum að hafa not bókasafnsins, með lestri þess eður á annan hátt, semja síðan nafnaskrá þeirra manna, er á ári hverju girnast að hafa not þess, og senda þær forstöðumönnunum. Á sama hátt og í viðlíka tilgángi á og að senda nokkra bæklínga bókalistans til allra prestakalla í Vestfirðínga fjórðúngi, þángað sem líkindi eru til að gagnsemi bókasafnsins geti náð, án þess að það sæti of mikilli ábyrgð eður sundrúngu, skal þar eins fara fram, og fyr er ákveðið, um val nefndarmanna í hverri sókn og samníng listanna yfir þá, er girnast að

nota bókasafnið. — 9) Hver einn, sem þannig hefir beðizt bóka að láni, álízt að hafa með því gengið í lestrarfèlagið sem fèlagi þess, og öðlast með því stöðugan rètt til að brúka bókasafnið hvenær sem vera skal, samkvæmt reglum þeim, sem nú eru, eður eptirleiðis kunna að verða ákveðnar fyrir brúkun þess; er hann upp frá því fèlagsins lestrarfèlagi, þángað til hann segir sig brèflega úr því, annaðhvort við forstöðumennina sjálfa eður þeirra umboðsmenn. — 10) Til að halda við bókasafninu, og, ef verða mætti, auka það til almennra nota, og sömuleiðis til að greiða útgjöld þau, er á falla við aðgjörðir bóka, útvegan nýrra gjörðarbóka o. a. fl., styrkir hver einn fèlagsmaður, meðan fèlagið sjálft vantar fastan fjárstofn til útgjalda lúkníngar, sè hann bændaeður almúgastèttar, með ei minna en 24 sk. í árseyri, og sè hann æðri stèttar, þá ei minna en 40 sk. í árseyri, hvorutveggja í reiðusilfri. Það stendur hverjum fèlaga í sjálfs valdi, að ákveða eptir eigin vild árseyri sinn, samt svo, að hann sè aldreigi minni en hèr er ákveðið, að minnst skuli vera; annars eiga forstöðumennirnir að ákveða hann með atkvæðafjölda, eptir samkomulagi við yfirumsjónarmennina, og hafa meðal annars tillit til efnahags og ásigkomulags þess, er hlut á að máli; samt má eyririnn aldrei meiri vera en einn dalur silfurs á ári fyrir hvern einn fèlaga. Sá, sem einusinni greiðir í fèlags gjöld 5 dali reiðusilfurs, öðlast með því fèlagsrètt æfilángt án frekari gjalda. Umboðsmenn forstöðumanna í hverri sókn njóta án fèlagsgjalda fulls fèlagsrèttar, skyldu þeir móti von krefjast þess, sökum fyrirhafnar þeirrar, er þeir hafa fyrir því, að fylgja fram málefnum fèlagsins. — 11) Fèlagsgjöld, þau sem ekki eru greidd forstöðumönnunum, þá bókunum er viðtaka veitt, er þó í raun rèttri á að vera, krefjast við hver árslok af þeim tveimur mönnum, er í sóknunum eru tilkjörnir, og sè þau ekki greidd með góðu, má leita sýslumanns um að taka þau með fjárnámi hjá þeim, er lèð var. Öll fèlagsgjöld úr hverri sókn sendast við

1842. 3. Novbr.

1842. árslokin forstöðumönnunum, með listum þeim, er til
3. Novbr. hlýða. — 12) Verði það sannað, að bækurnar týnist eða skemmist sökum hirðuleysis þess, er lèð var, á sá, er olli, að bæta þær fullu verði; en verði það af óaðgæzlu, bæti hann að tiltölu minna eptir því, sem forstöðumenn og yfirumsjónarmenn meta, og týnist bækur við einhverjar ófarir, er sá, er fèkk þær að láni, átölulaus. Áliti forstöðu- og yfirumsjónarmanna um skaðabóta skyldur og stærð á hinni átaldi að hlýða án dóms og laga. — 13) Með gleði og þakklæti veita forstöðumennirnir, fèlagsins vegna, viðtöku hverjum þeim styrk, sem því er veittur, hvort heldur hann er í bókum eða peníngum, og skulu þeir ásíðan gjöra grein fyrir því. Bækurnar eiga að ritast á bókalistann, og hjá þeim að standa með fullum stöfum nöfn, stètt og heimili þeirra, er gáfu. — 14) Við lok hvers árs eiga forstöðumennirnir að semja skrásettan reikníng yfir fjárhag bókasafnsins, og rita hann í inn- og útgjaldabókina. Í reikníngi þessum eiga til inngjalda að teljast áðurgreind venjuleg eður yfirorðuleg fèlagsgjöld, fríviljugar gjafir, og sömuleiðis það, er fást kynni fyrir bækur þær, sem tvennt er til af í safninu, og sem eiga því að seljast sem óþarfar, með vitund og vilja yfirumsjónarmannanna, o. s. fr. Til útgjalda telst í annann stað það, sem fer fyrir bókband og bóka-aðgjörðir, og til bókakaupa, sem ekki mega þó gjörast, eður nokkur önnur töluverð útgjöld, nema með samþykki yfirumsjónarmannanna. Yfirumsjónarmennirnir eiga nákvæmlega að yfirskoða reiknínginn, og rita í inn- og útgjaldabókina fullnægjugjörðarskýrteini forstöðumönnum til handa fyrir reikníngingum, með athugasemdum eður án þeirra. — 15) Skyldi fjárhagur fèlagsins vaxa svo, að það ætti fè umfram því, er þyrfti til árlegra útgjalda og kaupa á nytsömum bókum, þá skulu forstöðumennirnir tafarlaust koma því til vegar, að fè það, sem umfram er, sè, eins og annað opinbert fè, sett á vöxtu í hinum konúnglega jarðabókarsjóð í Ís-

landi. — 16) Um hvert nýjar eiga forstöðumennirnir að senda amtmanninum í Vestfirðínga-fjórðúngi upphæðar útdrátt áðurnefnds reiknings, er sýni jafnaðar upphæð milli hinna árlegu inn- og útgjalda bókasafnsins. Þá skulu þeir og einnig senda honum skýrslu um ásigkomulag fèlagsins umliðið ár, og greina einkum frá því, hvort tala fèlagsbræðra hafi vaxið eða mínkað, hvort bókasafnið sjálft hafi fengið töluverðan viðauka eður orðið fyrir nokkru sèrlegu tjóni, og annað þesskonar, er miðar sèrílagi til að meta starfsemi fèlagsins. — 17) Það er áskilið forstöðu- og yfirumsjónarmönnunum til handa, að þeir megi breyta, þó að eins með því móti, að allir verði á eitt sáttir, hinum ómerkari atriðum þessarar reglugjörðar, t. a. m. upphæð fèlagsgjalda, tölu forstöðumanna og öðru þvíumlíku, þá, og að því, er þeim þykir þörf á; en á engan hátt má breytíng gjörast á aðalatriðunum, t. a. m. á lögun fèlagsstjórnarinnar, og allra-sízt á því, að bókasafnið og önnur efni þess skuli nokkurn tíma gánga úr almennri eigu Barðastrandar sýslu, nema fengin sè náðarsamlegust staðfestíng konúngs á slíkri breytíngu. — Flatey 8da dag Júlímán. 1842. 1842. 3. Novbr.

Kongelig Resolution ang. **Stipendier ved det chirurgiske Akademie.** Khavn den 6. Novbr. 1842[1]. 6. Novbr.

— Univ. Direct. Forestillinger 1842, Nr. 2326; Selmers Universitets-Aarbog 1842, S. 34—35, 37—39. — I Directionens Forestilling 13. Oktbr., hvori adskillige Foranstaltninger med Hensyn til det chirurgiske Akademies Sammensmeltning med Universitetet foreslaaes og motiveres, indstilles med Hensyn til Akademiets Stipendier (uden nogen Bemærkning om, at de tildeels vare særlig bestemte for chirurgiske Studerende fra Island):

. . . 3) Om den Bestemmelse, hvorefter 600 Rbd.

[1]) *see* Regulativ 8. August 1806 og kongl. Resolution 11. Novembr. 1819.

1842.
6. Novbr. af det forrige chirurgiske Akademies Indtægter have været anvendte til Stipendier for sex Studiosi chirurgiæ, maa herefter allernaad. ophæves, dog saaledes, at de, som allerede nu ere i Nydelse af disse Stipendier, beholde dem efter de hidtil gjeldende Bestemmelser, men at Stipendiernes Belöb bliver at overtage som en extraordinair Udgift af den academiske Fond, indtil de efterhaanden bortfalde.

Den kongelige Resolution paa Forestillingen lyder saaledes:

Indstillingen bifaldes. — Kjöbenhavn den 6. Novembr. 1842.

12. Novbr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Tilladelse til Indförsel med et fremmed Skib.** Khavn den 12. Novembr. 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1421.

At Rentekammeret har tilladt Kjöbmand C. F. Siemsen, der er dansk Undersaat og Borger i Reikevig, at indföre i Island i et fremmed Skib en Ladning Tömmer og andre Varer, imod at han af hver Commercelæst af Skibets hele Drægtighed, der ikke er lastet med Tömmer eller de Varer, der ved Plak. 22. Marts 1839 dermed ere satte i Klasse, erlægger 50 Rbd. paa det Sted, som af Rentekammeret nærmere bliver at bestemme, samt at han da i saadant Skib kan udföre islandske Produkter, indtil de til Island indförte Varers Værdi, imod af hver Commercelæst af Skibets Drægtighed, hvoraf forbemeldte Afgift af 50 Rbd. pr. Læst ikke er bleven erlagt, at betale en Afgift af 2 Rbd. 32 Sk. — det skulde vi ikke undlade tjenstl. at tilmelde (Tit.) til behagelig Efterretning, og skal nærmere Underretning om Skibets Navn og Drægtighed, samt Skipperens Navn, i sin Tid vorde Dem

communiceret. — Rentekammeret den 12. Novembr. 1842[1]. 1842. 12. Novbr.

Kongelig Resolution ang. **Opgivelse af en Reykjavík Kirke tilhörende Servitus i Akurey.** Khavn den 24. Novbr. 1842. — I Rentekammerets Forestilling 23. Novbr. berettes, at der som Fölge af kongel. Resol. 13. Septbr. 1841 var anlagt Sag mod Eieren af Gaarden Næs, Justitiarius Sveinbjörnsson, til at betale 2 Rbd. aarlig til Reykjavík Domkirke for „sælding" i Akurey. Denne Fordring grundedes paa, at Kirkens Maldage af 1379 udtrykkelig siger, at den har „sælding í Akrey"; at Sælding er omtalt i en Laugthingsdom af 1783; at den har været særligen bortleiet i Aarene fra 1805 til 1835; samt endelig, at der ikke ved Auktionen over Jorden Næs var fra Kjöberens Side fremsat nogen Indvending imod Domkirkens nævnte Rettighed. 24. Novbr.

Nu havde imidlertid Rentekammeret modtaget en Underretsdom af 9. April d. A., hvorved Justitiarius Sveinbjörnsson var frifunden for Domkirkens Tiltale paa Grund af: at den nævnte Maldage var uauthoriseret, hvorimod den authoriserede Biskop Wilchins Maldage af 1397 ikke omtalte denne Servitus. Laugthingsdommen af 1783 ansaaes ikke for at kunne udöve nogen Indflydelse paa denne Sag, da den verserede mellem Næs og Vidö, og havde ikke heller nogen faktisk Indflydelse, da Kirken i Reykjavík först 1805 beregnes noget til Indtægt i denne Anledning. At en Afgift af 2 Rbd. betaltes aarlig fra 1805 til 1835 ansaaes ikke heller at relevere noget, da denne Betaling skete uden Ordre fra rette Vedkommende, og paa en Tid, da Kongen var Eier saavel af Næs som af Domkirken. Endelig betragtedes den Clausul i Con-

[1]) s. D. Rentek. Skriv. til Kjöbmand C. F. Siemsen, hvori ham meddeles den omsögte Tilladelse, naar han til Rentekammeret nærmere opgiver Navnet paa det fremmede Skib, han agter at benytte til Handel paa Island, dets Læstedrægtighed og Skipperens Navn, og skulde islandsk Söpas blive ham meddelt, imod at han foruden det sædvanlige Pasgebyr erlægger 50 Rbd. af hver Commercelæst m. m. (som i Skrivelsen til Amtmændene). Rentek. Isl. Copieb. 14. Nr. 1420.

1842. ditionerne for Salget af Næs: „paa Öen Akurö formenes at hvile en Servitut til Reykjavík Domkirke", som en Reserva-
24. Novbr. tion af Sælgeren mod en eventuel Erstatning til Kjöberen, hvis Kirken skulde faa sin Ret til „sælding" anerkjendt af Domstolene.

Biskoppen havde vel erklæret Reykjavík Kirkes Maldage af 1379 for historisk paalidelig, men da Domstolen dog havde underkjendt dens Autoritet, og den authoriserede Maldage ikke tilegnede Reykjavík Kirke den omtalte Servitus, saa mente Stiftamtmanden, at det ikke vilde nytte at indanke Sagen for de höiere Instantser, hvori ogsaa Rentekammeret var enigt. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1842 F, Nr. 381.

Vi ville allernaad. have Vort Rentekammer bemyndiget til at acquiescere ved den af vedkommende Underret afsagte Dom i Sagen betræffende Reikevig Domkirkes Ret til Sældíng paa Akuröen. — Kjöbenhavn den 24. Novembr. 1842.

6. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, Steingrímur Jónsson, ang. **Afskaffelse af noget dödt Inventarium, tilhörende Hofs Kirke i Vopnafjord.** Khavn den 6. Decembr. 1842. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1842, Nr. 5436.

Efter at Cancelliet har nedlagt allerund. Forestilling i Anledning af den med Deres Höiærv. behagelige Betænkning af 6. Juli sidstl. hertil indkomne Ansögning fra Sognepræsten til Hof Præstekald i Vapnefjord inden Nordermule Syssel og Islands Öster-Amt, Guttorm Thorsteinson, om Fritagelse for at tilsvare det til fornævnte Præstekald hörende döde Inventarium, som efter Vurderings-Forretningen af 26. September 1821 belöb sig til 32 Rbd. 64 Sk.[1] — har det behaget Hans Majestæt

[1]) Ifölge Vurderings-Forretningen var Inventariet fölgende:

1. eitt þriggja tunna kerald, næstum nýtt 5 Rbd. » Sk.
2. do. tveggja tunna do., vel brúkanlegt 3 — » —
3. do. þriggja tunna do., gamalt . . . 2 — » —

under 30. f. M. allern. at bifalde, at bemeldte Sognepræst Guttorm Thorsteinson maa fritages for at tilsvare det omhandlede döde Inventarium, der skulde fölge bemeldte Hof Præstekald. 1842. 6. Decbr.

Hvilket herved tjenstl. tilmeldes Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Det kongel. Danske Cancellie den 6. Decbr. 1842.

Kongelig Resolution angaaende den forrige **islandske Tugthuskasses Pengebeholdninger.** Khavn den 7. Decbr. 1842. — I Rentekammerets Forestilling 6. Decbr. foredrages, at der ved Kammeret beroe nogle den forrige islandske Tugthuskasse tilhörende kongelige Obligationer, ialt til Belöb 7378 Rbd. 61½ Sk. — Efter anstillede Undersögelser er det befundet, at disse Obligationers paalydende Summer, der maatte antages for at have været Overskud af de Indtægter, der vare henlagte til det daværende, 7. Decbr.

4.	eitt tveggja tunna kerald, gamalt . .	1 Rbd.	» Sk.
5.	tíu spænir af sauðarhornum, tilsamans	» —	60 —
6.	tvær skálar og tveir askar, til samans	» —	32 —
7.	tinkanna gömul	» —	40 —
8.	önnur tinkanna lítil, brotin	» —	20 —
9.	tinfat gamalt	» —	40 —
10.	fjögra skjólu pottur, mikið brúkaður en gallalaus	4 —	» —
	Í sængurfötum:		
11.	eitt brekán hreinlegt.	2 —	32 —
12.	annað do. lakara.	1 —	24 —
13.	þriðja do.	» —	64 —
14.	einn koddi hreinlegur, með bláröndóttu vaðmálsveri	1 —	48 —
15.	vaðmáls sæng brúkanleg	2 —	24 —
16.	Tvö einskeptu sængurver	1 —	32 —
17.	Skinnsæng lítil	1 —	48 —
18.	Heydýna.	» —	32 —
19.	Einskeptu rekkjuvoðir nýjar, tvíbreiðar	2 —	» —
20.	aðrar do. nokkuð brúkaðar	1 —	48 —
21.	gamlar vaðmáls rekkjuvoðir	1 —	» —
	Summa	32 Rbd.	64 Sk.

1842. 7. Decbr. men ved Reskripter 2. Novbr. 1814 og 3. Mai 1816 ophævede Tugthus i Reykjavík, der havde en særskilt Kasse, Tid efter anden ere indbetalte af Stiftamtmanden, og senere paa hans Forlangende udbetalte igjen, efter at Tugthuset ikke kunde bestaae ved egne Indtægter. Stiftamtmanden havde saaledes, efter en i 1806 indkommen Beretning, anviist Tugthuskassen af Jordebogskassen 3118 Rd. 61½ Sk., og til Dækning af dette Belöb opsagt Obligationen Nr. 437, lydende paa 3½ % Rente, stor . . . . 1618 Rd. 61½ Sk.
desuden 4 % Rente bærende Oblig. for . 1500 — » —
ifölge Indberetning 1807 var af Jordebogskassen betalt. . . . . 1000 — » —
ifölge Beretning 1808 ligeledes . . . . 1000 — » —
og endelig efter Jordebogskassens Regnskab 1810, som det hedder „Resten" af Tugthuskassen . . . . 1000 — » —
tilsammen altsaa 6118 Rd. 61½ Sk.

Da det ved Undersögelse af Jordebogskassens Regnskaber for denne Tid tillige er fundet, at Renter ere betalte indtil Obligationernes Opsigelse og Udbetaling, vilde der intet Krav kunne gjöres gjeldende mod Kongens Kasse, saa at disse Summer derfor maae udgaae af Statsgjeldsdirectionens Passiva. — Hvad der saaledes blev tilbage af den hele Sum var 1260 Rd., for hvilke der under 22. April 1797 er udstædt kongel. Obligation, Nr. 674, lydende paa 3½ %. Denne Obligation anföres dog aldrig mellem de övrige, og Rente af den opföres ikke, saa at det maatte antages, at Stiftamtmanden af en eller anden Grund ikke har kjendt den, hvilket ogsaa bestyrkes ved, at i Tugthuskasse-Regnskabet for 1817 anföres under Beholdningen 1200 Rd., som ifölge Rentek. Skriv. 12. Marts 1796 kunde indbetales i Zahlkassen af Kjöbmand Sünckenberg, hvilket Belöb, med Tillæg af 60 Rd., som S. maatte erlægge i Rente, paa Grund af forsildig Indbetaling, netop var den Sum, som Obligationen löd paa. — Imidlertid mente Rentekammeret, at denne Capital ogsaa maatte ansees for tilbagebetalt. Ifölge Jordebogskassens Regnskaber havde nemlig Tugthuskassen efterhaanden erholdt flere Laan, som ikke vare tilbagebetalte, nemlig:

efter Stiftamtets Ordre af 21. August 1813 2230 Rd. 28 Sk. D. C.
— af 20. Juni 1814 . 168 — 72 — —
— af 27. Oktbr. 1814 6000 — » — —
tilsammen 8399 Rd. 4 Sk. D. C.

der blive at reducere efter Forholdet 6 : 1 og saaledes udgjöre 1399 Rbd. 80⅔ Sk. Sedler og Tegn. — Efter Stiftamtmandens Ordre af 14. Juni 1819 havde Tugthuskassen endvidere laant 305 Rbd. 67 Sk. — Tugthuskassens Gjæld til Jordebogskassen udgjorde saaledes 1705 Rbd. 51⅔ Sk. S. og T. 1842. 7. Decbr.

„Efter denne Opgjörelse af Mellemværendet mellem Finantskassen og Tugthuskassen, samt da, ifölge en löselig Beregning, Rentebelöbet af deres gjensidige Fordringer paa hinanden vil, ved at lægges til Capitalgjælden, medföre, at begge Kassers indbyrdes Credit og Debet opgaae imod hinanden, skjönner Kammeret ei rettere, end at det, især ogsaa da Tugthuskassen forlængst er ophævet, og over dens forrige Indtægter disponeret paa anden Maade, vilde være det rigtigste, ikke nu at gaae ind paa yderligere Undersögelse og Beregning, men at betragte Sagen som endelig berigtiget, dog at de 305 Rbd. 67 Sk., som ere udbetalte til Tugthuskassen af den islandske Jordebogskasse i Aaret 1819, altsaa efter at Adskillelsen af Statsgjæld og Finantser havde fundet Sted, maatte refunderes Finantskassen af Statsgjældskassen, med Hensyn til at denne modtager Tugthuskassens Obligationer med samtlige vedhængende Renter".

Kammeret bemærker endvidere, at Decourt af Embedsmænds Gager i Island, som för beregnedes Tugthuskassen til Indtægt, nu i en Række af Aar vare tagne til Indtægt for Islands Jordebogskasse, og disse Decourter udgjorde til 31. Juli 1841 ialt 763 Rbd. 94 Sk. — Disse mente Kammeret burde afgives til Tugthuset paa Christianshavn, ligesom ogsaa efterdags det aarlige Belöb af de nævnte Decourter. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1842 F, Nr. 397.

Vi bifalde allern., deels at fölgende, ved Rentekammeret beroende, til den forhenværende Tugthuskasse paa Island udstedte kongelige Obligationer, nemlig:

Nr. 139	dat. 11. Febr. 1782, lydende paa 4 pCt. Rente, stor	700	Rd.	»	Sk.
— 429ᵇ	— 27. Nov. 1784[1]	3688	—	»	—
— 549	— — —	112	—	»	—
— 437	— 22. Febr. 1794, 3½ %,	1618	—	61½	—
— 674	— 22. April 1797	1260	—	»	—
	Tilsammen	7378	Rd.	61½	Sk.

[1]) saaledes efter Sagens Akter og Forestillingen; Resolutionen selv har: 1789.

1842. 7. Decbr. maae afgives til Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond, for at udslettes af Statsgjældens Passiver, imod at 305 Rbd. 67 Sk., efter den skete Opgjörelse, refunderes Finantskassen af Statsgjældskassen; deels at den bemeldte Tugthuskasse tidligere tillagte Indtægt af den befalede Decourt af Embedsmænds Gager i Island herefter aarlig maa afgives til Tugt-, Rasp- og Forbedringshuset paa Christianshavn; deels endeligen: at det Belöb af 763 Rbd. 14 Sk. af den ommeldte Indtægt, der er bleven beregnet Vor Kasse tilgode, maa foranstaltes afleveret til nysmeldte Straffe-Anstalts Kasse. — Kjöbenhavn den 7. Decembr. 1842.

7. Decbr. **Kongelig Resolution** angaaende **Meelbödernes Capital.** Khavn den 7. December 1842. — I Rentekammerets Forestilling 6. Decbr. foredrages Meelbödernes Oprindelse ifölge kgl. Resol. 13. April 1773. Iflölge deraf havde man strax dengang anmodet Stiftamtmanden i Island om at overlægge med Amtmanden og övrige kongel. Betjente paa Althinget, og derefter hvert Aar at meddele udförligt Forslag om, hvorledes Renten af Meelbödernes Capital 4,400 Rd. kunde for hvert paafölgende Aar til Landets Bedste tjenligst være at anvende, efter at deraf var udredet hvad der behövedes til Indkjöb af Sædekorn og Havefrö, saalænge Opsendelse deraf ansaaes fornöden. Allerede i samme Aar indkom tvende saadanne Forslag, men de bleve begge forkastede, og senere findes ingen almindelig Bestemmelse at være tagen. I en lang Række af Aar derefter, indtil 1812, anvistes af Meelbödernes Renter Udgifter til forskjellige Öiemed, dog væsentligst til Havevæsenets og Agerdyrkningens Fremme; men siden 1812 er Intet udbetalt af Renterne, og ingen Opgjörelse af Rentebeholdningen har fundet Sted siden 1778. Ved at sammenligne Statsgjælds-Directionens Böger med hvad Rentekammeret kunde faa oplyst, befandtes der vel i Detaillen adskillige Uovereensstemmelser, men med Hensyn til Totalbelöbet var Forskjellen i Tidsrummet fra 1773 til 1812 kun 1 Rd. 65 Sk. til Fordeel for Meelböderne. For dette Tidsrum mentes der altsaa ikke at være Grund til at önske nærmere Undersögelser. I Aarene 1813 og 1815 vare for Meelbödernes Renter anviste 234 Rbd.

13 Sk., hvilke formentlig burde optages, uagtet de ikke fandtes i Statsgjældsdirectionens Böger. Fra 1816 til 1841 inclus. var betalt 1368 Rbd. 65 Sk. for Havefrö og i Præmier for Gjærdesætning, deels af Zahlkassen, deels af Jordebogskassen i Island. I Aaret 1842 var sendt Havefrö og Krudt til Steensprængning for 168 Rbd. 48 Sk. Disse Summer af tilsammen 1537 Rbd. 17 Sk. mentes Finantskassen at tilkomme Erstatning for af Meelbödernes Rentekrav. 1842. 7. Decbr.

Ifölge Opgjörelse af de uaffordrede Renter, udgjorde disse ved 1841 Aars Udgang . . . . 5,116 Rbd. 74 Sk.
fradraget de i 1813, 1815 og indtil 1841
udbetalte 234 Rbd. 13 Sk. + 1368 Rbd. 65 Sk. 1,602 — 78 -
blive tilbage 3,513 Rbd. 92 Sk.

Indtægten for indeværende Aar: Renten af den oprindelige Capital
4,400 Rd. à 4 % . . . . 176 Rbd. » Sk.
af 3,500 Rbd. af opsparede Renter à 3½ % 122 — 48 -
tilsammen 298 — 48 -
fradraget det i samme Aar udbetalte . . . . . . 168 — 48 -
bliver Overskud . . . . 130 — » -
og den endelige Rentebeholdning ved 1842
Aars Udgang . . . . 3,643 Rbd. 92 Sk.

deraf vilde Statsgjældsdirectionen modtage omtrent 3,543 Rbd. til Forrentning mod 3½ % i Overeensstemmelse med Plakat 5. Novbr. 1839, hverved det hele Fond vilde blive arronderet til en aarlig Rente af 300 Rbd.

Med Hensyn til Anvendelsen foreslaaer Rentekammeret, at det indtil videre maatte bemyndiges til efter eget Skjön at disponere derover „til Havedyrkningens og Jordbrugets Opkomst i Island, til Understöttelse for duelige Haandværkere, som ville nedsætte sig i Island, og til Husflidens Fremme m. v." — Den Anvendelse af Meelbödernes og Collectens Capital, som var bragt i Forslag af Universitets-Directionen, nemlig at anvende den til Skolens Fornödenhed, erklærer Rentekammeret sig imod, da dette kun vilde gaae ud paa det samme som Indvilgelse af aarlige Tilskud fra Finantserne. Kammeret vil tvertimod conservere begge Capitaler til den Anvendelse, de nu havde. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1842 F, Nr. 398.

Vi approbere allern. den nu skete Opgjörelse af

1842. de saakaldte islandske Meelböders uaffordrede Renter,
7. Decbr. hvorefter disse ved indeværende Aars Udgang ville udgjöre 3,643 Rbd. 92 Sk. — Og bifalde Vi derhos lige allern., at der, efter nærmere Overeenskomst med Vor Direction for Statsgjælden og den synkende Fond, maa af nysnævnte Sum antages til Forrentning med $3^1/_2$ pro Cento af Statsgjældskassen et saa stort Belöb, at denne Rente, i Forbindelse med Renten af 4 pCt. af Meelbödernes oprindelige Capital, 4,400 Rbd., kan udgjöre ialt 300 Rbd. aarligen.

Hvad derimod angaaer de tvende sidstnævnte Punkter af Vort Rentekammers Indstilling, da ville Vi, forinden Resolution i saa Henseende afgives, at Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler for Vor Finants-Deputation fremsætter de Grunde, som den formener at tale for de saakaldte Meelböders Anvendelse til Fordeel for Bessestads Skole, og at Deputationen derover yttrer sig, hvorefter Sagen paany bliver Os af Vort Rentekammer allerund. at foredrage til nærmere allerhöieste Afgjörelse.

Og bliver denne Vor allerhöieste Resolution saaledes at meddele Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler, samt Vor Finantsdeputation. — Kjöbenhavn den 7. Decembr. 1842.

13. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Udbetaling af de islandske Kirker tilhörende Obligationer.** Khavn den 13. Decembr. 1842. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1842, Nr. 5514.

Hr. Khre har i behagelig Skrivelse af 8. Oktober sidstl. udbedet Dem dette Collegii Approbation paa en af Dem, i Anledning af et Andragende fra Beneficiarius til Helgafell Kirke i Sneefjeldsnæs Syssel, Jon Gudmundsson, meddeelt Udgiftsordre til Udbetaling af Jordebogskassen til ham af Belöbet af en bemeldte Kirke

tilhörende kgl. Obligation Nr. 94, dat. 11. August 1840, stor 300 Rbd., hvilken Capital var nödvendig til en Reparation ved Kirken, uagtet Obligationen var forsynet med Paategning om, at den ei uden dette Collegii Samtykke maatte qvitteres. 1842. 13. Decbr.

Idet Cancelliet i Anledning heraf tjenstl. skulde melde til behagelig Efterretning, at den af Hr. Kherre trufne Foranstaltning approberes, skulde man, med Hensyn til at De endvidere har henstillet, om det ikke maatte findes tilstrækkeligt, at de Obligationer, der tilhöre de islandske Kirker, for Fremtiden blive forsynede med Paategning om, ikke at maatte overdrages eller qvitteres uden Stiftamtmandens, eller i alt Fald Stiftamtmandens og Biskoppens Samtykke, herved lige tjenstl. tilmelde Hr. Khre og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning, at det Foreslaaede bifaldes, saaledes at Stiftamtmandens og Biskoppens Samtykke bör haves. — Det kgl. Danske Cancellie den 13. Decembr. 1842.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Orgelspillet i Reykjavik Domkirke.** Khavn den 13. Decbr. 1842. — 13. Decbr.
Canc. 1. Depart. Brevb. 1842, Nr. 5513.

Fra Organisten i Reikjavig, Gudjohnsen, har Cancelliet modtaget et Andragende, hvori han anholder om, at der maatte tilstaaes ham Ret til at oppebære særskilt Betaling hos de Vedkommende, for at spille paa Orgelet til Barnedaab, Confirmation, Brudevielse og Ligbegjængelse, naar og forsaavidt disse Handlinger finde Sted i Kirken under selve den offentlige Gudstjeneste. —

I Anledning heraf skulde Cancelliet herved tjenstl. anmode Hr. Khre og Deres Höiærv. om, behageligen at ville tilkjendegive bemeldte Organist, at han er pligtig til uden særskilt Betaling at spille Orgelet ved Ministerialia, som finde Sted i Kirken under Gudstjenesten. Det kgl. Danske Cancellie den 13. Decembr. 1842.

1842. 14. Decbr. **Plakat** ang. Authorisation af **Handelssteder ved Seydisfjord og Dyrholar.** Khavn den 14. Decbr. 1842. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1843, samt i flere af Landets Jurisdictioner: Skaptafells, Rángárvalla, Arnæs, Vestmannöe og Borgarfjords Sysseler i Sönder-Amtet, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs og Isafjords Sysseler i Vester-Amtet, Öefjords, Thingö og begge Mula Sysseler i Nord- og Öster-Amtet, ligeledes 1844 i Hunavatns og Skagafjords Sysseler. — Originalen ved kgl. Resol. 14. Decbr. 1842 i Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1842 F, Nr. 406; Rentek. Exped. Prot. 1842, S. 282–283, Nr. 406. Original-Aftryk hos Schultz paa Dansk og Islandsk, 2 Bl. i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, det övrige paa Titelbladet Dansk; anden Side den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; tredie Side den islandske Text uden Underskrifter; fjerde Side blank. Ny Coll. Tid. for 1843, S. 68. Qvart-Forr. for 1842, S. 193; Schou XXIII, 646. Roesk. Stændertid. 1842, S. 502—506, 1422, 1764, 2390, 3028; Betænkn. S. xxiv. Jevnf. Tíðindi frá nefndarfund. íslenzkra embættismanna 1841, S. 88—94; Frèttir frá fulltrúaþínginu í Hróarskeldu. Khöfn. 1842, S. 1—6. — Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text (see ovenf.).

Plakat, angaaende Authorisationen af et Handelssted ved Seydisfjord i Islands Nord- og Öster-Amt, samt ved Portland (Dyrholar) i Islands Sönder-Amt.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, efter at have modtaget allerund. Betænkning fra Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, allern. ville have authoriseret et Handelssted ved Seydisfjorden i Nord- og Öster-Amtet, samt et ved Portland (Dyrholar) i Sönder-Amtet paa Vort Land Island, saaledes, at det navnligen skal være Enhver af Vore Undersaatter tilladt, efter indeværende Aars Udlöb, der at nedsætte sig under de i Plakat af 28. Decbr. 1836 fastsatte Betingelser. Grændserne for bemeldte Handelspladse forbeholde Vi Os nærmere at bestemme.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 14. December 1842. 1842. 14. Decbr.

Opið brèf, viðvíkjandi fullgildíng Seyðisfjarðar í Íslands Norður- og Austur-amti, svo og Portlands eður Dyrhóla í Íslands Suður-amti, til að vera kaupskaparpláz.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V., að Vèr, eptir að hafa meðtekið allraundirgefnast álit Vorra trúu umdæmisstanda fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og fyrir Ísland og Færeyjar, allranáðugast viljum fullgilda eitt kaupskaparpláz við Seyðisfjörð í Norður- og Austur-amtinu, svo og annað við Portland eður Dyrhóla í Suður-amtinu á Voru landi Íslandi, þannig, að það nefnilega skal vera sèrhverjum Vorum undirsáta leyft, eptir yfirstandanda árs útgaungu, að taka þar bólfestu, með þeim í opnu brèfi af 28. Decbr. 1836 ákveðnu skilmálum. Takmörk nefndra kaupskaparpláza tilskiljum Vèr Oss nákvæmar að ákvarða.

Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 14. December 1842.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Understöttelse til at lære Strömpevæveri.** Khavn den 17. Decembr. 1842. — Rentek. Isl. Copieb. 14, Nr. 1463. 17. Decbr.

Efter det med Hr. Amtmandens Erklæring af 31. Decbr. f. A. hertil indkomne Andragende har Rentekammeret tilstaaet Dorothea Lovise Kjerulf — som har lært Strömpevæveriet i Reikevig og agter at nedsætte sig i Sönder- eller Norder-Mule Syssel i Island — en Sum af 150 Rbd. r. S. til Hjælp til Anskaffelsen af en Strömpevæv og andre til bemeldte Haandtering nödvendige

1842. 17. Decbr. Redskaber, imod at hun forpligter sig til at give Andre, som maatte önske det, Underviisning i denne Haandtering, enten uden eller mod billig Betaling.

Dette, saavel som at berörte Sum, efter Begjæring af hendes Værge, Pastor Bergvin Thorbergsen, vil blive udbetalt til Kjöbmand A. Hemmert her i Staden, meldes herved tjenstligen til behagelig Bekjendtgjörelse for Vedkommende; og forventes i sin Tid hertil indsendt hendes Tilstaaelse for, at hun har paataget sig ovenberörte Forpligtelse. — Rentekammeret den 17. December 1842.

1843. 3. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Sönder-Amt, Stiftamtmand Hoppe, ang. **Lön for Jordemoderen paa Vestmannöerne.** Khavn den 3. Januar 1843. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1843, Nr. 46.

I behagelig Skrivelse af 17. August f. A. har Hr. Khren indstillet, at den Lön af 20 Rbd., som bliver at tillægge Solveig Pálsdatter, der nu er oplært i Födselsvidenskaben paa den herværende Födselsstiftelse, naar hun efter sin Hjemkomst til Vestmannöe der bliver ansat som Jordemoder, maatte, paa Grund af det ringe Antal Lösegodshundrede, der findes paa bemeldte Öe, istedetfor at reparteres paa disse, udredes efter de Regler, som fölges ved Paaligningen af Extrabidrag til Fattigvæsenet.

Efter at Cancelliet i den Anledning har corresponderet med det kgl. Rentekammer, skulde man til behagelig Efterretning tjenstl. melde, at det saaledes Indstillede herved bifaldes. — Det kgl. Danske Cancellie den 3. Januar 1843.

11. Januar. **Kongelig Bekjendtgjörelse** ang. **Inddragelse af den forrige Rigsbanks Kobbertegn.** Khavn den

11. Januar 1843. — Dette Lovbud, hvis fuldstændige Titel er: „Kongelig Bekjendtgjörelse angaaende Inddragelsen af de af den forhenværende Rigsbank i Aaret 1813 for 6 Rbsk. og i Aaret 1815 for 4, 3 og 2 Rbsk. udstedte Kobbertegn", — er publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1843; ligeledes anföres den som publiceret 1843 i Borgarfjords, Öefjords og begge Mula Sysseler, samt 1844 i Hunavatns Syssel. — Canc. 2. Departem. Registr. XLIV, 8—9 (1843, Nr. 19). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Ny Colleg. Tid. 1843, S. 69. Qvart-Forr. for 1843, S. 4—5; Schou XXIII, 663—664. 1843. 11. Januar.

Rentekammer-Skrivelse til det kongl. Danske Cancellie, ang. **Spörgsmaalet om Kasse-Anordningens Gyldighed paa Island.** Khavn den 14. Januar 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 4. — Jfr. Tíðindi frá nefndarf. íslenzkra embættism. 1841, S. 57—63. 14. Januar.

Det kgl. Danske Cancellie har i behagelig Skrivelse af 22. Juli f. A. forlangt Rentekammerets Betænkning, angaaende om det ikke maatte være rettest alene at erklære de Bestemmelser i Forordn. 8. Juli 1840 om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i Almindelighed, som angaae Straf og andet Ansvar for Kassemangel og andre Misligheder, gjeldende for Island i Henhold til Forordn. 24. Januar 1838 § 7, men iövrigt at lade det, i det mindste indtil videre, have sit Forblivende med de hidtil i Island gjeldende Anordninger om Kasse- og Regnskabsvæsenet sammesteds.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at bemærke, at Rentekammeret, ved i Skrivelse til det kgl. Danske Cancellie af 2. Marts f. A. at yttre den Formening, at enkelte af de i bemeldte Forordning indeholdte almindelige Bestemmelser om Sikkerhedsstillelse i §§ 3—8 og i § 2 — naar samme blev modificeret efter de af den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reykjavík derom gjorte Forslag, samt en nærmere Bestemmelse tilföies af den Kongens Kasse hos Regn-

1843. skabsbetjentene tilkommende Fortrinsret og stiltiende
14. Januar. Panteret, kunde finde Anvendelse paa Island; men paa den anden Side maa Kammeret dog ansee Kongens Kasse saaledes betrygget, ved de allerede nu gjeldende af de islandske Embedsmænds Forsamling ommeldte Bestemmelser, at en ny Lovgivning i saa Henseende under de nuværende Forhold ikke er nödvendig. — Hvad de i bemeldte Forordning indeholdte Straffebestemmelser angaaer, maae vi formene, at de ifölge Forordn. 24. Januar 1838 § 7 allerede maae ansees gjeldende for Island, saa at der ikke behöver at foretages noget videre i saa Henseende, med mindre det maatte ansees fornödent, hvad vistnok i sig selv vilde være meest hensigtssvarende, at saavel disse Strafbestemmelser, som overhoved alle de Forandringer i den danske Straflovgivning, der ifölge bemeldte Lovbud skulde gjelde for Island, oversættes i det islandske Sprog. — Rentekammeret den 14. Januar 1843.

25. Januar. **Capitelstaxt** for **Hunavatns og Skagafjords Sysseler** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.** Eyjafjord den 25. Januar **1843.** — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1843 til sömu tíðar 1844.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	26	35	26	35	21
— 2 (fard. 1843)	3	26½	19	63	15½
— 3	5	12½	30	75	24½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7—9).

1843.
25. Januar.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 4	3	80	30	64	$24^1/_2$
— 5	2	75	33	36	$26^1/_2$
— 6	3	37	27	8	$21^1/_2$
— 7	2	$22^1/_2$	22	33	18
— 8	13	64	13	64	11
— 9	9	$67^1/_2$	12	90	$10^1/_2$
B. Nr. 10	»	20	25	»	20
— 11	»	18	22	48	18
— 12	»	16	20	»	16
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	27	8	42	7
— 15	»	$17^1/_2$	10	90	9
— 16	»	$23^1/_2$	7	33	6
— 17	»	6	7	48	6
— 18	»	$47^1/_2$	9	86	8
— 19	»	71	11	9	9
— 20	»	30	37	48	30
— 21	»	11	13	72	11
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	4	2	24	12	$19^1/_2$
— 24	3	93	23	78	19
— 25	3	$77^1/_2$	22	81	$18^1/_2$
— 26	3	$29^1/_2$	19	81	16
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	38	20	90	17
— 29	1	39	21	9	17
— 30	1	66	25	30	20
F. Nr. 31	4	77	19	20	$15^1/_2$
— 32	3	55	21	42	17
— 33	3	4	18	24	$14^1/_2$
— 34	2	25	18	8	$14^1/_2$
— 35	1	$50^1/_2$	18	30	$14^1/_2$
— 36	2	77	16	78	$13^1/_2$
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	2	$90^1/_2$	17	63	14
— 39	»	»	»	»	»
— 40	2	5	24	60	$19^1/_2$
— 41	»	»	»	»	»
— 42	»	$75^1/_2$	»	»	15
— 43	1	7	»	»	$20^1/_2$

1843. Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:
25. Januar.

Eptir Litr. A, eður í fríðu	.....	24. 9½	19½
— B, í ullu, smjöri og tólg		22.48	18
— C, - ullar tóvinnu	...	13.29½	10½
— D, - fiski	....	22.63	18
— E, - lýsi	....	21.20	17
— F, - skinnavöru	....	18.15	14½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 31 Sk. [og alin] 16 Sk.

Eyjafjarðar höndlunarstað þann 25. Januarii 1843.

B. H. Borgen, const. Amtm. — Eptir constitution H. Thorlacius.

25. Januar. **Capitelstaxt for Öefjords og begge Thingöe Sysseler** i Norder-Amtet, **fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.** Eyjafjord den 25. Januar 1843. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema, paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár", i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Eyjafjarðar og báðar Þingeyjar sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1843 til sömu tíðar 1844.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	29	74	29	74	24
— 2 (fard. 1843)	3	62	21	84	17½
— 3	4	92	29	72	24
— 4	3	70	29	80	24
— 5	2	69	32	60	26
— 6	3	48	28	•	22½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7–9).

1843.
25. Januar.

	Silfurmynt. Rbd.	Rbsk.	Hundrað. Rbd.	Rbsk.	Alin. Rbsk.
A. Nr. 7	2	28½	22	93	18½
— 8	15	29	15	29	12
— 9	11	72	15	64	12½
B. Nr. 10	»	21	26	24	21
— 11	»	18	22	48	18
— 12	»	16	20	»	16
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	34	10	60	8½
— 15	»	20	12	48	10
— 16	»	25	7	78	6
— 17	»	8	10	»	8
— 18	»	53	11	4	9
— 19	»	82	12	78	10
— 20	»	30½	38	12	30½
— 21	»	25	31	24	25
D. Nr. 22	4	»	24	»	19
— 23	3	92	23	72	19
— 24	3	89	23	54	19
— 25	3	47	20	90	17
— 26	2	55	15	42	12½
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	28	19	36	15½
— 29	1	27	19	21	15½
— 30	1	19½	18	4½	14½
F. Nr. 31	4	12½	16	50	13
— 32	2	73	16	54	13
— 33	2	21½	13	33	10½
— 34	1	94½	15	84	12½
— 35	1	30	15	72	12½
— 36	2	40	14	48	11½
— 37	»	6½	16	24	13
G. Nr. 38	2	95	17	90	14½
— 39	»	25½	10	60	8½
— 40	2	45½	29	66	24
— 41	»	45	22	48	18
— 42	»	73½	»	»	15
— 43	1	13	»	»	22

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

1843. 25. Januar.

Eptir Litr.	A, eður í friðu	25.	8½	20
—	B, í ullu, smjöri og tólg	22.	78	18
—	C, — ullar tóvinnu . . .	16.	74	13½
—	D, — fiski	21.	51½	17
—	E, — lýsi	18.	84½	15
—	F, — skinnavöru	15.	52	12½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 10 Sk. [og alin] 16 Sk.

Eyjafjarðar höndlunarstað þann 25. Januarii 1843.

B. H. Borgen, const. Amtm. — Eptir constitution H. Thorlacius.

25. Januar. **Capitelstaxt** for **Norder-Mula og Sönder-Mula Sysseler** i Öster-Amtet i Island, **fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.** Eyjafjord den 25. Januar 1843. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár", i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Publiceret 1843 i Norder-Mula Syssel.

Capituls-Taxti fyrir Norður-Múla og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1843 til sömu tíðar 1844.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1 [1]	25	83	25	83	20½
— 2 (fard. 1843)	4	8½	24	51	19½
— 3	5	21½	31	33	25
— 4	4	5	32	40	26
— 5	2	83	34	36	27½
— 6	3	64	29	32	23½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler af 2. Februar 1841 (ovenf. S. 7—9).

1843. 25. Januar.

	Silfurmynt.		Hundrað.		Alin.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 7	2	46½	24	81	20
— 8	15	71	15	71	12
— 9	12	74½	17	3½	13½
B. Nr. 10	»	20	25	»	20
— 11	»	18	22	48	18
— 12	»	18½	23	12	18½
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	31	9	66	8
— 15	»	19½	12	18	10
— 16	»	29	9	6	7
— 17	»	8	10	»	8
— 18	»	62½	13	2	10½
— 19	1	14	17	18	14
— 20	»	34½	43	12	34½
— 21	»	26	32	48	26
D. Nr. 22	4	38	26	36	21
— 23	3	94½	23	87	19
— 24	3	91½	23	69	19
— 25	3	32	20	»	16
— 26	2	59	15	66	12½
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	35	20	45	16½
— 29	1	31	19	81	16
— 30	1	22	18	42	15
F. Nr. 31	4	23½	16	94	13½
— 32	3	49	21	6	17
— 33	2	59½	15	69	12½
— 34	1	60	13	»	10½
— 35	1	33½	16	18	13½
— 36	2	92	17	72	14
— 37	»	7½	18	72	15
G. Nr. 38	3	7½	18	45	15
— 39	»	»	»	»	»
— 40	2	92½	35	54	28½
— 41	»	53½	26	72	21½
— 42	»	93	»	»	18½
— 43	1	2	»	»	19½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

1843. 25. Januar.	Eptir Litr. A, eður í fríðu	......		26.16	21
	— B, — í ullu, smjöri og tólg			23.27	18½
	— C, — í ullar tóvinnu	...		18.33	14½
	— D, — í fiski	....		21.90	17½
	— E, — í lýsi	....		19. 6	15
	— F, — í skinnavöru	....		17. 6	13½

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 20 Rbd. 93½ Sk. [og alin] 16½ Sk.

Eyjafjarðar höndlunarstað þann 25. Januarii 1843.

B. H. Borgen, const. Amtm. — Eptir constitution H. Thorlacius.

31. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til den administrerende Direction for Kjöbenhavns Fattigvæsen, ang. **en Islænders Ret til Forsörgelse i Kjöbenhavn.** Khavn den 31. Januar 1843. — Ny Colleg. Tid. for 1843, S. 158. Canc. 2. Depart. Brevb. 1843, Nr. 311. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1843, S. 14—15.

I behagelig Skrivelse af 6. d. M. har den administrerende Direction for Kjöbenhavns Fattigvæsen begjært Cancelliets Resolution, angaaende hvorvidt en Person, ved Navn Hermann Olsen, födt paa Island, kan ansees at være forsörgelsesberettiget i Kjöbenhavn, da han vel i omtrent 4½ Aar fra 1824 til 1828 har opholdt sig her i Staden, men dog den Omstændighed, at Reglementet af 8. Januar 1834 § 6 har foreskrevet 5 Aars Ophold til Erhvervelse af Forsörgelsesret paa Island, har foranlediget Tvivl, om der ikke, ifölge Grundsætningen om Reciprocitet imellem de forskjellige Dele af Staten, maatte udkræves et ligesaa langt Tidsrum, for at en Islænder her kunde blive forsörgelsesberettiget.

Foranlediget heraf skulde Cancelliet til behagelig Efterretning tjenstl. melde, at den ommeldte Person

efter det Oplyste maa ansees forsörgelsesberettiget i Kjöbenhavn. — Det kgl. Danske Cancellie den 31. Januar 1843. 1843. 31. Januar.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Sönder-Amt, Stiftamtmand Hoppe, ang. **Godtgjörelse i Anledning af Tilgodehavende hos en Kirke.** Khavn den 2. Februar 1843. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1843, Nr. 445—446. 2. Febr.

Hr. Khre og Biskoppen over Island have med behagelig Betænkning af 18. Februar f. A. tilstillet Cancelliet en Ansögning, hvori Enken efter den i Aaret 1841 afdöde Provst for Rangervalle Syssel T. Sæmundsen andrager, at der af hendes afdöde Mand til Ombygning og bedre Indretning af Breidebolstad Kirke er anvendt 1169 Rbd. 80 Sk., af hvilken Sum formedelst Mandens tidlige Död endnu kun saa Lidet er gjenindvundet ved Kirkens Indtægter, at denne staaer i Gjæld til Stervboet for 623 Rbd. 41 Sk., hvorfor hun har anholdt om, at denne Gjæld maatte blive liquideret i den Aabod paa Præstegaardens Bygninger, som til Fardag skulde svares af Stervboet.

Da denne Ansögning ikke kunde bevilges, men Cancelliet efter Omstændighederne dog fandt, at der var Anledning til at komme hende til Hjælp, tilskrev man det kongl. Statssekretariat for Naadessager desangaaende, og bemeldte Statssekretariat har derefter tilmeldt dette Collegium, at efter at denne Sag fra Samme har været Hans Majt. foredraget, har det behaget Allerhöistsamme allern. at resolvere, at der fra indeværende Aars Begyndelse skal udbetales Supplikantinden en aarlig Understöttelse af Statssekretariatets Kasse af 25 Rbd., der udgjör Renten af den Capital, der ved den nævnte Kirkes Ombygning er gaaet tabt for Boet.

Hvorom Hr. Kherre behageligen vilde underrette

1843. Supplikantinden. — Det kongel. Danske Cancellie den
2. Febr. 2. Februar 1843[1].

11. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Beregning af Gebyr af Skibe.** Khavn den 11. Februar 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 93.

Ved Skrivelse af 10. August f. A. har Hr. Amtmanden begjært Rentekammerets Bestemmelse med Hensyn til, at den forhen i Sönder-Thingöe Syssel fungerende Sysselmand Arnesens Befuldmægtigede, Faktor Johnsen, ikkun har beregnet halvt Gebyr ifölge Sportelreglementet af 10. Septbr. 1830 § 62 for Paategning paa det ifjor herfra udstedte Söpas for Skibet Freia, der med Ballast afgik fra Husevig Handelsted til Portugal, medens derimod nuværende Sysselmand i fornævnte Syssel, Schulesen, formener, at der af Skibet, endskjöndt det ikke indtog nogen Ladning, burde have været erlagt fuldt Gebyr, eftersom Skibet dog ikke anlöb nogen anden Havn paa Island for at losse eller lade.

I Anledning heraf tilmeldes Hr. Amtmanden herved til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kammeret med Dem maa være enigt i, at den nævnte § i Sportelreglementet bör forstaaes saaledes, at fuldt Gebyr bliver at erlægge i alle de Tilfælde, hvor et Skib i een og den samme Jurisdiction udretter Alt, for hvis Skyld det er expederet til Island, hvad enten saadant bestaaer baade i Losning og Ladning, eller det blot bestaaer i Losning eller blot i Ladning. — Rentekammeret den 11. Februar 1843.

11. Febr. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Mensaljord for Præsten**

[1]) s. D. Canc. Skriv. af samme Indhold til Biskoppen over Island. Canc. 1. Depart. Brevb. sst.

til Thingeyra Kloster. Khavn den 11. Februar 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 96. 1843. 11. Febr.

Det danske Cancellie har tilstillet Rentekammeret til Afgjörelse en med Hr. Kherrens og Deres Höiærv.s Erklæring af 24. August f. A. dertil indkommen Ansögning, hvori Sognepræsten til Thingöre Klosterkald i Islands Nord- og Öst-Amt, John Johnsen, anholder om, at den ham imod sædvanlig aarlig Afgift tilfæstede Jord, Steinnes kaldet, under det Hans Majt. Kongen tilhörende Thingöre Klostergods, maatte blive skjænket til afgiftsfri Brugsjord for ham og efterfölgende Sognepræster i fornævnte Kald.

I den Anledning meldes herved tjenstl., at ligesom det i Almindelighed maa ansees utilraadeligt, at bortskjænke nogen Deel af det kgl. Gods i Island til Forbedring af Præstekaldene sammesteds, saaledes finde vi, at der i nærværende Tilfælde er saa meget mindre Grund til at bevirke Indvilgelsen af det Ansögte, som det omhandlede Kald er af de bedre og har sin betydeligste Indtægt af Thingöre Klostergodses Kasse, eller, hvad der er det samme, af den kgl. Kasse. — Hvorom Vedkommende behageligen maatte underrettes. — Rentekammeret den 11. Februar 1843.

Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844. Vester-Amts Comptoir den 14. Februar 1843. — Islandsk: Original trykt som Schema hos Schultz i Kjöbenhavn og ved Udfærdigelsen udfyldt med de behörige Tal, 2 Bl. i 4to, i det islandske Departement. Jfr. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár", i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. 14. Febr.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1843 til sömu tíðar 1844.

1848.
14. Febr.

Vöru og aura tegundir.	Silfur. Rbd.	Silfur. Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	á landsvísu hdr. Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	27	43	27	43	22
— 2	3	66	22	12	$17^2/_3$
— 3	5	17	31	6	$24^3/_4$
— 4	3	76	30	32	$24^1/_4$
— 5	2	67	32	36	26
— 6	3	62	29	16	$23^1/_3$
— 7	2	44	»	»	»
— 8	13	47	13	47	$10^3/_4$
— 9	9	94	13	29	$10^2/_3$
B. Nr. 10	»	19	23	72	19
— 11	»	$16^1/_2$	20	60	$16^1/_2$
— 12	»	$17^1/_2$	21	84	$17^1/_2$
— 13	»	$17^1/_2$	21	84	$17^1/_2$
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	$14^1/_2$	9	6	$7^1/_4$
— 16	»	28	»	»	»
— 17	»	$5^1/_4$	9	81	$7^7/_8$
— 18	»	50	»	»	»
— 19	1	4	»	»	»
— 20	»	31	»	»	»
— 21	»	23	»	»	»
D. Nr. 22	4	7	24	42	$19^1/_2$
— 23	4	1	24	6	$19^1/_4$
— 24	3	35	20	18	$16^1/_6$
— 25	2	93	17	78	$14^1/_4$
— 26	2	88	17	48	14
E. Nr. 27	1	$15^1/_2$	17	40	14
— 28	1	27	19	21	$15^1/_3$
— 29	1	23	18	57	15
— 30	1	18	17	78	$14^1/_4$
F. Nr. 31	4	44	17	80	$14^1/_4$
— 32	3	50	»	»	»
— 33	2	71	»	»	»
— 34	2	20	»	»	»
— 35	1	61	»	»	»
— 36	2	93	»	»	»
— 37	»	$5^4/_5$	»	»	»

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet den 11. Febr. 1841, ovenf. S. 12—14.

Vöru og aura tegundir.	Silfur. Rbd.	Rbsk.	á landsvisu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því 1 al. Rbsk.	1843. 14. Febr.
G. Nr. 38	2	92	»	»	»	
— 39	»	53	»	»	»	
— 40	1	87	»	»	»	
— 41	1	5	»	»	»	
— 42	»	66	»	»	»	
— 43	1	14	»	»	»	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eða fríðu	24.88	20
—	B, — ullu, smjöri og tólg	22. 3	$17^5/_8$
—	C, — ullar tóvinnu . . .	9.43	$7^1/_2$
—	D, — fiski	20.77	$16^2/_3$
—	E, — lýsi	18.25	$14^3/_5$
—	F, — skinnavörum . . .	17.80	$14^1/_4$

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða
[hdr.] 18 Rbd. 84 Sk. [og alin] 15 Sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $^3/_4$ hundraðs, svo $1^1/_3$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

1843. 14. Febr. Eptir Litr. E: gjöra 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Íslands vestur-amts contóri, þann 14. Februar 1843.
Thorsteinson. P. Pétursson.

17. Febr. **Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.** Islands Stiftamtshus og Laugarnes den 17. Februar 1843. — Islandsk: Original-Aftryk, 2 Blade i 4to., Viðeyjar kl. 1843, trykt paa offentlig Bekostning. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár", i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. 2, 234 ff. — Denne Taxt er anfört som publiceret i Reykjavík, samt i Arnæs og Rángárvalla Sysseler.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja, Vestur- og Austur-Skaptafells sýslur, samt Reykjavíkur kaupstað, í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1843 til sömu tíðar 1844.

Vöru og aura tegundir.	Silfurmynt. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
A. Nr. 1[1]	21	38	21	38	17
— 2	3	24	19	48	15½
— 3	4	42	26	60	21½
— 4	3	26	26	16	21
— 5	2	21	26	60	21½
— 6	3	12	25	»	20
— 7	2	14	»	»	»
— 8	11	45	11	45	9¼
— 9	7	69	10	28	8¼
B. Nr. 10	»	19	23	72	19
— 11	»	18	22	48	18
— 12	»	18	22	48	18
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	28	»	»	»
— 15	»	21	13	12	10½
— 16	»	32	»	»	»
— 17	»	6	11	24	9

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Sönder-Amtet den 12. Februar 1841, ovenf. S. 15—17.

Vöru og aura tegundir.	Silfurmynt. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er þá 1 al. Rbsk.
C. Nr. 18	»	64	»	»	»
— 19	1	15	»	»	»
— 20	»	39	»	»	»
— 21	»	29	»	»	»
D. Nr. 22	3	86	23	36	18½
— 23	3	92	23	72	19
— 24	3	51	21	18	17
— 25	3	34	20	12	16
— 26	3	21	19	30	15½
E. Nr. 27	1	19	17	93	14½
— 28	1	22	18	42	14¾
— 29	1	23	18	57	15
— 30	1	18	17	78	14¼
F. Nr. 31	4	92	19	80	16
— 32	3	84	23	24	18½
— 33	2	82	17	12	13¾
— 34	2	46	19	80	16
— 35	1	69	20	60	16½
— 36	2	75	16	66	13¼
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	3	8	»	»	»
— 39	1	12	»	»	»
— 40	2	12	»	»	»
— 41	1	13	»	»	»
— 42	»	71	»	»	»
— 43	»	89	»	»	»

1843.
17. Febr.

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A, eða fríðu	20.85	16¾
—	B, — ullu, smjöri og tólg	22.78	18¼
—	C, — ullar tóvinnu	12.18	9¾
—	D, — fiski	21.53	17¼
—	E, — lýsi	18.19	14½
—	F, — skinnavörum	18.87	15

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða

[hdr.] 19 Rbd. 8 Sk. [og alin] 15¼ Sk.

1843. þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

17. Febr. Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum;
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða $^3/_4$ hundraðs, svo $1^1/_3$ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautaskinna hundrað; eins 6 fjórðúngar af kúa-, hrossa- og sela-skinnum; 8 fjórðúngar sauðskinna og 12 fjórðúngar ærskinna; item 240 stykki lambskinna.

Íslands stiptamtshúsi og Laugarnesi þann 17. Februarii 1843.

T. Hoppe. Steingrímur Jónsson.

20. Febr. **Gavebrev** af Bonden Thomas Jónsson paa den halve Gaard Veturliðastaðir til **Opdragelseshjælp for fattige unge Mennesker af Hals Rep i Fnjóskadal.** Veturliðastöðum 20. Febr. 1843. — Efter en af forrige Sysselmand i Thingö Syssel, Sigfus Schulesen, verificeret Udskrift af Sysselets Skjöde- og Pante-Protokol.

Hálfa jörðina Veturliðastaði, liggjandi í Fnjóskadal og Háls kirkjusókn, sem er tíu hundruð að dýrleika með níu

ám í kvígildi, gef eg undirskrifaður Hálshrepps fátækum, sèrdeilis munaðarlausum únglíngum til uppheldisstyrks, með afgiftunni af ofanskrifuðum tíu hundruðum, og einu og hálfu kvígildi, árlega níutíu álnir. Únglíngnum á að kenna að lesa og skrifa, og næríngar handverk, svo hann geti orðið Guði, kónginum, föðurlandinu og sjálfum sèr til gagns og sóma. Á jörðina skal veljast ráðvandur maður, sem haldi henni að húsum, túni og engjum við, svo ei í órækt fari, ei ofseti hana með fjárfjölda til eyðileggíngar. þenna jarðarpart afsegi eg að hafður sè í makaskiptum, og afhendist eptir okkar beggja hjóna afgáng. 1843. 20. Febr.

þessu til staðfestu er undirskrifað nafn. — að Veturliðastöðum þann 20. Februarii 1843.

Thómas Jónsson.

Plakat angaaende **Ederfugles Fredning og Sælhundefangst.** Khavn den 1. Marts 1843. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1843; ligeledes i samme Aar i Reykjavík, Gullbríngu og Kjosar, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Dala og Isafjords Sysseler; 1844 i Skaptafells, Vestmannöe, Borgarfjords, samt alle Nord- og Öster-Amtets Jurisdictioner. — Canc. 3. Dep. Registr. 1842—1845, fol. 38 (1843, Nr. 104[b]). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, derunder den islandske, det Övrige paa Titelbladet Dansk; paa den anden Side den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; tredie Side den islandske Text uden Underskrifter; fjerde Side blank. Ny Colleg. Tid. for 1843, S. 193—195 (med Motiver); Udkastet og Motiverne derfor i Ny Coll. Tid. 1842, S. 546—548. Qvart-Forr. for 1843, S. 25—26. Schou XXIII, 673—674. Roeskilde Stændertid. 1842, S. 172—176, 1422, 1750—1763, 2376—2390, 3028; Betænkn. S. xxiv-xxv. Jevnf. Tíðindi frá nefndarfund. íslenzkra embættismanna 1839, S. 72, 159—167, 188—193; 1841, S. 140—141. Fréttir frá fulltrúaþínginu í Hróarskeldu 1842, S. 6—35. 1. Marts.

Plakat, betræffende Behandlingen af Sager angaaende Overtrædelser af de ved allerhöieste Resolution af 17. Juli 1816 foreskrevne Bestemmelser til Fredning af Ved-

1843. kommendes Rettigheder i Henseende til Edderfugle og
1. Marts. anden Fuglevarp samt Sælhundefangst paa Island.

Vi Christian den Ottende &c. G. V.: Da der, med Hensyn til Behandlingen af Sager angaaende Overtrædelse af de Bestemmelser, som den allerhöieste Resolution af 17. Juli 1816 har foreskrevet for Vort Land Island til Fredning af Vedkommendes lovlige Rettigheder i Henseende til Edderfugle og anden Fuglevarp samt Sælhundefangst, har viist sig en Meningsulighed, der har været til Hinder for Opnaaelsen af Öiemedet med fornævnte Bestemmelser, saa have Vi, efter desangaaende at have indhentet allerunderd. Betænkning fra Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt Island og Færöerne, fundet for godt herved allern. at befale, at bemeldte Sager herefter skulle behandles som offentlige Politisager. Dog er det ikke den, som ved saadan Overtrædelse finder sig forurettet, formeent, paa egen Regning at anlægge og forfölge Sagen desangaaende, naar han hertil maatte finde Anledning, saasom naar Övrigheden i et enkelt Tilfælde maatte have fundet, at der ikke var fremkommet tilstrækkelige Oplysninger til paa Grund deraf at iværksætte offentlig Paatale.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 1. Marts 1843.

Opið brèf, áhrærandi meðferð þeirra mála, er viðvíkja yfirtroðslum þeirra í allrahæstum úrskurði af 17. Juli 1816 fyriskrifuðu ákvarðana til friðunar hlutaðeigenda rèttinda í tilliti til æðarfugla og annars fuglavarps svo og selaveiða á Íslandi.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V.: þareð með tilliti til meðferðar þeirra mála, er rísa útaf yfirtroðslu þeirra ákvarðana, er allrahæstur úrskurður af 17. Juli 1816 hefir fyriskrifað fyrir Vort Land Ísland til friðunar

hlutaðeigenda löglegra rèttinda, er viðvíkja æðarfuglum og öðru fuglavarpi, svo og selaveiðum, ýmislegar meiníngar hafa látið sig í ljósi, er hindrað hafa fyrnefndar ákvarðanir frá að ná þeirra augnamiði, svo hefir Oss þóknazt, eptir að Vèr þarum höfum útvegað allraundirgefnast álit Vorra trúu umdæmastanda fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og Ísland og Færeyjar, hèrmeð allranáðugast að skipa, að nefnd mál hèreptir skuli meðhöndlast eins og opinberar pólitísakir. Samt sè það ekki meinað þeim manni, er þykir sèr vera órèttur gjörður með þesshátttar yfirtroðslu, á eigin kostnað að höfða og framfylgja sókn slíks máls, ef honum lízt sèr þartil vera orsök gefin, svo sem þegar yfirvaldinu í einstöku tilfelli kynni hafa fundizt, að eigi væri fram komnar svo nægilegar skýrslur, að höfðun opinberrar saksóknar á þeim mætti byggjast. 1843. 1. Marts.

Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðseturs-stað Kaupmannahöfn þann 1. Marts 1843.

Kongelig Resolution ang. **Tilladelse til Handel paa Thorshavn i Thingöe Syssel.** Khavn den 1. Marts 1843. — I Rentek. Forestilling 1. Marts bemærkes, at ifölge kgl. Resol. 29. Mai 1839 skulde Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet inden Udgangen af 1841 indberette til Rentekammeret, hvorledes den givne Tilladelse til Handel paa Thorshavn i Thingöe Syssel viste sig i sine Virkninger. Da Beretningen imidlertid endnu ikke var indkommen, og Kammeret ikke vilde foreslaae noget Bestemt uden at have modtaget denne, men iövrigt ikke var kommet til Kundskab om nogen skadelig Fölge af den givne Tilladelse, foreslog det at forlænge Tilladelsen paa eet Aar for Handlende fra Raufarhavn og Vopnafjord til at handle paa Thorshavn. Det bemærkes dog tillige, at de Forsög, som Amtmand Thorarensen havde gjort i Sommeren 1840, for at forskaffe Indbyggerne paa Langanæs Afsætning paa deres Drivtömmer hos de Handlende, vare mislykkede. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1843 A, Nr. 89. 1. Marts.

1843. 1. Marts. Vi tillade allern., at de Handlende paa Vapnefjord og Raudarhavn maae i indeværende Aar beseile Thorshavn under Norder Thingöe Syssel i Island og der drive Handel, under de ved allerhöieste Resolution af 29. Mai 1839 fastsatte Betingelser. — Kjöbenhavn den 1. Marts 1843.

4. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Approbation paa Salget af Legatjorden Fjardarhorn.** Khavn den 4. Marts **1843.** — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 873.

I Anledning af Hr. Amtmandens Skrivelse af 12. August f. A., hvormed hertil er indsendt Duplicat af Deres Skrivelse af 10. August 1841 angaaende Afhændelsen af den det saakaldte Fjardarhornske Legat tilhörende Halvgaard Fjardarhorn med derpaa hæftende $1\frac{1}{2}$ Qvilde eller 9 Stykker Malkefaar, undlader man ikke, efter Correspondence med det kgl. Rentekammer, herved tjenstl. at melde, at der Intet findes at erindre mod Antageligheden af det paa forbemeldte Gaard skete höieste Bud[1].

[1]) Ved Auktionsforretning 10. Mai 1841 er den halve Gaard Fjardarhorn, 8 Hundr. i Dyrhed med 30 Alen Landskyld og $1\frac{1}{2}$ Qvilde, tilslaaet de Höistbydende for ialt 278 Rbd. 92 Sk. paa fölgende Auktions-Conditioner:

„1) Auktionsbudets Antagelse beroer paa kgl. allern. Approbation. — 2) Kjöbesummen erlægges med rede Sölv i Mynt, gangbar ved den kgl. Jordebogskasse. — 3) Af Kjöbesummen for Jorden erlægges strax ved Budets Approbation i det mindste ⅓ Deel, men de övrige ⅔ Dele maae blive staaende i Eiendommen, imod lovformelig Pante-Obligation og 4 % Rente aarligen. — 4) Qvilderne opbydes stykkeviis og særskilt fra Jorden, men Budet derpaa kan ei ventes approberet, eller de fra Eiendommen separerede, med mindre Budet paa den sidstnævnte antages, da Qvildernes Kjöbesum i saa Fald strax erlægges. — 5) Halvgaarden sælges saaledes som den forefindes paa

Ved herom at underrette Hr. Amtmanden, skulde man tillige tjenstl. anmode Dem om at træffe den fornödne Foranstaltning til at det udkomne Belöb, hvis Renter blive at anvende i Overeensstemmelse med Fundatsen for det ovennævnte Legat, gjöres frugtbringende paa anordningsmæssig Maade. — Det kongel. Danske Cancellie den 4. Marts 1843. 1843. 4. Marts.

Kongelig Resolution ang. **Anordning om Althingets Oprettelse** paa Island. Khavn den 8. Marts 1843. — I Cancelliets Forestilling 15. Februar anföres, at det ved Reskript 8. Oktober 1842 var paalagt Cancelliet at foredrage for Kongen det Udkast til en Anordning angaaende en særlig raadgivende Forsamling for Island, under Navn af Althing, som i Medför af kongelig Resolution 18. Juni 1842 har været forelagt den sidst afholdte Stænderforsamling for Östifterne, tilligemed den af denne Forsamling derover afgivne Betænkning. 8. Marts.

Efter at Cancelliet havde foredraget Indholdet af den Betænkning, som den i Medför af Resol. 22. August 1838 i Aaret 1839 afholdte Forsamling af Embedsmænd paa Island, efter det samme allern. givne Paalæg havde afgivet over det den forelagte Spörgsmaal om, hvorledes Valget af de Deputerede for Island, som i Medför af Anordn. 15. Mai 1834 § 1 have Sæde i Östifternes Stænderforsamling og hidtil ere udnævnte af Kongen, hensigtsmæssigst kunde ordnes, samt hvorledes Omkostningerne saavel ved Valgene som ved de Deputeredes Ophold ved fornævnte Stænderforsamling skulde dækkes, resolverede Kongen den 20. Mai 1840, at det indtil videre skulde have sit Forblivende ved den forelöbige Bestemmelse i For. 15. Mai 1834 § 1 angaaende Islands Repræsentation i Östifternes Stænderforsamling ved dertil af Kongen udnævnte

Auktionstiden, uden noget Vederlag for mulige Bröstfældigheder fra Eieren, dog naturligviis, hvad Aabod angaaer, mod Regres til Fæsteren, forsaavidt han i saa Henseende har paadraget sig Forbindtlighed. — 6) Af Eiendommen svares herefter al Tiende, saavel som alle andre offentlige Ydelser, som nu paahvile Selveiergodset her i Landet, eller i Fremtiden maatte blive samme paalagte".

1843. Mænd; hvortil Kongen föiede, at det var Hans Önske, at de
8. Marts. landsfaderlige Hensigter, hvori Provindsialstænderne ere indförte, maatte med Hensyn til Undersaatterne paa Island kunne opnaaes paa en fuldkomnere Maade, end det kan skee ved den i For. 15. Mai 1834 § 1 trufne Bestemmelse, i Særdeleshed da Han, efter hvad der i den islandske Forsamlings ovennævnte Betænkning var oplyst, maatte antage, at den af Kong Frederik den Sjette udtalte Villie, at Hans islandske Undersaatter ikke mindre end de övrige skulde nyde Rettighed til selv at vælge Medlemmer af Stændernes Forsamling, ikke paa en tilfredsstillende Maade lod sig iværksætte, saalænge Island var forbundet med adskillige af Rigets övrige Dele til en fælles Stænderforsamling. Cancelliet fik derfor Paalæg om at opfordre den ved Resol. 22. August 1838 anordnede Forsamling af Embedsmænd til ved dens næste Sammenkomst at tage under Overveielse, om det ikke maatte være hensigtsmæssigt, at der paa Island dannedes en særlig raadgivende Forsamling, hvori ved Siden af nogle af Landets vigtigste Embedsmænd, som Kongen dertil vilde udnævne, et passende Antal af Landets Indvaanere valgte Mænd kunde tage Sæde; hvor ofte denne Forsamling, hvis Virkekreds maatte være den samme, som de övrige Provindsialstænders, skulde træde sammen, hvorledes Udgifterne paa dens Indretning skulde lignes paa Landet, og hvad der videre til Sagens Ordning maatte være nödvendigt, ligesom det og i Særdeleshed vilde blive at overveie, om ikke en saadan Forsamling rettest burde före Navn af Althing, og som det forrige Althing holdes paa Thingvalle, samt iövrigt saavidt muligt have en lige Indretning med dette ældre Thing.

I Medför af denne Resolution bleve de ovennævnte Punkter gjorte til Gjenstand for Forsamlingens Overveielse under dens Sammenkomst i Aaret 1841, og den tilstillede derefter Cancelliet et Udkast til en Anordning angaaende Indretningen af en saadan Forsamling, ledsaget af en Betænkning, som indeholdt Resultatet af de Discussioner, som i den Anledning have fundet Sted i Forsamlingen. Idet denne fölte sig gjennemtrængt af den inderligste Taknemmelighed for den Landet tiltænkte höist vigtige kongelige Gave, yttrede den, at det maatte ansees erkjendt og indrömmet fra alle Sider, at det Öiemed, hvori Stænder-Institutionen er indstiftet, ikke med Hensyn til Island kan naaes, saalænge dette Land skal være repræsenteret i en dansk Stænderforsamling. Forsamlingen

erklærede sig derfor ogsaa enstemmigen for denne Mening, og bemærkede derhos, at den endog ansaa det paatrængende nödvendigt, at der snarest muligt dannedes en særegen raadgivende Forsamling for Island til Dröftelse af de mange der forestaaende vigtige Sager, som ikke med Nytte kunne behandles i en dansk Stænderforsamling. — Ligeledes vare samtlige Forsamlingens Medlemmer enige i, at den nye raadgivende Forsamling burde före Navn af Althing. Derimod fandt Forsamlingen det indlysende, at det gamle Althings Organisation og Virkekreds, hvoraf den meddelte Collegiet Grundtrækkene, var af en saadan Beskaffenhed, at det ikke vilde være muligt at give det nye Althing en Indretning, der i fjerneste Maade kunde have nogen Lighed med hint. Men da Kongen havde bestemt, at det nye Althings Virkekreds skulde være den samme, som de övrige Provindsialstænders, antog Forsamlingen, at dette saavidt muligt burde indrettes overeensstemmende med disse, og Forsamlingen troede derfor i det Udkast til en Anordning angaaende det nye Althings Indretning, som den udarbeidede, saa meget som muligt at burde fölge For. 15. Mai 1834, og afveg derfor kun der, hvor de locale Forhold gjorde det nödvendigt.

1843.
8. Marts.

Hvad nu angaaer Forsamlingens udförlige Motivering af de i Udkastet indeholdte Bestemmelser, da troer Cancelliet at turde ansee det ufornödent at gjentage samme, eller hvad man i den Forestilling, der ligger til Grund for det Kongen og Stænderne forelagte Udkast, i den Anledning har yttret, idet Sagen engang er afgjort ved kgl. Resolution, og der i Stændernes Betænkning ikke forsaavidt er fremsat nogen Bemærkning, som maatte foranledige nogen ny Overveielse. Man skal derfor kun indskrænke sig til at bemærke, at Cancelliet, ved efter foregaaende Correspondence med det kgl. Rentekammer at forelægge Kongen Udkastet, yttrede, at man ikke kunde Andet end anbefale Islands Udtrædelse af sin hidtilværende Forbindelse med Provindsialstænderne for Östifterne og Oprettelsen af en særlig raadgivende Forsamling for bemeldte Land, under Navn af Althing. — Man antog derhos, at det fortjente Bifald, at Forsamlingen saa meget som muligt havde holdt sig til Bestemmelserne i For. 15. Mai 1834, og skjöndt det maaskee ved enkelte Punkter havde været önskeligt, om disse vare blevne mere modificerede efter de locale Forhold, kunde man dog ikke Andet end ansee det rettest, i det Hele at fölge det af Forsamlingen indsendte, med Indsigt og i en

1843. god Aand udarbeidede Udkast, og man androg derfor paa,
8. Marts. at det med enkelte Modificationer maatte forelægges Östifternes Stænderforsamling til Betænkning. Dette vandt Kongens Bifald, idet Han dog befalede nogle yderligere Forandringer og Tilföininger gjorte i Udkastet.

I Overeensstemmelse hermed har det saaledes forandrede Udkast, hvoraf atter allerund. vedlægges et Aftryk, været forelagt den sidst afholdte Roeskildske Stænderforsamling.

Denne har i den af Samme afgivne Betænkning yttret, at den maa erkjende, at Island, hvis physiske Beskaffenhed og andre locale Vilkaar ere saa aldeles forskjellige fra Danmarks, og derfor ogsaa her kun lidet kjendte, baade har et naturligt Krav paa at indrömmes en egen raadgivende Forsamling i Landet selv, og at dette ogsaa er den eneste Vei, ad hvilken det landsfaderlige Öiemed med Stænder-Institutionen for Islands Vedkommende kan opnaaes. — Forsamlingen har derfor ikke kunnet Andet end finde det önskeligt, at en saadan Forsamling bliver indrettet i Island. Forsamlingen har iövrigt bemærket, at der til at undergive dette Lovudkast en saa omfattende og grundig Overveielse, som dets store Vigtighed har Krav paa, udfordres et Kjendskab til dette Lands særegne locale Forhold og til Folkets Individualitet, som Forsamlingen ikke var i Besiddelse af. — Navnlig gjelder dette efter Forsamlingens Mening om Valgsystemet, hvorpaa den hele Institution hviler, og som, mere end noget Andet, fordrer det omhyggeligste Hensyn til Islands eiendommelige Beskaffenhed og locale Vilkaar; ligesom det og i den Forsamlingen meddelte Fremstilling af Motiverne til Lovudkastet tildeels er indrömmet, at Modificationer heri kunde være tilraadelige. — Derimod har Forsamlingen antaget, at det vilde være hensigtsmæssigt, at der gives det förste sammentrædende Althing Leilighed til at yttre sig om de Forandringer i den om samme emanerede Lov, hvortil der ifölge Localiteterne maatte findes Anledning. — Forsamlingen har derfor, med 35 Stemmer mod 20, anseet det rigtigst, allerund. at indstille principaliter:

at Udkastet, i den Tilstand det nu er, maa emanere alene som provisorisk Anordning, hvilken först efter at det derefter valgte Althing derover har afgivet allerunderd. Betænkning, bliver at ophöie til gjeldende Lov.

For det Tilfælde, at Kongen imidlertid ikke skulde finde for godt at lade Udkastet saaledes emanere som provisorisk Anordning, har Forsamlingen med 49 Stemmer mod 6, ved

at anbefale at det forelagte Udkast strax emanerer som Lov, allerund. henstillet: 1843. 8. Marts.

at der gives det förste sammentrædende Althing Leilighed til at yttre sig om de Forandringer i den nævnte Lov, hvortil der efter de locale Forhold maatte findes Anledning, og navnligen angaaende den Modification i Valgsystemet, der maatte eragtes at være tilraadelig.

Saafremt hverken Forsamlingens ovenberörte Indstilling eller Henstilling maatte blive tagen til Fölge, og Udkastet saaledes strax skulde udkomme som endelig Lov, ere der dog tvende Punkter, med Hensyn til hvilke Forsamlingen har troet at burde bringe en Forandring i Forslag. — Naar det nemlig i Udkastets § 43 er bestemt, at det skal være danskfödte Mænd, der ikke ere det islandske Sprog fuldkommen mægtige, tilladt at udtrykke sig i deres Modersmaal, m. m., da har Forsamlingen holdt for, at det, med Hensyn til de Vanskeligheder, der vilde möde i Udförelsen heraf, og den ikke ubetydelige Forstyrrelse i Forretningernes regelmæssige Gang, som derved kan forvoldes, maa ansees önskeligt, at Anvendelsen af det danske Sprog ganske kunde undgaaes i den islandske Forsamling, og Forhandlingerne saaledes alene föres i det islandske Sprog, hvilket efter Forsamlingens Mening ogsaa vilde stemme bedst med Islændernes nationale Fölelse. Forsaavidt det navnlig i Udkastet er udhævet, at den kgl. Commissarius skulde være berettiget til at udtrykke sig paa Dansk, har Forsamlingen yttret, at ligesom det, netop efter hans Stilling til Althinget, maa ansees vigtigt, at han er det islandske Sprog fuldkommen mægtig, saaledes kan Forsamlingen heller ikke forestille sig, at det skulde være ugjörligt at finde en Mand til at udföre Commissarii Forretninger, som er istand til at udtrykke sig paa Islandsk. — Ligeledes har Forsamlingen, deels for at böde paa det Savn, der vil opstaae ved Forhandlingernes noget sildige Offentliggjörelse efter § 78, deels fordi det islandske Folk fra Fortiden er vant til en fuldkommen Offentlighed i Henseende til Althingets Forhandlinger, forment, at disse Forhandlinger ogsaa nu burde holdes for aabne Döre. — I Henhold hertil og under den ovennævnte Forudsætning har Forsamlingen vedtaget allerund. at indstille:

1) til Udkastets § 43 med 28 Stemmer mod 27: at der ikke tilstedes Nogen i Althinget at tale andet Sprog end det Islandske; og — 2) til Udkastets § 78 med 30 Stemmer mod 25: at Althingets Forhandlinger holdes for aabne Döre.

1843. Rentekammeret, hvis Betænkning Cancelliet havde begjært
8. Marts. sig meddeelt over Sagen i det Hele, har yttret, at det, hvad Forsamlingens principale Indstilling angaaer, maa i Overeensstemmelse med dets Yttringer i den Correspondence, der blev fört mellem Samme og Cancelliet, inden Udkastet blev forelagt Kongen, være af den Formening, at den ved Resol. 22. Aug. 1838 anordnede Forsamling af islandske Embedsmænd i sit Forslag til en Anordning angaaende Indretningen af en særskilt raadgivende Forsamling for Island altfor lidet har taget Hensyn til Islands særegne Forhold, navnlig i Henseende til det Valgsystem, hvorpaa denne Indretning skulde baseres, og Rentekammeret har derfor anseet det tilraadeligt, at det med dette Forslag hovedsagelig overeensstemmende Udkast til en Anordning om denne Gjenstand, der har været den Roeskildske Stænderforsamling forelagt til Betænkning, ikkun emanerer som provisorisk Anordning, indtil det derefter valgte Althing har givet Betænkning over samme.

Med Hensyn til Forsamlingens tvende sidste subsidiaire Indstillingspunkter har Rentekammeret bemærket, at det, ligeledes i Henhold til dets Yttringer under den forelöbige Correspondence, maa erklære sig for Forsamlingens Indstilling til Udkastet § 43, samt at det finder de af Forsamlingen for dens Indstilling til Udkastets § 78 anförte Grunde vægtigere end de Betænkeligheder, der kunde være forbundne med at tilstede Althingets Forhandlinger for aabne Döre.

Stændernes förste Indstilling, at den paatænkte Anordning kun skulde udkomme som provisorisk, kan Cancelliet ikke tiltræde. — Sagen er bearbeidet af de indsigtsfuldeste Mænd paa Island, der have behandlet den med megen Omhu, og skjöndt det vel i flere Henseender kan underkastes Tvivl, om den ikke kunde være ordnet paa en anden nok saa tilfredsstillende Maade, saa tör man dog antage, at de af hine Mænd foreslaaede Bestemmelser i det Hele ere udarbeidede med saadan Eftertænksomhed og saadant Bekjendtskab til Forholdene, at Formaalet med den allern. tilsigtede Institution derved vil kunne opnaaes, og at der i al Fald ikke för, end Indretningen er prövet ved nogen Tids Erfaring, vil kunne erhverves Sikkerhed for nogen væsentlig Forandrings Gavnlighed. — Der synes saaledes ingen særdeles Anledning at være til, at den Forordning, der væsentlig i Overeensstemmelse med bemeldte Mænds Forslag og efter at disse have været omhyggelig Prövelse underkastede saavel i Collegierne som i Stænderne, og

af selve Kongen, maatte blive udgivet, skulde træde frem med en Betegning, som vilde blive anseet som et Beviis for, at Kongen selv ikke havde Tillid til dens Hensigtsmæssighed. — Stænderforsamlingens med den mindst mulige Pluralitet fremsatte Indstilling er heller ingenlunde grundet paa nogen Erkjendelse af nogen væsentlig Mangel i det forelagte Udkast, men kun paa den Overbevisning, at de ikke vare i Besiddelse af de til en sikker Dom ved Udkastet fornödne Kundskaber. Den synderlige Maade, hvorpaa Sagen blev behandlet af de tvende med Hensyn til islandske Anliggender allern. udnævnte Medlemmer af Forsamlingen, og hvorved dennes Pluralitet blev bragt til at gjöre hin Indstilling, maa og i höi Grad svække dens Vægt. — Man skal tillade sig i denne Henseende allerunderd. at bemærke Fölgende:

1843. 8. Marts.

Ved Sagens Behandling i den af 5 Medlemmer (Amtmand Johnsson, Etatsraad Hvidt, Professor Algreen-Ussing, Etatsraad Finn Magnussen og Professor David) bestaaende Comité, kom denne, efter, som det i Betænkningen hedder, at have underkastet Sagen den omhyggeligste Overveielse, til det Resultat, at den tilraadede Forsamlingen at indstille, at Udkastet med enkelte Modificationer, som egentlig nærmest vedkomme Redaktionen, og som nedenfor nærmere ville blive omhandlede af Collegiet, maatte emanere som Lov, men idet Amtmand Johnsson og Etatsraad Finn Magnussen derhos foreslog en Udvidelse af Valgretten derhen, at enhver Leilænding, der med Bygsel besidder en Eiendom af den Matrikulskyld, som i Udkastet er nævnt, skulde indrömmes Valgret og Valgbarhed, i Stedet for, at disse Rettigheder i Udkastet kun ere tillagte dem, som have Bygsel paa Livstid, — hvilket Forslag Comitéens Majoritet ikke troede at kunne tiltræde, androg Comitéen, — hine tvende Medlemmer dog, forsaavidt Valgsystemet angik, kun in subsidium paa, at Forsamlingen tillige vilde henstille, at der maatte gives det förste Althing, som sammentræder paa Island, Leilighed til at yttre sig om de Forandringer i den nævnte Lov, hvortil der, efter Localiteterne, maatte findes Anledning og navnlig om den Modification i Valgsystemet, der efter Forholdene paa Island maatte findes tilraadelig. Det blev i den Henseende af Comitéen bemærket, at om det end maatte erkjendes, at der, som Cancelliet i Motiverne til Lovudkastet tildeels har indrömmet, i Udkastet ere flere Bestemmelser, som kunde önskes mere modificerede efter de locale Forhold i Island, antog den dog

1843. ikke, at Forsamlingen besad et saadant Kjendskab til disse
8. Marts. Forhold og til Folkets Individualitet, at Comitéen turde tilraade, at der gjordes mere eller mindre bestemte Forslag til væsentlige Forandringer i Lovudkastets enkelte Dele. — Comitéens Majoritet troede derfor heller ikke, som ovenfor berört, at burde tiltræde den af Johnsson og Finn Magnussen gjorte Indstilling om Udvidelse af Valgrettighederne. — Under de videre Forhandlinger bleve der derefter af Landsoverrets-Procurator Christensen stillede tre Amendements, hvilke han i et udförligt Andragende begrundede, nemlig at Althinget skulde bestaae af 42 valgte Medlemmer; at det ikke maatte tilstedes Nogen i Althinget at tale andet Sprog end det Islandske, og at Althingets Forhandlinger skulde holdes for aabne Döre; og af Candidat Lehmann det Amendement, at Forsamlingen, i Erkjendelse af sin Inhabilitet til at undergive Lovudkastet en grundig Prövelse, skulde indskrænke sig til at anbefale dets Emanation som provisorisk Anordning, der först efter at det derefter valgte Althing derover har afgivet allerunderd. Betænkning skulde ophöies til Lov. — Da derefter Amtmand Johnsson som Referent tog Ordet ved Sagens endelige Behandling, der fandt Sted den 8. Septbr., bemærkede han, at Comitéens Minoritet netop samme Dag havde modtaget et Andragende fra 27 i Kjöbenhavn bosatte Islændere af forskjellige Klasser, hvori der yttres forskjellige Önsker angaaende Indretningen af den paatænkte Institution. Han tilföiede, at da Andragendet var skrevet paa Islandsk, kunde han ikke meddele Forsamlingen det in extenso, men i et Udtog oplyste han Forsamlingen om, at Andragerne for det Förste havde fremsat det Önske, at Valgretten og Valgbarheden maatte udvides meget betydeligt, og navnlig indrömmes Enhver, der var ansat til 500 Skifte-Tiender (*rettere*: 5 Hundr., eller Skifte-Tiende); at for det Andet Althingsmændenes Antal maatte foröges, i hvilken Henseende de erklærede sig ganske enige i Landsoverrets-Prokurator Christensens Forslag; at der for det Tredie kun maa tales Islandsk paa Althinget, og at der for det Fjerde maa finde fuldstændig Offentlighed Sted, saa at Enhver har Adgang til at bivaane Forhandlingerne; samt at de endelig havde erklæret dem enige i, at Reikevig i Udkastet ikkun indtil videre var bestemt til Forsamlingens Sæde. — Med Hensyn til de ovenfor berörte af Prokurator Christensen stillede Amendements bemærkede han, at han vel fandt, at Amendementet om Forögelse af Althingsmændenes

Antal var stöttet paa saa sande og vægtige Grunde, at han ikke vilde have betænkt sig paa at tiltræde det, hvis han ikke fandt en overveiende Modgrund i Omkostningernes betydelige Forögelse; derimod troede han at burde stemme for de tvende andre Amendements: om Sproget og om Forsamlingens Offentlighed. — Saavel disse tvende sidste Amendements, som Amendementet om Forögelse af Althingsmændenes Antal, bleve derefter ogsaa tiltraadte af Etatsraad Finn Magnussen, i det han bemærkede, at han deels ved yderligere Overveielse, deels ved nogle samme Dag, som Forhandlingerne fandt Sted, modtagne Oplysninger var bleven bragt til denne forandrede Anskuelse. — Under de videre Forhandlinger udtalte Comitéens Majoritet sin Forundring over, at Minoriteten havde fraveget den Mening, som den tidligere havde udtalt i Comitéen, og tildeels var gaaet over til de af Prokurator Christensen fremsatte Amendements, og de Oplysninger, hvorpaa denne forandrede Mening skulde være grundet, tvertimod den almindelige Fremgangsmaade, ikke i fjerneste Maade var bleven meddelte Comitéens Majoritet, hvilken nu heller ikke fandt sig foranlediget til at fravige sin tidligere Mening, ligesom den heller ikke antog, at de omhandlede Oplysninger paa en saadan Maade vare komne til Forsamlingens Kundskab, at denne derpaa vilde kunne bygge Noget. — Det blev derhos bemærket, at netop tvende af de Punkter, med Hensyn til hvilke Comitéens Minoritet havde forandret Anskuelse, havde været under Discussion i Comitéen, uden at hine tvende Medlemmer, der dannede Minoriteten, havde fundet Anledning til forsaavidt at foreslaae nogen Forandring i Udkastet.

1843. 8. Marts.

Ligesom Collegiet nu med den kongel. Commissarius maa være enigt i, at den Omstændighed, at hine tvende Mænd, som af Forsamlingens Medlemmer vare de eneste, som maatte præsumeres at have særdeles local Kundskab til Island, ikke fra Begyndelsen, da de vare opfordrede til at overveie Sagen og derved at benytte sig af al deres Sagkundskab, vare fremkomne med de ovenberörte Amendements, men först senere tiltraadte samme, i höi Grad maa svække Vægten af deres Stemme, saaledes vil der formeentligen heller ikke kunne lægges nogen særdeles Vægt paa det Andragende, som fremkom fra de 27 i Kjöbenhavn bosatte Islændere. — Det er i denne Henseende först at mærke, at dette Andragende aldeles ikke blev fremlagt i Forsamlingen. Dersom Andragerne paa deres Landsmænds Vegne fölte sig opfordrede til at træde

1843. frem mod den Indretning, som det i Overeensstemmelse med
8. Marts. den islandske Embedsmænds-Forsamling paatænktes at give den raadgivende Forsamling for Island, vilde, da Udkastet med dets Motiver allerede havde været trykt i 7 Uger paa den Tid Andragendet indgaves, Intet have været naturligere, end at de tidligere havde yttret sig derom, ved at henvende sig til Comitéen eller umiddelbart til Forsamlingen, eller og gjennem Pressen. — Det er derhos paafaldende, at Andragendet, skjöndt indgivet af Mænd, der ere bosatte i Kjöbenhavn, og om hvem det med Sikkerhed kan antages, at de Fleste, om ikke Alle, er det Danske Sprog mægtige, dog ikke var affattet i dette Sprog, en Omstændighed, der, som ovenberört, blev anfört som Grund til, at det ikke kunde meddeles Forsamlingen, og hvorved denne blev hindret i at blive nærmere bekjendt med samme. Mærkeligt er det ogsaa, at Referenten, uagtet den af Comitéen dertil givne Anledning, ikke har villet opgive hvem de Andragende er, hvilket dog vistnok var af Vigtighed forsaavidt man skulde bygge paa den Tillid, der kunde haves til deres Kundskab til Forholdene og Evne til at bedömme disse; men han bemærkede, at blandt Underskrifterne var flere Navne paa Mænd, der ikke vare ham personlig bekjendte. Iövrigt blev det i Nr. 992 af „Fædrelandet", der udkom under 7. Septbr. (Dagen förend hin Forhandling fandt Sted) anfört, at en Deputation af Islændere var afreist til Roeskilde, for at overrække Stænderdeputeret Balthazar Christensen en Takadresse, underskreven af de herværende Islændere, som repræsentere de 17 islandske Sysler, for hans Deeltagelse og Virksomhed i Althingssagen. Og i Nr. 994 og 995 (udkom den 9. og 10. September, altsaa umiddelbart efter Sagens endelige Behandling i Stænderne) læses denne Adresse, affattet i det islandske Sprog og forsynet med dansk Oversættelse, undertegnet af 29 Islændere og under Anförsel af 17 Sysler, hvorfra de vare, i hvilken Adresse Underskriverne udtalte de samme Meninger, som Christensen under den forelöbige Forhandling i Stænderne havde fremfört, og de have i de stærkeste Udtryk bevidnet ham Tak for den Opmærksomhed, Kraft og Indsigt, hvormed han saaledes havde udtalt sig over deres Fædrelands Anliggender. Efter al Sandsynlighed er denne Adresse, den ovennævnte Forskjel i Angivelsen af Andragernes Tal uagtet, det samme Andragende, der paa en saa mysteriös Maade blev paaberaabt under Stændernes endelige Forhandlinger, men

ligesom samme ikke indeholder andre Motiver end de, der alt ved den forelöbige Behandling i Stænderne vare fremkomne, saaledes sees det ikke, at Adressen er underskrevet af Nogen, som har Formodning om det fortrinlige Bekjendtskab med de islandske Forhold, og den Evne til at bedömme Landets Tarv, som maatte behöves for at hans Mening kunde komme i Betragtning ved Siden af de mange indsigtsfulde Mænd, hvis Betænkning og Udkast er lagt til Grund for den Anordning, hvorom her er Spörgsmaal.

1843. 8. Marts.

Ligesom Stændernes Indstilling, paa Grund af det saaledes Oplyste, ikke faaer den Betydning, som den ellers vilde have, saaledes skulde man, i Forbindelse med hvad man ellers i Henseende til denne Indstilling har tilladt sig at anföre, end yderligere allerund. bemærke, at man ikke indseer hvorledes man, om end den sammenkaldte Forsamling skulde ved Stemmeflerhed andrage paa en Totalforandring, derved kunde faa en saadan Sikkerhed om, hvad der efter Landets Forhold er det hensigtsmæssige, at den Mening, der alt er yttret af de sagkyndige Mænd i Landet, derfor ligefrem skulde vige. Netop efter den Forestilling, der ligger til Grund for den hele Indstilling, nemlig at Islands Indvaanere ikke skulde være tilbörlig repræsenterede ved en Forsamling, der er indrettet paa den i Udkastet fastsatte Maade, maatte ogsaa det Andragende, der fra samme maatte indkomme om Forandring, ikke give nogen Sikkerhed for, at denne virkelig var stemmende med hvad der efter Landets Forhold var önskeligt. — Den Omstændighed, at det paa en Maade af Regjeringen blev erkjendt, at hele Institutionen behövede en ganske ny Indretning, maatte desuden indeholde en særdeles Opfordring til at udtænke en anden Indretning, der især i en saa ny og uvant Forsamling let kunde friste Mange til at bringe nye og umodne Forandringer i Forslag, og der vilde sandsynligviis derved opstaae en Spænding mellem Medlemmerne, som vilde faae en skadelig Indvirkning paa Behandlingen af de enkelte Sager, som maatte blive forelagte samme, ligesom det er at formode, at Interessen for disse Sager derved vilde svækkes, og endog gives Rum for den Formodning, at Forsamlingens Betænkninger og Petitioner vilde blive uden Vægt, idet den hele Basis, hvorpaa dens Existents var bygget, af selve Regjeringen var sat i Tvivl. — Saafremt der iövrigt i Tiden skulde findes Anledning til saa væsentlige Forandringer i Institutionen, at disse ikke passende kunde fuldbyrdes ved en Tillægs-Anord-

1843. ning — hvilket Collegiet dog ikke finder Anledning til at
8. Marts. antage — men at en ny Hoved-Anordning, hvorved den oprindelige aldeles blev hævet, skulde være fornöden eller hensigtsmæssig, staaer dette ligefuldt i Kongens Magt, hvad enten den her omhandlede constituerende Anordning har faaet Stempel af provisorisk eller ikke.

Hvad dernæst angaaer Forsamlingens Henstilling, at der skulde gives det förste sammentrædende Althing Leilighed til at yttre sig om de Forandringer i Udkastet, hvortil der efter de locale Forhold maatte findes Anledning, og navnlig angaaende Modificationer i Valgsystemet, da er den önskede Leilighed hertil tilstede, om end ingen særlig Opfordring skeer. — Men Collegiet finder det lidet tilraadeligt, at give endog det förste Althing Anledning til strax at rette sine Tanker paa en Forandring i Institutionen, hvorimod snarere det andet eller tredie Thing, som dog vilde bringe nogen Erfaring med sig om, hvorledes den oprindelige Indretning viste sig i sin Virksomhed, og som vilde have haft Tid til nærmere at overveie Sagen og raadföre sig med andre Landets Indvaanere, vilde være i Stand til at have en begrundet Mening om, hvad der kunde være at forandre. Men selv at udtale Noget derom i Anordningen finder Cancelliet betænkeligt og upassende. — Derimod troer man, at der i den Meddelelse, som vil blive givet af Udkastet og dets Motiver i Collegial-Tidenden, vilde kunne udtrykkes, at naar den Erfaring var erhvervet, der kunde sætte Forsamlingen istand til at bedömme den oprindelige Indretnings Mangler, og udfinde Midler til at afhjelpe disse, vilde Forsamlingen formeentlig af sig selv indkomme med Forslag derom, hvilke da kunde tages under nærmere Overveielse, ligesom og Regjeringen kunde tage Initiativet, saafremt den i de Erfaringer, den fik Leilighed til at gjöre, dertil maatte finde Anledning.

Hvad den foreslaaede Forandring i § 43, betræffende Sproget, angaaer, skulde man allerund. holde for, at der turde være Anledning til at paalægge alle Althingsmænd at tale det islandske Sprog. — Derimod vil det efter Collegiets Formening ingenlunde være tilraadeligt, at indskrænke Regjeringen saaledes i Valget af det Organ, gjennem hvilket den vil underhandle med Forsamlingen, at den ikke i denne Egenskab kunde oversende enten en her i Danmark hjemmehörende, med de almindelige Regjerings-Grundsætninger fortrolig Mand, der vel kjendte de islandske Forhold, men ikke

var Sproget mægtig, eller dertil benytte en islandsk Övrighedsperson, som, skjöndt han kunde forstaae Islandsk nok, for deri at gjöre sig forstaaelig i Samtaler, dog ikke var istand til deri at holde formelige og udförlige Foredrag. — Ligesom det af den islandske Forsamling af Embedsmænd fremsatte Forslag aabenbar fornemmelig har Hensyn til den kongel. Commissarii Stilling, saaledes skjönner man heller ikke, at der med Föie kan være Noget herimod at indvende. Kongen maa vistnok være beföiet til, naar Han vil underhandle med en Forsamling af Islændere, i dette Öiemed at sende en dansk Mand. — En Saadan vil nu vel ikke let, i alt Fald ikke för end efter et længere Tids Ophold i Landet, i den Grad blive dettes Sprog mægtig, at han deri kan underholde en vidtlöftig Discussion; men for den, der skal möde som Commissarius, er det ligesaa vigtigt og vel endog vigtigere, at han er inde i Principerne for den danske Stats Bestyrelse, end at han er bekjendt med det islandske Sprog. Det maa vel erkjendes, at en Meddelelse i det danske Sprog kan være generende for Forsamlingen, men denne Ulempe vil muligen kunne afhjelpes derved, at den kongelige Commissarius har det i sin Magt at benytte den Ret, som Anordningen giver ham, til at meddele sig skriftlig og derefter lade en slig Meddelelse oversætte paa Islandsk og oplæse, ligesom han og kan benytte den Medhjælper, der efter § 41 bliver ham at tilforordne, til at gjöre sig bekjendt med hvad der er passeret. — At Oversættelserne, som blive fremlagte, ere overeensstemmende med de originale Meddelelser, vil derhos controlleres ved den Beretning, der efter Udkastet skal udgives om Althingets Forhandlinger. — Det turde iövrigt ogsaa være passende, at det udtrykkelig blev bestemt, at saavel de Lov-Udkast, der forelægges Forsamlingen, som hvad Commissarius ellers fra Regjeringen har at meddele samme, skal afgives saavel i det danske som i det islandske Sprog, og hertil kunde der knyttes den Bestemmelse, at Commissarius iövrigt under Forhandlingerne maa være beföiet til at udtrykke sig paa Dansk, dersom han ikke tiltroer sig den fornödne Sprogfærdighed i det Islandske. I Udkastet er det gjort Præsidenten til Pligt at sörge for, at Indholdet af et paa Dansk holdt Foredrag meddeles de Althingsmænd, som ikke fuldstændig kunne opfatte Meningen deraf, men Collegiet skulde allerunderd. holde for, at saafremt Kongen allernaad. bifalder, at det skal gjöres samtlige Althingsmænd til Pligt at tale det islandske Sprog, turde det

1843. være mest passende, at det ovenberörte Hverv overdroges
8. Marts. den Embedsmand, som maatte blive Commissarius tilforordnet. — Iövrigt maatte Protocollen indeholde saavel det danske Foredrag, som den islandske Oversættelse.

I Overeensstemmelse hermed har man foretaget de i saa Henseende fornödne Forandringer i Paragraphen.

Hvad endelig angaaer det til § 78 stillede Amendement om Forhandlingernes Offentlighed, da kunde det vel være muligt, at det ikke vilde medföre nogen Skade, at Althinget holdtes for aabne Döre; men paa den anden Side kan Collegiet ikke indsee, at noget Gavnligt derved vil naaes. — Det kunde dog kun være nogle ganske Enkelte, som kunde være tilstede ved disse Forsamlinger i Reikevig, og efter de islandske Forhold er det ikke tænkeligt, at der derfra, under Forhandlingernes Löb, kunde gjennem Pressen udgaae nogen Meddelelse, som blev tilgængelig for Folket. — Derimod indeholder Bestemmelsen i § 78, saavidt Collegiet skjönner, det eneste hensigtsmæssige Middel til at gjöre Folket bekjendt med hvad der foregaaer paa Althinget, og paa anden Offentlighed har den islandske Forsamling af Embedsmænd heller ikke andraget.

Cancelliet meddeler derpaa de Bemærkninger Redaktionen vedkommende, hvorpaa Stænderforsamlingen i Præmisserne til dens Betænkning har troet at burde henlede Kongens Opmærksomhed.

ad § 1. Naar det i denne Paragraph, hvori bestemmes, at Island skal udtræde af dets hidtil værende Forbindelse med Provindsialstænderne for Danmarks Östifter, er udtalt, at den bemeldte Stænder tilkommende Virksomhed saaledes vil med Hensyn til islandske Sager gaae over til Althinget, da har Forsamlingen anseet det önskeligt, at det, for at forebygge al Misforstaaelse, bestemtere blev udtrykt, at den i Island oprettede raadgivende Forsamlings Virksomhed udelukkende er indskrænket til de Island direkte vedkommende Love og Foranstaltninger, og at, som Fölge heraf, de almindelige Love og Anordninger for Danmark ikke, forinden deres Emanation, skulde forelægges Althinget paa Island, hvorimod det efter Forsamlingens Formening forstaaer sig af sig selv, at bemeldte Althing maa höres, naar der bliver Spörgsmaal om deres Anvendelse i Island, ligesom Forsamlingen ogsaa anseer det som en Selvfölge, at saadanne Love og Foranstaltninger, som paa eengang have en umiddelbar Interesse baade for Danmark og

for Island, maae blive at forelægge saavel de danske Stænderforsamlinger som det islandske Althing, forinden de udkomme. 1843. 8. Marts.

Cancelliet maa med Rentekammeret finde, at der Intet kan være imod, at §'en gives det af Stænderforsamlingen foreslaaede Tillæg, ihvorvel man ikke anseer det for nödvendigt, og Hensigten i alt Fald kunde opnaaes derved, at det, Stænderne ved denne Leilighed have anfört, erholdt en udtrykkelig Erkjendelse, som Noget der forstod sig selv, i de Motiver til Anordningen, som blive at meddele i Collegial-Tidenden.

ad § 3. Med Hensyn til förste Passus i denne § har Forsamlingen fundet det tvivlsomt, om ikke de der omhandlede Eiendomme paa Handelsstederne, hvergang de almindelige Valg foregaae, burde omtaxeres. — Paa Grund af denne Bemærkning skulde Cancelliet, ligesom det kongel. Rentekammer, allerund. holde for, at der kunde være Anledning til at give §'en det Tillæg, at den lovlige Taxation, hvorved Bygningerne paa Handelsstederne ere ansatte til 1000 Rbd. r. S. eller derover, ikke paa den Tid Valghandlingen foregaaer maa være over 2 Aar gammel. — Det bör formeentlig derhos tilkjendegives, at det stedse maa være den Bygnings-Eiers Sag, der önsker sig opfört paa Valglisten, selv paa sin egen Bekostning at foranstalte den Taxation, som i saa Henseende behöves.

ad § 6. Da den förste Passus i denne §, efter Forsamlingens Formening, ikke kan forstaaes anderledes, end at den valgte Suppleant ikkun kan indtræde istedetfor den valgte Deputerede fra det samme Distrikt, har Forsamlingen troet, at Ordene „nogen Althingsmand" rettest forandres til „Althingsmanden". — Mod denne Forandring har Collegiet Intet fundet at erindre.

ad § 20. Da Forsamlingen finder, at den til Valgenes Forberedelse fastsatte Tid fra 6. Juni til omtrent medio September, efter Islands locale Forhold er meget indskrænket, har den holdt for, at det i Slutningen af § 20 bestemte Varsel af 8 Uger forkortes til 6 Uger.

Rentekammeret har fundet det tvivlsomt, om det omhandlede Varsel kan taale nogen Forkortelse. Dette Varsel har nemlig, efter Kammerets Formening, en særegen Betydning, da det paa de Steder, hvor Valglisterne ikke trykkes — og disse ville efter Kammerets Formening blive de Fleste —

1843. 8. Marts. træder istedetfor Bekjendtgjörelse ved Valglister, og naar saaledes Vælgerne alene skulle erholde Kundskab til Valglisterne ved at eftersee dem paa de Steder, hvor de ere fremlagte, antager Rentekammeret, at den Frist, som dertil bör indrömmes dem, ikke kan være meget kortere end 8 Uger. — Collegiet skjönner imidlertid ikke rettere, end at den Frist af 6 Uger ligesaa vel vil före til Maalet, som den 14 Dage længere, og da man erkjender Vigtigheden af, at vinde Tid for hvad der iövrigt bliver at iagttage i den til Valgenes Forberedelse bestemte Tid, holder man for, at hin Stændernes Bemærkning bör fölges.

ad § 39. Forsamlingen har antaget, at det undertiden, formedelst Forretningernes Mængde eller Vigtighed, eller af andre Aarsager kunde blive nödvendigt at bevilge Althinget en passende Forlængelse af den i §'en fastsatte Forsamlingstid, 4 Uger, og den har derfor andraget paa, at der meddeles den kongel. Commissarius den fornödne Bemyndigelse i denne Henseende. Det kongel. Rentekammer har ikke fundet Noget herimod at erindre, men Cancelliet anseer det tilstrækkeligt, at det ved Meddelelse af Anordningen og dens Motiver i Collegial-Tidenden tilkjendegives, at det ligger i denne §, at Kongen efter Omstændighederne kunde meddele Sin Commissarius Bemyndigelse til at forlænge Forsamlingstiden.

ad § 53. Forsaavidt denne § bemyndiger Commissarius til at antage en Medhjelper for Sekretairerne, har Forsamlingen andraget paa, at der maa meddeles Commissarius Bemyndigelse til at antage tvende Protokolförere, saafremt det i enkelte Tilfælde maatte befindes, at denne Forretning ikke kan bestrides af den ene.

Ihvorvel Cancelliet antager, at der ikke vil behöves flere end een Protokolförer, troer man dog med det kongelige Rentekammer at kunne allerunderd. tilraade, at Commissarius meddeles den foreslaaede Bemyndigelse. Endnu troer Cancelliet at burde allerunderd. henlede Kongens Opmærksomhed paa et Punkt, som ikke er omhandlet i Stænderforsamlingen. Da det paa Island vil være vanskeligt at faa Suppleanten betimelig indkaldt, naar den paagjeldende Althingsmand har Forfald, vilde det være særdeles hensigtsmæssigt, om enhver Althingsmand blev opfordret til, saasnart han, efter at Althinget er sammenkaldt, er kommen til den Overbeviisning, at han ikke vil være istand til at möde, da derom at underrette ved-

kommende Suppleant, som derefter, uden særlig Indkaldelse fra Commissarius, bör give Möde, hvorhos der dog, saasnart gjörligt, derom bör gives Underretning til Commissarius, eller, hvis en Saadan ikke er udnævnt, til Stiftamtmanden, ligesom ogsaa en saadan Indberetning bliver at gjöre, hvis det Tilfælde skulde indtræffe, at ogsaa Suppleanten havde Forfald, der hindrede ham i at möde. 1843. 8. Marts.

Disse Bestemmelser vilde vel bedst have haft Plads i § 46, men da de nu ikke findes der, og §'en heller ikke nu vil kunne forandres, idet der ikke ved samme er fremsat nogen Bemærkning i Stænderforsamlingen, skulde man allerunderd. holde for, at de kunne optages i de Instruxer, der i Medför af § 25 blive at udfærdige til Valgdirecteurerne, saaledes at det paalægges disse derpaa at gjöre de valgte Althingsmænd og Suppleanter opmærksomme i den Meddelelse om Valget, der skal gives dem i Medför af § 12 — og man tillader sig saaledes at udbede sig Kongens Bemyndigelse til at optage ovenberörte Bestemmelse i de Instruxer, der blive at udfærdige til Valgdirecteurerne.

Cancelliet har nu forandret det Kongen tidligere forelagte Udkast i Overeensstemmelse med de ovenfor gjorte Bemærkninger, og idet man nu vedlægger et saadant forandret Udkast, forelægges samme til Approbation, hvorhos ligeledes andrages paa, at Collegiet allernaad. maa bemyndiges til:

i de Instruxer, der i Medför af Udkastets § 25 blive at udfærdige til Valgdirekteurerne, at paalægge disse i Meddelelserne om Valgene at gjöre de valgte Althingsmænd og Suppleanter opmærksomme paa, at saasnart en Althingsmand, efter at Althinget er sammenkaldt, er kommen til Overbevisning om, at han ikke vil være istand til at möde, han da derom bör underrette vedkommende Suppleant, som derefter, uden særlig Indkaldelse fra Commissarius, bör give Möde; at der dog derhos, saasnart gjörligt, derom bör gives Underretning til Commissarius, eller, hvis en saadan ei er udnævnt, til Stiftamtmanden, samt at en saadan Indberetning tillige bliver at gjöre, hvis det Tilfælde skulde indtræffe, at ogsaa Suppleanten har Forfald, der hindrer ham i at möde. — Canc. 3. Depart. Forestill. 1843 A, Nr. 32.

Ligesom Vi ikke have fundet Anledning til, overeensstemmende med den roeskildske Stænderforsam-

1843. 8. Marts. lings principale Indstilling, at lade Anordningen angaaende det islandske Althing emanere som **provisorisk**, saaledes have Vi ogsaa fundet Betænkelighed ved, efter bemeldte Stænderforsamlings Forestilling, at give allerede det förste sammentrædende Althing nogen bestemt Opfordring til at yttre sig angaaende de Forandringer i den nævnte Lov, hvortil der efter de locale Forhold maatte findes Anledning, hvorimod det maa være Althinget overladt, naar en længere Tids Erfaring maatte vise Hensigtsmæssigheden af slige Forandringer, at indkomme med Forslag desangaaende. Med Hensyn paa saadanne eventuelle Modificationer ville Vi, at der i bemeldte Anordning optages en Slutningsbestemmelse, lig den, der findes i Forordn. 15. Mai 1834, hvorhos Vor Commissarius i sin Tid, naar Althinget aabnes, nærmere vil have at oplyse Forsamlingen om Vor Anskuelse i foranförte Henseende.

Iövrigt bifalde Vi, at Udkastet emanerer med de i Vort Cancellies allerunderd. Forestilling ombandlede Modificationer, dog at næstsidste Passus i § 53 affattes saaledes:

„Vor Commissarius skal ogsaa være bemyndiget til, saafremt det ansees fornödent, imod passende Godtgjörelse at antage Medhjælpere for Sekretairerne";

samt at § 78 forandres derhen, at det hedder:

„For at det Væsentlige af hvad der forhandles ved Althinget kan bringes til offentlig Kundskab, har Vor Commissarius at sörge for, at samme, saasnart som muligt, kundgjöres i en egen dertil bestemt Tidende; til Udarbeidelse af denne Tidende under Præsidentens Medvirkning og Tilsyn af Vor Commissarius har Althinget at udnævne to af dets Medlemmer".

Endelig ville Vi allernaad. have Vort Cancellie bemyndiget til i de Instruxer, der i Medför af Udkastets § 25 blive at udfærdige til Valgdirecteurerne, at paalægge disse i Meddelelserne om Valgene at gjöre de

valgte Althingsmænd og Suppleanter opmærksomme paa, at saasnart en Althingsmand, efter at Althinget er sammenkaldt, er kommen til Overbeviisning om, at han ikke vil være istand til at möde, han da derom bör underrette vedkommende Suppleanter, som derefter uden særlig Indkaldelse fra Commissarius bör give Möde; at der dog derhos, saasnart gjörligt, derom bör gives Underretning til Commissarius, eller, hvis en saadan ei er udnævnt, til Stiftamtmanden, samt at en saadan Indberetning tillige bliver at gjöre, hvis det Tilfælde skulde indtræffe, at ogsaa Suppleanten har Forfald, der hindrer ham i at möde. — Kjöbenhavn den 8. Marts 1843. 1843. 8. Marts.

Forordning ang. **Indretningen af Althinget** i Island. Khavn den 8. Marts 1843. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1844, samt i alle Jurisdictioner paa Island i Aarene 1843 og 1844, med Undtagelse af Thingöe Syssel, hvor den ikke anföres som publiceret. — Canc. 3. Dep. Reg. 1843-1845, fol. 39b (1843, Nr. 116a). Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 71 + 5 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, hvor den danske Titel staaer överst, derunder den islandske, det Övrige paa Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider (2—70) staaer den danske Text med Sigillatur og Underskrifter, paa de ulige Sider (3-71) den islandske Text uden Underskrifter. Af de fölgende upaginerede Sider optages de fire af Paragraphernes Indholdsfortegnelse paa Dansk og Islandsk, den femte og sidste Side er blank. Ny Coll. Tid. for 1843, S. 213—240, 241—262 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1843, 31—58. Schou XXIII, 675—697. Roeskilde Stændertid. 1842, S. 1938, 2432—2486 og 3401—3554; Betænkninger S. Lxxxvi-viii; Udkastet med Motiver S. 242—292. 295. Fréttir frá fulltrúaþínginu í Hróarskeldu viðvíkjandi málefnum Íslendínga. 1842. Khöfn 1843. 8vo. S. 62-256 (med flere Aktstykker som Bilage). 8. Marts.

Forordning angaaende Indretningen af en særlig raadgivende Forsamling for Island under Navn af Althing.

1843. Vi Christian den Ottende &c. G. V., at da Vi havde
8. Marts. overbeviist Os om, at den landsfaderlige Hensigt, hvori Provindsialstænderne vare indstiftede, med Hensyn til Vore kjære og troe Undersaatter paa Island, kun paa en tilfredsstillende Maade vilde være at opnaae, naar bemeldte Vort Land erholdt sin egen raadgivende Forsamling, saa have Vi under 20. Mai 1840 befalet de til at forberede en saadan Indretning fornödne Overveielser anstillede deels paa Island, deels i Vore Collegier. Af disse Overveielser og Vore i saa Henseende tagne allerhöieste Beslutninger er fremgaaet et Lovudkast angaaende Indretningen af en særlig raadgivende Forsamling for Island under Navn af Althing, hvilket Udkast Vi have ladet forelægge Vore troe Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter samt Island og Færöerne. Efter at have modtaget disses allerunderd. Betænkning, byde og befale Vi nu som fölger:

1) Istedetfor at de, Vort Land Island vedkommende, Anliggender, der i Overeensstemmelse med Anordningen af 28. Mai 1831 henhöre under Provindsialstændernes Virkekreds, hidtil have været behandlede ved Provindsialstænderne for Sjællands med flere Stifter, skal bemeldte Land for Fremtiden have sin egen raadgivende Forsamling, der skal före Navn af Althing. Den fornævnte Stænder tilkommende Virksomhed vil saaledes med Hensyn til de Vort Land Island udelukkende vedkommende Love og Foranstaltninger gaae over til denne nye Forsamling, og fra den Tid, Samme kan træde i Virksomhed, vil ikke Nogen længere have at tage Sæde i bemeldte Stænderforsamling paa Islands Vegne. — 2) Det islandske Althing skal bestaae af 20 af Landets Grundbesiddere, paa den i nærværende Vor Forordning foreskrevne Maade, dertil valgte Mænd, nemlig 1 for Kjöbstaden Reikjavig og 1 for hver af Landets 19 Sysseler eller Landjurisdictioner. Ligeledes ville Vi have Os forbeholdt efter Omstændighederne at udnævne indtil 6

af Landets Embedsmænd, 2 geistlige og 4 verdslige, til Medlemmer af bemeldte Forsamling. De Medlemmer, der saaledes af Os selv udnævnes, ville blive udnævnte for ligesaa lang Tid, som de Medlemmer, der vælges af Grundeierne. — 3) Rettighed til at deeltage i Valget af Althingsmænd tilkommer ikkun saadanne Grundbesiddere, der eie enten en Jord af i det mindste 10 Hundreders Dyrhed, eller i Reikjavig, eller paa et andet af Landets Handelssteder, en Muur- eller Tömmerbygning, der ved lovlig Taxation er bleven ansat til en Sum ei mindre end 1000 Rbd. r. S., eller ogsaa paa offentligt eller beneficeret Gods med Livsfæste besidde en Gaard af i det mindste 20 Hundreders Dyrhed. Bemeldte Taxationsforretning maa paa den Tid, Valghandlingen foregaaer, ikke være over 2 Aar gammel. Det vil iövrigt være den Bygningseiers Sag, der önsker sig opfört paa Valglisten, selv paa sin egen Bekostning at foranstalte den Taxation, som behöves for at godtgjöre hans Berettigelse dertil. Naar en Eiendom, som efter sin Beskaffenhed giver Adgang til Valgret, besiddes af Flere i Fælledsskab, kan Valget udöves af den iblandt Medinteressenterne, til hvem de övrige forene sig om at overdrage Rettigheden, og som iövrigt har de dertil fornödne Egenskaber. I Mangel af saadan Overeenskomst kan ingen Valgrettighed udöves for den i fælleds Besiddelse værende Eiendom. Iövrigt bör, for at Valgrettighed skal kunne paastaaes, den Adkomst, hvormed en fast Eiendom besiddes, være notorisk eller stöttet paa saadanne skriftlige Documenter, saasom Skjöder eller Fæstebreve, at den af Valgbestyrelsen kan erkjendes som vis. Med Hensyn til de Os selv i Island tilhörende Eiendomme ville Vi ikke udöve nogen Deeltagelse i Valgene. — 4) Den, som skal udöve Valgrettighed, maa endvidere besidde fölgende personlige Egenskaber: 1) at han har et uplettet Rygte. Ingen kan derfor udöve Valgret, som for nogen Forbrydelse er dömt til Tab af Embede, Ære, Borger-

1843. 8. Marts.

1843. 8. Marts. rettighed, eller som iövrigt ved Dom er funden skyldig i nogen i den offentlige Mening vanærende Handling; ei heller Nogen, som for en Forbrydelse af foranförte Beskaffenhed har været sat under offentlig Tiltale, uden at være aldeles frifunden; — 2) at han paa den Tid, Valget foregaaer, har opnaaet 25 Aars Alder; — 3) at den ham efter hans Alder tilkommende Fuldmyndighed ikke af nogen anden Aarsag er ham betagen. Ingen, der er sat under Værgemaal eller Curatel, eller hvis Bo er taget under Opbuds- eller Fallitbehandling, eller som iövrigt er underkastet nogen Retsforfölgning, der efter Lovene betager ham Raadighed over alt sit Gods, kan, saalænge denne Uraadighedstilstand varer, udöve nogen Valgret. — 5) For at kunne vælges til Althingsmand, udkræves en Eiendomsbesiddelse af lige Beskaffenhed med den, der efter § 3 udkræves til Valgret, i hvilken Henseende og iövrigt i Eet og Alt de samme Bestemmelser gjelde, som indeholdes i fornævnte §. Saa bör og den Valgbare have alle de personlige Egenskaber, som efter § 4 udkræves til Valgrettighed; og derhos blive endnu fölgende særdeles Betingelser at iagttage: 1) at han alene staaer i personligt undersaatligt Forhold til Os og Vore Efterfölgere paa Thronen. Saavel ethvert personligt undersaatligt Forhold, som ethvert Tjenesteforhold til en fremmed Stat, udelukker fra Valgbarhed; — 2) at han bekjender sig til den christelige Religion; — 3) at han den 6. Juni i det Aar, hvori Valget finder Sted, har i 2 Aar uafbrudt og med utvivlsom Adkomst besiddet en saadan Eiendom, som udkræves til Valgbarhed. Det er imidlertid ikke nödvendigt, at han uafbrudt skal have besiddet samme Eiendom i fornævnte Tidsrum, men det er tilstrækkeligt, at han uafbrudt har besiddet en saadan Eiendom, som til Valgbarhed udkræves. Med Hensyn til den, der ved Arv eller Ægteskab har erhvervet en Eiendom, blive de tvende Aar at regne fra den Tid, da den, fra hvem Eiendommen saaledes er gaaet over til ham, erhvervede

samme; — 4) at han i det mindste i 5 fulde Aar har 1843.
haft Ophold i Vore europæiske Lande; — 5) at han 8. Marts.
paa den Tid, Valget foregaaer, maa have opnaaet en Alder af 30 Aar. — Byfogden i Reikjavig og Sysselmændene, der i Medför af hvad i det Fölgende vil blive bestemt (§ 14), bestyre Valgforsamlingerne, hver i sit Embedsdistrikt, kunne ikke i dette vælges til Althingsmænd. Den, som efter Udnævnelse af Os har Sæde paa Althinget, kan vel ikke vælges af Grundbesidderne, men taber derfor ikke den Valgrettighed, som maatte tilkomme ham, hvilket ogsaa gjelder om Valgdirecteurerne. — 6) For ethvert Valgdistrikt vælges en Suppleant, som bliver at indkalde til Althinget, naar Althingsmanden er forhindret i at bivaane samme. Ligeledes ville Vi udnævne tvende Suppleanter, en af geistlig og en af verdslig Stand, der kunne indkaldes, naar Nogen af de af Os udnævnte Althingsmænd ere forhindrede fra at möde. — 7) Althingsmændene og Suppleanterne vælges stedse umiddelbart af de Valgberettigede og ved Stemmeflerhed. — 8) Valgene skee paa 6 Aar, hvilke dog, naar et overordentligt Valg finder Sted i et eller andet Valgdistrikt, i Anledning af Vacancer, til hvis Besættelse ingen Suppleant haves, blive at beregne fra den Tid, da det foregaaende almindelige Valg er skeet. De Udtrædende kunne vælges paany. — 9) Valgretten maa stedse udöves personlig. — 10) Den, som i forskjellige af Landets Valgdistrikter besidder Eiendomme af den Beskaffenhed, som til Valgrettighed udkræves, kan dog kun benytte sin Valgret i et af disse Distrikter. Han bör derfor erklære, i hvilket Distrikt han vil tage Deel i Valgene, uden i saa Henseende at være bunden til sin Bopæl. Derimod er det Enhver uforment, i Forening med den Valgret, som han nyder nogetsteds i Island, ogsaa at udöve den, som maatte tilkomme ham enten i Vort Rige Danmark, eller i Vort Hertugdömme Slesvig eller Vort Hertugdömme Holsten. — 11) Ingen kan, fordi han i samme

1843. 8. Marts. Valgdistrikt besidder flere Eiendomme, der, hver for sig, hjemle Valgret, være berettiget til flere Valgstemmer. Derimod kunne forskjellige Eiendomme i samme Valgdistrikt, hvoraf ingen, hver for sig, begrunder Stemmeret, lægges sammen, for ved den sammenlagte Værdi eller det sammenlagte Jord-Hundredetal at begrunde slig Rettighed. — 12) Den, som vælges til Althingsmand eller Suppleant, er pligtig til strax, naar det tilmeldes ham, derom at give Tilstaaelse til Valgdirecteuren, samt, hvis han forud er valgt i et andet Distrikt eller af nogen anden særdeles Grund ikke kan antage Valget, da tillige derom gjöre Anmeldelse. Vi gjöre iövrigt Regning paa, at de Mænd, som ved deres Medborgeres Tillid ere kaldte til Sæde i Althinget, ikke uden sær vigtige Grunde ville undslaae sig for at modtage Valget. — 13) Ethvert af Landets 19 Sysseler skal udgjöre et Valgdistrikt, og fra hvert af disse skal en Deputeret vælges til Althinget. Kjöbstaden Reikjavig med den Omegn, som hörer under Byens Jurisdiction, udgjör ligeledes et Valgdistrikt, som udnævner en Althingsmand. En valgbar Mand kan vælges ikke blot i det Distrikt, hvori han har en Eiendom af den Beskaffenhed, som §§ 3 og 5 fordre, men og i et andet i samme Amt beliggende Distrikt. — 14) Byfogden i Reikjavig og samtlige Sysselmænd bör, som Valgdirecteurer hver i sit Distrikt, foranstalte Alt, hvad der behöves, saavel til at forberede Valgene, som til under Valghandlingen selv at paasee, hvad der hörer til Valgenes lovlige Fuldbyrdelse. Disse Embedsmænd skulle, under deres aflagte Troskabs- og Embeds-Ed, være forpligtede til samvittighedsfuld Udförelse af de dem som Valgdirecteurer paaliggende Pligter. — 15) Valgene skulle i Almindelighed skee i en for hele Distriktets Valgberettigede fælleds Forsamling, enten paa det Thingsted, der ligger nærmest ved Distriktets Midtpunkt, eller paa et andet bekvemt Sted, hvilket af Amtmanden, efter indhentede Oplysninger fra Sysselmanden, nærmere

bliver at bestemme. Dog skal det med Hensyn til Localiteterne i Skaptefells Syssel være tilladt, at afsondre Distriktet i 2 Afdelinger, hvis Grændser af Amtmanden nærmere skulle bestemmes. — 16) Hver Gang et Valg skal foregaae, bör Valgdirecteuren udnævne 2 Mænd, til under hans Forsæde at tage Deel i Valgbestyrelsen, hvilke Mænd tillige skulle være Protokolförere. Disse Mænd skulle, tillige med Valgdirecteuren, tage Deel i at afgjöre de Spörgsmaal, som maatte blive at paakjende af Valgbestyrelsen. Til foranförte Poster har Valgdirecteuren at udnævne saadanne Mænd, der nyde deres Medborgeres Tillid, og som ved deres Stillinger have haft Leilighed til at forskaffe sig fortroligt Bekjendtskab med Forholdene i Valgdistriktet. I ethvert Tilfælde, hvor Valgdirecteuren hertil udnævner Mænd, der ei forhen have aflagt Embedsed, bör de, inden de tiltræde deres Forretninger, til Valgdirecteuren indlevere deres skriftlige Ed, hvori de deels i Almindelighed tilsige Os Troskab, deels i Særdeleshed forpligte sig til redelig Udförelse af de dem i fornævnte deres Stilling paaliggende Pligter. Forsaavidt Nogen af Valgbestyrelsens Medlemmer för eller under selve Valghandlingens Udövelse, af en eller anden Aarsag, skulle fratræde, skal Valgdirecteuren foretage en ny Udnævnelse, for at Antallet kan, om muligt, altid blive fuldstændigt, og det forebygges, at der ved muligt forefaldende Spörgsmaales Afgjörelse kunde blive lige Stemmer. Forsaavidt et saadant Tilfælde alligevel maatte indtræde, gjör Formandens Stemme Udslaget. — 17) Det paaligger Byfogden i Reikjavig og Sysselmændene som Valgdirecteurer at sörge for, at der forfattes paalidelige og fuldstændige Fortegnelser saavel over alle Valgberettigede, som over alle Valgbare i det hele Valgdistrikt. — 18) Over de Eiendomme, som efter §§ 3 og 5 give Adgang til Valgret og Valgbarhed, bliver, for Reikjavig og dertil hörende Omegn af Byfogden, og iövrigt for hver Rep af Præsten og Repstyreren under Syssel-

1843.
8. Marts.

1843. mandens Tilsyn, Fortegnelser at forfatte, forsynede med
8. Marts. de fornödne Oplysninger om Besiddernes personlige Egenskaber, forsaavidt disse have Indflydelse paa bemeldte Rettigheder. Efter at Fortegnelser for de enkelte Repper ere Valgdirecteuren tilstillede, bör de af ham gjennemgaaes og berigtiges, hvorpaa af de saaledes berigtigede Fortegnelser over de Valgberettigede og Valgbare i de enkelte Repper dannes en almindelig Fortegnelse for det hele Valgdistrikt. Ved foranförte Arbeider har enhver Valgdirecteur at tiltage de Mænd, som han, i Overeensstemmelse med § 16, har udnævnt til Deeltagelse i Valgbestyrelsen, hvilke bör være ham behjælpelige i at gjennemgaae Listerne, og, forsaavidt Sysselerne angaaer, af de specielle Lister at danne den generelle Liste, hvilken de tilligemed ham bör underskrive. — 19) Ligesom det iövrigt er Enhvers Sag, at varetage sin Valgret og Valgbarhed, der, uagtet den Omsorg, som derfor drages fra det Offentliges Side, dog stundom ikke kunde blive iagttaget, saaledes ville i Særdeleshed de, der paa Grund af flere Eiendommes Sammenlægning have Adgang til fornævnte Rettigheder, selv have at sörge for betimelig derom at give Oplysning til de Vedkommende, og derved bevirke deres Optagelse paa Valgfortegnelserne. — 20) De saaledes forfattede Fortegnelser over de Valgberettigede og Valgbare i ethvert Valgdistrikt, hvorpaa Valgdirecteuren, forsaavidt han besidder en dertil qvalificerende Eiendom, bliver at optage, med Bemærkning, at han ikke er valgbar, blive at henlægge til almindeligt Eftersyn for alle Vedkommende, i Reikjavig paa Thingstedet, og i Sysselerne hos samtlige Sognepræster, hvilket i bemeldte Kjöbstad, paa den der for offentlige Kundgjörelser sædvanlige Maade og andetsteds til Kirkestævne af Repstyreren bör bekjendtgjöres i det mindste 6 Uger förend Valget finder Sted. — 21) Dersom Nogen maatte finde, enten at der i de efter § 20 til almindeligt Eftersyn udlagte Valglister er optaget Nogen som Valgberettiget

eller Valgbar, der ikke har alle de dertil fornödne Egenskaber, eller at i samme Nogen er forbigaaet, som besidder disse Egenskaber, saa har han derom at fremsætte sine Erindringer og de Grunde, hvorpaa han stötter samme, for Valgdirecteuren. Hvad i Særdeleshed det sidst anförte Tilfælde angaaer, da bör sligt Andragende være indgivet inden 14 Dage efter at det i § 20 Foreskrevne er udfört. Ellers kunne de gjorte Erindringer ikke komme i Betragtning ved det forestaaende Valg. Efter Udlöbet af fornævnte 14 Dage har Valgdirecteuren at beramme en Dag, hvorpaa de indkomne Erindringer imod Valglisterne kunne pröves og afgjöres. — 22) De indgivne Erindringer blive at behandle og paakjende af Valgdirecteuren i Forening med de övrige Medlemmer af Valgbestyrelsen i et Möde, hvortil saavel de, der have fremfört Erindringer imod Valglisterne, som de, hvilke disse Erindringer vedkomme, bör kaldes, og efter at nöiagtig Oplysning paa den hurtigste og simpleste Maade er indhentet, afsiges motiveret Kjendelse angaaende deslige Besværinger. Saavel Kjendelsen som den forudgaaede Forhandling bör tilföres Protokollen, der föres af Formanden og underskrives af Bestyrelsens samtlige Medlemmer. — 23) Efter at de saaledes fremkomne Besværinger ere paakjendte, eller naar Fortegnelserne have været udlagte i 14 Dage, uden at nogen saadan Besværing er fremkommen, bör de, forsynede med de Berigtigelser, som ifölge Kjendelserne maatte have fundet Sted, fremdeles være henlagte til almindeligt Eftersyn for alle Vedkommende, saaledes som i § 20 er bestemt. Saa bör og, hvor Omstændighederne tilstede det, Listerne trykkes, og et trykt Exemplar snarest muligt tilstilles enhver Valgberettiget; ligeledes bör en Fortegnelse over de Valgbare tilstilles de övrige Valgdirecteurer i Amtet, for at kunne være til Efterretning, naar der i noget Distrikt stemmes paa en Mand, hvis til Valgbarhed qvalificerende Eiendom findes i et andet Valgdistrikt i Amtet. — 24) Valg-

1843. 8. Marts.

1843. directeuren berammer derpaa et Valgmöde, og kundgjör,
8. Marts. i det mindste 14 Dage forud, Tiden og Stedet paa den i § 20 bestemte Maade. Iövrigt bör Valgmöderne saavidt muligt finde Sted, og Valgene overalt være fuldbyrdede i Löbet af September Maaned i det Aar, der gaaer næst forud det, i hvilket Althingsmændene skulle sammentræde. — 25) Paa de efter den næstforegaaende § berammede Valgdage ere Valgdirecteuren og hans Medhjælpere pligtige at möde. Foruden de Valgberettigede have og Andre Adgang til at overvære Valghandlingen, forsaavidt det kan skee, uden at være de Valgberettigede til Hinder ved Udövelsen af deres Valgret. Efter at Valgdirecteuren, hvis Instrux, der vil indeholde en kort Fremsættelse af Vælgernes Rettigheder og Pligter, bliver at forelæse, har anviist de övrige Tilforordnede deres Pladser, begynder han med at gjöre Forsamlingen opmærksom paa Handlingens Vigtighed, og sörger iövrigt for, at den i alle Maader foretages med tilbörlig Orden og efter de foreskrevne Regler. — 26) Dersom Nogen endnu maatte have Indsigelse at fremsætte mod Nogen, som han finder urigtigen optaget paa Valglisten, bliver saadan Indsigelse at modtage, og, efter at de Oplysninger, som der paa Stedet kunne erholdes, ere indhentede, at afgjöre ved Valgbestyrelsens Kjendelse (cfr. § 22). — 27) Hver Gang Nogen fremtræder for at give Stemme, have de af Valgdirecteuren tiltagne Medhjælpere tydeligen at nævne hans Navn, hvorhos de bör give alle de Oplysninger, som efter Omstændighederne maatte være fornödne, og hvortil de ere istand. — 28) Over Alt, hvad der foregaaer ved Valgmödet, holdes en Forhandlings-Protokol, som föres af Formanden. Dog indföres deri ikke selve de enkelte Stemmer, som Enhver afgiver, men derover föres tvende særlige Protokoller. Den ene af disse skal indeholde Fortegnelse over alle til Distriktet hörende Valgberettigede, saaledes at ved enhver Vælgers Navn de Personers Navne kunne anföres, hvorpaa han giver

Stemmer. Den anden bör derimod indrettes saaledes, at alle de Stemmer, som falde paa en valgbar Person, anföres ved hans Navn. De Protokoller, som föres over Valgforretningerne, authoriseres af Amtmanden. — 29) Först afgive Bestyrelsens Medlemmer deres Stemmer, forsaavidt de ere stemmeberettigede. Derpaa bliver enhver Valgberettiget at fremkalde til Stemmegivning, efter en af Formanden bestemt Orden, grundet paa en fast og forud bekjendtgjort Regel. Dersom en Vælger ikke er tilstede, naar han efter sin Orden opraabes, saa maa af den Aarsag ingen Standsning skee i Valghandlingen, men ved Slutningen blive de, som ikke have indstillet sig efter det förste Paaraab, paany at paaraabe, og de, som da ikke melde sig, maae tilskrive sig selv, at de ikke kunne komme til at afgive Stemme. — 30) Enhver Stemmegivende nævner 2 valgbare Personer og tilföier, hvad der ellers behöves til at kjendeliggjöre disse Personer. I Særdeleshed bör han, hvor han stemmer paa Nogen, der hörer hjemme i et andet Valgdistrikt i Amtet, opgive dette, for at det paa vedkommende Fortegnelse kan eftersees, om den Navngivne virkelig er valgbar, og at saaledes den paa ham givne Stemme kan antages. De afgivne Stemmer blive at indföre i de i § 28 nævnte Protokoller, paa den der fastsatte Maade. Disse Protokoller jevnföres strax efter enhver Stemmes Tilförsel, og det Tilförte oplæses tydeligt, hvorpaa den Stemmegivende træder tilbage. — 31) Skulde Nogen vælge paa et Individ, som ikke er valgbar, har Valgbestyrelsen at meddele ham fornöden Oplysning, og tilkjendegive ham, at han kan gjöre et andet Valg. Herfor skal han dog ikke strax bestemme sig, men han bliver for Tiden at entledige, for at han kan overlægge, hvem han vil give sin Stemme, og bliver han da atter at fremkalde, naar den övrige Stemmegivning for den Dag er tilendebragt. — 32) Dersom Nogen maatte have Noget at bemærke ved den Fremgangsmaade, der bruges under Valghandlingen, saa staaer det til ham, inden

1843. 8. Marts.

1843. Resultatet af Stemmegivningen er uddraget, at fremföre
8. Marts. sine Indsigelser og de Grunde, hvorpaa de stötte sig. Valgbestyrelsen har derpaa, efter at Gjenstanden behörigen er forhandlet og oplyst, at paakjende Indsigelsernes Gyldighed og korteligen anföre sine Grunde. Alt det saaledes Passerede tages til Protokollen. — 33) Efter at Stemmegivningen er tilendebragt, jevnföres Protokollerne paany og oplæses tydeligt, og, om nogen Feiltagelse maatte være indlöben, berigtiges den ved en ny Tilförsel. Dette bliver, forsaavidt Afstemningen maatte være at afholde i flere Sessioner efter hinanden, at foretage hver Gang en Session sluttes. Endeligen bliver, naar den hele Valghandling er tilende, Stemmerne for hver af de forskjellige Personer, paa hvilke Valg er faldet, at optælle, og Resultatet deraf at uddrage og kundgjöre. — 34) Den, der haver flest Stemmer for sig, erklæres for udvalgt Althingsmand, og den, som næst efter ham har faaet flest Stemmer, for Suppleant. Have Flere af dem, hvorom der i denne Henseende kunde være Spörgsmaal, ligemange Stemmer, bliver det ved Lodtrækning at bestemme, hvo af dem der skal foretrækkes. En af Medhjælperne indretter det Fornödne for Lodtrækningen, og saafremt den, for hvem Lod skal trækkes, er fraværende, opfordrer Valgdirecteuren en Anden af de tilstedeværende Vælgere til at trække i den Fraværendes Sted. Protokollerne blive derpaa at underskrive af Valgbestyrelsens samtlige Medlemmer. — 35) Forsaavidt Skaptefells Syssel, i Overeensstemmelse med den i § 15 dertil givne Tilladelse, adskilles i to Valgafdelinger, bör Valgdirecteuren, efter at Valgene igjennem begge ere tilendebragte, snarest muligt beramme en Dag til Valgets endelige Afgjörelse. Ved dette Möde bliver Stemmegivningen for begge Afdelinger at sammenholde, og det fælleds Resultat at uddrage, ligesom det og bör oplæses og protokolleres. Ved denne Handling bör,

saavidt muligt, Medlemmer af Valgbestyrelserne for begge Afdelinger være tilstede, og Formanden före Protokol over Forhandlingerne, der underskrives af alle tilstedeværende Medlemmer af Valgbestyrelsen. Om dette Valgmöde bör skee offentlig Kundgjörelse, for at de, der ellers maatte önske det, derved kunne indfinde sig. — 36) De foregaaede Valg kundgjöres i Districtet paa samme Maade som Berammelsen af Valgmödet, ligesom og derom bör skee Indberetning til Amtet og derfra igjen til Vort Danske Cancellie. Desuden blive Protokollerne til Amtet at indsende. — 37) Vi ville have Stiftamtmanden over Island bemyndiget til at meddele Embedsmænd, der, i Overeensstemmelse med Anordningen 28. Mai 1831 § 2, ikke uden Vor allerhöieste Resolution kunne antage de paa dem faldne Valg, Tilladelse til at modtage samme, hvorom han dog snarest muligt til Os har at gjöre allerund. Indberetning. — 38) For Valglisternes vedvarende Vedligeholdelse bliver der at sörge af Valgdirecteurerne. Til den Ende bör der i Löbet af hvert Aars Juni Maaned gives dem den fornödne Underretning af Sognepræsterne og Repstyrerne. Valgdirecteurerne skulle desuden selv benytte de Oplysninger, som de ved forefaldende Leiligheder erholde, til efterhaanden at gjöre de fornödne Vedtegninger i Valglisterne, og derhos een Gang om Aaret i Juni Maaned gjennemgaae dem i Forening med vedkommende Præst og Repstyrer. Iövrigt har Enhver, der ved Eiendoms Erhvervelse, ved Opnaaelse af den Alder, som udfordres efter §§ 4 og 5, eller ved anden indtræffende Begivenhed bliver berettiget til at indlemmes blandt de Valgberettigede eller de Valgbare, selv at iagttage sit Tarv, og til den Ende melde sig hos Vedkommende og legitimere sin Hjemmel til slig Indlemmelse. Amtmændene have, saavidt muligt, een Gang aarligt at forvisse sig om, at denne Vor Anordnings Forskrifter i foranförte Henseende ere opfyldte. Men naar nye Valg skulle

1843. 8. Marts.

1843. 8. Marts. foretages, blive desuden Fortegnelserne omhyggeligt at gjennemgaae af alle Vedkommende og at udlægge til offentligt Eftersyn paa den oven i § 20 foreskrevne Maade, ligesom nye Fortegnelser blive at forfatte og derved i Eet og Alt at forholde efter de oven foreskrevne Regler med de Modificationer, som umiddelbart flyde deraf, at der allerede haves Valglister, som alene kunne behöve en eller anden Berigtigelse. — 39) Naar Althinget förste Gang skal holdes, ville Vi sammenkalde det ved et Patent, hvori Dagen, da Althinget skal aabnes, vil blive bestemt. Siden skal Stiftamtmanden være bemyndiget til hvert andet Aar at indkalde Althingsmændene til en Forsamling, der skal aabnes den förste Sögnedag i Juli Maaned, og vedvarer i 4 Uger, med mindre Vi paa Grund af Omstændighederne skulde finde Anledning til i disse Henseender at gjöre nogen Forandring. — 40) Indtil videre bliver Althinget at holde i Reikjavig. Der vil til den Ende sammesteds blive anviist det en Bygning, hvori der, foruden Forsamlingsværelse med tilstrækkelig Plads for samtlige Althingsmænd og Vor Commissarius, vil findes den fornödne Leilighed til Comptoir og til Opbevaring for Protokollerne og Akterne. De nærmere Foranstaltninger, som maatte være fornödne, blive at træffe af Vor Commissarius i Forbindelse med Althingets Præsident. — 41) Förend Althinget samles, ville Vi udnævne en Commissarius, gjennem hvem alle Forhandlinger mellem Os og Althinget skulle skee. Og ville Vi derhos tilforordne Vor Commissarius en anden Embedsmand, der, naar han har Forfald, kan indtræde i hans Sted, og ellers paa hans Begjæring være tilstede i Forsamlingen, for at være ham behjælpelig i Udövelsen af hans Function. — 42) Paa den dertil bestemte Dag bliver, efter at först offentlig Gudstjeneste er holdt, Althinget at aabne af Vor Commissarius. — 43) De Lovudkast, der blive at forelægge Althinget, saavel som de Motiver, hvoraf disse ledsages, og hvad Vor Commissarius ellers efter

Vor Befaling maatte have at meddele, blive at afgive skriftlig saavel i det danske som i det islandske Sprog. Under Forhandlingerne skal det være Vor Commissarius, saafremt han ikke troer at være det islandske Sprog fuldkommen mægtig, tilladt at udtrykke sig paa Dansk, og det skal da være den ham tilforordnede Embedsmands Sag, at forklare Althinget Indholdet af hans Foredrag paa Islandsk. Saavel de danske Foredrag, som den islandske Oversættelse, bliver at optage i Protokollen. Iövrigt skulle alle Forhandlinger paa Althinget foregaae i det islandske Sprog, i hvilket Sprog Protokollerne ogsaa skulle föres. Saa skulle og alle Betænkninger til Os affattes i det islandske Sprog, dog at der med samme fölger en af Althinget vedtagen og af sammes Præsident verificeret dansk Oversættelse; ligesom der ogsaa af Forsamlingsprotokollerne bliver at indsende en af Althingets Præsident og Sekretairer verificeret dansk Oversættelse til Vort danske Cancellie. — 44) Vor Commissarius bivaaner, uden dog at have nogen Stemmeret, alle Althingets Sessioner og tager Ordet, saa tidt han finder det for godt; dog er han ikke tilstede ved Stemmegivningen, naar denne finder Sted efter formelig Forhandling (§ 71), eller ved Prövelsen af de udarbeidede Betænkninger eller andre Udfærdigelser (§ 76). Han meddeler Thinget Vore Propositioner, og giver det de i saa Henseende fornödne Oplysninger, saavel idet han forelægger det hine Propositioner, som og siden, naar yderligere Oplysninger under Forhandlingernes Löb maatte gjöres fornödne. Han modtager Thingets Erklæringer og Betænkninger, saavel som de Forestillinger, Ansögninger og Besværinger, som det maatte ville indgive, Alt for at befordre disse Andragender til Os. Alle Meddelelser imellem Regjeringen og Althinget skee saaledes gjennem Vor Commissarius, og Thinget har ikke, med Hensyn til nogen af de til dens Virksomhed henhörende Gjenstande, at forhandle med Andre end ham. — 45) Ingen kan befuldmægtige nogen Anden

1843. 8. Marts.

1843. til at möde eller stemme for sig paa Althinget. —
8. Marts. 46) Enhver Althingsmand har i det Seneste at indfinde sig Dagen förend Thinget aabnes, og derpaa at melde sig for Vor Commissarius, samt at fremlægge den ham efter § 12 givne Meddelelse om det paa ham faldne Valg. Er nogen Althingsmand forhindret i at möde, melder han dette for Vor Commissarius, der, hvis Forfaldet ei kan ventes hævet inden en Uge fra Althingets Aabning, indkalder den Suppleant, som det tilfalder at træde i hans Plads. Den saaledes indkaldte Suppleant vedbliver i dette, som i ethvert Tilfælde, hvori han indkaldes, sin Function den hele Tid, Althinget for den Gang er samlet. Skulde inden den Tid Suppleanten af en eller anden Aarsag afgaae, kan hiin Althingsmand derimod atter indkaldes, forudsat at der ikke længer er nogen Hindring iveien for hans Möde. — 47) Saasnart Althinget er aabnet, opfordrer Vor Commissarius Enhver, der maatte have Noget at erindre imod de af vedkommende Valgbestyrelse antagne Valg, til at fremkomme med sine Indsigelser, hvad enten disse gaae ud paa, at den Valgte ikke har de til Valgbarhed fornödne Egenskaber, eller paa, at et lovligt Valg paa en Anden urettelig er forkastet. Vor Commissarius har ligeledes at forelægge Thinget de Indvendinger, som han selv maatte have mod et Valgs Gyldighed. De saaledes fremkomne Indvendinger blive af Commissarius at sætte under Thingets Overveielse, og et af ham dertil udnævnt Medlem förer Protokol over Alt, hvad der i saa Henseende forefalder. Naar Forhandlingerne over en Indsigelse af foranförte Slags ere bragte til Ende, bringer Commissarius denne Gjenstand til Afstemning, og, dersom mere end den halve Deel af de Stemmegivende erklærer sig for Valgets Ugyldighed, bliver det at ophæve; men i modsat Tilfælde bliver det ved Magt. Naar paa forommeldte Maade de Indsigelser ere afgjorte, som ere fremkomne i Anledning af ovenmeldte Opfordring, kan ingen videre Ind-

vending gjöres mod et Valgs Gyldighed. — 48) Naar saaledes de Indsigelser, som maatte gjöres mod Valgene, ere afgjorte, opfordrer Vor Commissarius den ældste Althingsmand til at foranstalte en Præsident valgt blandt Thingets Medlemmer. Dette Valg skeer ved Stemmesedler. Hvert af Medlemmerne tegner paa en Seddel dens Navn, han önsker valgt. Efter at samtlige Stemmesedler ere overleverede til bemeldte ældste Medlem, udnævner denne To af Thinget til at optegne Stemmesedlernes Indhold paa den Enhver af dem til den Ende meddelte alphabetiske Liste over samtlige Medlemmer. Derpaa aabner han Stemmesedlerne og oplæser de derpaa anförte Navne, hvornæst bemeldte to Medlemmer vedtegne ved ethvert Medlems Navn paa bemeldte Liste de ham givne Stemmer. Disse Lister blive derpaa jevnförte indbyrdes og med de henlagte Stemmesedler, og de muligen indlöbne Feiltagelser berigtigede. Den, som efter Stemmernes Optælling findes at have de fleste Stemmer, og tillige ikke mindre end ⅓ af alle afgivne Stemmer, erklæres da af fornævnte ældste Medlem for Præsident i Forsamlingen, og indtager derpaa den for ham bestemte Plads. Hvis Ingen skulde erholde et saa stort Antal Stemmer, bliver der at foretage en ny Afstemning, aldeles efter de foran foreskrevne Regler; men, hvis heller ikke derved ⅓ af samtlige Stemmer falder paa samme Medlem, bliver der atter at stemme, men kun mellem de tre, som ved den anden Afstemning have erholdt flere Stemmer end Nogen af de Övrige. Hvis der er lige Stemmer for flere Medlemmer, der hver for sig have ⅓ af alle Stemmer, bliver det ved en ny Afstemning efter Stemmeflerhed at afgjöre, hvo af dem der skal være Præsident, og hvis da atter Flere faae lige Stemmer, skal den Ældste have Fortrin. Paa lignende Maade bliver der og at forholde i det Tilfælde, at det, i Overeensstemmelse med det Foranförte, behöver nærmere Afgjörelse, hvo der, som de tre, der have flest Stem-

1843.
8. Marts.

1843. mer for sig, skulle sættes paa det endelige Valg. —
8. Marts. 49) Det er Præsidentens Sag at styre Forretningernes Gang paa Thinget, og det uagtet Vor Commissarius er tilstede. Han har at sörge for, at Sager, der ei vedkomme Forsamlingen, henvises til deres rette Sted (§ 77). Det er ham overladt, hvorvidt han vil tage Deel i Forhandlingerne over Propositionerne, men han haver ikke at afgive Stemme, hvor Stemmegivning efter foregaaende formelig Forhandling finder Sted (§ 71). Alt, hvad Nogen har at foredrage, henvendes til ham. Naar en Sag er behörig dröftet, fremsætter han de Spörgsmaal, hvorover der skal stemmes. Han bestemmer og overhovedet Alt, hvad der hörer til god Ordens Vedligeholdelse paa Thinget. Han fastsætter, i hvad Orden Sagerne skulle foretages, og har at paaminde de Medlemmer, som maatte afvige derfra eller iövrigt tilsidesætte den behörige Orden paa Thinget. Især har han at sörge for, at Thingets Overveielser og Arbeider snarest muligt befordres, og at Samme först og fremmest henvendes paa de af Os fremsatte Propositioner, der stedse bör gaae forud for de Sager, som fra Medlemmernes Side gjennem Præsidenten bringes til Omhandling. Dersom Vor Commissarius har Noget at bemærke i Henseende til enkelte Sagers Fremme, haver Præsidenten dertil at tage behörigt Hensyn. — 50) Saasnart Præsidenten har tiltraadt sin Post, foranstalter han en Vicepræsident udvalgt, hvormed forholdes aldeles efter de for Præsidentvalget foreskrevne Regler. — 51) Vicepræsidenten træder, i Præsidentens Forfald, i alle Henseender i hans Sted; men udenfor dette Tilfælde haver han kun de samme Rettigheder og Pligter som et andet Medlem, og tager lige med et saadant Deel i Forhandlingerne og Afstemningen. — 52) Endvidere foranstalter Præsidenten 2 Sekretairer valgte. Ethvert Medlem optegner paa en Stemmeseddel Navnene paa begge de Medlemmer, som han önsker valgte til disse Poster. Iövrigt forholdes ganske efter de for Præ-

sidentvalget foreskrevne Regler. Sekretairene indtage derpaa de for dem bestemte Pladser, som anvises dem af Præsidenten. — 53) Sekretairene före Journal over de indkomne Sager, saavel som Protokol over Forhandlingerne paa Thinget og disses Resultat. Ved hver Sessions Begyndelse forelæses Protokollen for den forrige Session af den Sekretair, der har fört samme, og, naar Intet derved findes at erindre, underskrives den af Præsidenten og begge Sekretairene. Sekretairene, som iövrigt kunne tage Deel i Forhandlingerne og Afstemningen, have og i Almindelighed paa Thingets Vegne at forfatte alle Betænkninger og andre skriftlige Udarbeidelser, dog med de Undtagelser og under de nærmere Betingelser, som indeholdes i det Fölgende (§ 76). Sekretairene kunne med Præsidentens Samtykke indbyrdes fordele Arbeiderne imellem hinanden, men i alt Fald har Præsidenten at bestemme det Fornödne. Vor Commissarius skal ogsaa være bemyndiget til, saafremt det ansees fornödent, imod passende Godtgjörelse, at antage Medhjælpere for Sekretairene. Til at före Copibogen og besörge Afskrivningen kan Præsidenten antage paalidelige Mænd udenfor selve Thinget, hvilke derfor nyde en passende Betaling. — 54) Saavel Præsidentens som Vicepræsidentens og Sekretairenes Valg gjelder for den Tid, hvori det Thing, hvorved han er udnævnt, vedvarer. Ingen kan vægre sig for at modtage saadant Valg uden Thingets Samtykke. — 55) Ligesom det i Overeensstemmelse med § 47 er Thingets Sag at paakjende de Indsigelser, som der gjöres mod Gyldigheden af en Althingsmands Valg, saaledes haver det og ved Stemmegivning at afgjöre den Paastand, som maatte fremkomme om, at Nogen af de Valgte siden er ophört at have de Egenskaber, som udfordres til at være Medlem af Althinget (§ 5), uden at han selv godvilligen vil opgive sin Post. Ogsaa i dette Tilfælde er en Flerhed af Stemmer fornöden, for at han skal være pligtig at fratræde. Dog bliver herved at

1843.
8. Marts.

1843. iagttage, at den, som engang lovlig er valgt, ikke, fordi
8. Marts. han for nogen Tid ophörer at besidde en saadan Eiendom, som til dette Valg var fornöden, derved taber sin Ret til at indtræde i Forsamlingen, naar han kun inden et Aars Udlöb erhverver en anden Eiendom af foranförte Beskaffenhed. Dog, dersom han paa den Tid, Althinget skal sammentræde, ikke er i Besiddelse af saadan Eiendom, bliver han for den Gang at forbigaae, uagtet hiint Aar endnu ei er udlöbet. — 56) Naar af foranförte eller anden Aarsag en af Althingsmændene udgaaer, har Vor Commissarius saavidt muligt at sörge for, at vedkommende Suppleant indkaldes. — 57) Althinget kan og afgive Bestemmelse om Berigtigelse af Valglisterne, dog kun til Regel for tilkommende Valg, da de engang foregaaede Valg ikke kunne tabe deres Gyldighed, fordi det maatte befindes, at Valgret eller Valgbarhed urettelig er tillagt eller betaget En og Anden. — 58) Er nogen Althingsmand ved gyldig Aarsag hindret i at möde i en eller anden Forsamling, haver han at anmelde Saadant for Præsidenten, som derom underretter Althinget. Forhindres Nogen for længere Tid, ved Sygdom eller andet uomgængeligt Forfald, haver Præsidenten at gjöre Anmeldelse for Vor Commissarius, som har at indkalde Suppleanten, saafremt Omstændighederne tillade, at en Saadan endnu kan deeltage i Forsamlingerne (§ 46). — 59) Enhver Althingsmand kan, under Iagttagelse af den foreskrevne Orden, gjöre Forslag paa Thinget, saa og bringe Forandringer og Tilsætninger til de gjorte Propositioner i Forslag, ligesom han og er beföiet til at tale over alle Gjenstande, som paa behörig Maade ere bragte under Omhandling. Da han i denne sin Virksomhed alene haver at rette sig efter sin samvittighedsfulde Overbevisning om, hvad der kan fremme det almindelige Vel, saa kan han ikke lade sig binde ved nogen Instrux af Vælgerne. Dog kunne Valgdistriktets Beboere forlange,

at han skal forelægge de Ansögninger og Besværinger, som de maatte önske at bringe for Althinget, og understötte disse, forsaavidt det stemmer med hans Overbeviisning. — 60) Ethvert Medlem er pligtigt at underkaste sig Præsidentens Kjendelse angaaende Tilsidesættelsen af den fornödne Orden (§ 49), og kan gjöre Præsidenten opmærksom, naar han finder, at denne Orden af Andre er tilsidesat. — 61) Ingen Beslutning maa tages af Thinget, naar ikke i det mindste ³/₄ af sammes Medlemmer ere tilstede. I Sager, der höre under dets egen Afgjörelse, gjör Stemmeflerhed altid Udslag, og dersom der er ligemange Stemmer for tvende modsatte Meninger, maa i Almindelighed den Motion, som er sat under Spörgsmaal, bortfalde (§§ 47, 55, 63, 70, 77). Dog finder Undtagelse fra denne almindelige Bestemmelse Sted i Henseende til de Thinget tilkommende Valg, hvorfor Reglen indeholdes i §§ 48, 50, 52 og 65. Hvad de Gjenstande angaaer, som Vi have ladet Althinget forelægge til Overveielse, agtes og det for dets Mening, hvorfor Flerheden af de stemmegivende Medlemmer have erklæret sig; men i Tilfælde af Stemmelighed blive begge de modsatte Meninger Os at foredrage, ligesom det og, hvor Stemmeflerhed i en Sag, der hörer under Vor allerhöieste Afgjörelse, finder Sted, altid staaer Minoriteten frit for at forlange, at dens afvigende Mening, tilligemed de Grunde, hvorpaa den er bygget, fremsættes i den Betænkning, der til Os skal afgives. Over en af et Medlem gjort Proposition bliver ingen Betænkning til Os at afgive, naar ikke mere end den halve Deel af de afgivne Stemmer er til dens Fordeel. — 62) Dersom et Medlem agter at sætte en eller anden Gjenstand under Overveielse, har han derom at henvende sig til Præsidenten med skriftligt Andragende, som altid bör indeholde et bestemt Forslag. Præsidenten har derpaa at meddele Vor Commissarius en Afskrift, og til samme Tid, ved Opslag paa en dertil

1843. 8. Marts.

1843. 8. Marts. indrettet Tavle, at kundgjöre Indholdet for Althinget samt at bestemme Tiden, hvorpaa det af Proponenten nærmere skal foredrages af Thinget. — 63) Hvis Thinget finder, at Forslaget egner sig til at komme i Betragtning, nedsættes en Comitée til dets nærmere Prövelse; men, dersom de fleste Stemmer ere imod, at det saaledes tages i Betragtning, kan det ikke oftere foredrages for det daværende Althing. — 64) De af Os, Althinget gjennem Vor Commissarius forelagte, Propositioner blive ligeledes förend den Dag, nogen Beslutning desangaaende tages paa Thinget, at kundgjöre for samme paa den i § 62 bestemte Maade. Dersom i det Möde, hvori Vor Commissarius fremlægger Propositionen, Ingen af Thinget forlanger en Comitée nedsat, saa har Thinget i det næste Möde at stemme angaaende om Propositionen, uden en Comitées Nedsættelse, skal anbefales til Udförelse. — 65) Enhver Comitée, der nedsættes til at bearbeide nogen Sag, for derved at forberede dens Forhandling paa selve Althinget, bör bestaae af i det mindste 3 Medlemmer, som Thinget dertil udnævner. Dette skeer paa den Maade, at hvert Medlem overrækker Præsidenten en Seddel, hvorpaa saa mange af Althingsmændenes Navne ere opskrevne, som der skulle udnævnes Comitéemedlemmer, og de, som dertil faae flere Stemmer, end nogen Anden, ansees valgte til at indtræde i Comitéen. Iövrigt forholdes der efter de samme Regler, som i §§ 48, 50 og 52 ere foreskrevne, og navnligen skal den höiere Alder gjöre Udslaget i Tilfælde af Stemmelighed. Præsidenten kan dog, som Fölge af § 49, ei udnævnes til Medlem af nogen Comitée. Comitéens Medlemmer udvælge selv den af dem, der som Formand skal före Directoriet under Forhandlingerne, og ligeledes den, der skal foredrage Sagen for Althinget. Iövrigt forene Medlemmerne sig om Arbeidets Fordeling. Comitéen kan og andrage for Thinget paa, at et eller andet Medlem endvidere tilforordnes samme. — 66) Det staaer Vor Com-

missarius frit for, naar og saa ofte han finder for godt, mundtlig eller skriftlig at gjöre de Meddelelser til Thingets Comitéer, som han anseer fornödne. Han bivaaner derimod ikke iövrigt de Forhandlinger, som finde Sted udi disse Comitéer, uden naar han af dem dertil indbydes. — 67) Comitéernes Möder bör berammes saaledes, at de ei blive til Hinder for, at Medlemmerne indfinde sig i selve Althingets Forhandlinger. Intet Medlem bör blive borte fra Comitéens Forsamlinger, uden at anmelde sit Forfald for Formanden. — 68) Sagerne bör i Comitéerne fremmes med muligste Hurtighed. Enhver der udarbeidet Betænkning og Indstilling bliver at forelæse i et Comitéemöde og, efter at være bifaldet eller berigtiget, at underskrive af samtlige Medlemmer. Ere de ikke enige, saa have de, der afvige fra Flerhedens Mening, enten at indföre deres afvigende Mening i selve Comitéens Beretning, eller vedlægge en særlig Betænkning med Indstilling, og i Henhold dertil underskrive selve Comitéens Beretning. Denne bliver derpaa tilligemed de dissentierende Vota, som maatte være vedföiede, at tilstille Præsidenten, som haver at sörge for, at samme henlægges til Eftersyn for Thingets Medlemmer i en Tid af i det mindste 3 Dage, inden Sagen efter Præsidentens Bestemmelse foretages paa Thinget. — 69) Paa den efter § 68 bestemte Dag oplæses Comitéeberetningen, saavel som de dissentierende Vota, der maatte være afgivne, af Formanden eller den, som ellers af Comitéen maatte være udnævnt til Referent. En privat Proposition kan ikke, uden alle Medlemmernes Samtykke, tages tilbage, efter at den i den Anledning nedsatte Comitées Betænkning er foredraget. Udenfor det Tilfælde, at Propositionen i Medhold heraf tages tilbage, foranlediger Præsidenten, umiddelbart efter at Comitéens Mening er foredraget, at Sagen tages under Medlemmernes Overveielse. Formaalet hermed skal dog alene være, at Medlemmerne nærmere oplyses og oplyse hinanden

1843. 8. Marts.

1843. om Sagens Beskaffenhed, uden at der samme Dag maa
8. Marts. tages nogen endelig Beslutning. Derimod kan der, hvis Thinget maatte finde, at Sagen inden dens endelige Forhandling paa Althinget behöver yderligere Oplysning og Bearbeidelse, strax tages Beslutning desangaaende. Under bemeldte forelöbige Forhandling kan hvert Medlem gjentagende Gange tage Ordet, begjære Oplysninger af Comitéens Referent, eller af Vor Commissarius, eller af den, som har fremsat Forslaget, saa og bringe Forandringer eller Tillæg i Forslag, hvilke da ligeledes komme under Thingets Overveielse. Det Medlem, som ved denne eller anden Leilighed vil tage Ordet, reiser sig op fra sit Sæde, og, hvis Flere saaledes önske at tale, bestemmer Præsidenten den Orden, hvori dette bör skee. — 70) Naar Præsidenten finder, at Öiemedet med hiin forelöbige Overveielse er opnaaet, haver han, hvis noget Medlem derpaa andrager, at lade det afgjöre ved Stemmegivning, om Sagen paany skal bearbeides i Comitéen, inden den kommer til endelig Forhandling og Afstemning, eller om den er moden til endelig Forhandling. Forsaavidt ikke Flere end den halve Deel af de stemmegivende Medlemmer erklære sig for det Sidste, bliver Sagen paany at behandle i Comitéen. Men i modsat Fald bestemmer Præsidenten en Dag, da hiin endelige Forhandling skal finde Sted, og bliver da dette at anmelde paa en dertil indrettet Tavle med en nöiagtig Betegnelse af Sagen, hvorhos der maa gives Plads til, at de Medlemmer, som önske at tale, kunne derpaa vedtegne deres Navne. — 71) Den yderligere og endelige Forhandling skal fornemmelig gaae ud paa, ved tydelig Sammenholdning og nöiere Udvikling af det, som allerede under den foregaaende Forhandling er fremkommet, at sætte Thinget fuldkomnere istand til at bedömme Sagen. De, der have antegnet sig til at tale, have först Ordet. Intet Medlem bör under disse endelige Forhandlinger tale mere end een Gang, med Undtagelse af Referenten,

der kan have yderligere Oplysninger at give og Bemærkninger at gjöre i Anledning af, hvad der er anfört mod den af ham fremsatte Betænkning. Foredraget maa, i Overeensstemmelse med § 49, stedse henvendes til Præsidenten, og Ingen maa enten tiltale eller navnligen anföre en anden Althingsmand eller Vor Commissarius. — 72) Intet Foredrag, som Nogen vil holde paa Althinget, maa skee ved Oplæsning af skrevne Udarbeidelser, undtagen forsaavidt enhver Proponent efter § 62 haver at oplæse sin Proposition og Referenten for en Comitée efter § 69 dens Betænkning og de dissentierende Vota, som i Comitéen maatte være afgivne, ligesom foranförte Regel ikke gjelder Præsidenten eller Vor Commissarius. Ogsaa fölger det af sig selv, at hiin Regel ei kan være til Hinder for den befalede Oplæsning af Protokollen, eller de Udfærdigelser, som skulle forelægges Thinget til Bedömmelse. — 73) Naar en Sag behörigen er forhandlet, bringer Præsidenten samme til Afstemning, og hvis dens Beskaffenhed og Forhandlingernes Gang ei tilsteder, at der under Eet stemmes angaaende den hele Proposition, haver han at sörge for, at den oplöses i flere enkelte Sætninger eller Spörgsmaal, saaledes som dens Natur og de foregaaende Discussioner gjöre det fornödent. — 74) Maaden, hvorpaa Spörgsmaalene skulle fremsættes, kan ikke blive Gjenstand for Discussion, dog staaer det ethvert Medlem frit for, at foreslaae en anden Fatning af de fremsatte Spörgsmaal, men Afgjörelsen tilfalder alene Præsidenten, med mindre han maatte i enkelte Tilfælde finde det hensigtsmæssigt at overlade samme til Thinget selv. — 75) Afstemningen kan skee ved at reise sig fra sin Plads, eller ved at blive siddende, eller paa anden af Præsidenten bestemt Maade; men, hvis Stemmeflerhed ei paa denne Maade kan udbringes, eller naar det af noget Medlem forlanges, finder en formelig Stemmegivning Sted med Kugler, der indsamles af Sekretairene, efter at disse först have nedlagt deres egne Kugler. —

1843. 8. Marts.

1843. 8. Marts. 76) Fra den i § 53 foreskrevne almindelige Regel, at de Betænkninger, som i Overeensstemmelse med Stemmegivningens Resultat blive at udfærdige, bör affattes af Sekretairene, finder en Undtagelse Sted for det Tilfælde, at Sagen forud har været behandlet af en Comitée, hvis Mening i det Væsentlige har fundet Thingets Bifald. Saa staaer det iövrigt Thinget frit for, efter Omstændighederne, at udnævne enkelte Mænd til at affatte Betænkninger og andre Udarbeidelser paa Thingets Vegne. Naar Thingets Betænkning i en af en Comitée behandlet Sag ei besörges af denne selv, har vedkommende Sekretair eller hvo, som ellers dertil er udnævnt, desangaaende at conferere med Comitéens Medlemmer. Alle foranförte Udarbeidelser blive at forelægge Præsidenten, som lader dem oplæse paa Thinget. Naar Udarbeidelsen er bifaldet af Thinget, eller i Overeensstemmelse med dets Beslutning berigtiget, underskrives den af Præsidenten og af vedkommende Sekretair, eller hvem ellers Redactionen har været overdraget. Præsidenten afgiver derpaa de til Os stilede Betænkninger til Vor Commissarius, for videre at befordres til Os. — 77) Althinget haver ikke at befatte sig med Enkeltes Ansögninger og Besværinger, men bör henvise samme til Os eller til vedkommende Collegium eller Övrighed. Dog, hvis noget Medlem har bestemt Overbeviisning om Forurettelser, udövede mod enkelte Individer, saa staaer det til ham at andrage Sagen for Althinget, og der fremkomme med de fornödne Beviser, for at Althinget, hvis Stemmeflerhed dertil finder Sagen egnet, derom kan indkomme med skriftlig Forestilling til Os. — 78) For at det Væsentlige af hvad der forhandles ved Althinget kan bringes til offentlig Kundskab, har Vor Commissarius at sörge for, at samme saasnart som muligt kundgjöres i en egen dertil bestemt Tidende. Til Udarbeidelsen af denne Tidende under Præsidentens Medvirkning og Tilsyn af Vor Commissarius har Althinget at udnævne 2 af dets Medlemmer. — 79) Med-

lemmerne af Althinget erholde, efter derover indgiven Regning, Diætpenge af 3 Rbd. r. S. daglig, saavel for den Tid, som de behöve til Reisen til og fra Stedet, hvor Althinget holdes, som for den Tid, de opholde sig ved samme. Ligeledes erholde de Reiseomkostninger godtgjorte efter billig Regning. Disse Udgifter udredes forskudsviis af Jordebogskassen og refunderes bemeldte Kasse igjen paa den Maade, som Vi, efter derom at have modtaget Althingets Betænkning, nærmere ville bestemme. De Udgifter, som Valgene ville foranledige, skulle derimod, efter de vedkommende Amters decidérede Regnskaber, afholdes af Amternes Repartitionsfond. Iövrigt bliver ingen Porto at betale for den Correspondance, som föres af Embedsmændene i Anledning af Valgene og Forhandlingerne paa Althinget. — Saafremt Vi, til Opnaaelse af Vort landsfaderlige Öiemed med denne Anordning, i Tiden skulde finde nogen Forandring i samme fornöden, ville Vi dog först indhente Althingets Betænkning, inden Vi i saa Henseende tage nogen endelig Beslutning. 1843. 8. Marts.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 8. Marts 1843.

Indholds-Register.

1843.
8. Marts.

1843. 8. Marts.

Om Suppleanters Indkaldelse formedelst Althingsmænds Forfald . . . . § 46.
Om Fremsættelsen af Erindringer mod Valgene og Afgjörelsen deraf . . . . § 47.
Om Præsidentvalget . . . . § 48.
Om Præsidentens Forretninger . . . . § 49.
Om Valget af Vicepræsident . . . . § 50.
Om Vicepræsidentens Forretninger . . . . § 51.
Om Valget af Sekretairer . . . . § 52.
Om Sekretairernes Forretninger . . . . § 53.
Om Tiden, for hvilken Præsidenten og Sekretairerne fungere . . . . § 54.
Om Paakjendelsen af Paastande om, at Althingsmænds Qvalification til at være Medlemmer af Thinget er ophört . . . . § 55.
Om Suppleanters Indkaldelse formedelst Althingsmænds Fraværelse . . . . § 56.
Angaaende Althingets Beslutning til Berigtigelsen af Valglisterne . . . . § 57.
Om Althingsmænds Forfald for Möde paa Thinget . . § 58.
Om Althingsmandens Forhold til det Distrikt, der har valgt ham . . . . § 59.
Om Kalden til Orden . . . . § 60.
Om Beslutningen efter Stemmetallet . . . . § 61.
Om Medlemmernes Andragender for Thinget . . § 62, 63.
Om de kgl. Propositioners forelöbige Behandling . . § 64.
Om Comitéers Nedsættelse . . . . § 65.
Om den kgl. Commissairs Adgang til Comitéerne . . § 66.
Om Comitée-Möder . . . . § 67.
Om Sagernes Behandling i Comitéerne . . . . § 68.
Om den forelöbige Forhandling paa Thinget . . . § 69.
Om Afslutningen af den forelöbige Forhandling . . . § 70.
Om den endelige Forhandling . . . . § 71.
Om Foredragets Form . . . . § 72.
Om Sagens Indladelse til Afstemning . . . . § 73.
Om Stillingen af Spörgsmaalene til Afstemning . . . § 74.
Om Afstemnings-Maaden . . . . § 75.
Om Betænkningernes Affattelse . . . . § 76.
Om individuelle Ansögninger og Besværinger . . . § 77.
Om Forhandlingernes Bekjendtgjörelse ved Trykken . § 78.
Om Omkostningerne ved Althinget . . . . § 79.

1843.
8. Marts.

Tilskipun um stiptun sèrlegrar ráðgefandi samkomu fyrir Ísland, er á að nefnast Alþíng.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V., að þar Vèr höfum sannfært Oss um, að þeim landsföðurlega tilgángi, í hverjum umdæmastöndin eru stiptuð, með tilliti til Vorra kæru og trúu undirsáta á Íslandi einúngis yrði fullnægt með því móti, að nefnt land fengi ráðgefandi samkomu útaf fyrir sig, svo höfum Vèr, þann 20. Mai 1840, skipað, að þær til undirbúníngs slíkrar stiptunar nauðsynlegu yfirveganir skyldu gjörast, að nokkru leyti á Íslandi og að öðru leyti í Vorum stjórnarráðum. Á þessum yfirvegunum og Vorum í því efni gjörðu allrahæstu ályktunum grundvallaðist eitt laga-framvarp, viðvíkjandi stiptun sèrlegrar ráðgefandi samkomu fyrir Ísland, er nefnast skyldi Alþíng, hvert framvarp Vèr höfum látið framleggja fyrir Vor trúu umdæmastönd fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og Ísland og Færeyjar. Eptir að Vèr höfum meðtekið þessara allraundirgefnasta álit, bjóðum og skipum Vèr nú sem eptir fylgir:

1) Í staðinn fyrir það, að þau Voru landi Íslandi viðvíkjandi málefni, er samkvæmt tilskipuninni af 28. Mai 1831 heyra til umdæmastandanna umsýslunar, híngaðtil hafa verið meðhöndluð af umdæmastöndunum fyrir Sjálands og fleiri stipti, skal nefnt land eptirleiðis hafa sína eigin ráðgefandi samkomu, er á að nefnast Alþíng. Það starf, er nefnd stönd hafa á hendi, í tilliti til þeirra Voru landi Íslandi einúngis viðvíkjandi laga og ráðstafana, á þannig að felast þessari nýju samkomu á hendur; og frá þeim tíma, er hún getur byrjað störf sín, á enginn lengur að hafa sæti í nefndri standasamkomu af Íslands hálfu. — 2) Hið íslenzka alþíng á að samsetjast af 20 mönnum, er fasteign halda í landinu og kjósast þartil á þann í þessari tilskipun fyriskrifaða máta, nefnilega einum fyrir kaupstaðinn Reykjavík og einum fyrir hverja af landsins 19 sýslum eður lögsagnar-

umdæmum. Sömuleiðis viljum Vèr tilskilja Oss, eptir 1843.
kríngumstæðunum, að nefna allt að 6 meðal landsins 8. Marts.
embættismanna, 2 andlega og 4 veraldlega, til meðlima nefndrar samkomu. Þeir meðlimir, er þannig nefnast af Oss sjálfum, eiga því starfi að gegna um eins lángan tíma og þeir meðlimir, er kjósast af fasteignar haldendum. — 3) Rèttindi til hluttöku í kosníngu alþíngismanna bera einúngis slíkum fasteignar haldendum, er annaðhvort eiga jörð, að minnsta kosti af 10 hundraða dýrleika, ellegar múr- eður timbur-hús í Reykjavík eður einhverju öðru landsins verzlunarplázi, sem með löglegri virðíngu í minnsta lagi hefir verið metið til 1000 ríkisbánkadala andvirðis, — ellegar ogsvo þeim, er af opinberu eður beneficeruðu gózi halda jörð með lífsfestu, í minnsta lagi af 20 hundraða dýrleika. Nefnd virðíngargjörð má, á þeim tíma er kosníngargjörðin fer fram, eigi að vera meir en tveggja ára gömul. Annars hlýtur sá húseigandi, er óskar nafn sitt sett í kosníngaskrána, á sjálfs síns kostnað að útvega þá virðíngargjörð, er við þarf til að sanna rètt hans þartil. Þegar fleiri en einn halda, í fèlagi, einhverja fasteign, sem eptir sínu ásigkomulagi veitir aðgáng til kosníngarrèttar, má kosníngin fremjast af þeim meðal fèlaganna, hverjum hinir koma sèr saman um að afhenda þann rètt, og sem annars hefir þá þartil nauðsynlegu eiginlegleika. Verði slíku samkomulagi ekki við komið, má enginn kosníngarrèttur fremjast fyrir þá í sameiginlegu haldi verandi fasteign. Annars á, til þess að kosníngarrèttur megi heimtast, sú heimild, á hverri hald einhverrar fasteignar er grundvallað, að vera alkunn, eður bygð á slíkum skriflegum skilríkjum, svo sem afsals eður festubrèfum, að kosníngastjórnin geti álitið þau viss að vera. Með tilliti til þeirra Oss sjálfum á Íslandi tilheyrandi fasteigna viljum Vèr ekki eiga neinn þátt í kosníngunum. — 4) Sá, sem kosníngarrètt á að fremja, hlýtur ennfremur að hafa þessa persónulegu eiginlegleika: 1) að hann hafi óflekkað mannorð. Enginn má þessvegna

1843. fremja kosníngarrètt, sem fyrir nokkurn misgjörníng er
8. Marts. dæmdur til að missa embætti, æru, borgararèttindi, ellegar sem annars með dómi er fundinn sekur í nokkrum eptir almennri meiníng smánarlegum gjörníngi; ei heldur neinn, sem fyrir nokkurn misgjörníng af fyrrumgetinni tegund hefir sætt opinberri saksókn, án þess að hafa verið algjörlega sýknsaka fundinn; — 2) að hann á þeirri tíð, sem kosníngin skeður, hafi náð 25 ára aldri; — 3) að sá fullkomni myndugleiki, sem honum eptir hans aldri ber, ekki af neinni annari orsök sè skertur. Enginn, sem er settur undir annara fjárhald eður fjárgæzlu, eður hvers bú er tekið til uppboðs- eður óskilameðferðar, ellegar sem annars sætir nokkurri slíkri saksókn, er eptir lögunum sviptir hann umráðum allra sinna eigna, má, meðan þetta vanráða-ástand varar, fremja nokkurn kosníngarrètt. — 5) Til að mega kjósast til alþíngsmanns útheimtist fasteignarhald í sama ásigkomulagi, og því, sem eptir 3. § útheimtist til kosníngarrèttar, í hverju tilliti og annars, í einu og öllu, þær sömu ákvarðanir gilda, sem innihaldast í fyrgreindum §. Líka á sá, er kjósast má, að hafa alla þá persónulegu eiginlegleika, sem eptir 4. § heimtast til kosníngarrèttarins; og þar að auki eiga enn fremur þessir skilmálar að aðgætast: 1) að hann einúngis sè Oss og Vorum eptirfylgjurum í konúngstigninni með persónulegri undirsátaskyldu háður. Svovel sèrhver persónuleg undirsátaskylda, sem sèrhver þjónustuskylda við eitthvert framandi veldi, útilykur frá kjörgengni; — 2) að hann sè kristinnar trúar; — 3) að hann þann 6. Juni á því ári, kosníngin fram fer, hafi í tvö ár samfleytt og með efalausri heimild haldið slíka fasteign, sem útheimtist til kjörgengni. Það er annars ekki nauðsynlegt, að hann samfleytt hafi haldið slíka fasteign um fyrr umgetið tímabil, en það er nægilegt, að hann samfleytt hafi haldið slíka fasteign, er til kjörgengni heimtist. Með tilliti til þess, er með arfi eður hjónabandi hefir hlotið nokkra fasteign, eiga þau tvö ár að reiknast frá þeim tíma,

á hverjum sá, frá hverjum fasteignin þannig er til hans komin, hafði hlotið hana; — 4) að hann í minnsta lagi um full 5 ár hafi haft aðsetu í löndum Vorum í Norðurálfu; — 5) að hann á þeirri tíð, sem kosníngin fram fer, hafi náð 30 ára aldri. Býfógetinn í Reykjavík og sýslumennirnir, sem í meðhaldi þess er hèr eptir (í 14. §) mun ákvarðað verða, stjórna kosníngasamkomunum, hver í sínu embættis-umdæmi, mega ekki, í þessu, kjósast til alþíngismanna. Sá, sem eptir Vorri skikkun hefir sæti á alþíngi, má að sönnu ekki kjósast af fasteignar haldendum, en hann missir samt ekki þá kjörgengni, er annars kynni honum að bera, hvað einnig gildir um kosníngarstjórnarana. — 6) Fyrir sèrhvert kosníngar umdæmi kjósist einn varaþíngmaður, sem á að kallast til alþíngis, þegar alþíngismaðurinn hindrast frá að koma þángað. Sömuleiðis viljum Vèr nefna tvo varaþíngmenn, einn af andlegu og einn af veraldlegu standi, er geti kallazt, þegar nokkur þeirra af Oss nefndu alþíngismanna hindrast frá að mæta. — 7) Alþíngismenn og varaþíngmenn kjósist ætíð einmidt af þeim, er kosníngarrètt hafa og með mestum atkvæðafjölda. — 8) Kosníngarnar gilda um 6 ár, hver þó, þegar einhver aukakosníng fer fram í einu eður öðru kosníngarumdæmi, vegna þess að alþíngis sæti er audt, án þess að varaþíngmaður sè til, er í það megi setjast, eiga að reiknast frá þeim tíma, á hverjum hin næst undangengna almenna kosníng fram fór. Þeir, sem frá víkja, mega kjósast á ný. — 9) Sá, er kosníngarrètt hefir, á ætíð sjálfur að kjósa. — 10) Sá, sem í ymsum landsins kosníngar-umdæmum heldur fasteignir í því ásigkomulagi, er útheimtist til kosníngarrèttar, má þó einúngis nota sinn kosníngarrètt í einu af þeim umdæmum. Hann á þessvegna að gjöra það uppskátt, í hverju umdæmi hann vill eiga þátt í kosníngunum, án þess í því tilliti að vera bundinn við sinn bústað. Þar á mót má engum meinast, ásamt þeim kosníngarrètti, er honum ber einhverstaðar á Íslandi, líka að fremja þann, er hann kynni að

1843. 8. Marts.

1843. hafa í Voru ríki Danmörk, ellegar í Voru hertugadæmi Slesvík
8. Marts. eður Voru hertugadæmi Holstein. — 11) Enginn má, þótt hann í sama kosníngarumdæmi haldi fleiri fasteignir en eina, er hver fyrir sig heimila kosníngarrètt, þessvegna hafa rètt til fleiri kosníngaratkvæða. Þarámót mega ýmislegar fasteignir í sama kosníngarumdæmi, nær hver þeirra fyrir sig ekki nægir til atkvæðisrèttar, leggjast saman, til þess að þeirra samanlagða verð, eður það samanlagða jarðarhundraðatal, geti útvegað slík rèttindi. — 12) Sá er kosinn verður til alþíngsmanns eður varaþíngmanns er skyldur, strax þegar honum er það tilkynnt, að viðurkenna það fyrir kosníngastjórnara, svo og, ef hann áður hefir kosinn verið í öðru umdæmi, ellegar einhverrar sèrlegrar ástæðu vegna ekki getur tekið á móti kosníngunni, þá undir eins að láta það í ljósi. Annars ætlumst Vèr til þess, að þeir menn, sem af trúnaðartrausti þeirra meðborgara eru kallaðir til sætis á alþíngi, ekki án sèrlega mikilvægrá orsaka skirrist við að taka á móti kosníngunni. — 13) Sèrhver af landsins 19 sýslum á að vera eitt kosníngarumdæmi, og fyrir hvert af þessum skal einn fulltrúi kjósast til alþíngis. Kaupstaðurinn Reykjavík með því bygðarlagi, er heyrir til staðarins lögsagnar, er sömuleiðis eitt kosníngarumdæmi, sem nefnir einn alþíngismann. Kjörgengur maður má veljast, ekki einúngis í því umdæmi, í hverju hann heldur fasteign í því ásigkomulagi, sem 3. og 5. §§ heimta, heldur og í öðru umdæmi, er liggur í sama amti. — 14) Býfógetinn í Reykjavík og allir sýslumenn eiga, hver sem kosníngastjórnari í sínu umdæmi, að ráðstafa öllu, sem við þarf, til undirbúnings kosníngarinnar, en meðan á henni stendur á hann sjálfur að gæta að öllu því, er heyrir til kosnínganna löglegu framkvæmdar. Þessir embættismenn skulu, eptir þeirra aflagða trúnaðar- og embættis-eiði, vera skyldaðir til að leysa þeirra kosníngastjórnara-skyldur með ýtrustu ráðvendni af hendi. — 15) Almennt eiga kosníngarnar að fram fara á sameiginlegri samkomu allra þeirra, er

kosníngarrètt hafa í umdæminu, annaðhvort á þeim þíng- 1843.
stað, sem næstur er við miðhik umdæmisins, eður á 8. Marts.
öðrum hentugum stað, hvern amtmaðurinn, eptir þeim skýrslum, er hann fengið hefir frá sýslumanni, nákvæmar á að ákvarða. Þó skal það, með tilliti til landslags í Skaptafells sýslu, vera leyft, að skipta umdæminu í tvær deildir, hverra takmörk af amtmanninum nákvæmar skulu ákveðast. — 16) Í hvert sinn, sem kosníng á fram að fara, á kosníngastjórnarinn að nefna tvo menn, er undir hans forstöðu eigi þátt í kosníngastjórninni, og eiga þeir menn líka að bóka það er fram fer. Þessir menn skulu, ásamt kosníngastjórnara, eiga þátt í því, að skera úr þeim málefnum, um hver kosníngastjórnin á að dæma. Til fyrgreindra sýslana á kosníngastjórnarinn að nefna þá menn, á hverjum þeirra meðhorgarar hafa traust, og sem hafa verið í slíkri stöðu, að þeir nákvæmlega hafi getað kynnt sèr hvernig til hagar í kosníngar-umdæminu. Hvenær sem kosníngastjórnarinn þannig nefnir menn, sem ekki hafa áður svarið embættiseið, eiga þeir, áður en þeir byrja verk sín, að afhenda kosníngastjórnara þeirra skriflegan eið, í hverjum þeir hæði lofa Oss öllum trúnaði, og annars sèrílagi skylda sig til ráðvandrar framkvæmdar sèrhverrar skyldu, er í fyrnefndri þeirra sýslun á þeim liggur. Þegar einhver af kosníngastjórnarinnar meðlimum, áður en kosníngin skeður eða meðan á henni stendur, af einni eður annari orsök fellur frá, á kosníngastjórnari að nefna annann mann í hans stað, svo að talan sè ætíð full, að svo miklu leyti sem mögulegt er, og komast megi hjá því, að atkvæðin verði jöfn, ef úr einhverju tilfallandi vafamáli á að leysa. Kynni samt slíkt við að bera, á forsetans atkvæði að ráða úrlausninni. — 17) Býfógetinn í Reykjavík og sýslumennirnir eru skyldir til, sem kosníngastjórnarar, að sjá um það, að áreiðanlegar og fullkomnar uppskriptir verði samdar yfir alla þá menn í gjörvöllu kosníngarumdæminu, er kosníngarrètt hafa eður kjósast mega. — 18) Yfir þær fasteignir, sem eptir 3. og 5. §§

1843. veita aðgáng til kosníngarrèttar og kjörgengni, eiga,
8. Marts. fyrir Reykjavíkur þínghá, af býfógetanum, en annars, fyrir hvern hrepp, af presti og hreppstjóra, undir sýslumannsins tilsjón, uppskriptir að semjast, auknar öllum þeim skýrslum, er við þarf, um fasteignar haldenda persónulegu eiginlegleika, að því leyti sem þessir snerta fyrgreind rèttindi. Þegar uppskriptir fyrir hvern hrepp eru kosníngarstjórnaranum afhentar, eiga þær af honum að yfirskoðast og rèttast, hvareptir af þeim þannig leiðrèttu uppskriptum yfir þá, er kosníngarrètt eður kjörgengni hafa í sèrhverjum hrepp, almenn uppskript á að semjast fyrir allt kosníngarumdæmið. Til fyrgreindra starfa á hver kosníngastjórnari að kveða til með sèr þá menn, er hann, samkvæmt 16. §, hafði nefnt til hluttöku í kosníngastjórninni, og eiga þeir að hjálpa honum til að rannsaka skrárnar, og líka, að því leyti sem sýslunum viðvíkur, af þeim sèrlegu skrám að búa til almenna skrá, undir hverja þeir ásamt honum eiga að skrifa sín nöfn. — 19) Eins og það annars er á hvers manns valdi, að gæta kosníngarrèttar síns og kjörgengni, sem, þótt stjórnin beri umhyggju þarfyrir af sinni hálfu, samt stundum ekki kynnu til álits að koma, svo eiga og sèrílagi þeir, sem vegna ymsra fasteigna samlagníngar hafa aðgáng til nefndra rèttinda, sjálfir að gæta þess, að gjöra skýrslu þarum fyrir hlutaðeigendum í tíma, og þannig útverka innfærslu sína í kosníngauppskriptirnar. — 20) Þær þannig sömdu uppskriptir yfir þá, er kosníngarrètt og kjörgengni hafa í sèrhverju kosníngarumdæmi, í hverjar einnig kosníngastjórnarinn, ef hann heldur þá fasteign, er slík rèttindi fylgja, á að innfærast, með þeirri athugasemd, að hann ekki (þar) sè kjörgengur — eiga að framleggjast til almennrar eptirsjónar allra hlutaðeigenda, í Reykjavík í þínghúsinu og í sýslunum hjá öllum sóknarprestum, hvað í nefndum kaupstað, á þann við opinberar auglýsíngar siðvanalega hátt, og annarstaðar á kirkjufundi af hreppstjóranum, á að kunngjörast að minnsta kosti sex vikum fyr en kosníngin fram fer. —

21) Ef nokkrum kynni virðast, annaðhvort að einhver sè settur í þær eptir 20. § til almennrar eptirsjónar framlögðu kosníngaskrár, sem sá er hafi kosníngarrètt eður kjósast megi, er ekki hefir alla þá þartil nauðsynlegu eiginlegleika, eður og að nokkrum þar sè sleppt, sem hefir þá til að bera, svo á hann þar um að framfæra sínar athugasemdir og þær ástæður, við hverjar hann styður þær, fyrir kosníngastjórnaranum. Að svo miklu leyti því síðar greinda tilfelli sèrílagi viðvíkur, eiga slík tilmæli að vera framborin innan 14 daga eptir að því er af lokið, sem fyriskrifað er í 20. §. Annars mega þær framfærðu athugasemdir ekki koma til yfirvegunar við þær kosníngar, sem þá eru fyrir hendi. Eptir útgaungu fyrgreindra 14 daga á kosníngastjórnari að ákveða dag, til að prófa og afgjöra þær mót kosníngaskránum framkomnu athugasemdir. — 22) Þær framfærðu athugasemdir eiga að meðhöndlast og metast af kosníngastjórnara í sameiníng við aðra kosníngastjórnarinnar meðlimi, á fundi nokkrum, til hvers bæði þeir, sem hafa framfært athugasemdir mót kosníngarskránum og þeir, hverja þær athugasemdir snerta, eiga að kallast, og eptir að nákvæm skýrsla er útveguð á skjótasta og einfaldasta hátt, afsegist röksamlegur úrskurður viðvíkjandi þesskonar umkvörtunum. Bæði úrskurðurinn og málsins undanfarna meðferð eiga að innfærast í kosníngabókina, er ritast af forseta, og undirskrifast af öllum stjórnarinnar meðlimum. — 23) Þegar búið er að dæma um þær þannig framkomnu umkvartanir, ellegar þegar uppskriptirnar hafa legið til sýnis um 14 daga, án þess að nokkur slík umkvörtun sè fram komin, þá eiga þær, auknar með þeim leiðrèttíngum, er eptir úrskurðunum kunna að hafa gjörðar verið, framvegis að leggjast til almennrar eptirsjónar allra hlutaðeigenda, eptir því sem ákvarðað er í 20. §. Einnig eiga, þar sem kríngumstæður leyfa, skrárnar að prentast, og eitt slíkt prentrit á þá, svo fljótt sem mögulegt verður, að fást sèrhverjum rèttum kjósanda í hendur. Sömuleiðis

1843.
8. Marts.

1843. á uppskript allra kjörgengra manna að sendast öðrum
8. Marts. kosníngastjórnurum í amtinu, svo að hún geti verið til leiðarvísis í því umdæmi, hvar atkvæði gefast þeim manni, er heldur þá fasteign, hverri kjörgengni fylgir, í öðru kosnínga-umdæmi í sama amti. — 24) Þarnæst ákveði kosníngastjórnarinn kosnínga-samkomu, og auglýsi, að minnsta kosti 14 dögum fyrifram, tíma og stað á þann í 20. § ákvarðaða máta. Annars eiga, að svo miklu leyti sem mögulegt verður, kosníngafundir að haldast og kosníngarnar allstaðar að vera fullgjörðar, áður Septembermánuður sè liðinn á því ári, sem er næst á undan því, á hverju alþíngismenn eiga að koma saman. — 25) Á þeim eptir næst fyrifarandi § ákveðnu kosníngardögum eru kosníngastjórnari og hans meðhjálparar skyldugir að mæta. Fyrir utan rètta kjósendur mega og aðrir vera staddir við kosníngargjörðina, að svo miklu leyti ske má, án þess að það verði rèttum kjósendum til tálmunar í kosníngar-ráðagjörðum. Eptir að kosníngastjórnarinn, hvers sýslunarskjal, er í stuttu máli á að skýra frá kjósenda rèttindum og skyldum, á að upplesast, hefir vísað aðstoðarmönnum sínum til sætis, byrji hann með því, að leiða söfnuðinum kosníngarinnar mikilvægi fyrir sjónir, og sjái annars um það, að hún í allan máta fari fram í tilhlýðilegri röð og eptir þeim fyriskrifuðu reglum. — 26) Kynni nokkur enn vilja mótmæla einhverjum, hvern hann meinar vera ránglega settan í kosníngaskrána, skulu slík mótmæli takast til greina, og, eptir að þær skýrslur, sem þar á staðnum geta fengizt, eru útvegaðar, að afgjörast með úrskurði kosníngastjórnarinnar, samanber 22. §. — 27) Í hvert sinn, er nokkur gengur fram til að uppkveða atkvæði sitt, eiga þeir af kosníngastjórnara tilskikkuðu meðhjálparar skilmerkilega að nefna hans nafn, og skulu þeir þaraðauki skýra frá öllu því, sem eptir kríngumstæðunum er nauðsynlegt að vita, og þeir eru til færir. — 28) Allt það, sem fram fer á kosníngafundi, á að innfærast í gjörðabók, er ritist af formanni. Samt innfærist ekki

í hana sjálf þau einstöku atkvæði, er sèrhver framber, heldur eiga þau að innfærast í tvær sèrlegar bækur. Önnur þessara á að innihalda uppskript allra rèttra kjósenda, er til umdæmisins heyra, á þann hátt, að við nafn sèrhvers kjósanda verði skrifuð nöfn þeirra manna, hverja hann kýs með atkvæðum sínum. Hin bókin á þarámót að lagast þannig, að öll þau atkvæði, er tilfalla manni sem kjósast má, setist við hans nafn. Þær bækur, er eiga að ritast um kosníngagjörðir, fullgildist af amtmanni. — 29) Fyrst segi stjórnarinnar meðlimir sín atkvæði upp, að því leyti sem þeir hafa rètt þar til. Því næst á sèrhver rèttur kjósandi að framkallast til atkvæða uppsögu, eptir þeirri röð, er kosníngastjórnarinn hefir á kveðið, grundvallaðri á vissri og fyrifram birtri reglu. Sè einhver kjósandi ekki viðstaddur, þegar á hann er kallað eptir rèttri röð, má af þeirri orsök engin tálmun á kosníngargjörðinni verða, en fyr en henni er lokið á að nýju að kalla á þá, er ekki komu við fyrsta kall, og þeir, sem þá ekki gjöra vart við sig, hljóta að kenna sèr sjálfum um, að þeir ekki gátu gjört sitt atkvæði uppskátt. — 30) Sèrhver sá, er atkvæði greiðir, nefni tvo menn, er kjósast mega, og bæti því við, er annars við þarf til að einkenna þá. Sèrílagi á hann, ef hann veitir atkvæði sitt nokkrum þeim manni, sem á heima í öðru kosníngarumdæmi í því amti, að gjöra það uppskátt, til þess að eptir því verði litið í þeirri uppskript, er því viðvíkur, hvort sá á nafn nefndi raunar megi kjósast, og það honum veitta atkvæði þannig gilt metast. Þau greiddu atkvæði eiga að innfærast í þær í 28. § nefndu bækur, á þann þar ákvarðaða hátt. Þessar bækur samanberist strax eptir innfærslu sèrhvers atkvæðis, og hið innfærða sè skýrt upplesið, hvar eptir sá, sem atkvæðið greiddi, á frá að hverfa. — 31) Kynni nokkur að kjósa þann mann, sem ekki má kjósast, á kosníngarstjórnin að skýra honum frá því er við þarf, og láta hann vita, að hann megi velja að nýju. Samt á hann ekki þá strax að ráða það af, heldur sè hann látinn

1843. 8. Marts.

1843. hverfa frá að sinni, svo að hann geti hugsað sig um,
8. Marts. hverjum hann vili veita atkvæði sitt, og á hann þá aptur að kallast, þegar lokið er uppsögu annara atkvæða á þeim degi. — 32) Hafi nokkur nokkuð að athuga um þá aðferð, sem höfð hefir verið við kosníngargjörðina, er honum heimilt, áður en afleiðíngar atkvæðauppsögunnar eru útdregnar, að bera fram mótmæli sín, og þær ástæður, á hverjum þau bygð eru. Kosníngarstjórnin á því næst, þegar málefnið er tilhlýðilega meðhöndlað og í ljós leidt, að dæma um gildi mótmælanna, og framsegja stuttlega úrskurðarins ástæður. Allt það, er þannig fer fram, á að bókast. — 33) Þegar uppsögu atkvæðanna er lokið, samanberist bækurnar að nýju, og upplesist skilmerkilega, og kynni þá nokkur yfirsjón að hafa til viljað, leiðrèttist hún með nýrri innfærslu í bókina. Þetta á, þegar atkvæðagreiðsla hlýtur fram að fara í fleiri en einni samkomu, hverri eptir aðra, að takast fyrir í hvert skipti, þegar samkomunni lokið verður. Loksins eiga, þegar kosníngargjörðin að öllu leyti er á enda kljáð, atkvæðin að teljast saman fyrir hvern þann sèrílagi, er kosníngar atkvæði hefir hlotið, og eiga þau málalok að útdragast og upp kveðast. — 34) Sá, sem flest atkvæði hefir hlotið, skal nefnast kjörinn alþíngismaður, en sá vara-þíngmaður, sem næst eptir hann hefir flest atkvæði fengið. Hafi fleiri en einn af þeim, er í þessu tilliti kynnu til álita að koma, hlotið jafnmörg atkvæði, á það að ákvarðast með hlutdragi, hver af þeim í fyrirúmi skuli vera. Annarhvor meðhjálparanna á að undirbúa það, er við þarf til hlutdragsins, og ef sá, fyrir hvern hluturinn á að dragast, er fjærverandi, kveði kosníngarstjórnarinn einhvern annann kosníngarmann, sem þar er staddur, til að draga hlutinn í stað hins, sem fjærstaddur er. Þvínæst á það, sem bókað er, að undirskrifast af öllum kosníngastjórnarinnar meðlimum. — 35) Að því leyti, sem Skaptafellssýslu, samkvæmt því í 15. § þar til gefna leyfi, verður skipt í tvær kosníngadeildir, á kosníngastjórnarinn, eptir að kosníngunum í

þeim báðum er lokið, svo fljótt sem mögulegt verður að 1843.
ákveða dag til aðalkosníngarinnar gjörsamlegu fram- 8. Marts.
kvæmdar. Á þeim fundi á að bera atkvæða uppsöguna úr báðum deildum saman, og telja hennar sameiginlegu afleiðíngar, hvað einnig á að upplesast og bókast. Við þenna gjörníng eiga, að svo miklu leyti sem mögulegt er, meðlimir beggja deilda kosníngastjórna að vera til staðar, og formaðurinn á að bóka það sem gjörzt hefir, hvarundir allir nærstaddir meðlimir kosníngastjórnarinnar skrifi nöfn sín. Opinber auglýsíng um þenna kosníngarfund á að birtast fyrirfram, til þess að þeir, er annars kynnu að óska þess, geti þángað komið. — 36) Kosníngar þær, er gjörzt hafa, auglýsist í umdæminu á sama hátt, sem ákvörðun kosníngafundarins, og á líka skýrsla þarum að gjörast til amtmanns, en af honum aptur til Vors danska Cansellíis. þaraðauki eiga kosníngabækurnar að sendast amtmanni. — 37) Vèr viljum gefa stiptamtmanninum yfir Íslandi myndugleika til að veita embættismönnum, er samkvæmt tilskipuninni af 28. Mai 1831 § 2 ekki án Vors allrahæsta úrskurðar mega gángast undir slíka kosníng, leyfi til þess, hvarum hann, svo fljótt sem færi er á, sendi Oss sína allraundirgefnustu skýrslu. — 38) Kosníngastjórnarar eiga að sjá um það, að kosníngarskránum ávallt sè við haldið. þessvegna eiga sóknarprestar og hreppstjórar, í hvers árs Júnímánuði, að gefa þeim þarum þær nauðsynlegu ávísanir. þar að auki eiga kosníngastjórnararnir sjálfir að nota sèr af því, er þeir við ymsa hentugleika fá vitund um, til smámsaman að rita nauðsynlegar athugagreinir í kosníngaskrárnar, og jafnframt því, einu sinni um árið, í Júnímánuði, að yfirskoða þær, í sameiníng við hlutaðeigandi prest og hreppstjóra. Annars á hver sá, er með að öðlast fasteign, með að ná þeim aldri, er heimtast í 4. og 5. §§, eður með öðrum atburði er til vill, öðlast rètt til að koma í tölu rèttra kjósenda eður kjörgengra manna, sjálfur að gæta þurftar sinnar, og í því skyni birta og sanna fyrir hlutaðeigendum heimild sína til

1843. slíkrar innfærslu. Amtmennirnir eiga, að því leyti sem
8. Marts. mögulegt verður, einusinni á ári að ná vissu um það, að því hafi fylgt verið, sem í fyrgreindu tilliti í þessari Vorri tilskipun er fyriskrifað. En þegar nýjar kosníngar skulu fram fara, eiga þar að auki uppskriptirnar grandgæfilega að yfirskoðast af öllum hlutaðeigendum, og framleggjast opinberlega til sýnis á þann hèr að framan í 20. § fyriskrifaða máta, eins og líka nýjar uppskriptir skulu semjast, og á þarmeð að öllu leyti að fara eptir þeim hèr að framan fyriskrifuðu reglum, með þeim tilbreytíngum, sem einmidt orsakast af því, að kosníngarskrár þegar eru til, er einúngis kunna einnar eður annarar leiðrèttíngar við, að þurfa. — 39) Þegar alþíng í fyrsta skipti á að haldast, viljum Vèr samankalla menn til þess með opnu boðunarbrèfi, í hverju sá dagur, á hverjum alþíng skal setjast, mun verða ákveðinn. Síðan skal stiptamtmaðurinn hafa myndugleika til að kalla alþíngismenn annaðhvort ár til samkomu, er byrjast á fyrsta virkan dag í Júlímánuði og varar 4 vikur; nema Vèr af sèrlegum kríngumstæðum leiðumst til í þessu tilliti að gjöra einhverja umbreytíng. — 40) Fyrst um sinn á alþíng að haldast í Reykjavík. Þess vegna mun því þar verða ætlað hús, í hverju, fyrir utan samkomustofu, er nægilega rúmgóð sè handa öllum alþíngismönnum og Vorum umboðsmanni, nauðsynlegt húsrúm getur fengizt til skrifstofu og til geymslu handa þíngbókum og málaskjölum. Nákvæmari ráðstafanir, er nauðsynlegar kunna að virðast, eiga að gjörast af Vorum umboðsmanni, í sameiníng við forseta alþíngis. — 41) Áður en alþíng er haldið viljum Vèr nefna umboðsmann, er eiga skal öll málaskipti við alþíngið fyrir Vora hönd. Svo munum Vèr og þar að auki skikka Vorum umboðsmanni annann embættismann til aðstoðar, sem, þegar hann er forfallaður, megi koma í hans stað, og annars, eptir beiðni hans, vera til staðar í samkomunni og aðstoða hann í hans skyldustörfum. — 42) Á þartil ákveðnum degi skal, eptir að opinber guðsþjónusta er haldin, al-

þíngi setjast af Vorum umboðsmanni. — 43) þau laga-framvörp, er leggjast eiga fram fyrir alþíngið, og eins þau tilfærðu rök, er með þeim fylgja, og hvað Vor umboðsmaður, eptir Vorri skipan, kynni hafa að meðdeila, eiga að afhendast skriflega, bæði á dönsku og íslenzku túngumáli. Meðan á ráðagjörðunum stendur, sè Vorum umboðsmanni, ef hann ekki þykist vera fullfær í Íslenzku, leyft að tala Dönsku, og það skal þá vera þess honum til aðstoðar skikkaða embættismanns skylda, að útskýra fyrir alþínginu innihald ræðu hans á Íslenzku. Bæði það, sem á Dönsku hefir rædt verið, og þess íslenzka útleggíng, á að innfærast í þíngbókina. Annars eiga allar alþíngisins ráðagjörðir að framfara á íslenzku túngumáli, á hverju máli þíngbækurnar einnig ritast eiga. Líka skulu öll álitsskjöl til Vor semjast á íslenzku máli, þó svo, að þeim fylgi dönsk útleggíng, samþykkt af alþíngismönnum og fullgilt af þeirra forseta. Sömuleiðis á ein af alþíngisins forseta og skrifurum fullgilt dönsk útleggíng [af þíngbókunum] að sendast til Vors danska Cancellíis. — 44) Vor umboðsmaður sè, án þess þó að hafa neinn atkvæðisrètt, nærstaddur við hverja alþíngis setu, og má hann þar taka til orða svo opt sem honum lízt; samt sè hann ekki staddur við atkvæðagreiðslu, þegar hún fer fram eptir reglulega málsmeðferð (71. §), eður við próf samdra álitsskjala, ellegar annara skrásetnínga (76. §). Hann meðdeilir þínginu framvörp Vor, og gjörir því þær skýrslur, er við þarf í því tilliti, bæði þegar hann ber framvörpin upp fyrir það og síðan, meðan á málsins meðferð stendur, ef þá gjörist þörf á ítarlegari skýrslum. Hann tekur á mót þíngsins tillögu- og álitsskrám, svo og þeim fortölum, bónarbrèfum og umkvörtunum, er það kann að vilja framfæra, allt til að koma þessum ummælum Oss til handa. Vor umboðsmaður gegnir þannig öllum viðskiptum ríkisstjórnarinnar og alþíngsins, og þíngið á ekki, með tilliti til nokkurs efnis, er til þess verknaðar heyrir, að eiga við neinn annann en við hann. — 45) Enginn má gefa öðrum manni

1843. 8. Marts.

1843. fullmakt til að mæta fyrir sig á alþíngi, eður þar gefa
8. Marts. atkvæði. — 46) Sèrhver alþíngismaður á, í seinasta lagi, að vera til staðar daginn áður en þíngið er sett, og síðan gánga á fund Vors umboðsmanns og framleggja þá honum eptir 12. § gjörðu tilkynníng um þá kosníng, sem honum er tilfallin. Sè nokkur alþíngismaður þannig hindraður, að hann ekki geti mætt, lýsi hann því fyrir Vorum umboðsmanni, sem, ef þess ekki er að vænta, að bót ráðist á því forfalli, áður en vika er liðin frá því, er alþíng var sett, tilkalli þann varaþíngmann, er í hans stað á að koma. Sá þannig tilkallaði varaþíngmaður á í þessu, eins og í sèrhverju öðru tilfelli, hvers vegna hann tilkallast, að gegna sínu skyldustarfi um allt það tímabil, á hverju alþíng í það skipti er haldið. Sleppi varaþíngmaður, einhverrar orsakar vegna, þeirri sýslu, meðan á þínginu stendur, má þarámót alþíngsmaðurinn sjálfur aptur tilkallast, ef engin tálmun lengur hindrar komu hans. — 47) Strax þegar alþíng er sett, skori Vor umboðsmaður á sèrhvern þann, er kynni að hafa nokkuð á mót þeim af hlutaðeigandi kosníngastjórn samþykktu kosníngum, til að segja fram sín mótmæli, hvort sem þau heldur miða til þess, að sá kosni ekki hafi þá til kjörgengni nauðsynlegu eiginlegleika, eður til þess, að lögleg kosníng einhvers annars hafi ránglega ónýtt verið. Vor umboðsmaður á sömuleiðis að bera undir þíngið þær ákærur, er hann sjálfur kann að vilja framfæra mót einhverrar kosníngar lögggildi. Þau þannig framkomnu mótmæli eiga af umboðsmanni að felast þínginu, til þess yfirvegunar, á hendur, og einn af honum þartil kvaddur meðlimur bóki það allt, er í því tilliti fram fer. Þegar málsmeðferð einhverra slíkra mótmæla er lokið, krefji umboðsmaður atkvæða um það efni, og ef þá meir en helmíngur þeirra, er atkvæði greiða, metur kosnínguna ógilda, sè hún ónýtt; en í gagnstæðu tilfelli sè hún í fullu gildi. Þegar búið er að skera úr þeim mótmælum, sem fram eru komin eptir fyr umgetinni áskoran á framangreindan máta, má enginn framar ákæra neinnar

kosníngar gildugleika. — 48) þegar þannig er búið að 1843.
dæma um þau mótmæli, fyrir hverjum kosníngarnar 8. Marts.
kynnu að hafa orðið, krefist Vor umboðsmaður þess af hinum elzta alþíngismanni, að hann sjái fyrir því, að einn meðal þíngsins meðlima verði af hinum til forseta kosinn. þessi kosníng á að gjörast með atkvæðaseðlum. Sèrhver þíngmanna skrifi þess manns nafn á seðil, er hann vill kosið hafa. þegar allir atkvæðaseðlar eru afhentir fyrnefndum elzta meðlimi, nefni hann tvo aðra til að rita innihald atkvæðisseðlanna á þær þeim til þess augnamiðs afhentu, í stafrofs röð sömdu uppskriptir allra meðlima. þvínæst opni hann atkvæðisseðlana og upplesi þau þar á skrifuðu nöfn, hvareptir nefndir tveir meðlimir riti við hvers manns nafn á tèðri uppskript þau honum veittu atkvæði. þessar uppskriptir eiga því næst að samanberast hver við aðra, og líka við þá hjálögðu atkvæðaseðla, einnig eiga þær skrifvillur, er til kynnu hafa viljað, að leiðrèttast. þegar búið er að telja atkvæðin, á sá, er reynist að hafa hlotið flest atkvæði, og undir eins ekki minna en þriðjúng allra greiddra atkvæða, af fyrnefndum elzta alþíngismanni að auglýsast að vera forseti í samkomunni, og víki hann þá til þess honum fyribúna sætis. Hafi enginn hlotið svo mikinn atkvæðafjölda, á atkvæðum að nýju að safna, öldúngis eptir þeim hèr að framan fyriskrifuðu reglum, en ef samt ekki þriðjúngur allra atkvæða kýs sama mann, skal enn á ný velja, og þó að eins um þá þrjá, sem í annað skipti höfðu hlotið fleiri atkvæði en nokkur hinna. Hafi ymsir meðlimir, er hver fyrir sig fengu þriðjúng allra atkvæða, samt hlotið jafnmörg atkvæði, á ný kosníng, með mesta atkvæðafjölda, að ráða því, hver forseti skuli vera, en hljóti þeir aptur jafnmörg atkvæði, verði sá í fyrirúmi, sem eldri er. Á líkan hátt á einnig að breytast þegar svo ber við, að nákvæmara úrskurðar, samkvæmt framar greindu, þurfi við um það, um hverja þrjá, er flest atkvæði hafa hlotið, að lyktum skuli velja. —

1843. 49) það er forsetans skylda, að stýra meðferð mála á
8. Marts. þíngi, jafnvel þótt Vor umboðsmaður sè viðstaddur. Hann á að sjá um það, að þeim málum, er ekki koma samkomunni við, vísist þángað, er þau eiga rèttilega að koma (77. §). það sezt í sjálfs hans vald, að hve miklu leyti hann vili eiga nokkurn þátt í því, sem rædt er um framvörp, en hann á þó ekki að veita neitt atkvæði, þegar atkvæði eiga að greiðast að lokinni reglulegri málsmeðferð (71. §). Öllu, sem nokkur hefir fram að færa, sè til hans snúið. þegar mál nokkuð er tilhlýðilega prófað, beri hann upp þau atriði, er atkvæða skal um leita. Allsendis ráði hann og öllu því, er heyrir til viðurhalds góðrar skipanar á þínginu. Hann ákveði, í hverri röð málin skuli takast fyrir, og áminni þá þíngmenn, er útaf því kynnu að bregða, eður annars víkja frá góðri skipan á þínginu. Sèrílagi á hann að sjá um það, að þíngsins yfirveganir og önnur störf leysist svo fljótt af hendi, sem mögulegt verður, og að þeim fyrst og fremst verist til meðferðar þeirra af Oss gjörðu framvarpa, er ætíð eiga að gánga á undan þeim málum af meðlimanna hálfu, hver forseti lætur til ummæla koma. Hafi Vor umboðsmaður nokkuð að athuga, í tilliti til einstakra mála frama, á forseti að gefa því tilhlýðilegan gaum. — 50) þegar er forseti hefir tekizt starfa sinn á hendur, gjöri hann þá ráðstöfun, að varaforseti sè kosinn, og skal því að öllu leyti hegða eptir þeim um forsetans kosníng fyriskrifuðu reglum. — 51) Varaforsetinn kemur, þegar forseti er forfallaður, að öllu leyti í hans stað; en að öðru leyti hefir hann einúngis þau sömu rèttindi og skyldur, sem hver annar alþíngismanna, og tekur jafnan þátt við þá í meðferð mála og í atkvæðisgjörðum. — 52) Ennfremur ráðstafi forseti því, að tveir skrifarar sè kosnir. Sèrhver meðlimur riti á atkvæðisseðil nöfn beggja þeirra meðlima, er hann vill kosið hafa til þeirrar sýslunar. Annars hegðist þessu öldúngis eptir þeim um forsetans kosníng fyriskrifuðu reglum. þvínæst skulu skrifarar setjast í rúm þau, sem

þeim eru ætluð og forseti vísar þeim til. — 53) Skrifararnir skulu rita í dagbók inntak málaskjala þeirra, er til þíngsins koma, en í gjörðabókina skulu þeir rita allt það, er á þínginu gjörist og það er af því leiðir. Við byrjun hvers fundar á sá skrifari, er á næstliðnum fundi hafði í gjörðabókina ritað, að lesa það upp er þá var bókað, og sè ekki neitt að því fundið, eiga forseti og báðir skrifarar að rita nöfn sín þarundir. Skrifararnir, sem annars mega eiga þátt í meðferð mála og atkvæðisgjörðum, eiga og alljafnt af þíngsins hálfu að semja öll álitsskjöl og aðrar ritgjörðir, þó með þeim undantekníngum og nákvæmari skilmálum, er innihaldast í því er síðar greinir (76. §). Skrifararnir mega, með forsetans samþykki, skipta störfum með sèr, en forseti á allsendis að ákveða það, er við þarf. Vor umboðsmaður skal og hafa vald á, ef það álízt nauðsynlegt, að útvega skrifurunum hjálparmann fyrir hæfilegt kaup. Til að rita brèfabók og sjá fyrir afskriptum má forseti útvega áreiðanlega menn, fyrir utan sjálft þíngið, og eiga þeir þarfyrir að þiggja hæfilegt kaup. — 54) Forseta, varaforseta og skrifaranna kosníng gildir svo lengi, sem það þíng, á hverju hver þeirra var kosinn, er haldið. Enginn má skirrast við að gángast undir slíka kosníng, án þíngsins samþykkis. — 55) Eins og það, samkvæmt 47. §, er þíngsins skylda, að dæma um þau mótmæli, sem þar koma fram mót löggildi einhvers alþíngsmanns kosníngar, svo á það og, með atkvæða greiðslu, að skera úr hverju uppástandi, er fram kynni að færast í því skyni, að einhver þeirra, er kosnir voru, síðan hafi svipzt þeim eiginlegleikum, er útheimtast til að vera alþíngismaður (5. §), án þess að hann sjálfur góðviljuglega vili hafna þeirri sinni stöðu. Þegar svo við ber, er líka meiri atkvæðafjöldi nauðsynlegur til þess, að hann skyldist til að víkja frá. Samt á hèrum að gæta þess, að sá, sem einusinni hefir verið löglega kosinn, ekki, þótt hann um nokkurt tímabil sleppi umráðum slíkrar fasteignar, er til þeirrar kosníngar var nauðsynleg, þess-

1843.
8. Marts.

1843. vegna missir rètt sinn til inngaungu í samkomuna, ef
8. Marts. hann einúngis, áður eitt ár sè liðið, útvegar sèr einhverja aðra eign í fyrgreindu ásigkomulagi. Hafi hann samt ekki, þegar alþíng skal byrja, umráð neinnar slíkrar eignar, á honum í það skipti að frávíkja, þótt tèð ár sè þá eigi liðið. — 56) þegar einhver alþíngismanna, af fyrgreindum eður öðrum orsökum, hverfur frá, á Vor umboðsmaður, að því leyti sem mögulegt verður, að sjá um það, að hlutaðeigandi varaþíngmaður til kallist. — 57) Alþíngi má og gjöra ákvarðanir um leiðrèttíng kosníngaskránna, þó einúngis til reglu fyrir eptirfylgjandi kosníngar, þar þær kosníngar, er þegar hafa fram farið, ekki mega gánga úr gildi vegna þess, að það yrði uppvíst, að kosníngarrèttur eða kjörgengni sè sumum mönnum ránglega veitt eður frásvipt. — 58) Sè nokkur alþíngismaður af gildri orsök hindraður frá að mæta á einhverjum fundi, á hann að lýsa því fyrir forseta, er gefur það alþínginu til vitundar. Hindrist nokkur um lengra tímabil af sjúkdómi eður öðru óumflýjanlegu forfalli, á forseti að lýsa því fyrir Vorum umboðsmanni, sem á að tilkalla varaþíngmanninn, ef kríngumstæðurnar leyfa að hann enn megi á fundum vera (46. §). — 59) Sèrhver alþíngismaður má, ef hann gætir fyriskrifaðrar skipanar, bera framvörp upp á þínginu, svo og stínga uppá umbreytíngum og viðuraukum gjörðra framvarpa, og er honum líka heimilt að ræða um öll þau málefni, sem á tilhlýðilegan hátt eru til umræðu komin. þar hann í þessum sínum verknaði einúngis á að fylgja samvizku sinnar sannfæríngu um það, er verða megi almeníngs heill til eflíngar, má hann ekki binda sig við neinar fyrisagnir kjósenda sinna. Samt mega kosníngarumdæmisins innbúar beiðast þess, að hann framberi þær bænarskrár og umkvartanir, hverjum þeir óska að koma fram á alþíngi, og að hann styrki þær, að því leyti sem þeim ber saman við sjálfs hans sannfæríng. — 60) Sèrhver meðlimur er skyldugur til að hlýðnast úrskurði forseta, viðvíkjandi yfirtroðslu nauðsynlegrar skipanar (49. §),

og má líka gjöra forseta varan við, þegar honum finnst að aðrir hafi vikið frá slíkri skipan. — 61) þíngið má enga ályktun gjöra, nema að minnsta kosti ³/₄ hlutir meðlimir þess sèu viðstaddir. Í þeim málum, úr hverjum það sjálft á að skera, á meiri atkvæðafjöldi ætíð að ráða, en haldi jafnmörg atkvæði með tveimur meiníngum, sem eru hver annari gagnstæðar, á alljafnt þeirri uppástúngu, sem undir úrskurð var borin, hrundið að vera (47., 55., 63., 70., 77. §§). þó má undantekníng gjörast frá þessari almennu ákvörðun í tilliti til þeirra kosnínga, er sjálfu þínginu bera, um hverjar reglur innihaldast í 48., 50., 52. og 65. §§. Viðvíkjandi þeim málefnum, er Vèr höfum látið fyrisetja alþínginu til yfirvegunar, álítist það og að vera þess meiníng, á hverja meiri hluti þeirra meðlima, er atkvæði greiða, hefir fellzt; en sèu atkvæðin jafnmörg, eiga báðar gagnstæðilegar meiníngar að berast undir Oss, eins og það líka, þegar meiri atkvæðafjöldi ræður í því máli, sem á að leggjast undir Vorn allrahæsta úrskurð, ætíð sè þeim, er í minna hluta voru, heimilt, að beiðast þess, að þeirra frábrugðna meiníng, ásamt þeim ástæðum, sem henni eru til styrktar, framfærist í því álitsskjali, er Oss á sent að verða. Ekkert álitsskjal á að sendast Oss um nokkurt framvarp, er einhver meðlimur gjört hefir, þegar ekki meir en helmíngur greiddra atkvæða hefir mælt fram með því. — 62) Ef nokkur meðlimur ætlar sèr að bera upp nokkurt málefni til yfirvegunar, leiti hann þarum forseta með skriflegu skjali, er ætíð á að innihalda vissa uppástúngu. því næst skal forseti fá Vorum umboðsmanni afskript þess, og um leið, með uppfestíng á þartil lagað spjald, birta alþínginu innihaldið, svo og ákveða þá tíð, á hverri það af höfundinum greinilegar á að leiðast þínginu fyri sjónir. — 63) Virðist þínginu framvarpinu svo vera háttað, að því megi gaumur gefast, skal nefnd manna kveðjast til þess ítarlegara prófs; en sèu fleiri atkvæði á móti því, að það þannig takist til yfirvegunar, má það ekki á því alþíngi framar upp

1843. 8. Marts.

1843. bera. — 64) þau framvörp, er Vor umboðsmaður ber
8. Marts. upp á alþíngi af Vorri hálfu, eiga sömuleiðis fyrir þann dag, er nokkur þeim viðvíkjandi ályktun gjörist á þínginu, að birtast því á þann í 62. § ákvarðaða hátt. Ef á þeim fundi, er Vor umboðsmaður ber framvarpið upp, enginn í þínginu beiðist að nefnd sè til kvödd, skal þíngið á næsta fundi með atkvæðagreiðslu skera úr því, hvort ráða eigi til að framkvæma það sem uppá er stúngið, án þess að nefnd manna sè til kvödd. — 65) Í sèrhverri nefnd, sem kvödd er til að fást við nokkurt mál, til að undirbúa þess meðferð á sjálfu alþíngi, eiga að minnsta kosti að vera þrír menn, hverja þíngið þartil nefnir. þessu skal þannig háttað, að hver þíngmaður fái forseta seðil, á hvern nöfn eins margra alþíngismanna eru skrifuð og í nefndina eiga að koma, og þeir, er þartil fá fleiri atkvæði en nokkur annar, álítist kosnir til inngaungu í nefndina. Annars á hèrmeð að fara eptir þeim sömu reglum, sem í 48., 50. og 52. §§ eru fyriskrifaðar, og nefnilega á sá, er eldri er, að sitja í fyrirúmi, ef atkvæðin verða jafnmörg. það leiðir samt af 49. §, að forseti ei má kveðjast til neinnar slíkrar nefndar. Nefndarinnar meðlimir veli sjálfir formann úr sínum flokki, til að vera fyrir ráðagjörðum þeirra, og sömuleiðis þann, er á alþíngi skal málið flytja. Annars skipti nefndarmenn störfum með sèr eins og þeim kemur saman um. Nefndin má og beiðast þess á þínginu, að einhver meðlimur ennfremur verði í hana nefndur. — 66) það sè Vorum umboðsmanni á sjálfs valdi, nær og svo opt sem honum líkar, munnlega eða skriflega að gefa þíngnefndunum þær ávísanir, er hann álítur nauðsynlegar. Annars sè hann ekki viðstaddur ráðagjörðir þessara nefnda, nema þær hafi honum þartil boðið. — 67) Nefndanna fundi á þannig að ákveða, að meðlimir þeirra ekki hindrist frá að eiga þátt í sjálfs alþíngisins atgjörðum. Enginn nefndarmaður má skirrast við að koma á fund nefndarinnar, nema hann hafi lýst forfalli sínu fyrir hennar formanni. — 68) Nefndirnar

eiga að flýta meðferð mála svo mjög, sem þeim mögu- 1843.
legt verður. Sèrhvert þar samið álit eður uppástúnga 8. Marts.
á að upplesast á nefndarfundi, og, eptir að vera samþykkt eður leiðrètt, að undirskrifast af öllum meðlimum. Sèu þeir ekki á eitt sáttir, eiga þeir, er víkja frá þeirri meiníng sem flestir hafa, annaðhvort að innfæra sína frábrugðnu meiníng í sjálfa nefndarinnar skýrslu, ellegar og að viðleggja aðra sèrlega álitsskrá með uppástúngu, og vísa þar til undireins og þeir skrifa nöfn sín undir skýrslu sjálfrar nefndarinnar. þessi á þvínæst, með þeim mismunandi atkvæðum, er viðlögð kynnu að vera, að sendast forseta, er á að sjá um að það framleggist til eptirsjónar þíngsins meðlima, að minnsta kosti um þriggja daga tíma áður en málið, eptir forsetans ákvörðun, kemur fyrir á þínginu. — 69) Á þeim eptir 68. § ákveðna degi upplesist nefndarskýrslan, ásamt þeim mismunandi atkvæðum, er gjörð kynnu að vera, af formanni, eður þeim, er af nefndinni annars kynni að vera kjörinn til framsögumanns. þegnlegt framvarp má ekki, án allra meðlimanna samþykkis, aptur takast, þegar búið er að upplesa álitsskjal þeirrar nefndar, er í því tilliti var til kvödd. þegar framvarpið ekki, í meðhaldi þess sem nú er mælt, er aptur tekið, feli forseti málið, jafnskjótt og lokið er framsögu nefndarinnar meiníngar, meðlimunum á hendur til þeirra yfirvegunar. Tilgángur þessarar meðferðar á samt einúngis að vera sá, að meðlimirnir ítarlegar fræðist og fræði hver annann um málsins ásigkomulag, án þess að sama dag nokkur endileg ályktan megi þarum gjörast. þarámót má, ef þínginu virðist að málið, áður en það kemur til síðustu meðferðar á alþíngi, þurfi ítarlegari skýrslu og umsýslunar við, ályktun strax gjörast því viðvíkjandi. Meðan á tèðri upphafs-meðferð stendur, má sèrhver meðlimur endur og sinnum taka til orða, biðja um skýrslur af nefndarinnar framsögumanni, eður af Vorum umboðsmanni, ellegar af höfundi framvarpsins, og líka mælast til að það umbreytt eður aukið verði, hvað þá sömuleiðis á að

1843. yfirvegast af þínginu. Sá meðlimur, sem við þessa eður
8. Marts. aðra hentugleika vill taka til orða, standi upp úr sæti sínu, en ef fleiri þannig óska að mega tala, ákveði forseti röð þá, er þartil hæfir. — 70) þegar forseta virðist, að augnamiði tèðrar undanfarandi yfirvegunar sè náð, á hann, ef nokkur meðlimur beiðist þess, að láta skera úr því með atkvæðagreiðslu, hvort vísa skuli málinu til nýrrar umsýslunar í nefndinni, áður en það kemur til síðustu meðferðar og atkvæða-úrskurðar, eður hvort það sè fullbúið undir síðustu meðferð. Ef ekki fleirum en helmíngi þeirra meðlima, er atkvæði greiða, virðist svo mega vera, sem nú var mælt, á nefndin á ný að sýsla um málið. En í gagnstæðu tilfelli ákveði forseti dag til þess síðustu meðferðar, og á þetta þá að birtast á þartil löguðu spjaldi, og sè málið þar glögglega einkennt, en nóg rúm sè þarhjá ætlað þeim meðlimum, er ræða vilja, til að skrifa þar nöfn sín. — 71) Sú ítarlegari og síðasta meðferð á sèrílagi að miða til þess, að þínginu gefist betri færi á að dæma um málið með greinilegum samanburði og nákvæmari útlistun alls þess, er þegar var fram komið við málsins undanförnu meðferð. þeir, er skriflega hafa ræðu heitið, mega fyrst til máls taka. Enginn meðlimur má, meðan á þessari síðustu málsmeðferð stendur, tala meir en í eitt skipti, að undanteknum framsögumanni, er kann að hafa ítarlegari skýrslur og athugasemdir að framfæra, í tilliti til þess sem upp hefir verið borið mót þeirri af honum fluttu álitsskrá. Framburðinum á ætíð, samkvæmt 49. §, að snúa til forseta, og enginn má ávarpa eður á nafn nefna nokkurn annann alþíngismann, og ei heldur Vorn umboðsmann. — 72) Engin framsaga, er nokkur vill upp bera á alþíngi, má ske með upplestri skriflegra samsetnínga, nema að því leyti, sem hver málshöfundur eptir 62 § á að upplesa sitt framvarp, og framsögumaður einhverrar nefndar eptir 69. § hennar álitsskrá og þau frábrugðnu atkvæði, er í nefndinni kynnu hafa greidd verið, eins og fyrskrifuð regla hvorki snertir for-

seta nè Vorn umboðsmann. Það er líka sjálfsagt, að 1843.
tèð regla hvorki getur hindrað skipaðan upplestur þíng- 8. Marts.
bókarinnar, nè þær skrásetníngar, er fram skulu leggjast fyrir þíngið til þess umgjörðar. — 73) Þegar sèrhvert mál er tilhlýðilega meðhöndlað, komi forseti því til atkvæðagjörðar, en ef þess ásigkomulag og málsmeðferðarinnar horf eigi leyfa að atkvæði sèu greidd um allt framvarpið í einu lagi, á hann að sjá um það, að því skiptist sundur í ýmisleg stök atriði eður spurníngar, á þann hátt, er bezt hentar þess eðli og undanförnu umræðum. — 74) Sá máti, á hvern spurníngunum skal haga, má ekki vera ummæla efni, samt sè það hverjum meðlimi heimilt, að mælast til annarar lögunar framsettra spurnínga, en forseti einn á þar um að dæma, nema ef hann, í stöku tilfelli, álítur það ráðlegast, að víkja því efni til þíngsins sjálfs. — 75) Atkvæðagreiðsla má fram fara með því móti, að menn standi upp úr sæti sínu, eður siti kyrrir, eður á einhvern annann af forseta ákvarðaðan hátt; en, ef meira atkvæðafjölda eigi verður náð á þenna máta, ellegar þegar einhver meðlimur beiðist þess, á regluleg atkvæðagjörð að greiðast með kúlum, hverjum skrifarar safni, eptir að þeir fyrst hafa lagt síuar kúlur niður. — 76) Frá þeirri í 53. § fyriskrifuðu almennu reglu, að þau álitsskjöl, er samkvæmt atkvæðagjörðarinnar afleiðíngum eiga að afgreiðast, skuli semjast af skrifurunum, á undantekníng að gjörast í því tilfelli, að málið áður hafi verið meðhöndlað af nefnd nokkurri, hverrar meiníng í því verulega hefir hlotið þíngsins meðhald. Annars sè það á þíngsins valdi, eptir kríngumstæðunum, að nefna einstaka menn til að semja álitsskjöl og aðrar skrásetníngar af þíngsins hálfu. Þegar nefnd nokkur ekki sjálf lætur semja álitsskjal um eitthvert mál, er hún hefir meðhöndlað, á hlutaðeigandi skrifari, eður hver annar sem partil verður nefndur, að ráðgast þarum við nefndarinnar meðlimi. Allar fyrgreindar skrásetníngar eiga að greiðast forseta, sem lætur lesa þær upp á þínginu.

1843. þegar skrásetníngin er samþykkt af þínginu, eður sam-
8. Marts. kvæmt þess ályktun leiðrètt, undirskrifist hún af forseta og af hlutaðeigandi skrifara, eður hverjum öðrum, er tilbúníngur hennar hefir verið á hendur falinn. Forseti afhendir þvínæst Vorum umboðsmanni þær álitsskrár, er til Vor eru orðaðar, svo að hann framar leiðbeini þeim Oss til handa. — 77) Alþíngið á ekki að skipta sèr af einstakra manna bónarbrèfum eður umkvörtunum, heldur vísa þeim til Vor, ellegar til hlutaðeigandi stjórnarráðs eður yfirvalds. Ef samt nokkur meðlimur er fullkomlega sannfærður um, að einstökum persónum sè órèttur gjörður, á hann kost á að kæra málið fyrir alþíngi og færa þar fram tilhlýðilegar sönnur, til þess að alþíngið, ef meiri hluta atkvæðagreiðenda virðist málinu svo háttað vera, þarum geti sent Oss sínar skriflegar tillögur. — 78) Til þess að allt verulegt, er fram fer á alþíngi, geti orðið almenníngi kunnugt, skal Vor umboðsmaður sjá um, að það, svo fljótt sem mögulegt verður, auglýsist í sèrlegum, þartil ætluðum tíðindum. Til að semja þessi tíðindi, með tilhlutun forseta og umsjón Vors umboðsmanns, á alþíng að nefna tvo af þess meðlimum. — 79) Hver alþíngismaður skal fá til kostpenínga, eptir þaryfir gjörðum reiknígi, þrjá ríkisbánkadali reiðu silfurs daglega, bæði fyrir þá tíð, er við þarf til ferðarinnar að alþíngisstaðnum og frá honum, og fyrir þá tíð sem þeir í honum dvelja. Sömuleiðis á þeirra ferðakostnaður að endurgjaldast þeim eptir sanngjarnlegum reikníngi. Útgjöld þessi skulu greiðast fyrifram af jarðabókarsjóðnum, og skulu þau endurgjaldast honum á þann hátt, sem Vèr, eptir þarum að hafa meðtekið alþíngisins álitsskrá, nákvæmar munum ákvarða. Þau útgjöld, er af kosníngunum munu rísa, eiga þarámóti, eptir hlutaðeigandi amtmanna úrskurðuðu reikníngum, að greiðast af amtanna jafnaðarsjóðum. Annars á ekkert burðarkaup að gjaldast fyrir brèf eður skjöl embættismanna, er viðvíkja kosníngunum og alþíngisins aðgjörðum. Ef Oss, til að ná Voru landsföðurlega augnamiði með þessari

tilskipun, síðar kann að virðast, að einhverrar breytíngar á henni við þurfi, viljum Vèr þó fyrst útvega alþíngisins álit, áður en Vèr, í því tilliti, gjörum nokkra endilega ályktun. 1843. 8. Marts.

Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 8. Martsí 1843.

Registur yfir innihaldið.

1843.
8. Marts.

Um nefníng þeirra, er gánga fram til atkvæðagreiðslu 27. §.
Um bókun þess, er fram fer á kosníngafundum . . 28. §.
Viðvíkjandi rèttri röð atkvæðagreiðslu . . . . . . 29. §.
Viðvíkjandi aðferði atkvæðagjörðar . . . . 30. §.
Um leiðrètting kosnínga þeirra manna, sem eigi eru kjörgengir . . . . 31. §.
Viðvíkjandi ákærum þeirrar aðferðar, sem höfð hefir verið við kosníngagjörðina . . . . 32. §.
Um tölu atkvæðanna og hennar afleiðíngar . . . . 33. §.
Um málalok kosnínganna . . . . 34. §.
Um úrlausn kosnínganna, hvar þær fara fram í fleiri deildum en einni . . . . 35. §.
Viðvíkjandi birtíngu kosnínganna . . . . 36. §.
Um leyfi handa embættismönnum til að mega gángast undir kosníngar til alþíngissetu . . . . . . 37. §.
Um kosníngarskránna viðhald og viðurauka . . . . 38. §.
Um samanköllun alþíngsins . . . . 39. §.
Um þann stað, á hverjum alþíng á að haldast . . . 40. §.
Viðvíkjandi tilskikkun konúnglegs umboðsmanns . . 41. §.
Um upphaf alþíngis . . . . 42. §.
Um það túngumál, á hverju það, er fram fer, skal ritast . . . . 43. §.
Um skyldustörf hins konúnglega umboðsmanns . . 44. §.
Um það, að enginn megi láta neinn annann mæta af sinni hálfu . . . . 45. §.
Um varaþíngmanna tilköllun í alþíngsmanna forföllum 46. §.
Um framfærslu athugagreina mót kosníngunum og þeirra úrlausn . . . . 47. §.
Um kosníng forseta . . . . 48. §.
Um forsetans sýslanir . . . . 49. §.
Um varaforsetans kosníng . . . . 50. §.
Um varaforsetans sýslanir . . . . 51. §.
Um kosníng alþíngisskrifara . . . . 52. §.
Um skrifaranna sýslanir . . . . 53. §.
Um það tímabil, á hverju forseti og skrifarar eiga að hafa þær sýslanir á hendi . . . . 54. §.
Um úrlausn þess uppástands, að einhver alþíngsmaður hafi mist þá eiginlegleika, er heimtast til þess að mega vera þíngsins meðlimur . . . . 55. §.
Um varaþíngmanna tilköllun vegna alþíngsmanna fjærveru . . . . 56. §.

Forordning angaaende **nærmere Bestemmelser betræffende Præsters og Kirkers Indtægter** paa Island. Khavn den 8. Marts 1843. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1843, samt i adskillige Jurisdictioner paa Island, nemlig: 1843 i Reykjavík, Gullbringa og Kjosar Syssel, Vestmannöe, Arnæs, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Dala, Öefjords, Thingöe og begge Mula Sysselerne; 1844 i Skaptafells, Borgarfjords, Hunavatns og Skagafjords Sysseler. — Canc. 1. Departements Registrant 1843, Nr. 48a. — Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, derunder den islandske, det Övrige paa Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider (2—6) den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, paa de ulige Sider (3—7) den islandske Text uden Underskrifter; den sidste Side blank. Ny Colleg. Tid. for 1843, S. 175—184 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1843, S. 28-30. 8. Marts.

1843. Schou XXIII, 697—699. Roesk. Stændertid. 1842, S. 506—
8. Marts. 516; 2151, 2761-2776; 2903-2907, 4168; Betænkn. S. XLIII.
Tíðindi frá nefndarf. íslenzkra embættism. 1841, S. 64—72.
Fréttir frá fulltrúaþíng. í Hróarskeldu 1842, S. 35—62.

Forordning, angaaende nærmere Bestemmelser af nogle Poster i Anordningen af 17. Juli 1782, betræffende Præsters og Kirkers Indtægter paa Island.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at ligesom Vi finde en Forbedring i Præsternes Kaar paa Vort Land Island nödvendig, saaledes have Vi, uagtet de fornödne Overveielser angaaende Tilveiebringelsen af de Midler, hvorved dette kunde udföres, ei endnu ere fuldendte, fundet det billigt, at bemeldte Embedsmænd strax forhjælpes til at erholde den sande Værdi af Betalingen for det saakaldte Extraværk, saaledes som denne er normeret ved Anordningen af 17. Juli 1782, men hvilken de, efter at det da bestaaende faste Forhold mellem Penge og Varer var blevet forandret som en Fölge af Forordningen af 13. Juni 1787 angaaende den islandske Handel, siden have maattet savne. I denne Henseende have Vi ladet Vore troe raadgivende Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, forelægge et Lovudkast, der indeholder de fornödne Bestemmelser desangaaende, og i Forbindelse dermed ligeledes bringer Betalingen saavel for Begravelsessted til Kirkerne, hvis Vedligeholdelse paa Island i Almindelighed paaligger Præsterne, som for Kirkeregnskabernes Revision og Provsternes Kirkevisitatser, tilbage til deres oprindelige Værdi. Efter herover at have indhentet bemeldte Stænders allerund. Betænkning, byde og befale Vi som fölger:

1) Fölgende i den allernaad. Anordning for Island af 17. Juli 1782 om Indtægter til Præster og Kirker, disses Vedligeholdelse og Regnskab, bestemte Betalinger blive i Fremtiden, istedetfor at de hidtil have været udredede med det der anförte Pengebelöb, at erlægge med Naturalier, ansatte efter det Priisforhold, hvorfra Anordningen er gaaet ud, saaledes:

For Sang og Jordspaakastelse, efter Anordningens 9. §, 6 Alen. — For Brudevielse, efter Anordningens 10. § (med Hensyn til den der anordnede Classification): af förste Classe 7 Alen, af anden Classe $5\frac{1}{2}$ Alen, af tredie Classe $3\frac{1}{2}$ Alen og af fjerde Classe $2\frac{1}{4}$ Alen. — For Barnedaab af förste Classe $5\frac{1}{2}$ Alen, af anden Classe $3\frac{1}{4}$ Alen og af tredie Classe $2\frac{1}{4}$ Alen. — For Börns Forberedelse til Confirmation det Samme som for Barnedaab i Forhold til den Classe, hvortil Forældrene höre, og for Barselkoners Indledelse det Halve. — Til Præsten, efter Anordningens 16. §, for Revision af et Kirkeregnskab $3\frac{1}{2}$ Alen, og til Provsten, efter samme § i Anordningen, for Kirkevisitatser, af hver Hovedkirke 20 Alen, af hver Annexkirke 10 Alen. — 2) Paa samme Maade, som ovenfor er bestemt i Henseende til Geistlighedens Betaling, skal ogsaa den i Anordningens 13. § normerede Betaling til Kirken for Begravelsessted omsættes, nemlig: fra 27 Sk. for et spædt Barn og 54 Sk. for ældre Folk, til respective 6 Alen og 12 Alen. — 3) Alle i det Foregaaende ommeldte Alen bör, naar de ikke ydes i gode og forsvarlige Landörer, erlægges med Penge efter ethvert Aars Capitelstaxt's Middelpriis. 1843. 8. Marts.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 8. Marts 1843.

Tilskipun, áhrærandi nákvæmari ákvarðanir nokkurra atriða í reglugjörðinni af 17. Juli 1782, viðvíkjandi presta og kirkna tekjum á Íslandi.

Vèr Christján hinn Áttundi &c. G. V., að eins og Vèr álítum það nauðsynlegt, að kjör prestanna á Íslandi bætist, svo höfum Vèr og, þótt tilhlýðilegar yfirveganir um útvegun þeirra meðala, með hverjum það yrði útverkað, ekki enn sèu á enda kljáðar, álitið það vera sanngjarnlegt, að nefndum embættismönnum strax veitist

1843. hjálp til að ná því rètta andvirði þeirra gjalda, er þeim
8. Marts. ber fyrir svokölluð extraverk, þannig sem það er ákveðið í reglugjörðinni af 17. Juli 1782, en án hvers þeir samt, eptir að sá þá gildandi vissi jöfnuður millum peníuga og landaura var genginn úr skorðum, vegna afleiðínga tilskipaninnar af 13. Juni 1787, viðvíkjandi Íslands kauphöndlun, síðan hafa orðið að vera. Í þessu tilliti höfum Vèr látið framleggja fyrir Vor trúu ráðgefandi umdæmastönd fyrir Sjálands, Fjóns og Lálands-Falsturs stipti, svo og Ísland og Færeyjar, eitt lagaframvarp, er inniheldur nauðsynlegar ákvarðanir um það efni, og í sameiníng þar við sömuleiðis endurveitir þeim gjöldum, er lúkast eiga bæði fyrir legstað til kirknanna, fyrir hverra viðurhaldi á Íslandi prestarnir optastnær eiga að sorga, og fyrir yfirskoðun kirkjureiknínganna og prófastanna kirkjuvisitaziur, það verð er þau í öndverðu höfðu. Eptir að hafa útvegað hèrum nefndra standa allraundirgefnasta álit, bjóðum og skipum Vèr sem eptir fylgir:

1) Eptirskrifuð í allranáðugastri reglugjörð fyrir Ísland af 17. Juli 1782 (um tekjur presta og kirkna, þeirra viðurhald og reikrnínga) ákvörðuðu gjöld, eiga framvegis, í stað þess að þau híngaðtil hafa borguð verið með þeirri þar tilgreindu peninga upphæð, að gjaldast í landaurum, metnum að tiltölu við það verðlag, til hvers reglugjörðin miðaði, á þenna hátt:

Líksaungseyrir eptir tilskipaninnar 9. §, 6 álnir. — Fyrir hjónavígslu eptir reglugjörðarinnar 10. § (með tilliti til þess þar fyriskipaða flokkaskiptis) af fyrsta flokki 7 álnir, af öðrum flokki 5½ alin, af þriðja flokki 3½ alin og af fjórða flokki 2¼ alin. — Fyrir barns skírn: af fyrsta flokki 5½ alin, öðrum flokki 3¼ alin og af þriðja flokki 2¼ alin. — Fyrir undirbúníng barna til fermíngar hið sama, sem fyrir barns skírn, að tiltölu við þann flokk, til hvers foreldrarnir heyra, og fyrir innleiðslu kvenna í kirkju helmíngur þess gjalds. — Til prestsins eptir reglugjörðarinnar 16. §, fyrir yfirskoðun eins kirkjureikníngs 3½ alin, og til prófastsins, eptir reglugjörðarinnar sama §, fyrir kirkjuvisitaziur, af hverri

höfuðkirkju 20 álnir og af hverri annexíukirkju 10 álnir. 1843.
— 2) Á sama hátt, sem hèr að framan er ákvarðaður um 8. Marts.
tekjur prestastandsins, skal einnig það í reglugjörðarinnar 13. § ákveðna legkaup til kirknanna breytast, nefnilega frá 27 skildíngum fyrir úngbarn og 54 skildíngum fyrir eldra fólk, hvort fyrir sig til 6 álna og 12 álna. — 3) Allar þær í framanskrifuðu umgetnu álnir eiga, þegar þær ekki greiðast í góðum og gildum landaurum, að borgast með peníngum, samkvæmt meðalverði sèrhvers árs capítelstaxta.

Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn þann 8. Martsí 1843.

Cancellie - Circulaire til samtlige Amtmænd, 9. Marts.
angaaende **Attester om indtrufne Dödsfald af Udlændinge.** Khavn den 9. Marts 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 938—971. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Ny Colleg. Tid. for 1843, S. 293—294. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1843, S. 55.

Da de ifölge dette Collegii Circulaire af 14. Juli f. A. hertil indsendte Dödsattester for fremmede Staters her afgaaede Undersaatter eller Personer, der tidligere have været hjemmehörende i Udlandet, ikke fuldkomment have svaret til det dermed tilsigtede Öiemed, og hvad der af fremmede Autoriteter i lignende Tilfælde iagttages, skulde Cancelliet i Forbindelse med den i bemeldte Circulaire indeholdte Tilkjendegivelse tjenstl. anmode (Tit.) om endvidere at paalægge vedkommende Retsbetjente, at de, forsaavidt ikke allerede den af vedkommende Sognepræst udstedte Attest, foruden Opgivelse af den Afdödes fulde Navn, Stilling og Alder, samt Hjem- eller Födestedet, tillige maatte indeholde de yderligere Oplysninger, der maatte haves angaaende samme Afdödes övrige Forhold, selv i Korthed neden-

1843. under tilföie disse, navnlig om han efterlader sig Gods
9. Marts. paa Stedet, og om der haves Kundskab om hans i Udlandet værende Arvinger. Ligesom Retsbetjenten derhos i ethvert Tilfælde under Embedssegl vil have at attestere paa selve Dödsattesten, at samme er udfærdiget af rette vedkommende Sognepræst, saaledes maatte Documentet ogsaa forinden Indsendelsen hertil forsynes med lignende Legalisation af (Tit.), hvorfor, samt med Hensyn til de derefter tilkommende Legalisationer, det vil være fornödent, at den oprindelige Attest udfærdiges i det mindste paa et Halvark, og saaledes efterlader tilstrækkeligt Rum til senere Tilföininger. — Det kgl. Danske Cancellie den 9. Marts 1843.

9. Marts. **Cancellie-Plakat** ang. **medicinsk-chirurgisk Examen for Ikke-Studenter.** Khavn den 9. Marts 1843. — Denne „Cancellie-Plakat, om at de medicinsk-chirurgiske Studerende, som ikke have underkastet sig Examen, endnu i Foraaret 1843 have Adgang til den medicinsk-chirurgiske Examen", bekjendtgjör en paa Forestilling af Directionen for Universitetet og de lærde Skoler afgiven kongelig Resolution af 4. Marts 1843, hvorved den i Plakat 30. Januar 1838 satte Termin for den nævnte Examen forlænges. — Canc. 2. Dep. Registr. XLIV, 80b (1843, Nr. 208). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Ny Coll. Tid. 1843, S. 184. Qvart-Forr. for 1843, S. 58—59; Schou XXIII, 699.

15. Marts. **Kongelig Resolution** angaaende **Ophævelse af Pharmacopoea pauperum**[1]. Khavn den 15. Marts 1843. — I Cancelliets Forestilling 15. Marts bemærkes, at efter Udgivelsen af en ny Pharmacopoea Danica, saavel som en ny Medicinaltaxt, maatte den i 1828 med kgl. Autorisation udgivne Pharmacopoea praxis publicæ ansees for ufuldkommen i adskillige Dele, hvorfor det var önskeligt, saavel for de Læger, der ordinere Medicin paa offentlig Bekostning, som for Apothekerne, der forfatte Regninger over den saaledes

[1]) Canc. Skriv. 12. Juli 1843.

leverede Medicin, og for dem, der skulle revidere disse, at der foretages et nyt Udvalg af de Lægemidler, som skulle bruges i den offentlige Praxis, og en Fortegnelse derover udgives. Efter Correspondence med samtlige Physici havde Sundheds-Collegiet derfor udarbeidet et Udkast til en ny Pharmacopoea for den offentlige Praxis og indsendt samme til Cancelliet, for at forelægges til kongelig Stadfæstelse, hvortil Udkastet indstilles. — Canc. 2. Depart. Forestilling 1843, Nr. 61. Algreen-Ussings Reskriptsamling for 1843, S. 62 (med Anm.). 1843. 15. Marts.

Vi ville allern. have det vedlagte af Vort Sundheds-Collegium udarbeidede Udkast til en ny Pharmacopoe for den offentlige Praxis forsynet med Vor allerhöieste Approbation. — Kjöbenhavn den 15. Marts 1843.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Rettighed for Distriktslægen i Öster-Amtet til at dispensere Medicin.** Khavn den 23. Marts 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1172. 23. Marts.

I Anledning af det gjennem det kgl. Sundheds-Collegium Cancelliet tilstillede Andragende fra Distriktslæge Beldring i Brecka, hvori denne anholder om at maatte fritages for selv at dispensere Medikamenter til Syge, og at et Apothek maatte oprettes paa Österlandet, og hvorover man har modtaget Hr. Amtmands Yttringer i behagelig Skrivelse af 15. Septbr. f. A., skulde man, efter at have corresponderet med det kgl. Rentekammer og det kgl. Sundheds-Collegium, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse herved tjenstl. melde, at bemeldte Distriktschirurg Beldring indtil videre og saalænge intet Apothek oprettes i hans Embeds-Distrikt, bör som hidtil være forsynet med Medikamenter og vedblive at dispensere disse til sine Patienter, men at det tillige saa længe tillades ham at forsyne sig med samme fra hvilketsomhelst Sted i eller udenfor Island, han finder sig bedst tjent med. — Det kongel. Danske Cancellie den 23. Marts 1843.

1843. Kongelig **Instrux** for Valgdirecteurerne i Island, ang. **Forholdsregler ved Valgene til Althinget.** Khavn den 24. Marts 1843. — Denne Instrux er i Udkast approberet ved kongelig Resolution 24. Marts (Canc. 3. Depart. Forestill. 1843, Nr. 46). Den er i Form af Reskript udfærdiget i 20 Exemplarer, nemlig til Byfogden i Reykjavík og til alle Sysselmænd, som Valgdirecteurer, den förste i Kjöbstaden og de sidste hver i sit Syssel. Canc. 3. Depart. Registr. 1843, Nr. 149.

24. Marts.

Christian den Ottende &c. Vor Naade! Da det er Vor allerh. Hensigt, snarest muligt i Medför af Vor allerh. Forordn. af 8. d. M., at indkalde det islandske Althing, saa ville Vi, at de i dette Öiemed fornödne Valg af Althingsmænd og Suppleanter uden mindste Ophold skulle foretages, og har Du i saa Henseende at udföre de Dig som Valgdirecteur i det Dig anbetroede Syssel paaliggende Forretninger, med Hensyn til hvilke Vi henvise Dig til de desangaaende givne Bestemmelser i fornævnte Vor allerh. Forordning, og haver Du i Overeensstemmelse med disse troligen og redeligen at opfylde det Dig anbetroede Kalds Pligter, ifölge den af Dig forhen aflagte Eed.

For det Förste haver Du at sörge for, at paalidelige og fuldstændige Fortegnelser over de Valgberettigede og Valgbare uden Ophold affattes i Overeensstemmelse med Forordningen og det herhos under Nr. 1 fölgende Schema, hvis Rubrikker dog blive at oversætte paa Islandsk; og dernæst vil det paaligge Dig, at foranstalte selve Valgene paa anordnet Maade udfört, hvorved Du haver at iagttage, at Alt foregaaer med den störst mulige Simpelhed, Nöiagtighed, Orden og Værdighed, at den allerh. Hensigt, som ligger til Grund for hine Bestemmelser, fyldestgjöres, og at i Særdeleshed de Valgberettigede ikke paa nogensomhelst Maade maae hindres i frit, i Overeensstemmelse med deres Overbeviisning, at vælge blandt de Valgbare.

I dette Öiemed er det ogsaa i Forordningens §

25 befalet, at Du paa Valgdagene har at aabne Valghandlingen med at oplæse denne Din Instrux, og i samme Hensigt paalægge Vi Dig, paa given Anledning nærmere at oplyse de Valgberettigede og de Valgbare saavel om deres Pligter, som om deres Rettigheder. 1843. 24. Marts.

I denne Henseende haver Du at erindre om, at Enhver ved Benyttelsen af sin Valgret, der kun kan udöves personlig, bör holde sig den foreskrevne Orden efterrettelig (§ 29), og at han behörigen kjendeliggjör de Personer, som han vil vælge til Althingsmænd eller Suppleanter, samt, naar de höre hjemme i et fremmed Valgdistrikt, nöie betegne det Distrikt, hvori de ere bosatte (§ 30). Fremdeles har Du at gjöre de Valgberettigede og Valgbare opmærksomme paa, at de kunne paastaae, at Enhver admitteres til Stemmegivning efter den forud bekjendtgjorte Orden (§ 30), at der, saafremt nogen ved Feiltagelse maatte have stemt paa ikke valgbare Personer, indtil Slutningen af Valghandlingen, indrömmes ham Tid til at gjöre et andet Valg (§ 31), og at der vil blive afgivet Kjendelse angaaende de Erindringer, som nogen paa anordningsmæssig Maade maatte have fremsat mod Valglisterne eller Fremgangsmaaden ved Valghandlingen.

De Protocoller, som ved Valghandlingen blive at före over de Valgberettigede og Valgbare, bör indrettes i Overeensstemmelse med det denne Instrux medfölgende Schema Nr. II a og b, dog at Rubrikerne anföres paa Islandsk.

Naar Valghandlingen, hvis hurtigst mulige Fremme Vi i Henhold til oftmeldte Vor Forordnings § 24 paalægge Dig som en særdeles Pligt, er bragt til Ende, har Du i Overeensstemmelse med Anordningens Forskrifter at bekjendtgjöre Resultatet af samme i Valgdistriktet, samt iagttage det ellers Fornödne i saa Henseende. Ved Meddelelserne om Valgene har Du derhos at gjöre de valgte Althingsmænd og Suppleanter opmærksomme paa, at, saasnart en Althingsmand, efter

1843. 24. Marts. at Althinget er sammenkaldt, er kommen til Overbeviisning om, at han ikke vil være istand til at möde, han da derom bör underrette vedkommende Suppleant, som derefter uden særlig Indkaldelse fra Vor Commissarius bör give Möde, men at der dog derhos, saasnart gjörligt, derom bör gives Underretning til Vor Commissarius, eller, hvis en saadan ei endnu maatte være udnævnt, til Stiftamtmanden, samt at en saadan Indberetning tillige bliver at gjöre, hvis det Tilfælde skulde indtræffe, at ogsaa Suppleanten har Forfald, der hindrer ham fra at möde. Dermed skeer Vor Villie! Befalende Dig Gud! — Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 24. Marts 1843[1].

[Bilag].

I. Schema til Valgliste for N. N. Syssel.

Rep.	Valg-beret-tigede.	Tillige Valg-bare.	Hjemmel for Valgret og Valgbarhed.		Adkomst.	Bemærkninger. (Iblandt andet ang. Aarsagen, hvorfor Valgberettigede ikke tillige ere valgbare).
			Jorders Dyrhed.	Bygningers Taxationssum.		
N. N.	N. N.	»				
	N. N.	ikke.				

---

[1]) Med Canc. Skrivelser 6. Mai 1843 ere Exemplarer af disse Instruxer for hver Jurisdiktion (dog findes Vestmannöerne ikke anförte) tilstillede de respektive Amtmænd, med Anmodning om at tilstille Vedkommende Samme. Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1889—1891.

1843. 24. Marts.

II. Schema til Stemmegivningsprotokoller.

A. Protokol over de Vælgende.

Rep.	Vælgernes Navne.	De Valgte.	Bemærkninger.
N. N.	1. N. N.		

B. Protokol over de Valgte.

Rep.	De Valgbare.	Af hvem givet Stemme.
N. N.	N. N.	N. N.
		Stemmernes Antal.

Patent angaaende **Valgene af Deputerede til Althinget.** Khavn den 24. Marts 1843. — 24. Marts.
Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1844, samt i adskillige af Landets Jurisdictioner, nemlig 1843 i Reykjavík, samt 1844 i Rángárvalla, Vestmannö, Borgarfjords, Snæfellsnæs, Isafjords, Hunavatns, Skagafjords og Sönder-Mula Syssel. Canc. 3. Dep. Registr. 1843—45, fol. 48, (1843, Nr. 148). Originalaftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 3 Blade i 4to: förste Side Titelblad, den danske Titel överst, derunder den islandske, det övrige paa Titelbladet Dansk. Paa Side 2 og 4 staaer den danske Text med Underskrifter og Sigillatur, Side 3 og 5 den islandske Text uden Underskrifter; den sidste Side blank. Qvart-Forr. for 1843, S. 62—63. Schou XXIII, 722—723. Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text (see ovenfor).

Patent angaaende Valgene af Deputerede til det islandske Althing.

Vi Christian den Ottende &c. G. v.: Da Vi have besluttet snarest muligt at indkalde den raadgivende Forsamling, der ifölge Vor Forordning af 8. dennes

1843. under Navn af Althing skal indrettes paa Vort Land
24. Marts. Island, saa have Vi udstædt de fornödne Befalinger til samtlige Valgdirecteurer om, uden Ophold at begynde og tilendebringe Valgene, saavel af Althingsmænd som af Suppleanter. Idet Vi herved kundgjöre dette for samtlige Vore kjære og troe Undersaatter paa bemeldte Vort Land, befale Vi tillige, saavel de Embeds- eller Bestillingsmænd, der paa anordnet Maade skulle meddele Valgdirecteurerne de til Valglisternes Forfattelse nödvendige Efterretninger, Fortegnelser og Extracter, eller paa anden Maade skulle gaae dem tilhaande, som overhovedet Alle, hvem det ifölge Forskrifterne i Forordningen paaligger at udföre noget Arbeide eller medvirke ved Valghandlingen, at de lade sig det være magtpaaliggende, det hurtigste muligt at udföre Vor allerhöi. Villie og derved bidrage til Opnaaelsen af Vort landsfaderlige Öiemed.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 24. Marts 1843.

Boðunarbrèf viðvíkjandi kosníngum fulltrúa til hins íslenzka alþings.

Vèr Christján hinn Áttundi, &c. G. v.: þar Vèr höfum ályktað, að samankalla svo fljótt sem mögulegt verður þá ráðgefandi samkomu, sem eptir Vorri tilskipun af 8. þessa mánaðar á að stiptast með alþíngs nafni á Voru landi Íslandi, svo höfum Vèr útgefið nauðsynlegar skipanir til allra kosníngastjórnara, um það, að þeir tafarlaust byrji og til lykta leiði alþíngsmanna og varaþíngmanna kosníngar. Í því Vèr kunngjörum öllum Vorum kæru og trúu undirsátum á nefndu Voru landi þetta, bjóðum Vèr undir eins bæði þeim embættis- eður sýslunarmönnum, er á tilskipaðan máta eiga að greiða kosníngastjórnurunum þær til kosníngaskránna samsetníngar nauðsynlegu skýrslur, uppskriptir og útdrætti,

eður á annann hátt vera þeim til aðstoðar, og annars öllum, sem eptir tilskipunarinnar fyriskriptum skyldast til að leysa nokkuð starf af hendi við kosnínga-gjörðina, eður eiga þátt í hennar framkvæmd, að þeir láti sèr vera mjög annt um það, að fullnægja Vorum allrahæsta vilja svo fljótt sem kostur er á, og þarmeð stuðla til þess, að Voru landsföðurlega augnamiði náð verði. 1843. 24. Marts.

Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn, þann 24. Martsí 1843.

Reskript til Finants-Deputationen, ang. Stats-Budgettet for Aaret 1843. Khavn den 24. Marts 1843. — Original-Aftryk hos Schultz af „Budget for Aaret 1843 for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter, vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdömmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg, med tilhörende Bilande. Publiceret fra Finants-Deputationen ifölge Hs. Majestæts allerhöi. Reskript af 24. Marts 1843". Khavn 1843. XXXII + 264 Sider i 4to. Her optages kun hvad der ligefrem henföres til Island. Ny Colleg. Tid. 1843, S. 409—427 (uden Bilagene). Schou XXIII, 701—722 (ligeledes uden Bilag). 24. Marts.

Christian den Ottende &c. V. s. G. Vi have allernaad. approberet det hermed fölgende Budget for Statens samtlige Indtægter og Udgifter for Aaret 1843, og bemyndige Vi Eder til at lade saavel Budgettet, som de dertil hörende Bilage, tilligemed dette Vort allernaad. Reskript, ved Trykken bringe til offentlig Kundskab.

Iövrigt er det Os ukjært, at Vor allerh. Befaling af 26. Marts f. A., om den betimelige Indsendelse af Forslagene til de aarlige Budgetter, ei af alle Collegier er bleven efterkommet, hvisaarsag Budgettet selv ikke för har kunnet forelægges Os til allerh. Approbation; men Vi holde Os forvisset om, at hiin Befaling for Fremtiden nöiagtigen vil vorde iagttagen, saameget mere, som de Vanskeligheder, der ved förste Aars

1843. Regnskabs Aflæggelse i den til Budgetterne svarende
24. Marts. Form fremstillede sig, maae ansees hævede; og har Vor Finants-Deputation at træffe de dertil fornödne Foranstaltninger, og navnligen at indberette til Os, naar Regnskaber for det forbigangne Aar eller Forslag til Budgettet for det fölgende Aar ei ere indsendte til den bestemte Tid.

Hvorefter I Eder allerunderd. have at rette. Befalende Eder Gud! — Skrevet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 24. Marts 1843.

Budget for Aaret 1843 (S. V—XXXII).

	Specialsummer.		Hovedsummer.	
	Normal-Reglem.	Budget for Aaret 1843.	Normal-Reglem.	Budget for Aaret 1843.
	Rbd. Sk.	Rbd. Sk.	Rbd. Sk.	Rbd. Sk.
Udgifter: ... D, Rentekammeret.				
7. Præmier for Fiskerie under Island	» »	» »	» »	2715 »
. . . .				
13. Udgifter, Island vedkommende...	» »	» »	» »	15000 »

Bilage til Budgettet for Aaret 1843 (S. 1—264):

Udgiftsbilag VII, 13: „Da Sagen angaaende den Forandring i det islandske Skatte- og Afgiftsvæsen, der skulde tjene til at dække Underbalancen af Islands Indtægter mod dets Udgifter, har gjort yderligere Oplysninger fra Embedsmændene i Island nödvendige, vil endnu nogen Tid medgaae, inden den kan finde Afgjörelse. Til det Belöb 4648 Rbd., som Lönningerne til Overövrighedspersonerne paa Island udgjorde efter Udgiftsbilag VIII, D til Normal-Reglementet og Budgettet for 1841, og hvilke Lönninger bleve overförte paa Islands Jordebogskasse, vil for 1843 komme et, Amtmanden over Islands Vester-Amt allernaadigst forundt, personligt Tillæg af 300 Rbd. aarligen."

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, ang. **Publication af de udkomne Lovbud paa Islandsk.** Khavn den 28. Marts 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1218—1221. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1843, S. 75—76. 1843. 28. Marts.

Overeensstemmende med Amtets Indstilling i behagelig Skrivelse af 25. Juni f. A. lod Cancelliet i sin Tid den deri omhandlede mod Balduin Johnsen af Kristnæs for formentligt Indbrud og Tyveri anlagte Justitssag, hvorunder der var opstaaet Spörgsmaal om, hvorvidt de senere end Forordn. 21. Decbr. 1831 for Danmark emanerede Love, som udvides til Island, bör, saaledes som af den islandske Overret i den af samme afsagte Dom var antaget for der at være gjeldende, ikke alene oversættes i det islandske Sprog, men ogsaa thinglæses i en saadan Oversættelse, indanke for Höiesteret, og idet man tilstillede Justitiarius den derom udfærdigede Ordre, anmodede man ham om at indberette Udfaldet af Sagen, og at meddele Collegiet de Motiver, hvorpaa Dommen maatte blive bygget.

Af det Svar, man derefter modtog fra den nævnte Embedsmand, har man erfaret, at Landsoverrettens Dom er bleven stadfæstet, og at Höiesteret saaledes med denne Domstol har været enig i, at det ovenfor fremsatte Spörgsmaal maa besvares bekræftende, hvilket man ikke skulde undlade tjenstl. at tilmelde Hr. Amtm., i det man, som Fölge heraf, lige tjenstl. skulde anmode Dem om at foranledige, at de for Danmark oprindelig emanerede Anordninger, som senere end Forordn. 21. Decbr. 1831 maatte være oversatte paa Islandsk, blive, om de end forinden Oversættelsen have været thinglæste, i den islandske Oversættelse læste ved de i Islands Nord- og Öst-Amt værende Retter, forsaavidt dette ikke allerede maatte være Tilfældet, samt at saadant ogsaa for Fremtiden bliver

1843. 28. Marts. iagttaget. — Det kongel. Danske Cancellie den 28. Marts 1843[1].

30. Marts. **Cancellie-Plakat** angaaende Tiden for **Mandtalsthingenes Afholdelse** paa Island. Khavn den 30. Marts 1843. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli Maaned 1844, ligesom ogsaa i forskjellige af Landets Jurisdictioner, nemlig 1843 i Reykjavík, 1844 i Skaptafells, Rángárvalla, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Snæfellsnæs, Dala og Isafjords Sysseler, samt i alle Nord- og Öster-Amtets Jurisdiktioner. Canc. 3. Dep. Registr. 1843—45, fol. 55 (1843, Nr. 160). Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 4 Sider i 4to: förste Side Titelblad, den danske Titel överst, derefter den islandske, det övrige paa Titelbladet Dansk. Paa anden Side den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; tredie Side den islandske Text uden Underskrifter; fjerde Side blank. Qvart-Forr. for 1843, S. 74; Schou XXIII, 723. Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text (see ovenfor).

Cancellie-Plakat angaaende Tiden, paa hvilken Mandtalsthingene paa Island skulle afholdes.

Paa Cancelliets derom nedlagte allerunderd. Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 22. d. M. allernaad. at resolvere som fölger:

Vi ville allernaad. have bestemt:

1) at Mandtalsthingene i Island skulle begynde i Tidsrummet fra den 16. til 20. Mai, og siden med de

---

[1]) Canc. Skrivelser af samme Indhold ere under s. D. afgaaede til Amtmændene i Sönder- og i Vester-Amtet, hvori yttres, at Cancelliet „har Grund til at formode, at der blandt Retsbetjentene i Island har været Meningsulighed om, hvorvidt Thinglæsning af den islandske Oversættelse kunde være nödvendig, naar en i det danske Sprog affattet Lov tidligere har været thinglæst". — Endelig meddeles ogsaa den islandske Landsoverret Underretning om den Amtmændene givne Ordre. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

nödvendige Mellemfrister fortsættes saaledes, at de i hvert Syssel kunne være sluttede i Tidsrummet fra den 6. til den 10. Juni, dog at der fra denne Regel tilstedes fölgende Undtagelser: nemlig, at Thingene i Skaptefells Sysselerne maae begynde den 10. April, og i Bardestrands, Isefjords og Strande Sysseler den 5. Mai, eller efter Omstændighederne noget senere, men at de derefter fortsættes uafbrudt, saaledes at de saavidt muligt ere endte i Slutningen af Juni Maaned, samt at de i Öefjords og Söndermule Sysseler maae i de Thingsogne, hvorfra Veien gaaer over besværlige Fjeldveie, udsættes indtil disse blive passable i Juni eller Juli Maaned. — 2) at Sysselmændene, naar Thingene, efter at være begyndte, ikke uafbrudt fortsættes, have at tilföre Justitsprotocollen den fornödne Forklaring om Aarsagen dertil.

1843.
30. Marts.

Hvilken Resolution man efter allerh. Befaling herved kundgjör til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 30. Marts 1843.

Opið Cancellíbrèf, viðvíkjandi því tímabili, á hverju manntalsþíngin á Íslandi eiga að haldast.

Eptir cancellíisins þarum allraundirgefnast framfærðu útlistun hefir hans Hátign konúnginum þann 22. þessa mánaðar allranáðugast þóknazt að álykta sem eptir fylgir:

Vèr höfum allranáðugast ákvarðað:

1) að manntalsþíngin á Íslandi skuli byrja á tímabilinu frá 16. til 20. Maí, og skal þeim síðan, með nauðsynlegu millibili, þannig fram halda, að þau, í hverri sýslu, geti orðið til lykta leidd á tímabilinu millum þess 6. og 10. Júní, þó svo, að fylgjandi undantekníngar leyfist frá þeirri reglu, nefnilega: að þíngin í Skaptafells sýslum megi byrja þann 10. Aprílis, og í Barðastrandar, Ísafjarðar og Strandasýslum þann 5. Maí, eður, eptir kríngumstæðunum, nokkuð síðar, en að

1843. 30. Marts. þeim þar eptir tafarlaust framhaldist þannig, að þau, að svo miklu leyti sem mögulegt verður, sèu enduð með Júnímánaðar útgaungu, svo og, að þeim í Eyjafjarðar- og Suður-Múla sýslum megi, í þeim þíngsóknum, til hverra menn hljóta að ferðast yfir örðuga fjallvegi, slást á frest, þángaðtil að þeir verða vel færir í Júní- eður Júlímánuði. — 2) að sýslumennirnir, þegar þíngunum, eptir að þau byrjuð vóru, ekki tafarlaust er fram haldið, eiga að innfæra í þíngbókina þá skýrslu, er við þarf, um orsökina þartil.

þessi úrskurður auglýsist hèrmeð, eptir allrahæstu boði, til allra hlutaðeigenda eptirbreytíngar. — Hið konúnglega danska Cancellí, þann 30. Martsí 1843.

4. April. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmændene i Island, ang. **Reglerne for Mandtalsthingenes Afholdelse.** Khavn den 4. April 1843. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1843, Nr. 1349—51.

Ved at tilstille Herr (Tit.) de medfölgende Exemplarer af den under 30. f. M. udfærdigede Cancellie-Plakat angaaende Tiden, paa hvilken Mandtalsthingene skulle afholdes, skulde man tjenstl. anmode Dem om at tilkjendegive vedkommende Retsbetjente, at det ei er Hensigten med denne Plakat, at de i samme foreskrevne Regler allerede skulde gjöres gjeldende ved de Mandtalsthing, som afholdes i indeværende Aar, men at den blot ved disse Thing vil være at læse, for derefter at iagttages ved de Mandtalsthing, som afholdes i de fölgende Aar. — Det kongel. Danske Cancellie den 4. April 1843.

4. April. **Cancellie-Plakat** ang. **nogle kirkelige Bevillingers Meddelelse af Biskopperne.** Khavn den 4. April 1843. — Denne Plakat er i Canc. Skriv. 11. Februar 1845 anseet som „ligefrem anvendelig" paa Island, men er dog ikke bleven udgiven paa Islandsk. Den anföres

imidlertid som publiceret (paa Dansk) i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1843 og paa Vestmannöerne 1844. Canc. 1. Depart. Registr. 1843, Nr. 75. Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Ny Colleg. Tid. 1843, S. 321—323 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1843, S. 78—79; Schou XXIII, 726—727. 1843. 4. April.

Cancellie-Plakat, angaaende Bemyndigelse for Biskopperne til at meddele nogle Bevillinger i kirkelig Henseende.

Det har behaget Hans Majestæt under 18. f. M. allernaad. at resolvere:

1) at det, foruden de Undtagelser fra Confirmationsanordningerne, som Biskopperne ved Forordn. af 23. Marts 1827 ere bemyndigede til at bevilge, endvidere for Fremtiden skal være dem overladt, at meddele Tilladelse til at antages til Confirmation uden de i Almindelighed befalede Kundskaber, naar det er oplyst, at et Barn, der er over den anordnede Confirmationsalder, formedelst svage Evner eller af andre, hverken det selv eller Forældrene tilregnelige, Aarsager ikke har kunnet skaffe sig bemeldte Kundskaber, men det dog er i Besiddelse af saadanne religieuse Fölelser og Begreber, at det bör kunne stedes til at nyde den hellige Nadvere; — 2) at Biskopperne skulle være bemyndigede til at bevilge Udvidelse af den i Forordn. af 30. Mai 1828 § 14 indeholdte særlige Bestemmelse for Kjöbenhavn, — at Daaben eller Daabens Bekræftelse, naar den forefalder paa en Dag, da der er offentlig Gudstjeneste, först skal foregaae efter at Höimessetjenesten er tilende, — til andre Menigheder, hvor Folkemængde eller andre Omstændigheder maatte gjöre en saadan Udvidelse nödvendig; — samt at saavel Afgjörelsen af de sidstnævnte Tilfælde, som Meddelelsen af de fornævnte Dispensationer i Henseende til de for Confirmander anordnede Skolekundskaber, skal skee ved Skrivelse, og uden Erlæggelse af nogen Betaling.

Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes

1843. 4. April. Efterretning. — Det kongelige Danske Cancellie, den 4. April 1843.

8. April. **Directionen for Universitetet** og de lærde Skolers Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Venia ætatis for nogle Disciple til Optagelse i Skolen.** Khavn den 8. April **1843.** — Univ. Direct. Copieb. for Universitetet og Skolerne 1843, Nr. 646.

I Anledning af de med Deres Höiærv.s Skrivelse af 21. Februar d. A. indsendte og anbefalede Andragender fra Provst H. Johnsen i Glaumbæ og Sognepræst S. Nielsen i Blöndudalsholum, om Venia ætatis til Optagelse i Islands lærde Skole for de af dem forberedede tre unge Mennesker, nemlig Thorfinn Jonathansson, Jon Thorkelsson og Jakob Gudmundsson, vil Directionen efter Omstændighederne ikke nægte sit Samtykke til, at disse, uagtet de have naaet en Alder af: de to förste over 20 Aar og den Sidstnævnte af over 23 Aar, maae admitteres som Disciple i bemeldte Skole, forsaavidt de iövrigt ved de Pröver, der bliver at anstille med dem, dertil findes qvalificerede.

Dette, hvorom Lektor Johnsen under D. D. er tilskrevet, meldes herved tjenstl. Deres Höiærv. til fornöden Efterretning og til Bekjendtgjörelse for Ansögerne. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 8. April 1843[1].

11. April. **Cancellie-Skrivelse** til det kongel. Sundheds-Collegium, ang. **Plan til Omordning af Kaldadarnes Hospital** m. v. Khavn den **11.** April **1843.** — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1429.

Efter at Cancelliet har modtaget det kongel. Sundheds-Collegiums Betænkning i behagelig Skrivelse af

[1]) s. D. Skrivelse med Meddelelse herom til Lektor Theologiæ Johnsen. Copieb. sst. Nr. 647.

27. Juni sidstl., betræffende den paatænkte forandrede Anvendelse af Hospitalerne paa Island, og de disse tillagte Midler og Ressourcer, har Collegiet besluttet at indgaae med allerunderd. Forestilling om, at en Forandring i denne Henseende forelöbig forsöges med Hensyn til Kaldadarnæs Hospital, ligesom man ogsaa har paatænkt at andrage paa, at Dr. med. & chir. Hjaltelin beskikkes til Læge ved Hospitalet og i Arnæs Syssel under fölgende Vilkaar: 1843. 11. April.

1) at Hospitalsgaarden Kaldadarnæs overdrages ham til afgiftsfri Brugsjord, dog saaledes, at han selv overtager alle de paa Jorden hvilende Forpligtelser, og derhos under den Betingelse, at han, foruden de Spedalske, som for Tiden findes i Hospitalet, og for hvilke han oppebærer den Betaling, som hidtil er tilstaaet Hospitalsforstanderen, nemlig 5 Hundreder aarlig paa Landsviis for Mandfolk og 4 Hundreder for Fruentimmer, fremdeles efter nærmere Ordre fra Vedkommende modtager til Cur og Forpleining saavel Spedalske, der maatte ansees curable, som andre Syge, mod en i Forhold til ovennævnte Betaling reguleret Godtgjörelse. — 2) at han af Hospitalets Midler nyder en Husleiehjælp af 100 Rbd. aarlig. — 3) at ligeledes 100 Rbd. aarlig tilstaaes ham af den islandske Jordebogskasse, som Læge i Arnæs Syssel, overeensstemmende med allerhöi. Resol. af 4. September 1839.

Forinden imidlertid videre i Sagen foretages skulde man tjenstl. have det kongel. Sundheds-Collegium anmodet om, behageligen at indhente Dr. Hjaltelins Erklæring, om han under fornævnte Vilkaar fremdeles maatte attraae at modtage den ommeldte Post, og forventer man dernæst at modtage denne Erklæring, ledsaget af Collegiets nærmere Yttringer. — Det kongel. Danske Cancellie den 11. April 1843[1].

[1]) i Anledning af denne Sag ventedes et nærmere Andragende fra Dr. Hjaltelin, som formodentlig er udeblevet og Sagen derved stillet i Bero.

1843. 12. April. **Kongelig Resolution** ang. **Udlevering af Geværer til Nord- og Öster-Amtet** m. m. Khavn den 12. April 1843. — I Rentekammerets Forestilling 11. April bemærkes, at Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Etatsraad Grimur Johnsson, havde anholdt om at maatte erholde udleveret fra Arsenalet et Reisetelt og sex hensigtsmæssige Paksadler til Brug ved hans Embedsreiser i Island, samt 50 à 100 kasserede men dog brugbare Geværer til Præmie-Uddeling i Amtet.

Amtmand Thorarensen havde allerede 1834 indberettet, at der ikke i Nord-Amtet, som i de andre Amter, fandtes noget Telt til Brug for Amtmanden paa hans Inspektionsreiser. Han fik saaledes bevilget 60 Rbd. til Anskaffelsen af et saadant Telt, der formentes endnu at være tilstede. De sex Paksadler havde General-Commissariats-Collegium for denne Gang tilladt udleverede fra Arsenalet uden Betaling. Da Rentekammeret endvidere erkjendte Nytten af, at unge Mænd i Island vænnedes til at behandle Geværer, havde det tilskrevet Commissariats-Collegium angaaende dette Punkt i Amtmandens Andragende, og dette havde erklæret at ville levere Geværer af den omtalte Beskaffenhed for 9 Mk. Stykket, hvilket Belöb Rentekammeret foreslaaer bevilget af den islandske Jordebogskasse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1843. B, Nr. 152.

Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, Etatsraad Johnsson, ville Vi allernaad. have overdraget for et Belöb af 150 Rbd., der bliver at afholde af den islandske Jordebogskasse, at lade indkjöbe Geværer til Uddeling, som en Belönning eller Opmuntring til saadanne Personer i bemeldte Amt, der maatte have Lyst og Behændighed til at bruge samme, dog at han om Uddelingen aarligen gjör Indberetning til Vort Rentekammer. — Kjöbenhavn den 12. April 1843.

15. April. **Reskript** til Finants-Deputationen, ang. **Regnskabs-Oversigt for Aaret 1841.** Khavn den 15. April 1843. — Original-Aftryk hos Schultz af „Regnskabs-Oversigt for Aaret 1841 over samtlige Stats-Indtægter

og Udgifter, vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdömmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg, med tilhörende Bilande. Publiceret fra Finants-Deputationen ifölge Hans Majestæts allerh. Reskript af 15. April 1843". Khavn 1843. XLII + 322 Sider i 4to. Her optages kun hvad der direkte henföres til Island. Ny Coll. Tid. for 1843, S. 433—462. Schou XXIII, S. 731—760.

1843. 15. April.

Christian den Ottende &c. V. s. G.! Efterat samtlige Vore Departementer og Collegier, overeensstemmende med Vort allerh. Reskript af 11. April 1841, have forelagt Os fuldstændige Forklaringer over hvad de, samme vedkommende, Indtægter og Udgifter i Aaret 1841 virkeligen have udgjort efter de aflagte Regnskaber, have Vi allernaad. approberet den deraf samlede og herved fölgende Oversigt over Statens samtlige Indtægter og Udgifter efter Regnskaberne for bemeldte Aar. Og bemyndige Vi Eder til at lade saavel denne Oversigt, som alle dertil hörende Bilage, tilligemed dette Vort allerh. Reskript, ved Trykken bringe til offentlig Kundskab.

Hvorefter I Eder allerunderd. have at rette. — Befalende Eder Gud! — Skrevet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn, den 15. April 1843.

Regnskabs-Oversigt for Aaret 1841 (S. V—XLII):

	Hovedsummer.					
	Budget for 1841.		Medgaaet i 1841.		Mere end Budgettet.	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
Udgifter. D, Rentekammeret.						
7. Præmier for Fiskeri under Island	2715	»	2715	»	»	»
. . . .						
13. Udgifter Island vedkommende.	15000	»	21929	13	6929	13

Bilage til Regnskabs-Oversigten (S. 1—322):

Indtægts-Bilag VI, (S. 137—138): . . . . Oversigt over de under Bestyrelse af Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond henlagte Aktivers Status

1843. 15. April. ved Udgangen af Aaret 1841. . . . . B, som ere henlagte til Hjælp til Statsgjeldens Forrentning og Afbetaling.

1) Faste Eiendomme, som ere bestemte til at realiseres:

a) i Danmark . . . .

	Specialsummer. Rbd.	Sk.	Hovedsummer. Rbd.	Sk.
Husevig Svovlværk paa Island	523	37	»	»

Udgifts-Bilag VII, 13: Naar Indtægterne og Udgifterne, vedkommende Island, opgjöres saaledes, som de ere indkomne i og udgaaede af Finantskassen i Calenderaaret fra 1. Januar til 31. December 1841, bestaae de i fölgende Poster:

For Islands Jordebogskasses Regning er i Zahlkassen indbetalt i Aaret 1841:

Afgifter af Jordegods	6709 Rbd.	68 Sk.
Afgift af Skibe efter Plakat af 28. Decbr. 1836.	988 —	16 —
Den sidst afdöde Landfogeds Gjeld	317 —	6 —
For solgt Rug, der var bestemt for Trængende, men ikke blev benyttet hertil	270 —	» —
Nedsendt i danske Courant-Skillinger	3174 —	» —
Imod Indbetaling i Island, contant. .	251 —	67 —
Refusioner for Udlæg af den Kgl. Kasse: fra Statsgjelds-Directionen for betalte Renter	8901 —	59 —
— den almindelige Pensionskasse. .	1955 —	54 —
— — Enkekasse . . .	1380 —	87 —
— Dannebrogsmændenes Pensionsfond	128 —	21 —
— Statssecretariatet for Naadessager	50 —	» —
— Universitets-Directionen	394 —	» —
Summa Indtægt . . .	24520 Rbd.	90 Sk.

For Islands Jordebogskasses Regning er af Zahlkassen udbetalt i Aaret 1841:

1843.
15. April.

Gager, efter Fradrag af indeholdte 117 Rbd. 26 Sk.	5546 Rbd.	74 Sk.
Pensioner	441 —	24 —
For Böger til Bessestad lærde Skole	385 —	81 —
Til Studenters Nedreise	234 —	» —
Til videnskabelige Arbeider	425 —	» —
For Oversættelser paa Islandsk	290 —	» —
Til Anskaffelsen af chirurgiske Instrumenter, Apothekervarer, Havefrö, etc.	252 —	80 —
For islandske Medailler	19 —	48 —
Til Haandværkere, til Værktöis Anskaffelse m. v.	350 —	» —
Fragt af et Postskib	1708 —	8 —
— - nedförte Penge	10 —	» —
For Maal og Vægt	15 —	70 —
For Blanqvetter, vedkommende den islandske Handel	30 —	13 —
Salair for Opkrævning af Afgifter	39 —	67 —
— — befalede Sager	133 —	48 —
Til den sidst afgaaede Stiftamtmands Nedreise og til den nuværende Stiftamtmands Bosættelse, resp. 500 Rbd. og 800 Rbd., ialt	1300 —	» —
Arvelöse Capitaler til Fonden ad usus publicos	301 —	95 —
Mod Deponering i Island	9541 —	77 —
Til Statsgjelds-Directionen, til Forrentning	8162 —	2 —
Til Samme Kjöbesummer for Jordegods, hvilke ere indkomne i Island i Aarene 1839 til 1841	17261 —	88 —
	46450 Rbd.	7 Sk.
Herfra Indtægten	24520 —	90 —
Udgiften overstiger altsaa Indtægten med	21929 Rbd.	13 Sk.

Tilskudet har fölgeligen oversteget det udkastede

1843. Budgetbelöb med 6929 Rbd. 13 Sk. Det maa imidler-
15. April. tid herved bemærkes, at, ligesom nogle af de indbetalte Summer ikke vedkomme Aaret 1841, men deels det foregaaende Aar 1840, deels det fölgende Aar 1842, saaledes er det samme ogsaa Tilfældet med nogle af Udgifterne. Balanceres disse Summer imod hinanden, da viser det sig, at, naar til Belöbet af Finantskassens

mindre Indtægt i 1841, ialt	6897 Rbd. 65 Sk.
lægges Belöbet af den större Udgift	1480 — 61 —
bliver Tilskudet, som af Finantskassen er skeet i 1841, uden egentligen at vedkomme dette Aar, formindsket med ialt	8378 Rbd. 30 Sk.

Det er vel blevet taget under Overveielse, om ikke en Forandring kunde indföres i Regnskabsvæsenet for Island, saaledes at ethvert Aars Indtægter og Udgifter ogsaa bleve optagne i det Finants-Aar, som de vedkom. Men, ligesom dette maatte forberedes ved en, efter de i Landet bestaaende Forhold og dets Localiteter, neppe önskelig Forandring af den Termin, til hvilken Afgifterne, Indvaauerne yde, skulde være indkomne i Jordebogskassen, saaledes vilde en slig Forandring paa en anden Maade igjen fjerne Opnaaelsen af Öiemedet, idet nemlig Hoved-Regnskaberne, der nu gaae fra 1. August til 31. Juli, efter den med Island stedfindende Forbindelse, ei alene först kunde ventes at indkomme i Slutningen af det fölgende Aars Marts Maaned, istedet for, — som i de sidste Aar — med et af de i Efteraaret fra Reykjavík ankomne Skibe; men Modtagelsen af Regnskaberne vilde da desuden skee i Forbindelse med en stor Mængde andre Embedssager, hvis Afgjörelse maatte gives Fortrinet fremfor Regnskabernes Revision og den derpaa fölgende Opgjörelse af Balancen mellem Finantskassen og Jordebogskassen. Det er derfor bleven anseet for rigtigst at vedblive med, som hidtil, at affatte de aarlige Beregninger over samtlige Indbetalinger i og Udbetalinger af Zahlkassen

for den islandske Jordebogskasses Regning efter Calenderaaret, dog at derunder optages samtlige Indtægter, — forsaavidt Remisserne fra Island, navnlig hvad deraf modtages ved de islandske Kjöbmænd, prompte indgaae, — og ligeledes samtlige Udgifter, som falde i ethvert paagjeldende Aar, i hvilken Henseende man har sögt at træffe hensigtssvarende Foranstaltninger. 1843. 15. April.

Drages nu fra Finantskassens opförte Tilskud i

1841 for Island	21929 Rbd.	13 Sk.	
de foranförte, Aaret 1841 ikke vedk.	8378 —	30 —	
formindskes Tilskudet til. . .	13550 Rbd.	79 Sk.	
men selv af denne Sum er et Belöb af	12334 —	53 —	
ikkun en Udtælling, som er skeet, imod en i de 2 nærmest foregaaende Aar modtagen Indbetaling af Kjöbesummer for bortsolgt Jordegods i Island, og Island kan altsaa egentlig kun med Föie siges at have i 1841 udkrævet			
et virkeligt Tilskud af Finantsk. paa	1216 Rbd.	26 Sk.	

hvorhos endeligen endnu maa erindres, at de paabudne 36 Sk. pr. Commercelæst af Skibe, som erholde Söpasse til Islands Beseiling, ikke hidtil ere tilgodeskrevne Jordebogskassen, uagtet de maae betragtes som en, samme nærmest tilkommende Indtægt, men, ifölge kgl. Resol. af 1. Oktbr. 1802, ere indbetalte i Rentekammerets Sportelkasse og derfra igjen i Finantskassen. Denne Afgift belöb sig for Aaret 1841 til 1780 Rbd. 67 Sk.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Sönder-Amt, Stiftamtmand Hoppe, ang. **Anskaffelse af Instrumenter til nogle Jordemödre i Amtet.** Khavn den 15. April 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1528—1529. 15. April.

I behagelig Skrivelse af 18. Februar d. A. har Hr. Kherre, ved at fremsende et Andragende fra Justitsraad og Landphysikus Thorstensen, hvori denne har

1843. foreslaaet, at der i Analogi af de ved Cancelliets Skri-
15. April. velse af 12. August 1817 givne Bestemmelser maa for offentlig Regning, til Brug for de examinerede Jordemödre i Sönder-Amtet, anskaffes forskjellige chirurgiske Instrumenter for en Bekostning af ialt omtrent 30 Rbd., — tilmeldt Cancelliet, at De i Haab om Collegiets Approbation har anmodet Landphysikus om at træffe den fornödne Foranstaltning til Anskaffelsen af bemeldte Instrumenter, hvorhos De har indstillet, om Regningen, som Stadsphysikus Hoppe, til hvem Landphysikus i forommeldte Henseende agter at henvende sig, for at faae Instrumenterne anskaffede, i sin Tid maatte indgive, forsynet med Paategning om, at Instrumenterne af ham ere modtagne til videre Fremsendelse, maatte blive udbetalt af Collegiet, imod at dens Belöb efter nærmere Ordre refunderes af Amtets Repartitionsfond.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning herved tjenstl. melde, at Cancelliet Intet finder at erindre imod den af Hr. Kherren trufne Foranstaltning, hvorhos man ikke undlader at tilföie, at Collegiet, der antager at denne Udtælling vil medföre mindre Uleilighed, naar den effectueres gjennem det kongel. Rentekammer, under Dags Dato har anmodet bemeldte Collegium om at udrede den i sin Tid indkommende Regnings Belöb, imod at Hr. Kherre foranlediger samme refunderet af Amtets Repartitionsfond. — Det kongel. Danske Cancellie den 15. April 1843[1].

15. April. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Sönder-Amtet, Stiftamtmand Hoppe, ang. **Spörgsmaalet om Forsörgelsesrets Erhvervelse** ved simpelt **lov-**

---

[1]) s. D. er en Skrivelse af det antydede Indhold afgaaet til Rentekammeret. Canc. 3. Dep. Brevb. sst. — Iflge Rentekammerets Svar af 29. April var Regningens Belöb 25 Rbd. anvist Instrumentmager Nyrop. Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 287—288.

ligt Ophold i en Commune. Khavn den 15. April 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1527. 1843. 15. April.

I Skrivelse af 25. Februar d. A. har Hr. Kherren andraget, at der er opstaaet Spörgsmaal om, hvor Fruentimmeret Margret Eilifsdatter skal ansees forsörgelsesberettiget, enten i Rosmhvalanæs Rep i Guldbringe Syssel, hvor hun i Aaret 1840 havde haft Ophold i de sidste 9 Aar hos hendes der boende Datter, eller i en af Communerne i Borgarfjords Syssel, hvor hun var födt og havde tjent eller været bosat, idet Repstyrerne i förstnævnte Syssel have anholdt om, at den af Amtet i det nævnte Aar afgivne Resolution, ifölge hvilken Forsörgelsespligten skulde paahvile dette Rep, maatte blive forandret eller Sagen forelagt Collegiet til Afgjörelse, hvorhos Hr. Kherren, ved at indstille Sagen, har bemærket, at De ikke kan Andet end finde den ovenanförte Resolution velgrundet, navnlig med Hensyn til hvad Cancelliet har yttret i Skrivelse af 4. August 1838, der indeholder Fortolkning af den 6. § i Fattigreglementet for Island af 8. Januar 1834.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at det vil have sit Forblivende ved den tidligere af Amtet i nærværende Sag afgivne Resolution. Det kongelige Danske Cancellie den 15. April 1843.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, Conferentsraad Bjarni Thorsteinson, ang. **Forsörgelsesberettigelse paa Födereppen** m. v. Khavn den 18. April 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1531[b]. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1843, S. 85. 18. April.

I hehagelig Skrivelse af 15. September sidstl. har Hr. Amtmand andraget, at der er opstaaet Spörgs-

1843. 18. April. maal om, hvor Fruentimmeret Ethelrid[1] Jonsdatter, tillige med hendes tvende uægte Börn maa ansees forsörgelsesberettiget. Af Deres Skrivelse og de dermed fulgte Bilage sees, at hun er födt den 20. Decbr. 1815 i Talknefjords Rep inden Bardestrands Syssel; at hun ved Skiftetid i Foraaret 1831, eller i den sidste Halvdeel af April Maaned bemeldte Aar har taget Tjeneste hos nu afgangne O. Thorlacius, med hvem hun i Slutningen af Mai eller Begyndelsen af Juni Maaned s. A. er flyttet til Stadarhols Rep inden Dale Syssel, samt at hun omtrent i Midten af April Maaned 1836 har forladt sidstnævnte Rep og Syssel, og taget Ophold i Strande Syssel, uden at hun i nogen derværende Rep har opholdt sig i den til at erhverve Forsörgelsesret fornödne Tid.

Ved at forelægge Cancelliet denne Sag til Afgjörelse, har Hr. Amtmand yttret, at vel har den Paagjeldende ikke opholdt sig fulde 5 Aar i Stadarhols Rep, ligesom hun heller ikke havde naaet den for at begrunde selvstændig Forsörgelsesret i Reglem. for Fattigvæsenet i Island 8. Januar 1834 § 6 foreskrevne Alder af 16 Aar, da hun i Slutningen af Mai Maaned eller i Begyndelsen af Juni 1831 tog Ophold i bemeldte Rep. De har imidlertid oplyst, at Skiftetiden i den nordlige Deel af Strande Syssel, hvorhen hun flyttede fra Stadarhols Rep, indfalder i den sidste Halvdeel af April Maaned, istedetfor den 14. Mai, som næsten overalt i Island er den almindelige Skiftetid, og at det tildeels er denne Omstændighed, der er at tilskrive, at hun ikke har opholdt sig fulde 5 Aar i bemeldte Rep, ligesom De tillige har gjort opmærksom paa, at om hun end ikke var fulde 16 Aar da hun med sin Husbonde flyttede til Staderhols Rep, maa

[1]) Efter Attesten af Kirkebogen var Döbenavnet Etilríðr Jónsdóttir, og denne Form har Navnet i de underordnede Autoriteters Skrivelser, jevnf. Skýrsl. um Landsh. á Ísl. I. 548—549.

hun dog antages til den Tid at være bleven anseet som Tyende, og at have kunnet forsörge sig selv. De har tilföiet, at De med Hensyn hertil skulde være tilböielig til at antage, at Forsörgelsespligten maa paahvile Staderhols Rep. 1843. 18. April.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at, om det end kunde antages, at Ethelrid Jonsdatter havde opholdt sig i fulde 5 Aar i Stadarhols Rep, vil dog den Omstændighed, at hun ikke havde fyldt sit 16. Aar da hun tog Ophold i bemeldte Rep, afgive en afgjörende Grund for ikke at paalægge samme Forsörgelsespligten, idet den i Reglem. af 8. Januar 1834 § 6 indeholdte Bestemmelse, at selvstændig Forsörgelsesret först kan begynde at erhverves efter det 16. Aars Fylde — hvilken Bestemmelse er afvigende fra den i Plak. 14. Decbr. 1810 § 11[1] indeholdte — maa forstaaes aldeles bogstavelig, uden at samme kan modtage nogen Lempning, efter som den Paagjeldende kan forsörge sig selv eller ikke. — Som en Fölge heraf vil Ethelrid Jonsdatter være at forsörge af hendes Födecommune i Talknafjords Rep inden Bardastrands Syssel.

Forsaavidt Hr. Amtmand derbos har begjært Dem Resolution meddelt for, hvorledes i Forsörgelses-Sager ikke fulde Aar ere at beregne, saasom enten efter Dage eller efter hele Uger eller Maaneder i Forhold til et heelt Aar, undlader man ikke lige tjenstl. at tilföie, at ved Bestemmelsen af den Tid, der udfordres til Erhvervelse af Forsörgelsesret, maa i Almindelighed regnes efter de tilsvarende Dage i de Aar, hvorom der bliver Spörgsmaal, saaledes at til Exempel den, der er ankommet i en Rep den 6. Juni 1840, först sammesteds erhverver Adgang til Forsörgelse den 6. Juni 1845, hvorved dog, navnlig med Hensyn til Tjeneste-

[1]) Denne Plakat er, som kun Danmark vedkommende, ikke optaget i Samlingen.

1843. folk, der ofte kunne være i den Nödvendighed at maatte
18. April. anvende nogen Tid paa Reisen fra en foregaaende til en ny Tjeneste, bliver at iagttage, at Terminen regnes fra den Dag, de efter Fæsteforeningen skulde tiltræde deres nye Tjeneste, om de end indtræffe nogle Dage senere, hvilket ogsaa maa gjelde om andre analoge Tilfælde. — Det kongelige Danske Cancellie den 18. April 1843.

20. April. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Vester-Amtet, Conferentsraad Bjarni Thorsteinson, ang. **Adskillelse af Personer, som gjöre sig skyldige i Hoer.** Khavn den 20. April 1843. — Denne Skrivelse anföres som publiceret i Myra og Hnappadals Syssel 1844. Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1582.

I Anledning af den med Hr. Cfraads behagelige Skrivelse af 30. Novbr. f. A. modtagne Ansögning, hvori Bonden Gisli Gudmundsen af Bödvarsholt inden Sneefjeldsnæs Syssel har anholdt om, at det maa tillades ham at beholde i sit Huus, som sin Tjenestepige, Enken Vilborg Gudmundsdatter, uanseet at han tvende Gange har gjort sig skyldig i Hoer med hende og det derfor er bleven ham paalagt, at skille sig ved hende, skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at det saaledes Ansögte ikke kan bevilges.

Forsaavidt De, ved at yttre Dem over den ovennævnte Ansögning, derhos har forespurgt, om de Personer, der förste Gang forsee sig i Hoer, ubetinget bör foranstaltes adskilte, eller om Adskillelsen bör indskrænkes blot til de Tilfælde, hvori det oplyses, at et vedvarende forargeligt Samliv finder Sted, undlader man ikke lige tjenstl. at tilföie, at det ikke bör tilstedes dem, der have gjort sig skyldige i Hoer, at forblive under Tag sammen, men at det ubetinget bör paalægges dem at entholde sig fra hinanden. Det kongel. Danske Cancellie den 20. April 1843.

Kongelig Resolution ang. **Skolens Forflyttelse fra Bessastad til Reykjavik** m. v. Khavn den 21. April 1843. — Ved Forestilling af 7. Juni 1841 har Universitets-Directionen, næst at meddele en udförlig Forklaring angaaende det islandske lærde Skolevæsens hidtilværende Tilstand, de Bröst og Mangler, hvoraf det har lidt, og de Forbedringer, hvorved disse kunde blive afhjulpne, samt angaaende de pecuniaire Hjælpekilder, der hidtil have været det tillagte, men som ere befundne utilstrækkelige til hine Forbedringers Iværksættelse, allerund. andraget paa, at en Reform af Bessastad Skole maatte iværksættes, og de dertil fornödne Pengemidler sættes til Directionens Disposition. 1843. 21. April.

Det er i bemeldte Forestilling allerund. forklaret, at der allerede fra de ældre Tider blev sörget for Skolevæsenet paa Island derved, at det paalagdes de tvende Biskopper i Skalholt og Holum at vedligeholde hver sin Skole af de Bispestolene tillagte Indtægter, men at det ikke lykkedes at bringe disse Skoler i en ret blomstrende Forfatning, rimeligviis især fordi der manglede dem selvstændige og tilstrækkelige Pengemidler; at vel et væsentligt Fremskridt i denne Henseende skete ved de tvende kongel. Reskripter af 29. April 1785 og 2. Oktbr. 1801, som hævede den Forbindelse, hvori Skolerne hidtil havde staaet med Bispestolene, og befalede en Realisation af disses Jordegods og Tiender, saaledes at en vis — og den betydeligste — Andeel af Provenüet skulde tillægges den nu til Reykjavík fra Skalholt forflyttede Skole, med hvilken ved Reskriptet af 1801 ogsaa den Holumske blev combineret, og som senere forflyttedes til Bessastad, uden at dog Öiemedet fuldkommen opnaaedes, fordi Realisationen af Godset, der neppe var skeet med et saa heldigt Resultat, som man havde været berettiget til at vente, i alt Fald med et langt mindre heldigt, end der under de nuværende Conjuncturer havde kunnet opnaaes, saaledes ikke havde tilveiebragt tilstrækkelige Ressourcer til at kunne iværksætte de Forbedringer ved den combinerede og nu for Island eneste Skole, og tilmed det Institut, som med Hensyn til Geistlighedens Dannelse for en Deel træder istedetfor Höiskole, som Tidens stigende Fordringer efterhaanden havde gjort uafviselige. Da derhos i en meget lang Række af Aar Provenüet for det bortsolgte, den forrige Holumske Bispestol tilhörende, Gods havde indestaaet i den kgl. islandske Jordebogskasse, uden at en Opgjörelse af Skolens

1843. Mellemværende med denne havde fundet Sted, kunde der saa
21. April. meget mindre under denne interimistiske Tilstand tænkes paa at foretage nogen gjennemgribende Reform af Skolen. Men, efter at der i Aaret 1836 var af det kgl. Rentekammer tilstillet Directionen en af hiint Collegium foranstaltet, forelöbigen til 31. Juli 1834 beregnet, Opgjörelse af hiint Mellemværende, hvoraf Skolens virkelige pecuniaire Status erfaredes, og da der allerede ved en tidligere kongl. Resolution af 11. Januar 1831 var meddeelt Directionen allerh. Bemyndigelse til at indlede Forhandlinger angaaende de Forbedringer, der ved Skolen kunde være at iværksætte, havde Directionen været alvorligen betænkt paa at fremme den alt længe höiligen paatrængende Reform af Skolen, og at tilveiebringe den uundgaaelige Betingelse herfor, ved at see de pecuniaire Forholde ordnede paa en tilfredsstillende Maade.

Det blev fremdeles allerund. bemærket, at det ved den nysnævnte, af det kgl. Rentekammer foranstaltede, Opgjörelse havde viist sig, at Skolens Capitalformue, hidrörende fra Salget af den Holumske Bispestols Jordegods, nu ikke kunde beregnes höiere end til 52,135 Rbd. 63 Sk., og at dens samtlige Indtægter, inclusive det saakaldte Skalholtske Æqvivalent, 2500 Rbd. aarlig, der engang for alle er tillagt Skolen som Vederlag for Indtægterne af det Skalholtske Gods, ikke kunde anslaaes til mere end 4,959 Rbd. 77 Sk., medens dens Udgifter i dens hidtilværende Forfatning udgjorde 6,195 Rbd. 50 Sk., saa at der allerede nu havdes en aarlig Underbalance af 1235 Rbd. 69 Sk. Da det kongl. Rentekammer, som ved det ovennævnte Reskript af 1801 var bleven paalagt, efter at Salget af det Holumske Gods var effectueret, at brevvexle med Finantscollegiet, angaaende hvorledes der kunde fastsættes en reglementeret Fond for den nye combinerede og udvidede Skoleindretning, som kunde være tilstrækkelig til at fremme det dermed tilsigtede Öiemed, ifölge nysnævnte Resultat af Opgjörelsen havde forelöbigen henvendt sig til Directionen med det Spörgsmaal, hvilke Ressourcer Bessastad Skole efter Opgjörelsen vilde have til sin Raadighed, havde Directionen saaledes haft Leilighed til for Kammeret at udvikle, at det lærde Skolevæsen i Danmark deels ikke med mindste Grad af Billighed vilde kunne paalægges nogetsomhelst Bidrag til den islandske Skoles Fornödenheder, deels heller ikke paa nogen Maade vilde være istand dertil, og Directionen henstillede derfor, med Hensyn til den islandske Skoles hele

Forhold og Stilling, med Hensyn til det mindre heldige Resultat af Jordegodsets Salg, og til den i Reskriptet 1801 udtrykkeligen udtalte Hensigt, at der skulde sörges for de til en forbedret Skoleunderviisning fornödne forögede Ressourcer, til det oftnævnte Collegium at udvirke Skolen de til dens Reform, og navnligen til dens Udvidelse ved en höiere Læreanstalt, saaledes som allerede i 1801 var bestemt, fornödne forögede Indtægter.

1843. 21. April.

Efter at Rentekammeret derpaa havde forlangt opgivet, hvormeget Skolen, foruden dens Indtægter, ifölge Opgjörelsen, kunde antages aarligen at behöve, og efter at ogsaa det kgl. Danske Cancellie havde ved en Skrivelse til Directionen erklæret, at det antog det for i höieste Grad magtpaaliggende, og saa godt som nödvendigt, at der ved en Forbedring af Skolen, og navnligen ved Indretningen af en höiere Dannelsesanstalt, sörgedes for dem af Landets Geistlige, der ikke kunde gaae til Kjöbenhavns Universitet, og paa det indstændigste anbefalet Directionen denne vigtige Sag, tilskrev den Stiftsövrigheden om nærmere Oplysning angaaende de Mangler, hvorunder Skolen led, og den bedste Maade, hvorpaa de kunde blive afhjulpne, samt den omtalte höiere Læreanstalt organiseret, og om de Omkostninger, som i ethvert Tilfælde dertil ville udfordres. Den fra Stiftsövrigheden derefter modtagne udförlige Beretning om Skolens Tilstand og Mangler, og Plan til dens Reform, indeholdt et alternativt Forslag, nemlig enten at omorganisere Skolen paa Bessastad, og da dertil benytte den nuværende Kirke, som uden Skade kunde nedlægges, som Skolebygning efter den fornödne Ombygning, eller at forflytte den til Reykjavík, hvor der da maatte opföres en ny Bygning, og hvor der da vilde kunne oprettes det paatænkte höiere Institut i Forbindelse med den egentlige Skole. Af disse tvende Planer vilde den förstnævnte medföre en Bekostning af 13,000 Rbd. til den förste Indretning, og en forögede aarlig Udgift af omtrent 522 Rbd., den sidstnævnte derimod til den förste Indretning en Sum af 12 à 14,000 Rbd. og noget over 500 Rbd. som Tilskud til de hidtilværende Fornödenheder. Efter at disse Stiftsövrighedens Forslag, ifölge Rentekammerets Opfordring, havde været forelagte den i Sommeren 1839, i Henhold til allerhöieste Resolution af 22. August 1838, i Reykjavík sammentraadte Forsamling af islandske Embedsmænd, som baade yttrede sig angaaende selve de tvende alternative Planer, og derhos med Hensyn til det Pecuniaire erklærede, at den ikke

1843. 21. April. vidste nogensomhelst Udvei til i Island selv at tilveiebringe nogen Andeel af de til Skolens Reorganisation fornödne Bekostninger, tilskrev Directionen paany Rentekammeret angaaende Bekostningernes Tilveiebringelse; hvorefter bemeldte Collegium erklærede sig enigt med Directionen i at ansee Sagen for at være af saa stor Vigtighed for Island, at pecuniaire Opoffrelser ikke burde være til Hinder for at foranstalte de paatænkte Forbedringer paa den hensigtsmæssigste Maade; og da Kammeret havde önsket, at ogsaa Cancelliets Erklæring maatte indhentes, bemærkede dette Collegium, efter at have yttret sig over de tvende Planer, at den större eller mindre Bekostning, som de vilde medföre, ikke burde være Hovedmotivet ved Valget, især da de ældre Forandringer med Bispestolene og de dertil knyttede lærde Skoler neppe havde været heldige eller vel overveiede, og Regjeringen derfor uden Tvivl burde tilskyde, hvad der behövedes, for omsider at bringe et nogenlunde godt Resultat ud deraf.

Det kongl. Rentekammer havde derefter, med Hensyn til de forögede Udgifter, henvendt sig til Finantsdeputationen, som ogsaa erklærede sig enig i, at den större eller mindre Bekostning, som vil udfordres, eftersom Skolen forbliver paa Bessastad eller forflyttes til Reykjavík, ikke burde være det afgjörende Motiv ved Valget mellem disse Alternativer, idet Finantsdeputationen dog mente, at der, med Hensyn til den betydelige Meningsulighed, der i Henseende til hiint Valg havde viist sig, kunde være Anledning til at foranstalte yderligere undersögt, om og alle de Omkostninger, som vilde flyde af Skolens Forflyttelse til Reykjavík, vare komne med i Beregning ved den affattede Calcule. I denne Henseende har Directionen allerund. erklæret sig at være af en anden Mening end Finantsdeputationen, da det ikke kunde antages sandsynligt, at nöiagtigere Oplysning lod sig tilveiebringe, og Muligheden af at dette kunde skee ikke burde komme i Betragtning mod det Ophold, som Sagen derved vilde lide.

Endelig har Directionen i sin oftnævnte allerund. Forestilling, ved udförligen at udvikle den af Stiftsövrigheden fremsatte alternative Plan til Skolens Reorganisation, navnligen omhandlet det opstaaede Hovedspörgsmaal, om Skolen skal reorganiseres paa Bessastad eller forflyttes til Reykjavík, over hvilket Meningerne havde været meget delte saavel i Stiftsövrigheden og Forsamlingen af islandske Embedsmænd, som i det kgl. Danske Cancellie. Uagtet det maatte indrömmes, at Sagen i

flere Henseender kunde være meget tvivlsom, troede Directionen dog, af de udförligen udviklede Grunde, at burde erklære sig for den Mening, at Skolens Forflyttelse til Reykjavík vilde være at foretrække, hvorved navnligen den Omstændighed syntes at burde komme i væsentlig Betragtning, at det kun under denne Forudsætning vilde blive muligt med et tilfredsstillende Resultat at organisere den fra alle Sider for saa yderst vigtig erkjendte höiere Dannelsesanstalt for de islandske Embedsmænd.

1843. 21. April.

Paa Directionens, i Henhold til det Foranförte, nedlagte allerund. Forestilling om: at det maa allern. bifaldes, at den lærde Skole paa Bessastad forflyttes fra dette Sted til Reykjavík, og der indrettes efter en udvidet Plan, saaledes, at et Seminarium eller en höiere Læreanstalt for Landets tilkommende Embedsmænd dermed sættes i Forbindelse, Alt efter de af Islands Stiftsövrighed fremsatte, i det Foregaaende allerunderd. forklarede Grundtræk; at der til Brug for det nye Skoleinstitut i Reykjavík maa opföres en ny toetages Bygning af Bindingsværk og Muur, udvendig og indvendig beklædt med Bræder, medens den nuværende Skolebygning paa Bessastad med tilliggende Jorder bliver indtil videre at bortbygsle for Skolens Regning, og at den lærde Skoles Midler, som hidtil have indestaaet i den islandske Jordebogskasse, maae adskilles fra denne, efter den af det kgl. Rentekammer allerede forelöbigen foranstaltede Opgjörelse, og at de til de allerunderd. foreslaaede Forandringer derefter endnu manglende Ressourcer maae allern. bevilges af den kgl. Finantskasse; — behagede det Deres Majestæt under 7. Juni 1841 allernaad. at resolvere saaledes:

„Vi bifalde allernaad. . . . [see ovenf. S. 134—135] . . . anvendes til dette Formaal".

Efter at have modtaget denne allerhöieste Resolution, har Directionen ikke forsömt at forskaffe sig den nöiagtigst mulige Underretning, deels om, hvilke Ressourcer den islandske Skole nu har til sin Raadighed i sine egne Indtægter, og hvilke Udgifter den har i dens nærværende Tilstand, deels om de Udgifter, som ville udfordres til Iværksættelsen af den allern. bifaldte Forflyttelse af Skolen til Reykjavík og Reorganisation der i Forbindelse med det paatænkte höiere Institut, deels endelig om, hvorvidt der kunde forskaffes Skolen de til Planens Udförelse fornödne Ressourcer, hvortil den ikke selv kan skaffe

1843. Udvei, enten fra den kgl. Finantskasse eller fra den anden i
21. April. allerhöistbemeldte Resolution antydede Kilde.

Hvad angaaer Skolens egne Ressourcer, da har Directionen senere modtaget nærmere Underretning om disse, deels ved en endelig opgjort Afregning af alt Mellemværende, deels ved selve de modtagne Regnskaber over Skolens Indtægt og Udgift.

Under 19. Marts f. A. tilstillede det kongl. Rentekammer Directionen en nu tilendebragt fortsat Opgjörelse af Skolens Mellemværende med den islandske Jordebogskasse, fra 31. Juli 1834, ved hvilket Datum den ovennævnte forelöbige Opgjörelse var standset, til samme Datum 1841, ifölge hvilken Opgjörelse, mod hvis Rigtighed Intet fandtes at erindre, Skolens ovenanförte Capitalformue, da der i den Periode, Opgjörelsen omfattede, havde fundet en stadig aarlig Underbalance Sted, nu var sunken ned til 46,671 Rbd. 49 Sk., og altsaa formindsket med 5464 Rbd. 14 Sk. Men denne Capitalformue har endnu lidt en yderligere betydelig Formindskelse ved tvende, allerede i Directionens allerunderd. Forestilling af 7. Juni 1841 berörte, Omstændigheder, hvoraf Resultatet nu ogsaa er bleven bekjendt. Endeel af Præstekaldene i det forrige Holum Stift have nemlig ved Salget af Bispestolens Gods lidt et aarligt Tab i deres Indtægter, for hvilket det forlængst har været erkjendt, at der tilkom dem Erstatning af Provenüet for det solgte Gods, altsaa af Bessastad Skoles Midler. Over dette Erstatningskrav har Directionen ved tvende Skrivelser fra det kongel. Danske Cancellie af 20. Januar og 31. Mai f. A. modtaget en detailleret Beregning, med Anmodning om at lade Belöbet anvise af Skolens Midler med 2680 Rbd. 20 Sk. r. S. og 2703 Rbd. Repræs. for den forlöbne Tid, samt en aarlig Godtgjörelse i Fremtiden, der bliver at beregne efter Capitelstaxten og altsaa udgjör en foranderlig Störrelse, men som i 1840 belöb 233 Rbd. 92 Sk. Directionen har, ligeledes efter Cancelliets Forlangende, maattet anvise Refusion for en Skolens Kasse i sin Tid urettelig beregnet Indtægt, nemlig Kjöbesummen for den under Bispestolens Gods i Aaret 1805 bortsolgte Jord Hool i Höfðahverfi, hvilken senere er bleven befundet at have været Mödrufell Hospitals Eiendom, hvilken Kjöbesum, 141 Rd. d. C., nu med Renter fra Fardag 1806 udgjorde et Belöb af 344 Rbd. 4 Sk. Da Skolens ovennævnte Capital derved endvidere er bleven formindsket med ialt 5727 Rbd. 24 Sk., udgjorde den saaledes derefter ikkun 40,944 Rbd. 25 Sk., hvoraf Renten altsaa nu er over 447 Rbd. mindre end af Capitalen ved Ud-

gangen af 1834, medens paa samme Tid Skolens aarlige Udgifter ere blevne forögede med de nylig nævnte 233 Rbd. 92 Sk. 1843. 21. April.

Ifölge det Anförte, sammenholdt med Rentekammerets tidligere Opgivende om Indtægter og Udgifter og de nu modtagne Regnskaber, kunne Skolens nuværende Indtægter beregnes saaledes:

1) Renten af nysnævnte Capital	1637 Rbd.	74 Sk.	
2) Renten af tvende Skolen endvidere tilhörende kgl. Obligationer paa 500 Rd. og 109 Rd. 42 Sk., hvoraf Renten dog ikke i mange Aar er hævet . .	24 —	36 -	
3) Det saakaldte Skalholtske Æqvivalent, aarlig	2500 —	» -	
4) Kongetienderne af Skagafjords og Öfjords Sysseler, der kunde anslaaes til aarlig	350 —	» -	
	4512 Rbd.	14 Sk.	

Derimod ere de nuværende Udgifter:

1) Biskoppens Gage	1200 Rbd.	» Sk.
2) Lærernes Gager: Lectoren	800 —	» -
3 Adjuncter à 500 Rbd.	1500 —	» -
2 af dem til Husleie à 50 Rbd. . .	100 —	» -
3) Oeconomens Lön	217 —	19 -
4) Bessastad Kirke	20 —	» -
5) Stipendier til Disciplene, 24 Stipendier à 60 Rbd.	1440 —	» -
6) Sognepræsten for Ministerialia . . .	24 —	» -
7) Postindretningen i Island	14 —	28 -
8) Medicinalindretningen	63 —	72 -
9) Aarlig Rente af Kjöbesummen for Stipendiejorden Aas 266 Rbd.. . . .	10 —	64 -
10) Erstatningen af Præstekald	233 —	92 -
11) Til Böger for Disciplene og Bibliotheket	300 —	» -
12) Reparationer og overordentlige Udgifter	500 —	» -
	6423 Rbd.	83 Sk.
Indtægten	4512 —	14 -
altsaa aarlig Underbalance	1911 Rbd.	69 Sk.

Derimod ville Udgifterne til den projecterede, og ved allerhöieste Resolution af 7. Juni 1841 forelöbigen allern. bifaldte Indretning af Skolen og et dermed forbundet Seminarium eller höiere Institut være fölgende:

1843.
21. April.

1) Til Lærerpersonalet:		
A, ved Skolen: Rector . .	800 Rbd.	
Overlærer	600 —	
1 Adjunct	500 —	
2 do. à 300 Rbd. . .	600 —	
Husleie til de faste Lærere	400 —	
Timelærere	300 —	3200 Rbd. » Sk.
B, ved Seminariet:		
Lector Theologiæ . . .	200 Rbd.	
4 til 5 andre Lærere . .	600 —	800 — » -
2) Stipendier til 24 Disciple à 80 Rbd. . . hvorved Intet er regnet for Seminaristerne, forudsat nemlig, at der af Kjöbenhavns Communitet, efter det theologiske Fakultets Tilbud, kan udredes nogle enkelte Stipendier.		1920 — » -
3) Til en Portner ialt		200 — » -
4) Brændsel og Lys		200 — » -
5) a, Bygningens Vedligeholdelse	60 Rbd.	
b, Inventariets Vedligehold. kan neppe ansættes ringere end	340 —	400 — » -
6) Til Bibliotheket og til Böger for Disciplene ansættes ikkun det Samme, som hidtil efter Middeltal af 6 Aar er medgaaet		300 — » -
7) Sognepræsten som hidtil		24 — » -
8) Postindretningen ligeledes		14 — 28 -
9) Medicinalindretningen ligeledes . . .		63 — 72 -
10) Regnskabsföringen ansættes		100 — » -
11) Erstatningen til 11 Præstekald . . .		233 — 92 -
12) Til forskjellige Udgifter, saasom Reengjöring, Porto, Protokoller og Skrivematerialier, Programmer, Fester m. m.		400 — » -
Summa		7856 Rbd. » Sk.
Da hertil alene haves den ovennævnte Indtægtssum	4512 Rbd. 14 Sk.	
paa hvilken dog hviler Biskoppens Gage med . .	1200 — » -	3312 — 14 -
vil Skole-Institutets aarlige Underbalance efter denne Calcule stige til		4543 Rbd. 82 Sk.

hvilken endnu vilde blive forøget, saafremt det — hvad maaskee neppe kunde undgaaes — skulde blive nödvendigt at lade en eller flere af de nuværende Lærere afgaae med Pension. 1843. 21. April.

Hvad dernæst angaaer Omkostningerne ved den allern. bifaldte Opförelse af en ny Bygning i Reykjavík, da har Directionen, efter at have forelöbigen haft flere mundtlige Conferencer med forhenværende Stiftamtmand over Island, Kammerherre Bardenfleth og Hofbygmester Etatsraad Koch, ang. bemeldte Bygnings Indretning m. v., ladet af sidstnævnte Embedsmand forfatte Tegning og Grundplan til en saadan Bygning, af hvilke man derefter, i den Forudsætning, at en saadan Bygning hensigtsmæssigst og med mindst Bekostning vilde kunne udföres i en af de norske Kjöbstæder, for derfra at transporteres og opsættes paa Stedet, sendte Gjenparter, deels til nogle Kjöbmænd i Norge med Forespörgsel, om og mod hvilken Betaling de maatte önske at paatage sig Udförelsen af samme, deels til Stiftsövrigheden over Island, med Anmodning om, at indlede det Fornödne til, at en bekvem Plads til Bygningens Opförelse kunde erhverves for Skolen, samt at meddele de Bemærkninger med Hensyn til Bygningens Indretning m. v., hvortil der maatte findes Anledning. — Directionen modtog derpaa fra Kjöbmand Hartmann i Christiansand en Skrivelse med tilhörende Overslag, hvorefter han var villig til at paatage sig den ommeldte Bygnings Opförelse for en Bekostning af 4346 Spd. 68 Sk., hvorunder dog ikke er indbefattet Muur- og Graasteensarbeide, Kakkelovne og Steentagets Tjærebredning, Drivning og Begning, samt Væggenes og Beklædningens Oliemaling.

Ligeledes modtog Directionen fra Stiftsövrigheden en under 17. Juli f. A. afgiven Betænkning angaaende Valget af en Byggeplads, med Forslag til nogle Modificationer i den foreslaaede Indretning af Bygningen, tilligemed Betænkning fra flere islandske Embedsmænd angaaende samme Gjenstand.

Af 6 forskjellige foreslaaede Byggepladser, af hvilke de 3 laae udenfor Byen, de 3 i samme, havde saavel Stiftsövrigheden som de fleste Embedsmænd paa Stedet afgjort erklæret sig for en tæt udenfor den östlige Deel af Byen værende Plads, hvor den nye Bygning vilde komme til at ligge i Flugt med Stiftamtmandsboligen, Landfogdens Bolig og Bageriet, hvilken Plads syntes at forene alle de Egenskaber, hvortil der burde tages Hensyn, i langt höiere Grad end med nogen af de andre var Tilfældet, idet den baade afgiver en tilstrækkelig rummelig

1843. og bekvem Byggeplads, ligger ganske nær ved Byen i Læ for
21. April. Stormene, har fortrinligt Vand i Nærheden, og endelig ogsaa i architektonisk Henseende er meget heldigen situeret; hvorhos der her vil blive Leilighed til, dersom et Oeconomiat i Tiden skulde vise sig nödvendigt, at erhverve den dertil fornödne Jord ganske i Nærheden. Denne Plads vilde ikke fordre nogen Kjöbesum eller aarlig Leie til Communen, og Omkostningerne til dens Planering med videre Forberedelse til Bygningen vilde ikke overstige 900 à 1000 Rbd.

De af Stiftsövrigheden som önskelige angivne Modificationer i det forfattede Udkast til Bygningen gik især ud paa: Anbringelsen af en Sygestue samt en Beboelsesleilighed for en Portner, et Skuur til Steenkul eller Törv, et Locum og den fornödne Indhegning, hvorhos et Par Haandspröiter og nogle Brandredskaber vare ansete som nödvendige. Samtlige disse Modificationer og Anskaffelser kunde, efter en af Hofbygmester Etatsraad Koch afgiven Erklæring, uden Vanskelighed iværksættes, uden at Bekostningen derved vilde foröges med mere end omtrent 700 Rbd. I Henseende til den af Kjöbmand Hartmann forfattede Beregning erklærede Etatsraad Koch, at han Intet havde fundet derved at bemærke, forudsat at Arbeidet udförtes godt, af gode og forsvarlige Materialier, og han bemærkede, at dette Arbeide, udfört her, vilde koste betydeligt mere.

Af samtlige disse Oplysninger og Erklæringer kunde det saaledes skjönnes, at den nye Bygning, istedetfor de dertil forelöbigen calculerede 12 à 14000 Rbd., ikkun vilde koste fölgende Summer:

Til Pladsens Planering m. v. i det höieste	1000 Rbd.	» Sk.
- selve Bygningens Opförelse, efter Kjöbmand Hartmanns Tilbud 4346 Spd. 68 Sk. eller	8693 —	40 -
- de af Stiftsövrigheden foreslaaede yderligere Arbeider og Anskaffelser . .	700 —	» -
- Bygningens Transport og Opsætning paa Stedet, de i Overslaget ikke indbefattede mindre Arbeider, og uforudseelige Omkostninger, hvilket Alt formentligen kan antages at udgjöre i det allerhöieste	1606 —	56 -
Tilsammen	12000 Rbd.	» Sk.

For at kunne erholde Vished om, hvorvidt de for Skolen, ifölge det saaledes Oplyste, manglende Ressourcer til Planens Iværksættelse maatte kunne forskaffes Skolen, enten directe af den kgl. Finantskasse eller muligen ved Hjælp af de i den allerhöieste Resolution antydede Collectpenge, tilskrev Directionen, strax efter at allerhöistbemeldte Resolution var afgiven, den kgl. Finantsdeputation, og udbad sig Sammes Erklæring, navnligen ogsaa med Hensyn til Störrelsen af disse Collectpenge, og hvorvidt Noget kunde være til Hinder for at de anvendes i det omhandlede Öiemed, hvorefter Directionen fra Finantsdeputationen modtog en fra den kongel. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond indhentet Skrivelse, hvoraf erfaredes, at de saakaldte islandske Collectpenge vel indestaae i Statsgjældskassen og forrentes af samme, men at Administrationen af disse Capitaler med deres Renter henhörer under det kongel. Rentekammers Ressort, imellem hvilket Collegium og Statsgjældsdirectionen siden Aaret 1833 er fört Brevvexling angaaende Collectpengenes saavel som de af samme resterende Renters Belöb; efter den fra sidstnævnte Collegium Kammeret under 21. April 1840 tilstillede Opgjörelse udgjör Capitalen, som ved For. 5. Januar 1813 er bleven uopsigelig Statsgjæld, 13,378 Rbd. 51 Sk. Sölv, og Statsgjældsdirectionen har tilbudt, enten herfor at udstede en 4 % rentebærende uopsigelig kgl. Obligation, eller at lade Belöbet optage i den ifölge Plak. 4. April 1835 indrettede Indskrivningsprotokol, og derfor meddele Indskrivningsbeviis i Overeensstemmelse med Plakatens Forskrifter; den aarlige Rente à 4 % af bemeldte Capital er 535 Rbd. 14 Sk., og de til 31. Decbr. 1840 resterende Renter udgjöre efter Directionens Opgjörelse 6421 Rbd. 72 Sk. r. S. og 6413 Rbd. 49 Sk. S. og T. — Statsgjældsdirectionen havde imidlertid endnu ikke modtaget Kammerets Erklæring over denne Opgjörelse, men efter den af samme Collegium Statsgjældsdirectionen tidligere tilstillede Beregning skulde Belöbet af de i Statsgjældskassen indestaaende Collectpenge være betydeligt större. Statsgjældsdirectionen tilföiede ved samme Leilighed, at der foruden Collectpengene indestaae endeel andre uopsigelige islandske Capitaler i Statsgjældskassen, hvoraf Renterne i lang Tid have været uhævede, og som muligen kunde anvendes til fornævnte Öiemed, saasom:

1843. 21. April.

Tugthuset i Island tilhörende:

efter forskjellige kgl. Obligationer à 4 % 4500 Rbd. » Sk.
og à $3\frac{1}{2}$ % . . . . 2878 — $61\frac{1}{2}$ —

1843. de ifölge kgl. Resol. af 16. April 1773 for
21. April. Islands mislige Providering erlagte Böder

à 4 %	4400 Rbd.	» Sk.
Holum Stifts publique og Aabodspenge efter kgl. Obligation af 1. Novbr. 1786 à 4 %	500 —	» -

Da det af bemeldte Skrivelse erfaredes, at forbemeldte Capitaler henhörte under det kgl. Rentekammers Administration, henvendte Directionen sig strax til dette Collegium, og udbad sig Sammes Erklæring om, hvorvidt deels selve Collectpengene, deels nogen af de andre af Statsgjældsdirectionen omtalte Capitaler, maatte kunne anvendes til Bedste for Bessastad Skole ved dennes forestaaende Reform.

Directionen har derefter fra Rentekammeret modtaget Underretning om, at Tugthuskassens Obligationer ved den desangaaende anstillede Undersögelse ere befundne forlængst at være indfriede, deels ved contante Udtællinger i sin Tid i Island selv, deels ved anden Mellemregning, saa at derfra under ingen Omstændigheder vil kunne erholdes nogensomhelst Capital til videre Disposition; at de saakaldte Holumske Aabodspenge i Opgjörelsen af Skolens Midler allerede findes opförte som et Activ for denne; og at der af de saakaldte Collectpenge, hvis Störrelse endnu ikke er bestemt, udredes en aarlig Pension af 700 Rbd., og at desuden deraf afholdes de Udgifter, der medgaae til den islandske Opmaaling, og som udgjöre en ikke ubetydelig Sum aarligen. Hvad endelig angaaer de saakaldte Meelböder, da har det kgl. Rentekammer, efter at have angaaende disses Status brevvexlet med Statsgjældsdirectionen, derom senere nedlagt allerund. Forestilling, og derefter meddeelt Directionen, at det har behaget Deres Majestæt under 7. Decbr. sidstl. allern. at approbere den nu skete Opgjörelse af disses uaffordrede Renter, hvorefter disse sidste ved afvigte Aars Udgang vilde udgjöre 3643 Rbd. 92 Sk., og at bifalde, at der, efter nærmere Overeenskomst med Statsgjældsdirectionen, maa af nysnævnte Sum optages til Forrentning med 3½ % af Statsgjældskassen saa stort et Belöb, at denne Rente, i Forbindelse med Renten à 4 % af Meelbödernes oprindelige Capital 4400 Rbd., kan udgjöre ialt 300 Rbd. aarligen, samt at det endelig, forsaavidt Rentekammeret tillige havde allerund. indstillet, at Samme maatte bemyndiges til indtil videre at disponere over Meelbödernes Renter til Havedyrkningens og Jordbrugets Opkomst i Island, samt, naar nogen

Deel af samme derefter maatte blive tilovers, endvidere til Understöttelse for duelige Haandværkere, som ville nedsætte sig sammesteds, og til Husflidens Fremme m. m., behagede Deres Majestæt allernaad. at befale, forinden Resolution i saa Henseende afgives, at denne Direction for Finantsdeputationen fremsætter de Grunde, som den formener at tale for de saakaldte Meelböders Anvendelse til Fordeel for Bessastad Skole, og at Deputationen derover yttrer sig, hvorefter Sagen paany bliver Deres Majestæt af det kgl. Rentekammer allerund. at foredrage til nærmere allerhöieste Afgjörelse. 1843. 21. April.

Directionen har ikke undladt, til Efterkommelse af denne allerhöieste Befaling, at gjöre Finantsdeputationen opmærksom paa, at ligesom det höiere Underviisningsvæsens Opkomst for Island, som for ethvert andet Land, er af den höieste Vigtighed, saaledes har den islandske lærde Skole, efter de locale Omstændigheder, en langt vigtigere Betydning for hiint Land, end de lærde Skoler i Danmark eller andre Lande, hvor tillige haves Universiteter, idet Skolen paa Island for en stor Deel tillige træder istedetfor Höiskole, da, som bekjendt, det overveiende Flertal af Landets Geistlighed ikke har Leilighed til at forskaffe sig anden Dannelse end den, de i Skolen have modtaget; at det altsaa, da den islandske Skole ei alene Intet har forud for de lærde Skoler i Danmark, hvorved den er sat istand til at fyldestgjöre sit höiere Formaal, men tvertimod staaer betydeligt under dem, er indlysende, at en tilbörlig Reorganisation af den lærde Skole, med specielt Hensyn til dens eiendommelige Bestemmelse, mere end noget andet er et nationalt Anliggende for Island, hvis Iværksættelse er saa paatrængende nödvendig og lover saa heldbringende og rige Frugter, at der neppe skal kunne opvises nogen anden til Landets Vel sigtende Foranstaltning, der i umiddelbar Vigtighed kan sættes ved Siden af denne; at det derfor er Directionens Overbeviisning, at naar der er opstaaet Spörgsmaal om, for en Capital, der har sin Oprindelse fra et Landet selv vedkommende Anliggende, at finde en anden til Islands Vel sigtende Anvendelse, end den, hvortil denne Capital oprindelig har været bestemt, vil et bedre Valg ikke kunne træffes, end derved at bidrage til at afhjælpe det saa længe og dybt fölte Savn af en hensigtssvarende Underviisningsanstalt for den talrigste og vigtigste Classe af Landets Embedsmænd; og at det navnligen forekommer Directionen, at en saadan Anvendelse maa ansees ulige gavnligere for Landet, end den af det kgl. Rentekammer

1843. paatænkte, nemlig at fremme Havedyrkningens, Jordbrugets
21. April. og Husflidens Opkomst, der, hvor vigtig saadan Foranstaltning i og for sig maa ansees, dog maa staae langt tilbage for det höiere Underviisningsvæsens Fremme og Embedsklassens, navnlig Geistlighedens, tilbörlige Uddannelse, der endog for et saa fjernt og isoleret Land er af endnu större Vigtighed end andetsteds; hvortil endnu kommer, at det turde være tvivlsomt, om ikke hine materielle Formaal langt bedre vilde kunne fremmes indirecte ved en mere oplyst og dannet Geistligheds Indflydelse, end ved direkte Pengeunderstöttelser. Endelig henviste Directionen til det ved Reskr. af 2. Oktbr. 1801 givne udtrykkelige kgl. Tilsagn om det islandske lærde Skolevæsens Forbedring, og til det mindre heldige Resultat af den skete Realisation af Bispestolenes Gods, der syntes at indeholde en desto stærkere Opfordring til at benytte enhver Hjælpekilde, som frembyder sig, til omsider at tilveiebringe den saa længe savnede bedre Tilstand af det islandske lærde Skolevæsen.

Directionen har imidlertid, uagtet derom skeet Erindring, endnu ikke modtaget Finantsdeputationens Yttringer over Sagen.

Saasnart Directionen havde modtaget den ved det kongl. Rentekammers ovennævnte Skrivelse af 19. Marts f. A. tilstillede endelige Opgjörelse, meddelte den strax de Deputerede for Finantserne Underretning herom, idet Directionen bemærkede, at ifölge det fremkomne Resultat af denne Opgjörelse, og ved den nu forestaaende Afsondring af Skolens egen Formue fra de övrige i den kgl. Jordebogskasse indestaaende Midler, vilde det altsaa nu blive saa meget mere nödvendigt, at det definitivt bestemmes, hvorfra og hvorledes de fornödne Tilskudssummer til Skolens Fornödenheder skulde tilveiebringes. At disse ikke skulle paalægges den almindelige Skolefond, men enten Finantskassen eller den islandske Jordebogskasse, havde — efter hvad Directionen endvidere bemærkede — paa det bestemteste været forudsat, ei alene ved de forelöbige Forhandlinger om Skolens Reform, som havde været förte mellem Rentekammeret, Cancelliet, Finantsdeputationen og denne Direction, men ogsaa i Directionens allerund. Forestilling, hvorved den kgl. Resol. af 7. Juni 1841 blev udvirket, og, saavidt Directionen skjönnede, ogsaa i selve allerhöistbemeldte Resolution, der har bifaldet en Reform af Skolen, som aldeles ikke kan iværksættes uden et meget betydeligt Tilskud, saavel af en Capital til det förste Anlæg, som af en aarlig Indtægt, hvilken nu, formedelst den skete Afgang i Skolens

Capitalformue, vilde blive nogle 100 Rbd. större. — Directionen udbad sig derfor Finantsdeputationens Erklæring om, hvorvidt disse Tilskud maatte kunne tilstaaes Bessastad Skole af den kgl. Finantskasse, i alt Fald tillige ved Hjælp af de islandske Collectpenge.

1843. 21. April.

Herpaa svarede Finantsdeputationen under 6. Mai, at der ved de af Directionen meddelte Oplysninger dog ikke endnu var tilveiebragt nogen fyldestgjörende Udsigt over, deels hvor stort et Tilskud for eengang der udfordredes for at faae Sagen bragt til Udförelse, deels hvilke aarlige Udgifter der ville blive at udrede i denne Anledning, men at Deputationen uden en saadan omstændelig og paa sikkre Data grundet Calcule ikke vilde kunne yttre sig om, hvorvidt det maatte ansees tilraadeligt, at de nödvendige Summer udredes af Finantskassen.

Efter denne Finantsdeputationens Erklæring, og da en nöiagtigere Angivelse af Omkostningerne, saavel til den förste Indretning som til de aarlige Fornödenheder, end den, som allerede var Deputationen meddeelt, i Henhold til de Directionen tilstillede forelöbige Calculer, ikke lod sig tilveiebringe, forinden Overslag var modtaget over den nye Bygning, der skulde opföres, og flere Punkter angaaende Indretningen af det paatænkte nye Institut definitivt afgjorte, troede Directionen nu at burde indskrænke sig til, forelöbigen for eet Aar at udbede sig, at der maatte aabnes Skolen en Credit paa den islandske Jordebogskasse af indtil det Belöb, som dens Vedligeholdelse hidtil har kostet, nemlig 6200 Rbd., saaledes at den Deel af dette Belöb, som ikke kunde dækkes af Skolens egne Indtægter, blev at betragte som Tilskud fra Finantskassen, og Directionen tilskrev under 31. Mai sidstleden Finantsdeputationen med Anmodning herom; ligesom Directionen, saasnart den havde modtaget Underretning om den ovennævnte Afgang i Bessastad Skoles Capitalfond, i Anledning af Erstatningskravet fra de Holumske Præstekald m. v., herom meddelte Finantsdeputationen Underretning, og ligeledes, efter at det ovennævnte Overslag og övrige Oplysninger angaaende Omkostningerne ved den nye Skolebygnings Opförelse vare modtagne, under 17. Septbr. f. A. tilskrev Finantsdeputationen om at ville udvirke, at den dertil fornödne Sum maatte blive stillet til Directionens Disposition, til Iværksættelsen af den allerh. befalede Indretning af det nye Institut i Reykjavík.

Directionen har derefter modtaget en Skrivelse fra den kgl. Finantsdeputation, dat. 21. Oktbr. f. A., hvori Samme

1843. yttrer Fölgende: Siden Finantsdeputationen under 6. Mai d. A.
21. April. meddelte Directionen sine forelöbige Yttringer angaaende denne Sag, er Finantskassen bleven paalagt flere betydelige, ikke forud calculerede Udgifter, navnlig til Vartpenge for de ved Reductionen i Landmilitairetaten afgaaede Officerer, saa at det, for at dække disse iövrigt i en Række af Aar vedvarende extraordinaire Udtællinger, vil blive nödvendigt at angribe Summen til uforudseelige og ubestemte Statsudgifter langt mere end önskeligt. Der vil derfor aldeles ikke af Finantskassen kunne ventes noget Bidrag i indeværende Aar til den nye Skolebygnings Opförelse i Reykjavík, og det maa altsaa overlades til Directionen selv at drage Omsorg for Summens Tilveiebringelse ved de Midler, der staae til dens Raadighed. Men paa Grund af Nödvendigheden af, ikke at paadrage den kgl. Kasse andre end de höist nödvendige extraordinaire Udgifter, vil der derhos heller ikke i indeværende og de nærmest paafölgende Aar kunne gjöres Regning paa noget aarligt Bidrag af Finantskassen til det lærde Skolevæsen paa Island.

Deputationen bemærker fremdeles, at, ved at foröge Tilskudene af bemeldte Kasse til de forskjellige Administrationsgrene, tvertimod at formindske dem efter Normalreglementets Bestemmelse, bliver Statskassens Ballance meer og meer ugunstig, medens de enkelte Instituter, der selv ere i Besiddelse af pecuniaire Ressourcer, blive i Stand til at conservere deres Overskud, og aarligen at gjöre Oplag deraf; men dette er dog ingenlunde Hensigten med hine Tilskud. Da nu netop flere af de Stiftelser, der ere undergivne denne Directions Overbestyrelse, befinde sig i et saadant Tilfælde, vil det fölgelig ikke med Föie kunne forlanges — og mindst paa et Tidspunkt som det nærværende, efter hvad foran er anfört — at Finantskassens aarlige Tilskud til det lærde Skolevæsen skulde foröges i Anledning af den omhandlede extraordinaire Foranstaltning paa Island.

Forövrigt har Deputationen bemærket, at, om Directionen endog nu har seet sig istand til at opgive en Sum, som den nye Skolebygning antages at ville koste, saa synes man dog endnu langt fra at kunne gjöre sig en klar Forestilling om, hvormeget den hele Foranstaltning vil koste, og hvor stor Skolens Restformue er, da der endog i sidstnævnte Henseende, efter hvad der er Deputationen fra Directionen meddeelt, nu er fundet et nyt Krav paa Skolen, hvorved saavel dens Capitalformue betydeligt forringes, og derved de aarlige Indtægter

formindskes og nye Udgifter paalöbe, der ei forhen ere bragte 1843.
under Beregning. Endelig har Finantsdeputationen ogsaa bragt 21. April.
i Erindring det i nöie Forbindelse med den islandske Skolesag staaende, endnu uafgjorte Anliggende, „de islandske Collectpenge og de saakaldte Meelböder", i hvilken Anledning er bemærket, at Collectpengenes Störrelse saaledes, saavidt vides, endnu ikke er bestemt; og forsaavidt der imod disse Penges Anvendelse til det foreliggende Öiemed skulde hentes et Argument derfra, at der af samme udredes en aarlig Pension af 700 Rbd., foruden at Omkostningerne ved den islandske Opmaaling afholdes af samme, da maatte der först oplyses, af hvilken Beskaffenhed og Störrelse disse Udgifter ere, for at det kunde tages under Overveielse, om de ikke burde overtages af den almindelige Statskasse, imod at vedkommende Fond, hvoraf de hidtil have været udredede, inddrages i samme. Hvad Meelböderne angaaer, da er derom vel oplyst, at Rentekammeret har meddeelt Statsgjældsdirectionen en Opgjörelse af disses Status, og desangaaende anmodet om Betænkning, da Kammeret er sindet at indgaae med allerunderd. Forestilling om den fremtidige Anvendelse af denne Sums Renter, dog ikke til Fordeel for det lærde Skolevæsen i Island; men om disse Penges Anvendelse til det ene eller det andet Öiemed til Fordeel for Island maatte det dog formentlig i ethvert Tilfælde forbeholdes Finantsdeputationen först at yttre sig, forinden der gjöres Fordring paa et directe Tilskud af Statskassen til et Öiemed, der ene er i Islands Interesse.

Efter alt det Foranförte har Finantsdeputationen ikkun kunnet give sit Tilsagn om, at der, efter Directionens nærmere Forlangende, skal af den islandske Jordebogskasse derfra blive foranstaltet anviist til Skolens Udgifter et saa stort Belöb aarligen, som Finantskassen igjen kan vente sig med Sikkerhed refunderet inden föie Tid.

Efter det af de Deputerede for Finantserne saaledes Yttrede kunne de fornödne Tilskud til Opförelse af den nye Bygning for den islandske Skole ikke fourneres af den kongel. Kasse, og ligesaa lidet Tilskud til de forögede aarlige Bekostninger ved dens Reorganisation, overeensstemmende med den allern. bifaldte Plan. End ikke de mindre aarlige Summer, som Directionen, saaledes som ovenfor allerund. forklaret, havde anmodet Finantsdeputationen om forelöbigen at lade udbetale som Tilskud til Skolens Fornödenheder i dens hidtilværende Forfatning, indtil der kunde erholdes fuld Vished om den

1843. 21. April. nöiagtige Störrelse af de Summer, den nye Indretning vilde udfordre, har Finantsdeputationen kunnet samtykke i at fournere; og Forlegenheden er nu endog yderligere bleven foröget derved, at de Deputerede end ikke for en kort Tid have kunnet forunde Henstand med Afgjörelsen af de af Skolen allerede forbrugte Summer, i Forbindelse med den Omstændighed, at det kgl. Rentekammer, ved at tilstille Directionen den ovenomtalte endelige Opgjörelse til 31. Juli 1841, tillige har aldeles frasagt sig og overdraget til Directionen den hele af Kammeret hidtil förte Administration af Skolens Midler, og ophævet den Forbindelse, som hidtil altid har fundet Sted mellem Skolens Kasse og den islandske Jordebogskasse, uden at dog Kammeret tillige har underrettet Directionen om, hvor eller hvorledes Renterne af Skolens Capitalformue eller det den tilkommende saakaldte Skalholtske Æqvivalent, 2500 Rd. aarlig, kunne hæves, idet Kammeret i denne Henseende alene har henviist Directionen til Brevvexling med Finantsdeputationen og Statsgjældsdirectionen. — Da, som Fölge heraf, i det til Directionen aflagte Regnskab for Skolen til 31. Juli 1842 hverken ere optagne nysnævnte Renter eller Æqvivalent, har Skolens Underbalance i bemeldte Aar udgjort den betydelige Sum af 5468 Rbd. 65 Sk., og da Finantsdeputationen ikke har villet staae i Forskud for dette Belöb, har Samme, til Dækning deraf, deels for Oktbr. Qvartal f. A. indeholdt de Summer, som ellers fra Finantserne udbetales til Kjöbenhavns Universitet, Communitetet og Soröe Academie og til den almindelige Skolefond, hvis Belöb for et Qvartal udgjör 4276 Rbd. 12 Sk., deels erklæret at ville foranstalte den derefter tilbageblivende Rest liqvideret i samme Tilskudssum for förste Qvartal 1843, og Deputationen har derved nödt Directionen til at lade bemeldte Tilskudssummer forskudsviis udrede af den almindelige Skolefond. Directionen har vel forestillet oftnævnte Deputerede, hvor ubillig den ommeldte Foranstaltning maa ansees for at være, da hverken den almindelige Skolefond, og endnu mindre de övrige Stiftelser, navnligen Universitetet, som har den störste Andeel i hine Tilskudssummer, staae i mindste Forbindelse med den islandske Skole, og da derhos dennes Underbalance for den overveiende större Deel er blot tilsyneladende, som alene hidrörende fra, at de nylig nævnte Skolen tilkommende betydelige Indtægtssummer ikke ere blevne den udbetalte eller tilgodeskrevne, og Directionen anmodede derfor Deputationen, ved Skrivelse af 17. Decbr. f. A., indstændigen om at ville

stille den paatænkte Indeholdelse af de övrige Stiftelsers Tilskudssummer i Bero, idetmindste indtil Skolens Tilgodehavende var den udbetalt, idet Directionen tillige forlangte Oplysning om, naar og hvorledes bemeldte Tilgodehavende kunde erholdes. Herpaa har Directionen imidlertid ikke senere, uagtet derom skeet Erindring, modtaget nogen Meddelelse fra Finantsdeputationen. 1843. 21. April.

Da Directionen ved de Finantsdeputeredes ovennævnte Erklæring af 21. Oktbr. f. A. er afskaaret al Udsigt til ved Sammes Foranstaltning at see udvirket, at der for Tiden tilstaaes den fornödne Sum af den kongelige Finantskasse til Opförelse af den allernaad. befalede Bygning for det nye Skoleinstitut i Reykjavík, og at der i de nærmest paafölgende Aar derfra udredes de aarlige Tilskud, som behöves til den allernaad. bifaldte forbedrede Organisation af Skolen, eller endog blot til dennes Vedligeholdelse i dens hidtilværende mangelfulde Tilstand, og da det uden Tvivl, efter Indholdet af Finantsdeputationens Erklæring, maa ansees som lidet sandsynligt, at der senere skulde kunne erholdes den fornödne Byggesum af Finantskassen, og om nogle faa Aar de aarlige Tilskudssummer, som udfordres til det nye Instituts Organisation — i hvilket Tilfælde der dog vilde mangle den fornödne aarlige Sum for idetmindste 3 eller 4 af de nærmeste Aar, hvilket allerede vilde oplöbe til et meget betydeligt Belöb — vil det nu, saavidt Directionen skjönner, komme i væsentlig Betragtning, om det kunde allernaad. forundes Skolen at erholde Disposition over de saakaldte islandske Collectpenge og Meelböderne, hvortil netop ogsaa Finantsdeputationen i sin Erklæring har hentydet. Naar Deputationen, hvad de förstnævnte angaaer, bemærker, at deres Störrelse endnu ikke er bestemt, da er dette vel sandt, forsaavidt det kongel. Renkammer har formeent, at Collectpengenes Belöb skulde være betydeligt större end efter den af Statsgjeldsdirectionen fremsendte Opgjörelse; men da bemeldte Direction har tilbudt at udstede Obligation for et Capitalbelöb à 4 % Rente af 13378 Rbd. 51 Sk. og desuden erkjendt, at de resterende Renter

til 31. Decbr. 1840 udgjöre.	6421 —	72 -
og Repræsentativer	6413 —	49 -
og da hertil formentligen endvidere vil komme Renten af förstnævnte Capital fra 31. Decbr. 1840 til samme Dato 1842 med	1070 —	28 -
skjönnes det ikke rettere, end at dette samlede Belöb af	27284 Rbd.	8 Sk.

1843. strax maatte kunne være til Disposition, forsaavidt det maatte
21. April. behage Deres Majestæt at henlægge samme til Skolen, hvorefter det da senere kunde afgjöres, om noget yderligere Belöb, efter Rentekammerets Formening, kunde tilkomme. Forsaavidt Deputationen har hentydet til, at muligen den Pension af 700 Rbd. samt de övrige Udgifter, der nu hvile paa bemeldte Collectpenge, kunde blive at overtage af Statskassen, da kan Directionen naturligviis for sit Vedkommende ikke andet end finde dette i höi Grad önskeligt, for at da Collectpengenes Capital eller aarlige Renter, forsaavidt det maatte behage Deres Majestæt at bestemme dem til Anvendelse for Skolen, kunde strax uden Formindskelse være disponible for denne. Hvad Meelböderne angaaer, har Deputationen i sin oftnævnte Erklæring ikke endnu haft Kundskab om den senere skete allerh. Bestemmelse angaaende disses Störrelse, der nu er fastsat til en Capital, som æqvivalerer 7500 Rbd., hvorefter disses og Collectpengenes samlede Belöb, ifölge nysnævnte Beregning, vilde udgjöre henimod 35000 Rbd. foruden den mulige Forögelse af Collectpengene.

Directionen har, som ovenfor allerunderd. bemærket, ikke undladt senere at underrette Finantsdeputationen om allerhöistbemeldte Bestemmelse, og derved, i Henhold til Deres Majestæts Befaling, meddeelt Finantsdeputationen de Grunde, der, som lige allerunderd. bemærket, forekomme Directionen at tale afgjörende for at anvende Meelbödernes Renter til Bedste for Skoleinstitutet, fremfor til de af det kongl. Rentekammer paatænkte Öiemed. At Directionen ikke senere har modtaget Finantsdeputationens Yttringer herover, i Henhold til det Samme givne allernaad. Paalæg, har saameget mere maattet være Directionen paafaldende, som Deputationen netop i sin oftnævnte Erklæring af 21. Oktbr. synes at ansee det som magtpaaliggende, at kunne faae Leilighed til at yttre sig om Anvendelsen af de meerbemeldte islandske Capitaler til Bedste for Skoleinstitutet, forinden der blev Spörgsmaal om direkte Tilskud fra Statskassen.

Hvad dernæst angaaer den af den kongel. Finantsdeputation antydede Udvei til at tilveiebringe de fornödne Penge til den nye Bygnings Opförelse og til Organisationen af det nye Skoleinstitut, nemlig ved dertil at anvende de til Directionens Disposition stillede Fonds, navnligen de Midler, som tilhöre den almindelige Skolefond eller det lærde Skolevæsen i Danmark, da skal Directionen ikke her gjentage de Grunde,

som den under Sagens tidligere Forhandling, saaledes som ovenfor allerunderd. bemærket, i flere Skrivelser til det kgl. Rentekammer har udviklet, hvilke synes at gjöre det aldeles indlysende, at det vilde være höist ubilligt, og saa godt som uretfærdigt, at paalægge sidstnævnte Fond at afgive Understöttelser til en i ingen Forbindelse med den staaende, men ifölge Forholdenes Natur aldeles fremmed Skole, og at derimod alle Omstændigheder tale afgjörende for, at disse Understöttelser tages enten fra den islandske Jordebogskasse eller fra Finantskassen. Directionen skal herom saa meget mindre tillade sig nogen yderligere Bemærkning, som det ved de ovennævnte Forhandlinger synes fra alle Sider at have været erkjendt og paa det bestemteste forudsat, at det vilde være Finantskassen, som havde at udrede de Tilskud, som behövedes til det islandske Skolevæsens egne Midler; idet navnligen det kgl. Danske Cancellie, ved paa det indstændigste at anbefale Directionen den islandske Skolesags Fremme, som en af de allervigtigste Sager for Islands Vel, udtrykkelig har yttret, at, da de ældre Forandringer med Bispestolene og de dertil knyttede Skoler neppe have været heldige eller vel overveiede, burde Regjeringen nu udentvivl tilskyde hvad der behövedes, for omsider at bringe et nogenlunde godt Resultat ud deraf, ligesom det kgl. Rentekammer, der har fundet sig opfordret til, i Henhold til det kgl. Reskr. af 2. Oktbr. 1801, som udtrykkelig henviser til yderligere Tilskud fra den kgl. Kasse, at henvende sig til Finantsdeputationen, har erklæret, at efter dets Mening burde den större eller mindre Bekostning, som de tvende alternative Forslag til Skolens Reform vilde medföre, ikke være det afgjörende Motiv ved Valget imellem begge, hvilke Yttringer ogsaa selve den kgl. Finantsdeputation tidligere har tiltraadt, Alt saaledes, som ovenfor allerunderd. er anført. Men Directionen anseer det som sin Pligt, desto stærkere at fremhæve den absolute Umulighed for den almindelige Skolefond i at tilveiebringe de meget betydelige Summer, som behöves, deels til Opförelsen af den nye Skolebygning i Reykjavík, der nu er oplyst at ville koste 11,000 Rbd., deels til de aarlige Fornödenheder for det forbedrede Skole- og höiere Dannelsesinstitut, hvilke aarlige Tilskud, saaledes som ovenfor allerund. forklaret, tidligere vare beregnede til omtrent 1740 Rbd., men nu efter den skete yderligere Afgang i Skolens Capitalformue og den forögede Udgift til Erstatningen

1843. 21. April.

1843. 21. April. til de Holumske Præstekald, maa beregnes til omtrent 2420 Rbd., altsaa med Tillæg af Renten af nysnævnte 11,000 Rbd., ialt aarlig 2860 Rbd. eller henimod 3000 Rbd. Men den almindelige Skolefond har i Aaret 1841, ifölge den af Directionen nylig nedlagte allerunderd. Beretning, haft en Underbalance af 3500 Rbd., og har i 1842, saavidt allerede nu kan vides, haft en lignende af langt over det Dobbelte, og det medens der forestaae Skolefonden maaskee flere ikke ubetydelige Udgifter til höist fornödne og paatrængende Bygningsarbeider, og uagtet, hvad Directionen troer at burde lægge særdeles Vægt paa, de lærde Skoler i Danmark allerede i lang Tid have været höiligen trængende til meget væsentlige og betydelige Forbedringer, hvilke hidtil, i hvor nödvendige og paatrængende de maae erkjendes at være, desuagtet endnu stedse have maattet udsættes, fordi der aldeles manglede Udsigt til at tilveiebringe de saare betydelige forögede Ressourcer, som dertil vilde behöves. Under disse for selve det lærde Skolevæsen i Danmark saare mislige Omstændigheder maatte Directionen ansee det som den uforsvarligste Tilsidesættelse af sin Pligt, hvis den ikke paa det bestemteste modsatte sig, at der fra den almindelige Skolefond blev ydet nogetsomhelst Bidrag til det islandske Skolevæsen.

Forsaavidt den kongel. Finantsdeputation har antydet, at Forögelsen af de Tilskud, som fra Finantskassen ydes til de under Directionens Administration henlagte separate Fonds, skulde bevirke, at flere af disse, tvertimod Hensigten af bemeldte Tilskud, bleve istand til at gjöre Oplæg af deres Overskud, da kan Directionen ikke undlade, allerund. at bemærke, at, efter hvad nylig er anfört om den almindelige Skolefonds Forfatning, kan Finantsdeputationens Bemærkning i alt Fald ikke gjelde om denne Fond, ligesaa lidet som der kunde være Spörgsmaal om, at de til den islandske Skole forlangte Tilskud skulde kunne bevirke noget Oplæg af Capitaler for denne; og hvad angaaer de övrige under Directionen sorterende Stiftelsers Fonds, da er det ikke Directionen bekjendt, at der er tilstaaet nogen af disse noget foröget Tilskud fra Finantskassen; thi hvad navnligen angaaer dennes Tilskud til det nylig i Universitetet indlemmede forrige chirurgiske Academie, da er dette Tilskud ikke större end hvad der stedse i den senere Tid har været udredet for bemeldte Academie, og det er saa langt fra at Universitetet ved dette Tilskud skulde blive sat istand til at gjöre Oplæg af Capitaler, at det tvertimod —

i det mindste i de nærmeste Aar, og ikke usandsynligt ogsaa i Fremtiden — selv maa gjöre Tilskud til Academiets Fornödenheder af sine egne Midler; at iövrigt Universitetet og Communitetet i de senere Aar have kunnet gjöre ikke ubetydelige Summer frugtbringende til Forögelse af deres Capitalformue, er vel sandt, men det er dog neppe Finantsdeputationen ubekjendt, at navnligen Universitetet, uagtet det i de senere Aar har været i stadig Fremskriden, desuagtet ingenlunde befinder sig i nogen heldig oeconomisk Forfatning, da der ligeledes forestaae dette betydelige og væsentlige Reformer, som i længere Tid have maattet udsættes af Mangel paa de dertil fornödne Ressourcer, og som endnu, uagtet den skete Forbedring af dets Forfatning, langtfra ikke ville kunne iværksættes saaledes som var at önske, end ikke ved Hjælp af de forögede Tilskud, som det muligen kunde faae fra Communitetet, fra hvilke tvende Stiftelser der saaledes, ligesaa lidet som fra Skolefonden, kan være Tale om nogetsomhelst Bidrag til den islandske Skole. Og hvad endelig Sorö Academie angaaer, der saa godt som aldeles intet Tilskud fra Finantskassen modtager, da oplægger denne Stiftelse vel betydelige aarlige Capitaler, men Finantsdeputationen vil dog udentvivl indrömme, at der ikke vil kunne være Tale om noget Bidrag fra samme til den islandske Skole, förend det först er bleven afgjort, om og hvorvidt Academiet burde bidrage Noget til de dermed i nærmere Forbindelse staaende Stiftelser, den almindelige Skolefond, Universitetet eller den polytechniske Læreanstalt, i hvilken Henseende Directionen maa tillade sig at henvise til den allerunderd. Forestilling, som den gjentagende har tilladt sig at indgive angaaende Nedsættelse af en Commission til at tage flere vigtige Anliggender, vedkommende de den underlagte Stiftelser, under Overveielse.

1843. 21. April.

Naar Finantsdeputationen har meent, at man endnu ikke vilde kunne have en klar Forestilling om, hvad den hele Foranstaltning med den islandske Skoles Reform vil koste, da kan Directionen alene henvise til de nöiagtige Overslag og övrige Oplysninger, den har modtaget angaaende Omkostningerne ved den nye Bygning, og de anstillede forelöbige Calculer angaaende Bekostningen ved den forbedrede Skoles fremtidige Organisation, hvilke, da de ere forfattede og prövede af flere islandske Embedsmænd, vistnok maae antages at være saa paalidelige, som det med Billighed kan forlanges. — At Skolens Capitalformue ved den seneste Opgjörelse er befunden

1843. at være formindsket, var kun hvad man i Forveien kunde vente,
21. April. og det var ligeledes forlængst bekjendt, at det ovenomtalte Erstatningskrav vilde opstaae, hvis Större1se nu er definitivt udfunden. Det skjönnes saaledes ikke, at der i nogen Henseende kunde være en saadan Uvished tilbage, som kunde motivere en Udsættelse af at bevilge de fornödne Tilskud.

Efter Alt, hvad saaledes i det Foregaaende allerunderd. er forklaret og bemærket, vil det, hvis ikke nye og forögede Ressourcer kunne anvises den islandske Skole, ei alene blive umuligt for Tiden at iværksætte den allern. bifaldte Forflytning af Bessastad Skole til Reykjavík, og Reorganisation der efter en udvidet Plan, men Skolen vil end ikke kunne bestaae i sin hidtilværende mangelfulde Tilstand, med mindre man vilde vedblive med det, som hidtil i Virkeligheden er skeet, nemlig at optage af dens endnu tilbageværende Capital, hvilken da snart vilde blive aldeles fortæret, og det vilde da naturligviis blive meget vanskeligere end nu at tilveiebringe de langt betydeligere Ressourcer, som da vilde behöves; og Directionen kan derfor ikke Andet end paa det bestemteste fraraade en saadan Fremgangsmaade.

Og da den islandske Skoles Opretholdelse og Vedligeholdelse, i det mindste i dens nærværende Forfatning, vistnok maa betragtes som en absolut Betingelse for at bevare en borgerlig Orden i Provindsen, maa Directionen paa det indstændigste bönfalde Deres Majestæt om, at i det mindste forelöbigen de fornödne Ressourcer til at dække Skolens aarlige Underbalance — der, som oven allerund. anfört, kan beregnes til 1911 Rbd. 69 Sk. — maae vorde allernaad. anviste, enten af den kgl. Finantskasse alene eller tillige ved Hjælp af de islandske Collectpenge og Meelböder.

Hvad angaaer Skolens Forlæggelse til Reykjavík og Udvidelse til et Dannelsesinstitut for Islands Geistlighed, da maa Directionen lige allerund. bemærke, at denne ved Deres Majestæts Resolution af 7. Juni 1841 allernaad. bifaldte Plans Udförelse ikke uden de betænkeligste Fölger vil kunne stilles i Bero, efter Alt, hvad der er oplyst og af Directionen allerunderd. fremhævet om den stærke Trang til et saadant Institut, for dog noget at kunne hæve den islandske Geistlighed fra det næsten utrolig lave Trin af Kundskaber og Dannelse, hvorpaa den staaer, og de höist foruroligende Fölger, som allerede heraf have viist sig. — Directionen indstiller saaledes i dybeste Underdanighed:

1) om der forelöbigen maa allern. anvises den islandske lærde Skole fra den kgl. Finantskasse de til dens Fornöden- heder allerede fra den almindelige Skolefond foreskudte Summer, samt indtil videre det til Vedligeholdelse af Skolen for Tiden fornödne Tilskud af circa 1912 Rbd. — 2) om der endvidere maa allern. tillægges bemeldte Skole, enten fra Finantskassen eller paa anden Maade, de forögede Ressourcer, som behöves til Iværksættelsen af den ved allerhöieste Resolution af 7. Juni 1841 forelöbigen allernaad. bifaldte Forflyttelse af Skolen til Reykjavík, og dens Reorganisation efter en udvidet Plan i Forbindelse med et höiere Dannelses-Institut for Landets Embedsmænd, nemlig til den nye Bygnings Opförelse indtil 12,000 Rbd., og som aarligt Tilskud 4543 Rbd. 82 Sk. — Univ. Direct. Forestill. 1843, Nr. 2389. 1843. 21. April.

Efter at have ladet Os de i denne Directionens Forestilling indeholdte Oplysninger allerunderd. foredrage, ville Vi allernaad. have bestemt:

1) Den Os forelagte Tegning og Grundplan til den nye Bygning, som i Overeensstemmelse med Vor allerhöieste Resolution af 7. Juni 1841 bliver i Reykjavig at opföre for den islandske lærde Skole og det höiere Underviisnings-Institut, der med samme skal forbindes, approbere Vi allernaadigst, dog med indbemeldte nærmere Modificationer, og ville Vi have Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler paalagt at drage Omsorg for, at Bygningen, det hurtigste Omstændighederne tillade det, forfærdiges i en af de norske Kjöbstæder, for derefter uden Ophold at overföres til Reykjavig og opsættes paa den östlig for Byen beliggende Plads, Thingholt kaldet. — 2) Det til Opförelsen af fornævnte Bygning beregnede Belöb af indtil 12000 Rbd. vil paa nærmere Requisition af Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler være at udbetale af det Belöb af de saakaldte islandske Collectpenge tillige med sammes til Dato resterende Renter, som Vor Direction for Statsgjælden og den synkende Fond for Tiden erkjender at være indestaaende i Vor Kasse. — 3) Af bemeldte Collectpenge maa endvidere deels strax refunderes hvad

1843. der siden Administrationen af Bessestad Skoles Midler
21. April. er bleven Vor Direction overdraget, er af den almindelige Skolefond foreskudt for Skolen, deels, indtil den nye Organisation træder i Kraft, udredes det til Skolens Vedligeholdelse i dens nærværende Forfatning, foruden dens egne Indtægter fornödne Tilskud af 1912 Rbd. aarligen. Og har Vor Direction at henvende sig til de Deputerede for Finantserne, angaaende Udredelsen af samtlige forbemeldte Summer. — 4) Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler har, forinden Bygningen er overfört til Island, allerund. at forelægge Os den nærmere Plan for bemeldte Skole og Institut, samt Udkast til et Budget for de til samme fornödne aarlige Udgifter, tillige med en nöiagtig Opgjörelse af de til Skolen nu henlagte aarlige Indtægter, for at det derefter kan blive allern. bestemt, hvilke Ressourcer der endvidere kunde være at anvise til Institutets fremtidige Vedligeholdelse. — Kjöbenhavn den 21. April 1843.

22. April. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Forbedring i den islandske Geistligheds Kaar.** Khavn den 22. April 1843. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1778.

Under 27. Februar 1839 have Stiftamtet og Deres Höiærværdighed til det kgl. Rentekammer afgivet Betænkning, angaaende ved hvilke Midler der maatte kunne tilveiebringes en Forbedring i den islandske Geistligheds Kaar. Efter at Rentekammeret ligeledes fra Amtmændene over Islands Vest-Amt samt Nord- og Öster-Amtet havde modtaget de dem i denne Anledning afæskede Betænkninger, blev denne Sag af Kammeret tilstillet Cancelliet til Afgjörelse.

Cancelliet tilskrev derefter under 15. Oktbr. 1840 den ved allerhöieste Resolution af 22. August 1838 be-

falede Forsamling af Embedsmænd i Reykevig, om at afgive Betænkning over de af Stiftamtet og D. Höiærv. samt Amtmand Thorarensen fremsatte Forslag til didhen sigtende Forandringer i det allerhöieste Reglement af 17. Juli 1782. 1843. 22. April.

Under 17. Juli 1841 indsendte denne Forsamling med sin Betænkning et Udkast til en Lov om denne Gjenstand, hvorefter Sagen af Cancelliet blev forelagt Hans Majestæt til allerhöieste Afgjörelse. Da Allerhöistsamme imidlertid fandt Betænkelighed ved, for Öieblikket at tage nogen endelig Bestemmelse i Henseende til de i denne Anledning indkomne Forslag, forsaavidt de gik ud paa mere, end at forhjælpe vedkommende geistlige Embedsmænd til den sande Værdi af Betalingen for det saakaldte Extraværk m. v., saaledes som denne var normeret ved Reskript 17. Juli 1782; men hvilken de, efter at det tidligere bestaaende faste Forhold mellem Penge og Varer var blevet forandret, som en Fölge af Forordningen 13. Juni 1787, angaaende den islandske Handel, kun i faa Aar kom til at nyde godt af i den Grad, som det oprindeligviis var paatænkt: — blev der efter dette Princip udarbeidet et Udkast til en Forordning om denne Gjenstand; hvilket Udkast, efter at have været forelagt den i forrige Aar afholdte Forsamling af de raadgivende Provindsialstænder for Sjællands m. fl. Stifter, er blevet forsynet med Hans Majestæts Sanction, og saaledes under 8. f. M. er emaneret som Lov under Navn af: Forordning angaaende nærmere Bestemmelser af nogle Poster i Anordning af 17. Juli 1782, betræffende Præsters og Kirkers Indtægter paa Island.

I Forbindelse hermed har det behaget Hans Majestæt at paalægge Cancelliet, at indkomme med nærmere Forslag til en fuldstændigere Anordning om denne Gjenstand, hvorom et Udkast derpaa skulde forelægges den tilkommende raadgivende Forsamling for Island. Da man imidlertid, af Mangel paa tilstrækkelig Kundskab

1843. til de locale Forhold paa Island, ikke her kan affatte
22. April. Forslag til Forbedring i islandske Præsters Indkomster, saa har man været betænkt paa, at lægge det Udkast til Grund, der var affattet af den ved allerhöieste Resolution 22. August 1838 befalede Forsamling af Embedsmænd i Reykevig, forsaavidt dette indeholdt yderligere Forslag til Præstekaldenes Forbedring paa Island, end de, der vare fundne passende til at optages i den under 8. f. M. udkomne Forordning; men da det netop var Uvisheden om, hvorvidt de af de islandske Embedsmænds Forsamling fremsatte Forslag, forsaavidt de gik ud paa mere, end en Restitution af Betalingen, deels for det saakaldte Extraværk, deels for Jord til Kirkerne, samt for Kirkeregnskabernes Revision og Kirkevisitatserne, vare overeensstemmende med de locale Forhold og den almindelige Stemning blandt Islands Indvaanere, — der bevægede Regjeringen til at afholde sig fra, at optage hine Forslag i det Östifternes Stænderforsamling forelagte Lovudkast, der senere er emaneret som Lov, — har man anseet det nödvendigt, at det tages under nöiere Overveielse, om der ikke burde foretages adskillige Modificationer i dette Forslag, forinden samme forelægges den tilkommende raadgivende Forsamling for Island, da Betalingen for Adgang til Kirkens Goder i samme formentlig er sat saa höit, at det for de Uformuende endog kunde blive umuligt at udrede den.

Idet man derfor til dette Öiemed herved tjenstligst skulde meddele Hr. Kherre og Deres Höiærv. de Betænkeligheder, Cancelliet har fundet ved det hermed fölgende Forslag fra de islandske Embedsmænds Forsamling, skulde man lige tjenstligst anmode Dem om, efter, saavidt Omstændighederne maatte tillade det, at have confereret med andre kyndige Mænd desangaaende, at afgive Betænkning om, hvilke Forandringer det paa Grund af disse, eller mulig og af andre Hensyn, maatte ansees tilraadeligt at gjöre i det af de islandske Em-

bedsmænds Forsamling indsendte Udkast, inden samme forelægges den forestaaende raadgivende Forsamling for Island. 1843. 22. April.

Hvad nemlig for det Förste Betalingen for Barnedaab angaaer, da skal der efter Forsamlingens Udkast, som et endog for de mindst Formuende gjeldende Minimum, udredes 4 Alen, eller efter de nuværende Capitelstaxter 3½ Mk.; istedetfor at disse efter Reglementet 1782 og Forordn. 8. f. M. Intet have at udrede, og den Classe, der staaer dem nærmest, kun har respective 10 Sk. og 32 Sk. at betale, ligesom det af Stiftamtet og D. Höiærv. under 27. Februar 1839 indgivne Forslag kun vilde medföre en Betaling af 14 Sk. for dem, der henhöre til de ringere, og Norske Lovs 2—12—7 kun har fastsat en Betaling af 16 Sk. for Barnedaab.

For Confirmation skulde 10½ Mk. blive Minimum, istedetfor at der hidtil kun er ydet det Samme, som for Barnedaab. Dette Minimum er mere end det Dobbelte mod hvad der nu (efter Forordn. 8. f. M.) udredes af den mest formuende Classe, og 5 til 6 dobbelt mod det, der skal betales af den tredie Classe, ligesom og de aldeles Fattige nu ere frie; og ved Reskr. 6. Novbr. 1744 er det endog her forbudt Præsterne, af Fattige og Almuesfolk at modtage det Ringeste i Anledning af Confirmanders Forberedelse.

For Brudevielse er Betalingen ligeledes meget forhöiet. Vel finder Cancelliet det ikke saa betænkeligt, som den med Hensyn til Almuens Kaar höie Betaling for Daab og Confirmation, da der i det mindste kan siges Noget for den Mening, at man ikke bör gjöre den Fattige det for let at indgaae Ægteskab, medens Börns Daab og Confirmation dog ikke maa forhindres ved Uformuenhed. Naar de islandske Præster nu fik som et Minimum det, der efter Forordn. 8. f. M. kun skal betales af de Velhavende og Bemidlede, hvis Tal dog vistnok er det ringere, og hvilket allerede er 3½

1843. 22. April. Gang dobbelt mod det, de forhen nöde af denne Classe, saa vilde dette dog allerede være en höist bebyrdende ny Forbedring af Geistlighedens Betaling for denne Forretning. Men efter Forslaget skal atter dette næsten fordobbles, og bliver derved for dem, der höre til den ringeste Classe, 16½ Gange dobbelt mod hvad de efter Reglem. 1782 hidtil have betalt. Norske Lov 2—12—7 tillægger Præsten kun 2 Mk. for en Brudevielse, og her i Danmark, selv i Hovedstaden, er det langt fra, at en Præst som Minimum for en Brudevielse faaer 10½ Mk. Den af Forsamlingen paaberaabte Grund til, at den nu har sat sit Minimum over det ved Reskr. 1782, — selv naar dette beregnes efter Naturaliernes daværende Værdi, — satte Maximum, nemlig at Trolovelse er ophævet, kan ikke erkjendes som gyldig, da det ved Canc. Skriv. 18. Mai 1799 § 3 forlængst med god Grund er bestemt, at Præsterne ingen Godtgjörelse kunne fordre for denne Forretning, der ikke længere er fundet fornöden.

Bestemmelsen om Höitidsofferet i Udkastets § 3 synes heller ikke ganske at kunne blive, som den er. For adskillige af de her nævnte Personer er Höitidsofferet kun blevet, hvad det var efter Reskr. 4. Juni 1790; men foruden at det Offer, dette har bestemt for Kjöbmænd, ved Udkastet er blevet udvidet til „alle Handlende og deres Assistenter", og at de, der eie 20 Hundreder i Lösöre, ere satte ved Siden af dem, der eie saa mange Hundreder, enten heelt eller dog halvt i Jordegods, og at Professionister ubetinget ere satte ved Siden af denne Classe, — er Betalingen forhöiet fra 3 Mk. aarlig til en Valuta, der nu er lig 7 Mk. Det Omsætningsforhold, der er lagt til Grund i For. 8. f. M., er imidlertid her uanvendeligt, da Reskr. 1790 er udkommet en Tidlang efter Frihandelens Indförelse, og paa en Tid, da Varepriserne maaskee vare nok saa gode, som nu; men ialtfald er intet saadant Forhold anvendeligt paa Offeret for den Classe, der forhen vare

satte til 4 Mk. hver Höitid. Iövrigt ere nu Sysselmænd med Flere, der hörte under denne Classe, gaaede ud deraf, og, lige med Stiftamtmanden, Biskoppen, Amtmændene o. s. v., blot tilholdte at offre anstændigt. Dette, som vel skulde antyde, at de burde offre höiere, synes noget misligt, og sætter de paagjeldende Personer i Forlegenhed, og kan let foranledige Fortrædeligheder og Forviklinger, medens det dog vistnok af Almuen vilde betragtes som et de Fornemmere forundt Privilegium. Det vilde maaskee derfor være bedre, at alle hine Personer bleve henregnede til dem, der skulde offre 2 Rbd. aarlig; hvorhos det maaskee kunde antydes, at da det saaledes bestemte Offer kun udgjör det, som det er fundet passende ved almindelig Lov at tillægge Præsten som en bestemt Ret, forventer Kongen, at de Offerpligtige, som dertil ere istand, yderligere ville betænke Præsten efter deres Stilling og Vilkaar.

1843. 22. April.

Hvad man ogsaa anseer for en nödvendig Forandring er, at der, i det mindste hvad Barnedaab og Confirmation angaaer, gjöres en Bestemmelse om, at de aldeles Uformuende bör fritages for at betale disse Forretninger, og at det, hvis mod Formodning det Tilfælde maatte opstaae, at Nogen paa Grund af foregiven Uformuenhed nægtede at erlægge Betaling, uden at dog Præsten fandt Grund til at frafalde samme, vilde denne ligefuldt have at foretage Handlingen, men kunde da andrage Sagen for Amtmanden, der ved sin Resolution havde at afgjöre, om Betaling blev at erlægge, i hvilket Tilfælde den blev at inddrive ved Execution; og at Amtmanden ligeledes vilde have at afgjöre de Spörgsmaal, som kunde opstaae angaaende det Offer, en Person efter den foreskrevne Classification havde at erlægge.

Sluttelig bemærkes, at Udkastets §§ 1 og 4 vidne om en ganske besynderlig Rigeur i Anvendelsen af Begrebet om Fattige i de enkelte Tilfælde, hvori man endnu vil tillægge det Virkning, idet selv et Fattiglems

1843. Bo skal betale, naar der er mere end den Fattigvæsenet
22. April. tilkommende Refusion fordrer; hvilket formentlig ogsaa maatte forandres.

Med Svaret forventes Bilaget tilbage. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. April 1843.

26. April. **Kongelig Resolution** ang. **Forslag om Indförelse af Hævds-Lovgivningen** efter Danske Lov i Island. Khavn den 26. April 1843. — I en udförlig Forestilling af 26. April udvikler Cancelliet det af Amtmanden i Vester-Amtet i Foraaret 1836 fremsatte Forslag, om at hæve Jonsbogens Bestemmelser om Hævd og Præscription og at indföre isteden Danske Lovs 5—5 og 5—14—4 m. v., samt de Grunde, der siden af den reykjavigske Forsamling af islandske Embedsmænd vare fremförte i Sagen, idet kun Amtmand Thorarensen i Nord- og Öster-Amtet havde udförligen yttret sig imod den foreslaaede Forandring. Da Cancelliet imidlertid var enigt i det fremsatte Forslag, indstilles, at et Lovudkast maa blive forelagt det förste sammentrædende Althing; tillige ansees det for hensigtsmæssigt, „at det ved et af Cancelliet udfærdiget Circulaire til Biskoppen indskjærpes saavel denne Embedsmand som Præsterne og Provsterne, at ligesom det i det Hele paaligger dem som Embedspligt, at paaagte, at Kirkerne vedligeholdes i deres Eiendomme og Rettigheder, og at disse benyttes til deres Bedste, saaledes bör de i Særdeleshed i det Tidsrum, som vil hengaae inden den nye Hævdslovgivning træder i Kraft, anvende den yderste Flid for at opdage, om nogen saadan Eiendom eller Rettighed uden Hjemmel er gaaet ud af sammes Besiddelse eller Benyttelse, og da söge samme tilbage, ... ligesom de ogsaa havde at sörge for, at den snarest muligt kom til at have Nytte af samme. Det Foranförte bliver ogsaa at iagttage med Hensyn til andre til fornævnte geistlige Embedsmænds Varetægt betroede Stiftelser, saavel som det Geistligheden beneficerede Gods. Fremdeles fandt man og rettest, at Stiftamtmanden og Amtmændene ligeledes ved et Circulaire opfordres til, hver i sin Embedskreds, ikke blot at være Geistligheden behjælpelig i saaledes at haandhæve Kirkernes og andre offentlige Stiftelsers samt de geistlige Embeders Rettigheder, men og til selv at paaagte samme og at iværksætte de

fornödne Skridt til at gjöre dem gjeldende, ligesom og til med lige Nidkjærhed at sörge for, at alle andre offentlige Stiftelsers saavel som de kgl. Eiendomme vedligeholdes i Besiddelsen og Nydelsen af alt sammes Tilliggende og alle dertil hörende Rettigheder". — Canc. 3. Departem. Forestill. 1843, Nr. 61. 1843. 26. April.

Vi bifalde, at det Os forelagte Udkast til en Forordning om Hævd og Præscription i Island tilstilles det islandske Althing, for at samme i dets förste Möde derover kan afgive Betænkning, dog bliver Udkastets § 2 forinden at omredigere[1] derhen, at den kommer til at lyde saaledes:

„Ingen ældre Rettighed skal, blot paa Grund af denne Vor Anordning, være tabt, naar den paa lovlig Maade paatales inden 1. Januar 1849, men dens Gyldighed skal i saa Fald paakjendes uden Hensyn til den nærværende Anordnings Bestemmelser. Saafremt derimod den, der gjör en saadan Fordring, har ladet Slutningen af Aaret 1848 hengaae, uden ved den Paagjeldendes Indkaldelse til Forligelsescommissionen" o. s. v. ....

Fremdeles bifalde Vi, at Övrighederne i Island tilskrives som Vort Cancellie allerund. har foreslaaet, og ville Vi derhos, at dette ogsaa udstrækkes til Kloster- og andet offentligt Gods, som findes i Landet, ligesom det og bör paalægges Övrighederne til Efterretning og Betryggelse i saa Henseende at berigtige og fuldstændiggjöre de Maldager eller andre Optegnelser, som holdes over alt under deres Tilsyn værende offentligt

---

[1]) Det omredigerede Passus var forhen saaledes lydende: „Dog skal ingen ældre Rettighed blot paa Grund af denne Vor Anordning være tabt, naar den paa lovlig Maade paatales inden ...., men dens Gyldighed skal i saa Fald paakjendes efter de hidtil gjeldende Regler, saa at Bestemmelserne i nærværende Anordning derved ikke videre skulle komme i Betragtning, end forsaavidt der allerede i hine Regler dertil maatte være Hjemmel. Saafremt osv.

1843. Gods, forsaavidt nogen Urigtighed eller Mangel maatte
26. April. opdages deri at finde Sted. — Kjöbenhavn den 26. April 1843.

2. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Stiftsbogtrykkeriets Bortforpagtning.** Khavn den 2. Mai 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1866.

Ved behagelig Skrivelse af 30. Januar d. A. har Hr. Khre og Deres Höiærv. tilstillet Cancelliet et Andragende, hvori Sekretair Stephensen af Vidöe har anholdt om, at Forpagtningen af det islandske Stiftsbogtrykkerie, der er ham overdraget paa 10 Aar, fra Fardag 1834 at regne[1], maa fornyes enten paa hans Livstid

[1]) Den Contrakt, ifölge hvilken Bogtrykkeriet var overdraget Sekretair Olaf Stephensen, var saaledes lydende:

„Conditioner, paa hvilke Stiftsövrigheden i Island har overdraget Justitssekretair Olaf Stephensen Forpagtningen af Stiftsbogtrykkeriet fra Fardag 1834 til Fardag 1844, dat. 16. Novbr. 1833.

1) Bogtrykkeriet med alt Tilbehör modtages af Forpagteren til 6. Juni 1834 ifölge den forinden afholdte Synsforretning, som besörges af den Fratrædende forinden ovennævnte Datum. — 2) Bogtrykkeriet nyder, indtil samme maatte blive meddeelt en ny Fundats, de Privilegier, som det tilforn allern. var meddeelt, da det stod under det nu ophævede Landoplysningsselskabs Bestyrelse, overeensstemmende med den allerhöieste Resol. af 28. Septembr. 1831, hvilke Privilegier det paaligger Forpagteren selv at forsvare, uden at Stiftsövrigheden kan indlade sig heri videre, end, naar Forpagteren maatte finde Anledning til at paatale Bogtrykkeriets Ret, da at fremsende de modtagne Besværinger til det kgl. Danske Cancellie med Anbefaling om fri Procedüre. — 3) Bogtrykkeriet er pligtigt til for en billig Betaling at trykke for Enhver, hvad der maatte forlanges, forsaavidt saadant Forlangende ikke maatte stride imod dets Privilegier eller Lovgivningen, hvorhos det bemærkes, at Enhver er berettiget til selv at

eller i det mindste paa 5 Aar fra Udlöbet af nærværende Forpagtnings-Contrakt, men iövrigt paa de i denne vedtagne Vilkaar. 1843. 2. Mai.

---

besörge Correcturen af det, som han lader trykke. Hvis Besværinger maatte indkomme fra Nogen, for hvem Forpagteren har nægtet at lade Noget trykke, eller angaaende Betalingen eller Correcturen, forbeholder Stiftsövrigheden sig ved Resolution at afgjöre saadanne Besværinger. — 4) I ethvert Tilfælde, hvor noget nyt Oplag skal gjöres af de Skrifter, hvortil det forrige Landoplysningsselskab havde Forlagsrettighed, bör indhentes Stiftsövrighedens Resolution saavel med Hensyn til Oplagets Störrelse som med Hensyn til Bögernes Udsalgspriis, hvilken bör trykkes paa Titelbladet. — 5) Forpagteren er pligtig til, naar Stiftsövrigheden maatte forlange det, at besörge nye Oplag af Psalmebogen, Lærebogen og Sturms Betragtninger. Forpagteren kan ikke vente at erholde Tilladelse til at oplægge de af de ældre Forlagsskrifter, hvoraf Beholdninger endnu ere urealiserede, forinden disse maatte være udsolgte. — 6) Forsaavidt Stiftsövrigheden maatte önske det, da er Forpagteren pligtig til, ved Contraktens Udlöb at overlade Stiftsövrigheden for 50 % af Udsalgsprisen sit usolgte Forraad af Bogtrykkeriets Forlagsskrifter. — 7) Forpagteren er bundet til den nöiagtigste Efterlevelse af de for Bogtrykkerierne og Bogtrykkerne i Danmark allern. givne Bestemmelser, og saaledes blive ogsaa de almindelige Anordninger om Trykkefriheden for Kongeriget Danmark af Forpagteren nöie at iagttage, dog med den i allerhöieste Resolution af 19. Septembr. 1832 befalede Forskjel, at Stiftamtmanden paa Island udöver det Tilsyn, som Forordn. af 27. Septbr. 1799 tillægger Politimesteren, saa at et Exemplar af de Skrifter, som ei indeholde over 24 Ark, bliver til denne Embedsmand at indsende, og maa hans Tilladelse afventes, forinden noget Exemplar maa uddeles til Andre. — 8) Foruden dette ovennævnte Exemplar og de i Forordn. af 19. Januar 1821, cfr. Forordn. 20. Januar 1832, befalede 3 Exemplarer, er Forpagteren pligtig til, endvidere at fremsende til Stiftamtet 3 Exemplarer, alle paa Skrivpapir, af Alt, hvad der trykkes; disse sidstnævnte Exemplarer ere til Stiftamtmanden, Biskoppen og Stiftsbibliotheket. — 9) Maatte Bogtrykkeriet

1843. 2. Mai. Cancelliet har imidlertid ikke troet, for Tiden at kunne afgive nogen endelig Resolution i denne Hen-

findes at trænge til nogen Forbedring, da bliver derom af Forpagteren at gjöre den fornödne Indberetning til Stiftsövrigheden, og vil i Almindelighed, naar Omkostningerne ei maatte blive altfor store, kunne forventes Tilladelse til at anskaffe det Manglende, imod at Omkostningerne udredes halvt af Stiftsövrigheden og halvt af Forpagteren. — 10) Den aarlige Forpagtningssum af Bogtrykkeriet bestemmes til 160 Rbd. r. S., siger et Hundrede og tredsindstyve Rigsbankdaler rede Sölv, der blive at erlægge ved hvert Forpagtningsaars Udlöb. Pengene blive at indbetale til Stiftamtet imod Qvittering. — 11) Forpagteren er pligtig at stille en saadan Caution, som af Stiftsövrigheden maatte findes passende til Sikkerhed saavel for Bogtrykkeriets Vedligeholdelse i uskadt Stand, som for den rigtige Erlæggelse af den aarlige Forpagtningsafgift. — 12) Denne Contrakt er gjeldende for 10 Aar, nemlig fra Fardag 1834 til Fardag 1844, dog forsaavidt Forpagteren enten forinden maatte forandre Opholdssted eller ved Döden afgaae, da tillades det ham eller hans Arvinger at opsige Forpagtningen til næste Fardag, dog skal Opsigelsen finde Sted inden hvert Aars 1. Septbr. Fra Stiftsövrighedens Side vil ingen Opsigelse finde Sted, med mindre det kgl. Danske Cancellie maatte befale Saadant, men da skal Forpagteren opsiges inden den 1. Septbr., for at blive pligtig til at fratræde til næste Aars Fardag. — 13) Det skal ved en efter Forpagterens Foranstaltning og paa hans Regning aarligen i Slutningen af Mai eller Begyndelsen af Juni Maaned afholdende lovlig Synsforretning, hvortil Stiftsövrigheden bör gives Varsel, godtgjöres, at Bogtrykkeriet med Tilbehör er holdt i forsvarlig Stand, og haver Forpagteren derefter uopholdeligen at besörge Stiftsövrigheden tilstillet en Afskrift af Forretningen. Maatte det ved denne Forretning oplyses, at Bogtrykkeriet med Tilbehör havde lidt nogen Skade, da bliver samme at istandsætte af Forpagteren eller at erstatte efter den af Synsmændene fastsatte Betaling. — 14) Bogtrykkeriet maa i Forpagtningstiden ikke bortflyttes uden Stiftsövrighedens Samtykke, og Saadant kan kun forventes til Steder inden Reikevigs, Alptanes og Mosfells-

seende. Man holder nemlig for, at naar det ved Forordn. af 8. Marts d. A. indstiftede Althing træder i Virksomhed, vil der, navnlig ved Valglisternes Trykning og derved, at Forhandlingerne, i Medför af bemeldte Forordnings § 78, skulle kundgjöres ved Trykken, indtræde en saadan Forögelse i hvad der hidtil har været Gjenstand for Trykning i Island, at det vil være nödvendigt, at Bogtrykkeriet, for at kunne bestride dette Arbeide, maa sættes i en mere complet Stand end den, 1843. 2. Mai.

sveitens Sognekalds Distrikter. — 15) Ingen Fremleie eller Overdragelse til en Anden af Bogtrykkeriet maa finde Sted uden med Stiftsövrighedens Samtykke. — 16) Bogtrykkeriet med alt Tilbehör bliver af Forpagteren, eller af Vedkommende paa hans Vegne, at aflevere til den bestemte Fardag, overeensstemmende med den senest afholdte Synsforretning, uden Godtgjörelse af Transportomkostninger paa det Sted, som Stiftsövrigheden nærmere maatte bestemme inden de i § 14 nævnte Distrikter. — 17) Forövrigt staaer Bogtrykkeriet under Stiftsövrighedens specielle Tilsyn, og forsaavidt saadanne Tilfælde maatte indtræffe, hvorom Intet er bestemt i denne Contrakt, og som maatte være af Vigtighed for Stiftelsen, da er Forpagteren pligtig til at indhente og rette sig efter de Bestemmelser, som Stiftsövrigheden maatte finde passende at give; dog er det en Selvfölge, at Stiftsövrigheden stedse i saa Tilfælde blot vil have Bogtrykkeriets Betryggelse for Öie, og iagttage al den Billighed, som efter Omstændighederne maatte være mulig imod Forpagteren. — 18) Maatte uforudsete Tilfælde indtræffe, der vilde gjöre det umuligt for Forpagteren at erlægge den aarlige Afgift uden Tab, t. Ex. betydelige Uaar her i Landet eller Standsning af Handelen osv., da vil Stiftsövrigheden, efter nöie Undersögelse af Omstændighederne, eftergive Noget af Afgiften eller den hele, Alt efter hvad der maatte befindes passende. — 19) Af disse Conditioner, der ere udfærdigede in duplo, overleveres det ene Exemplar til Hr. Sekretair Stephensen til Efterretning, hvorimod det andet Exemplar, forsynet med den fornödne Paategning af Hr. Sekretairen, forbliver i Stiftsövrighedens Bevaring".

1843. hvori det nu kan antages at være. Det maa derhos
2. Mai. ansees særdeles önskeligt, at den Tidende, hvorved Forhandlingerne skulle bringes til offentlig Kundskab, kunde expederes saa hurtigt som muligt fra Trykkeriet, men for at dette kan skee, ville der muligen være at træffe særegne Foranstaltninger, navnlig ved Anskaffelsen af en Hurtigpresse, eller paa anden lignende Maade.

Idet man nu ikke har villet undlade at henlede Hr. Kherres og Deres Höiærv.' Opmærksomhed paa disse Punkter, skulde man tjenstl. anmode Dem om, behageligen at ville tage under Overveielse, hvad der med Hensyn til Foranförte kan være at foretage, hvorefter man forventer at modtage Deres nærmere Forslag i saa Henseende. For det Tilfælde, at Hr. Khre og Deres Höiærv. fremdeles skulde ansee det rettest, at den nugjeldende Forpagtnings-Contrakt endnu i nogle Aar vedbliver at være gjeldende, maa man dog ansee det nödvendigt, at der til samme gjöres saadanne Tillægsbestemmelser, at de ovenberörte Arbeider sikkres en hurtig Expedition fra Bogtrykkeriets Side. — Det kgl. Danske Cancellie den 2. Mai 1843.

2. Mai. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **den lærde Skoles Forflyttelse til Reykjavik.** Khavn den 2. Mai 1843. — Univ. Direct. Copieb. for Universitetet og Skolerne 1843, Nr. 822.

Efter at Directionen har nedlagt allerund. Forestilling angaaende de pecuniaire Ressourcer til Iværksættelsen af den ved allerhöieste Resolution af 7. Juni 1841 befalede Forflyttelse af den islandske lærde Skole fra Bessestad til Reikavig og Reorganisation paa sidstnævnte Sted efter en udvidet Plan m. v., har det behaget Hans Majt. Kongen under 21. f. M. allernaad. at approbere den af Directionen fremlagte, Stiftsövrigheden

ved Directionens Skrivelse af 28. Mai f. A. meddelte 1843.
Plan til den nye Bygning, dog med de af Directionen 2. Mai.
i Overeensstemmelse med Stiftsövrighedens Skrivelse af 17. Juli f. A. foreslaaede Modificationer, og at paalægge Directionen at drage Omsorg for, at Bygningen det hurtigste Omstændighederne tillade forfærdiges i en af de norske Kjöbsteder, for derefter uden Ophold at overföres til Reikavig og opsættes paa den östlig for Byen beliggende Plads, Thingholt kaldet. Det har derhos behaget Hans Majt. allern. at resolvere, at det til Opförelsen af fornævnte Bygning beregnede Belöb af indtil 12000 Rbd. vil være at udbetale af det Belöb af de saakaldte islandske Collectpenge, tillige med sammes til Dato resterende Renter, som Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond for Tiden erkjender at være indestaaende i den kgl. Kasse, samt at af bemeldte Collectpenge endvidere maa deels strax refunderes hvad der, siden Administrationen af Bessastad Skoles Midler er bleven Directionen overdraget, er af den almindelige Skolefond foreskudt for Skolen, deels indtil den nye Organisation træder i Kraft udreder det til Skolens Vedligeholdelse i dens nærværende Forfatning, foruden dens egne Indtægter, fornödne Tilskud af 1912 Rbd. aarlig.

Endelig er det Directionen allern. paalagt, forinden Bygningen er overfört til Island, allerund. at forelægge den nærmere Plan for bemeldte Skole og Institut, samt Udkast til et Budget for de til samme fornödne aarlige Udgifter, tillige med en nöiagtig Opgjörelse af de til Skolen nu henlagte aarlige Indtægter, for at det derefter kan blive allern. bestemt, hvilke Ressourcer der endvidere kunne være at anvise til Institutets fremtidige Vedligeholdelse.

Ved at communicere Stiftsövrigheden denne allerhöieste Resolution, skulde Directionen, næst at bemærke, at den under D. D. har henvendt sig til et Handelshus i Norge, angaaende Bygningens Forfærdigelse og Over-

1843. förelse til Island, om muligt endnu i indeværende Aar,
2. Mai. men i alt Fald til næste Foraar, tjenstl. anmode Samme om at foranstalte det Fornödne til Planering og övrige Tilberedelser af den udsete Plads, som er den i Stiftsövrighedens Skrivelse af 17. Juli f. A. under Nr. 5 paa det herhos tilbagefölgende Kort med Nr. 1 betegnede Plads östlig for Byen, sönden for Landfogdens Bolig og i Flugt med Stiftamtmandsboligen og Bageriet, ligesom man anmoder Stiftsövrigheden om, paany at tage under Overveielse, hvilke Udgifter der vilde udfordres til det nye Institut, idet man ikke kan lade ubemærket, at det af Stiftsövrigheden i Skrivelse af 8. August 1838 hertil indsendte forelöbige Udkast forekommer Directionen i flere Henseender at være maaskee vel knapt beregnet, navnligen med Hensyn til de foreslaaede Gager, og forsaavidt Intet er forbeholdt til Pensioner for afgaaede Lærere, ligesom og nu flere Poster ere tilkomne, saasom den aarlige Erstatning til de islandske Præstekald, som derpaa have Krav. Directionen udbeder sig fremdeles, tillige med Regnskabet for Skolen til 31. Juli d. A., meddeelt Udkast til det Budget over Skolens Udgifter i dens hidtilværende Forfatning, hvilket maatte være saaledes indrettet, at Udgifterne under ingen Omstændigheder overstiger Skolens egne Indtægter med mere end det allern. bevilgede Tilskud af 1912 Rbd. — Da det ved den af det kgl. Rentekammer foranstaltede Opgjörelse er bemærket, at Skolen tilkommer tvende Aktiver, nemlig to kgl. Obligationer, Nr. 1056, stor 500 Rbd. Sölv, dat. 1. Novbr. 1786, og Nr. 1680, dat. 12. Septbr. 1788, stor 109 Rbd. 42 Sk. Sölv, af hvilke Renterne i en lang Række af Aar ikke er kommen Skolen tilgode, og hvorom Rentekammeret har yttret den Formodning, at de i sin Tid skulde være opsendte til Island, ligesom der i Afdrag paa löbende Renter for den förstnævnte, der efter afgangne Biskop Vidalins Anvisning, dat. 23. Februar 1804, skal beroe ved Bispe-Embedet, skal være anviist den 12. Mai 1790,

13. Oktbr. 1804 og 20. April 1805, ialt 396 Rd. D. C., og Rentekammeret, hvad den sidstnævnte angaaer, under 5. Juni 1790 har, efter Finantskasse-Directionens Anmodning tillagt Landfogden en staaende Ordre til at udbetale Renterne, skulde Directionen tjenstl. udbede sig Oplysning meddeelt om, hvorvidt bemeldte tvende Obligationer nu forefindes i Island, eller hvad der med Hensyn til dem maatte være passeret. 1843. 2. Mai.

Slutteligen bemærker Directionen, idet den lader Tegningen til Bygningen hoslagt fölge til behagelig Afbenyttelse, at den ved Bygningens Bestilling har forlangt, at et Værelse til en Sygestue og et andet til Portnerens Tjenestefolk anbringes ved begge Gavlene, og det nödvendige Tömmer medbringes til et Skur for Steenkul og Törv, til et Lokum og til et Par Brandstiger og Brandhager, samt at den vil foranstalte indkjöbt her i Staden og oversendte 30 til 40 Brandspande og et Par Haandspröiter. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 2. Mai 1843.

Kongelig Resolution ang. **Salg af Jorden Grund i Snæfellsnæs Syssel.** Khavn den 3. Mai 1843. — I Rentekammerets Forestilling 2. Mai bemærkes, at ved Anlæggelse af Kjöbstaden paa Grönnefjord (Grundarfjord) blev det, ifölge Kjöbstadprivilegierne af 17. Novbr. 1786, foranstaltet af Rentekammeret, at Jorden Grund, der var udseet til Kjöbstad-Anlæg, blev tilmageskiftet den kongl. Kasse (Resol. 22. Febr. 1792). Den Andeel af Jorden, som ikke benyttedes til Kjöbstad-Anlæg, blev overladt til de Handlende, uden at der affordredes disse nogen Afgift for Brugen, og dette blev i 1827 saaledes stadfæstet, at Jorden indtil videre kunde benyttes af Stedets tvende Handlende, under Vilkaar, at de nye Borgere, der maatte nedsætte sig, skulde have lige Adgang til Benyttelsen. Efter at Plakat 28. Decbr. 1836 havde forandret Stedet til et autoriseret Handelsted, uden at dog den til Kjöbstads Anlæg engang udmaalte og skjænkede Grund derved kunde ansees tilbagefalden i Kongens Eie, begyndte Amtmanden at fordre en passende Afgift af Gaardens övrige 3. Mai.

1843. Jorder, og da dette antoges ikke at kunne skee paa en fordeelagtig Maade formedelst Gaardens nuværende mangelfulde Tilstand, blev den buden til Salg, og den ene af de Handlende, Jon Danielsson, böd en Kjöbesum af 400 Rbd., som han ogsaa vilde give efter at være bleven höistbydende med 380 Rbd. ved en Auktion den 12. Juni 1841, med tilföiede Betingelser, „nemlig deels at han fraskriver sig Ret til Grundafgift i Fremtiden af det til de nuværende tvende Handelsetablissementer i sin Tid udmaalte Areal, deels erlægger det sædvanlige Gebyr 14 Rbd. 48 Sk. for det kongl. Skjöde. Prisen befandtes vel temmelig lav, men naar man föiede til Beregningen hvad det vilde koste at sætte Gaarden i leieför Stand, med 5 Qvilder, hvilket anslaaes til 300 + 130 Rbd., vilde man faae ud en Kjöbesum af 830 Rbd. eller Rente 33 Rbd. 19 Sk., mod en calculeret Afgift af 28 Rbd. 82 Sk., eller netto 24 Rbd. 4 Sk., og Resultatet vilde saaledes blive efter Kammerets Beregning, at Afhændelse var mest fordeelagtig. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1843 B, Nr. 186.

3. Mai.

Gaarden Grund i Sneefjeldsnæs Syssel i Islands Vester-Amt ville Vi allern. have afhændet til Kjöbmand paa Grönnefjord Jon Danielsen, for den af ham budne Kjöbesum, 400 Rbd. rede Sölv, og iövrigt under de ved Auktionen over Eiendommen den 12. Juni 1841 bekjendtgjorte Conditioner, dog saaledes, at Kjöberen for Fremtiden ikke bliver berettiget til at fordre Grundafgift af det til de i Grönnefjord nuværende tvende Handels-Etablissementer i sin Tid udmaalte Areal.

Og vil der iövrigt med ovennævnte Kjöbesum blive at forholde paa den i allerhöieste Resolution af 18. Mai 1836 bestemte Maade. — Kjöbenhavn den 3. Mai 1843.

6. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Oversendelse af Instruxer for Valgdirecteurerne ved de forestaaende Valg til Althinget.** Khavn den 6. Mai 1843. — *see* Instrux for Valgdirecteurerne 24. Marts 1843, ovenfor S. 534 Anm.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Fæste-Auktioner og Bygselforholdene paa det kgl. Jordegods** m. v. Khavn den 6. Mai 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 297. 1843. 6. Mai.

Ved Rentekammerets Skrivelse af 26. Marts f. A. blev det blandt Andet bestemt, at naar ved nye Bortfæstelser af Jorder paa de kongel. Godser i Island det Tilfælde maatte indtræffe, at for Jorden, som skal bortfæstes, den normerede Afgift ikke tilbydes af den, der attraaer Fæstet, Eiendommen da vil være at opbyde ved Auktion til Bortfæstelse. Med Hensyn imidlertid til, at selv denne normerede Afgift ikke altid svarer til hver enkelt Eiendoms Værdi, eller til den Fordeel, som dens Brugere kan have af samme, yttrede Kammeret i samme Skrivelse, at det — for saavidt muligt at sætte Leilændingerne paa lige Vilkaar, og for at forskaffe den kongl. Kasse en til hver Eiendoms Værdier svarende Indtægt — maatte synes hensigtsmæssigt, naar Jorder, hvis engang bestemte Afgift maa ansees at være for lav i Forhold til den Fordeel, de yde deres Brugere, blive fæsteledige, da ligeledes at forsöge disse stillede til Auktion, hvorved bydes paa en Indfæstningssum, foruden den normerede aarlige Afgift, dog at man, for at undgaae mindre duelige Fæstere, maatte forbeholde sig Valget mellem de 2 eller 3 Höistbydende. Om det sidstnævnte Punkt begjæredes Hr. Conferentsraadens Betænkning, förend endelig Bestemmelse desangaaende blev tagen.

Med Hensyn til de saaledes paatænkte Auktioner har De i Skrivelse af 16. Juli næstefter fremsat adskillige Bemærkninger, der synes hovedsagelig at kunne henföres under de tvende Punkter, nemlig: at man ikke kan forvisse sig om, at Gaardene, som skulle bortbygsles, ei komme i slette Hænder, eftersom det er sandsynligt, at Personer, som ere uduelige og Intet have at tabe, ville byde mest, og — at det vil falde

1843. vanskeligt at faa saadanne Auktioner afholdte i be-
6. Mai. timelig Tid, eftersom den sædvanlige Tid, da Leilændingerne opsige deres Bygsel i Vester-Amtet, er Mikkelsdag, og Tiltrædelsestiden for de nye Leilændinger er Fardag eller 6. Juni.

Hvad nu angaaer den förstnævnte Indvending imod de paatænkte Auktioner, da kunne vi, om der endog maatte gives uduelige og uformuende Personer, der letsindigen ville indlade sig i Fæsteforholdene, som overstige deres Evne, dog ikke heri finde nogen Grund til at opgive den omhandlede Bestemmelse, eftersom det staaer i Godseierens eller hans Fuldmægtigs Magt at afværge den Ulempe, som derved muligen kunde opstaae. — Det falder nemlig af sig selv, at ikke Enhver, der möder og byder ved en saadan Auktion, kan af Auktionarius og Godseierens Fuldmægtig erkjendes som en antagelig Liebhaver. Dersom han ikke af disse Betjente er kjendt som en vederhæftig, duelig og driftig Mand, bör han naturligviis for de tvende sidstnævnte Egenskaber producere paalidelig Attest, ligesom ham i saa Fald for sine Fæstepligters Opfyldelse i det Hele ogsaa kan affordres antagelig Selvskyldner - Caution. Naar Saadant iagttages, vil formentligen Intet i forberörte Henseende kunne risqveres, forudsat at Administrator efter sin Pligt förer tilbörligt Opsyn med Leilændingerne paa Godset.

I Henseende til hvad der er bemærket om Vanskeligheden ved at faae Auktioner afholdte saa betimeligen, at de ved Mikkelsdag opsagte Gaarde kunne blive bortfæstede til den paafölgende Fardag, da troe vi forelöbigen at burde bemærke, at, naar Jordebogen taler om Bygsel-Opsigelse, maa det formentligen antages, at den blot omhandler Bygseler, der ere meddelte paa Aaremaal og ikke paa Livstid. Det synes og at ligge i Sagens Natur, at til den Leilændingen paa de kgl. Godser i Island i Almindelighed sikkrede livsvarige Fæsterettighed maa i det mindste svare den Forplig-

telse for ham, ei at kunne opsige Fæstet med en kortere Frist, end Godseieren skjönner at være nödvendig for sig til at faae en ny Bortfæstelse arrangeret. Men om endog de nuværende Fæstere paa Godset maatte ifölge deres Fæstebreve være berettigede til at kunne opsige deres Fæste med det ovenberörte Varsel, see vi dog ei heller heri nogen særegen Nödvendighed for at opgive en Bestemmelse, hvis Iværksættelse efter de stedfundne Forholde maa ansees at være tilraadelig med Hensyn ei alene til den kgl. Kasses, men og til vedkommende Fæste-Aspiranters Interesse. Og maae vi saaledes i de Tilfælde, da en Jord, som bliver ledig enten formedelst Dödsfald eller Opsigelse, ikke kan bortbygsles til den tilkommende Fardag, foretrække, at den af Administrator bortleies paa eet Aar til en Mand, som han anseer duelig til en saadan Bestyrelse, og som dertil maatte findes villig. Men det vil da ogsaa være at iagttage, at der i de Bygselbreve, som i Fremtiden udstedes, tages en saadan Reservation med Hensyn til Opsigelsestiden for Leilændingen, som Hr. Conferentsraaden maatte finde at være fornödent for Öiemedet. — Da det imidlertid kan forudsættes, at Omstændigheder oftere kunne være tilstede, der gjöre det usandsynligt, at Noget vilde udrettes ved at lade Auktioner afholde til Opnaaelse af Indfæstning og af de normerede Afgifter, ville vi indtil videre have den omhandlede Bestemmelse begrændset saaledes, at det overlades til Hr. Conferentsraaden i ethvert enkelt Tilfælde, efter de forhaanden værende Oplysninger, at bestemme, om Auktion skal iværksættes eller ikke. Men som Fölge heraf vil det være nödvendigt, ligesom det ogsaa maa ansees hensigtsmæssigt, at Administratorerne herefter ved enhver indtræffende Fæsteledighed tilstille Hr. Conferentsraaden til Bedömmelse et fuldstændigt og motiveret Forslag til den nye Bortfæstelse, hvilket Forslag da enten af Dem approberes eller forandres af Dem til Efterretning for Administrator; og vil

1843.
6. Mai.

1843. 6. Mai. Forslaget derefter være at vedlægge Administrations-Regnskabet for det Aar, hvori Fæsteforandringen er foregaaet. — Vi finde os derhos foranledigede til at bemærke, at Bestemmelsen i Kammerets Skrivelse af 26. Marts f. A. om, at de normerede Afgifter skulle betinges erlagte efter Capitelstaxtens Priis paa Middelalen, bliver at forstaae saaledes, at, naar samtlige Leilændinger paa et Gods er tilstaaet temporair Lettelse i deres Afgifter, vil ikkun den modificerede Afgift være at accordere af den nye Fæster saalænge Lettelsen vedvarer, ligesom da og heraf fölger, at ikkun den Deel af den sidstnævnte Afgift, der nu kan præsteres med Varer in natura, fordres betalt efter den nævnte Maalestok indtil Lettelsen ophörer, da de nye Leilændinger ville have at erlægge deres hele Afgift efter samme. — Endeligen tilföies, at den ommeldte Bestemmelse om, at Landskylden af Jorderne ved alle fremtidige Bortfæstninger stedse bör betinges betalt efter Capitelstaxtens Priis paa Middelalen, er grundet paa den Betragtning, at ved dens Gjennemförelse ville alle de Ulemper og Misligheder, som Krav paa og Forpligtelse til Naturalydelser kan drage med sig, aldeles bortfalde, ligesom da og Examinationen til Thinge af de aarlige Specificationer, som vedlægges Administrations-Regnskaberne, samt Auktioner over Naturalierne, ville kunne undgaaes. Men, for at denne Hensigt tilfulde kan opnaaes, vil det være nödvendigt, at den Leilændingerne nu i Almindelighed indrömmede Ret til: enten at betale deres Qvildeleie efter Capitelstaxten, eller at levere in natura, bortfalder for nye Fæstere, og disse altid tilpligtes at betale deres Qvildeleier med Penge efter Capitelstaxten.

I Henseende til det övrige Indhold af Hr. Conferentsraadens Skrivelse troe vi at kunne indskrænke os til at bemærke: at den Dem under 22. April 1837 herfra givne almindelige Bemyndigelse til at lade Jorder paa de kongl. Godser komme til Auktion, naar Nogen

som Lysthavende derom melder sig, ved Kammerets Skrivelse af 26. Marts f. A. ikkun for saa vidt er bleven indskrænket, at förend Auktion foranstaltes afholdt over nogen af de bedre Jorder, saalænge der endnu er ringere Jorder tilbage, önskes Sagen forelagt Kammeret med Deres Betænkning; — at da de isidstnævnte Skrivelse begjærte Oplysninger om Eiendomme, som enten have været eller agtes stillede til Auktion, ansees for at være nödvendige til at kunne bedömme, om Budet paa Eiendommen er antageligt, og overhoved om den bör sælges eller ikke, forvente vi, at de i paakommende Tilfælde ville blive tilveiebragte, saa meget mere, som de ikke ere af anden Beskaffenhed, end at vedkommende Administrator maa antages uden nogen Vanskelighed at kunne meddele dem; — at der ved den nu tagne Bestemmelse for nye Bortfæstelser paa de kongl. Godser aldeles ikke er paatænkt at forhöie Afgifterne efter Jordebogen af 1760, hvilket da og vilde være uhensigtsmæssigt for Vester-Amtets Vedkommende, hvor samtlige Leilændinger endog nyde Moderation i deres Afgifter. Men, da det dog er vitterligt, at de Afgifter, der saaledes erlægges af Jorderne efter Bestemmelser fra ældre Tider, og som ere modererede for alle Jorder efter samme Maalestok, i mangfoldige Tilfælde nu langtfra svare til Jordernes sande Beskaffenhed, synes Intet med Rimelighed at kunne indvendes imod en Forholdsregel, der formentligen ikke kan siges at stride imod Forordn. af 15. Mai 1705 § 1, men alene har til Hensigt saavidt muligt at udjevne hiin Ulighed, af hvilken ikkun de enkelte Individer kunde have Fordeel, til hvem de bedre Jorder imod uforholdsmæssig lave Afgifter vare overdragne; — at det ikke paatvivles, at Hr. Conferentsraaden jo vil kunne sörge for, at Auktioner til Salg og Bortfæstelse af Jorder paa de Godser, hvor Administrator tillige er Sysselmand, blive bestyrede ved en paalidelig Repstyrer, forsaavidt det ikke maatte findes passende at lade Administrator selv forestaae

1843. 6. Mai.

1843. 6. Mai. denne Function, ligesom man og iövrigt holder sig forvisset om, at de Vanskeligheder, som endnu muligen kunne möde ved Iværksættelsen af den omhandlede Forandring, ville paa bedste Maade blive fjernede ved Deres gode Medvirkning.

Ved at tilmelde Hr. Conferentsraaden alt Foranstaaende til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, skulde vi tjenstl. tilföie, at der ikke findes Anledning til at indgaae med allerunderd. Forestilling om Approbation paa det i ovennævnte Deres Skrivelse tillige omhandlede Salg af Gaarden Budum under Arnestappens Ombud for en Kjöbesum af 900 Rbd. til Enken efter Faktor G. Gudmundsen, der desuden i det med Deres Skrivelse af 18. August f. A. hertil indsendte Andragende har tilbagekaldt sit Bud, med mindre hende forundes en Godtgjörelse for Jordens Beskadigelse ved Flyvesand i Vinteren 1841—42, paa hvilket Andragende Kammeret dog efter de oplyste Omstændigheder aldeles ikke kan indlade sig. Herom maatte Vedkommende ligeledes underrettes, og da De i förstnævnte Deres Skrivelse har önsket at modtage Kammerets nærmere Yttring om, hvorledes den i Collegiets Skrivelse af 26. Marts f. A. ommeldte Bestemmelse af Budenstads Handelssteds Rettigheder i Henseende til Afbenyttelsen af Gaarden Budums Moser kan skee, men De ikke har indsendt de i sin Tid derom optagne Forretninger, der vel have været her til Eftersyn, men igjen ere tilbagesendte, saa maae vi, for at kunne opfylde Deres Begjæring, udbede os berörte Forretninger tilstillede, dersom deres Indhold ellers maatte være af den Beskaffenhed, at Beboerne af Budenstad derefter kunne troe at have Rettighed til at afbenytte Budums Moser anderledes, end disses fremtidige Conservation tillader, eller maaskee Mangel paa tilbörlig Tilsyn fra Administrators Side har foranlediget den af Sysselmand Schulesen angaaende Mosernes Ödelæggelse givne Skildring, der foranledigede Kammerets Önske om at see Brugen nærmere legiti-

meret, men som dog nu erfares at have været noget overdreven. — Rentekammeret den 6. Mai 1843. 1843. 6. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Fæste-Auktioner og Bygselen paa det kongelige Jordegods.** Khavn den 6. Mai 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 298. 6. Mai.

Ved Rentekammerets ... (osv. mut. mut. som næstforegaaende Skriv. til Vester-Amtet) ... desangaaende blev tagen.

I Skrivelse af 26. Septbr. næstefter har Hr. Amtmanden henholdt Dem til de fra Sysselmændene og Administratorerne i Nord- og Öst-Amtet i forberörte Anledning indhentede og hertil indsendte Erklæringer, der i Almindelighed gaae ud paa at fraraade Auktion, hvorved skulde bydes paa en Indfæstningssum, idet der formenes, at de Höistbydende som oftest ville være saadanne Personer, der for enhver Priis ville önske at faae Jord i Fæste, men som derhos hverken have Evne, Dygtighed eller Villie til forsvarligen at rögte Jorden, hvorimod den duelige og stræbsomme Mand, der har sit sande Tarv for Öie, hellere oppebier en bekvemmere Leilighed til at forskaffe sig en ny eller bedre Jord, end han ved at tilbyde Indfæstning skulde enten sætte sig i Gjæld eller skille sig ved en Sum, hvis Savn i mange Tilfælde vilde have skadelig Indflydelse paa Jordens Drift. — Endvidere er det i nogle af Erklæringerne bemærket, at det i det Hele vil falde vanskeligt at faae Auktioner over Jorder til ny Bortfæstelse afholdt i betimelig Tid, eftersom den sædvanlige Tid, da Leilændingerne opsige deres Bygsel, er Juul, og Tiltrædelsen af de nye Leilændinger skeer Fardag eller 6. Juni.

Hvad nu angaaer den förstnævnte Indvending imod de paatænkte Auktioner, da kunne vi, om end den islandske Almues Letsindighed til at indlade sig i Fæste-

1843. 6. Mai. forholde, der overstige deres Evner, maatte være saa stor som den er skildret, dog ikke heri finde nogen Grund til .... (osv. mut. mut. som i foregaaende Skriv. til Vesteramtet) .... Leilændingerne paa Godset.

I Henseende til hvad der er bemærket om Vanskeligheden af at faae Auktioner afholdte saa betimeligen, at de ved Juletid opsagte Gaarde .... (etc. mut. mut. som foreg. Skriv. til Vesteramtet) .... hvori Fæsteforandringen er foregaaet.

Hr. Amtmanden har iövrigt forespurgt, om den i Kammerets Skrivelse af 26. Marts f. A. indeholdte Bestemmelse, at de normerede Afgifter stedse bör betinges betalt efter Capitelstaxt-Priis paa Middelalen, skal forstaaes saaledes, at denne Regel skal finde Anvendelse ved alle fremtidige Bortfæstelser, eller ikkun ved saadanne, som opbydes ved Auktion for Indfæstnings Skyld, hvorhos De har gjort opmærksom paa, at der i begge Tilfælde, naar denne Bestemmelse fölges, vilde opstaae langt mere Ulighed i Afgifterne, end hidtil, idet der af Jorder af höist forskjellig Godhed, men med den samme Landskyld i Alenbelöb, da blev svaret en aldeles lige Afgift, hvorimod, efter hvad der hidtil har fundet Sted, Administrator kan, ved at stipulere Landskylden i bedre eller ringere Varesorter, lempe Afgifterne efter Jordernes Godhed.

I Svar herpaa meddeles Dem, at hiin Bestemmelse bör anvendes ved samtlige fremtidige Bortfæstelser, og at den er grundet paa den Betragtning, at ved dens Gjennemförelse ville alle de Ulemper og Misligheder, som Krav paa og Forpligtelse til Naturalydelse kan drage med sig, aldeles bortfalde; ligesom da og Examination til Thinge af de aarlige Specificationer, som vedlægges Administrations-Regnskaberne, samt Auktioner over Naturalierne, ville kunne undgaaes. — Den ovenfor omtalte Ulighed i Afgifterne, som derved undertiden vilde foranlediges, vil og let kunne udjevnes ved at fordre Indfæstning af de bedre Gaarde og ved passende Ned-

sættelse i Afgiften for de ringeste Gaarde, forsaavidt det i enkelte Tilfælde maatte antages, at den nye Fæster, ved at svare Afgiften efter bemeldte Bestemmelse, ikke vilde kunne bestaae, hvilken Nedsættelse Hr. Amtmanden bemyndiges til at bevilge efter Omstændighederne og paa vedkommende Administrators Forestilling, imod at derom gives behörig Forklaring i vedkommende Administrators Regnskab. — For at imidlertid ovenberörte Hensigt med Bestemmelsen om Afgifternes Erlæggelse efter Capitelstaxtens Priis paa Middelalen tilfulde kan opnaaes, vil det være nödvendigt, at den Leilændingerne nu i Almindelighed indrömmede Ret til: enten at betale deres Qvildeleier efter Capitelstaxten eller at levere in natura, bortfalder for nye Fæstere, og disse altid tilpligtes at betale deres Qvildeleier med Penge efter Capitelstaxten. 1843. 6. Mai.

Alt Foranstaaende tilmeldes saaledes tjenstl. Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre fornöden Foranstaltning. — Rentekammeret den 6. Mai 1843.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Fæste-Auktioner, samt Bygselforholdene paa det kgl. Jordegods.** Khavn den 6. Mai 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 332. 6. Mai.

Ved Rentekammerets .... (osv. mut. mut. som foreg. Skriv. til Vesteramtet) .... desangaaende blev tagen.

I Deres under 27. September næstefter modtagne Skrivelse desangaaende har De, efter hvad af Sysselmand Stephensen, hvis Erklæring De i den Anledning har indhentet, er forklaret, yttret Frygt for, at de paatænkte Auktioner i det Hele ikke vilde lede til noget gunstigt Resultat, fordi den hos mange af de mindre duelige Fæstere herskende Lyst til at flytte fra den ene Gaard til den anden, ligesom og den altfor store Higen efter at blive sin egen Mand og erholde en Jord i Fæste, der skal være meget almindelig blandt Tjenestekarlene,

1843. derved vilde faae Næring og saaledes foranledige, at
6. Mai. flere af de Höistbydende i mange Tilfælde vilde være uduelige og uvederhæftige Folk, saa at Administrator letteligen kunde blive nödt til at antage en Fæster, der efter ikke lang Tids Forlöb fraflytter Jorden, og som man hellere maatte önske aldrig at have indladt sig med, medens derimod en besindigere og dueligere Mand, hvem Administrator heller havde betroet Jorden, er bleven bortviist, fordi han ei vilde byde den ved Auktionen opdrevne Afgift. — Endvidere har Hr. Kammerherren gjort opmærksom paa Vanskeligheden ved at faae saadanne Auktioner afholdte i betimelig Tid, eftersom den sædvanlige Tid, da Leilændingerne opsige deres Bygsel, er Juul, og Tiltrædelsestiden for de nye Leilændinger er Fardag, eller 6. Juni.

Hvad nu angaaer den förstnævnte Indvending .... (osv. mut. mut. som i foreg. Skriv. til Nord- og Öster-Amtet) .... Leilændingerne paa Godset.

I Henseende til hvad der er bemærket om Vanskeligheden af at faae Auktioner afholdte saa betimeligen, at de ved Juletid opsagte Gaarde .... (osv. mut. mut. som Skriv. til Vesteramtet) .... Qvildeleier med Penge efter Capitelstaxten.

Foranstaaende tilmeldes saaledes tjenstl. Hr. Kammerherren til behagelig Efterretning og videre fornöden Foranstaltning. — Rentekammeret den 6. Mai 1843.

6. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Amtmændene paa Island, ang. **Indbetalinger til den kongel. Kasse.** Khavn den 6. Mai 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 328.

Da det aarlige Finantsregnskab efter derom tagen Bestemmelse skal omfatte hvert Aars Indtægter og Udgifter, saavidt muligt ogsaa for Islands Vedkommende, er det ikke alene af megen Vigtighed, at de aarlige directe Afgifter prompte indgaae i Jordebogskassen,

men det bliver ogsaa nödvendigt, saavidt skee kan, at drage Omsorg for, at de Remisser, som afsendes fra Island, deels fra de islandske Handlende, deels som Refusioner for Penge, der blot foreskydes af den islandske Jordebogskasse for andre Kassers Regning, erlægges uden Ophold, og at altsaa Documenterne, hvorefter samme skulle opkræves, ere af saadan Beskaffenhed, at der i formel Henseende ingen Indsigelse möder mod Pengenes Erlæggelse paa Zahlkammeret, og at Nedsendelsen stedse skeer paa saadan Maade, at Betaling, i Tilfælde af Skibbrud, ikke skal blive udsat længere end höist fornödent. Til Opnaaelse af dette Maal anmodes tjenstl. Hr. (Tit.) om behageligen at ville tilkjendegive [Landfogden og] samtlige Syssełmænd og Administratorer i det Dem anbetroede Amt, at i de Tilfælde Naturalierne, hvormed de kgl. Afgifter ydes i Island, ikke betales contant af vedkommende Handlende, i hvis Handel de indlægges, men der for Varernes beregnede Pengebelöb enten modtages Anviisning eller Vexel paa et eller andet vederhæftigt Handelshuus, enten i Danmark eller Hertugdömmerne, bliver det nöie at paasee, at saadanne Documenter stedse udstedes in triplo, at betale uden Advis til Rentekammeret eller Ordre, og at under alle Omstændigheder Prima- og Secunda-Anviisningen eller Vexlen snarest muligt indsendes hertil med tvende forskjellige Skibsleiligheder, og maatte der iövrigt i Henseende til de Anviisninger, som udstedes for den ved Plakat af 28. Decbr. 1836 § 13 paabudne Afgift à 14 Mk. pr. Commercelæst af hvert fra Island directe til udenrigske Havne expederet Skibs Drægtighed, nöie paasees, at disse, foruden Angivelse af Skibets Navn og hele Læstestörrelse, lyde paa den fulde Afgifts efter Drægtigheden beregnede Belöb, uden Hensyn til Bestuvningen; ligesom det endeligen herefter maatte iagttages, at de Regnskaber, som fra Island tilstilles Rentekammeret til Re-

1843. 6. Mai.

1843. vision, ingensinde bilægges med Anviisninger eller Vex-
6. Mai. ler, men at disse stedse indsendes særskilt, for uden Ophold at kunne blive præsenterede enten til Betaling eller til Accept.

[Som Landfogden alene vedkommende bemærkes endvidere Nödvendigheden af, at de Bilage, som medfölge samtlige Regnskaber fra ham, ere i formel Orden, og at det navnlig gjelder om Qvitteringer for Pensioner og Understöttelser, som foreskydes af Jordebogskassen, med hvilke Qvitteringer, naar de ikke forsynes med egenhændige Underskrifter, maae fölge Fuldmagter og Attester om Iliveværelse, hvorhos det, med Hensyn til Erstatningen af de Summer, der blot foreskydes af den islandske Jordebogskasse for andre Autoriteters Regning, findes at være hensigtsmæssigt, at der til Nedsendelsen af Regnskaberne, som aflægges til Autoriteterne og som hvert Aar tilstilles Rentekammeret til Foranstaltning af Hovedsummens Indbetaling i Zahlkassen, benyttes en anden Skibsleilighed, end den, hvormed selve Jordebogskasse-Regnskabet indsendes. Hvilket Hr. Kammerherren tjenstl. anmodes om behageligen at ville meddele Landfoged Gunlögsen til Iagttagelse]. — Rentekammeret den 6. Mai 1843.

6. Mai. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Skolens Eiendomsret til en Jord.** Khavn den 6. Mai 1843. — Univ. Dir. Copieb. for Univers. og Skolerne 1843, Nr. 835.

Efter at have modtaget den af Stiftsövrigheden under 24. Febr. d. A. afgivne Betænkning, angaaende Eiendomsretten til Ödejorden Brunakot, over hvilken, som formentlig henhörende til den forrige Holumske Bispestols Jorder, efter Foranstaltning af det kgl. Rentekammer i Aaret 1841 er afholdt Auktion, mod hvilken derimod Eierinderne af Jorden Vík have protesteret, i

den Formening, at Brunakot i sin Tid, som henhörende under Vík, er bortsolgt med denne, og da Directionen efter de nu fremkomne Oplysninger maa aldeles tiltræde Stiftsövrighedens Formening, at den lærde Skole ingen videre Rettighed i den ommeldte Henseende kan tilegne sig over bemeldte Jord, vil saaledes den afholdte Auktion være at annullere, og Eierinderne af Vík at tillægges Disposition over Brunakot; i hvilken Anledning man tjenstl. skulde anmode Stiftsövrigheden om, at foranstalte det Fornödne. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 6. Mai 1843. 1843. 6. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Paalæg for det islandske Postskibs Fører at bruge Lods.** Khavn den 13. Mai 1843. 13. Mai.
Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 347.

Hr. Kammerherren har i behagelig Skrivelse af 24. Januar sidstl. yttret den Formening, at det er mindre nödvendigt, at Skipper Aanensen, der förer det islandske Postskib, Skonnerten Caroline, benytter Lods paa de Reiser, han om Sommeren foretager imellem de forskjellige islandske Havne, efterdi Policerne fra de Assurandeurer i Hamborg, hos hvem De har antaget at bemeldte Skib var assureret, ikke indeholde nogen Forpligtelse for Skipperen i saa Henseende.

I denne Henseende skulde man tjenstl. melde Hr. Kammerherren, at da bemeldte Skib, ifölge en fra Grosserer Petersen her af Staden indhentet Erklæring, er fra 1. i f. M., indtil det bliver oplagt i Island næste Efteraar, forsikkret hos det kongl. octroyerede Söassurance-Compagnie, hvis Convention udtrykkelig bestemmer, at Skipperen paa alle Steder, der holdes for Lodsfarvand, skal forsyne sig med Lods, maa man ansee det for rigtigt, med Hensyn til at meerbemeldte Skib er pantsat til den kgl. Kasse, at Skipper Aanensen ogsaa betjener sig af Lods paa de Reiser, han om Som-

1843. meren muligen kommer til at gjöre mellem de islandske
13. Mai. Havne, og er Grosserer Petersen her af Staden under D. D. tilskrevet om, at tilholde Skipper Aanensen at tage Lods paa de ommeldte Reiser. — Rentekammeret den 13. Mai 1843.

18. Mai. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, Grimur Johnsson, ang. **Höiesterets Motiver i en Sag om Tiendes Erlæggelse til Fattige af Kirkejorder** m. v. Khavn den 18. Mai 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 2172—2173. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1843, S. 103—104.

I behagelig Skrivelse af 20. Marts d. A. har Hr. Amtmand, med Hensyn til, at den ved Höiesteret den 1. Novbr. f. A. afsagte Dom i Sagen: Nordfjords Reps Fattigvæsen inden Sönder-Mule Syssel ctr. Sognepræst Benedikt Thorsteinson, samt vedkommende Leilændinge paa Kongens og Kirkens Jorder i bemeldte Rep, formentlig vil fremkalde adskillige Spörgsmaal, navnlig om Besidderne af Kongens og Mensal-Gods i de övrige Repper i Mule Sysselerne nu, paa Grund af Dommen, kunne paastaae Frihed for at svare Fattiges-Tiende, eller ikke, — anmodet Collegiet om at foranledige, at Præmisserne til den ovennævnte Höiesteretsdom, eller de Grunde, hvorpaa denne er bygget, maatte blive Dem meddelte.

I Anledning heraf tilskrev man Justitiarius i Höiesteret, der derefter har meddeelt Collegiet, at det Spörgsmaal, der var Gjenstand for Retstrætten i den ovennævnte Sag, angaaer: om og hvorvidt de Indstævnte kunne ansees pligtige til at betale Tiendeafgift til de Fattige af de under Sagen omhandlede Kongens og Kirkens Jorder, og at det i denne Anledning af de i Sagen voterende Höiesterets-Tilforordnede er antaget, at Resultatet af Alt, hvad der til Sagens Afgjörelse er fremkommet, maa ansees at være, at Spörgsmaalet om

Tiendepligten af Kongens og Kirkens Jorder paa Island, hvor ikke for enkelte Steder særlig Bestemmelse derom haves, maa være at afgjöre efter hvad der i saa Henseende har været Skik og Brug paa ethvert Sted, og at dette ogsaa gjelder om den Deel af Tienden, som paa Island er henlagt til de Fattige, og som er ¼ Part, og da det under Sagens Procedüre fra Indstævntes Side uimodsagt bestemt var paastaaet, at Tiende til de Fattige ikke hidtil og sædvansmæssigt havde været erlagt af de Jorder, som de Indstævnte havde i Besiddelse, blev det antaget, at den Hjemmel, der som anfört skulde være den bestemmende Regel for Tiendepligten, nemlig at en saadan Tiende-Erlæggelse hidtil havde været sædvansmæssig, ikke in casu er tilstede, hvisaarsag formentlig maatte tages Hensyn til den oprindelige Retstilstand efter den saakaldte Gissurd (d. e. Gizurar) Tiende-Statut for Aaret 1096, hvorefter af Jorder af den omhandlede Egenskab ikke skulde erlægges nogen Tiende, hvorhos det til Slutning er bemærket, at skjöndt Sagens Udfald for Overretten saaledes stemmede med Resultatet af Höiesterets Formening, fandtes hin Rets Dom efter dens Præmisser dog ikke at kunne in terminis stadfæstes, hvorimod de Indstævnte frifandtes for Citanternes Tiltale. 1843. 18. Mai.

Hvilket man saaledes ikke skulde undlade herved at tilmelde Hr. Amtmand til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. Mai 1843.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Forberedelser til Indförelse af den danske Lovgivning om **Hævd og Præscription.** Khavn den 18. Mai 1843. — 18. Mai.
Algreen-Ussings Reskriptsamling 1843, S. 101—102. Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 2174—2177. Jevnf. det efterfölgende Brev til Amtmændene.

Paa Cancelliets derom gjorte allerund. Forestilling

1843. har Hans Majt. allern. bifaldet, at et i Overeensstem-
18. Mai. melse med det af Forsamlingen af islandske Embedsmænd gjorte Forslag udarbeidet Udkast til en Anordning angaaende Hævd og Præscription paa Island, maa blive det islandske Althing forelagt i dets förste Möde. Da det ved denne Anordning er paatænkt, at ophæve den hidtil gjeldende exceptionelle Bestemmelse angaaende Hævd paa Kirkernes Gods, der indeholdes i Biskoppens Instrux af 1. Juli 1746 § 16, og det er en Selvfölge, at Anordningen ogsaa vil blive anvendelig i Henseende til Statens, offentlige Stiftelsers og Umyndiges Eiendele, med Hensyn til hvilke der ikke gives nogen slig exceptionel Bestemmelse, skulde Cancelliet, for at ikke den Omstændighed, at disse den danske Lovs Bestemmelser angaaende Hævd og Præscription udtrykkelig gjöres gjeldende paa Island, skal udsætte Kirkerne og andre offentlige Indretninger eller umyndige Personer for Tab, samt da det, endog uden Hensyn dertil, er vigtigt, at ingen under offentlig Varetægt staaende Indretning savner Fordelene af de samme tilkommende Eiendomme eller Rettigheder — tjenstl. anmode Hr. Kherre og Deres Höiærv. om, saavel selv at paaagte, at Kirkerne vedligeholdes i deres Eiendomme og Rettigheder, og at disse benyttes til deres Bedste, som at indskjærpe Præsterne og Provsterne denne deres Embedspligt, og have de, i Særdeleshed i det Tidsrum, som, under den Forudsætning, at det omhandlede Lovudkast erholder definitiv Sanction, vil hengaae inden den nye Hævdslovgivning træder i Kraft, at anvende den yderste Flid for at opdage, om nogen saadan Eiendom eller Rettighed uden Hjemmel er gaaet ud af Kirkernes Besiddelse eller Benyttelse, og da söge samme tilbage. — Iövrigt bör de ikke indskrænke deres Omhu til at forebygge, at Kirkens Eiendomme eller Rettigheder frahævdes samme, eller sættes i Fare for at gaae tabte, men de bör ogsaa ved samme Leilighed sörge for, at den snarest muligt kommer til at have Nytte af samme. — Det

Foranförte bör ogsaa iagttages med Hensyn til andre til fornævnte geistlige Embedsmænds Varetægt betroede Stiftelser, saavel som det Geistligheden beneficerede Gods. 1843. 18. Mai.

Ved at meddele Deres Höiærv. dette til videre fornöden Foranstaltning, skulde man derhos, i Overeensstemmelse med den ovennævnte allerhöieste Resolution, anmode Dem om at bevirke, at de Maldager eller andre Optegnelser, som holdes over alt under Geistlighedens Tilsyn værende Gods, berigtiges og fuldstændiggjöres, forsaavidt nogen Urigtighed eller Mangel maatte opdages deri at finde Sted. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. Mai 1843.

Cancellie-Skrivelse til samtlige Amtmænd i Island, ang. Foranstaltninger til at **sikkre de under offentligt Tilsyn staaende Godser** ved den paatænkte **Forandring af Hævdslovene.** Khavn den 18. Mai 1843. — Denne Skrivelse anföres som publiceret paa Vestmannöerne og i Thingöe Syssel 1844. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1843, Nr. 2174—2177. Jevnf. foregaaende Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen. — Som den tredie Amtmand regnes her Amtmanden i Sönder-Amtet (Stiftamtmanden i denne Egenskab). 18. Mai.

Paa Cancelliets derom gjorte allerund. Forestilling . . . . (o. s. v. som i foregaaende Skrivelse) . . . . ikke gives nogen slig exceptionel Bestemmelse, har man, for at ikke den Omstændighed . . . . (osv. som i foregaaende Skrivelse) . . . . Eiendomme eller Rettigheder, — under Dags Dato tilskrevet Stiftamtmanden og Biskoppen om, saavel selv at paasee, som at indskjærpe Præsterne og Provsterne, at de drage Omhu for at Kirkens, Præstegaardenes eller andet under Geistlighedens Varetægt hörende Gods, saavel som de Rettigheder, der tilhöre Kirken, Præstekaldene eller nogen anden Geistlighedens Varetægt betroet Stiftelse, ei fra-

1843. hævdes Kirken eller de övrige Vedkommende, samt
18. Mai. at disse snarest muligt komme til at have Nytte af deres Eiendomme og Rettigheder.

Idet man herved tjenstl. skulde anmode Hr. (Tit.) om, saavidt det staaer i Deres Magt, at være Geistligheden behjælpelig i saaledes at haandhæve Kirkernes og andre forommeldte offentlige Stiftelsers samt de geistlige Embeders Rettigheder, skulde man lige tjenstl. have Dem paalagt, selv at paaagte samme, og at iværksætte de fornödne Skridt til at gjöre dem gjeldende, ligesom og med lige Nidkjærked at sörge for, at alle andre Stiftelser, saavel som de kgl. Eiendomme, vedligeholdes i Besiddelsen og Nydelsen af alt sammes Tilliggende og alle dertil hörende Rettigheder, og navnligen drage Omsorg for, at Klosternes Maldager eller andre Optegnelser, som holdes over alt under Deres Tilsyn værende offentligt Gods, berigtiges og fuldstændiggjöres, forsaavidt nogen Urigtighed eller Mangel maatte opdages deri at finde Sted.

Sluttelig skulde man lige tjenstl. anmode (Tit.) om, ligeledes at indskjærpe Værgerne og Overformynderne at drage den fornödne Omhu for, at ikke de Umyndige maatte lide noget Tab ved at deres Gods maatte blive dem frahævdet. — Det kongel. Danske Cancellie den 18. Mai 1843.

23. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Landsoverrets-Assessor Jóhnsen i Reykjavík, ang. **Indsamling og Udgivelse** af **statistiske Oplysninger,** vedkommende **Jordegodset i Island.** Khavn den 23. Mai 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 383.

Hr. Landsoverrets-Assessor Johnsen har i Skrivelse til Rentekammeret af 5. Marts f. A. anholdt om, at Collegiet vilde paalægge Amtmændene i Island at erhverve

og portofrit tilsende Dem: A) Fortegnelse sysselviis over alle Jordeiendomme i ethvert Amt, med Opgivelse af enhver Jords nuværende Landskyldsafgift (anført i Hundreder og Alen) samt Qvilde-Antal, hvilke af dem tilböre: 1) Hans Majt. Kongen eller de forskjellige Klostre; 2) offentlige Stiftelser, d. e. Hospitaler og Fattigvæsenerne (maaskee og de forrige Bispestole); 3) Kirker eller Beneficier, og 4) Private, samt hvilke af de sidste Slags Eiendomme til Fardag 1842 beboes af Eierne selv, og hvilke ere Bygseljorder, saa og om de have tilhört Bispestolene; — B) Sysselviis Fortegnelse over de af Kongens eller Klostrenes Jorder i hvert Amt, som ere bortsolgte siden 1760, med Opgivelse af Afhændelses-Aar, Dyrhed, Landskyld, Qvilde-Antal og Kjöbesum. 1843. 23. Mai.

Efter at have indhentet Betænkninger fra Amtmændene i Island over bemeldte Deres Andragende, har Kammeret, der finder, at de attraaede Oplysninger ikke vilde være uden statistisk Interesse, under D. D. anmodet samtlige Amtmænd om, hver for sit Amts Vedkommende, igjennem Sysselmændene at lade forfatte Fortegnelser reppeviis over samtlige Jordeiendomme, med Opgivelse af Jordernes nuværende Dyrhed — forsaavidt denne ellers er paasat — samt om den er privat Eiendom, eller hvem den ellers tilhörer, ligesom og, naar Eiendommen er fordeelt mellem forskjellige Slags Eiere, hvor mange Hundreder der tilböre hver især, og endelig om Jorden beboes af Eieren eller ikke, samt naar Jorden beboes af Flere, hvormange Hundreder der beboes af hver især, hvilke Fortegnelser blive at affatte i 4 Rubrikker, saaledes, at i den förste anföres Jordens Navn, i den anden dens Dyrhed, i den tredie Eieren eller Eierne, og i den fjerde Beboeren eller Beboerne, saaledes, at Eiere og Beboere ikke navnligen anföres, men kun med den generelle Benævnelse, hvorunder de kunne henföres: Eierne som Kongen, Kirker, Beneficia, offentlige Stiftelser og Private; Beboerne som Eiere, Beneficiarier, Livsfæstere eller Fæstere paa

1843. 23. Mai. Aaremaal. — Derimod har Kammeret ikke fundet Anledning til, at paalægge Vedkommende at erhverve Oplysninger om Landskylds-Afgifternes Störrelse eller Qvilde-Antallet, deels fordi saadanne Oplysninger i mangfoldige Tilfælde ikke vilde kunne erhverves, især hvor Jorderne i lang Tid have været, eller endog for Tiden ere, beboede af Eierne selv, deels fordi Erhvervelsen, hvor den kunde tilveiebringes, vil medföre uforholdsmæssig Uleilighed, og dog ikke give nogen paalidelig Maalestok for Jordens sande Værdie, allerede af den Grund, at Afgifternes sande Störrelse er afhængig af de Naturaliers Værdie, hvori de betinges. Men for at man dog kan gjöre sig en Forestilling om Dyrhedens Betydning paa hvert Sted, har Kammeret anmodet Amtmændene om, at der til Fortegnelserne over hver Rep föies en Anmærkning om, hvad der i det Rep kan ansees som den almindeligste Landskyldsafgift og Qvilde-Antal paa en Jord af Middelstörrelse med opgivet Hundrede-Antal. — De saaledes forfattende Fortegnelser ville blive Dem portofrit tilstillede. Ligeledes tilstilles Dem en i Kammerets islandske Contoir forfattet Fortegnelse over Jorder af det kgl. Gods, der ere solgte fra 1760 til 1. Januar d. A., med Opgivelse af Jordernes Dyrhed og Qvilde-Antal efter Jordebogen af 1760, Kjöbesummens Störrelse og Afhændelsens Datum. — Samtlige disse Oplysninger tillades det Dem at afbenytte saaledes, som De finder tjenligst, uden at det er fundet nödvendigt i saa Henseende at paalægge Dem nogensomhelst indskrænkende Betingelse, hvorimod Kammeret forventer, at De vil bringe disse Oplysninger, eller i alt Fald de ved dem vundne Resultater, til Almeenhedens Kundskab. — Rentekammeret den 23. Mai 1843.

23. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Indsamling af statistiske Oplysninger,**

vedkommende Jordegodset i Island. Khavn den 23. Mai 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 384—386. 1843. 23. Mai.

Rentekammeret har ved behagelig Skrivelse fra Hr. Kammerherre og Stiftamtmand Hoppe af 20. August f. A. modtaget Deres Betænkning over det Dem ved Collegiets Skrivelse af 12. Juli s. A. tilstillede Andragende fra Landsoverrets-Assessor Johnsen, hvori han anholder om Kammerets Medvirkning til Erhvervelsen af nogle statistiske Oplysninger, Island vedkommende, og skulde vi nu, efter ligeledes at have modtaget Betænkninger over samme Sag fra de tvende andre Amtmænd i Island, tjenstl. anmode Hr. Kherren om, behageligen at ville gjennem Sysselmændene lade forfatte Fortegnelser reppeviis over samtlige Jordeiendomme i Sönder-Amtet, med Opgivelse af hver Jords nuværende Dyrhed .... (osv. som i foregaaende Skriv. til Johnsen) .... om Dyrhedens Betydning paa hvert Sted, maa Kammeret tjenstl. anmode Hr. Kherren om at drage Omsorg for, at der til Fortegnelserne .... (osv. som i Skrivelsen til Johnsen) .... med opgivet Hundrede-Antal.

De saaledes attraaede Fortegnelser blive af Vedkommende at forfatte in duplo, og det ene Duplicat portofrit at tilstille Landsoverrets-Assessor Johnsen, men det andet at indsende til Rentekammeret. — Rentekammeret den 23. Mai 1843[1].

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Stadfæstelse af Forlig om Grændseskjel** mellem **Reynisvatn** og **nærliggende Jorder.** Khavn den 23. Mai 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 366. 23. Mai.

[1]) Rentekammer-Skrivelser af samme Indhold til Amtmændene i Vester-Amtet, samt i Nord- og Öster-Amtet. Rentek. Isl. Copieb. sst.

1843. 23. Mai. Ved behagelig Skrivelse af 26. Novbr. f. A. har Hr. Kammerherre Stiftamtmand Hoppe indberettet, at De har ladet optage et Thingsvidne i Anledning af nogle paa den under 22. Februar 1844 over den Hans Majt. Kongen tilhörende Jord Reynisvatn med Ödejord Oskot afholdte Auktion, imod Salget af Oskot gjorte Indsigelser, idet de private Eiere af Nabojorderne Kalfakot og Mydal nedlagde Paastand paa ved Hævd at have vundet Brugsret, hver over 1/4 af de Jorden Oskot forhen tilhörende Marker, ligesom og Sysselmanden i Guldbringe og Kjose Syssel, som Bruger af den Embedet tillagte Jord Thormodsdal, paa samme Grund har paastaaet at tilkomme en vis Brugsret over Oskot; hvorhos De tillige har indberettet, at De, da de ved bemeldte Thingsvidne fremkomne Oplysninger i höi Grad synes at tale for disse Paastande, og der tillige var forskjellige Meninger om Grændserne mellem Reynisvatn og Oskot, har troet at burde indskrænke Dem til, at sikkre Reynisvatn de for samme fordeelagtigste Grændser, og derfor desaarsag paa den kongl. Kasses Vegne ladet indgaae tvende Forlig med Eieren af Jorderne Kalfakot og Mydal og Brugeren af Thormodsdal, hvorved disse Grændser bestemmes. Endelig har Hr. Kammerherren henstillet, at de ved ovennævnte Thingsvidne foranledigede Omkostninger, til Belöb 6 Rbd. 48 Sk., maae passere til Udgift af Jordebogskassen.

I Anledning heraf skulde vi tjenstligst tilmelde Hr. Kammerherren, at Kammeret anseer Brugeren af Thormodsdal og de private Eieres Fordringer begrundede ved de under det derom optagne Thingsvidne fremkomne Oplysninger, saa at man ved Rettergang ikke vilde have kunnet vente et andet Resultat end det, der er anerkjendt som gyldigt ved de af Dem paa den kgl. Kasses Vegne foranstaltede Forlig, som iövrigt paa lovbefalet Maade blive at thinglæse til fremtidig Efterretning; og er Landfoged Gunlögsen derhos under D. D. beordret til at före til formelig Udgift i Islands

Jordebogskasse-Regnskab de ved ovenbemeldte Things- vidne foraarsagede Omkostninger 6 Rbd. 48 Sk. — Rentekammeret den 23. Mai 1843. 1843. 23. Mai.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Finantsministeren, angaaende **Collectpengenes Anvendelse til Skolens Bygning** m. v. Khavn den 27. Mai 1843. — Univ. Direct. Copieb. for 1843, Nr. 976. 27. Mai.

I behagelig Skrivelse af 24. sidstl. har Deres Exc. tilkjendegivet Directionen, at de 12,000 Rbd. til Opförelse af en ny Skolebygning i Reykjavík, med flere til det islandske lærde Skolevæsens Fornödenheder henhörende Summer, som ifölge en herigjennem udvirket allerhöieste Resolution af 21. f. M. skulde udredes af de saakaldte islandske Collectpenge, ikke nu kunne foranstaltes derfra udbetalte, eftersom der paa Collectpengene hæftede betydelige Forpligtelser, navnligen til Finantskassen, saa at det vil beroe paa den endelige Opgjörelse, hvorvidt der vil blive Noget af samme tilovers, som kunde anvendes til Fordeel for det lærde Skolevæsen i Island, hvorved af D. Exc. er bemærket, at da det ved en fra det kongl. Rentekammer i disse Dage modtaget Skrivelse er oplyst, at Collectpengenes ovenberörte Gjæld til Finantserne belöber sig til c. 30,000 Rbd., og da den altsaa, efter hvad der tidligere forelöbigen er calculeret for Collectpengene, neppe af disse vil kunne dækkes, existerer saaledes ikke den Ressource, som Directionen i sin seneste allerunderd. Forestilling har paaviist for Hans Majestæt til det islandske lærde Skolevæsen. Og har D. Exc. yttret, at indtil Opgjörelsen af Collectpengenes Status — om hvis Fremme D. Exc. har tilskrevet Statsgjældsdirectionen — er tilendebragt, ville formentligen de videre Foranstaltninger fra Directionens Side med Hensyn til den islandske Skole være at stille i Bero, med mindre dertil kunne for-

1843. skaffes de fornödne Ressourcer af de under Directionens
27. Mai. egen Bestyrelse sorterende Fonds.

Directionen skal forelöbigen bemærke, at den ikke af den forudgaaende Brevvexling har været eller kunnet være bekjendt med, at der hvilede nogen Gjæld paa Collectpengene, og er der navnligen i den af D. Exc. paaberaabte Skrivelse fra det kongel. Rentekammer af 6. Decbr. 1842 ikke omtalt nogen Gjæld til Finantserne, men alene i Slutningen af Brevet i Forbigaaende berört, at det overhovedet vilde beroe paa Udfaldet af den endnu ikke tilendebragte Brevvexling angaaende Collectpengene, om disses Capital vilde erholde nogetsomhelst Overskud over hvad der udfordres til Dækning af de paa samme allerede nu hæftende Udgifter, hvorved Directionen ikke har kunnet formode, at der kunde sigtes til Andet end de i Rentekammerets Skrivelse af 19. Marts 1842 omtalte Pensioner af 700 Rbd. og Omkostningerne til den islandske Opmaaling, hvilke hidtil skulle være udredet af Collectpengene. Men ligesom det ved Sagens Referat i det Geheime Statsraad udtrykkelig har været Gjenstand for Overveielse og er allern. bestemt, at disse tvende Udgifter ikke kunne være til Hinder for Collectpengenes Anvendelse til Fordeel for Bessastad Skole, saaledes er der ogsaa i den kongl. Finantsdeputations Skrivelse af 5. Oktobr. 1841 meddeelt Directionen den Oplysning, at den kgl. Statsgjældsdirection havde erkjendt, at Collectpengenes Capital udgjorde 13,378 Rbd. 51 Sk., foruden resterende Renter til 31. Decbr. 1840, 6421 Rbd. 72 Sk. r. S. og 6413 Rbd. 49 Sk. Repræs., og tilbudt for det förstnævnte Belöb at udstede en kgl. 4 % rentebærende Obligation, eller at optage Summen i Indskrivningsprotokollerne, hvorved var bemærket, at efter den af det kgl. Rentekammer meddelte Opgjörelse skulde Belöbet af Collectpengene være betydeligt större, hvorimod der ligesaa lidet ved denne Leilighed var Tale om nogensomhelst paa Collectpengene hvilende Gjæld.

Hvad dernæst angaaer den af D. Exc. foreslaaede Udvei, at stille de videre Foranstaltninger med Hensyn til den islandske Skole i Bero, indtil en endelig Opgjörelse af Collectpengenes Status er tilveiebragt, da maa Directionen bemærke, at den allerede i Henhold til den udtrykkelige Befaling i allerh. Resol. af 21. i f. M. har gjort Bestilling hos et Handelshus i Norge paa den nye Bygning til den lærde Skole i Reykjavík, og Directionen seer sig saaledes ikke istand til nu at træde tilbage, hvilket desuden vilde staae i ligefrem Strid med Hans Majts nysnævnte udtrykkelige allerhöi. Befaling til Directionen: at drage Omsorg for, at Bygningen det hurtigste Omstændighederne tillade det forfærdiges og uden Ophold overföres til Island. Og da det aldeles ikke lader sig gjöre, at tilveiebringe de fornödne Ressourcer enten fra den almindelige Skolefond eller nogen anden af de under Directionen sorterende Stiftelser, som det ogsaa baade i den kongel. Resolution af 7. Juni 1841 og i allerhöistbemeldte Resolution af 21. f. M. udtrykkeligen er forudsat, at saadant ikke skal skee, maa Directionen paa det Indstændigste have til D. Exc. anbefalet paany at tage i Overveielse, om ikke de allern. befalede Ressourcer kunne tilveiebringes enten af Collectpengenes Capital eller paa anden Maade, og i modsat Fald allerund. at foredrage Sagen for Hans Majestæt til yderligere allerhöieste Afgjörelse for, om Sagen angaaende Bessastad Skoles Forlæggelse til Reykjavík og Udvidelse maa sættes i Bero; og maa Directionen endnu tillade sig at henlede D. Exc. Opmærksomhed paa, at da Bygningsarbeidet ifölge de alt herfra skete Bestillinger vil være begyndt, saa vilde den hurtigst mulige Afgjörelse af Sagen være særdeles magtpaaliggende, — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 27. Mai 1843. 1843. 27. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Landfogden i Island, ang. **Forholdsregler ved Udbetalinger til** 15. Juni.

1843. 15. Juni. **Skolens Fornödenheder.** Khavn den 15. Juni 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 425—427.

I Forbindelse med Rentekammerets Skrivelse til Hr. Landfogden af 4. Juni f. A., betræffende Adskillelsen af den islandske Jordebogskasse og den islandske lærde Skoles Pengevæsen, tilmeldes Dem herved til fornöden Efterretning, at den i herörte Skrivelse ommeldte Tilladelse til, at der af Jordebogskassen maa foreskydes, hvad der behöves til Skolens Fornödenheder, er at forstaae saaledes, at ikkun de ordinaire Udgifter til Skolen kunne foreskydes, men derimod ikke extraordinaire Udgifter, saasom i Anledning af Skolens Forflyttelse til Reykjavík m. m., med mindre Kammerets specielle Tilladelse dertil meddeles. — Rentekammeret den 15. Juni 1843[1].

11. Juli. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers **Circulaire** til samtlige Bestyrere af de lærde Skoler, ang. **Oplaget af Skolernes Programmer.** Khavn den 11. Juli 1843. — Univers. Direct. Copieb. for Univers. og Skolerne 1843, Nr. 1253—1273.

Ifölge et fra en af de lærde Skolers Rektorer indgivet Forslag om, at der maatte foranlediges en gjensidig Udvexling af de saavel fra de lærde Skoler i Danmark og Hertugdömmene Slesvig og Holsteen, som fra de lignende Instituter i Preussen aarligen udkommende Programmer, har Directionen gjennem det kgl. Departement for de udenlandske Sager ladet den preussiske Regjering forebringe Önsket fra dansk Side om en saadan Program-Udvexling, og derefter modtaget Underretning om, at man ogsaa fra preussisk Side er villig til at indgaae paa Forslaget, ligesom og det kgl. Slesvig-Holsteen-Lauenborgske Cancellie har været vil-

[1]) Rentek. Skrivelser af samme Indhold til Islands Stiftsövrighed og til Directionen for Univ. og de lærde Skoler. Copieb. sst.

ligt til at lade Skolerne i Hertugdömmene deeltage i bemeldte Udvexling, og i denne Anledning udvirket en allerhöieste Resolution, hvorved dem af disse Skoler, som ikke hidtil have haft tilstrækkelige Midler til at udgive aarlige Programmer, er allern. tilstaaet det fornödne Tilskud hertil af Finantskassen. 1843. 11. Juli.

Ligesom Directionen nu har ladet saavel den kgl. Preussiske Regjering, som det Slesvig-Holsteen-Lauenborgske Cancellie, anmode om, at der til Fordeling blandt de lærde Skoler og Instituter i Danmark maa aarligen blive oversendt det fornödne Antal af Exemplarer af samtlige respective i Preussen og i Hertugdömmene udkommende Skoleprogrammer, saaledes skulde man tjenstl. anmode Hr. (Lektoren) om, i Fremtiden at foranstalte, at der af Programmet for (Bessestad) Skole trykkes, foruden de sædvanlige, et Antal af de fra Preussens og fra Hertugdömmenes Side forlangte Exemplarer, nemlig respective 137 og 10, hvilke Exemplarer da blive hertil at indsende, i Forbindelse med de hidtil befalede Exemplarer, som af Programmerne afgives til Directionen til dens eget Brug og til Fordeling imellem de lærde Skoler og flere Privat-Instituter, og hvoraf iövrigt for Eftertiden, istedetfor de hidtil afgivne 65, vil være at indsende et Antal af 85 Stykker. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 11. Juli 1843.

Rentekammer-Plakat ang. **Repartition af de til Provindsialstænderne** for Östifterne og Island m. m. **forskudsviis betalte Summer.** Khavn den 12. Juli 1843. — Original-Aftryk hos Schultz. Ny Coll. Tid. for 1843, S. 689—692. Qvart-Forr. for 1843, S. 142—146; Schou XXIII, 814—817. — **Uddrag.** 12. Juli.

Plakat angaaende Repartition efter Plakaten af 1. Juni 1836 af de i Anledning af de raadgivende Pro-

1843. vindsialstænders Forsamling i Roeskilde i Aaret 1842
12. Juli. forskudsviis udbetalte Summer.

Til Dækning af de Udgifter, til Belöb ialt 33,729 Rbd. 25 Sk. Sölv, som af den kgl. Kasse forskudsviis ere udredede i Anledning af den i Aaret 1842 i Roeskilde afholdte Forsamling af de raadgivende Provindsialstænder for Sjællands, Fyens og Lollands-Falsters Stifter, samt for Island og Færöerne, ville, ifölge allerhöiest Plakat af 1. Juni 1836, efter Fradrag af $^{3}/_{68}$, eller 1606 Rbd. 15 Sk., der udgjöre Islands og Færöernes Andeel i bemeldte Udgifter,

a) Kjöbenhavn have at betale . . . .

Dette kundgjöres, efter Hans Majestæts allerhöieste Befaling, herved til Efterretning for alle Vedkommende. — Rentekammeret den 12. Juli 1843.

18. Juli. **Cancellie - Circulaire** til samtlige Amtmænd, ang. **Forslag om Jordemödres Valg og Oplærelse** m. v. Khavn den 18. Juli 1843. — Dette Circulaire er ogsaa sendt til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island og anföres som publiceret i Thingöe Syssel 1844. Canc. 4. Depart. Brevb. 1843, Nr. 1751—1775. Ny Coll. Tid. for 1843, S. 701—702. Algreen-Ussings Reskriptsamling 1843, S. 147—149.

Det kgl. Sundheds-Collegium har tilstillet Cancelliet et til samme indkommet Andragende fra den kgl. Jordemoder-Examinations-Commission, hvori föres Anke over, at de Fruentimmer, som indsendes til Oplærelse i Jordemoder-Videnskaben paa den kgl. Födsels- og Pleie-Stiftelse her i Staden, ikke altid ere i Besiddelse af de Evner og den Dannelse, som ere fornödne, for at de Paagjeldende med Nytte kunne profitere af Underviisningen, og Landet vorde forsynet med duelige og kyndige Jordemödre.

Dette Andragende, som er tiltraadt af Accoucheuren ved den kongelige Födsels- og Pleie-Stiftelse, samt Directionen for bemeldte Stiftelse, hvis Betænkning

1843.
18. Juli.

Cancelliet desangaaende har indhentet, gaaer fornemmelig ud paa, at de Egenskaber, som hidtil sædvanligen ere blevne fordrede hos de Elever, som indsendes, nemlig, at de ere eller have været gifte, at de have födt, at de have Præste-Attest for skikkeligt Levnet og Læge-Attest for physisk Bekvemhed, og at de kunne læse og skrive, ikke altid ere tilstrækkelige, navnlig hvad Læsning og Skrivning angaaer, da förstnævnte ofte kun bestaaer i en tankelös Bogstavering eller Plappren, og den sidste ikke bedre paa sin Viis, hvorfor der ofte forekomme Grader af Stupiditet blandt de til Oplæring indsendte Elever, der i utrolig Grad modarbeide og fortrædige Lærerens Flid og Lyst.

Med Hensyn hertil, og for at Skolen kan sikkres et i Henseende til den præliminaire Dannelse bedre Udvalg af Koner, er det anseet af Vigtighed, at Fordringen om flydende og forstandig Læsning strengt overholdes og godtgjöres, ligesom det ogsaa er fundet önskeligt, om Physikus kunde tillægges nogen Indflydelse paa Antagelsen af Eleverne.

Ved at meddele Hr. (Tit.) Ovenstaaende, skulde man derfor tjenstl. anmode Dem om, ved Antagelsen af Elever til Oplærelse i Jordemoder-Videnskaben paa den kgl. Födsels- og Pleie-Stiftelse, hvad enten det er til gratis Underviisning eller til Oplærelse paa Amternes Bekostning, ikke blot strengt at ville paasee Tilstedeværelsen af de i Reglem. af 21. Novbr. 1810 fordrede Egenskaber, men ogsaa at have de ovenfor antydede Hensyn for Öie, og navnlig hvad den præliminaire Dannelse angaaer, at der ved Attest fra vedkommende Præst eller paa anden Maade tilveiebringes Forvisning om, at de Vedkommende med Færdighed og forstandigen kunne læse og skrive, — ligesom Ingen bliver at antage som Elev, med mindre hun ved Attest fra vedkommende Physikus eller Distriktslæge godtgjör, at hun er physisk bekvem dertil, og at det forövrigt ikke mangler hende paa Anlæg dertil.

1843. 18. Juli. Forsaavidt fornævnte Commission derhos har andraget paa Ophævelsen af den Adgang, som ved Reglem. af 21. Novbr. 1810 § 26 er givet vedkommende Physici til at oplære Jordemödre, maa Collegiet tjenstl. bemærke, at da det af Reglementet fremgaaer, at en saadan Adgang kun er indrömmet som et Nödmiddel, medens Jordemodervæsenet her i Landet endnu var i sin Begyndelse, idet den gjöres afhængig af den Betingelse: „at der ved denne Indretnings Iværksættelse ikke findes et tilstrækkeligt Antal af slige ordentlig oplærte Jordemödre", saa vil der, naar hensees til den nuværende Indretning af den kgl. Födsels- og Pleie-Stiftelse som Dannelses-Anstalt for Jordemoder-Lærlinge, og da der i Almindelighed ikke længer kan antages at være nogen Mangel paa oplærte Jordemödre, nu ikke længere kunne gjöres Brug af en saadan Adgang, uden i alt Fald som en uundværlig Nödhjælp og efter foregaaende Indberetning til Cancelliet i hvert enkelt Tilfælde, undtagen paa Island og Færöerne, hvor Anvendelsen af hin Ret, paa Grund af disses Fraliggenhed fra Danmark, endnu maaskee kunde ansees hensigtsmæssig.

Endelig skulde Collegiet tjenstl. tilföie, at da man har bifaldet, at der fremtidigen med Hensyn til de Vedkommendes större eller mindre Flid og Duelighed indföres tvende Charakterer ved den Examen, som de paa Stiftelsen skulle underkaste sig efter udstaaet Læretid, hvilke Charakterer ville blive indförte i Lærebrevene, istedetfor at Censuren hidtil har været eens for Alle, vil det være en Selvfölge, at der ved Concurrencen mellem slige Personer til ledige Jordemodertjenester tages Hensyn til den de Vedkommende tildelte Charakteer. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. Juli 1843[1].

---

[1]) ved Cancellie-Skrivelser s. D. ere Meddelelser herom afgaaede til det kgl. Sundheds-Collegium og til Directionen for den kgl. Födsels- og Pleie-Stiftelse. Canc. 4. Depart. Brevb. sst.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond, ang. den **islandske Skoles Fordringer til Statskassen.** Khavn den 18. Juli 1843. — Univ. Direct. Copieb. for Univ. og Skolerne 1843, Nr. 1354. 1843. 18. Juli.

I behagelig Skrivelse af 20. f. M. har den kongl. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond, efter at have ved undertegnede Directions Skrivelse til Deres Excell. Geheime-Stats- og Finantsminister Grev Moltke af 2. Mai sidstl. bragt i Erfaring, at Directionen antager, at der indestaaer i Statsgjældskassen en den lærde Skole i Island tilhörende Capital til Belöb den 31. Juli 1841, efter et fra det kongel. Rentekammer modtaget Regnskab, 46,671 Rbd. 49 Sk., bemærket, at der vel i en Anmærkning til Normalreglementet og Budgettet for 1841 omtales, at den islandske Skole har Penge staaende i Jordebogskassen, hidrörende fra det Jordegods, der er solgt fra den nedlagte Bispestol, men da Statsgjældsdirectionen ingensinde har modtaget nærmere Underretning om denne Sag, ligesom den omtalte Fordring ikke er optaget i Bögerne over Statsgjælden, og det saaledes var velbemeldte Direction ubekjendt, om overhovedet Skolen maatte ansees berettiget til at formere en Fordring til den kgl. Kasse i dette Anliggende, har samme af Rentekammeret udbedet sig al den Oplysning herom, som var at tilveiebringe. Da imidlertid Kammeret har svaret, at alle til denne Sag hörende Aktstykker derfra ere tilstillede undertegnede Direction, har velbemeldte Collegium af denne udbedet sig en saa fuldstændig Oplysning om det herombandlede Forhold, som herfra kan gives.

Directionen skal i Anledning heraf tjenstl. meddele den kgl. Statsgjældsdirection Fölgende:

Fra de ældre Tider var det lærde Skolevæsen paa Island paa det nöieste forenet med de tvende derværende Bispestole i Skalholt og Holum, idet det ved

1843. flere Anordninger blev Biskopperne sammesteds paalagt
18. Juli. at holde hver en Skole og at sörge tilbörligt saavel for Lærernes som for Disciplenes Underhold af de Bispestolene tillagte Indtægter. Da imidlertid bemeldte Skoler, uagtet flere hensigtsmæssige Bestemmelser angaaende deres Indretning bleve trufne, ikke kunde komme i nogen ret heldig Forfatning, fornemmelig paa Grund af Mangelen af de fornödne Pengemidler, sögte man at raade Bod paa denne Mangel ved i oeconomisk Henseende aldeles at adskille dem fra Bispestolene og anvise dem deres egne, af disse uafhængige Midler. Dette skete ved de tvende kgl. Reskripter af 29. April 1785 og 2. Oktbr. 1801, af hvilke det förstnævnte bestemte, at Skalholts Bispestols samtlige Jordegods og Tiender skulde sælges og Kjöbesummerne herfor inddrages i den kgl. Kasse, hvorimod til Underholdning for Biskoppen og Skolen paa Skalholt, som ved allerhöistbemeldte Reskr. forflyttedes til Reykjavík, blev normeret en aarlig Sum af 2500 Rd. D. C., hvoraf Biskoppen tillagdes 1000 Rd. og Skolen 1500 Rd. Ved det nylig nævnte senere allerhöi. Reskr. af 2. Oktobr. 1801 — der kan ansees som Resultat af hvad der blev forhandlet ved en i Aaret 1799 allern. nedsat Commission til at undersöge Skolevæsenet paa Island og gjöre Forslag til Forbedring af samme — blev det bestemt, at Bispestolen i Holum skulde nedlægges, Latinskolen sammesteds forflyttes til Reykjavík og combineres med den der værende forrige Skalholtske Skole, samt at Lehnsjorderne til Holum, den der værende Latinskole og övrige Embedsjorder skulde sælges ved offentlig Auktion, og derefter af Holum nedlagte Bispestols Indtægter deels gives Biskoppen over Skalholt Stift som Biskop over hele Island et aarligt Tillæg af 200 Rd, deels udredes Bekostningerne ved Underholdningen af Disciplene fra Holum nedlagte Latinskole ved det forenede Skoleinstitut i Reykjavík, der tillige skulde være en Art af Höiskole til Dannelse af Pluraliteten af Landets Geistlighed, og som senere

blev forflyttet til den samme ved allerhöieste Resolution af 17. Mai 1805 tillagte Kongsgaard Bessastad. Det blev derhos overdraget det kgl. Rentekammer at besörge Salget af det Holumske Jordegods, ligesom ogsaa i sin Tid, naar det hele Gods var solgt, at brevvexle med det kgl. Danske Cancellie, under hvis Bestyrelse Stiftelsen paa den Tid hörte, og med Finantscollegiet, angaaende hvorledes, ligesom for Skalholt Skole var skeet, kunde bestemmes en reglementeret Fond for den nye combinerede og udvidede Skoleindretning, saaledes at samme paa den ene Side kunde blive tilstrækkelig til Indretningens fornödne Udgifter, og paa den anden Side ikke blive til Tab eller Byrde for den kgl. Kasse. Da imidlertid en saadan Fond ikke senere blev reguleret, vedblev man at anvise Udgifterne til Skolens Fornödenheder paa sammes i Jordebogskassen i Island indestaaende Midler, efter Foranstaltning först fra Cancelliet, men siden Aaret 1825 fra denne Direction.

1843. 18. Juli.

Da imidlertid den herved indtraadte interimistiske Tilstand, ved hvilken man var aldeles uvidende om, hvad Skolen egentlig eiede, var til stor Hinder for dens Fremgang, idet ingen Plan til Forbedringer kunde udkastes, saalænge man ikke kjendte de Midler, der vare til Disposition, i hvilken Anledning Directionen under 14. Septbr. 1833 havde tilskrevet det kgl. Rentekammer, og da ogsaa dette Collegium fra sin Side önskede at see hævet det Forhold, hvori den islandske Skole hidtil havde staaet til den kgl. Jordebogskasse sammesteds, lod Samme, efter indhentede Oplysninger fra Island, foranstalte udarbeidet en Opgjörelse af hvad Skolen kunde antages den 31. Juli 1834 at eie, ved hvilken Opgjörelse man var gaaet tilbage lige indtil den 1. Mai 1785, da Skolen först blev organiseret særskilt fra Bispestolen, idet man havde beregnet enhver ved Skolen i det hele Tidsrum forefaldet Udgift, saavel som alle dens Indtægter i samme Periode, herunder indbefattet saavel det ovennævnte saakaldte Skalholtske

1843. 18. Juli. Æqvivalent af 2500 Rbd. aarlig, som de efterhaanden indkomne Kjöbesummer for den forrige Holumske Bispestols Gods med Renter fra de respective Indbetalingstider.

Directionen undlader nu ikke tjenstl. at tilstille den kgl. Statsgjældsdirection det kgl. Rentekammers Skrivelse af 26. Novbr. 1836 med tilhörende Bemærkninger, ved hvilken bemeldte Opgjörelse blev Directionen tilstillet, saavel som selve Opgjörelsen med samtlige Bilage, og en senere fra samme Collegium under 19. Marts f. A. modtaget Continuationsopgjörelse med Bilage, hvorved den förstnævnte forelöbige Opgjörelse er bleven fortsat fra 31. Juli 1834 til s. D. 1841.

Velbemeldte Collegium vil af disse Documenter behageligen erfare, deels paa hvilke Principer, saavel i det Hele som i det Enkelte, Opgjörelsen er begrundet, deels at Skolens Capitalformue ifölge denne den 31. Juli 1834 kunde antages at udgjöre 52,135 Rbd. 63 Sk. Sölv, men den 31. Juli 1841 ikkun den ovennævnte Sum, hvilken senere endvidere, som i Directionens ovennævnte Skrivelse til D. Excell. bemærket, er formindsket til 40,944 Rbd. 25 Sk. Directionen tör ogsaa antage, at heri indeholdes den fuldstændigste Oplysning om alle de enkelte Punkter, som den kongel. Statsgjældsdirection har önsket besvarede, idet det navnligen vil erfares, at Skolens Krav grunder sig paa udtrykkelige kgl. Resolutioner, ved hvilke det har været paa det bestemteste forudsat, at der ved den allern. befalede Fremgangsmaade skulde om muligt tilveiebringes en for Skolens og det dermed forbundne höiere Instituts Existents tilstrækkelig Fond, saa at der aldeles ikke kan være Tale om at afgive noget af Skolens Fond til Collectpengene, om end ikke dette vilde være aldeles stridende mod den kongel. Resol. af 21. April sidstl., der tvertimod bestemmer, at Collectpengene skulle benyttes til Hjælp for Skolens for dens egne Fornödenheder nu langtfra ikke tilstrækkelige Fond.

De hosfölgende Bilage udbedes efter Afbenyttelsen tilbage. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 18. Juli 1843. 1843. 18. Juli.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Flytning af en Afdöds Lig fra Island til Kjöbenhavn.** Khavn den 25. Juli 1843. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1843, Nr. 3339—41. 25. Juli.

I en hertil indkommen Ansögning har Maria Benedictsen, Enke efter islandsk Kjöbmand Jens Jakob Benedictsen, der i afvigte Aar under et Ophold i Island der afgik ved Döden og blev begravet paa Vestmannöe Kirkegaard, anholdt om Tilladelse til at maatte lade fornævnte sin Mands Lig optage af Graven og nedföre hertil for at begraves i den Supplikantinden tilhörende Eiendoms-Begravelse paa Helliggeistes nye Assistents-Kirkegaard her ved Staden.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. tilkjendegive Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at Cancelliet under D. D. har bevilget det Ansögte. — Det kgl. Danske Cancellie den 25. Juli 1843 [1].

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, angaaende **Betalingen af de til Skolen henlagte Kongetiender.** Khavn den 25. Juli 1843. — Univ. Direct. Copieb. for Univ. og Skolerne 1843, Nr. 1398. 25. Juli.

Ved behagelig Skrivelse af 3. Mai sidstl. har Stiftsövrigheden tilstillet Directionen den herhos tilbage-

---

[1]) s. D. Canc. Skrivelser, hvorved det Samme meddeles Kjöbenhavns Magistrat, til Bekjendtgjörelse for Enken, samt ligeledes General-Toldkammeret. Canc. 1. Depart. Brevb. sst.

1843. 25. Juli. fölgende Udskrift af 39te Antegnelsespost til Islands Jordebogskasse-Regnskab for Aarene fra 1. Aug. 1839 til 31. Juli 1841, hvorved det er sat under Qvæstion, om Bestyrelsen af det islandske lærde Skolevæsen, til hvilket Öfjords Syssels Kongetiende er overdraget, vil acqviescere ved hvad der af de i denne Antegnelsespost nævnte Jorder er erlagt i Kongetiende, uagtet det Erlagte ikke svarer til hvad der, efter den for disse Jorder i Jordebogen af 1760 anförte Dyrhed, skulde være betalt, tillige med den ligeledes tilbagefölgende Betænkning fra Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, idet Stiftsövrigheden i denne Anledning har bemærket, at Besvarelsen af Spörgsmaalet om, hvorvidt Kongetienden i Öfjords Syssel kan fordres efter Skyldsætningen af 1760, formentligen maa afhænge af Udfaldet af en alt for flere Aar siden for det kgl. Rentekammer indbragt Sag, angaaende hvorledes Kongetienden skal svares af et betydeligt Antal Jorder i Nord- og Öster-Amtets forskjellige Sysseler, hvorhos dog Stiftsövrigheden har anseet det for aabenbart, at bemeldte Tiende af efternævnte Jorder ikke hör svares efter en mindre Dyrhed end den, hvorefter ifölge Nord- og Österamtets ovennævnte Skrivelse de övrige tre Tiender svares, nemlig:

for ²/₃ af	Mödruvellir med Sveinshus . .	35½ Hdr.
—	Skaldstadir	12 —
—	Kotaa	20 —
—	Langahlid	18 —

I denne Anledning meldes tjenstl., at Directionen, i Betragtning af Omstændighederne, Intet vil have at erindre imod, at Kongetienden til den islandske Skole af de i forbemeldte Antegnelsespost anförte Jorder, saalænge indtil den ovennævnte almindeligere Sag har fundet Afgjörelse, om hvis Paaskyndelse Directionen under D. D. har tilskrevet det kgl. Rentekammer, vedbliver at erlægges som hidtil efter en ringere Dyrhed end Jordebogens, dog for de 4 nysnævnte Jorders Vedkommende ikke af en ringere end den ved enhver

især anförte, hvorefter de övrige Tiender hidtil have været erlagte. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 25. Juli 1843. 1843. 25. Juli.

Skibsfarts og **Handels-Traktat** mellem **Danmark** og **Sardinien.** Paris 14. August 1843. — Original-Aftryk paa Fransk (som Original), Dansk og Tydsk (som Oversættelser), Texterne trykte jevnsides i tre Spalter, 10 Sider i 4to. Ny Colleg. Tid. for 1844, S. 169—173. Schou XXIII, 821—826. Traktaten er bragt til almindelig Kundskab ved Plak. for Danm. 6. Marts 1844; dens Udvidelse til Hertugdömmet Monaco ved Declaration 14. Marts 1845 (Plak. 25. Oktbr. 1845). **Uddrag.** 14. August.

Skibsfarts og Handels-Traktat imellem Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt Kongen af Sardinien, afsluttet i Paris den 14. August 1843.

. . . . Art. 8. Sardinske Handelsskibe skulle tilstædes Adgang til Hans Majestæt Kongen af Danmarks Colonier, derunder indbefattet Færöerne, Island og Grönland, under de samme Betingelser, som det for Tiden er tilladt, eller i Fremtiden vil blive tilladt enhver anden begunstiget Nations Skibe. — . . . . . Art. 11. Nærværende Traktat skal forblive i Kraft i 10 Aar, at regne fra den Dag, da Udvexlingen af Ratificationerne har fundet Sted. Dersom ingen af de höie contraherende Parter, eet Aar förend denne Termin, officielt har tilkjendegivet den Anden, at det er dens Hensigt at ophæve Traktaten, skal den vedblive at være forbindende 12 Maaneder efter hiin Termin, og saaledes fremdeles indtil Udlöbet af 12 Maaneder, efter at en lignende Erklæring har fundet Sted, til hvilken Tid dette end maatte skee. — Art. 12. Nærværende Traktats Ratificationer skulle udvexles i Paris inden 3 Maaneder, at regne fra Underskriftens Datum, eller för, om skee kan.

Dets til Bekræftelse have de respective Befuld-

1843. mægtigede underskrevet den i dobbelt Original, og
14. August. paatrykt samme deres Segl.

Givet i Paris den 14. August efter Christi Byrd Aar Atten Hundrede og Tre og Fyrretyve.

15. August. **Cancellie-Plakat** ang. **Afdragsrettens Ophævelse** mellem **Danmark og Sachsen-Altenburg.** Khavn den 15. August 1843. — Publiceret 1844 i Bardastrands, Hunavatns, Öefjords, Thingöe og begge Mula Sysselerne. Canc. 2. Depart. Registr. XLIV, 233—234 (1843, Nr. 631.) Original-Aftryk hos Schultz. Ny Colleg. Tid. for 1843, S. 665—666. Qvart. Forr. for 1843, S. 160—161. Schou XXIII, 826—827.

CANCELLIE-PLAKAT om Afdragsrettens Ophævelse imellem Danmark og Hertugdömmet Sachsen-Altenburg.

Efterat der er afsluttet en Convention angaaende gjensidig Ophævelse af Afdragsretten imellem de kongelige Danske og de hertugelige sachsen-altenburgske Lande, blive de i denne Convention indeholdte Bestemmelser herved bekjendtgjorte til Efterretning og behörig Iagttagelse.

1) Ved Formues Udförelse fra Kongeriget Danmark og Hertugdömmet Slesvig til de hertugelig sachsen-altenburgske Lande, eller fra disse til Kongeriget Danmark og Hertugdömmet Slesvig, skal intetsomhelst Afdrag eller nogen Udförselsafgift (jus detractus, census emigrationis) erlægges, hvad enten slig Formues-Udförelse maatte hidröre fra Udvandring eller Arv, Legat Medgift, Kjöb og Salg, Bytte, Gave eller anden Aarsag. — Under denne gjensidige Ophævelse af Afdragsretten ere dog fra ingen af Siderne indbefattede saadanne Afgifter, som, uden Hensyn til om Gjenstanden for samme forbliver i Landet eller ikke, paa lige Maade skulle erlægges af Ind- og Udlændinger. — 2) Den frie Formues-Udförelse skal strække sig saavel til det Afdrag og den Udförselsafgift, som indflyder i de kongelige Kasser, som til det Afdrag og den Udförselsafgift, som maatte tilflyde Individer, Communer eller

offentlige Stiftelser. — 3) Bestemmelserne i de foregaaende §§ træde i Kraft fra 1. Juli d. A., hvorved dog, hvad Arv angaaer, ikke den Tid, da Arven faldt, men den, da den udföres, bliver at tage i Betragtning. — 4) Den i det Foregaaende bestemte Frihed finder ingen Anvendelse paa den personlige Frihed til at udvandre, men der skal i denne Henseende forholdes efter de Love, som i de respective Lande ere udkomne eller herefter maatte udkomme angaaende den Udvandrendes Person og hans personlige Forpligtelser, navnlig til Krigstjeneste. — Det kongelige Danske Cancellie den 15. August 1843. 1843. 15. August.

Kongelig Resolution ang. **videnskabelig Understöttelse** for Jonas Hallgrimsson til hans Reise i Island. Khavn den 1. Septbr. 1843. — I Rentekammerets Forestilling 29. August berettes, at saavel Etatsraad Finn Magnussen, som Lektor i Sorö, Steenstrup, havde anbefalet Cand. Jonas Hallgrimsson til en yderligere Understöttelse, for at kunne bereise den Deel af Island, som Steenstrup ikke havde undersögt, „ei alene fordi Undersögelsen saaledes vilde blive udstrakt til hele Landet, men ogsaa fordi Paastande af fremmede Geognoster, hvis Anskuelser om Island for Öieblikket ere de gjeldende i hele Europa — ikkun ved direkte Undersögelser kunne tilbagevises, og især da man netop i denne Deel af Landet (Österlandet) har antaget Formationer, som skulde være særegne for den." 1. Septbr.

I den Indberetning, som J. H. havde indgivet til Rentekammeret om Reisens Tilendebringelse, efter at han i sidstafvigte Efteraar var ankommen til Kjöbenhavn, havde han yttret, at „han nu har erhvervet saa fuldstændigt Overblik over Island i geologisk Henseende, som hans Kundskaber i Forhold til Videnskabens nuværende Standpunkt og de Ressourcer, som stode til hans Raadighed, have gjort det muligt, hvorhos han har berettet, at flere nye zoologiske, geologiske og mineralogiske, saavel som antiquariske Opdagelser ved denne hans Reise ere komne for Dagen, samt at mange Tvivl ere hævede og flere Urigtigheder, som have indsneget sig i Literaturen, modnede til Gjendrivelse." Han havde derfor

1843. indsendt en Udskrift af den paa Reisen förte geologiske Dagbog, som senere var sendt til Steenstrup fra Rentekammeret.
1. Septbr. Reise-Udgifterne vare ialt 667 Rbd. 52 Sk. eller 167 Rbd. 52 Sk. mere, end den ved kgl. Resol. 20. April 1842 tilstaaede Understöttelse, hvilken Difference Rentekammeret indstiller til Bevilgelse. — Rentek. Relat. & Resol. Prot. 1843. C, Nr. 318.

Vi ville allernaad. have Cand. Phil. Jonas Hallgrimsson af Islands Jordebogskasse tilstaaet en yderligere Understöttelse af 167 Rbd. 52 Sk. rede Sölv, i Anledning af den af ham i forrige Aar i Island foretagne naturvidenskabelige Reise. — Wyck paa Föhr den 1. September 1843.

23. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse** til det kongl. General-Toldkammer og Commerce-Collegium, ang. **Afgifter af tilkjöbte Skibe.** Khavn den 23. Septbr. 1843. — Rentek. isl. Copieb. 15, Nr. 588.

I behagelig Skrivelse af 17. Juni sidstl. har det kongel. General-Toldkammer og Commerce-Collegium forespurgt, om den ved Forordn. af 1. Mai 1838 § 48 for Danmark og § 143 for Hertugdömmerne, til den kongel. Kasse paabudne Afgift af Skibe paa over 16 Commercelæsters Drægtighed, som afkjöbes Fremmede og indföres til Island for at sættes under dansk Flag, berigtiges der i Landet, samt om saadanne Skibe dersteds maales og forsynes med Mærket: „Dansk Eiendom".

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde, at den omskrevne Afgift ei paasees erlagt i Island, hvor den nævnte Forordning ikke er gjort gjeldende, og hvor Underövrighederne ei heller ere blevne i saa Henseende enten forsynede med Forholdsregler eller instruerede om de omspurgte Skibes Maaling og Paabrænding. En saadan Foranstaltning formenes ogsaa, under det bestaaende Handelsforhold, at være mindre nödvendig, da det ved Plakat af 7. Marts 1787 er paabudet, at ethvert til Handel paa eller

til Fiskerie under Island bestemt Skib skal være forsynet med Beseilingspas, der ikke af Rentekammeret udfærdiges förend det er godtgjort, at Skibet tilhörer Kongen af Danmarks Undersaatter, og at det har den af Rederiet opgivne Drægtighed, hvilken skal godtgjöres ved et for vedkommende Övrighed produceret Maalebrev, hvis Modtagelse synes at maatte blandt andet være betinget af, at det i Forordn. af 1. Mai 1838 § 48, 2, sidste Passus for Danmark Foreskrevne er paaseet paa det Sted i Danmark eller Hertugdömmerne, hvor Skibet har været i Havn. — En Afvigelse fra de om islandske Söpasses Udfærdigelse givne Bestemmelser har rigtignok Sted, hver Gang fremmede Staters Undersaatter, i Henhold til den dette Collegium ved Plakaterne af 1. Juni 1821 og 22. Marts 1839 dertil givne Bemyndigelse, meddeles Tilladelse til i Island at indföre Tömmer og anden Trælast m. m., uden at erlægge den ved Forordn. 11. Septbr. 1816 § 3 for Fremmede, som handle paa Island, paabudne Afgift til den kongel. Kasse. I dette Tilfælde er det nemlig vel muligt, at et saadant fremmed Skib enten forinden eller ved dets Ankomst til Island kan blive kjöbt af Landets Indvaanere, eller af de dersteds bosatte eller sig opholdende Handlende, og at saaledes Afgiften, der skulde erlægges ved Kjöbet, ikke bliver berigtiget i Island, hvor, som foran berört, ingen Control haves hermed; men selv i et saadant Tilfælde, der iövrigt ikke vides hidtil at være indtruffet, og i alt Fald vil höre til de overmaade sjeldne, vilde det dog ikkun medföre en kortvarig Udsættelse af Indförselsafgiftens Erlæggelse, efterdi det ikke kan forudsættes at være til Vedkommendes egen Fordeel, at lade Skibet forblive i Island, og om det endog kunde svare Regning, at benytte Skibet til indenlandsk Samfærdsel dersteds alene, maatte dog dette, for at repareres, om kortere eller længere Tid forlade Landet, hvortil det ikke kan vende tilbage uden at være for- 1843. 23. Septbr.

1843. synet med Beseilingspas, til hvis Udfærdigelse der,
23. Septbr. som meldt, udfordres behörigt Maalebrev, ved hvis Udstedelse de ved oftnævnte Forordnings § 48, 2 givne Bestemmelser tör forventes overholdte. — Rentekammeret den 23. Septembr. 1843.

23. Septbr. **Directionen for Universitetet** og de lærde Skolers Skrivelse til den islandske Stiftsövrighed, ang. **Privatdimissioner i Island.** Khavn den 23. Septbr. 1843. — Univ. Direct. Copieb. for Univers. og Skolerne 1843, Nr. 1792.

I et hertil indkommet Andragende, har Islænderen Finn W. Thorsteinson, som med et af Stiftsprovst Helgason i forrige Aar udstedt Testimonium er dimitteret til Universitetet, anholdt om at maatte admitteres til Examen Artium i indeværende Efteraar, uagtet han har Grund til at antage, at den i allerh. Resol. af 18. August 1837 fordrede udtrykkelige Tilladelse til at dimittere ikke er erhvervet af Stiftsprovsten med Hensyn til ham.

I denne Anledning skulde Directionen, som i Betragtning af Omstændighederne for denne Gang har tilladt, at Studiosus Thorsteinson admitteres til Examen, tjenstl. anmode Stiftsövrigheden om, at tilkjendegive Stiftsprovst Helgason, at Directionen ikke i Fremtiden vil see sig i Stand til at bevilge en saadan Undtagelse fra de nu foreskrevne Regler, og at hans Dimittender saaledes ikke oftere kunne admitteres til Examen Artium, forsaavidt han ikke forsyner sig med den i den kongel. Resolution af 18. August 1837 foreskrevne almindelige eller specielle Dimissions-Tilladelse. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 23. Septbr. 1843[1].

---

[1]) s. D. Skrivelse af samme Indhold til Decanus ved det philosophiske Fakultet, Conferentsraad Werlauff. Copieb. sst. Nr. 1791.

Patent, hvorved Althinget i Island sammenkaldes til Möde. Khavn den 27. Septbr. 1843[1]. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1844 og i samme Aar i Skaptafells, Rángárvalla, Borgarfjords, Myra og Hnappadals, Isafjords, Hunavatns, Skagafjords, Öefjords og Norder-Mula Sysseler. Canc. 3. Depart. Registr. 1843-45, 182* (1843, Nr. 545*.) Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk paa et Heelark i Folio i Patent-Format, trykt i to Spalter. I förste Spalte den danske Text med Underskrifter og Sigillatur; i den anden Spalte den islandske Text uden Underskrifter. Ny Colleg. Tid. for 1843, S. 743. Schou XXIII, 827—828. — Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text, see ovenfor. 1843. 27. Septbr.

Patent, hvorved det islandske Althing sammenkaldes.

Vi Christian den Ottende, &c. G. v.: At Vi allernaad. have besluttet at lade Althinget paa Vort Land Island træde sammen den 1. Juli 1844.

Det er derhos Vor Villie, at dets Forhandlinger skulle være sluttede inden en Maaned fra den Dag, da det som ovenmeldt tager sin Begyndelse. I det Vi hermed kundgjöre dette for samtlige Vore kjære og troe Undersaatter i fornævnte Vort Land, befale Vi tillige samtlige Medlemmer af bemeldte Althing, saavel dem, der allernaad. dertil ere udnævnte, som dem, der ifölge Valg have at indtræde i Forsamlingen, at de til ovenmeldte Tid indfinde sig i Vor Kjöbstad Reykjavík for at samles i det i Anordningen om Althingets Indretning af 8. Marts d. A. betegnede Öiemed, og navnlig at fornemme, hvad Vi gjennem Vor Commissarius ville lade dem forelægge til Raadgivning.

Ligesom Vi iövrigt ville have dem henviste til Indholdet af bemeldte Anordning, saaledes gjöre Vi og Regning paa, at samtlige Medlemmer af Forsamlingen stedse ville erindre sig de landsfaderlige Hensigter, hvori Althinget er indstiftet, lade disse Hensigters Op-

[1]) forandret ved Patent 6. Marts 1844.

1843. naaelse være sig magtpaaliggende, dertil efter bedste
27. Septbr. Evne bidrage og saaledes svare til den dem viste Tillid.

Til Vor Commissarius ved det saaledes berammede Althing have Vi allernaad. fundet for godt at udnævne Vor Stiftamtmand over Fyens Stift Kammerherre Carl Emil Bardenfleth.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 27. September 1843.

Opið boðunarbrèf, með hverju Íslands alþíngismenn samankallast.

Vèr Christján hinn Áttundi, &c. G. v.: að Vèr allranáðugast höfum ályktað að láta alþíngið á [Voru landi] Íslandi koma saman þann 1. Júlí 1844.

það er þarhjá Vor vili, að öllum þess atgjörðum skuli vera lokið innan eins mánaðar frá þeim degi, á hverjum það, eins og áður er sagt, byrjast. Undir eins og Vèr hèrmeð gefum þetta Vorum kæru og trúu undirsátum á fyrnefndu Voru landi til kynna, skipum Vèr öllum meðlimum nefnds alþíngis, eins þeim, sem þartil allranáðugast eru nefndir, sem þeim, er eptir kosníngu eiga í samkomunni að vera, að þeir á nefndri tíð sèu til staðar í Vorum kaupstað Reykjavík, til þar að koma saman í þeim í tilskipuninni um alþíngisins stiptun, dagsettri 8. Martsí þessa árs, ákveðna tilgángi, og nefnilega til að kynna sèr þau málefni, um hver Vèr viljum láta vorn umboðsmann beiðast þeirra ráða.

Eins og Vèr annars viljum vísa þeim til innihalds nefndrar tilskipunar, svo reiðum Vèr Oss og uppá það, að allir samkomunnar meðlimir jafnan minnist þeirra landsföðurlegu augnamiða, til hverra alþíngið er stiptað, láti sèr þessara augnamiða framkvæmd mikils varða, styði þartil eptir fremsta megni, og þannig svari til þess þeim auðsýnda trúnaðartrausts.

Til Vors umboðsmanns við hið þannig ákveðna

alþíng hefir Oss allranáðugast þóknazt að nefna vorn stiptamtmann yfir Fjóns stipti, kammerherra Carl Emil Bardenfleth. 1843. 27. Septbr.

Hèreptir eiga allir hlutaðeigendur sèr allraundirgefnast að hegða. — Gefið í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn, þann 27. Septembr. 1843.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Eiendomsretten til Gaarden Bjarnanes,** m. v. Khavn den 28. Septembr. 1843. — Rentek. isl. Copieb. 15, Nr. 616. 28. Septbr.

Med Hr. Kherrens behagelige Skrivelse af 19. April d. A. ere, blandt Andet, modtagne tvende, fra Biskop Johnsen og Sysselmand Stephensen indhentede, Betænkninger, betræffende det ved vor Skrivelse af 26. Marts f. A. intenderede Salg af den halve Deel af Gaarden Bjarnanes, saasnart dens afgiftsfri Brug af Præsten til Kirken af samme Navn, som Vederlag for at administrere Bjarnanes Ombudsjorder, ved disse Jorders Afhændelse ophörer. Biskop Johnsen har i ovenberörte sin Betænkning, næst at bemærke, at Bjarnanes Kald vilde lide et betydeligt Skaar i sine Indkomster — der for den störste Deel skal bestaae i hvad der erholdes ved Brugen af hele Jorden Bjarnanes Marker — saafremt Gaardens Halvdeel sælges, og at Præsten derved vilde blive udsat for vilkaarlig Behandling af den eventuelle Kjöber, yttret sig imod saadant Salg, efterdi det, hvad han nu er kommen til Kundskab om, ikke blot efter Wilchins authoriserede Maldage af 1397 er den halve, men ifölge Biskop Gisle Johnsens Maldage af 1575, autoriseret ved Reskr. af 5. April 1749, den hele Gaard Bjarnanes; der ustridigen tilhörer Kirken; og er i saa Henseende erindret, at det ikke alene maa erkjendes for at være en ligefrem Fölge af sidstmeldte Reskripts udtrykkelige Ord, og en naturlig Fortolkning, men at det ogsaa ligger i Maldagers

1843. Væsen og Grundbetydning, som bevisende Documenter
28. Septbr. for det, der fandt Sted paa de Tider de bleve til, at den sidste Maldage maa gjelde fremfor den förste, samt at Gisle Johnsens Maldage maa i dette Punkt have saa meget mere Troværdighed, som den stemmer overeens med en saavel i Aaret 1550, eller 25 Aar forud, af 12 Præster afsagt Dom, i hvis Fölge den hele Gaard, der blev kjendt at være forbrudt af Biskop Jon Aresen, skulde være Beneficium for Skalholts Kirke, som og ved et af Stiftsbefalingsmanden over Island udstedt Mageskiftebrev af 1556; hvorhos er tilföiet, at da Jorden fra umindelige Tider har været Beneficiarii afgiftsfri Besiddelse, saa kan den ei heller for en Deel være fravunden ham ved Hævd. Endeligen har Biskoppen, forsaavidt det maatte befindes, at overveiende Grunde tale for, at Halvdelen af oftnævnte Jord tilhörer Hs. Majestæt, og dens Salg fremdeles skulde attraaes, andraget paa, at Jorden enten skjænkes Kaldet, eller at den, i alt Fald i den nuværende Præsts Embedstid, maa forblive usolgt, efterdi denne Embedsmand med en talrig Familie hensidder i et ringe Kald, hvilket han har tiltraadt med den Forudsætning, at han maatte vederfares den samme Ret og tilflyde de samme Fordele, som Formændene have nydt og som siden Reformationen have været uadskillelige fra Bjarnanes Præstekald.

I Anledning heraf skulde vi ikke undlade tjenstl. at melde, at vi ikke kunne Andet end vedblivende ansee Hs. Majestæts Eiendomsret til denne Jordpart for utvivlsom, efter det desangaaende tidligere Oplyste. Biskop Johnsen har nemlig ved det med hans Skrivelse til det danske Cancellie af 31. Decbr. 1838 fulgte Bilag Nr. 4, om Forskjellen imellem Beneficiar og Proprietair-Kirker i Island, selv antaget, at Bjarnanes Kirke, da den efter Wilchins Maldage af 1397 ikkun eier den halve Hjemmegaard Bjarnanes, maa fra Arilds Tid have været henregnet blandt Proprietair-Kirkerne, hvis

Andeel i Proprietair-Gaardene ikke oversteg ½, men 1843.
ofte var meget mindre; og har han derhos yttret, at 28. Septbr.
han ikke tör paastaae, at Opgivendet i Gisle-Maldage af 1575 om, at Bjarnanes „eier det hele Hjemmeland", er rigtigt, eftersom de efterfölgende Biskopper stedse have fulgt Wilchins Maldage i at tillægge Kirken ikkun den halve Hjemmegaard, og Skalholts Kirke den anden Halvpart. Ligeledes har Biskop Johnsen sammesteds formeent, at Gisle-Maldage muligen kunde være at forstaae saaledes og forenes med den förste Maldage, at, da hele Bjarnanes ved det i Aaret 1556 foretagne Mageskifte var bleven publik Eiendom, deels tilhörende Kirken sammesteds, deels Kirken paa Skalholt, og det derhos ved Anordningen af 16. April 1556 var befalet Superintendenterne, at tillægge de Sognepræster, som ingen Præstegaarde havde, saadanne, skulde Præsten være beneficeret med hele Gaarden af Biskoppen som Formand for begge Kirkers, nemlig Bjarnanes og Skalholts forenede Eiendom, hvilket ogsaa skete i Realiteten, idet Biskopperne forlenede Præsterne med den hele Gaard Bjarnanes, alene med den Forskjel, at Præsterne her skulde forvalte nogle, Bispestolen i Nærheden tilhörende Jorder, og aflægge Regnskab for disse Afgifter. Men efter disse historiske Data, som Biskop Johnsen saaledes tidligere har omtalt, og som synes at have Rimelighed for sig, maa det efter vor Formening ogsaa ligefrem antages, at Bjarnanes Kirke oprindeligen ikkun er tillagt den halve Hjemmegaard, ligesom det derhos er en afgjort Sag, at dette Forhold, uagtet hvad Gisle-Maldage af 1575 derom indeholder, er blevet erkjendt af de fölgende Biskopper. — Det er endelig langt fra, at de nu paaberaabte Aktstykker, nemlig Dommen af 1550 og Mageskiftebrevet af 1556, heri kunde gjöre nogen Forandring; thi da det just var ved bemeldte Mageskiftebrev, at Bjarnanes Jorder, som ved Dommen vare forbrudte til Kongen, bleve henlagte under Skalholt Bispestol imod Vederlag af

1843. 28. Septbr. andre under samme Bispestol henhörende Jorder, er det aabenbart, at bemeldte Dom ikke kan have antaget Jorden allerede dengang, nemlig i 1550, at have henhört under Skalholts Bispestol, saa meget mindre, som, hvis saadant havde været rigtigt, den da heller ikke, som Fölge af den Biskoppen i Holum, John Aresen, overgaaede Dom, kunde have været kjendt forbrudt til Kongen. Vi maa endnu tilföie, at berörte Forhold ogsaa i den sildigere Tid er erkjendt i Documenter, som haves her ved Kammeret, nemlig i en af forrige Præst Magnus Olavsen — som 1784, altsaa förend Secularisationen af Skalholts Bispestols Gods, var Præst til Bjarnanes — i Anledning af Taxationen af det islandske Jordegods i Aaret 1804 afgiven Erklæring, og i et fra nuværende Beneficiarius ved Stiftamtmand Kriegers Skrivelse af 13. Septbr. 1832, Rentekammeret tilstillet Andragende, hvorefter ham under 9. Marts 1833 blev overdragen afgiftsfri Brug af meerbemeldte Gaard Bjarnanes istedetfor sædvanlig Administrationssalarium.

Idet vi nu saaledes maae vedblive vor Formening om, at Halvdelen af Jorden Bjarnanes tilhörer Hans Majestæt Kongen, og at den ikke længer kan afbenyttes afgiftsfrit af Præsten til Bjarnanes end hans Administrationstid vedvarer, troe vi ikke at kunne andrage hos Hans Majestæt Kongen paa, at Allerhöistsammes Andeel skjænkes Kaldet, men maae ansee det rettest, at denne afhændes ved Auktion, efterat Jordparterne og disses Grændser ere fastsatte ved en lovlig inden Retten edeligen afhjemlet Syns- og Delingsforretning. Derimod ere vi, med særdeles Hensyn til de Omstændigheder, der fandt Sted, da nuværende Beneficiarius tiltraadte Bjarnanes Kald, og i Betragtning af hans store Familie, villige til at yde vor Medvirkning til, at ham tilflyde 4 pCt. Renter af den eventuelle Kjöbesum, som erholdes for Hans Majestæt Kongens Andeel af Bjarnanes, saalænge han betjener

nysmeldte Embede. — Iövrigt skulde vi, i Anledning af det af Biskop Johnsen i forberörte Betænkning derom Yttrede, ikke undlade at melde, at det Tilsagn, som i sin Tid er givet Præsten i Bjarnanes, om at benytte det Drivtömmer, der falder for Kirken, imod at han holder denne vedlige, formeentligen ikke kan begrunde nogensomhelst Ret for Beneficiarius, til ogsaa at tilkomme Drivrettigheden paa den Kongen tilhörende Halvpart af oftnævnte Jord, paa hvilken det, efter de ovenfor udhævede Forholde, ikke heller er os indlysende, at Præsten til Bjarnanes Kirke har nogen Adgang til at erholde 3 Qvilder af hele Gaardens Besætning fremfödede, og til af samme at oppebære de aarlige Smörleier; men, endskjöndt saaledes den halve Deel af hele Gaardens Besætning efter vor Formening tilhörer og bör fölge Hans Majestæts Jordepart, saa tillade vi dog, efter Omstændighederne, at denne sælges uden Qvilder, og have desaarsag for vort Vedkommende Intet imod, at den overflödige Besætning, eller den Deel deraf, som ikke bör fremfödes paa Kirkejorden, sælges til Fordeel for Præstekaldet. 1843. 28. Septbr.

Endeligen skulde vi, ved, ifölge Hr. Kherrens Begjæring, hoslagt at lade fölge tilbage den os tilstillede Udskrift af Auktionsforretningen over Jorden Hafnarnes med dens Besætning af tvende Qvilder, tilföie, at vi tiltræde Deres Formening om, at ny Auktion pröves over denne Jord, i Forbindelse med den forestaaende Auktion over Halvdelen af Jorden Bjarnanes, samt övrige fem under Bjarnanes Ombud hörende Jorder, under Iagttagelse af de Regler for Salg af kongeligt Jordegods, som indeholdes i formeldte vor Skrivelse af 26. Marts f. A. — Rentekammeret den 28. Septbr. 1843.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Regnskabsaarets Bestemmelse, samt** 28. Septbr.

1843. 28. Septbr. **Postgangens Indretning i Overeensstemmelse dermed.** Khavn den 28. Septbr. 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 617.

I behagelig Skrivelse af 3. Marts sidstl., hvormed ere fremsendte nogle af Hr. Kammerherren modtagne Forklaringer om Gebyrer i Overeensstemmelse med Plak. af 28. Decbr. 1836 § 15, af hvilke Gebyrer 127 Rbd. 84 Sk. ere erlagte til Land- og Byfoged Gunlögsen og Sysselmand i Guldbringe og Kjose Syssel Th. Gudmundsen, for Söpasse, der af disse Embedsmænd i forrige Aar ere autoriserede til at gjelde for en anden Reise til Island, end den, hvortil Passene oprindeligen vare udstedte af Rentekammeret, har De udbedet Dem meddeelt Bestemmelse for, om Aaret, for hvilket saadanne Forklaringer skulle afgives, bör regnes enten fra 1. Januar til 31. Decbr. eller fra 6. Juni til 6. Juni, hvilket Sidste af Revisionen under dette Collegium er formeent at være rettest.

I Anledning heraf og med Hensyn til, at Revisionen endvidere har foreslaaet, at sidstmeldte Beregning af Aaret, som den mest passende, maa blive fulgt ved den aarlige Rigtigheds Aflæggelse ogsaa for den ved den nævnte Plakats § 13 paabudne Afgift à 14 Mk. pr. Commercelæst af de Skibes Drægtighed, som expederes directe fra Island til fremmede Steder, formene vi det at være meget önskeligt, om samtlige Beregninger, der skulle vedfölge Islands Jordebogskasse-Regnskab, kunne afsluttes til en og samme Tid, hvilket ikke nu er Tilfældet, idet navnlig Beregningerne over Sysselsforpagtnings-Afgifter, Laugmandstolden, med andre flere, afgives for Regnskabsaaret, hvorimod Rigtighed for de omhandlede Pasgebyrer, Skibsafgifter à 14 Mk. pr. Commercelæst, samt Arveafgiften, erholdes for Calenderaaret. Og skjönne vi derhos ei rettere, end at ethvert Aars 6. Juni er det i saa Henseende mest passende Tidspunkt, efterdi Sysselmændene udnævnes til fra den

Tid at tiltræde deres Embeder, og Land- og Byfogden fra den 1. August, til hvilket sidste Tidspunkt Jordebogs-kasse-Regnskabet i Island afsluttes, og hvortil saaledes Rigtigheden for samtlige Indtægter, der aareviis indflyde i den islandske Jordebogskasse, kom til at slutte sig, dersom Beregningerne og Forklaringer over disse affattes til den nysnævnte Termin. — Den væsentligste Hindring, som frembyder sig herimod, maa vistnok söges deri, at samtlige aarlige Beregninger og Forklaringer, især fra de fra Reykjavík fjernest liggende Sysseler, navnlig begge Mule Sysseler, Isafjords Syssel, samt Vestmannöerne, muligen da ikke vilde kunne ventes, forsynede med vedkommende Amtmænds Attestationer, indhændigede Landfogden saa betimelig, at de kunde medfölge det vedkommende Jordebogskasse-Regnskab. Men denne Hindring antage vi derhos ganske at ville hæves, dersom det kunde lade sig gjöre, istedetfor til den nu bestemte Tid for Sommertouren for Posten, at lade Postforbindelsen fra de fjerneste Sysseler med Reykjavík herefter tage sin Begyndelse strax efter hvert Aars 6. Juni, i hvilket Tilfælde samtlige Regnskabsbilage kunde ventes at indkomme til Landfogderiet för den paafölgende 31. Juli, da Jordebogskasse-Regnskabet afsluttes.

1843.
28. Septbr.

Til den Ende skulde vi tjenstl. anmode Hr. Khren om, behageligen at ville om Foranstaaende brevvexle med Conferentsraad Thorsteinson og Etatsraad Johnsson, hvorhos vi, saafremt ikke andre vigtige Hensyn maatte være til Hinder for den ovenantydede Forandring i Sommerpostens Afgangstid, bemyndige Dem til at iværksætte en saadan og i Forbindelse dermed, deels selv for Sönder-Amtet at foranstalte det Fornödne, deels for de to andre Amters Vedkommende at foranledige Foranstaltning föiet til, at de förommeldte Bilage til Jordebogskassens aarlige Regnskaber for Eftertiden vorde afsluttede til ethvert Aars 6. Juni, og indhæn-

1843. 28. Septbr. digede Landfogden inden den næstpaafölgende 31. Juli. — Om Udfaldet forvente vi til sin Tid Hr. Kammerherrens nærmere Beretning. — Rentekammeret den 28. Septembr. 1843.

29. Septbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Optagelse af Lemmer i Kaldadarnes Hospital.** Khavn den 29. Septbr. 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 4339.

Med Hensyn til de stedfindende Forhandlinger angaaende en forandret Anvendelse af de Hospitalerne paa Island og navnlig Kaldadarnæs Hospital tillagte Midler og Ressourcer, har Hr. Khre og Deres Höiærv. i behagelig Skrivelse af 18. Febr. sidstl. forlangt Cancelliets Bestemmelse for, om de ledige Pladser paa sidstnævnte Hospital fremdeles skulle efterhaanden belægges paa sædvanlig Viis, naar Qvalificerede dertil melde sig, eller om Noget med Hensyn til Hospitalets paatænkte Reorganisation deri maatte være til Hinder.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning herved tjenstl. melde, at der med Hensyn til Lemmernes Optagelse i Hospitalet fremdeles og indtil videre kan forholdes som hidtil. — Det kongl. Danske Cancellie den 29. Septembr. 1843.

4. Oktbr. **Kongelig Resolution** ang. **Ophævelse af den delibererende Forsamling af islandske Embedsmænd** i Reykjavík. Khavn den 4. Oktbr. 1843. — Canc. 3. Depart. Forestill. 1843, Nr. 149. Ny Coll. Tid. 1843, S. 775—776. *see* fölgende Canc. Skriv. 10. Oktbr. 1843.

10. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Ophævelsen af den delibererende For-**

samling af islandske Embedsmænd. Khavn den 10. Oktobr. 1843. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1843, Nr. 4508. 1843. 10. Oktbr.

Paa Cancelliets derom nedlagte allerunderd. Forestilling har det under 4. d. M. behaget Hans Majestæt at resolvere som fölger:

„Da de Grunde, der have motiveret den allerhöieste Resolution 22. August 1838, hvorved det blev bestemt, at der af og til i Reikevig skulde afholdes en Forsamling af flere af Islands Embedsmænd, for at deliberere over de vigtigere Island i Almindelighed vedkommende Anliggender, — ikke i samme Grad som forhen finde Sted efter Emanationen af For. 8. Marts d. A., betræffende Indretningen af Althinget paa Island, saa ville Vi allern., at hiin Forsamling ikke for Fremtiden skal sammentræde".

Foranstaaende allerhöieste Resolution undlader man ikke tjenstl. at communicere Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre fornöden Bekjendtgjörelse for de Embedsmænd, som have været Medlemmer af fornævnte Commission. — Det kgl. Danske Cancellie den 10. Oktobr. 1843.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Bevilling for en Geistlig,** at ægte et Fruentimmer, der havde begaaet simpelt Leiermaal. Khavn den 10. Oktbr. 1843. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1843, Nr. 4514—15. 10. Oktbr.

Med behagelig Betænkning af 14. Oktbr. f. A. har Deres Höiærv. tilstillet Cancelliet en Ansögning af 19. Septbr. s. A. fra Provst i Vester-Skaptafells Syssel og Præst til Kirkebæ Klosters Kald P. Paulsen, — hvis forrige Ægteskab med Mathilde Teitsdatter er aldeles ophævet ved kgl. Bevilling af 26. Septbr. f. A. — om Tilladelse til at indgaae Ægteskab med Gudridur Jons-

1843. datter, uagtet hun for 6 Aar siden har gjort sig skyldig
10. Oktbr. i simpelt Leiermaal.

Efter at Cancelliet i Anledning heraf har brevvexlet med Stiftamtmanden over Island, med Hensyn til at Ansögningen som foranfört er dateret tidligere end Bevillingen til Supplikantens tidligere Ægteskabs Ophævelse, har man nedlagt allerund. Forestilling i Sagen, og det har derpaa behaget Hans Maj[t]. under 30. f. M. allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allernaadigst have Paul Paulsen, Præst til Kirkebæ Klosters Kald og Provst for Vester-Skaptafells Syssel under Islands Sönder-Amt, forundt Bevilling til at ægte Fruentimmeret Gudridur Jonsdatter, uagtet hun har gjort sig skyldig i simpelt Leiermaal.

Men iövrigt ville Vi, at Vort Cancellie igjennem Biskoppen lader Supplikanten betyde det i Særdeleshed for ham, som en geistlig Mand, Usömmelige i den Ilsomhed, han har viist, med at söge Tilladelse til at knytte en ny ægteskabelig Forbindelse, inden hans foregaaende Ægteskab endnu var ophævet".

Hvilken allerhöieste Resolution man herved tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Provst Paulsen, med Anmodning om, at De vil udlevere ham den medfölgende Bevilling mod Erlæggelse af det anordnede Gebyr 16 Rbd. 5 Mk. r. S., som De derefter behageligen vilde indbetale i den kgl. Jordebogskasse, og hertil indsende Landfogdens Qvittering herfor. — Det kongel. Danske Cancellie den 10. Oktobr. 1843[1].

10. Oktbr. **Cancellie - Circulaire** til samtlige Amtmænd (i Danmark), angaaende **Uniform for Politimesterne** udenfor Kjöbenhavn. Khavn den 10. Oktober 1843. — Dette Circulaire er först sendt til Island med

[1]) s. D. Underretning til Cancelliets Kasserer. Canc. Brb. sst.

Canc. Skriv. 2. Novbr. 1844, og anföres som publiceret 1845 i Snæfellsnæs og Dala Sysseler. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 4512ᵇ. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4ᵗᵒ, med Aftryk af Tegning af Guldbroderiet. Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1843, S. 202—203. 1843. 10. Oktbr.

Hans Majestæt Kongen har under 9. f. M. allern. resolveret som fölger:

„Vi ville allernaadigst, at det herefter gjöres Politimesterne udenfor Kjöbenhavn til Pligt, at bære fölgende Uniform: trekantet Hat med Guldkrampe og Cordon, carmoisinröd Kjole med grön Krave og Opslag, mörkeblaae Beenklæder, hvid Vest og Kaarde med civil Portdepee, samt en Overfrakke af mörkeblaat Klæde med gule Knapper og carmoisinrödt Foder uden Kant; derhos ville Vi, at Kraven paa Kjolen forsynes med to Knaphuller, kantede med smalt Guldbroderie, hvortil en Tegning bliver at indsende til Vor Approbation".

og har Allerhöistsamme derefter under 5. dennes allernaadigst approberet hosstaaende Tegning til det omhandlede Guldbroderie.

Ved at meddele Hr. (Tit.) dette, skulde man tjenstl. anmode Dem om at communicere vedkommende Politimestere det Fornödne desangaaende. — Det kgl. Danske Cancellie den 10. Oktobr. 1843.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, angaaende **Uniformer for Politimesterne i Amtet.** Khavn den 19. Oktbr. 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 4651. 19. Oktbr.

I Anledning af Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 19. August sidstl., hvori De andrager paa, at det maatte tillades Sysselmændene i Nord- og Öst-Amtet at anlægge og bære den for Politimesterne i Danmark bestemte Uniform, skulde man til behagelig Efterretning

1843. herved tjenstl. melde, at Collegiet ikke finder tilstrækkelig Anledning til en slig Foranstaltning, hvorimod det fremdeles som hidtil maa overlades de af bemeldte Embedsmænd, som önske det, derom at indgive Ansögning. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Oktobr. 1843.

19. Oktbr.

4. Novbr. **Bekjendtgjörelse** fra Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, ang. **særskilt Examen i Botanik, Chemie og Zoologie** ved Universitetet. Khavn den 4. Novembr. 1843. — Original-Aftryk hos Schultz. Ny Colleg. Tid. for 1843, S. 841—845 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1843, S. 208—210; Schou XXIII, 833—834.

Bekjendtgjörelse angaaende en særskilt Examen i Botanik, Chemie og Zoologie, istedetfor den Pröve i de to förstnævnte Videnskabsfag, der hidtil har været forbunden med den lægevidenskabelige Examen.

Paa Directionens allerunderd. Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 27. Oktbr. d. A. allernaadigst at bestemme Fölgende:

1) Istedetfor den hidtil med den lægevidenskabelige Examen forbundne Pröve i Chemie og Botanik anordnes en særegen Examen i Chemie, Botanik og Zoologie, hvilken Examen bliver at afholde tvende Gange aarlig, i Mai og September Maaneder, förste Gang i Mai Maaned 1844; dog at Pröve i Zoologie ikke skal fordres förend ved den Examen, der afholdes i September 1846. — 2) Ingen maa indstille sig til den lægevidenskabelige Examen, med mindre han i det mindste et Aar forinden har underkastet sig den saaledes anordnede Examen, og saafremt Nogen mere end eengang indstiller sig til denne Examen, maa han ikke för end et Aar efter, at han sidste Gang har underkastet sig samme, stedes til den lægevidenskabelige Examen. Dog skal denne Forskrift om en Mellemtid af et Aar

imellem begge Examina först indtræde for dem, som underkaste sig den lægevidenskabelige Examen i 1846, hvorimod det med Hensyn til dem, som tidligere tage Lægeexamen, er tilstrækkeligt, at de forinden have underkastet sig den nu anordnede Examen. — 3) Ved den her anordnede Examen examineres alene mundtlig af Universitetets Professorer i vedkommende Videnskabsfag, i Overværelse af to Censorer, som, efter Forslag fra disse Professorer i Forening med det lægevidenskabelige Fakultet, udnævnes af Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, saaledes, at den ene vælges blandt bemeldte Fakultets Medlemmer, den anden udenfor samme. — 4) Efter nærmere Forslag fra det lægevidenskabelige Fakultet i Forening med Professorerne i de Videnskabsfag, hvori der ved bemeldte Examen skal examineres, har Directionen at bestemme, i hvilket Omfang Pröven i de forskjellige til Examen henhörende Fag skal anstilles. — 5) Ved denne Examen anvendes de samme Charakterer som ved den lægevidenskabelige Examen, efter de nærmere Regler med Hensyn til Specialcharaktererne, som af Directionen, efter Overlæg med det lægevidenskabelige Fakultet og Professorerne i de vedkommende Videnskabsfag, blive bestemte. — 6) Af Enhver, som vil indstille sig til denne Examen, bliver at erlægge et Gebyr af 3 Rbd., hvoraf $^5/_6$ Dele tilfalde Examinatorerne og $^1/_6$ Deel Pedellerne til lige Deling.

1843. 4. Novbr.

Hvilket herved, efter allerhöieste Befaling, bekjendtgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 4. Novembr. 1843.

Rentekammer-Skrivelse til Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond, ang. Regnskabs-Opgjörelsen for den islandske Collect.

4. Novbr.

1843. 4. Novbr. Khavn den 4. Novembr. 1843. — Rentek. Isl. Copieb. 15, Nr. 671.

Igjennem Directionen for Universitetet og de lærde Skoler er, som den kgl. Direction for Statsgjælden og den synkende Fond bekjendt, erhvervet en allerhöieste Resolution af 21. April d. A., ifölge hvilken 12000 Rbd. skulle udredes af de saakaldte islandske Collectpenge til Opförelsen af en ny Bygning i Reykevig for den islandske lærde Skole, og desuden flere, endnu ikke beregnelige Summer, der ligeledes blive at anvende til Fordeel for det islandske lærde Skolevæsen. Efter at Rentekammeret havde fra Universitets-Directionen modtaget Communication af allerhöistbemeldte Resolution, var man i Tvivl, hvorvidt der for Tiden fra dette Collegii Side burde foretages videre ved Collectpenge-Sagen, som i længere Tid har været Gjenstand for Brevvexling imellem den kgl. Statsgjældsdirection og Kammeret, og hvorom Directionens seneste Yttringer ere meddelte ved behagelig Skrivelse af 27. Decbr. f. A. Hvad enten nemlig den efter velbemeldte Directions Foranstaltning eller den her ved Kammeret forfattede Opgjörelse af Collectpengene bliver at tage til Fölge, kunde der synes at være Anledning til at oppebie Udfaldet af Forhandlingerne mellem Statsgjældsdirectionen, Finantsdeputationen og Universitetsdirectionen, angaaende hvorledes meerbemeldte allerhöieste Resolution vilde være at effectuere, og hvorfra de Udgifter, som endnu paahvile Collectpengene, skulde afholdes, eftersom, i Tilfælde den förstnævnte Opgjörelse skal fölges, Collectpengenes Capital med samtlige tilbagestaaende Renter ei engang vilde være tilstrækkelig til at dække den Collectpengene paahvilende Gjæld til Finantskassen, og i sidste Tilfælde, om der endog maaskee blev en Deel af Capitalen tilovers, efter at Gjælden til Finantskassen og hine Summer til det lærde Skolevæsen vare udredede, Renten af denne Restcapital dog

vilde være aldeles utilstrækkelig til at afholde berörte Udgifter. 1843. 4. Novbr.

Efter Deres höigrevel. Excell. Hr. Geheime-Stats- og Finantsminister Greve Moltkes Meddelelse til Kammeret i Skrivelse af 24. Mai sidstl., betræffende den med Universitetsdirectionen forelöbig indledede Brevvexling i Anledning af den kgl. Resol. af 21. April d. A., vil der imidlertid muligen kunne blive Spörgsmaal om at bevirke en Forandring af nysnævnte Resolution, der, som af Deres höigr. Excell. bemærket, er erhvervet af Universitets-Directionen, uden at nærmere Underretning havdes om Collectpengenes Status, og uden at vedkommende Collegium desangaaende forud var hört. Da det derhos er af Interesse, at see Sagen om nysnævnte Status bragt til Endelighed, og det i alt Fald maa være Rentekammerets Pligt at udtale, hvad der efter dets Formening kan siges til Fordeel for Sagens Afgjörelse paa den Maade, som herfra er foreslaaet, have vi ikke villet tilbageholde nedenstaaende yderligere Bemærkninger i Anledning af den kongel. Statsgjælds-Directions forberörte Skrivelse af 27. Decbr. f. A.

Efter at i meerbemeldte Skrivelse ere berörte de i de nævnte tvende Opgjörelser fra hinanden afvigende Poster, har den kgl. Statsgjælds-Direction yttret, at den ikke skjönner rettere, end at der i alle Henseender er gaaet frem med den yderste Lempe imod Collectpengene, som staae i den kgl. Kasse, og at der fölgelig for Directionen aldeles ingen Anledning er til at gaae længere end efter den Rentekammeret under 21. April 1840 tilsendte Contocourant, hvorefter Collecten har en Capitalfordring 13,378 Rbd. 51 Sk., samt et Rentekrav, beregnet til 31. Decbr. 1839, af 12,300 Rbd. 11 Sk., hvorimod, efter Kammerets Opgjörelse, Collectens Capital udgjör 28,049 Rbd. 88 Sk., og Renter til 11. Decbr. 1841 til Belöb 27,563 Rbd. 85 Sk. — Den ommeldte Difference imellem de tvende Opgjörelser hidrörer væsent-

1843. ligst derfra, at nogle i Aarene 1786, 1788 og 1789
4. Novbr. af den kongelige Kasse udbetalte Summer, tilsammen af Belöb 12,239 Rd. 34 Sk., om hvilke der kunde være Tvivl, hvorvidt de burde erstattes af Collecten, vel vare blevne medtagne under dennes Debet, men saaledes, at de betragtedes som Regningskrav, der ved endelig Afregning vilde blive at godtgjöre Statskassen med Rigsbankpenge efter Indlösningsforholdet 1 Rbd. Seddel for 6 Rd. Dansk Courant, hvilken Anskuelse velbemeldte Direction har fundet uovereensstemmende med Forholdet imellem Statskassen og Collectpengene, ligesom den har formeent saa meget mindre at kunne anerkjende Rigtigheden af den brugte Fremgangsmaade, som der i en Retstrætte imellem Directionen og den grevelige Ahlefeldt-Laurvigske Gjældsafgjörelseskasse om, hvorledes nogle Summer, der i Krigsaarene formelig ere anviste til Afdrag paa den i den kgl. Kasse staaende grevelige Ahlefeldt-Laurvigske Fideicommis-Capital, skulde behandles enten, efter Directionens Mening, som en præsteret Afbetaling paa den kgl. Kasses Gjæld, eller, som Administrationen paastod, som et Forskud fra den kgl. Kasses Side, der vilde blive at erstatte efter Indlösnings-Forholdet, — ved Höiesterets Dom er givet Directionens Mening Medhold.

Hvad nu angaaer den omhandlede Retstrætte, da maa det formentlig ansees meget tvivlsomt, om det samme Udfald kunde ventes for Collectpengenes Vedkommende, ifald Sag desangaaende kom til Domstolenes Paakjendelse, thi her mangler ei alene den formelige Anviisning paa Collectpengenes Capital, men det er, som ovenberört, endog hidtil uafgjort, om Collectpengene bör belastes med bemeldte 12,239 Rbd. 34 Sk., i hvilken sidstnævnte Henseende vi iövrigt aldeles maae henholde os til det i vor Skrivelse af 21. Mai f. A. derom Fremförte, der, saavidt skjönnes, ei i den kgl. Statsgjælds-Directions ovennævnte Skrivelse af 27. December f. A. er berört, og altsaa ikke der afbeviist.

Der synes ei heller under nogen Omstændigheder at kunne argumenteres fra Domstolenes Skjön i den nævnte Sag, da den formentligen har staaet isoleret for sig, medens det omtvistede Punkt Collectpengene vedkommende maatte, naar Sagen skulde behandles ved Domstolene, tages under Bedömmelse i Forbindelse med Sagens övrige Omstændigheder, som beröre Collectpengenes Krav til Statskassen. Da vi nu desuden formene, at Maaden, hvorpaa de i Anledning af Jordbranden skete Foranstaltninger skete, og i Særdeleshed Collectpengenes Historie, bör have betydelig Indflydelse paa Afgjörelsen af det Ovennævnte, ligesom og af flere Punkter, og samme forekomme os at tilraade Varsomhed med at belaste Collectpengene med mere, end dertil uomtvistelig bör henföres, finde vi det passende, i Forbindelse med hvad allerede tidligere desangaaende er bemærket, her i Korthed at tilföie, hvad de tilstedekommende Data endvidere herom oplyse, og derhos meddele nogle nærmere Yttringer i saa Henseende. 1843. 4. Novbr.

Saasnart Efterretning om den i 1783 i Island opstaaede Jordbrand indlöb til Rentekammeret, foranstaltede dette Collegium, at fra Handelen paa Sönderlandet blev frit udleveret Levnetsmidler til de Trængende, for at afhjælpe den öieblikkelige Nöd, hvilken Foranstaltning blev bifaldet ved allerhöieste Resolution af 23. Oktbr. 1783, og ved denne bestemtes derhos udtrykkeligen, at Værdien af de Varer, som saaledes udleveredes, skulde udredes af den kgl. Kasse. Man sögte desuden paa andre Maader forelöbigen at komme de Skadelidte til Hjælp, og flere Summer bleve i den Anledning anviste af Statskassen, saa at det Hele, der saaledes er udgivet, og som findes optaget som Forskud i den ommeldte, her affattede Opgjörelse, belöber 22,772 Rd. 62 Sk. D. Cour. — Men, om endog hele denne Sum kunde antages at være skjenket af Statskassen i Anledning af Jordbranden — hvilket dog ikke er Tilfældet, navnligen i Henseende til endeel af de

1843. 4. Novbr. derunder indbefattede Summer 6721 Rd. 10 Sk. og 7500 Rd. — vilde en saadan Gave fra det Offentliges Side ikke kunne kaldes overdreven stor, ved en Begivenhed af saa særdeles ödelæggende Virkninger for en stor Deel af Island, og hvortil dette Land synes fortrinligen at maatte have Adgang paa en Tid, da Handelen endnu var Statsmonopol, og dertil under særdeles trykkende Omstændigheder for Island, navnligen derved, at Landets Frembringelser maatte leveres til den kgl. Handel til vilkaarlig fastsatte Priser, der langtfra svarede til Produkternes virkelige Værdie i Handel og Vandel, og hvoraf da igjen maatte fölge, at Islændernes Formuestilstand i Almindelighed dengang var saa ringe, at den indtrufne Ulykke, uden nogenlunde klækkelig Hjælp fra det Offentlige, strax vilde have medfört de Paagjeldendes totale Undergang.

Endeligen bleve, ved allerhöieste Resolutioner af 10. Decbr. 1783 og 9. Febr. 1785, anordnede Collecter til de Skadelidtes Understöttelse, og de derved indsamlede Summer udgjorde ialt 41,535 Rd. 75½ Sk. D. C., som ifölge kgl. Resol. af 29. Marts og 18. Oktbr. 1786 indsattes i Statskassen til Forrentning, indtil Uddelingen af samme kunde foretages. En almindelig Uddeling skete imidlertid ikke: saaledes som Sagens Akter udvise, bleve ikkun enkelte mindre betydelige Summer i de nærmest efter Jordbranden fölgende Aar anvendte til Bedste for de Skadelidte, og en stor Deel af nysnævnte Summer bleve desuden afholdte af Renterne af Collectpengene; ikke mange Aar efter Jordbranden tilstodes derimod Tid efter anden af Collectpengene og deres Renter Laan og Præmier til islandske Kjöbmænd, som Opmuntring til Landets Providering, Forskud til Indkjöb af Uldgarn paa Island, Understöttelse til de Beboere, som havde lidt Skade ved Storm i Aaret 1799; endvidere anvendtes store Summer til den islandske Kystopmaaling, til Expeditionen af Brigskibet Justitia under Krigen, og endeligen have Collectpengenes

Renter nu i en Række af Aar været bestemte til at pensionere de fra Kystopmaalingen efter dens Ophör afgaaede Arbeidere, og at dække Udgifterne ved Udarbeidelsen af et Kort over Island. Det sees saaledes, at ikkun en ubetydelig Deel af Collectpengene og deres Renter er anvendt til det oprindelige Öiemed; men af hvilken Grund man i sin Tid har undladt at distribuere de modtagne Gaver, lader sig nu saa meget mindre fuldstændig forklare, som det dog er aabenbart, at overordentligen mange og store ved Jordbranden lidte Tab ere forblevne uerstattede. Det tör vel imidlertid antages, at det var i Erkjendelse af hvad saaledes var undladt, at man i Aaret 1800 tog den Bestemmelse, at ikkun Renten maatte bruges, men at den Deel af Capitalen, som endnu paa den Tid antoges at være tilstede, skulde conserveres, og at man dengang har haft for Öie, at Capitalen muligen i Tiden kunde gives en Anvendelse, der nogenledes maatte retfærdiggjöre, at den tidligere var tilbageholdt. Vanskelighed ved at tage Beslutning herom har rimeligviis været Grunden til, at Sagen hidtil er forbleven in statu quo, hvilken Vanskelighed fornemmelig hidrörer derfra, at Talen er om Disposition over en Capital, der ved privat Godgjörenhed er skjænket til en bestemt, nu ikke længere iværksættelig Anvendelse. Vi have ved det Foranstaaende villet henlede den kgl. Statsgjælds-Directions Opmærksomhed paa de historiske Data, der efter vor Formening tale for, at Collectpengene ikke kunne ansees favoriserede ved den her affattede Opgjörelse; hertil kommer endnu, at tvende væsentlige Posteringer i Kammerets Opgjörelse muligen kunde synes at være mere i Disfaveur af Collectpengene, end billigt. Saaledes bleve til de i Aaret 1799 til Kjöbmand Hölter og Sünchenberg udbetalte Laan, tilsammen 14000 Rd., tildeels anvendte de dengang opsparede Renter, hvilke forsaavidt herved forvandledes til Capital, og overförtes paa Capital-Conto, men ved Laanets Tilbagebetaling blev

1843.
4. Novbr.

1843. 4. Novbr. denne Deel igjen fört tilbage til Rente-Contoen, og forbrugt tilligemed de löbende Renter, da det dog vel maatte have kunnet forsvares at lade det engang til Capital overgaaede Rentebelöb vedblive som saadan. Det andet Punkt angaaer den betydelige Sum af 10,017 Rd. 83 Sk., der den 31. Decbr. 1817 er afskreven som Tab for Collectpengenes Capital i Anledning af Expeditionen med Brigskibet Justitia, uagtet det dog kan være meget tvivlsomt, om man var berettiget til saadan Afskrivning, efter at det var antaget, at Collectpengenes Capital skulde conserveres. Endeligen maae vi bemærke, at den större Capital og Rentebeholdning, som haves for Collecten, efter Rentekammerets fremfor efter Statsgjælds-Directionens Opgivende, ikke er nogen uventet Forögelse af Gjælden til Collecten, eftersom denne paa Grund af de flere for samme udbetalte, men velbemeldte Direction tidligere ubekjendte Summer, maa være opfört i Directionens Böger med et endog langt större Belöb end det er efter Rentekammerets Opgjörelse. Angaaende de övrige Differencer imellem de ovennævnte tvende Opgjörelser maae vi ligeledes henholde os til vor Skrivelse af 21. Mai f. A. — Ikkun troe vi, med Hensyn til den kgl. Statsgjælds-Directions Yttring i Skrivelse af 27. Decbr. s. A., at Overförselerne i Capitalrubrikkerne i Kammerets Opgjörelse af Rentebelöbene 1922 Rd. 45½ Sk. og 28,444 Rd. 4 Sk. resp. den 31. Decbr. 1786 og den 31. Decbr. 1799, have haft til Fölge, at den kgl. Kasse kommer til at betale Rentes Renter — at burde bemærke, at denne Yttring aabenbart maa hidröre fra en Misforstaaelse, da Opgjörelsen viser, at den rentebærende Capital i de nævnte Aar netop er formindsket med et saa stort Belöb, som de beregnede Renter ikke have været tilstrækkelige til at dække. Og i Henseende til hvad velbemeldte Direction har yttret om, at de i 1817 for Collectens Regning i Finantskassen indleverede 692 Rd. D. C. ikke ere blevne indbetalte til Statsgjældskassen, og at der

i saa Henseende ikke kan paaligge denne enten Capital- eller Rentegodtgjörelse, kunne vi ligeledes henvise til selve Opgjörelsen, thi deri er bemeldte Sum opfört og beregnet som en særskilt Debetspost for Finantskassen og ikke for Statsgjældskassen. 1843. 4. Novbr.

Skjöndt der maaskee om Rigtigheden af enkelte, dog mindre væsentlige Punkter i Kammerets Opgjörelse af Collectpengene kunde fremkomme Meningsforskjel, maae vi dog, i Henhold til hvad vi her foran og tidligere desangaaende have anført, fremdeles holde for, at Collectens Tilgodehavende af Capital og Renter i det Hele ikke bör ansættes lavere end i Opgjörelsen er skeet, og vi ere derfor ogsaa sindede i den allerunderd. Forestilling, som herom bliver at nedlægge, at stötte Indstillingen derpaa. Det er imidlertid en Selvfölge, at den kongl. Statsgjælds-Directions os meddelte afvigende Mening i flere Punkter ogsaa ville blive fremsatte i Forestillingen, forsaavidt den ikke, efter hvad nu her nærmere er forklaret, maatte frafaldes; og herom udbede vi os tjenstl. velbemeldte Directions Yttring behageligen meddeelt.

Sagens samtlige Akter fölge hoslagte, men forventes med Svaret tilbage. — Rentekammeret den 4. Novembr. 1843.

Kongelig Resolution ang. **Forelæggelse for Althinget af de almindelige Forordninger,** som paatænkes udvidede til Island. Khavn den 10. Novembr. 1843. — Canc. 3. Departem. Forestill. 1843, Nr. 170. Algreen-Ussings Reskriptsaml. for 1843, S. 230—231; jevnf. Ny Coll. Tid. 1847, S. 157. — *see* Canc. Skriv. 1. Decbr. 1843. 10. Novbr.

Plakat ang. **Sagföreres Salair i visse Tilfælde.** Khavn den 10. Novembr. 1843. — Denne Plakat er ikke udgiven paa Islandsk, overeensstemmende med For. 10. Novbr.

1843. 10. Novbr. 21. Decembr. 1831, men er her optagen paa Grund af dens Sammenhæng med Lovgivningen om Höiesteret. Den anföres som publiceret 1844 i Reykjavík og Bardastrands Syssel, og 1845 i Borgarfjords, Hunavatns, Öefjords, Thingöe og begge Mula Sysselerne. — Canc. 3. Depart. Registr. 1843—45, fol. 226 (1843, Nr. 651b). Original-Aftryk hos Schultz. Ny Coll. Tid. for 1843, S. 865—875 (med Motiver). Qvart-Forr. for 1843, S. 210—211; Schou XXIII, 834—835.

PLAKAT, indeholdende nærmere Bestemmelse af Forordningen af 3. Juni 1796 § 42.

Vi Christian den Ottende &c. G. V., at Vi, efter at have modtaget de af begge Forsamlingerne af Vore troe danske Provindsialstænder allerund. afgivne Betænkninger over et dem forelagt Udkast til en Plakat, indeholdende forandrede Bestemmelser angaaende det de befalede Sagförere i beneficerede og visse offentlige Sager tilkommende Salair, allern. have fundet for godt at byde og befale som fölger:

1) Forordningen af 3. Juni 1796 § 42 skal herefter være saaledes forandret, at det ikke i de Sager, hvori der er tilstaaet Nogen fri Proces, skal paalægges Modparten at betale Salair til den Förstes befalede Sagförer, med mindre Sagen findes at være af den Beskaffenhed, at denne efter Retfærdighedens Grundsætninger bör dömmes til at erstatte Processens Omkostninger. — 2) Saavel Höiesteretsadvokaterne som Prokuratorerne ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten i Kjöbenhavn, samt ved Lands-Overretten i Viborg, skulle nyde Salair i alle de Tilfælde, hvori et saadant efter Forordn. af 3. Juni 1796 § 42 vilde tilkomme dem, hvilket bliver at udrede af det Fond, hvoraf de övrige Omkostninger i beneficerede Sager betales, naar det som Fölge af nærværende Anordnings § 1 ikke paalægges Modparten, eller det ikke hos denne er at erholde. Hvad de övrige Retter angaaer, forbliver det ved Forordn. af 24. Oktbr. 1806. — 3) Den samme Regel, hvorefter det, i Overeensstemmelse med

§ 1, i beneficerede Sager skal afgjöres, om der kan tillægges en beneficeret Parts Sagförer Salair hos Modparten, skal ogsaa være anvendelig, naar Kammeradvokaten eller nogen Anden, efter vedkommende Collegii Foranstaltning, for det Offentlige udförer en Sag, der ikke behandles som criminel, ligesom heller ikke Modparten i en Sag af fornævnte Slags vil blive dömt til at betale Procesomkostninger, undtagen forsaavidt dette hjemles i de almindelige Grundsætninger angaaende Omkostningers Tilkjendelse. Dog maa det herved iagttages, at hvor en slig Sag har en Lovovertrædelse til Gjenstand, vil Spörgsmaalet om de Sigtedes Forpligtelse til at udrede saavel Processens Omkostninger som Salair til Kammeradvokaten eller andre vedkommende offentlige Sagförere, være at afgjöre efter de for andre Sager, hvorunder Lovovertrædelse paatales, gjeldende Grundsætninger. 1843. 10. Novbr.

Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongl. Residentsstad Kjöbenhavn den 10. Novembr. 1843.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Sönder-Amtet i Island, Stiftamtmand Hoppe, ang. Forholdet med Hensyn til **Valg af Althingsmand for Vestmannöerne.** Khavn den 14. Novbr. 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 5008. 14. Novbr.

Ved at tilstille Cancelliet en Skrivelse fra Sysselmand Abel paa Vestmannöe med Bilag, hvoraf fremgaaer, at ligesom ingen af Jorderne der paa Öen er i privat Mands Eie, saaledes er heller ingen Jord sammesteds saa stor, at dens Besiddelse ved Livsfæste kan begrunde Valgret i Overeensstemmelse med Forordn. 8. Marts 1843, har Hr. Khre i behagelig Skrivelse af 26. Septbr. sidstl. tillige indberettet, at der ei heller er nogen Sandsynlighed for, at nogen af Eierne af de derværende tvende Handels-Etablissementer paa den

1843. Tid, Valgene skulle foregaae, vil kunne udöve Valgret,
14. Novbr. hvorfor De har udbedt Dem meddeelt Collegiets nærmere Bestemmelse i denne Henseende.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstligst melde, at det efter det saaledes Oplyste er en Selvfölge, at intet Valg af Althingsmand til Althinget for denne Gang vil blive at foretage paa Vestmannöe. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Novembr. 1843.

14. Novbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Sönder-Amtet, Stiftamtmand Hoppe, ang. **Præsternes Deeltagelse i Valgene til Althinget.** Khavn den 14. Novembr. 1843. — Anført som publiceret i Borgarfjords Syssel under Datum 30. Decbr. 1843. Canc. 3. Dep. Brevb. 1843, Nr. 5009.

I Anledning af den med Hr. Khrens behagelige Skrivelse af 1. i f. M. derom hertil indsendte Forespörgsel fra Valgbestyrelsen for Borgarfjords Valgdistrikt, skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at Præsterne, i deres Egenskab af Beneficiarier, ifölge For. 8. Marts 1843 hverken kunne vælge eller vælges til Althingsmænd. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Novembr. 1843.

1. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Islands Sönder-Amt, Stiftamtmand Hoppe, ang. **Apothekernes Visitation ved de nærmeste Distriktslæger.** Khavn den 1. Decembr. 1843. — Canc. 3. Dep. Brevb. 1843, Nr. 5278—5280.

I Anledning af Hr. Khrens Skrivelse af 26. August sidstl. og efter foregaaende Correspondence med det kgl. Sundheds-Collegium, bifaldes det herved, at Landphysikus Justitsraad Thorstensen, uanseet Bestemmelsen i Instrux af 25. Febr. 1824 § 15, maa, saa ofte ingen

anden Læge haves, der under hans Fraværelse kan besörge hans Praxis, fritages for at visitere de tvende udenfor Reikjavig værende Apotheker, og at denne Visitation maa foretages af vedkommende Distriktslæger i Forening med Övrigheden. 1843. 1. Decbr.

Hvilket til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. meldes, med Tilföiende, at man under Dags Dato har tilskrevet Amtmanden over Vest-Amtet og Nord- og Öst-Amtet det i denne Henseende Fornödne. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Decembr. 1843[1].

Cancellie-Skrivelse til den kongel. Commissarius ved Althinget, Kherre og Stiftamtmand Bardenfleth, ang. **Anordningers fremtidige Udvidelse** til Island. Khavn den 1. Decbr. 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 5250—5256. 1. Decbr.

Efter at Cancelliet havde i en desangaaende nedlagt allerunderd. Forestilling indstillet til Hans Majestæt Kongen, om og hvorvidt de for Danmark i Aarene 1839 og 1840 emanerede Anordninger maatte være at udvide til Island, har Allerhöistsamme under 10. f. M. allern. resolveret som fölger:

„Vi ville, at Vor Commissarius ved det islandske Althing, hver Gang samme er forsamlet, efter foregaaende Conference med vedkommende Collegier, forelægger Thinget de iblandt de senest udkomne almindelige Anordninger for Danmark, angaaende hvis Udvidelse til Island intet særligt Lovudkast er befalet forelagt, men som det muligt kunde være hensigtsmæssigt at gjöre gjeldende paa Island, med Opfordring til Forsamlingen at afgive sin Betænkning,

[1]) Ved Canc. Skriv. s. D. til Amtmændene i Vester-Amtet og i Nord- og Öster-Amtet tilmeldes dem dette „til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for vedkommende Distriktslæge og Sysselmand". Canc. 3. Dep. Brevb. sst.

1843. 1. Decbr. saavel angaaende Udvidelsen, som angaaende de Modificationer, der ved saadan Udvidelse maatte findes hensigtsmæssige".

Ved at meddele Hr. Kherren denne allerhöieste Resolution til behagelig Efterretning, skulde man tjenstl. tilstille Dem en Gjenpart af Cancelliets fornævnte Forestilling, til Afbenyttelse under Althingets Forhandlinger. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Decembr. 1843[1].

1. Decbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, angaaende **Bogtrykkeriets Forlagsskrifter.** Khavn den 1. Decbr. 1843. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1843, Nr. 5281.

I behagelig Skrivelse af 13. Oktobr. sidstl. have Hr. Khre og Deres Höiærv., i Anledning af en mellem Dem og Forpagteren af det islandske Stiftsbogtrykkerie, Sekretair Stephensen, derom opstaaet Menings-Ulighed, forlangt Collegiets Formening angaaende Fortolkningen af den 6. § i Forpagtnings-Conditionerne, i hvis Fölge Forpagteren er pligtig til, forsaavidt Stiftsövrigheden önsker det, ved Contraktens Udlöb at overlade denne for 50 % af Udsalgsprisen sit usolgte Forraad af Bogtrykkeriets Forlagsskrifter[2], idet De derhos have bemærket, at Forpagteren forstaaer denne Bestemmelse saaledes, at Stiftsövrigheden er nödsaget til enten at overtage hele Forraadet af usolgte Böger, eller at lade

[1]) Resolutionen er ved Cancellie-Skrivelser af samme Dato meddeelt til Rentekammeret, Toldkammeret, Finants-Deputationen, Admiralitetet, Directionen for Universitetet og Skolerne, samt Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond. Canc. 3. Depart. Brevb. sst.

[2]) Den 6. § i Forpagtnings-Conditionerne löd ordret saaledes: „Forsaavidt Stiftsövrigheden maatte önske det, da er Forpagteren pligtig til, ved Contraktens Udlöb at overlade Stiftsövrigheden for 50 Procent af Udsalgsprisen sit usolgte Forraad af Bogtrykkeriets Forlagsskrifter"; see ovenfor S. 591 Anm.

ham beholde hele Forraadet, medens De antage, at det maa være Stiftsövrigheden overladt, at forlange udleveret en saa stor eller saa liden Deel af bemeldte Böger, som den önsker. 1843. 1. Decbr.

Hr. Kherre og Deres Höiærv. har derhos udbedt Dem Cancelliets Resolution for, om Sekretair Stephensen i paakommende Tilfælde og om fornödent gjöres skal saggives til at udlevere blot en saadan Deel af bemeldte Skrifter, som Stiftsövrigheden maatte attraae.

Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning herved tjenstl. melde, at Cancelliet maa finde det saa tvivlsomt, om de citerede Udtryk i Conditionerne hjemle Stiftsövrigheden videre Ret, end Valget imellem at overtage enten alle eller ingen af de omhandlede Forlagsskrifter, at man ei engang anseer det tilraadeligt at gjöre Sagen til Gjenstand for retlig Afgjörelse, hvorimod det vil være rettest i paakommende Tilfælde at söge derom at træffe en mindelig Forening med Forpagteren. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Decembr. 1843.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers **Circulaire** til Bestyrerne af alle lærde Skoler, ang. **Störrelsen af Oplaget af Skolernes Programmer.** Khavn den 9. Decbr. 1843. — Univ. Dir. Copieb. for Univers. og Skolerne 1843, Nr. 2383. 9. Decbr.

I Fortsættelse af Directionens Circulaire af 11. Juli sidstl., hvorved Hr. (Lectoren) blev anmodet om, i Anledning af den indledede Program-Udvexling mellem de preussiske og danske Skoler, at lade de fra (Bessestad) Skole i Fremtiden udgivende Programmer trykke, og hertil indsende dem i et större Antal Exemplarer end hidtil, skulde Directionen tjenstl. melde, at der senere fra preussisk Side er forlangt et Antal af ialt 141 Exemplarer af hvert af de danske Programmer, eller 4 flere end det tidligere opgivne Antal, og man anmoder Dem derfor om, herefter at lade trykke og indsende et saa

1843. meget större Antal af bemeldte Exemplarer, eller ialt
9. Decbr. 236. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 9. Decembr. 1843.

9. Decbr. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Consistorium ved Kjöbenhavns Universitet, ang. Uddelingen af det **Skulasonske Legat til islandske Studerende.** Khavn den 9. Decembr. 1843[1]. — Univ. Direct. Copieb. for Universitetet og Skolerne 1843, Nr. 2379.

Efter at Directionen, saaledes som Consistorium bekjendt af dens Skrivelse af 1. August sidstl., havde tilskrevet Stiftsövrigheden over Island, angaaende hvorvidt Samme maatte have Noget at erindre imod, at den Capital af 266 Rd., der i sin Tid indkom ved Salget af den af Biskop Thorlak Skulesen til den daværende Skole i Holum legerede Gaard, Aas i Hörgardalen, til Understöttelse for en fra Holum Skole dimitteret fattig Studerende, der fortsætter sine Studeringer udenfor Island, blev administreret og uddeelt ligesom Universitetets andre Legater af Consistorium, samt om at indkomme med nærmere Forslag til Bestemmelser for Administrationen og Uddelingen af samme, har bemeldte Stiftsövrighed, med Bemærkning om, at Understöttelsen formentligen bör komme ikkun saadanne Studerende tilgode, som ere fra den Deel af Island, der udgjorde det forrige Holum Stift, tilmeldt Directionen, at samme er enig i at Legatet bedst bestyres og bortgives af Consistorium, dog vel helst efter Attester om Trang, meddelte af Öens Stiftsövrighed, samt at det maatte ansees som en Selvfölge, at Begyndelsen först skeer, naar de opsamlede Renter udgjöre et passende Belöb, og at der muligen kunde være at tage Hensyn til, hvilket for

[1]) Univ. Dir. Skriv. 13. Januar 1844.

hans Fædreneland nyttigt Fag den fattige Studerende applicerer sig til. 1843. 9. Decbr.

Directionen, som Intet finder at erindre imod hvad af Stiftsövrigheden saaledes er yttret og foreslaaet, skulde nu, næst at bemærke, at Capitalen med de siden sidste Uddeling forfaldne Renter, skal, saasnart den islandske Skoles Midler ere blevne stillede til Directionens Disposition, blive indbetalt i Qvæsturen, tjenstligst anmode Consistorium om, at indkomme med nærmere detailleret Forslag angaaende de fremtidige Regler for Uddelingen af det ommeldte Skulasonske Legat.

Den i sin Tid tilstillede Copie af Legatets Fundats[1] lader man indsluttet fölge tilbage. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 9. Decembr. 1843.

Patent, angaaende de Staden **Altona** og Flækken **Wandsbeck** tilkommende **Toldbegunstigelser.** Khavn den 13. Decbr. 1843. — Emaneret igjennem General-Toldkammer og Commerce-Collegium. Ny Colleg. Tid. 1844, S. 89—99 (med Tarif). Qvart-Forr. for 1843, S. 216-231 (med Tarif). Rubr. hos Schou XXIII, 934. — **Uddrag.** 13. Decbr.

Patent, angaaende de Staden Altona og Flækken Wandsbeck tilkommende Toldbegunstigelser.

Vi Christian den Ottende, &c. G. v.: Vi have allernaad. fundet Os foranledigede til, at lade de Staden Altona og Flekken Wandsbeck hidtil forundte Toldbegunstigelser undergaae en Revision, og efter at Vi fra Vore troe Provindsialstænder for Hertugdommet Slesvig og for Hertugdommet Holsteen have modtaget Betænkning over det dem i saa Henseende forelagte Lovudkast, byde og befale Vi, som fölger:

. . . . 13. Med Hensyn til Handelen med de vestindiske Colonier, Besiddelserne i Ostindien og Afrika,

[1]) see denne Saml. I, 292 (under 1. Juli 1663).

1843. samt med Grönland, Island og Færöerne, henvises til
13. Decbr. § 16 i Toldforordningen af 1. Mai 1838, med Tilföiende, at Staden Altona ifölge de der givne Forskrifter bliver i Henseende til Vareforsendelsen derfra til Island ligesom hidtil at betragte som indenlandsk, men i Henseende til Vareforsendelser fra Island til Altona som udenlandsk. Af denne Grund vil der af islandske Produkter og Varer, som enten direkte eller indirekte föres til Altona, i Overeensstemmelse med Plakaten af 28. Decbr. 1836 være at erlægge en Afgift, enten af 1 pCt. af Varernes Værdie eller af 2 Rbd. 32 Sk. eller 1 Rd. 22 Sk. Cour. pr. Commercelæst, alt eftersom Exporten foregaaer fra et i Kongeriget eller Hertugdommene beliggende Sted, eller direkte fra Island til Altona. Under Iagttagelse af de almindelige Control-Forholdsregler indgaae islandske Uldvarer toldfrit fra Altona til Hertugdommene. — 14) Med Hensyn til Skibsfartsafgifterne behandles Farten imellem Kongeriget, Hertugdommene og Altona, og omvendt, som indenlandsk . . . .

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 13. Decbr. 1843.

22. Decbr. **Reskript** til den kgl. Finants-Deputation, ang. Bekjendtgjörelse af **Budgettet for det fölgende Aar.** Khavn den 22. Decbr. 1843. — Original-Aftryk hos Schultz af „Budget for Aaret 1844 for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter, vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdömmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg, med tilhörende Bilande. Publiceret fra Finants-Deputationen ifölge Hs. Majestæts allerh. Reskript af 22. Decembr. 1843". Khavn 1844. XXXII + 152 Sider i 4to. Her optages kun hvad der udtrykkelig henföres til Island. Ny Colleg. Tid. 1843, S. 961—979. Schou XXIII, 837—857.

Christian den Ottende, &c. V. s. G. Vi have allernaad. approberet det hermed fölgende Budget for

Statens samtlige Indtægter og Udgifter for Aaret 1844, og bemyndige Vi Eder til at lade saavel Budgettet, som de dertil hörende Bilage, tilligemed dette Vort allernaad. Reskript, ved Trykken bringe til offentlig Kundskab. 1843. 22. Decbr.

Hvorefter I Eder allerunderd. have at rette. Befalende Eder Gud! — Skrevet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 22. Decbr. 1843.

Budget for Aaret 1844 (S. V—XXXII).

	Specialsummer.		Hovedsummer.	
	Normal-Reglem.	Budget for Aaret 1844.	Normal-Reglem.	Budget for Aaret 1844.
	Rbd. Sk.	Rbd. Sk.	Rbd. Sk.	Rbd. Sk.
Udgifter: . . . D, Rentekammeret.				
7. Præmier for Fiskerie under Island	» »	» »	» »	3015 »
. . . .				
13. Udgifter, Island vedkommende . . .	» »	» »	» »	8300 »

Bilage til Budgettet for Aaret 1844 (S. 1—152).

Udgifts-Bilag VII: *ad* 7. Forögelsen i Budgetsummen hidrörer fra, at der af den oktroierede islandske Handels Skibe ere 7 tilbage, og ikke, som paa de tidligere Budgetter anfört, 6. Aarsagen til denne Uovereensstemmelse maa söges i den Omstændighed, at det ene af disse Skibe i flere Aar ikke har været anvendt til Fiskeri og saaledes antoges ikke længer at existere. De nævnte 7 Skibes Drægtighed udgjör ialt 301½ Commercelæster, og den dem lovligen tilkommende Præmie er 10 Rbd. pr. Læst, saa at der, indtil videre, paa de aarlige Budgetter vil paa dette Conto blive at opföre 3015 Rbd. (cfr. forövrigt Regnskabs-Oversigten for 1842). — *ad* 13. Correspondencen imellem Rentekammeret og de islandske Embedsmænd angaaende den paatænkte Forandring i det islandske Skatte- og

1843. Afgiftsvæsen er endnu ikke tilendebragt, og denne Sag
22. Decbr. har saaledes endnu ikke kunnet afgjöres. Imidlertid har man, efter de sildigere Aars Erfaring, troet at kunne nedsætte det calculerede Tilskud betydeligt.

22. Decbr. **Reskript** til Finants-Deputationen, ang. Bekjendtgjörelse af **Regnskabs-Oversigt** for Monarchiet for Aaret 1842. Khavn den 22. Decbr. 1843. — Original-Aftryk hos Schultz af „Regnskabs-Oversigt for Aaret 1842 over samtlige Stats-Indtægter og Udgifter, vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdömmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg, med tilhörende Bilande. — Publiceret fra Finants-Deputationen ifölge Hs. Majestæts allerh. Reskript af 22. Decbr. 1843". Khavn 1844. XLII + 338 Sider i 4to. Her optages kun hvad der udtrykkelig henföres til Island. Ny Coll. Tid. for 1844, S. 1—30 (uden Bilag). Schou XXIII, 857—886 (ligeledes uden Bilag), jevnf. Ný Fèlagsrit IV, 107—114.

Christian den Ottende, &c. V. s. G.: Efterat samtlige Vore Collegier og Departementer, overeensstemmende med Vort allerh. Reskript af 11. April 1841, have forelagt Os fuldstændige Forklaringer over hvad de, samme vedkommende, Indtægter og Udgifter i Aaret 1842 have udgjort efter de aflagte Regnskaber, have Vi allern. approberet den deraf samlede og hermed fölgende Oversigt over Statens samtlige Indtægter og Udgifter efter Regnskaberne for bemeldte Aar. Og bemyndige Vi Eder til at lade saavel denne Oversigt, som alle dertil hörende Bilage, tilligemed dette Vort allerhöieste Reskript, ved Trykken bringe til offentlig Kundskab.

Hvorefter I Eder allerunderd. have at rette. Befalende Eder Gud! — Skrevet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 22. Decbr. 1843.

Regnskabs-Oversigt for Aaret 1842 (S. V—XLII): 1843. 22. Decbr.

	Hovedsummer. Budget for 1842.		Medgaaet i 1842.	
Udgifter. D, Rentekammeret.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
7. Præmier for Fiskeri under Island	2715	»	3015	»
. . . .				
13. Udgifter Island vedkommende..	15000	»	15000	»

Bilage til Regnskabs-Oversigten for Aaret 1842 (S. 1—338). . . . .

Indtægts-Bilag VI: . . . . Oversigt over de under Bestyrelse af Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond henlagte Activers Status ved Udgangen af Aaret 1842:

. . . . Husevig Svovlværk paa Island 523 Rbd. 37 Sk.

Udgifts-Bilag VII: *ad* 7. At den virkelige Udgift har oversteget Budgetsummen med 300 Rbd., hidrörer fra, at der af den forrige oktroierede islandske Handels Skibe endnu er 7 tilbage, som have Adgang til Præmier, og ikke, som i Normal-Reglementet og Budgettet for 1841, Pag. 270 anfört, 6. Da samtlige 7 Skibe, hvis Drægtighed ialt udgjör 301½ Commercelæster, ere anvendte til Fiskeri i 1842, have Præmierne à 10 Rbd. pr. Læst, saaledes udgjort 3015 Rbd.

ad 13. For Islands Jordebogskasses Regninger er i Zahlkassen indbetalt i Aaret 1842:

Afgift af Jordegods	6170 Rbd.	19 Sk.
Afgift af Skibe efter Plakat af 28. Decbr. 1836.	784 —	27 —
Nedsendt af Kassens Beholdning . .	9232 —	85 —
Imod Udbetaling i Island	1018 —	12 —
Tilbagebetalte Laan og Forskud . . .	4493 —	48 —
Depositum til nærmere Disposition. .	389 —	68 —
Refusioner for Udlæg af den kgl. Kasse:		
for Statsgjelds-Directionen	6852 —	63 —
— Universitets-Directionen	5468 —	65 —
— Statssecretariatet for Naadessager	190 —	» —
— Dannebrogsmændenes Pensionsfond	100 —	» —

1843. 22. Decbr. Pensioner til islandske Embedsmænd og disses Enker, hvilke Pensioner nu udredes af Finantskassen . . 1925 Rbd. 89 Sk.

36625 Rbd. 92 Sk.

For Islands Jordebogskasses Regning er af Zahlkassen udbetalt i Aaret 1842:

Gager	6339 Rbd. 68 Sk.
Til Studenters Nedreise.	98 — » —
— videnskabelige Arbeider	150 — » —
— Apothekervarer, Havefrö &c. . .	260 — 64 —
Understöttelse til Haandværkeres Nedsættelse i Island	280 — » —
Fragt for Postskibet	1689 — 6 —
— - nedsendte Penge	30 — » —
For Blanqvetter, vedk. Arve-Afgifter	6 — 80 —
Paa Salair for Opkrævning af Afgifter	47 — 53 —
Salairer for befalede Sager	160 — » —
Erstatning til islandske Embedsmænd for Reise-Udgifter.	110 — 64 —
Mod Indbetaling i Jordebogskassen .	3 — 56 —
Mod Deponering i Island	7457 — 6 —
Til Statsgjelds-Directionen, til Forrentning	7334 — 8 —
— Samme Kjöbesummer med Renter, for solgt Jordegods i Island . .	7408 — 40 —
Kjöbenhavns Tugthus Belöbet af de i Aarene 1821 til 1841 afkortede 5 Procent af islandske Embedsmænds Gager	763 — 14 —
	32138 Rbd. 75 Sk.

Indtægten overstiger altsaa Udgiften med . . . . 4487 Rbd. 17 Sk.

Dette Overskud er i Regnskabs-Oversigten anfört under: „Andre forskjellige Indtægter". Den Sum 1506 Rbd. 90 Sk., som er erlagt for Söpasse til Islands Beseiling i Aaret 1842, er gjennem Rentekammerets

Sportelkasse indflydt i Finantskassen (cfr. Regnskabs-Oversigten for 1841, Pag. 208). 1843. 22. Decbr.

Universitets-Directionens Bekjendtgjörelse ang. **Lægers Testimonium publicum.** Khavn den 31. Decbr. 1843. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1843, S. 262. Schou XXIII, 907. 31. Decbr.

Bekjendtgjörelse angaaende Forpligtelse for de lægevidenskabelige Candidater til at löse Testimonium publicum.

Paa Directionens allerunderd. Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 29. Decbr. d. A. allern. at bestemme:

„At de, som herefter underkaste sig den lægevidenskabelige Examen, skulle være forpligtede til at löse det foreskrevne Testimonium publicum ved Ansættelse i hvilketsomhelst kongeligt Embede, ligesaavel som de, der underkaste sig nogen af de andre Embedsexamina ved Universitetet, og efter de samme Regler, som for disse ere gjeldende".

Hvilket herved, efter allerh. Befaling, bekjendtgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Den kongel. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 31. Decbr. 1843.

REGISTER.

1841.	14. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Fattiglemmers Efterladenskaber.
1842.	19. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Kjöbernes Erlæggelse af Auktions-Salair ved Salg af offentligt Gods.
—	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Salg af offentlige Godser og om Fæste-Auktioner i Sönder-Amtet.
—	3. Juni.	Plak. ang. Retsbetjentes Adgang til Salair ved Auktioner og Licitationer.
—	24. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Beregning af Auktions-Salair for Sysselmænd.
1843.	6. Mai.	Rentek. Skriv. (til Vester-Amt.) ang. Fæste-Auktioner og Bygselforholdene paa det kgl. Jordegods m. v. (S. 599).
—	6. Mai.	Rentek. Skriv. (til Nord- og Öster-Amt.) ang. Fæste-Auktioner og Bygselen paa det kgl. Jordegods (S. 605).
—	6. Mai.	Rentek. Skriv. (til Sönder-Amt.) ang. Fæste-Auktioner samt Bygselforholdene paa det kgl. Jordegods (S. 607).

Bevillinger.

1841.	3. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Alders-Bevilling for en Skolediscipel.
—	6. April.	Bevilling til at bruge uvedkommende Præst.
—	6. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Angivelse af Seminariifondets Andeel i Gebyrer for Bevillinger m. v.
1842.	2. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aldersbevilling for nogle Skolediscipie.
—	16. Septbr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 12. Septbr.) ang. Venia ætatis for en Student til at blive ordineret som Capellan.
1843.	4. April.	Canc. Plak. ang. nogle kirkelige Bevillingers Meddelelse af Biskopperne.
—	8. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Venia ætatis for nogle Disciple til Optagelse i Skolen.

1843.	10. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Bevilling for en Geistlig, at ægte et Fruentimmer, der havde begaaet simpelt Leiermaal.

Bispestolene, *jevnf.* Skolen, Skolevæsenet.

1841.	19. Oktbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Spörgsmaal om nogle Capitalers Anvendelse til den islandske lærde Skoles Reorganisation (Holumske Aabodspenge).
—	24. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Mensale af det forrige Holum Bispestols Gods til nogle Præster i Holum Stift.
1842.	20. Januar.	Canc. Skriv. ang. Erstatning til nogle Præstekald for Tab i Indtægter ved Holum Bispestols Salg.
—	19. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Rettigheden til Smaavrag paa forrige Holum Bispestols Jorder.
—	19. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Tilbagebetaling af Kjöbesummen for Hol i Hösðahverfi til Hospitalet paa Mödrufell.
—	23. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Godtgjörelse til Præster i Holum Stift for Mensale af Bispestolen.
—	25. August.	Canc. Skriv. ang. Erstatning til nogle Præster for tabt Mensale ved Salget af Holum Bispestols Gods.
1843.	6. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Skolens Eiendomsret til en Jord.

Brand-Assurance, *see* Reykjavík.

Budget, *see* Finantserne.

Böger, Bogtrykkerie, Bibliothek, m. v., *jevnf.* Literatur.

1841.	2. Juni.	Kgl. Resol. ang. Tilskud til Udgivelsen af Historia ecclesiastica Islandiæ.
—	3. Juni.	Kgl. Resol. ang. Undersögelse af den spedalske Sygdom i Island.
—	22. Oktbr.	Kgl. Resol. ang. Universitetets Overtagelse af Forlaget af Almanakken.

1842.	10. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Subscriptions-Indbydelse paa en dansk-islandsk Ordbog.
—	8. Juli.	Regulativ for Bardastrands Syssels Læseselskab og sammes Bogsamling.
—	28. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. gratis Uddeling af nogle Oldskrifter mellem Bibliotheker og Private.
—	30. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Oversendelse af Böger til Skolen, samt Skolens Bibliothek.
—	3. Novbr.	Kgl. Confirm. paa Regulativ for Bardastrands Syssels Læseselskab og Bogsamling.
1843.	2. Mai.	Canc. Skriv. ang. Stiftsbogtrykkeriets Bortforpagtning.
—	1. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Bogtrykkeriets Forlagsskrifter.
—	9. Decbr.	Univ. Dir. Circ. ang. Störrelsen af Oplaget af Skolornes Programmer.

Capitelstaxt,

jevnf. Jordegods-Administration, Kjöbstæder.

1841.	2. Febr.	Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842.
—	2. Febr.	Capitelstaxt for Öefjords og Thingöe Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842.
—	11. Febr.	Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842.
—	12. Febr.	Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842.
—	22. Febr.	Capitelstaxt for Mula Sysselerne i Öster-Amtet, fra Medio Mai 1841 til samme Tid 1842.
1842.	10. Januar.	Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.

1842. 20. Januar. Capitelstaxt for Öefjords og begge Thingöe Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.

— 20. Januar. Capitelstaxt for Norder-Mula og Sönder-Mula Sysseler i Öster-Amtet, fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.

— 14. Febr. Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.

— 17. Febr. Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1842 til samme Tid 1843.

— 30. Juli. Rentek. Skriv. ang. Honorar for Capitelstaxtens Udarbeidelse.

1843. 25. Januar. Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.

— 25. Januar. Capitelstaxt for Öefjords og begge Thingöe Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.

— 25. Januar. Capitelstaxt for Norder-Mula og Sönder-Mula Sysseler i Öster-Amtet, fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.

— 14. Febr. Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.

— 17. Febr. Capitelstaxt for Sönder-Amtet fra Medio Mai 1843 til samme Tid 1844.

Collect (den almindelige islandske),
jevnf. Legater og Stiftelser.

1841. 19. Oktbr. Univ. Dir. Skriv. ang. Spörgsmaal om nogle Capitalers Anvendelse til den islandske lærde Skoles Reorganisation (den almindelige Collect).

1842. 21. Mai. Rentek. Skriv. ang. den islandske almindelige Collect.

1843. 21. April. Kgl. Resol. ang. Skolens Forflyttelse fra Bessastad til Reykjavík m. v.

1843. 27. Mai. Univ. Dir. Skriv. ang. Collectpengenes Anvendelse til Skolens Bygning m. v.

— 4. Novbr. Rentek. Skriv. ang. Regnskabs-Opgjörelsen for den islandske Collect.

Collect (den Erichsenske for Geistligheden i Holum Stift), *see* Geistligheden, Legater og Stiftelser.

Collegierne, *jevnf.* Bevillinger.

1841. 25. Decbr. Reskr. ang. Kronprindsens Sæde og Stemme i Admiralitetet.

1842. 26. Febr. Kgl. Kundgjörelse ang. Ophævelse af Directionen for Fonden ad usus publicos og for den almindelige Pensionskasse.

— 2. Marts. Kgl. Resol. ang. Approbation af Planerne for en Forsörgelses- og en Livsforsikkrings-Anstalt under Statens Garanti.

— 10. Marts. Reskr. ang. Bestyrelsen af den oprettede Livrente og Forsörgelses-Anstalt m. v.

Commission (af islandske Embedsmænd), *see* Provindsialstænder.

Communalvæsenet.

1841. 2. April. Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.

1842. 28. April. Canc. Skriv. ang. Valg af Kjöbmænd og Handelsfaktorer til Repstyrere.

Confirmation, *see* Geistligheden.

Confirmation (kongelig), *see* Legater og Stiftelser.

Criminalvæsenet,

jevnf. Lösagtighed, Politievæsenet, Retterne.

1841. 26. Marts. For. ang. Straffen for Brandstiftelse.

— 8. Septbr. For. ang. nærmere Bestemmelser om Beviset i criminelle Sager.

— 24. Septbr. Plak. ang. Straffe for dem, der findes i Besiddelse af stjaalne Koster, m. m.

1842.	18. August.	Canc. Skriv. ang. Medikamentpengenes Anvendelse.
1843.	31. Januar.	Canc. Skriv. ang. en Islænders Ret til Forsörgelse i Kjöbenhavn.
—	20. Febr.	Gavebrev paa den halve Gaard Veturliðastaðir til Opdragelseshjælp for fattige unge Mennesker af Hals Rep i Fnjóskadal.
—	15. April.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Forsörgelsesrets Erhvervelse ved simpelt lovligt Ophold i en Commune.
—	18. April.	Canc. Skriv. ang. Forsörgelsesberettigelse paa Födereppen m. v.
—	18. Mai.	Canc. Skriv. ang. Höiesterets Motiver i en Sag om Tiendes Erlæggelse til Fattige af Kirkejorder m. v.

Finantserne, *jevnf.* Jordebogskassen.

1841.	11. April.	Reskr. ang. Bekjendtgjörelse af Budget og Normalreglement for alle Statshusholdningens Grene.
—	21. April.	Kgl. Resol. ang. Behandlingen af et Forslag til Forandring i Islands Skattevæsen, samt til Forögelse af Indtægterne af dette Land.
—	16. Juni.	Kgl. Resol. ang. Fritagelse for Extrapaabud af Pensioner for Embedsmænds Enker og Börn.
1842.	26. Febr.	Kgl. Kundgjörelse ang. Ophævelse af Directionen for Fondet ad usus publicos og for den almindelige Pensionskasse.
—	2. Marts.	Kgl. Resol. ang. Approbation af Planerne for en Forsörgelses- og en Livsforsikkrings-Anstalt under Statens Garanti.
—	2. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle Lovbud til Island (kgl. Resol. 16. Oktobr. 1839).
—	10. Marts.	Reskr. ang. Bestyrelsen af den oprettede Livrente- og Forsörgelses-Anstalt m. v.
—	26. Marts.	Reskr. ang. Budgettet for Aaret 1842.

Fæsteforhold, *see* Jordegods-Administration.

Gebyrer, *see* Sportelvæsenet.

Geistligheden, *jevnf.* Kirker, Tiende.

1841.	23. Febr.	Canc. Skriv. ang. Blanquetter til Tabeller over Ægteviede, Födte og Döde i Island.
—	11. Marts.	Canc. Circ. ang. Indsendelse af Döds-Attester for afdöde belgiske Undersaatter.
—	25. Marts.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse for Præsterne i de fattigste Præstekalde i Island.
—	2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.
—	6. April.	Bevilling til at bruge uvedkommende Præst.
—	10. April.	Canc. Skriv. ang. Indkjöb af Obligationer for den Erichsenske Collect.
—	15. April.	Canc. Skriv. ang. Uddeling af den Erichsenske Collect til Geistligheden i Holum Stift.
—	20. April.	Canc. Skriv. ang Forpligtelse for Biskoppens Amanuensis, at yde Fattigbidrag.
—	12. Juni.	Canc. Circ. ang. Bönnen for Kongehuset.
—	14. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Sagföreres Beskikkelse i beneficerede geistlige Sager.
—	24. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Mensale af det forrige Holum Bispestols Gods til nogle Præster i Holum Stift.
1842.	20. Januar.	Canc. Skriv. ang. Erstatning til nogle Præstekald for Tab i Indtægter ved Holum Bispestols Salg.
—	19. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Strandrettigheden paa Isafjord Kjöbstads Grund.
—	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Salg af offentlige Godser og om Fæste-Auktioner i Sönder-Amtet.
–	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Salg og Bortfæstelse af det kongel. Jordegods m. v. (i Nord- og Öster-Amtet).

1842. 21. Mai.	Canc. Skriv. ang. Confirmation og Altergang for en Dövstum.	
— 14. Juli.	Canc. Circ. ang. Indsendelse af Döds-Attester ved Udlændiges Dödsfald.	
— 23. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Godtgjörelse til Præster i Holum Stift for Mensale af Bispestolen.	
— 30. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Honorar for Capitelstaxtens Udarbeidelse.	
— 25. August.	Canc. Skriv. ang. Erstatning til nogle Præster for tabt Mensale ved Salget af Holum Bispestols Gods.	
— 16. Septbr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 12. Septbr.) ang. Venia ætatis for en Student til at blive ordineret som Capellan.	
— 20. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Præsternes Mensale af Kirken paa Urðir.	
1843. 11. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Mensaljord for Præsten til Thingeyra Kloster.	
— 8. Marts.	For. ang. nærmere Bestemmelser betræffende Præsters og Kirkers Indtægter paa Island.	
— 9. Marts.	Canc. Circ. ang. Attester om indtrufne Dödsfald af Udlændinge.	
— 4. April.	Canc. Plak. ang. nogle kirkelige Bevillingers Meddelelse af Biskopperne.	
— 22. April.	Canc. Skriv. ang. Forbedring i den islandske Geistligheds Kaar.	
— 25. Juli.	Canc. Skriv. ang. Flytning af en Afdöds Lig fra Island til Kjöbenhavn.	
— 10. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Bevilling for en Geistlig, at ægte et Fruentimmer, der havde begaaet simpelt Leiermaal.	
— 14. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Præsternes Deeltagelse i Valgene til Althinget.	

Gjaftold, *see* Skatter og Afgifter.

Gjælds-Sager.

1841. 2. April. Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.

1841. 14. Decbr. Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Lovbud fra 1839 og 1840 (For. 24. April 1839).

Handel og Skibsfart,

jevnf. Capitelstaxt, Kjöbstæder, Söpas, Traktater.

1841. 2. Januar. Plak. ang. den med Lybek afsluttede Declaration om Skibsfarten.

— 23. Marts. Canc. Skriv. ang. Reglement for Lodserne i Reykjavík og Hafnarfjord.

— 31. Marts. Gjensidig Handels- og Skibsfarts-Declaration mellem Kongen af Danmark og Storhertugen af Oldenborg.

— 7. April. Plak. ang. Udsalgssteder paa Handelspladserne i Island.

— 1. Mai. Handels-Traktat imellem Danmark og den ottomaniske Port.

— 17. Mai. Kgl. Resol. ang. Udfærdigelse af et nyt Lodsreglement for Reykjavík og Hafnarfjord.

— 22. Mai. Rentek. Skriv. ang. Salg af Drivtömmer paa Langanæs.

— 13. Juni. Skibsfart-Convention imellem Kongen af Danmark og Belgiernes Konge.

— 16. Juni. Kgl. Resol. ang. Opmaalinger ved Kysterne paa Island.

— 4. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaal om Adgang til Fiskepræmier for den gamle kongelige Handels Fartöier.

— 29. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Paategning af Qvarantaine-Attester.

— 1. Decbr. Interims-Reglement med Taxt for Lodserierne i Reykjavík og Hafnarfjörd.

1842. 1. Januar. Toldk. Bekjendtg. om indenlandske Skibes og Varers Behandling i Öresundet og Belterne.

— 9. Febr. Handels- og Skibsfarts-Convention imellem Danmark og Frankrig.

— 9. April. Rentek. Plak. ang. midlertidig Tilladelse til at beseile og handle ved Dyrholar.

1842. 28. April. Canc. Skriv. ang. Valg af Kjöbmænd og Handelsfaktorer til Repstyrere.

— 4. Juli. Kgl. Bekjendtg. ang. Resultaterne af den Roeskildske Stænderforsamlings Session i 1840 (Afsnit I, 11).

— 24. Septbr. Rentek. Skriv. ang. de islandske Söpasse og deres Udstedelse til Fartöier, der gaae fra Island til Danmark.

— 24. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Frihed for Grundleie af Handels-Etablissementer paa Grundarfjord.

— 12. Novbr. Rentek. Skriv. ang. Tilladelse til Indförsel med et fremmed Skib.

— 14. Decbr. Plak. ang. Authorisation af Handelssteder ved Seydisfjord og Dyrhólar.

1843. 11. Febr. Rentek. Skriv. ang. Beregning af Gebyr af Skibe.

— 1. Marts. Kgl. Resol. ang Tilladelse til Handel paa Thorshavn i Thingöe Syssel.

— 6. Mai. Rentek. Skriv. ang. Indbetalinger til den kgl. Kasse.

— 13. Mai. Rentek. Skriv. ang. Paalæg for det islandske Postskibs Förer at bruge Lods.

— 14. August. Skibsfarts- og Handels-Traktat mellem Danmark og Sardinien.

— 23. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Afgifter af tilkjöbte Skibe.

— 13. Decbr. Patent ang. de Staden Altona og Flækken Wandsbeck tilkommende Toldbegunstigelser.

Hoer, *see* Lösagtighed.

Hospitaler, *jevnf.* Medicinalvæsenet.

1841. 3. Juni. Canc. Skriv. ang. Hospitalernes Reform i Island.

— 20. Novbr. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet vedkommende Hospitalernes Reform.

1842. 19. Juli. Univ. Dir. Skriv. ang. Tilbagebetaling af Kjöbesummen for Hol i Höfðahverfi til Hospitalet paa Mödrufell.

1842.	23. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Medicinalvæsenet og Hospitalernes Indretning i Island m. v.
1843.	11. April.	Canc. Skriv. ang. Plan til Omordning af Kaldadarnes Hospital m. v.
—	29. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Optagelse af Lemmer i Kaldadarnes Hospital.

Hvaldrift, *see* Vrag.

Hævd, *see* Lovgivningen.

Höiesteret, *see* Retterne.

Instructioner.

1843.	24. Marts.	Kgl. Instrux for Valgdirecteurerne i Island, ang. Forholdsregler ved Valgene til Althinget.
—	6. Mai.	Canc. Skriv. ang. Oversendelse af Instruxer for Valgdirecteurerne ved de forestaaende Valg til Althinget.

Jagten.

1843.	1. Marts.	Plak. ang. Ederfugles Fredning og Sælhundefangst.

Jordebog, *see* Matrikel.

Jordebogskassen, *jevnf.* Regnskabsvæsenet.

1841.	11. April.	Reskr. ang. Bekjendtgjörelse af Budget og Normalreglement for alle Statshusholdningens Grene (S. 80—82).
—	21. April.	Kgl. Resol. ang. Behandlingen af et Forslag til Forandring i Islands Skattevæsen, samt til Forögelse af Indtægterne af dette Land.
1842.	10. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Althingets Organisation m. m.
—	14. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Sysselmændenes Beregninger over Laugmandstolden.
—	9. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Udbetaling af Jordebogskassen.
—	22. Juli.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Anvendeligheden af de danske Kasse-Anordninger paa Island.

1842. 24. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Transport-Omkostninger for en Fæstnings-Slave.

— 30. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Udbetalinger til Fremmede af Jordebogskassen.

1843. 14. Januar. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Kasse-Anordningens Gyldighed paa Island.

— 12. April. Kgl. Resol. ang. Udlevering af Geværer til Nord- og Öster-Amtet, m. m.

— 15. April. Reskr. ang. Regnskabs-Oversigt for Aaret 1841.

— 6. Mai. Rentek. Skriv. ang. Indbetalinger til den kgl. Kasse.

— 15. Juni. Rentek. Skriv. ang. Forholdsregler ved Udbetalinger til Skolens Fornödenheder.

— 28. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Regnskabsaarets Bestemmelse, samt Postgangens Indretning i Overeensstemmelse dermed.

Jordegods-Administration,

jevnf. Capitelstaxt, Geistligheden, Skatter og Afgifter.

1841. 30. Januar. Rentek. Skriv. ang. Jordbrug for Lægen paa Vestmannöerne.

— 16. Marts. Canc. Skriv. ang. Erlæggelsen af Auktions-Salair ved Salg af kgl. Jordegods paa Island.

— 2. April. Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.

1842. 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Erlæggelsen af Retsgebyrer i Sager, som anlægges paa den kongel. Kasses Vegne.

— 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Kjöbernes Erlæggelse af Auktions-Salair ved Salg af offentligt Gods.

— 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Strandrettigheden paa Isafjord Kjöbstads Grund.

— 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Södriften ved Gaarden Skógar i Axarfjord.

1842.	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Salg af offentlige Godser og om Fæste-Auktioner i Sönder-Amtet.
—	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Salg og Bortfæstelse af det kongel. Jordegods, samt om Fæste-Auktioner m. v. (i Vester-Amt.).
—	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Salg og Bortfæstelse af det kongel. Jordegods, m. v. (i Nord- og Öster-Amtet).
—	9. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Brugsjord for Sysselmanden i Norder-Thingöe Syssel.
—	22. Septbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 28. Sept.) ang. Erlæggelsesmaaden af Jordafgifter i Vester-Amtet.
—	30. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Forpagtninger af Södrift paa Kysterne i Thingöe Syssel, m. v.
1843.	11. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Mensaljord for Præsten til Thingeyra Kloster.
—	3. Mai.	Kgl. Resol. ang. Salg af Jorden Grund i Snæfellsnæs Syssel.
—	6. Mai.	Rentek. Skriv. (til Vester-Amt.) ang. Fæste-Auktioner og Bygselforholdene paa det kgl. Jordegods m. v. (S. 599).
—	6. Mai.	Rentek. Skriv. (til Nord- og Öster-Amtet) ang. Fæste-Auktioner og Bygselen paa det kgl. Jordegods (S. 605).
—	6. Mai.	Rentek. Skriv. (til Sönder-Amt.) ang. Fæste-Auktioner samt Bygselforholdene paa det kgl. Jordegods (S. 607).
—	6. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Indbetalinger til den kgl. Kasse.
—	18. Mai.	Canc. Skriv. ang. Forberedelse til Indförelse af den danske Lovgivning om Hævd og Præscription.
—	18. Mai.	Canc. Skriv. ang. Foranstaltninger til at sikkre de under offentligt Tilsyn staaende Godser ved den paatænkte Forandring af Hævdslovene.

1843.	23. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Indsamling og Udgivelse af statistiske Oplysninger, vedkommende Jordegodset i Island.
—	23. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Indsamling af statistiske Oplysninger, vedkommende Jordegodset i Island.
—	23. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Stadfæstelse af Forlig om Grændseskjel mellem Reynisvatn og nærliggende Jorder.
—	28. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Eiendomsretten til Gaarden Bjarnanes m. v.

Jordemodervæsenet, *see* Medicinalvæsenet.

Jurisdictions-Forhold, *see* Embeder, Embedsmænd.

Kirker, *jevnf.* Geistligheden.

1841.	2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.
—	20. April.	Reskr. ang. Indberetninger om, naar Proprietairkirker skifte Eiere.
—	25. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Andragende om Nedlæggelse af Kirken paa Asgard.
1842.	19. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Södriften ved Gaarden Skógar i Axarfjord.
—	24. Febr.	Canc. Skriv. ang. Forslag om Indförelsen af de danske Love om Hævd og Præscription i Island.
—	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Salg af offentlige Godser og om Fæste-Auktioner i Sönder-Amtet.
—	24. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Opgivelse af en Reykjavík Kirke tilhörende Servitus i Akurey.
—	6. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Afskaffelse af noget dödt Inventarium, tilhörende Hofs Kirke i Vopnafjorden.
—	13. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Udbetaling af de islandske Kirker tilhörende Obligationer.
—	13. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Orgelspillet i Reykjavík Domkirke.

1841.	2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.
—	10. April.	Canc. Skriv. ang. Indkjöb af Obligationer for den Erichsenske Collect.
—	15. April.	Canc. Skriv. ang. Uddeling af den Erichsenske Collect til Geistligheden i Holum Stift.
—	20. April.	Kgl. Confirmation paa Gavebrev af Provst Guttorm Thorsteinsson til Fattige i Hofs Sogn i Vopnafjorden.
1842.	21. Mai.	Rentek. Skriv. ang. den islandske almindelige Collect.
—	8. Juli.	Regulativ for Bardastrands Syssels Læseselskab og sammes Bogsamling.
—	3. Novbr.	Kgl. Confirmation paa Regulativ for Bardastrands Syssels Læseselskab og Bogsamling.
1843.	20. Febr.	Gavebrev paa den halve Gaard Veturliðastaðir til Opdragelseshjælp for fattige unge Mennesker af Háls Rep i Fnjóskadal.
—	4. Marts.	Canc. Skriv. ang. Approbation paa Salget af Legatjorden Fjardarhorn.
—	18. Mai.	Canc. Skriv. ang. Forberedelse til Indförelse af den danske Lovgivning om Hævd og Præscription.
—	18. Mai.	Canc. Skriv. ang. Foranstaltninger til at sikkre de under offentligt Tilsyn staaende Godser ved den paatænkte Forandring af Hævdslovene.
—	9. Decbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Uddelingen af det Skulasonske Legat til islandske Studerende.

Leiermaal, *see* Lösagtighed.

Literatur.

1841.	2. Juni.	Kgl. Resol. ang. Tilskud til Udgivelsen af Historia ecclesiastica Islandiæ.

1842.	20. April.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse for Jonas Hallgrimsson til videnskabelige Undersögelser i Island m. v.
—	28. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. gratis Uddeling af nogle Oldskrifter mellem Bibliotheker og Private.

Lodsvæsenet, *jevnf.* Handel og Skibsfart.

1841.	23. Marts.	Canc. Skriv. ang. Reglement for Lodserne i Reykjavík og Hafnarfjord.
—	17. Mai.	Kgl. Resol. ang. Udfærdigelse af et nyt Lodsreglement for Reykjavík og Hafnarfjord.
—	1. Decbr.	Interims - Reglement med Taxt for Lodserierne i Reykjavík og Hafnarfjord.
1843.	13. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Paalæg for det islandske Postskibs Förer at bruge Lods.

Lovgivning, *jevnf.* Althinget, Provindsialstænder.

1841.	2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.
—	28. April.	Plak. for Island, ang. Skjöde og Pantevæsenet.
—	13. Mai.	Canc. Skriv. ang. Tilföielse af en Anmærkning ved nogle for Island bestemte Forordninger.
—	13. Mai.	Canc. Skriv. ang. Fortolkning af Lovgivningen om Straf for Leiermaal.
—	8. Septbr.	For. ang. nærmere Bestemmelser om Beviset i criminelle Sager.
—	24. Septbr.	Plak. ang. Straffe for dem, der findes i Besiddelse af stjaalne Koster m. m.
—	14. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Lovbud fra 1839 og 1840.
1842.	24. Febr.	Canc. Skriv. ang. Forslag om Indförelsen af de danske Love om Hævd og Præscription i Island.

1842. 2. Marts. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle Lovbud til Island.
— 22. Juli. Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Anvendeligheden af de danske Kasseanordninger paa Island.
— 29. Septbr. Canc. Skriv. ang. Lovgivningens Bestemmelser om Horstrafs Formildelse m. v.
1843. 31. Januar. Canc. Skriv. ang. en Islænders Ret til Forsörgelse i Kjöbenhavn.
— 28. Marts. Canc. Skriv. ang. Publication af de udkomne Lovbud paa Islandsk.
— 26. April. Kgl. Resol. ang. Forslag om Indförelse af Hævdslovgivningen efter Danske Lov i Island.
— 18. Mai. Canc. Skriv. ang. Forberedelser til Indförelse af den danske Lovgivning om Hævd og Præscription.
— 18. Mai. Canc. Skriv. ang. Foranstaltninger til at sikkre de under offentligt Tilsyn staaende Godser ved den paatænkte Forandring af Hævdslovene.
— 10. Novbr. Kgl. Resol. ang. Forelæggelse for Althinget af de almindelige Forordninger, som paatænkes udvidede til Island.
— 10. Novbr. Plak. ang. Sagföreres Salair i visse Tilfælde.
— 1. Decbr. Canc. Skriv. ang. Anordningers fremtidige Udvidelse til Island.

Læger, *see* Medicinalvæsenet.

Lösagtighed, *jevnf.* Criminalvæsenet.

1841. 13. Mai. Canc. Skriv. ang. Fortolkning af Lovgivningen om Straf for Leiermaal.
1842. 4. Januar. Canc. Skriv. ang. Udredelsen af Alimentationsbidrag.
— 29. Septbr. Canc. Skriv. ang. Lovgivningens Bestemmelser om Horstrafs Formildelse, m. v.
— 1. Novbr. Canc. Skriv. ang. Leiermaalsböder hos Fattige.

1841.	19. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. hvorvidt en ustuderet Mand maa udöve Lægepraxis.
—	20. Novbr.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet vedkommende Hospitalernes Reform.
—	9. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Oplærelse af en Jordemoder til Vestmannöerne.
1842.	20. Januar.	Canc. Skriv. ang. Foranstaltninger til Medicinalvæsenets Forbedring paa Vestmannöerne.
—	13. April.	Kgl. Resol. ang. Anskaffelse af chirurgiske Instrumenter til nogle Distriktslæger i Island.
—	28. April.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 13. April) ang. Anskaffelsen af chirurgiske Instrumenter til Læge-Embedet paa Vestmannöerne.
—	28. April.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 13. April) ang. chirurgiske Instrumenter ved Vester-Amtets söndre Chirurgikat.
—	24. Mai.	Canc. Plak. ang. en ny Medicinaltaxt for Danmark.
—	23. Juni.	Canc. Skriv. ang. Omkostninger ved Landphysici Visitats af Apotheket paa Akureyri (Öefjord).
—	19. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Tilbagebetaling af Kjöbesummen for Hol i Höfðahverfi til Hospitalet paa Mödrufell.
—	23. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Medicinalvæsenet og Hospitalernes Indretning i Island m. v.
—	18. August.	Canc. Skriv. ang. Medikamentpengenes Anvendelse.
—	1. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Udredelsen af en Jordemoders Lön.
—	1. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. en ny Medicinaltaxt.
—	1. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Mulkt for begaaet Qvaksalveri.
—	6. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Stipendier ved det chirurgiske Akademie.
1843.	3. Januar.	Canc. Skriv. ang. Lön for Jordemoderen paa Vestmannöerne.

1843. 9. Marts. Canc. Plak. ang. medicinsk-chirurgisk Examen for Ikke-Studenter.
— 15. Marts. Kgl. Resol. ang. Ophævelse af Pharmacopoea pauperum.
— 23. Marts. Canc. Skriv. ang. Rettighed for Distriktslægen i Öster-Amtet til at dispensere Medicin.
— 11. April. Canc. Skriv. ang. Plan til Omordning af Kaldadarnes Hospital, m. v.
— 15. April. Canc. Skriv. ang. Anskaffelse af Instrumenter til nogle Jordemödre i Amtet.
— 18. Juli. Canc. Circ. ang. Forslag om Jordemödres Valg og Oplærelse m. v.
— 4. Novbr. Univ. Dir. Bekjendtg. ang. særskilt Examen i Botanik, Chemie og Zoologie ved Universitetet (i Kjöbenhavn).
— 1. Decbr. Canc. Skriv. ang. Apothekernes Visitation ved de nærmeste Distriktslæger.
31. Decbr. Univ. Dir. Bekjendtg. (kgl. Resol. 29. Decbr.) ang. Lægers Testimonium publicum.

Meelböderne.

1841. 19. Oktbr. Univ. Dir. Skriv. ang. Spörgsmaal om nogle Capitalers Anvendelse til den islandske lærde Skoles Reorganisation (Meelböderne).

Mineralier.

1841. 25. Febr. Kgl. Resol. ang. Honorar for en videnskabelig Undersögelsesreise til Island.

Myntvæsenet, *see* Pengevæsenet.

Nybyggere.

1842. 26. Febr. Rentek. Skriv. ang. Adkomsterne til at erholde Nybyggeres Rettigheder.

Oldskrifter, *see* Böger, Bibliothek o. s. v.

Opmaaling.

1841. 16. Juni. Kgl. Resol. ang. Opmaalinger ved Kysterne paa Island.

Ordener, *see* Kongen.

Pantevæsenet, *see* Skjöde og Pantevæsenet.

Pas, Pasgebyrer, Pasvæsen, *see* Söpas.

Pastoral-Seminarium, *jevnf.* Skolen og Skolevæsenet.

1841. 7. Juni. Kgl. Resol. ang. Latinskolens Reorganisation samt Forflyttelse til Reykjavík og Oprettelse af et Pastoralseminarium.

Pengevæsenet.

1841. 1. Mai. Finants-Deput. Bekjendtgjörelse ang. Præget paa Christiand'orer.

— 18. Decbr. Bekjendtg. ang. Præg paa Rigsbankdaleren m. m., samt om Udprægning af Smaamynt.

1842. 2. Marts. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle Lovbud til Island.

— 30. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Udbetalinger til Fremmede af Jordebogskassen.

1843. 11. Januar. Kgl. Bekjendtg. ang. Inddragelse af den forrige Rigsbanks Kobbertegn.

Pensionsvæsenet.

1841. 16. Juni. Kgl. Resol. ang. Fritagelse for Extrapaabud af Pensioner for Embedsmænds Enker og Börn.

1842. 26. Febr. Kgl. Kundgjörelse ang. Ophævelse af Directionen for Fonden ad usus publicos og for den almindelige Pensionskasse.

— 2. Marts. Kgl. Resol. ang. Approbation af Planerne for en Forsörgelses- og en Livsforsikkrings-Anstalt under Statens Garanti.

— 6. Juli. Plak. ang. Forandring i Fundationen for Enkekassen.

Politievæsenet,

jevnf. Embeder, Embedsmænd, Medicinalvæsenet, Retterne.

1841. 11. Marts. Canc. Circ. ang. Indsendelse af Döds-Attester for afdöde belgiske Undersaatter.

1841.	6. Mai.	Canc. Skriv. ang. Tilladelse for en Sysselmand at bære Politimesteres Uniform.
—	29. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Paategning af Qvarantaine-Attester.
—	14. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Lovbud fra 1839 og 1840 (Plak. 15. Mai og 8. August 1839).
1842.	14. Juli.	Canc. Circ. ang. Indsendelse af Döds-Attester ved Udlændiges Dödsfald.
—	29. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Domme i offentlige Politisager m. v.
—	1. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Mulkt for begaaet Qvaksalveri.
1843.	1. Marts.	Plak. ang. Ederfugles Fredning og Sælhundefangst.
—	9. Marts.	Canc. Circ. ang. Attester om indtrufne Dödsfald af Udlændinge.
—	20. April.	Canc. Skriv. ang. Adskillelse af Personer, som gjöre sig skyldige i Hoer.
—	10. Oktbr.	Canc. Circ. ang. Uniform for Politimesterne udenfor Kjöbenhavn.
—	19. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Uniformer for Politimesterne i Nord- og Öster-Amtet.

Postvæsenet.

1843.	28. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Regnskabsaarets Bestemmelse, samt Postgangens Indretning i Overeensstemmelse dermed.

Privat-Dimissioner, *see* Skolen, Universitetet.

Program, *see* Skolen og Skolevæsenet.

Provindsialstænderne, *jevnf.* Althinget.

1841.	8. Septbr.	Rentek. Plak. ang. Repartition af de til Östifternes Stænderforsamling i Aaret 1840 forskudsviis udbetalte Summer.
—	14. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Fordelingen af de ved Forsamlingen af islandske Embedsmænd foranledigede Udgifter.

1842. 7. April.		Patent ang. Sammenkaldelse af Stænderforsamlingen for de danske Östifter, samt for Island og Færöerne.
— 4. Juli.		Kgl. Bekjendtg. ang. Resultaterne af den Roeskildske Stænderforsamlings Session i 1840.
— 7. Oktbr.		Kgl. Resol. ang. Resultaterne af de nörrejydske Provindsialstænders Forsamling 1840.
1843. 12. Juli.		Rentek. Plak. ang. Repartition af de til Provindsialstænderne for Östifterne og Island m. m. forskudsviis betalte Summer.
— 4. Oktbr.		Kgl. Resol. ang. Ophævelsen af den delibererende Forsamling af islandske Embedsmænd i Reykjavík.
— 10. Oktbr.		Canc. Skriv. ang. Ophævelsen af den delibererende Forsamling af islandske Embedsmænd.

Præmier.

1843. 12. April. Kgl. Resol. ang. Udlevering af Geværer til Nord- og Öster-Amtet, m. m.

Præscription, *see* Lovgivningen.

Præstekald, *see* Geistligheden.

Præster, *see* Geistligheden.

Qvarantaine, *jevnf.* Handel og Skibsfart, Politievæsenet.

1841. 29. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Paategning af Qvarantaine-Attester.

Regnskabsvæsenet,

jevnf. Embeder, Embedsmænd, Finantserne, Jordebogskassen.

1841. 14. Decbr. Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse til Island af Lovbud fra 1839 og 1840 (For. 8. Juli 1840).

1842. 2. Marts. Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Udvidelse af nogle Lovbud til Island (For. 8. Juli 1840).

1842.	5. Marts.	Rentek. Skriv. ang. den forrige islandske Tugthuskasses Pengebeholdninger.
—	14. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Sysselmændenes Beregninger over Laugmandstolden.
—	4. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Skolens Pengevæsen og Regnskab.
—	9. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Regler for Udbetaling af Jordebogskassen.
—	22. Juli.	Canc. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Anvendeligheden af de danske Kasseanordninger paa Island.
—	23. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. den islandske Latinskoles Regnskabsforhold.
—	29. Juli.	Canc. Skriv. ang. den forrige islandske Tugthuskasses Beholdning.
—	6. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Sysselmændenes Beregninger over Laugmandstolden.
1843.	14. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Spörgsmaalet om Kasse-Anordningens Gyldighed paa Island.

Reiser i Island.

1841.	25. Febr.	Kgl. Resol. ang. Honorar for en videnskabelig Undersögelsesreise til Island.
—	28. April.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse til en videnskabelig Reise i Island.
1842.	2. Marts.	Kgl. Resol. ang. Udgifterne ved en videnskabelig Reise til Island.
—	20. April.	Kgl. Resol. ang Understöttelse for Jonas Hallgrimsson til videnskabelige Undersögelser i Island m. v.
1843.	1. Septbr.	Kgl. Resol. ang. videnskabelig Understöttelse for Jonas Hallgrimsson til hans Reise i Island.

Repartitionsfond.

1841.	27. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Amts-Repartitionsfondets Deeltagelse i Veiudgifter.

1843.	1. Marts.	Plak. ang. Ederfugles Fredning og Sælhundefangst.
—	30. Marts.	Canc. Plak. ang. Tiden for Mandtalsthingenes Afholdelse paa Island.
—	4. April.	Canc. Skriv. ang. Reglerne for Mandtalsthingenes Afholdelse.
—	18. Mai.	Canc. Skriv. ang. Höiesterets Motiver i en Sag om Tiendes Erlæggelse til Fattige af Kirkejorder m. v.
—	10. Novbr.	Plak. ang. Sagföreres Salair i visse Tilfælde.

Reykjavik, *jevnf.* Althinget, Capitelstaxt, Kjöbstæder.

1841.	17. Febr.	Kgl. Resol. ang. Forslag om Reykjavíks Indlemmelse i de danske Kjöbstæders Brandforsikkring.
—	27. Febr.	Canc. Skriv. ang. Forslag til Optagelse af Reykjavík i de danske Kjöbstæders Brandassurance.
—	2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.
—	7. Juni.	Kgl. Resol. ang. Latinskolens Reorganisation, samt Forflyttelse til Reykjavík og Oprettelse af et Pastoralseminarium.
1842.	28. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Bestemmelse af en Byggeplads for Latinskolen i Reykjavík.
—	4. Juli.	Kgl. Bekjendtg. ang. Resultaterne af den Roeskildske Stænderforsamlings Session i 1840 (II).
—	1. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Udredelsen af en Jordemoders Lön.
—	7. Oktbr.	Kgl. Bekjendtg. ang. Resultaterne af de nörrejydske Provindsialstænders Forsamling 1840 (II.).
1843.	21. April.	Kgl. Resol. ang. Skolens Forflyttelse fra Bessastad til Reykjavík m. v.
—	2. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. den lærde Skoles Forflyttelse til Reykjavík.

Schemata, *see* Statistik.

Schemata til Valglister m. v., *see* Instruktioner.

Skatter og Afgifter,

jevnf. Capitelstaxt, Embeder, Embedsmænd, Jordegods-Administration, Sportelvæsen, Söpas.

1841.	20. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Betaling af Syssel-Afgifterne.
—	2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.
—	10. April.	Rentek. Skriv. ang. Afgiften af Dala Syssel.
—	21. April.	Kgl. Resol. ang. Behandlingen af et Forslag til Forandring i Islands Skattevæsen, samt til Forögelse af Indtægterne af dette Land.
—	14. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Fordelingen af de ved Forsamlingen af islandske Embedsmænd foranledigede Udgifter.
—	30. Decbr.	Canc. Plak. ang. Afdragsrettens Ophævelse mellem Danmark og Spanien.
1842.	1. Januar.	Toldk. Bekjendtg. om indenlandske Skibes og Varers Behandling i Öresundet og Belterne.
—	5. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Fritagelse for at erlægge Mandtalsbogs Afgifter.
—	26. April.	Canc. Plak. ang. Indbetaling af de til Fondet ad usus publicos henlagte Indtægter.
—	14. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Sysselmændenes Beregninger over Laugmandstolden.
—	8. Juni.	Kgl. Resol. ang. det islandske Skatte- og Matrikelvæsen.
—	4. Juli.	Kgl. Resol. ang. Resultaterne af den Roeskildske Stænderforsamlings Session i 1840 (Ill. 7).
—	12. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Indsendelse af Mandtalsbögerne, samt Forberedelser til Reform af det islandske Afgiftsvæsen.
—	22. Septbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 28. Septbr.) ang. Erlæggelsesmaaden af Jordafgifter i Vester-Amtet.
—	6. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Sysselmændenes Beregninger over Laugmandstolden.

1843.	30. Marts.	Canc. Plak. ang. Tiden for Mandtalsthingenes Afholdelse paa Island.
—	4. April.	Canc. Skriv. ang. Reglerne for Mandtalsthingenes Afholdelse.
—	23. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Afgifter af tilkjöbte Skibe.

Skibsfart, *see* Handel og Skibsfart.

Skjöde og Pantevæsenet.

1841.	2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.
—	28. April.	Plak. for Island, ang. Skjöde og Pantevæsenet.

Skolen og Skolevæsenet.

1841.	3. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Alders-Bevilling for en Skolediscipel.
—	7. Juni.	Kgl. Resol. ang. Latinskolens Reorganisation, samt Forflyttelse til Reykjavík og Oprettelse af et Pastoralseminarium.
—	19. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Midlerne til Bessastad Skoles Reorganisation.
—	14. August.	Univ. Dir. Skriv. ang. Foranstaltninger til Skolens Reform.
—	19. Oktbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Spörgsmaal om nogle Capitalers Anvendelse til den islandske lærde Skoles Reorganisation.
—	18. Decbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Anbringelsen af en islandsk Discipel i en dansk Latinskole.
1842.	2. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Aldersbevilling for nogle Skolediscipler.
—	28. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Bestemmelse af en Byggeplads for Latinskolen i Reykjavík.
—	4. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Skolens Pengevæsen og Regnskab.
—	23. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. den islandske Latinskoles Regnskabsforhold.
—	25. August.	Canc. Skriv. ang. Erstatning til nogle Præster for tabt Mensale ved Salget af Holum Bispestols Gods.

1842. 30. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Oversendelse af Böger til Skolen, samt Skolens Bibliothek.
1843. 8. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Venia ætatis for nogle Disciple til Optagelse i Skolen.
— 21. April.	Kgl. Resol. ang. Skolens Forflyttelse fra Bessastad til Reykjavík m. v.
— 2. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. den lærde Skoles Forflyttelse til Reykjavík.
— 6. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Skolens Eiendomsret til en Jord.
— 27. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Collectpengenes Anvendelse til Skolens Bygning, m. v.
— 15. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Forholdsregler ved Udbetalinger til Skolens Fornödenheder.
— 11. Juli.	Univ. Dir. Circul. ang. Oplaget af Skolernes Programmer.
— 18. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. den islandske Skoles Fordringer til Statskassen.
— 25. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Betalingen af de til Skolen henlagte Kongetiender.
— 23. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Privatdimissioner i Island.
— 9. Decbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Störrelsen af Oplaget af Skolernes Programmer.
— 9. Decbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Uddelingen af det Skulasonske Legat til islandske Studerende.

Spedalskhed, *see* Medicinalvæsenet.

Sportelvæsenet.

1841. 30. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Sysselmændenes Sportler for Udstedelse af interimistiske Söpasser til Khavn.
— 16. Marts.	Canc. Skriv. ang. Erlæggelsen af Auktions-Salair ved Salg af kongeligt Jordegods paa Island.
— 2. April.	Plak. for Island, ang. Udpantningsretten og Fremgangsmaaden ved Udpantninger.

1841.	28. April.	Plak. for Island, ang. Skjöde og Pantevæsenet.
—	6. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Angivelse af Seminariifondets Andeel i Gebyrer for Bevillinger m. v.
1842.	19. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Erlæggelsen af Retsgebyrer i Sager, som anlægges paa den kongl. Kasses Vegne.
—	24. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Beregning af Auktions-Salair for Synsmænd.
1843.	11. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Beregning af Gebyr af Skibe.
—	22. April.	Canc. Skriv. ang. Forbedring i den islandske Geistligheds Kaar.

Statistik, *jevnf.* Capitelstaxt.

1841.	23. Febr.	Canc. Skriv. ang. Blanquetter til Tabeller over Ægteviede, Födte og Döde i Island.
1842.	28. Juli.	Canc. Skriv. ang. Indsendelse af aarlige Beretninger om Dövstumme.
1843.	24. Marts.	Kgl. Instrux for Valgdirecteurerne i Island, ang. Forholdsregler ved Valgene til Althinget (m. Schemata).
—	23. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Indsamling og Udgivelse af statistiske Oplysninger vedkommende Jordegodset i Island.
—	23. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Indsamling af statistiske Oplysninger vedkommende Jordegodset i Island.

Stiftelser, *see* Legater og Stiftelser.

Stiftsbogtrykkeriet, *see* Böger, Bogtrykkerie o. s. v.

Strandrettighed, *see* Vrag.

Strömpevæveri, *see* Manufacturer.

Surtarbrand.

1841.	25. Febr.	Kgl. Resol. ang. Honorar for en videnskabelig Undersögelsesreise til Island (S. 26).

Svovel.

1841. 25. Febr. Kgl. Resol. ang. Honorar for en videnskabelig Undersögelsesreise til Island (S. 27).

Sysseler, Sysselmænd, *see* Embeder, Embedsmænd, Politivæsenet, Sportelvæsenet.

Södrift, *see* Vrag.

Söpas, *jevnf.* Handel og Skibsfart.

1841. 30. Januar. Rentek. Skriv. ang. Sysselmændenes Sportler for Udstedelse af interimistiske Söpasser til Kjöbenhavn.

1842. 24. Septbr. Rentek. Skriv. ang. de islandske Söpasse og deres Udstedelse til Fartöier, der gaae fra Island til Danmark.

Testimonium publicum, *see* Universitetet.

Tiende, *jevnf.* Skatter og Afgifter.

1841. 14. Decbr. Canc. Skriv. ang. Fordelingen af de ved Forsamlingen af islandske Embedsmænd foranledigede Udgifter.

— 24. Decbr. Rentek. Skriv. ang. Mensale af det forrige Holum Bispestols Gods til nogle Præster i Holum Stift (S. 206).

1843. 18. Mai. Canc. Skriv. ang. Höiesterets Motiver i en Sag om Tiendes Erlæggelse til Fattige af Kirkejorder m. v.

— 25. Juli. Univ. Dir. Skriv. ang. Betalingen af de til Skolen henlagte Kongetiender.

Told.

1843. 13. Decbr. Patent ang. de Staden Altona og Flækken Wandsbeck tilkommende Toldbegunstigelser.

Traktater.

1841. 2. Januar. Plak. ang. den med Lybek afsluttede Declaration om Skibsfarten.

Underviisningsvæsenet, *jevnf.* Fattigvæsenet, Skolen og Skolevæsenet, Universitetet.

1841. 28. Decbr. Canc. Skriv. ang. Optagelse af en Dövstum til Underviisning paa Institutet (for Dövstumme).
1843. 20. Febr. Gavebrev paa den halve Gaard Veturliðastaðir til Opdragelseshjælp for fattige unge Mennesker af Hals Rep i Fnjóskadal.

Universitetet.

1841. 20. Januar. Kgl. Resol. ang Godtgjörelse for islandske Studenters Reiser til Kjöbenhavns Universitet.
— 12. Novbr. Dir. for Fonden ad us. publ. Skriv. ang. Understöttelse for H. Arnesen til Naturvidenskabernes Studium.
1842. 6. Novbr. Kgl. Resol. ang. Stipendier ved det chirurgiske Akademie.
1843. 9. Marts. Canc. Plak. ang. medicinsk-chirurgisk Examen for Ikke-Studenter.
— 23. Septbr. Univ. Dir. Skriv. ang. Privat-Dimissioner i Island.
— 4. Novbr. Univ. Dir. Bekjendtg. ang. særskilt Examen i Botanik, Chemie og Zoologie ved Universitetet (i Kjöbenhavn).
— 9. Decbr. Univ. Dir. Skriv. ang. Uddelingen af det Skulasonske Legat til islandske Studerende.
— 31. Decbr. Univ. Dir. Bekjendtg. (kgl. Resol. 29. Decbr.) ang. Lægers Testimonium publicum.

Veivæsenet.

1841. 27. Marts. Rentek. Skriv. ang. Amts-Repartitionsfondets Deeltagelse i Veiudgifter.

Vestmannöerne.

1841. 30. Januar. Rentek. Skriv. ang. Jordbrug for Lægen paa Vestmannöerne.
— 11. Mai. Canc. Skriv. ang. Udredelsen af Omkostningerne ved Oplærelse af en Jordemoder til Vestmannöerne.

1841. 9. Decbr. Canc. Skriv. ang. Oplærelse af en Jordemoder til Vestmannöerne.
1842. 20. Januar. Canc. Skriv. ang. Foranstaltninger til Medicinalvæsenets Forbedring paa Vestmannöerne.
— 28. April. Canc. Skriv. ang. Anskaffelsen af chirurgiske Instrumenter til Læge-Embedet paa Vestmannöerne.
1843. 3. Januar. Canc. Skriv. ang. Lön for Jordemoderen paa Vestmannöerne.
— 14. Novbr. Canc. Skriv. ang. Forholdet med Hensyn til Valg af Althingsmand for Vestmannöerne.

Vrag.

1842. 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Munkathveraa Klosters Ret til Södrifter paa Uxastaða og Garðmanna reki.
— 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Strandrettigheden paa Isafjord Kjöbstads Grund.
— 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Södriften ved Gaarden Skogar i Axarfjord.
— 19. Febr. Rentek. Skriv. ang. Rettigheden til Smaavrag paa forrige Holum Bispestols Jorder.
— 30. Septbr. Rentek. Skriv. ang. Forpagtninger af Södrift paa Kysterne i Thingöe Syssel, m. v.

Ægteskab.

1841. 23. Febr. Canc. Skriv. ang. Blanquetter til Tabeller over Ægteviede, Födte og Döde i Island.
— 6. April. Canc. Skriv. ang. Slægtskabsforhold, som hindre Ægteskab.
— 18. Novbr. Canc. Skriv. ang. Mægling mellem uenige Ægtefolk.
1842. 28. April. Canc. Skriv. ang. en fraskilt Kones Forsörgelseshjem.

